

Verdal kommune
Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Kommunestyret
Møtested: Ørahallen, Verdalsøra skole
Dato: 25.05.2020
Tid: 17:00

MERK TID OG STED!

Gjør oppmerksom på at alle må forholde seg til smittevernreglene. (Avstand, ingen håndhilsning m.m.) **Det bes derfor også om at hver enkelt tar med seg egen mat og drikke til møtet.**

Før kommunestyrets møte vil det bli tema om Tromsdalen med følgende innlegg:

- KS – politikkens rolle og handlingsrom
- Fylkesmannen – arealbruk og kommunens ansvar

Varighet 1,5 time.

Saksbehandlingen starter etter denne gjennomgangen kl. 18.30.

Evt. forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til utvalgssekretær på epost: line.ertsas@verdal.kommune.no eller tlf. 476 92 392.

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Verdal, 15. mai 2020

Pål Sverre Fikse
Ordfører (s)

Saksnr	Innhold
PS 41/20	Godkjenning av møteprotokoll
PS 42/20	Årsregnskap og årsberetning for Verdal Kommune 2019
PS 43/20	Delårsrapport 1/2020
PS 44/20	Utbytte fra NTE 2018 - Til fordeling
PS 45/20	Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
PS 46/20	Plan for eierskapskontroll 2020-2024
PS 47/20	Godkjenning av selskapsavtale Trondheim Havn IKS
PS 48/20	Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - regnskap, lønn og innfordring
PS 49/20	Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - Kommuneadvokat, IKT og kemner
PS 50/20	Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - Geodata og oppmåling
PS 51/20	Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - Brann og redning
PS 52/20	Silje H. Sjøvold - Endelig uttreden av folkevalgte verv pga flytting
PS 53/20	Orienteringer

PS 41/20 Godkjenning av møteprotokoll

Årsregnskap og årsberetning for Verdal Kommune 2019

Saksbehandler: Inger Marie Skrove Grønnesby E-post: inger.gronnesby@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2020/1668 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Administrasjonsutvalg	14.05.2020	5/20
Formannskap	14.05.2020	65/20
Kommunestyre	25.05.2020	42/20

Saksprotokoll i Formannskap - 14.05.2020 - 65/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Verdal kommunes årsregnskap fastsettes med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr.19.441.743,25.
2. Regnskapsmessig mindreforbruk i 2019 avsettes til disposisjonsfond.
3. Rådmannens årsberetning for 2019 vedtas.
4. Finansrapportering tas til orientering.

Saksprotokoll i Administrasjonsutvalg - 14.05.2020 - 5/2020

BEHANDLING:

Ordfører fremmet følgende forslag til vedtak:

«Saken tas til orientering.»

Ved votering ble forslaget enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Saken tas til orientering.

Rådmannens innstilling:

5. Verdal kommunes årsregnskap fastsettes med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr.19.441.743,25.
6. Regnskapsmessig mindreforbruk i 2019 avsettes til disposisjonsfond.

7. Rådmannens årsberetning for 2019 vedtas.
8. Finansrapportering tas til orientering.

Vedlegg:

1. Årsregnskap 2019 Verdal Kommune
2. Årsberetning 2019 Verdal kommune, inkl rapportering om finansforvaltningen i 2019 (link til digital versjon)
3. Revisjonsberetning 2019
4. Kontrollutvalgets uttalelse

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Revisjonsnotat 2019 Verdal kommune

Saksopplysninger:

Med dette legges Verdal kommunes regnskap og årsberetning 2019 fram til behandling. Kommunens driftsregnskap for 2019 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 19,4 millioner kroner. Investeringsregnskapet for 2019 er gjort opp i balanse og balanseregnskapet viser et disposisjonsfond på 24,9 mill kr pr 31.12.19.

I likhet med de tre foregående år ble den nasjonale skatteinngangen betydelig bedre enn varslet. Dette har gitt ekstraordinært høye inntekter i 2019. Regnskapsresultatet gjenspeiler i for liten grad merinntektene. Regnskapsresultatet er dermed svakere enn det burde vært, selv om netto driftsresultat er positivt. Denne konklusjonen forsterkes av mindreutgifter på anslagsposter som renter og pensjon. Regnskapsresultatet er analysert i årsberetningen som følger regnskapssaken.

Revisjonsberetning:

Kommunerevisjonen har avlagt revisjonsberetning uten anmerkning av feil eller forbehold. Revisjonen har skrevet et revisjonsnotat som omhandler mindre alvorlige forhold. Rådmannen vil følge opp merknadene fra revisjonen.

Vurdering:

Netto driftsresultatet (driftsmarginen) viser årets løpende inntekter minus årets løpende utgifter. Netto driftsresultat vil i de fleste tilfeller være bedre egnet enn regnskapsresultatet til å si noe om årets driftsøkonomi. Resultatbegrepet er også det som ligner mest på årsresultat i privat virksomhet.

Sammenhengen mellom netto driftsresultatet og regnskapsresultatet:

Netto driftsresultat	+	7,1
Bruk av avsetninger	+	55,8
Avsetninger	-	43,4

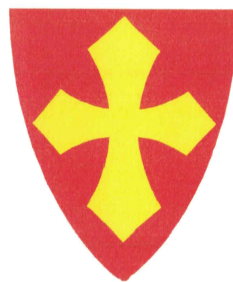
Mindreforbruk = + 19,4

12,3 millioner av mindreforbruket på 19,4 består med andre ord av fondsmidler som er tatt til inntekt i året, men som det likevel ikke ble bruk for.

Analyser av regnskapsresultatet viser at tallene for den underliggende drift er svake, og at kommunen ikke når de økonomiske styringsmålene som er satt i økonomiplanen. Et netto driftsresultat (driftsoverskudd) på 7,1 mill kr tilsvarer 0,6% av årets inntekter. Til sammenligning er kommunens måltall 2%. Uansett om det korrigeres for ekstraordinære poster og poster som reelt sett ikke tilhører året, så forblir driftsmarginen svak. I de 7,1 millioner inngår også NTE-utbytte på nærmere 9,4 millioner. Holdes dette utenfor, vil korrigert netto driftsresultat bli negativt. Ytterligere analyser rundt driftsresultatets bærekraft finnes i årsberetningen.

Kommunens frie reserve (disposisjonsfondet) er på 24,8 mill kr. pr 31.12.19. Disposisjonsfondet utgjør 2% av årets inntekter. Kommunens måltall er 6%. Lavt disposisjonsfond betyr at kommuneøkonomien ikke er tilstrekkelig robust sett opp mot måltallet.

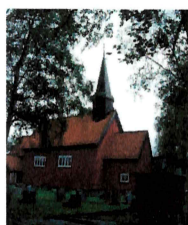
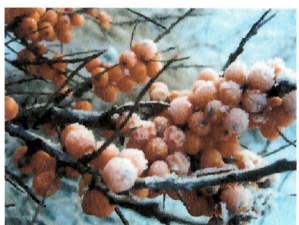
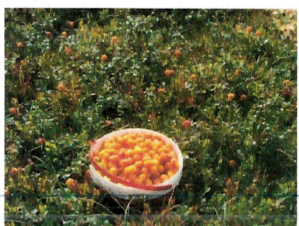
Rådmannen anbefaler at regnskapsoverskudd 2019 settes av til disposisjonsfond. Årets regnskapsoverskudd må betraktes som «tilfeldige» engangspenger og ikke som noe reelt sterkt driftsoverskudd. Engangspenger bør ikke brukes til å øke aktivitet som krever årlig finansiering. En styrking av disposisjonsfondet er dessuten nødvendig for å ta skritt i retning av å oppfylle eget økonomisk måltall for disposisjonsfond på 6%, slik det fremgår av økonomiplanen.

Verdal kommune

Årsregnskap 2019

Verdal 13.02.2020

VERDAL KOMMUNE 2019

Økonomisk oversikt - drift

	NOTER	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger		44 677 675,35	45 395 762,00	45 668 748,00	43 575 202,51
Andre salgs- og leieinntekter		96 569 043,99	91 811 180,00	92 711 180,00	89 837 728,44
Overføringer med krav til motytelse		183 368 688,28	150 098 716,80	118 850 170,00	166 277 358,40
Rammetilskudd		496 088 917,00	495 283 000,00	495 283 000,00	471 610 662,00
Andre statlige overføringer		34 053 301,00	32 908 000,00	30 678 000,00	39 932 121,00
Andre overføringer		8 983 010,00	-	-	9 914 994,90
Skatt på inntekt og formue		344 409 045,41	329 117 000,00	329 117 000,00	334 368 751,53
Eiendomsskatt		40 501 074,31	40 250 000,00	40 250 000,00	37 776 884,86
Sum driftsinntekter		1 248 650 755,34	1 184 863 658,80	1 152 558 098,00	1 193 293 703,64
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	2	640 438 769,41	616 092 269,52	593 913 028,00	629 616 459,44
Sosiale utgifter	4	168 994 188,89	186 365 562,35	179 784 026,00	166 846 756,46
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	3	145 778 103,56	127 653 758,00	123 303 890,00	138 750 429,19
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		134 754 663,24	126 936 925,00	116 434 339,00	120 772 911,54
Overføringer		88 779 710,76	80 048 908,93	82 015 466,00	79 730 342,06
Avskrivninger	5	57 891 092,00	54 375 000,00	54 375 000,00	66 533 797,55
Fordelte utgifter		-3 225 524,79	-3 267 936,00	-2 912 436,00	-1 910 999,00
Sum driftsutgifter		1 233 411 003,07	1 188 204 487,80	1 146 913 313,00	1 200 339 697,24
Brutto driftsresultat		15 239 752,27	-3 340 829,00	5 644 785,00	-7 045 993,60
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		20 451 476,59	16 219 208,00	6 180 000,00	8 110 496,00
Mottatte avdrag på utlån		344 327,36	350 000,00	350 000,00	388 334,92
Sum eksterne finansinntekter		20 795 803,95	16 569 208,00	6 530 000,00	8 498 830,92
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger	9	37 958 311,20	40 500 434,00	40 500 000,00	34 850 102,56
Avdrag på lån	10	48 000 954,00	48 000 000,00	48 000 000,00	40 999 950,00
Utlån	7	903 022,00	750 000,00	750 000,00	772 871,00
Sum eksterne finansutgifter		86 862 287,20	89 250 434,00	89 250 000,00	76 622 923,56
Resultat eksterne finanstransaksjoner		-66 066 483,25	-72 681 226,00	-82 720 000,00	-68 124 092,64
Motpost avskrivninger		57 891 092,00	54 375 000,00	54 375 000,00	66 533 797,55
Netto driftsresultat	19	7 064 361,02	-21 647 055,00	-22 700 215,00	-8 636 288,69
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk		10 434 268,32	10 434 268,32	-	27 560 123,65
Bruk av disposisjonsfond	12	26 174 823,00	26 174 823,00	24 994 823,00	16 815 000,00
Bruk av bundne fond	12	19 214 493,13	17 498 558,00	3 570 132,00	19 560 459,27
Sum bruk av avsetninger		55 823 584,45	54 107 649,32	28 564 955,00	63 935 582,92
Avsatt til disposisjonsfond	12	16 299 008,32	16 299 008,32	5 864 740,00	27 560 123,65
Avsatt til bundne fond	12	27 147 193,90	16 161 586,00	-	18 165 458,43
Sum avsetninger		43 446 202,22	32 460 594,32	5 864 740,00	45 725 582,08
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		19 441 743,25	-	-	9 573 712,15
Udekket merforbruk selvkostområdet					
avløp	16	167 916,35			
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	19	19 609 659,60			

VERDAL KOMMUNE 2019
Økonomisk oversikt - investering

	NOTER	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom	5	1 611 868,00	800 000,00	-	6 593 315,74
Andre salgsinntekter		-	-	-	15 510,00
Overføringer med krav til motytelse		1 480 181,00	-	1 500 000,00	6 800 077,00
Kompensasjon for merverdiavgift		21 643 170,19	30 832 000,00	28 840 000,00	16 323 681,14
Andre overføringer		1 087 000,00	1 500 000,00	-	66 000 000,00
Sum inntekter		25 822 219,19	33 132 000,00	30 340 000,00	95 732 583,88
Utgifter					
Lønnsutgifter		1 326 288,65	-	-	701 689,44
Sosiale utgifter		424 360,00	-	-	223 864,08
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		122 675 304,57	162 701 000,00	143 293 000,00	112 252 224,39
Overføringer		23 143 170,19	32 602 000,00	30 250 000,00	17 823 681,14
Renteutgifter og omkostninger		761 274,34	-	-	978 910,00
Sum utgifter		148 330 397,75	195 303 000,00	173 543 000,00	131 980 369,05
Finanstransaksjoner					
Avdrag på lån	10	17 363 496,00	-	-	17 251 449,00
Utlån		59 194 365,67	52 300 000,00	45 000 000,00	41 813 530,97
Kjøp av aksjer og andeler	6	2 637 562,00	3 000 000,00	3 000 000,00	69 032 415,00
Avsatt til ubundne investeringsfond		9 700 000,00	9 700 000,00	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	10	6 814 335,01	-	-	9 680 705,75
Sum finansieringstransaksjoner		95 709 758,68	65 000 000,00	48 000 000,00	137 778 100,72
Finansieringsbehov		218 217 937,24	227 171 000,00	191 203 000,00	174 025 885,89
Dekket slik:					
Bruk av lån		163 712 202,93	200 771 000,00	188 203 000,00	140 550 224,14
Salg av aksjer og andeler		-	-	-	116 000,00
Mottatte avdrag på utlån		27 317 026,41	8 900 000,00	-	20 252 772,75
Bruk av disposisjonsfond	12	7 300 000,00	7 300 000,00	3 000 000,00	3 032 415,00
Bruk av bundne driftsfond	12	10 688 707,90	1 000 000,00	-	10 074 474,00
Bruk av ubundne investeringsfond	12	9 200 000,00	9 200 000,00	-	-
Sum finansiering		218 217 937,24	227 171 000,00	191 203 000,00	174 025 885,89
Udekket/udisponert		-	-	-	-

VERDAL KOMMUNE 2019

Anskaffelse og anvendelse av midler					
	NOTER	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Anskaffelse av midler	1				
Inntekter driftsdel		1 248 650 755,34	1 184 863 658,80	1 152 558 098,00	1 193 293 703,64
Inntekter investeringsdel		25 822 219,19	33 132 000,00	30 340 000,00	95 732 583,88
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		211 825 033,29	226 240 208,00	194 733 000,00	169 417 827,81
Sum anskaffelse av midler		1 486 298 007,82	1 444 235 866,80	1 377 631 098,00	1 458 444 115,33
Anvendelse av midler	1				
Utgifter driftsdel		1 175 519 911,07	1 132 849 491,87	1 077 677 760,00	1 133 805 899,69
Utgifter investeringsdel		147 569 123,41	195 303 000,00	173 543 000,00	131 001 459,05
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner		166 818 985,21	144 550 434,00	137 250 000,00	205 699 228,53
Sum anvendelse av midler		1 489 908 019,69	1 472 702 925,87	1 388 470 760,00	1 470 506 587,27
Anskaffelse - anvendelse av midler		-3 610 011,87	-28 467 059,07	-10 839 662,00	-12 062 471,94
Endring i ubrukte lånemidler		-18 712 202,93	-	-	-10 550 224,14
Endring i arbeidskapital	1	-22 322 214,80	-28 467 059,07	-10 839 662,00	-22 612 696,08
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Avsetninger	12	79 583 420,83	42 160 594,32	5 864 740,00	65 840 556,15
Bruk av avsetninger	12	83 012 292,35	71 607 649,32	31 564 955,00	77 042 471,92
Til avsetning senere år		181 140,35	-	-	860 556,17
Netto avsetninger		-3 610 011,87	-29 447 055,00	-25 700 215,00	-12 062 471,94
Int. overføringer og fordelinger					
Interne inntekter mv		61 116 616,79	57 642 936,00	57 287 436,00	68 444 796,55
Interne utgifter mv		61 116 616,79	57 642 936,00	57 287 436,00	68 444 796,55
Netto interne overføringer		-	-	-	-

VERDAL KOMMUNE 2019

Oversikt - balanse

	NOTER	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER			
Anleggsmidler		3 130 701 561,88	2 961 130 367,59
Herav:			
Faste eiendommer og anlegg	5	1 475 708 994,43	1 401 874 084,65
Utstyr, maskiner og transportmidler	5	34 906 734,58	39 251 532,42
Utlån	7	223 831 926,87	192 046 024,52
Aksjer og andeler	6	120 756 442,00	123 985 547,00
Pensjonsmidler	4	1 275 497 464,00	1 203 973 179,00
Omløpsmidler		316 573 958,77	313 212 150,39
Herav:			
Kortsiktige fordringer		95 475 709,68	69 309 596,70
Premieavvik	4	60 368 273,47	49 919 878,47
Kasse, postgiro, bankinnskudd		160 729 975,62	193 982 675,22
SUM EIENDELER		3 447 275 520,65	3 274 342 517,98
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital		203 631 282,03	207 845 407,54
Herav:			
Disposisjonsfond	12	24 864 755,25	42 040 569,93
Bundne driftsfond	12	36 571 073,71	28 638 372,94
Ubundne investeringsfond	12	2 826 753,00	2 326 753,00
Bundne investeringsfond	12	7 064 665,50	10 939 038,39
Regnskapsmessig mindreforbruk		19 609 659,60	10 434 268,32
Regnskapsmessig merforbruk		-1 028 472,52	-860 556,17
Kapitalkonto	13	123 688 882,44	124 292 996,08
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		-9 966 034,95	-9 966 034,95
Langsiktig gjeld		3 073 597 306,00	2 922 134 201,00
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	4	1 470 958 494,00	1 399 130 939,00
Sertifikatlån	8, 9	209 015 000,00	109 015 000,00
Andre lån	8, 9	1 393 623 812,00	1 413 988 262,00
Kortsiktig gjeld		170 046 932,62	144 362 909,44
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld		170 046 932,62	144 362 909,44
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 447 275 520,65	3 274 342 517,98
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto		-	-
Herav:			
Ubrukte lånemidler		66 584 626,56	85 296 829,49
Andre memoriakonti		-66 584 626,56	-85 296 829,49
Motkonto for memoriakontiene		-	-

Verdal 14. februar 2020

Jostein Grimstad
Rådmann

Per Erik Garli
Daglig leder Innherred kommunesamarbeid
regnskap, innfordring og lønn

VERDAL KOMMUNE 2019

Oversikt endring arbeidskapital

	NOTER	Regnskap 2019	Regnskap 2018
OMLØPSMIDLER			
Endring betalingsmidler	1	-33 252 699,60	647 107,29
Endring kortsiktige fordringer	1	26 166 112,98	-19 380 126,75
Endring premieavvik	4	10 448 395,00	7 999 432,14
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)		3 361 808,38	-10 733 587,32
KORTSIKTIG GJELD			
Endring kortsiktig gjeld (B)	1	-25 684 023,18	-11 879 108,76
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)		-22 322 214,80	-22 612 696,08

VERDAL KOMMUNE 2019

	NOTER	Regnskapsskjema 1 A - drift			Regnskap 2018
		Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	
Skatt på inntekt og formue		344 409 045,41	329 117 000,00	329 117 000,00	334 368 751,53
Ordinært rammetilskudd		496 088 917,00	495 283 000,00	495 283 000,00	471 610 662,00
Skatt på eiendom		40 501 074,31	40 250 000,00	40 250 000,00	37 776 884,86
Andre generelle statstilskudd		2 864 272,00	2 750 000,00	3 200 000,00	2 811 538,00
Sum frie disponible inntekter		883 863 308,72	867 400 000,00	867 850 000,00	846 567 836,39
Renteinntekter og utbytte		20 451 476,59	16 219 208,00	6 180 000,00	8 110 496,00
Renteutg/provisjoner/andre fin.utg.		37 958 311,20	40 500 434,00	40 500 000,00	34 850 102,56
Avdrag på lån		48 000 954,00	48 000 000,00	48 000 000,00	40 999 950,00
Netto finansinnt./utg.		-65 507 788,61	-72 281 226,00	-82 320 000,00	-67 739 556,56
Til ubundne avsetninger		16 299 008,32	16 299 008,32	5 864 740,00	27 560 123,65
Til bundne avsetninger		9 382 808,00	9 382 208,00	-	216 613,77
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk		10 434 268,32	10 434 268,32	-	27 560 123,65
Bruk av ubundne avsetninger		26 174 823,00	26 174 823,00	24 994 823,00	16 815 000,00
Netto avsetninger		10 927 275,00	10 927 875,00	19 130 083,00	16 598 386,23
Til fordeling drift		829 282 795,11	806 046 649,00	804 660 083,00	795 426 666,06
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		809 841 051,86	806 046 649,00	804 660 083,00	786 129 567,68
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		19 441 743,25	-	-	9 297 098,38

VERDAL KOMMUNE 2019

NOTER	Regnskapsskjema 1 B - drift			
	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Rådmann	33 730 471,25	34 690 956,00	33 129 446,00	30 357 660,23
Oppvekst felles	123 252 104,44	124 232 480,00	125 993 798,00	124 346 372,77
Skole / SFO	201 898 734,39	198 295 748,00	194 399 743,00	200 796 538,26
Barnehage	-903 709,90	2 132 687,00	2 074 702,00	-1 998 610,30
Ressurssenter oppvekst	57 089 397,85	55 884 022,00	51 274 749,00	51 738 403,54
Landbruk, miljø og arealforvaltning	6 234 887,19	6 607 727,00	6 455 079,00	6 436 072,53
Teknisk drift	42 829 455,25	38 031 101,00	37 685 591,00	37 379 397,95
Selvkostområder	-798 441,32	-	-	303 823,79
Næring og samfunnsutvikling felles	9 122 190,87	9 746 483,00	10 817 009,00	9 434 490,16
Integrering og mangfold	1 499 338,29	237 049,00	-100 000,00	-793 728,55
Kulturtjenesten	20 663 167,73	20 824 205,00	20 621 441,00	20 321 046,62
Hjemmetjenesten	90 181 122,07	80 046 059,00	82 404 000,00	86 375 890,77
Institusjonstjenesten	92 267 155,39	92 452 199,00	91 592 000,00	92 541 789,96
Bo- og dagtilbudstjenesten	91 181 244,00	89 737 850,00	88 241 000,00	85 559 451,99
Velferd felles	7 936 473,94	6 177 403,00	-	-
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	24 926 982,76	22 376 030,00	22 096 000,00	24 845 227,18
IK, Regnskap, innfordring og lønn	3 104 647,58	3 343 000,00	3 343 000,00	3 429 661,75
IK, Geodata og oppmåling	277 953,99	540 000,00	540 000,00	560 740,09
Fellesområder	-2 324 720,02	13 764 651,00	27 422 525,00	8 809 796,74
IK Kemner, IKT og advokat	12 268 743,00	12 280 000,00	12 900 000,00	12 201 555,00
IK Innherred brann og redning	10 741 733,00	10 200 000,00	10 200 000,00	9 607 009,47
IK Innherred Innkjøp	633 770,00	827 000,00	-	-
Finanstransaksjoner	-15 971 649,89	-16 380 000,00	-16 380 000,00	-16 123 022,27
TOTALT	809 841 051,86	806 046 649,00	804 710 083,00	786 129 567,68

VERDAL KOMMUNE 2019

Regnskapsskjema 2 A - investering

NOTER	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Investeringer i anleggsmidler	148 330 397,75	195 303 000,00	173 543 000,00	131 980 369,05
Utlån og forskutteringer	59 194 365,67	52 300 000,00	45 000 000,00	41 813 530,97
Kjøp av aksjer og andeler	2 637 562,00	3 000 000,00	3 000 000,00	69 032 415,00
Avdrag på lån	17 363 496,00	-	-	17 251 449,00
Avsetninger	16 514 335,01	9 700 000,00	-	9 680 705,75
Årets finansierungsbehov	244 040 156,43	260 303 000,00	221 543 000,00	269 758 469,77
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	163 712 202,93	200 771 000,00	188 203 000,00	140 550 224,14
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 611 868,00	800 000,00	-	6 709 315,74
Tilskudd til investeringer	1 087 000,00	1 500 000,00	-	66 000 000,00
Kompensasjon for merverdiavgift	21 643 170,19	30 832 000,00	28 840 000,00	16 323 681,14
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	28 797 207,41	8 900 000,00	1 500 000,00	27 052 849,75
Andre inntekter	-	-	-	15 510,00
Sum ekstern finansiering	216 851 448,53	242 803 000,00	218 543 000,00	256 651 580,77
Bruk av avsetninger	27 188 707,90	17 500 000,00	3 000 000,00	13 106 889,00
Sum finansiering	244 040 156,43	260 303 000,00	221 543 000,00	269 758 469,77
Udekket/udisponert	-	-	-	-

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Ved lånefinansiering av investeringer er renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens virksomhet (regnskapsenheter)

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, men noe virksomhet lagt til enheter som avlegger eget særregnskap eller andre rettssubjekter.

	Type virksomhet	Type enhet	Kontor-/ vertskommune
Enheter som avlegger særregnskap			
Innherred Brann og redning	Nødetat	Interkommunalt samarbeid	Levanger
Innherred renovasjon	Renovasjonstjenester	Interkommunalt samarbeid	Verdal
Innherred interkommunale Legevakt	Legevakt	Interkommunalt samarbeid	Levanger
Verdal Boligselskap AS	Kommunale boliger	Kommunalt AS	Verdal
Stiklestad Nasjonale kultursenter AS	Museumsvirksomhet	Kommunalt AS	Verdal
Veksttorget	Arbeidstrening	Kommunalt AS	Verdal
Andre rettssubjekter			
Kemner, IKT og kommuneadvokat	Skatt, IKT og jus	Vertskommunesamarbeid	Levanger
Innherred Innkjøp	Støtte innkjøp	Vertskommunesamarbeid	Inderøy

§27-samarbeid for Brann og Redning er registrert som eget rettssubjekt, og har følgelig særregnskap.

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 1 Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	316 573 959	313 212 150	
2.3 Kortsiktig gjeld	170 046 933	144 362 909	
Arbeidskapital	146 527 026	168 849 241	-22 322 215

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	1 248 650 755	
Inntekter investeringsregnskap	25 822 219	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	211 825 033	
Sum anskaffelse av midler	1 486 298 007	1 486 298 007
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	1 175 519 911	
Utgifter investeringsregnskap	147 569 123	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	166 818 985	
Sum anvendelse av midler	1 489 908 019	1 489 908 019
Anskaffelse - anvendelse av midler		-3 610 012
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)		-18 712 203
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		-22 322 215
Endring arbeidskapital i balansen		-22 322 215
Differanse (forklares nedenfor)		-

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 2 Ytelser til ledende personer

Henviser til post lønnsutgifter i regnskapet - pålydende kr 640.438.769,41

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Natural-ytelser
Rådmann Jostein Grimstad	1 128 722	-	-	-
Ordfører Bjørn Iversen (lønn for 11 mnd)	895 152	500	-	-
Ordfører Pål Sverre Fikse (lønn for 2,5 mnd)	209 816	26 300	-	-

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 3 Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor er Revisjon Midt-Norge SA.

Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 1.225.002,- eks mva.

Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Note 4 Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2019	2018
Innestående på premiefond 01.01.	173 724	101 321
Tilført premiefondet i løpet av året	9 421 635	14 050 766
Bruk av premiefondet i løpet av året	9 486 269	13 978 363
Innestående på premiefond 31.12.	109 090	173 724

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr 2). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2019 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 9.335.069 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %

VERDAL KOMMUNE 2019**Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik**

Pensjonskostnad og premieavvik		2019	2018
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	69 335 549	68 952 464
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	55 909 720	53 115 806
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-53 024 605	-50 498 164
	Adminstrasjonskostnad	3 840 575	4 430 695
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	76 061 239	76 000 801
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	94 673 487	85 847 731
C	Årets premieavvik (B-A)	18 612 248	9 846 930

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2019	2018
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	94 673 487	85 847 731
C	Årets premieavvik	-18 612 248	-9 846 930
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	9 277 179	8 164 938
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	85 338 418	84 165 739
F	Pensjonstrekk ansatte	11 453 420	11 067 357
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-F)	73 884 998	73 098 382

Akkumulert premieavvik		2019	2018
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	43 750 989	44 396 672
	Årets premieavvik	18 612 248	9 846 930
	Premieavvik fra Innherred Samkommune	-	-2 327 675
	Oppretting av tidligere års feil - premieavvik inkl amortisering SPK	-177 843	-
	Sum amortisert premieavvik dette året	-9 277 179	-8 164 938
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	52 908 215	43 750 989
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	7 460 058	6 168 889
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	60 368 273	49 919 878

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2019	2018
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	171 040 981	216 975 409
	Årets premieavvik	-18 612 248	-9 846 930
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	18 878 041	-36 087 498
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	171 306 774	171 040 981
	<i>Herav:</i>		
	Brutto pensjonsforpliktelse	-1 446 804 239	-1 375 014 161
	Pensjonsmidler	1 275 497 465	1 203 973 180
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	-24 154 255	-24 116 778

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 5 Anleggsmidler

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	Immater. eien- deler	SUM
Anskaffelseskost 01.01.2019	56 112 246	159 802 789	113 715 599	1 312 106 424	364 307 713	51 609 349		2 057 654 120
Årets tilgang	2 990 264	67 415 932	14 188 169	35 212 561	19 567 952	7 455 521		146 830 399
- herav overført fra egne KF								-
Årets avgang								-
- herav overført til egne KF								-
Anskaffelseskost 31.12.2019	59 102 510	227 218 721	127 903 768	1 347 318 985	383 875 665	59 064 870	0	2 204 484 519
Akk avskrivninger 31.12	32 258 029	54 556 810	60 457 292	375 357 324	93 939 050			616 568 505
Netto akk. og rev. nedskrivninger								-
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.								-
Bokført verdi 31.12.2019	19 274 978	164 211 590	62 840 683	925 317 413	279 866 195	59 064 870	-	1 510 575 729
Herav finansielle leieavtaler	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivninger	5 917 072	8 370 295	4 605 781	31 709 020	7 288 924	-	-	57 891 092
Årets nedskrivninger	1 652 430	80 026	12	14 924 278	2 781 496	-	-	19 438 242
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-	-
Tap ved salg av anleggsmidler	-	-	-	-	-	-	-	-
Gevinst ved salg av anleggsmidler	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.		

VERDAL KOMMUNE 2019**Note 6 Aksjer og andeler**

Selskapets navn	Hen- visning balansen	Eierandel i selskapet	Evt. markeds- verdi	Balanseført verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 01.01.2019
Egenkapitalinnskudd KLP	22141100	0 %	kr -	kr -	kr -
Revisjon Midt-Norge SA	22168005	4,29 %		kr 32 498 597	kr 29 861 035
Konsek IKS Kontrollsekretariat Midt-Norge	22168004	4,00 %		kr 120 000	kr 120 000
Lierne nasjonalparksenter IKS	22168003	5,00 %		kr 100 000	kr 100 000
Verdal boligselskap AS	22170003	100,00 %		kr 25 000	kr 25 000
Boligbyggelaget MIDT	22170005			kr 6 100 000	kr 6 100 000
Tindved kulturhage AS	22170009	45,32 %		kr 1 900	kr 1 900
Veksttorget AS	22170012	100,00 %		kr 7 500 000	kr 7 500 000
Veksttorget Service og Tjenester AS	22170027	100,00 %		kr 100 000	kr 100 000
AL Biblioteksentralen	22170014			kr 30 000	kr 30 000
Stiklestad nasjonale kultursenter AS	22170015	50,00 %		kr 3 000	kr 3 000
Naboer AB	22170017	5,90 %		kr 8 000 000	kr 8 000 000
Trøndelag reiseliv AS	22170018	0,06 %		kr 18 440	kr 18 440
Opplæringskontor for byggfag Inn-Trøndelag	22170019			kr 1 200	kr 1 200
Kinobygget AS	22170021	100,00 %		kr 1 000	kr 1 000
Innherred Interkommunale legevakt IKS	22170022	31,40 %		kr -	kr 5 866 667
Innherred renovasjon IKS	22170023	16,40 %		kr 1	kr 1
Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad	22170024	30,77 %		kr 1	kr 1
Proneo	22170025	12,99 %		kr 50 000	kr 50 000
Oi! Trøndersk mat og drikke AS	22170026	0,20 %		kr 200 000	kr 200 000
Nord-Trøndelag Ele.verk Holding AS NTE	22170028	8,80 %		kr 7 303	kr 7 303
				kr 66 000 000	kr 66 000 000
Sum			kr -	kr 120 756 442	kr 123 985 547

I tillegg har Verdal kommune 2,94 % eierandel i Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS org.nr 971 375 965, 8 % eierandel i Trondheim Havn IKS - org.nr 945 510 552 og 2 % eierandel i Trøndelag forskning og utvikling org.nr 989 229 389.

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 7 Tap på utlån og forskutteringer

Kommunen har i regnskapsåret hatt følgende tap på utlån og forskutteringer:

Utlånt til	Samlet utestående		Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
	31.12.2019	31.12.2018			
Boligsosiale formål (startlån)	186 837 335	149 721 040	281 045	-	281 045
Sosiale lån	6 134 592	5 944 985	369 087	-	369 087
<i>Andre utlån og forskutteringer:</i>					
Verdal Boligselskap	-	1 600 000	-	-	-
Kinogården AS	20 000 000	21 580 000	-	-	-
Kvernmo Motor AS	1 560 000	1 700 000	-	-	-
Fylkeskommunen, forsk. Havnekrysset	9 300 000	9 300 000	-	-	-
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	-	2 200 000	-	-	-
	-				-
Sum	223 831 927	192 046 025	650 132	-	650 132

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 8 Langsiktig gjeld

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2019	01.01.2019	Neste års avdrag	Vektet løpetid (år)
Gjeldsbrevslån/banklån	1 179 519 757	1 227 520 711	59 000 000	7,5
Sertifikatlån	209 015 000	109 015 000	-	0,1
Husbanklån	214 104 055	186 467 551	7 747 511	26,9
Pensjonsforpliktelser, jfr note 4	1 470 958 494	1 399 130 939		-
Sum bokført langsiktig gjeld	3 073 597 306	2 922 134 201	66 747 511	
Bokført langsiktig gjeld eks pensjon	1 602 638 812	1 523 003 262	66 747 511	
Herav helt eller delvis selvfinansierende gjeld	838 622 813	791 979 442		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.2019	Gj.sn. rente
Langsiktig gjeld med fast rente:	97 619 046	2,34 %
Langsiktig gjeld med flytende rente - investeringslån:	1 290 915 711	2,28 %
Langsiktig gjeld med flytende rente - husbanklån:	214 104 055	2,07 %
	1 602 638 812	

Låneporteføljen som er knyttet til investeringer i egne anleggsmidler har en gjennomsnittsrente, inkl sikringer, på 2,637%. For nærmere opplysninger om sikringer, se note 10.

I løpet av de nærmeste 12 månedene forfaller 328 millioner, tilsvarende 28 %, av investeringslånevolumet til refinansiering.

Note 9 Rentesikring

Kommunens finansreglement inneholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer ihht intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall. Sikringsdokumentasjon er

Langsiktig gjeld med fast rente

Motpart	Volum	Siste forfall	Rente-binding til	Betaler	Finansreglementet
KLP	97 619 046	des.40	jun.25	2,340	kap 7

Rentebytteavtaler

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse

Sikringseffektivitet: Høy, margin er usikret

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm

Motpart	Kupong-rente	Sluttdato	Volum	Markeds-kurs	Markeds-verdi	Startdato	Type sikring	Finans-reglementet
DNB	4,5100	imm jun 20	100 000 000	101,40	101 400 000	løpende	kontantstrøm	kap 8
Danske Bank	3,7575	imm jun 20	50 000 000	101,00	50 500 000	løpende	kontantstrøm	kap 8
Danske Bank	4,5400	imm des 20	50 000 000	102,80	51 400 000	løpende	kontantstrøm	kap 8
Sparebank1	1,8140	imm des 24	100 000 000	100,20	100 200 000	løpende	kontantstrøm	kap 8

Markedsverdien av swappene er negativ med 4 millioner kroner.

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf. kommuneloven (koml) § 50 nr. 7, ved å vekte gjenværende levetid for hver anleggsgruppe i forhold til bokført verdi totalt. Sammenligning mellom utgiftsførte avdrag og kapitalslit som frekommer ved bruk av dette alternativet er vist nedenfor.

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2019	2018
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	48 000 954	40 999 950
Beregnet minimumsavdrag	41 608 220	38 945 771
Avvik	6 392 734	2 054 179

Etter ny kommunelov, som trer i kraft fra regnskapsåret 2020, skal minsteavdraget beregnes etter en forenklet formel. Avskrivningene beregnes da som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklete formelen gir et minstekrav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler. Normalt vil denne beregningsmåten gi et høyere krav til minsteavdrag enn beregningsmetoden som kommunen har brukt de senere årene. Som et ledd i tilpasningen til nytt lovverk har kommunestyret vedtatt å betale et noe høyere avdrag enn minsteavdragsberegningen for 2019 viser.

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og forskotteringer skal uavkortet benyttes til nedbetaling av kommunens innlån. Eventuelle mottatte avdrag som ikke er benyttet til nedbetaling av gjeld avsettes til avdragsfond (bundet investeringsfond) Jf. også KRS nr. 3 Lån, opptak, avdrag og refinansiering punkt 3.4 nr. 2.

	2019	2018
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	-17 363 496	-16 756 590
Mottatte avdrag på startlån	14 497 026	16 852 773
Bruk av avdragsfond	9 675 798	10 074 475
Avsetning til avdragsfond	-6 809 328	-9 675 798
Saldo avdragsfond 31.12.	6 809 328	9 675 798

Note 11 Kommunens garantiansvar

Garantiansvar gitt overfor:	%-andel	Garanti-ramme	Garantiansvar per		Utløper dato
			31.12.2019	31.12.2018	
Helgådal IL 4484.12.92828	100 %	500 000	kr 244 182	kr 285 533	01.02.2024
Stiklestad IL 4484.14.33170	100 %	13 090 000	kr 11 900 000	kr 15 150 964	31.12.2025
Vuku IL 8673.12.78417	100 %	20 086 000	kr 18 260 000	kr 21 160 000	02.06.2042
Vuku IL 8601.86.02581	100 %	9 586 601	kr 8 715 092	kr 12 000 000	15.02.2040
Ansvar som følge av eierpost, lån i Kommunalbanken:					
Innh. renovasjon IKS - lånenr 20130476	16 %		kr 3 076 218	kr 3 395 669	27.09.2032
Innh. renovasjon IKS - lånenr 20150640	16 %		kr 1 866 662	kr 2 152 497	15.03.2021
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060112	8 %		kr 61 500	kr 102 500	01.08.2022
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060113	8 %		kr 13 152	kr 26 304	10.11.2020
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060114	8 %		kr 27 600	kr 55 200	16.11.2020
Trondheim Havn IKS - lånenr 20130213	8 %		kr 205 906	kr 235 322	03.08.2026
Trondheim Havn IKS - lånenr 20130214	8 %		kr 71 237	kr 142 474	16.11.2020
Trondheim Havn IKS - lånenr 20130215	8 %		kr 612 052	kr 706 212	09.03.2026
Trondheim Havn IKS - lånenr 20150753	8 %		kr 8 240 000	kr 3 040 000	17.04.2045
Ansvar som følge av eierpost, lån i KLP:			andel av restlån		
Innherred Renovasjon 8317.50.24827	16 %		kr 748 000	kr 842 370	02.11.2029
Innherred Renovasjon 8317.50.38488	16 %		kr 235 927	kr 403 043	01.04.2021
Innherred Renovasjon 8317.50.40091	16 %		kr 786 728	kr 1 209 596	30.11.2021
Innherred Renovasjon 8317.50.44275	16 %		kr 291 569	kr 384 247	30.01.2023
Innherred Renovasjon 8317.52.43863	16 %		kr 199 112	kr 408 178	19.12.2020
Innherred Renovasjon 8317.52.77075	16 %		kr 645 120	kr 993 184	10.10.2021
Innherred Renovasjon 8317.53.47332	16 %		kr 2 255 000	kr 2 521 500	05.09.2030
Innherred Renovasjon 8317.54.75268	16 %		kr 4 620 600	kr 5 262 350	25.11.2028
Innherred Renovasjon 8317.55.97304	16 %		kr 2 304 000		
Innherred Renovasjon 8317.56.38280	16 %		kr 3 200 000		
Innherred Renovasjon 8317.56.40404	16 %		kr 2 080 000		
Innherred Renovasjon 8317.56.40412	16 %		kr 866 400		
Sum garantiansvar			71 526 057	70 477 142	

Kommunen har også andre garantiansvar, ref :

- Garanti etter lov om sosial omsorg
- Garanti for dep. Komm. og flyktninjetjenesten
- Garanti for dep. ved leieforhold til private

Dette er garantier som vanskelig kan tallfestes. Tjenesteenhet NAV har gitt tilbakemelding om at garanti etter lov om sosialomsorg ikke er tallfestbar. Dette med bakgrunn i at det i 2004 ble inngått en avtale mellom kommunen og Verdal Boligselskap AS om at kommunen var økonomisk ansvarlig for alle utgifter på leieforhold som ikke leietaker betaler selv, uavhengig av garantier som ble gjort i form av vedtak etter lov om sosiale tjenester. Dette være seg utgifter til manglende husleiebetaling, reparasjoner av ødeleggelser m.m. Det er heller ingen tidsbegrensning av dette i avtalen.

Note 12 Avsetning og bruk av fond

Fond samlet	Beholdning 01.01.2019	Avsetninger	Bruk av fond i drifts- regnskapet	Bruk av fond i inv.-regnskapet	Beholdning 31.12.2019
Disposisjonsfond	kr 42 040 570	kr 16 299 008	kr 26 174 823	kr 7 300 000	kr 24 864 755
Bundne driftsfond	kr 28 638 373	kr 27 147 194	kr 19 214 493	kr -	kr 36 571 074
Ubundne investeringsfond	kr 2 326 753	kr 9 700 000		kr 9 200 000	kr 2 826 753
Bundne investeringsfond	kr 10 939 038	kr 6 814 335		kr 10 688 708	kr 7 064 666
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	kr 83 944 734	kr 59 960 537	kr 45 389 316	kr 27 188 708	kr 71 327 247

Bundne fond	Beholdning 01.01.2019	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2019
<u>Bundne driftsfond:</u>				
Selvkostfond	kr 229 173	kr 1 249 795	kr -	kr 1 478 968
Øremerka statstilskudd	kr 21 279 919	kr 19 356 410	kr 21 279 919	kr 19 356 410
Næringsfond/Kraftfond/Utviklingsfond	kr 458 700	kr 9 470 806	kr 161 500	kr 9 768 006
Gavefond	kr 4 368 007	kr 341 079	kr 606 775	kr 4 102 311
Grusfond	kr 1 628 787	kr 96 046	kr 535 642	kr 1 189 191
Øvrige bundne driftsfond	kr 673 790	kr 6 083	kr 3 685	kr 676 188
Sum	kr 28 638 373	kr 30 520 219	kr 22 587 521	kr 36 571 074
<u>Bundne investeringsfond:</u>				
Øvrige bundne investeringsfond	kr 10 939 038	kr 6 814 335	kr 10 688 708	kr 7 064 666
Sum	kr 10 939 038	kr 6 814 335	kr 10 688 708	kr 7 064 666

Disposisjonsfond	Beholdning 01.01.2019	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2019
Bruk og avsetning vedtatt av kommunestyret	kr 44 367 323	kr 25 999 008	kr 42 674 823	kr 27 691 508
Sum disposisjonsfond	kr 44 367 323	kr 25 999 008	kr 42 674 823	kr 27 691 508

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 13 Kapitalkonto

SALDO KAPITALKONTO 01.01.2019	124 292 996,08
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	146 830 395,94
Reversert nedskrivning eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Kjøp av aksjer/andeler	-
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	-
Utlån - sosiale utlån	903 022,00
Utlån - andre utlån	59 194 365,67
Avdrag på eksterne lån	65 364 450,00
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Endring pensjonsmidler SPK	23 817 500,00
Endring pensjonsmidler KLP	47 706 785,00
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Reversert oppskrivning utenlandslån	
Egenkapitalinnskudd KLP	2 637 562,00
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	10 950,00
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	57 891 092,00
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	19 438 242,00
Salg aksjer/andeler	-
Nedskrivning aksjer/andeler	5 866 667,00
Avdrag på utlån - sosiale utlån	344 327,36
Avdrag på utlån - andre utlån	27 317 026,41
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	369 086,98
Avskrivning på utlån - andre utlån	281 044,57
Bruk av lånemidler	163 712 202,93
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	71 827 555,00
Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Urealisert kurstap (oppskrivning) utenlandslån	
Redusert egenkapitalinnskudd KLP	
SALDO KAPITALKONTO 31.12.2019	123 688 882,44

Note 14 Større investeringsprosjekter

Regnskapsskjema 2B rapporteres på prosjektnivå, og denne noten er derfor begrenset til de aller største, flerårige prosjektene.

Prosjekt	Vedtatt total utgiftsramme	Regnskapsført tidligere år	Årets budsjett	Regnskapsført i år	Sum regnskapsført	Gjenstår av utgiftsramme
Verdal Bo- og Behandlingssenter	560 000 000	7 603 750	43 000 000	42 628 433	50 232 183	509 767 817
Ness/Vinne skole	207 000 000	2 081 773	25 000 000	8 015 190	10 096 963	196 903 037
Leksdal/Stiklestad skole	ikke behandlet	1 228 686	3 000 000	1 644 888	2 873 574	ikke behandlet

Nye Ness/Vinne skole kom litt senere i gang enn forventet på grunn av en del problemstillinger som måtte avklares før endelig politisk behandling. Det bemerkes at det er lagt fram en tilleggsutredning for idrettshall i Vinne/Ness-prosjektet som behandles politisk etter at årsregnskapet for 2019 er avlagt. I denne anbefalingen foreslår Rådmannen å øke budsjettrammen for prosjektet til 212,8 millioner.

Prosessen med planlegging av ny Leksdal/Stiklestad skole er i startfasen, og det er således ikke vedtatt noen endelig utgiftsramme på nåværende tidspunkt. Prosjektet tas imidlertid med her siden det allerede er påløpt en del utgifter ifbm utredning av tomtevalg mv.

For Verdal Bo- og Behandlingssenter er framdriften som planlagt, og det forventes ingen vesentlige avvik verken i forhold til ferdigstillelsestidspunkt eller budsjett.

Note 15 Tilskudd/bidrag til finansiering av investeringer

Det er iløpet av året mottatt og inntektsført spillemidler på til sammen 1.087.000. I tillegg er det mottatt 170.000 i tilskudd til elbilladere fra Miljødepartementet.

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 16 Selvkostområder

	Resultat 2019					Balansen 2019	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/ under- skudd (-)	Årets deknings- grad i %	Vedtatt deknings- grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) selvkost- fond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12
Vann	24 175 974	24 002 220	173 754	100,7 %	100,0 %	173 754	304 392
Avløp	35 330 208	35 478 483	-148 275	99,6 %	100,0 %	-	-
Feiing Verdal kommune sin andel	2 608 799	2 798 609	-189 810	93,2 %	100,0 %	189 810	22 390
Matrikkel	3 083 342	2 960 686	122 656	104,1 %	100,0 %	122 656	122 656
Plan- og byggesak	4 803 424	3 856 408	947 016	124,6 %	100,0 %	947 016	1 051 920

	Resultat 2018					Balansen 2018	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/ under- skudd (-)	Årets deknings- grad i %	Vedtatt deknings- grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) selvkost- fond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12
Vann	19 751 982	21 824 071	-2 072 089	90,5 %	100,0 %	-2 072 089	667 143
Avløp	32 176 706	35 747 135	-3 570 429	90,0 %	100,0 %	-3 570 429	1 658 211
Feiing Verdal kommune sin andel	2 212 371	2 488 969	-276 598	88,9 %	100,0 %	-276 598	351 322
Plan- og byggesak	3 676 194	4 360 445	-684 252	84,3 %	100,0 %	-684 252	132 421

Feiing viser Verdal sin andel, 42,4%, av Innherred Brann og Redning sin selvkostnote i 2019

Feiing viser Verdal sin andel, 42,6%, av Innherred Brann og Redning sin selvkostnote i 2018

VERDAL KOMMUNE 2019

Note 17 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

Utbytte fra NTE

Verdal kommune er deleier (8,8%) av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS. Dette er nærmere omtalt i kommunestyresak PS 107/18, og note 15 til kommuneregnskap 2018. Nærmere opplysninger om eierandel er omtalt i aksjenote kommuneregnskap 2019

Det er inntektsført NTE-utbytte fra året 2018 i driftsregnskap for 2019 med 9.382.808 kr. Beløpet er avsatt til bundne fond. Midler på utviklingsfondet kan disponeres i samsvar med vedtatte retningslinjer for fondet, året etter at utbyttet er mottatt.

Verdal kommunes	1 876 562
Verdal kommunes kraftfond	7 506 246
Samlet inntekt (og avsetning)	9 382 808

Refusjon av tomgangsleie - virksomhetsområde NAV

Verdal Boligselskap har i generalforsamling 06.06.19 og styremøte 27.05.19

Verdal kommune for tomgangsleie for leiligheter som ikke er i bruk for årene 2018-2020. vedtatt at det ikke skal kreves refusjon av

Verdal kommune, virksomhetsområde NAV har i 2019 mottatt refusjoner slik:

For driftsåret 2019	653 722
For driftsåret 2018	1 453 592
Total ref tomgangsleie	2 107 314

Refusjonen for 2018 er ikke knyttet til drift av Nav i 2019. Refusjonen for 2018 er derfor inntektsført på fellesområdet.

Refusjonen for 2019 er knyttet til drift av NAV i 2019. Refusjonen for 2019 er inntektsført på virksomhetsområde NAV.

Note 18 Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven (koml) § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slike samarbeid jf. regnskapsforskriften § 12 nr. 3, og utgjør følgende beløp :

Nedenfor følger oversikt over utgifter i samarbeidene og hvordan utgiften er fordelt etter eierandel. Kolonnen grunnlag er samarbeidets nettoutgifter. Nettoutgifter er utgifter fratrasket inntekter. Forskuddsbetaling fra deltakerkommuner regnes ikke som inntekt, men som forskudd på avregningen.

IK regnskap, innføring og lønn

(IKRIL)	Grunnlag	Andeler	Utgift
Andel Levanger	6 503 846	57,6 %	3 743 681
Andel Verdal	6 503 846	42,4 %	2 760 165
Sum utgifter	6 503 846	100,0 %	6 503 846

Avregning: Verdal betaler til Levanger, for mye betalt 451 413
Verdal er vertskommune for samarbeidet

Geodata	Grunnlag	Andeler	Utgift
Andel Levanger	654 947	57,6 %	376 994
Andel Verdal	654 947	42,4 %	277 953
Sum utgifter	654 947	100,0 %	654 947

Avregning: Verdal betaler til Levanger, for mye betalt 350 006
Verdal er vertskommune for samarbeidet

IK kemner, IKT og advokat	Grunnlag	Andeler	Utgift
Andel Levanger	28 927 995	57,6 %	16 651 252
Andel Verdal	28 927 995	42,4 %	12 276 743
Sum utgifter	28 927 995	100,0 %	28 927 995

Avregning: Verdal mottar fra Levanger, for mye betalt 3 505
Levanger er vertskommune for samarbeidet

Brann og Redning	Grunnlag felles	Andeler	Utgift	Ytterøy	Utgift totalt
Andel Levanger	25 311 013	57,6 %	14 569 280	983 748	15 553 028
Andel Verdal	25 311 013	42,4 %	10 741 733	-	10 741 733
Sum utgifter	25 311 013	100,0 %	25 311 013	983 748	26 294 761

Avregning: Verdal betaler til Brann og Redning , for lite betalt 541 733

Merk at Brann og Redning er eget rettssubjekt med egen kasse/bankfunksjon. Avregning skjer derfor direkte med samarbeidet. Utgiftene til område Ytterøy henføres i sin helhet til Levanger i avregningen.

IK Innkjøpsamarbeid	12% fast	88% folketall	Refusjonskrav 2019	Fakturert 2019	Tilbake-betales
Snåsa	59 810	80 528	140 338	183 000	-42 662
Steinkjer	59 810	848 966	908 776	1 185 000	-276 224
Verran	59 810	95 002	154 812	202 000	-47 188
Inderøy	59 810	260 532	320 342	418 000	-97 658
Verdal	59 810	573 960	633 770	827 000	-193 230
Levanger	59 810	772 649	832 459	1 086 000	-253 541
Totalt Innherredssamarbeidet	358 860	2 631 637	2 990 497	3 901 000	-910 503

Note 19 - Regnskapsresultatet

Regnskapsresultatet er svakt i forhold til kommunens egne styringsmål.

Disposisjonsfond	2015	2016	2017	2018	2019
Beholdning 01.01	21 063	4 625	15 676	31 295	42 040
Avsatt	1 578	12 009	23 966	27 560	16 299
Brukt	-18 016	-958	-8 347	-16 815	-33 474
Beholdning 31.12	4 625	15 676	31 295	42 040	24 865
Disposisjonsfond i % av driftsinntekt	0,4 %	1,4 %	2,7 %	3,5 %	2,0 %

Resultat	2016		2017		2018		2019	
	Kr	%	Kr	%	Kr	%	Kr	%
Netto driftsresultat	25 795	2,3 %	33 473	2,9 %	-8 636	-0,7 %	7 064	0,6 %
Årsresultat	23 966		27 560		9 573		19 610	

I kommunens økonomiplan er langsiktige mål for økonomisk styring satt til 2% driftsmargin og 6% disposisjonsfond. Driftsmarginen er definert som netto driftsresultat i prosent av totale inntekter.

Kommunen har i 2019 driftsmargin på kr 7.064.000 (0,6%) og disposisjonsfond på kr 24.865.000 (2,0%). Kommunen har ikke nådd styringsmålene for 2019.

Årsberetning 2019

[Introduksjon](#) [Grafikk og nøkkeltall](#) [Lenker](#) [Sentrale kapitler](#) [Tjenesteområder](#)

INTRODUKSJON

Forord

Kådrektors innledning

Les mer: Forord

Analyse av regnskap, utvikling og mål...

Kapitlet sammenfatter året 2019, analyse, måltall og status for måloppnåelse og setter utviklingen av måltallene inn i et historisk perspektiv.

Les mer: Analyse av regnskap, utvikling og måloppnåelse

Sammendrag og læringspunkter

Hovedinntrykk fra analysen og plan for videre arbeid med saker til videre oppfølging og utvikling.

Les mer: Sammendrag og læringspunkter

Årsberetning på web - en kort orientering

Hjelp til navigering

Les mer: Årsberetning på web - en kort orientering

GRAFIKK OG NØKKELTALL

7 mill kr
Netto driftsresultat

0,6 %
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

25 mill kr
Disposisjonsfond

2,0 %
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter

148 mill kr
Årets investeringer

14 948
Antall innbyggere

ÅRSBERETNING

Likestilling og mangfold

Redegjørelse for faktisk tilstand, iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling.

Les mer: Likestilling og mangfold

HMS

Nærver/brøyer, skadestatistikk, årsverk, turnover mv, og redegjørelse for arbeid med disse temaene.

Les mer: HMS

Internkontroll og etikk

Redegjørelse for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Les mer: Internkontroll og etikk

Finansforvaltning

Redegjørelse for hvordan kommunens gjelds- og finansportefølle er forvaltet gjennom året, herunder vesentlige endringer i finansporteføllen og risikoprofil.

Les mer: Finansforvaltning

KOSTRA hovedtall

Et utvalg av kostnadstall og informasjon om egen rapport med kunnskapsgrunnlag og økonomiplan.

Les mer: KOSTRA hovedtall

Driftsregnskapet

Driftsinntekter og driftsutgifter.

Les mer: Driftsregnskapet

Investering og finansiering

Oversikt over investeringene og hvordan disse er finansiert. Gjennomgang av budjettsvik investeringsprosjekter.

Les mer: Investering og finansiering

Balansen

Nærmere om de vesentligste størrelsene i balansen: anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Les mer: Balansen

KOMMUNENS TJENESTEOMRÅDER

Rådmann, fellesområder mv
Oppvekst
Helse og velferd
Næring og samfunnsutvikling
§ 27 samarbeid

FORORD	4
ANALYSE AV REGNSKAP, UTVIKLING OG MÅLOPPNÅELSE	6
ÅRET 2019	6
HVOR STÅR VERDAL KOMMUNES ØKONOMI VED UTGANGEN AV 2019	13
MÅL OM 2 % NETTO DRIFTSRESULTAT	14
MÅL OM 6 % DISPOSISJONSFOND	16
HISTORIKK	17
SAMMENDRAG OG LÆRINGSPUNKTER	20
FORMÅLET MED ÅRSBERETNINGEN	20
DE VIKTIGSTE LÆRINGSPUNKTENE FRA ÅRSBERETNINGEN	21
LIKESTILLING OG MANGFOLD	25
STATUS OG PLANLAGTE TILTAK PÅ LIKESTILLING	25
HMS	27
ÅRSVERK	27
SYKEFRAVÆR	29
SYKEFRAVÆR PER TJENESTEOMRÅDE	30
INTERNKONTROLL OG ETIKK	31
RUTINER FOR INTERNKONTROLL	31
KOMMUNEREVISJONENS RAPPORTER	34
ETIKK	35
FINANSFORVALTNING	36
FINANSOMRÅDET FØR OG ETTER KORONAVIRUS:	36
FINANSREGLEMENT VERDAL KOMMUNE:	37
AKTIVA (LIKVIDER)	37
PASSIVA (GJELD)	41
KOSTRA HOVEDTALL	52
KOMMUNEFAKTA: BEFOLKNINGSSAMMENSETNING	53
KOSTRA: UTVALGTE KOSTNADSTALL FOR STORE TJENESTER	54
DRIFTSREGNSKAPET	58
RESULTATBEGREPER	58
FELLESINNTEKTER (SENTRALE INNTEKTER - A-SKJEMA)	59
FINANSINNTEKTER OG -UTGIFTER	63
UTVIKLING LØNNSUTGIFTER	64
INVESTERING OG FINANSIERING	67
STATUS INVESTERING OG FINANSIERING (2A)	67
STATUS INVESTERINGSPROSJEKTER (2B)	68
BALANSEN	73
ANLEGGSMIDLER OG LÅNEFINANSIERING	73
GJELDSSAMMENSETNING OG RENTEKSPONERING	74
GJELDSNIVÅET	76
LANGSIKTIGE BINDINGER	77
KOMMUNENS TJENESTEOMRÅDER	78
RÅDMANN, FELLESOMRÅDER MV	78
RÅDMANN	80
FELLESOMRÅDER	85
OPPVEKST FELLES	94

SKOLE / SFO	97
BARNEHAGE	101
RESSURSSENTER OPPVEKST	104
HELSE OG VELFERD	108
HJEMMETJENESTEN	111
INSTITUSJONSTJENESTEN	115
BO- OG DAGTILBUDSTJENESTEN	118
VELFERD FELLES	121
NAV SOSIAL- OG FLYKTNINGETJENESTEN	124
NÆRING OG SAMFUNNSUTVIKLING	128
LANDBRUK, MILJØ OG AREALFORVALTNING	133
TEKNISK DRIFT	136
SELVKOSTOMRÅDER	140
NÆRING OG SAMFUNNSUTVIKLING FELLES	144
INTEGRERING OG MANGFOLD	147
KULTURTJENESTEN	150
§ 27 SAMARBEID	154
IK REGNSKAP, INNFORDRING OG LØNN	156
IK GEODATA OG OPPMÅLING	159
ÅRSBERETNING OG RAPPORTERING I ÅRET	160
IK KEMNER, IKT, ADVOKAT	162

Årsberetning 2019 Verdal

Forord

Rådmannens innledning

Innledningen til årsberetningen for 2019 skrives i slutten av mars 2020, etter drøye tre uker med kontinuerlig kriseledelse som følge av det verdensomspennende utbruddet av koronavirus. Dette er en situasjon, eller rettere en tilstand, hvor kommunens rolle blir virkelig tydelig og etterspurt. Dette gjelder som tjenesteleverandør, myndighetsutøver, samfunnsutvikler, arbeidsgiver og lokalt folkestyre – samt som kriseledelse. Alle innbyggere bor i en kommune, og når flere andre aktører fokuserer på sin del av krisebekjempelsen blir kommunene stående som ivaretaker av individ og samfunn i en helhet. Forventningene er store fra svært mange hold, og både folkestyre og organisasjon må gjøre hurtige endringer og tilpasninger for å ivareta alle roller.

Selv om behovet for endringsdyktighet og kultur for fortløpende endring har vært et særskilt fokus gjennom 2019 er både vi og samfunnet i omveltninger langt utenfor det noen kunne påregne, men det er også en kraftfull påminning om hvor endringsdyktig vi må være også framover.

De generelle samfunnstrekkene i 2019 er en videre forsterking av de siste årenes trekk, både i Verdal og generelt, m.h.t. ressurstilstrømming, reguleringer, innramminger og forventninger. Dette gjelder også flyttestrømmer og befolkningsendringer inn mot større byer. I Verdal ble det født 142 barn i 2019, og befolkningen økte med 15 til 14.948 innbyggere ved årsskiftet. Dette er en videreføring av et fødselsnivå Verdal har hatt de siste årene, men også på landsbasis har antall fødsler gått markant ned de siste årene.

Regnskapet for 2019 viser at kommunen ikke når de økonomiske styringsmålene som er satt i økonomiplanen. Netto driftsresultat (driftsoverskuddet) er på 7 mill kr. Det tilsvarer 0,6% av årets inntekter. Til sammenligning er kommunens måltall 2%. Kommunens frie reserve ved årsslutt (disposisjonsfondet) er på 24,8 mill kr. Disposisjonsfondet utgjør 2% av årets inntekter. Kommunens måltall er 6%. Lavt disposisjonsfond betyr at kommuneøkonomien ikke er tilstrekkelig robust sett opp mot måltallet. Regnskapsresultatet er bedre enn det som ble lagt til grunn i budsjettet for 2019. Dette kan tilskrives store merinntekter fra skatt, regelverk for utgiftsføring pensjon som medfører at en del av pensjonsutgiftene skyves til senere år, forsinkelser på investeringer som har gitt lavere renteutgifter. At resultatet blir bedre enn budsjett må også ses i sammenheng med at det er utført mye god økonomistyring i virksomhetene i et krevende budsjettår.

Årsberetningen er for første gang utarbeidet i et webbasert system for styring og analyse. Vi håper og tror at dette vil gi et styringsdokument som er lettere å bruke både for kommunens politikere, ansatte og andre lesere.

Gjennom 2019 er det tatt flere store beslutninger av kommunestyret, og det er iverksatt bygging av nytt Bo- og behandlingssenter i tråd med dette. Arbeidene med ny skole for Vinne og Ness er også igangsatt, og sammen med kjøp av eiendommen etter Prix Vinne har vi sikret oss areal og muligheter for langsiktig utvikling i Vinne. På samme måte representerte åpningen av ny barnehage i Vuku våren 2019 et ytterligere bidrag for videre utvikling av Vuku som kommunens andre sentrum. Mange spennende utviklings- og investeringsprosesser er i gang både i organisasjonen og i samfunnet for øvrig.

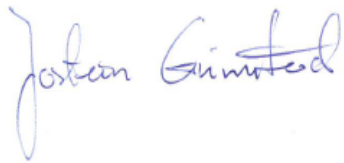
Gjennom 2019 har organisasjon gjort sitt ytterste for å klare de økonomiske bevilgningsmål kommunestyret har gitt. Mange har klart det, noen har ikke helt klart det – men gjort like krevende

Årsberetning 2019 Verdal kommune

vurderinger og ytt like god innsats. Det er små marginer, og vi ser at fokus på samhandling, prosesser, ledelse og medvirkning har stor betydning for alle typer resultater.

Takk for innsatsen i 2019.

Verdal 31. mars 2020

Jostein Grimstad

Analyse av regnskap, utvikling og måloppnåelse

Kapittelet sammenfatter året 2019, analyse, måltall og status for måloppnåelse og setter utviklingen av måltallene inn i et historisk perspektiv.

Året 2019

Verdal kommune har i 2019 et regnskapsresultat i pluss med 19,4 mill kr. Samtidig er driftsmarginen (netto driftsresultat) svakt positivt med 7,1 mill kr. Regnskapet er påvirket av høye skatteinntekter, inntektsføring av premieavvik pensjon og utbytte fra NTE. Årsresultatet kan grovt dekomponeres i 7,1 mill fra netto driftsresultat og 12,3 mill kr fra bruk av fondsmidler. Inntekter er langt høyere enn budsjettet, noe som burde tilsi et bedre netto driftsresultat enn det som er oppnådd.

Pressemelding på kommunens nettside 03.03.2020:

Verdal kommune har avlagt regnskap 2019 med et mindre driftsoverskudd.

Økning i skatteinntekter og tekniske konsekvenser av regelverk for utgiftsføring av pensjon er de to viktigste årsakene til at regnskapet kommer ut på plussiden. Merforbruk i noen av tjenestene medfører at driftsoverskuddet likevel blir lavt.

Rådmannen er tilfreds med at driftsresultatet er positivt i et krevende år, selv om økt skatteinngang m.v. burde tilsi et sterkere resultat. Dette innebærer at arbeid med aktivitetstilpasninger må gå ufortrødent videre.

Vurdering av regnskapet

Regnskapet viser at kommunen ikke når de økonomiske styringsmålene som er satt i økonomiplanen. Netto driftsresultat (driftsoverskuddet) er på 7 mill kr. Det tilsvarer 0,6% av årets inntekter. Til sammenligning er kommunens måltall 2%. Kommunens frie reserve (disposisjonsfondet) er på 24,8 mill kr. pr 31.12.19. Disposisjonsfondet utgjør 2% av årets inntekter. Kommunens måltall er 6%. Lavt disposisjonsfond betyr at kommuneøkonomien ikke er tilstrekkelig robust sett opp mot måltallet.

Regnskapsresultatet er bedre enn det som ble lagt til grunn i budsjettet for 2019. Dette kan tilskrives store merinntekter fra skatt, regelverk for utgiftsføring pensjon som medfører at en del av pensjonsutgiftene skyves til senere år, forsinkelser på investeringer som har gitt lavere renteutgifter. Dette kommer i tillegg til summen av mindre forhold. I årsberetningen som legges fram 31. mars, kommer en mer detaljert analyse av regnskapet for 2019.

Regnskapene for tjenestene viser et samlet merforbruk på ca 20 mill kr. Merforbruket er særlig stort innenfor hjemmetjenestene. Merforbruk på 20 mill kr er omtrent i tråd med rapportering gjennom året. Bildet er likevel ikke entydig. Det er også virksomheter som har brukt mindre enn budsjett.

Netto driftsresultat i kommuneregnskapet er det regnskapsbegrep som ligner mest på regnskapsresultatet i bedrifter, organisasjoner mv. Bunnlinjen i kommuneregnskapet (regnskapsresultatet) bygger på andre prinsipper. I kommuneregnskapet blir regnskapsresultatet definert som summen av netto driftsresultat og endringer i fond (egenkapital). Regnskapsresultat 2019 for Verdal kommune er på +19,4 mill kr, som består av summen av driftsoverskudd på +7 mill kr og bruk av fondsmidler på +12,4 mill. Det vil med andre ord si at 12,4 mill kr av resultatet består av budsjettert fondsbruk som det ikke ble behov for.

Fra regnskapsåret 2020 endres reglene for avslutning av kommuneregnskapet. Et tilsvarende regnskap som i 2019 avlagt i 2020, ville vist et regnskapsresultat på null. Etter nye regler skal alle ubrukte midler overføres direkte til fond, uten at det presenteres som et overskudd.

Kommentarer:

Nye forhold som har blitt kjent etter 31.12.2019

Avsnittet omtaler forhold som har blitt kjent etter 31.12.19 eller det har kommet nye opplysninger etter at økonomiplanen ble skrevet. Dette er forhold som kan påvirke vurderingen av kommunens økonomi etter at regnskap 2019 ble avsluttet pr 31.12.

Koronavirus: I februar mars 2020 ble det klart at kommunene vil få en stor utfordring med utbrudd av Koronavirus. Viruset antas å kunne få store følger for kommunens drift og for kommunens rammebetingelser. En konsekvens av dette er at alle analysene i årsberetningen 2019 må ses ut fra situasjonen slik den var før utbruddet av Koronavirus. Det vil være helt nødvendig å følge opp med nye analyser av situasjonen når konsekvensen av viruset blir tydeligere gjennom 2020.

Ressurskrevende tjenester: Kommunerevisjonen har bedt om dokumentasjon på beregninger av refusjon for ressurskrevende tjenester. Undersøkelsen er ikke ferdig ved utgangen av fristen for å levere årsberetning. Dersom det foreligger feil i grunnlaget, vil dette kunne påvirke inntektsført kompensasjon i 2019.

Skillet drift og investering: Kommunerevisjonen har bedt om dokumentasjon på vurderinger av skillet drift og investeringer på enkelte typer prosjekter. Dette gjelder særlig samleinvesteringer og asfaltering av veier. Kommunen er kjent med at det er manglende vurderinger på denne typen investeringer, og ville uavhengig av revisjonen gjennomført en innstramming av praksis fra 2020. Mangelfulle vurderinger antas å være en av forklaringene på at kommunen over lang tid har akkumulert et relativt høyt gjeldsnivå. Dette problemet er også omtalt i økonomiplan 2020-2023, der behovet for en mer bærekraftig praksis beskrives. Kommunen vil foreta en gjennomgang av både 2019 og 2020 når ny praksis iverksettes i 2020.

Endringer i rammebetingelser

I noen tilfeller vil rammebetingelser kunne endres slik at poster i regnskapet for 2019 ikke vil være representative for årene fremover. I dette avsnittet beskrives noen slike forhold som enten er i endring eller at endring er sannsynlig.

Eiendomsskatt: Eiendomskatteloven er endret med virkning fra 2020, slik at maksimal skattesats for bolig og fritidsbolig er 5 promille, og også slik at det er innført en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % i taksten på de samme eiendomsgruppene. Regjeringen har varslet at maksimalskattesatsen for bolig og fritidsbolig skal ytterligere ned, men foreløpig er dette ikke vedtatt. Disse forholdene har vært kjent en god stund, og er også innarbeidet i økonomiplanen.

Ikke bortfall av distriktstilskudd: I årsberetning 2017 og 2018 er usikkerheten rundt distriktstilskudd omtalt. Distriktstilskudd er en inntektskomponent i rammetilskuddet. Det ble ikke bortfall av ordningen i 2019. Det er fortsatt usikkerhet om dette tilskuddet vil falle bort eller sterkt reduseres for Verdal. Forholdet vil bli omtalt i plandokumenter som skrives i 2020.

Økning i avdrag: Det ble i 2018 funnet feil i avskrivningsgrunnlag. Korrekt avskrivningsgrunnlag har gitt økning i avdrag i 2019 og 2020. Dette forsterkes av bestemmelsene i ny kommunelov fra 2020 om ny beregningsmetode for minimum avdrag. Nivået på avdragsbetaling i 2019 er lavere enn avdragene i de kommende årene.

Ressurskrevende tjenester: Det har i flere år blitt varslet innstramning i ordningen som følge av sterk utgiftsvekst i statens bevilgninger til ordningen. Det kom en mindre innstramning i ordningen i statsbudsjettet for 2020. Det antas at flere endringer kan komme.

Justeringer av budsjettet for 2019 - Politiske vedtak

Det har ikke vært budsjettjusteringer i løpet av 2019 som har påvirket rammene for virksomhetene i nevneverdig grad. Endringstakten for virksomhetene er høy (jfr økonomiplan for 2019-2022) og det er krevende å skulle øke endringstakten ytterligere ved å redusere budsjetter.

Nytt innkjøpssamarbeid er etablert med virkning fra 1/1-19, og ble finansiert hovedsakelig ved å skille ut den budsjettandelen som gjaldt innkjøp i kommunesamarbeidet IKT, kemner, (innkjøp) og kommuneadvokat.

Lønnsoppgjøret er kompensert hos virksomhetene gjennom fordeling av den sentrale avsetningen. Denne budsjettjusteringen gjøres administrativt, i tråd med delegert myndighet i økonomireglementet.

Regnskapsanalyse: Utviklingen i 2019 sett opp mot 2018

Regnskapsåret 2019 er i stor grad preget av å være første året i en periode med planmessig reduksjon i driftsrammene. Reduksjonen gjøres for å tilpasse kommunen til endringer i befolkningssammensetning, nye og endrede tjenestebehov, utflating av kommunale inntekter og behovet for endringer i kommunal bygningsmasse som følger av endringer i tjenester og behov.

Store engangsinntekter har finansiert årets merutgifter. Merutgiftene har dermed ikke medført merforbruk (underskudd) for kommunes samlede regnskap. Dette viser at regnskapsresultatet ikke er bærekraftig når det korrigeres for ekstraordinære forhold. Dette er en indikasjon på et endringsbehov for kommende år.

Økonomiplanen for 2019-2022 er basert på bruk av disposisjonsfond for å få en til en gradvis overgang til lavere driftsrammer. Bruken av disposisjonsfond er høyest de første årene i planperioden og erstattes over tid med økonomisk balanse og gjenoppbygging av disposisjonsfond. De store ekstraintektene i 2019 har både finansiert merutgifter i drift og gitt et positivt budsjettavvik (regnskapsresultat). Regnskapsresultatet betyr derfor indirekte at det ble

mindre bruk for disposisjonsfondet enn lagt til grunn i budsjettet, og at disse midlene nå kan tilbakeføres disposisjonsfondet ved å avsette regnskapsresultatet tilbake til disposisjonsfond.

Dersom regnskapsresultatet avsettes til disposisjonsfondet, er det 7 mill kr som kommer fra overskudd på eksterne midler (netto driftsresultat) mens resterende 12 mill kr er midler som var tenkt hentet fra disposisjonsfond for å finansiere drift i 2019. Det betyr at 12 mill kr av årsresultatet ikke er noen reell inntjening i 2019. De nevnte 12 mill kr er inntekter fra tidligere år som det likevel ikke ble bruk for.

Regnskapet viser at det for flere virksomheter har vært krevende å tilpasse seg realnedgang i rammene. For noen virksomheter har reduksjonen kommet, men ikke like raskt som premissene i budsjettet. Tall for årsverk viser ingen større nedgang i antall årsverk. Dette kan være en indikasjon på at flere virksomheter kom sent i gang med å ta ned aktivitetsnivå. Økonomiplan 2019-2022 var klar på at endringen var for stor til at tilpasning kunne skje med tradisjonell sparing. Den varige løsningen er å utvikle arbeidsflyt, organisasjon og infrastruktur, slik at gode tjenester kan leveres med et lavere årsverkforbruk. Utviklingsarbeid betyr krevende prosesser som binder arbeidskraft og ressurser. Utvikling av fremtidens tjenester må skje parallelt med at kommunen leverer tjenester. Dette utfordrer naturligvis virksomhetenes kapasitet.

Merinntektene i 2019 kan i stor grad henføres til at konjunktorene i 2019 ble bedre enn de nasjonale prognosene. Både høy nasjonal skatteinngang for lønnsinntakere og høyere avkastning på pensjonsmidlene hos våre pensjonsleverandører, gir positiv effekt for kommuneøkonomien. Av forsiktighetshensyn regnes ikke uforutsigbare utslag inn i kommunens budsjett og det er av samme grunn heller ikke foretatt budsjettjustering underveis i året.

Kommunen har i 2019 hatt historisk store ekstraintekter i form av høyere nasjonal skattevekst, og lavere pensjonskostnad. Dersom alle virksomhetsområder hadde levert på budsjettnivå, skulle det dermed vært klart bedre tall på bunnlinjene og større beløp til tilbakeføring til disposisjonsfond. I stedet går inntektsvekst og utgiftsreduksjoner på anslagsposter med til å finansiere et aktivitetsnivå som er høyere eller dyrere enn planlagt. Dette samtidig som driften tilføres midler fra disposisjonsfondet. I sum blir effekten at kommunen riktig nok slipper unna underskudd i 2019, men sårt tiltrengte fondsmidler som kunne gitt finansiell kraft inn i perioden 2020 – 2023 er for en stor del tapt underveis i 2019. Dette er utgangspunktet for at det konkluderes med et svakt regnskapsresultat for 2019, selv om kommunen kommer ut med 19,4 mill kroner i regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd).

Budsjettavvik

Avviket i bruttotall mellom budsjett og regnskap

Det er store avvik mellom bruttotall for budsjett og regnskap. Med bruttotall menes inntekter og utgifter hver for seg. Regnskapsførte inntekter og utgifter er klart høyere enn budsjetterte inntekter og utgifter. De store merutgiftene kan forklares med at aktiviteten i 2019 er en god del høyere enn premissene som ble lagt til grunn i budsjettet.

Dette gir noen indikasjoner på at aktiviteten er høyere enn budsjettpremissene, og at deler av driften finansieres av prosjektinntekter og av refusjoner for sykdom osv. Det er krevende å budsjettere med et uønsket høyt sykefravær, men bruttotallene i regnskapet viser realitetene. Avviket er også et uttrykk for at det er en sterk praksis for nettoteking i budsjetteringsprosessene. Med nettoteking menes at budsjettet legges ut fra et nettoprinsipp der inntekter og utgifter ses under ett. Målet blir da å treffe differansen mellom inntekter og utgifter, mens fokuset på volumet

for inntekter og utgifter tillegges mindre vekt. Nettobudsjettering kan også være begrunnet i behovet for å være forsiktig med inntektsanslag. Eksempelvis når inntekten avhenger av at kommunen får innvilget søknader om tilskudd. Utfordringen med nettobudsjettering er at metoden kan kamuflere de reelle volumene i aktivitet og at det da kan gi rom for aktivitet som ikke er budsjettet. Det kan nevnes at statens økonomistyringsregler har noe klarere bestemmelser om at budsjetter skal legges etter bruttoprinsipp.

Det store avviket mellom regnskap og budsjett har også en sammenheng med en tradisjon for nettobudsjettering. Med nettobudsjettering menes at inntekter og utgifter ses i sammenheng under budsjettering og at fokus ikke i samme grad er satt på volumet i driften. Nettobudsjettering har noen fordeler, som eksempelvis fokus på forsiktige inntektsanslag og forventninger om å holde igjen på utgiftene. På den annen side kan nettobudsjettering gi rom for aktivitet som ikke er budsjettet når inntektene blir høyere enn budsjett. De siste årene har regnskapene vist at store utgifter over budsjettete beløp har latt seg finansiere med inntekter som ikke er budsjettet. Dette forholdet gjør det vanskeligere å sammenligne budsjett og regnskap, og kan også bety svakere budsjettstyring. Økonomien blir avhengig av årlige merinntekter, og økonomien blir tilsvarende sårbar om ekstraintekter ikke kommer.

En stor del av merinntektene skyldes refusjoner for sykdom. Her er økte inntekter og økte utgifter et signal om et høyere årsverkforbruk enn det som er ønskelig. Det er ikke bærekraftig at høy ressursbruk finansieres av sykelønnsrefusjoner. Fraværet koster i form av egenandel og binder opp administrative ressurser. Det vil også svekke driftseffektiviteten ved at fraværet forstyrrer flyt i tjenesteproduksjonen.

Kunnskapsgrunnlaget i årsberetningen bekrefter i grove trekk konklusjoner fra kvartalsrapportering i 2019. Økonomiplan 2020-2023 bygger på kunnskapsgrunnlag i kvartalsrapportene.

Avvik i tjenestene

	Målt helårsavvik pr kvartal og ved årslutt			
	Første kvartal	Andre kvartal	Tredje kvartal	Fjerde kvartal / årslutt
Rådmann	-	6	124	961
Fellesområde	-6	3	-572	16 089
Oppvekst felles	2 987	223	1997	980
Skole / SFO	-737	-97	-907	-3 603
Barnehage	1 397	1 114	2 081	3 036
Ressurssenter oppvekst	431	280	1 308	-1 201
Landbruk, miljø og arealforvaltning	-205	384	13	374
Teknisk drift	-372	-3 737	-2 536	-4 797
Selvkostområder	-	-	0	799
Næring og samfunnsutvikling felles	-	-	331	625
Integrering og mangfold	-801	-1 131	-869	-1 262
Kulturtjenesten	81	111	3	161
Hjemmetjenesten	-3 440	-4 998	-7 558	-10 135
Institusjonstjenesten	-843	-	2 378	185
Bo- og dagtilbudstjenesten	2 286	-374	895	-1 443
Velferd felles	-399	-1 214	-1 762	-1 759
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	-3 361	-3 703	-3 086	-2 551
IK, Regnskap, innfordring og lønn	190	572	305	405
IK, Geodata og oppmåling	95	349	210	262
IK Kemner, IKT og advokat	-2 684	-2 401	-1 484	11
IK Innherred brann og redning	-682	-682	-512	-542
IK Innherred Innkjøp	-	-827	0	193
	-6 063	-16 122	-9 640	-3 212

Avvikstall i tabell er beregnet ved kvartalsrapportering ut fra virksomhetenes prognoserte årsforbruk.

- De største virksomhetene som oppvekst og velferdstjenester får en betydelig resultatnedgang i siste kvartal. Skole/SFO øker med 2,7 mill fra 3. kvartal til årsslutt, primært økte skoleskyssutgifter og for lavt budsjett til betaling for elever i skoler i andre kommuner/privatskoler. Ressurssenter oppvekst forverrer resultatet sitt med 2,5 mill i samme periode. Noe av endringer (merforbruk) fra tredje kvartal til årsslutt kan knyttes til fondsavsetning av ubrukte bundne midler.
- Merforbruket innenfor hjemmetjenesten har forsterket seg i 2019 og det var ingen signaler om forbedringer gjennom året. I 2020 er det måltall som peker i retning av forbedring, men det er når dette skrives ikke kjent hvordan utviklingen påvirkes av en koronapandemi i utvikling. Bo og dagtilbudstjenesten gikk fra forventet balanse ved 3. kvartal til i underkant av 1,5 mill i merforbruk.
- Barnehage holdt jevn takt på prognosert mindreforbruk og har hatt god kontroll over drift og budsjetttramme.
- NAV varslet tidlig et større merforbruk, men klarte å redusere noe fra 3. kvartal til årsslutt, noe hjulpet av tilbakebetaling av belastet tomgangsleie for 2019 på 0,65 mill.

- Finansutgiftene har vært lavere enn budsjettet. Dette skyldes forsiktighet i anslagene og økte renteinntekter ved en mer aktiv plassering av overskuddslikviditet.
- Pensjonsutgifter ble lavere enn anslagene. De samlede pensjonsutgiftene påvirkes av premieavvik og bruk av pensjonsfond. Kommunen kan ikke påvirke disse tallstørrelsene, og budsjettet er basert på grove anslag etter et forsiktighetsprinsipp. Nettovirkning av premieavvik og amortisering er redusert utgift på ca 10,5 mill. Sluttavregning pensjon legges til Fellesområdet. Resultateffekt av pensjonsavregning i siste kvartal er vanskelig å prognosere og avvik ble uforholdsmessig høyt sammenlignet med anslag pr 3.kvartal. Avvik mot budsjett på Fellesområde er i hovedsak pensjonsavregning, mottatt refusjon for belastet tomgangsleie på sosialboliger for 2018 og lavere forbruk på kjøpte tjenester.

Behovet for å endre praksis på anslag investeringsprosjekter:

Årsberetning for 2018 beskriver behov for å endre praksis på kostnadsanslag for investeringsprosjekter. Dette er gjennomført i 2019 og nye oppdaterte kostnadsanslag er innarbeidet i økonomiplan for 2020-2023. Konsekvensene av endret praksis er at flere store investeringsprosjekter har fått justert opp investeringskostnadene. Endringer i metodikk skal sikre at alle kostnadselementer blir med i beregningen, at priser justeres med prisstigning og at gamle priser sjekkes opp med markedet osv. For Verdal Bo og Behandlingssenter og nye Vinne skole er prisen nå kontraktsfestet, slik at det her ligger større sikkerhet i prisingen enn de anslag som lå i fjorårets økonomiplan.

Uansett metodikk vil det alltid være usikkerhet om investeringsanslag. Sikkerheten i anslaget vil øke etterhvert som detaljer klarlegges og forutsetningene for beregninger blir klare. Rådmannen vil arbeide videre med å gjøre anslagene så gode som mulig. Anslagene skal også gjøres mer transparente ved å gi informasjon om premissene for investeringsanslagene.

Brudd på budsjettpremisser - telefoniutgifter:

I 2018/2019 ble fasttelefon avviklet og alle virksomheter kom over på andre løsninger. Dette har gitt noen merkostnader til innkjøp av mobiltelefoner og telefongodtgjørelser. I forbindelse med avviklingen av fasttelefon fikk § 27 samarbeidet for IT (en avdeling i Kommunesamarbeid IT, kemner og kommuneadvokat) redusert sine telefonutgifter med et millionbeløp i 2019. Dette var kjent når budsjettet ble lagt og det var en forutsetning at denne besparelsen hos IT skulle refunderes til virksomhetene i Verdal kommune. Virksomhetene fikk derfor ingen styrking av budsjettet til å finansiere økte telefonutgifter. Tilsvarende gjelder også virksomhetene i Levanger kommune.

På grunn av en vanskelig budsjettsituasjon hos IT, ble denne overføringen ikke gjennomført. Det manglende oppgjøret for telefonutgifter har forbedret regnskapsresultatet for IT og tilsvarende svekket regnskapsresultatene hos virksomhetene i Verdal kommune. For den enkelte virksomhet i Verdal kommune gir ikke dette noe stort utslag, men den samlede virkning for kommunen er at overføringene til IT i realiteten er større en det kommuneregnskapet viser.

Hvor står Verdal kommunes økonomi ved utgangen av 2019

Figur hentet fra veileder i økonomistyring, Fylkesmannen i Nordland

Denne metodikken er overført på tallene for Verdal. I tabellen nedenfor gis vurderinger på alle fem vurderingspunktene.

Alle måltallene som er brukt i tabellen er omtalt andre steder i årsberetningen, og vil derfor ikke bli kommentert nærmere her.

Mål	Dagens drift	Framtid
Netto driftsresultat - ukorrigert	Svak	ØP 2020-2023 er fortsatt avhengig av finansiering av drift ved reduksjon av disposisjonsfond. Behov for å bedre dette i kommende ØP-perioder.
Netto driftsresultat i normalåret	Svak	Svak. Samme begrunnelse som ovenfor.
Gjeldsbelastning	Svak (pga investeringer 2020.) Avdrag er økende. Rentenivå er på vei ned.	Sterk økning i avdrag er krevende fordi finansiering i praksis må hentes i form av årsverkreduksjon. Det er stor usikkerhet om utvikling renter fremover.
Renteeksponering	Ok	Høyere gjeld øker risiko. Samtidig er anslagene nå at rentene kan forbli lave i flere år fremover.
Likviditet	Ok med de utfordringer som var i 2019.	Må styrkes fremover. Utviklingen i underliggende drift og stort endringsbehov i økonomiplan 2020-2023. Stor usikkerhet rundt effektene av koronavirus.
Robek	Svekket. Utvikling i underliggende drift i kombinasjon med nye regler i kommuneloven har gitt økt risiko.	Situasjonen vurdert opp mot tallene i regnskap 2019 er vesentlig endret etter koronautbruddet. Det er nødvendig å vite mer om merutgifter og inntektskompensasjon fra staten, før det kan gjøres en ny vurdering.

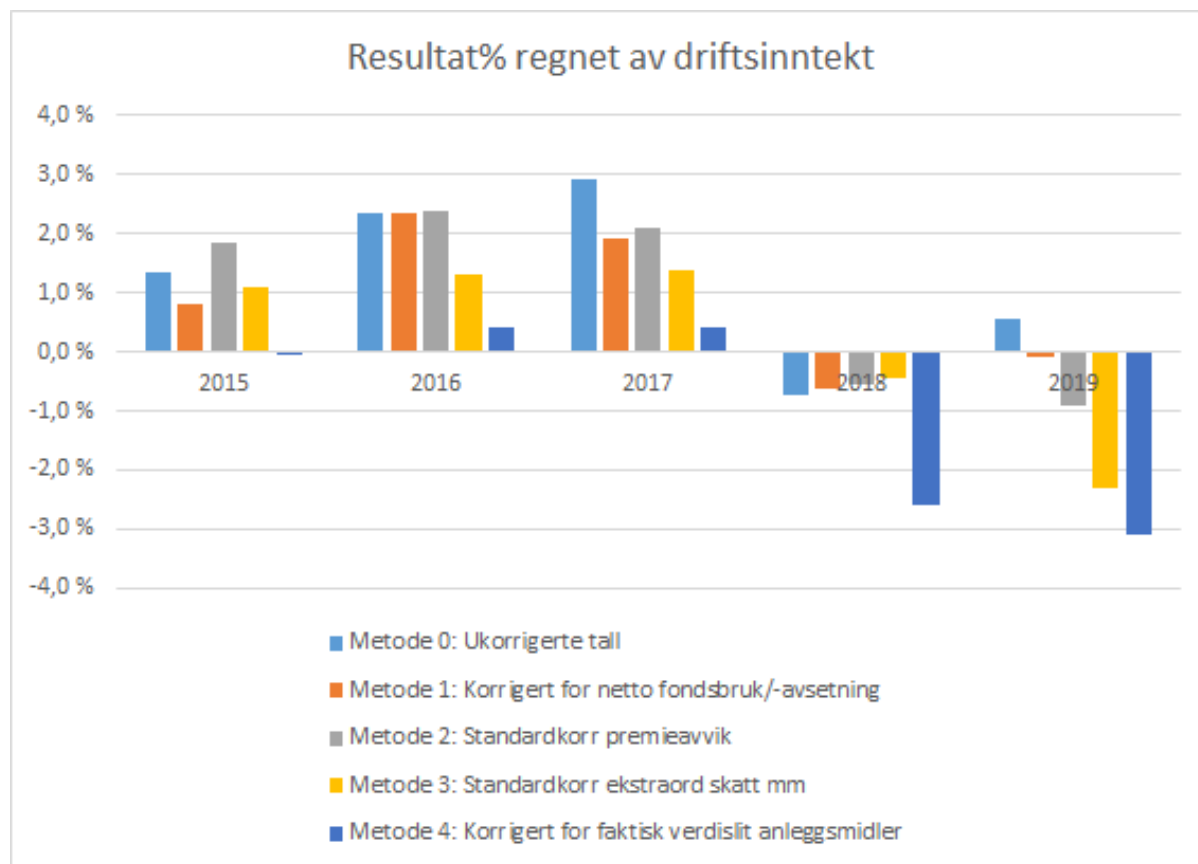
Mål om 2 % netto driftsresultat

Er regnskapsresultatet i driftsregnskapet bærekraftig?

I forarbeidene til kommuneloven er begrepet «bærekraftig økonomi» brukt for å si at økonomistyringen skal ha et langsiktig perspektiv. Regnskapsresultatet for 2019 er påvirket av eksterne faktorer som er relativt lite styrbare for kommunen. De faktorer som i stor grad ligger utenfor kommunens kontroll, er i hovedsak økt skatteinngang på nasjonalt nivå, lavere pensjonskostnader enn budsjettert og netto lavere finanskostnader enn budsjettert. Beregningene nedenfor er gjort for å gi et svar på om kommunen har en bærekraftig økonomi. Som indikator brukes korrigert driftsmargin (korrigering av netto driftsresultat). Driftsmarginen renskes for ekstraordinære transaksjoner, slik at tallet gir et best mulig uttrykk for et nivå i et normalt år (et gjennomsnittlig år).

Testing av netto driftsresultat		2016	2017	2018	2019
					1
					248
Driftsinntekt		1 103 372	1 141 520	1 193 294	651
Metode 0: Netto driftsresultat offisielt		25 795	33 473	-8 636	7 064
+	Bruk av bundne fond	7 597	11 963	19 560	19 214
-	Avsetning til bundne fond	-7 660	-23 439	-18 165	27 147
=	Resultat metode 1:	25 732	21 997	-7 241	-868
+/-	Premieavvik (ikke årsrelevant)	421	2 080	737	10 448
=	Resultat metode 2:	26 153	24 077	-6 504	11 316
+/-	Ekstraordinære poster (skattevekst)	-11 645	-8 251	1 191	17 390
=	Resultat metode 3:	14 508	15 826	-5 313	28 706
+	Avdrag	36 225	38 000	41 000	48 000
-	Avskrivninger	-46 279	-48 935	-66 534	57 891
=	Resultat metode 4:	4 454	4 891	-30 847	38 597
Resultat% regnet av driftsinntekt					
Metode 0: Ukorrigerte tall		2,3 %	2,9 %	-0,7 %	0,6 %
Metode 1: Korrigert for netto fondsbruk/-avsetning		2,3 %	1,9 %	-0,6 %	-0,1 %
Metode 2: Standardkorr premieavvik		2,4 %	2,1 %	-0,5 %	-0,9 %
Metode 3: Standardkorr ekstraord skatt mm		1,3 %	1,4 %	-0,4 %	-2,3 %
Metode 4: Korrigert for faktisk verdslit anleggsmidler		0,4 %	0,4 %	-2,6 %	-3,1 %

Beregningene indikerer at kommunens basisdrift ikke er tilstrekkelig tilpasset utfordringene i et normalår. Så snart netto driftsresultat korrigeres for fond eller andre forhold, blir forholdstallet negativt. Utviklingen viser at tallene er blitt klart svakere de siste to årene:

Det første kravet er at netto driftsresultat i det offisielle regnskap er minst 2%. Dette er kommunens eget måltall for netto driftsresultat. Dette kravet oppfylles ikke i 2019. Netto driftsresultat ukorrigert er i beregningen omtalt som metode null.

Alle metodene viser at resultatet for 2019 er svakt, og at tendensen er fallende. Dette faller sammen med beskrivelser i økonomiplan 2020-2023 som beskriver endringsbehov fremover, og at situasjonen i 2019 er at ikke alle virksomheter i kommunen makter å følge den planlagte endringstakten. Tallene i figuren viser en utvikling som ikke er økonomisk bærekraftig. Dette er samme budskap som i økonomiplan 2020-2023.

Kommentarer til årene 2015-2018

Kommunens gode regnskapsresultater i 2016 og 2017 var reelle, men preget av engangsinntekter og ekstraordinære forhold. Tallene er mao ikke representative for normalåret. Regnskapsresultatet i et normalår ville ikke vært tilstrekkelig til å opprettholde kapitalen (metode 4).

Korrigeringen for ekstraordinære poster er langt mindre i 2018. Ekstrainntektene fra skatt er fortsatt høyt, men virkning av prinsippendringer på periodisering lønn og engangstap i eiendomsskatt balanserer i stor grad ut de ekstra skatteinntektene. Med bedre samsvar mellom aktivitetsnivå hos virksomheten og vedtatte budsjettammer ville negativt netto driftsresultat i stor grad kunne vært

forklart med periodiseringsendringen på lønn. Men det er fortsatt langt opp til målet om positivt netto driftsresultat for 2018. I sum må derfor resultatet tolkes som svakt uansett hvilke beregningsforutsetninger som brukes.

I årsberetning 2017 ble det konkludert med at en reell forbedring i den underliggende driftsbalansen på 1% med uforandret drift, ville gitt en klar forbedring av kommunens økonomi. Årsberetning 2018 viser at situasjonen er mer utfordrende ved utgangen av 2018. Dette kan synes å stå i kontrast til et relativt stort disposisjonsfond (42 mill kr) ved utgangen av 2018. Endringsbehovene som var innarbeidet i økonomiplan 2019-2022 (2% årlig endringstakt) pekte i retning av en mer krevende økonomi fra 2019.

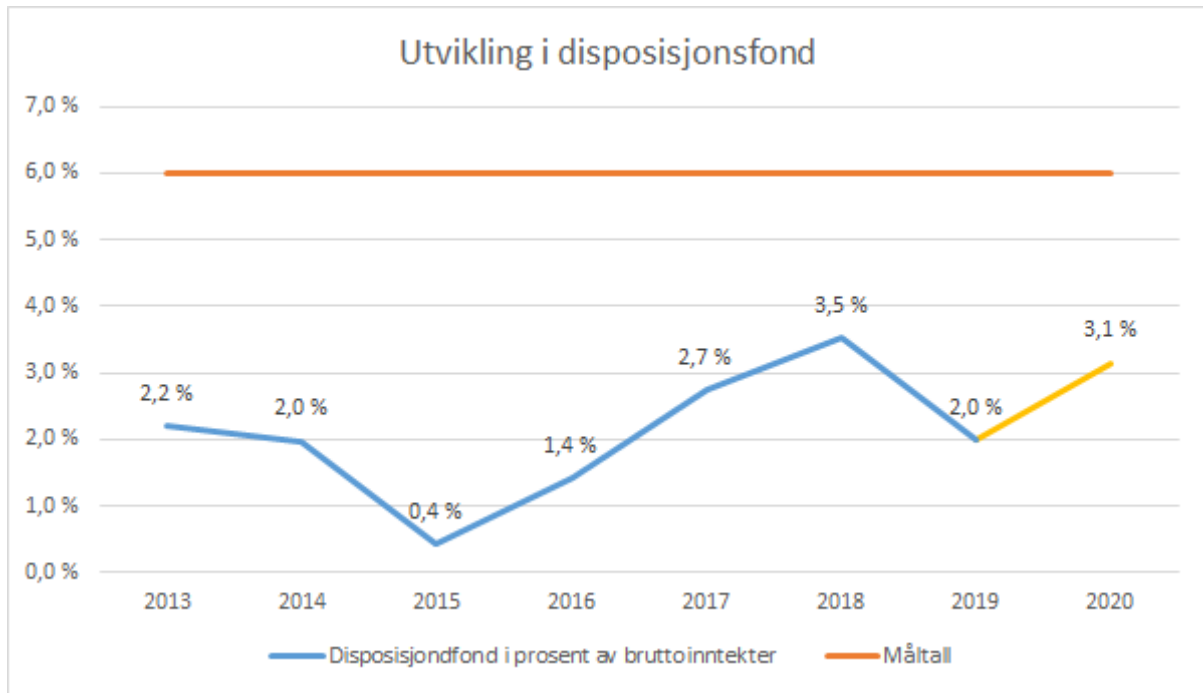
Til metode 4 kan den store økningen i avskrivninger fra 2017 til 2018 forklares med investeringer (større avskrivningsgrunnlag) og korrigerende av en feil i avskrivningsgrunnlaget. En større verdi i bygningsmassen krever et bedre driftsresultat og større egenkapital som motvekt til det årlige verditapet ved at byggene over tid eldes og må gjenanskaffes/refinansieres.

Mål om 6 % disposisjonsfond

Disposisjonsfond er reserver som kommunestyret kan disponere fritt for å møte fremtidige utfordringer. Et disposisjonsfond av tilstrekkelig størrelse representerer handlingsfrihet for kommunen og er også et mål på hvor robust kommunens økonomi er. Kommunestyret har gjennom de siste års økonomiplaner vedtatt et styringsmål for disposisjonsfondet som tilsier at vi skal øke disposisjonsfondet til 6 % av kommunens inntekter.

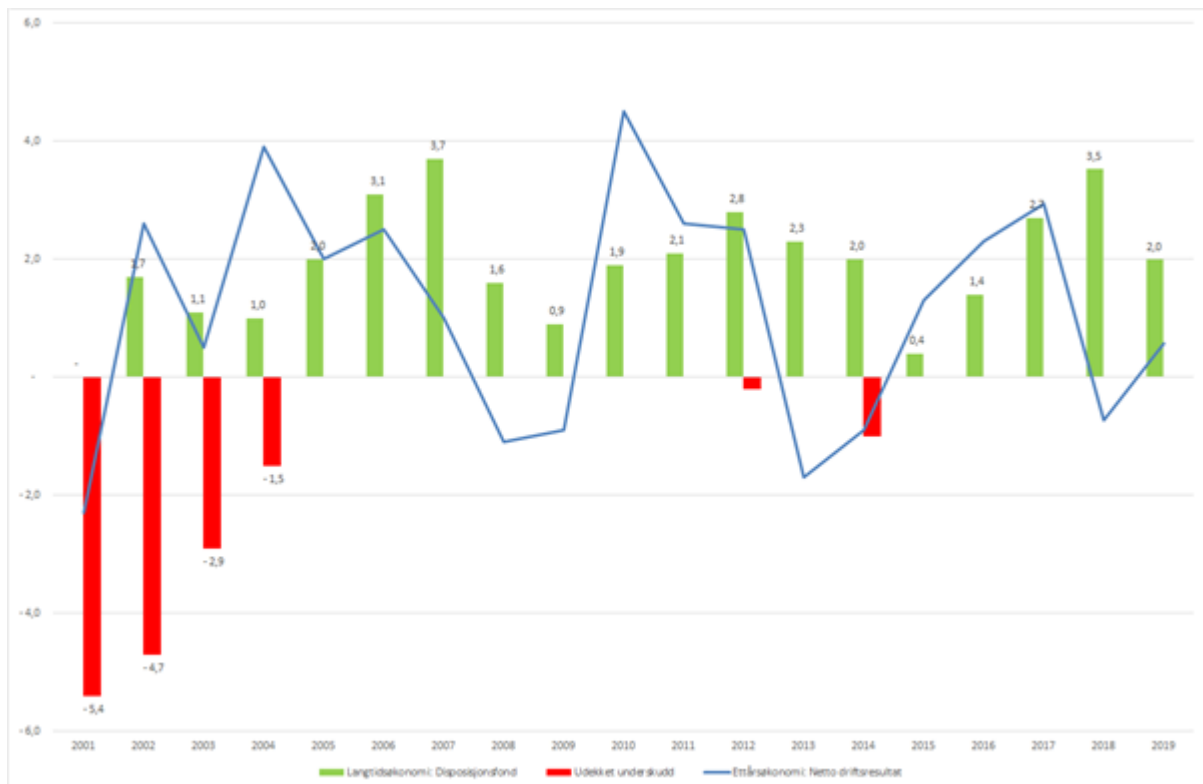
I 2019 har det blitt brukt mer av disposisjonsfondet enn det som er blitt tilført, og ved utgangen av året er kommunen derfor lengre unna måltallet på 6 % enn hva fjorårets rapportering viste. Pr 31.12. er disposisjonsfondet 24,9 millioner, noe som tilsvarer 2 % av kommunens bruttoinntekter og er klart svakere enn måltallet. Et lavt disposisjonsfond gjør kommunen sårbar for svingninger. 24,9 millioner er ikke stort mer enn hva virksomhetenes netto merforbruk viste i 2019, så det er fullt ut mulig å tape et disposisjonsfond av denne størrelsen i løpet av et år alene.

Utviklingen i disposisjonsfondet er illustrert i grafen under. Her er også prognose for 2020 lagt inn (gul strek). Prognosen forutsetter at mindreforbruk i 2019 tilføres fondet, og tar ellers hensyn til planlagt bruk av og avsetning til disposisjonsfond som vedtatt i økonomiplanen. Dersom prognosen holder, vil kommunen være omtrent halvveis ifht styringsmålet på 6 % ved utgangen av 2020.

Historikk

I dette avsnittet beskrives de langsiktige utfordringene og endringene i kommunens økonomi. Kommunens langsiktige økonomi vil i langt sterkere grad enn et enkelt årsresultat kunne si noe om utfordringer og handlingsrommet for årene som kommer.

Figuren viser hvordan kommunens langsiktige økonomi (målt med disposisjonsfond og udekket underskudd) og kortsiktige driftsbalanse (målt ved netto driftsresultat) har endret seg fra år 2001 til år 2019. Yttergrensene for en kritisk svak økonomi er satt til 2% eller mer i samlet regnskapsunderskudd. Minimumsmålet for en god og robust økonomi er satt til disposisjonsfond på minimum 6%. Anbefalt årlig driftsmargin (netto driftsresultat) er satt til 2%. Referansestørrelsene 2% netto driftsresultat og 6% disposisjonsfond er innarbeidet i økonomiplan 2020-2023 som kommunens egne måltall for god økonomistyring.

Bildet ved utgangen av 2019 er dermed at den positive utviklingen i driftsmarginer og disposisjonsfond i årene 2014-2017 har bremsset opp, og at utviklingen er på vei inn i en fase som samsvarer med det bildet som er tegnet i de siste års økonomiplaner. Den positive utviklingen i driftsmargin i 2019 må henføres til engangsinntekter og til utbytte fra NTE. Beregningen for underliggende drift viser at det ikke er grunnlag for å si at tallet viser en forventet positiv utvikling fremover.

Som avsnittet om disposisjonsfondet viste, kan det være realistisk bygge opp et fond på 3 % av driftsinntektene i løpet av 2020, forutsatt at årets overskudd settes til fond. Økonomiplan 2020-2023 bygger på forutsetninger om noe bruk av disposisjonsfond for å skape mykere overgang til lavere driftsrammer. 3 % disposisjonsfond er et stykke på vei, men langt fra målet på 6 %. Økonomiplanen gir samtidig en retningsendring som vil kunne gjøre det mulig å nå målet et senere år.

Sjelden har vel imidlertid verdensbildet vært så usikkert som når denne årsberetningen skrives; Koronapandemien setter et enormt press på helsesektoren, arbeidslivet lammes, skoler og barnehager holdes stengt, og finansmarkedene stuper. Norges bank har senket rentene for å bremse utviklingen og regjeringen lanserer stadig nye virkemidler for å bøte på krisen, men vi kjenner ennå ikke hvor dette bærer hen, og vi går et svært usikkert år i møte.

Kommentarer til årene 2001-2018

Tallene viser at kommunen hadde en sterk forbedring av økonomien fra 2001 til 2007. Dette var også helt nødvendig for å komme ut av Robek (Kommuneloven § 60). I flere av årene 2007 til 2014 var netto driftsresultat høyt nok i fht kommunens mål (2%), men uten at dette medførte at disposisjonsfondet økte videre til et robust nivå (6%). I 2016 og 2017 var regnskapsresultatene gode, men årsberetningen for 2017 viste at den underliggende drift i realiteten var svakere enn tallene viste. Først og fremst fordi resultatet i stor grad var påvirket av ekstraordinært høye skatteinntekter.

Korttidsøkonomi: Netto driftsresultat (NDR) viser en negativ utvikling i 2018, som er noe bedret igjen i 2019, men fortsatt langt under måltallet på 2%. NDR er på mange måter en varselampe som nå viser at den underliggende drift er svak. Eftervirkningene av gode årsresultat i 2016 og 2017 gav positiv utvikling for disposisjonsfondet (langtidsøkonomien) til og med 2019. Også i 2019 er disposisjonsfondet blitt tilført overskuddet fra 2018, men dette har ikke vært tilstrekkelig til å veie opp for vedtatt bruk gjennom året, noe som har gitt netto reduksjon av disposisjonsfondet i 2019.

Sammendrag og læringspunkter

Hovedinntrykk fra analysen og plan for videre arbeid med saker til videre oppfølging og utvikling.

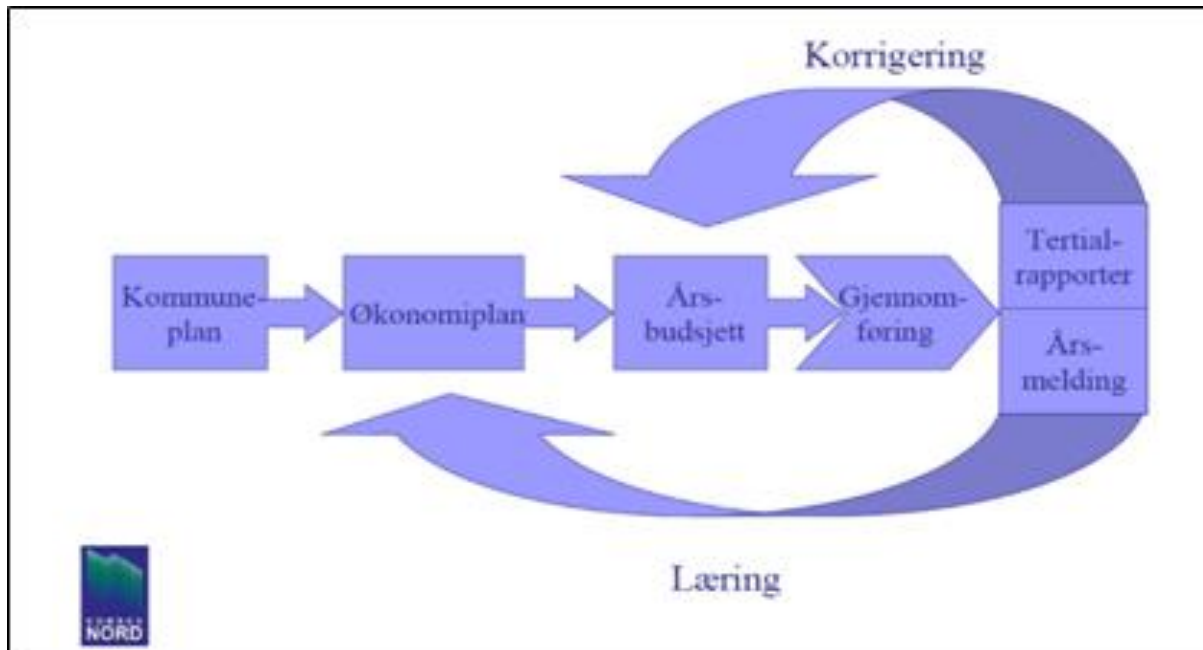
Formålet med årsberetningen

Kommuneloven § 48:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens [...] økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av års-regnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen [...]. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i [...] kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjells-behandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. [vår uth.]

Årsberetningen for kommunene er definert i kommunelov med tilhørende bestemmelser i regnskapsforskrift og anbefalinger i regnskapsstandard. Årsberetningen for Verdal kommune for året 2019 er skrevet med utgangspunkt i kravene i bestemmelsene om årsberetning.

Årsberetningens fremste oppgave er å gi en analyse av regnskapet, om det er samsvar mellom inntekter og aktivitetsnivå, om driften av kommunen er økonomisk bærekraftig mv. I tillegg er det en del pliktige tema som skal omtales. Dette er internkontroll, etikk, likestilling osv. Årsberetningen skal gi grunnleggende og vesentlig informasjon om hvorvidt kommunen lykkes med styring, og bidra til at læring og erfaringer fra arbeidet med å utarbeide årsberetning tas med videre inn i arbeidet med nytt budsjett. Årsberetningen vil således inngå i en styrings- og læringsløype som binder sammen kommunens styringsdokumenter.

Figur: Styrings- og læringsløyfe i hht Plan og Bygningslov og Kommunelov

Som det fremgår av figuren er årsberetningen (årsmelding) det dokumentet som oppsummerer læring og erfaring og bringer dette fram til forbedringer i økonomisk planlegging (budsjett og økonomiplan.)

De viktigste læringspunktene fra årsberetningen

Et av årsberetningens fremste mål er å fremskaffe kunnskapsgrunnlag til plandokumenter som skal fremmes som saker. For 2020 vil dette være ny økonomiplan og budsjett og arbeidet med samfunnsplan. Årsberetningen vil også påvirke arbeidet med økonomistyring, organisering av regnskap/kontoplan og saken med analyse av kostra, kommunebarometer mv.

I hovedsak videreføres konklusjoner fra tidligere års beretninger. Analysene har vist svake tall for den underliggende drift de siste årene, og det ser ut til at tendensen forsterkes. En konsekvens av dette er at det er økende risiko for at regnskapsresultatet blir negativ dersom vi får normalår fremover.

De svake driftstallene i underliggende drift 2019 må ses i sammenheng med budsjettavvik hos flere virksomhetsområder og at deler av driftsutgiftene er finansiert med bruk av disposisjonsfond. Budsjettet for 2019 la ikke opp til en driftsmargin på anbefalt nivå. Endringstakten i budsjett 2019 var så høy at det ikke ble funnet rom for å redusere driftsrammene ytterligere for å oppnå en driftsmargin. Kravet om driftsmargin ble derfor skjøvet ut i tid. Nå viser regnskap for 2019 at ekstraintektene ble så høye at de både kamuflerer merforbruk i virksomheter og har redusert behovet for bruk av disposisjonsfond. Fordi disse ekstraintektene er engangsinntekter, kan kommunen ikke legge til grunn at dette er noe som vil gjenta seg i årene som kommer. Det er naturlig at noen år er bedre enn gjennomsnittet, på samme måte som at noen er verre. Dette aktualiserer behovet for å bygge opp disposisjonsfond som gir økonomiske muskler til å tåle de svingningene som mest sannsynlig kommer.

Vurderinger av underliggende drift gir indikasjoner på at kommunens basisdrift ikke er tilstrekkelig tilpasset utfordringene i et normalår. De korrigerte tallene indikerer at det er et endringsbehov som må følges opp videre i arbeidet med budsjett og økonomiplan.

Strategi

Det er viktig at aktivitet ikke legges etter de gode årene, men etter nøkterne inntektsprognoser for normalår. Anslag på budsjettposter som påvirkes av nasjonale konjunkturer og som også har potensiale for å medføre store negative budsjettavvik, settes etter et forsiktighetsprinsipp. Kommunen vil i regelen følge nasjonale anslag og faglige råd fra KS, Kommunalbank, SSB og andre nasjonale og regionale fagmiljø. Nasjonale anslag og vurderinger suppleres med lokal kunnskap om risiko og vurdering av konsekvens. Stor risiko for merforbruk i regnskapet tilsier at forsiktighet i anslaget økes. Budsjettpraksis legger til grunn at kommunens inntekter ikke kan påvirkes av å øke inntektsanslag. Det vil være faktiske mottatte inntekter som bestemmer handlingsrommet. Kommunen har fokus på planlegging over økonomiplanperioden, og årsbudsjettet skal tilpasses prinsippene for god langtidsstyring.

Fokus på økonomiplan og forsiktig strategi for anslag vil gjøre det mulig å utnytte de gode årene til å bygge opp nødvendige reserver. Et hovedprinsipp i kommunelovens økonomibestemmelse er at løpende driftsutgifter skal finansieres med løpende driftsinntekter. Konsekvensen av prinsippet er at ekstraintekter styres mot fond, og at upåregnelige ekstraavgifter kan finansieres ved å hente midler fra fond.

Forholdet mellom aktivitet og budsjett:

Det er store avvik mellom bruttotall for budsjett og regnskap. Med bruttotall menes inntekter og utgifter hver for seg. Forholdet er nærmere omtalt i regnskapsanalysen.

Avviket gir noen indikasjoner på at aktiviteten er høyere enn budsjettpremissene, og at deler av driften i tjenestene finansieres av prosjektinntekter og av refusjoner for sykdom osv. Avviket reiser også flere spørsmål rundt metodikk for budsjettering, rapportering og økonomisk styring. Rutinene i Verdal kommune antas å være i samsvar med normalen i mellomstore kommuner, men vi ser at det brukes ulike tilnærminger i ulike deler av offentlig sektor. Eksempelvis har statens økonomistyringsregler noe klarere bestemmelser om styring av bruttostrømmer. Staten har et regelverk der budsjetter i prinsippet legges etter bruttoprinsipp. Men regelverket har også definerte unntak fra bruttoprinsippet, for å unngå at systemet blir for rigid.

Forholdet mellom budsjetterte og regnskapsførte bruttotall skal analyseres nærmere i 2020. Det blir vurdert om det skal gjøres styringsgrep for å få tettere koblinger mellom budsjettert volum og regnskapsført volum. Det er ikke satt noe mål om full innføring av prinsippene i bruttobudsjettering.

Nye forhold

I analysedelen under Introduksjon er det omtalt flere forhold som har betydning for hvordan vi skal bedømme regnskapet og økonomisk stilling. Dette kunnskapsgrunnlaget tas med videre som en oppdatering av situasjonen etter 31.12.19.

Det vises spesielt til virkninger av koronavirus. Dette vil kunne påvirke inntektsnivå, koronarelaterte kostnader og rammevilkår fremover. På rammevilkår kan det nevnes statlige pålegg, kostnader til smittevern, endringer i praksis for sykehusenes utskriving av pasienter, endringer i tilbud og prisstrukturer på finansområdet osv.

Styringsdata

Det er over flere år pekt på behov for forbedring av styringsdata. Behovet for bedre data på forbruk av årsverk splittet ned til ulike deler av tjenestene, er et tema som det blir stor fokus på. Det er fortsatt stort behov for utvikling av kjernesystemer (ERP-systemer) som arkiv, regnskap, turnusprogram, forsystem lønn osv. Det er en utfordring for hele kommunesektoren at utvikling av disse systemene i stor grad ligger på et fåtall leverandører som i praksis kan styre graden av utvikling ut fra en tilnærmet monopolsituasjon. Dette kan være et hinder for rask digitalisering av kommunene.

Det er gjort arbeid på flere plan for å få til en forbedring i 2018 og 2019. Dette arbeidet blir bare mer aktuelt i årene som kommer. For 2020-2021 kan nevnes:

- Bruk av apper i helsetjenesten som registrerer tidsforbruk og gjør data tilgjengelig for analyse.
- Bruk av velferdsteknologi.
- I 2020 og 2021 vil kommunen for fullt ta i bruk et nytt system som digitaliserer dokumentflyt og publisering av plandokumenter på økonomi og samfunnsplan. Årsberetning 2019 og økonomiplan 2020-2023 er laget i dette verktøyet (Framsikt). Økonomirapportering vil komme på plass i 2020.
- Utforsking av bruk av automatisering (robot som logger seg inn fagsystemer for å utføre enkel regelstyrt saksbehandling eller styrer systemer, hente ut data eller motta data)
- Videreutvikling av intranettside med funksjonalitet som er mer tilpasset digitale løsninger
- Bruk av digitale kanaler for samarbeid og deling (teams, sharepoint mv). Situasjonen med koronavirus har satt stor fart i bruken av slike verktøy i første halvår 2020.
- Opsjon på å tre inn i fellesanskaffelse av nye ERP løsninger. Nye løsninger er i større grad basert på åpne data som skal flyte fritt mellom ulike fagsystemer. Bestilling skal defineres ut fra kommunale behov (ERP-prosjekt Værnesregionen). Målet er at gruppen av kommuner skal kunne sette fart i arbeidet med fremtidens ERP-systemer for kommuner.
- Utvikling av systemer for å monitorere (følge med på) styringsdata. Systemer basert på bruk av data på tvers av fagsystemer, styringspaneler (dashboard, BI-systemer osv) som tilpasses behov til kommunale ledere og staber. Utviklingen henger sammen med annen ny teknologi
- Forberedelser til Helseplattformen og systemer og data som kommer til å bli tilgjengelige.
- Fortsatt videre utvikling av kunnskapsgrunnlag, hente fra kommunen, statistikk, eksterne analyser, forskning mv. Det er etablert en tverrfaglig arbeidsgruppe for å organisere og digitalisere felles kunnskapsgrunnlag. Arbeidet med å lage en politisk sak med kostraanalyse, kommunebarometer osv blir videreført og videreutviklet.
- Rutiner for styring forbedres både på området økonomi og personal. Altså etableres sammenhenger mellom tilgang til bedre styringsdata og metodikk for bruken av styringsdata. Dette skal være synlig i form av bedre faktagrunnlag i dokumenter som kommer til administrativ og politisk behandling.

Planer for arbeidet er også omtalt i økonomiplan 2020-2023.

Sammendrag arbeidsgiverområdet

Skal en lykkes i enda større grad på å oppfylle overordnede mål og strategier, så må mennesker og organisasjon utvikles planmessig. Ny arbeidsgiverpolitikk er klar for politisk behandling, og skal bidra til å svare opp det utfordringsbildet som oppstår når vi skal omstille organisasjonen. Vi ser at antall årsverk er på vei ned i 2019, men vi skal likevel fortsette å levere god kvalitet i tjenester og arbeidsmiljø innenfor disponible rammer.

Det er nye bestemmelsene om internkontroll i ny kommunelov av 2019. Selv om disse enda ikke har tredd i kraft, så svarer årsberetningen opp dette på en god måte. Kommunen arbeider år for år med å forbedre kvaliteten på internkontrollen både i forhold til tjenester og arbeidsmiljø. Fokuset på godt HMS- arbeid er økende rundt omkring i de ulike delene av organisasjonen, og innsatsen forsterkes fremover.

Årsberetningen viser at vi har negativ utvikling i nærvær og i utføreandel i bemanningen. Dette bekymrer og betyr at kommunen må gjøre nærmere undersøkelser. Vi vet imidlertid at det lønner seg å forebygge. Ny arbeidsgiverpolitikk skal bidra til økende nærvær over tid, og i årene fremover vil rådmannen forsterke innsatsen for å skape god kvalitet i arbeidsmiljøutviklingen, blant annet ved å sette av midler til forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Dette er også prioritert i budsjett for 2020.

Vi utvikler ny lønnspolitikk som ledd i ny arbeidsgiverpolitikk. Vi ser også at kvinner hos oss fremdeles har lavere gjennomsnittlig stillingsandel enn menn, og vil jobbe aktivt med dette i partssamarbeidet fremover.

Etisk reglement vil bli rullert i inneværende år, et arbeid som henger litt igjen etter tiden i samkommunen. Varslingsreglene vil også bli rullert for å sikre varslingsinstituttet i tråd med gjeldende regelverk.

Likestilling og mangfold

Redegjørelse for faktisk tilstand, iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling.

Status og planlagte tiltak på likestilling

I det vi beskriver nedenfor, ønsker vi å bringe inn konkrete «likestillingsområder», som å se på lønnsmessige forskjeller mellom kjønnene samt se på sammensetning av ulike ledergrupper i forhold til kjønnsmessig fordeling. I tillegg har vi sett på stillingsstørrelse blant ansatte.

Kjønnsfordeling i ledergrupper

Ledernivå	Antall totalt	Antall kvinner	Antall menn	Fordeling %
Rådmannens lederteam	6	1	5	17/83
Virksomhetsledere	12	5	7	42/58
Avdelingsledere	45	31	14	69/31

I rådmannens lederteam, som består av 6 personer, viser oversikten at det er stor overvekt av menn. På virksomhetsledernivå er det en jevnere fordeling, mens det på avdelingsledernivå er en sterk overvekt av kvinner. Det er ønskelig å skape en mer jevn fordeling av kvinner og menn i de ulike ledergruppene ved fremtidige rekrutteringer.

Lønnsnivå i ledergruppene

Ledernivå	Gj.lønn totalt	Gj.lønn kvinner	Gj.lønn menn	Differanse kr
Rådmannens lederteam	899 700	910 000	897 600	12 400
Virksomhetsledere	726 200	722 700	728 800	6 066
Avdelingsledere	623 900	614 600	647 000	32 400

Rådmannens lederteam består av rådmannen, tre kommunalsjefer og to stabslederfunksjoner. Kommunalsjefene lønnes likt, og stabslederne har en noe lavere lønn basert på størrelsen på ansvarsområder/ omfanget av lederoppdraget. På virksomhetsledernivået er det et relativt jevnt lønnsnivå mellom kvinner og menn, og her er det vurdering av utførelse av lederoppdraget og oppnådde resultater som styrer lønnsutviklingen. På avdelingsledernivå er det lønnsmessige ulikheter. Tilsvarende som for virksomhetsledere er det utførelse av lederoppdraget og oppnådde resultater som styrer lønnsutviklingen.

Vi jobber med å videreutvikle lønnspolitikken, og vil se nærmere på forskjellene på og mellom de ulike ledernivåene når vi evaluerer dagens lønnspolitikk.

Stillingsstørrelse alle ansatte

Totalt %	Kvinner %	Menn %	Differanse %
78,3	76,5	85,5	9

Oversikten viser at menn har 9 prosentpoeng høyere stillingsandel enn kvinner. Gjennomsnittlig stillingsprosent totalt går ned med 0,3 prosentpoeng fra 2018, og differansen mellom kvinner og menn øker med 1 prosentpoeng. Gjennomsnittlig stillingsprosent for kvinner reduseres med 0,5 prosentpoeng, og øker med 0,5 prosentpoeng for menn.

Kommunen arbeider med likestilling mellom kjønnene på arbeidsplassen gjennom den praktiske gjennomføringen av lønnspolitikken. Vi ønsker imidlertid å løfte fokuset på ujevnheter i stillingsandel mellom kvinner og menn gjennom å arbeide mer aktivt med å redusere uønsket deltid. Vi har også ambisjoner knyttet til livsfasepolitikken som gjør at vi ønsker utvikling gjennom hele yrkeskarrieren, helt frem til ordinær pensjonsalder.

Vi er en inkluderende arbeidslivsbedrift, og har en aktiv holdning til å la mennesker som står utenfor arbeidsmarkedet få prøve seg i ulike arbeidsoppgaver hos oss.

HMS

Nærvær/fravær, skadestatistikk, årsverk, turnover mv, og redegjørelse for arbeid med disse temaene.

Årsverk

Utviklingen i ressursbruk- årsverk

Virksomhetsområder	Pr 31.12.16	Pr 31.12.17	Pr 01.12.18	Pr 01.12.19	Endring 18/19
Rådmannen	12	11	26,2	29,2	3
Landbruk-, miljø- og arealforv.			11,6	9,8	-1,8
Kulturtjenesten	14	16	13	15,12	2,12
Oppvekst felles	13	14	17	8,8	-8,2
Skole/SFO	299	306	303	292,85	-10,15
Barnehage	104	121	135	121,35	-13,65
Ressurssenter oppvekst	49	44	45	49,68	4,68
NAV	12	14	17	15,6	-1,4
Teknisk drift	49	49	51	53,26	2,26
Velferd Felles				15,45	15,45
Hjemmetjenesten	107	107	113	106,79	-6,21
Institusjonstjenesten	107	104	107	107,57	0,57
Bo- og dagtilbudstjenesten	141	142	144	143,38	-0,62
Integrering og mangfold	17	23	23	22,82	-0,18
Sum årsverk totalt	924	951	1005,8	991,67	-14,13

Data er tatt ut pr 1. desember hvert år i tidsserien, noe som gir sammenlignbare tall over tid. Tallene utgjør forbrukte årsverk for den gitte datoen. Tabellen viser for første gang i tidsserien en reell nedgang i forbrukte årsverk.

Oppvekst må ses samlet i tabell over, da det har vært flytting av årsverk fra oppvekst felles til ressurscenter for oppvekst. Den største nedgangen i årsverk ser vi innenfor oppvekstområdet. Det er også flyttet årsverk fra hjemmetjenesten inn i en felles stabsfunksjon for Helse og velferd, blant andre årsverk som utgjør drift av forvaltningskontoret. Ansatte i § 27- samarbeidene Geodata/ oppmåling (5,8 årsverk) samt regnskap, innfordring og lønn (14,8 årsverk) er også ansatt i Verdal kommune, men er ikke tatt med i tabellen.

Status uføreandel i bemanningen

Kommuner og bedrifter

Dato	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
31.12.2015	42,66	273 201	397 773	64,89%	12,95%	9,15%	82,94%	1 102
31.12.2016	42,62	282 271	408 023	65,16%	11,35%	9,53%	82,38%	1 107
31.12.2017	42,54	297 491	419 031	66,91%	10,05%	8,31%	81,68%	1 130
31.12.2018	42,45	312 405	430 004	68,27%	9,04%	7,08%	81,18%	1 233
31.12.2019	42,82	334 470	453 993	69,66%	10,00%	7,86%	81,53%	1 191

Sykepleiere

Dato	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
31.12.2015	45,03	373 451	481 785	74,98%	15,79%	9,94%	96,25%	160
31.12.2016	45,30	370 369	490 766	72,82%	16,57%	10,01%	96,23%	159
31.12.2017	45,70	403 899	507 945	77,17%	17,39%	11,01%	95,89%	146
31.12.2018	45,18	411 327	514 692	77,83%	17,79%	10,50%	96,62%	148
31.12.2019	45,96	442 811	539 611	80,12%	19,38%	12,96%	96,43%	140

Tabell kommuner og bedrifter som gir vår kommunes tall for alle ansatte, viser at vi har hatt en jevn nedgang i uføreandelen pr årsverk tidligere år. Nå øker imidlertid uføregraden for våre ansatte samlet sett med 0,8 prosentpoeng pr årsverk, og for våre sykepleiere øker den med 2,45 prosentpoeng pr årsverk det siste året.

Kommuner og bedrifter

	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
Verdal kommune	42,82	334 470	453 993	69,66%	10,00%	7,86%	81,53%	1 191
Trøndelag fylke	43,40	338 354	464 411	68,83%	11,09%	9,16%	75,50%	25 433
KLP-Total	43,12	347 499	467 544	70,19%	10,29%	8,98%	74,68%	295 198

Sykepleiere

	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
Verdal kommune	45,96	442 811	539 611	80,12%	19,38%	12,96%	96,43%	140
Trøndelag fylke	43,94	488 416	557 777	86,09%	10,55%	7,54%	92,55%	4 149
KLP-Total	43,40	497 093	562 893	86,91%	8,40%	5,82%	90,47%	88 529

Når vi sammenligner oss med andre, ser vi at vi ligger 1,3 prosentpoeng lavere enn Trøndelag fylke og 1,1 prosentpoeng under hele KLP- området i uføreandel pr årsverk for ansatte samlet. Men uføreandelen vår øker med 0,7 prosentpoeng på det siste året.

Vi har imidlertid svært høye tall på uføreandel for sykepleiere, og ligger 5,4 prosentpoeng over fylket vårt samlet, og 7,1 prosentpoeng over KLP- området samlet. Dette bekymrer oss, og vi har pr i dag for dårlig kunnskap om årsakene bak disse tallene.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,83 %	5,66 %	7,50 %
Årlig sykefravær 2019	1,68 %	6,12 %	7,81 %

Status sykefraværsutvikling

Tabellen nedenfor viser utviklingen i sykefravær for hvert tjenestemråde fra 2018 til 2019.

Det totale fraværet i Verdal har gått nedover de siste årene. Fra 9,0 % i 2009 og til 7,5 % i 2018. Langtidsfraværet de siste 3 årene har vært ganske stabilt på litt over 5 prosent. Nå ser vi for første gang på flere år en økning i fraværet, med totalt 0,31 prosentpoeng i forhold til tallene for 2018. Det er langtidsfraværet som øker. Det vi også ser, er at fraværet øker mest innenfor Oppvekst og Helse/velferd.

En økning i bruken av egenmeldingsdager når en er syk, i stedet for å presse seg for lenge i arbeid, kan over tid gi en nedgang i langtidsfraværet. Vi vurderer derfor utvidelse av egenmeldingsperioden til å inkludere hele arbeidsgiverperioden, og vil konkludere i forbindelse med innføring av ny arbeidsgiverpolitikk. Sykefraværet i kommunen varierer mellom de ulike sektorer. Sykefraværet er høyere innen fysiske yrker, som helse- og omsorgssektoren og i barnehagene enn i administrasjon og teknisk sektor. Sykefraværet er historisk høyere for kvinner, enn for menn. For 2019 er det legemeldte fraværet på 8,6 % for kvinner og 4,9 % for menn (tall fra Nav). Det er flest kvinner som arbeider innenfor de over nevnte fysiske yrkene.

Sykefravær utgjør en stor kostnad for kommunen. NAV refunderer lønn og arbeidsgiveravgift, men kommunen får ikke dekket utgifter ved tjenestepensjon og lønn over 6 ganger grunnbeløpet i Folketrygden. Feriepenger dekkes kun opp til 10 uker, resterende opptjening må dekkes av arbeidsgiver.

Tapte dagsverk på legemeldt fravær i 2019 er 5787 dager (tall fra Nav) for vår kommune. Egenmeldt fravær kommer i tillegg med 1,7 %.

KS sin beregningsmodell viser at kommunens samlede fravær for 2019 gir en samlet utgift på 31,9 millioner kroner for staten, og 16,8 millioner for kommunen. Dette gir en samlet kostnad for samfunnet på kr 48,7 millioner.

Hvis kommunens fravær reduseres med 10 % prosent (fra 7,8 til 7 prosentpoeng), vil det altså bety en besparelse for samfunnet på ca. 5 millioner som kan omdisponeres til andre gode formål, og reduksjon gir en besparelse på nærmere 1,7 millioner for kommunen.

Kommunens egenandeler ved fravær er høye i kroner. I tillegg kommer et effektivitetstap på tid medgått til innleie, opplæring av vikarer og kompetansetap m.m., som er vanskelig å regne i kroner, men som påvirker kvaliteten både på tjenester og arbeidsmiljø.

Vår nye arbeidsgiverpolitikk som er under arbeid skal løfte kvaliteten på hele arbeidsgiverområdet, og vi flytter vårt fokus fra fravær til nærvær, og skal jobbe enda mer aktivt med forebygging. Det er satt av mer penger i 2020 for å øke innsatsen på forebygging.

Sykefravær per tjenesteområde

Tjenesteområde	Fravær 2019			Fravær 2018		
	Korttid i %	Langtid i %	Samlet % fravær i %	Korttid %	Langtid i %	Samlet % fravær %
Rådmann, fellesområder mv	1,00 %	2,49 %	3,49 %	0,95 %	2,25 %	3,20 %
Næring og samfunnsutvikling	1,10 %	2,74 %	3,84 %	1,15 %	3,27 %	4,43 %
Oppvekst	1,56 %	6,23 %	7,80 %	1,80 %	5,34 %	7,14 %
Helse og velferd	2,06 %	7,32 %	9,38 %	2,14 %	7,08 %	9,22 %
§ 27 samarbeid	1,26 %	2,75 %	4,01 %	1,60 %	3,53 %	5,13 %
Sum tjenesteområder	1,68 %	6,12 %	7,81 %	1,83 %	5,66 %	7,50 %

Internkontroll og etikk

Redegjørelse for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Rutiner for internkontroll

Kravet til internkontroll har vært hjemlet i Kommunelovens § 23, og handler om å sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. I 2019 kom ny kommunelov som trådte i kraft etter kommunevalget. Der har det kommet nye bestemmelser til internkontroll, som tydeliggjør kommunedirektørens ansvar for internkontrollen, og innhold og omfang av denne.

I ny kommunelovs § 25-1, 2. ledd står det følgende:

«Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»

Videre står det i § 25-2 følgende:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

I Verdal kommunes internkontroll inngår plan- og styringssystemet, årshjulet, planverket, tertialrapporter og årsberetning. Videre inngår kvalitetssystemet Compilo, som gir muligheter for å melde avvik og forbedringer, inneholder faglige prosedyrer og ulike reglementer innenfor personalforvaltning og arbeidsgiverområdet, delegasjonsreglementet og etiske retningslinjer.

En viktig dimensjon i internkontrollen i Verdal kommune er arbeid med de grunnleggende verdiene og etisk standard. Det er gjennom forståelse av dette grunnlaget også mekanismene for å forstå de skrevne regler og retningslinjer etableres. Denne forståelsen gir igjen grunnlag for en adferd som er i tråd med etiske standarder og god forvaltningsskikk, slik den nedforstående figuren viser.

Vi har et potensiale for å skape bedre kvalitet i å følge opp avvik og forbedringsmeldinger på en mer strukturert måte. Derfor har vi gitt tydelige signaler om dette i vår nye arbeidsgiverpolitikk, der vi har tydelige ambisjoner om å løfte våre prestasjoner som lærende organisasjon, der vi legger enda større trykk på arbeidet med endring og utvikling.

15

Velg Vis – Maler – Lysbildemål for å endre denne teksten

Medarbeiderundersøkelser og brukerundersøkelser understøtter de faste aktivitetene de årene slike gjennomføres. Det samme gjør økonomireglement, som vedtas årlig, samtidig med behandling av budsjett/økonomiplan og reglement for finansforvaltning som vedtas en gang i hver kommunestyreperiode. Den økonomiske internkontrollen er også i stadig utvikling, med rutinebeskrivelser og kontrollaktiviteter. Stadig større andel av kjøp av varer skjer gjennom e-handel, og dette bidrar også til stadig forbedret internkontroll.

Kommunen har faste etablerte rapporteringsstrukturer til kommunestyret for den økonomiske utviklingen gjennom året. Rapportering i henhold til finansreglementet skjer samtidig.

De vedtatte etiske retningslinjer og arbeidsreglement etterleves. Dette blant annet med tanke på ansattes adgang til å inneha ekstraererv og bierverv, styreverv eller annet lønnet oppdrag som er uforenelige med den kommunale arbeidsgivers legitime interesser, eller er egnet til å svekke tilliten til forvaltningen.

Det utvikles stadig sterkere kunnskapsgrunnlag for beslutningsstøtte, og med det redusert risiko. Stadig oftere blir risiko- og sårbarhetsanalyser gjennomført i forbindelse med beslutningsprosesser, og dette må fortsatt utvikles videre systematisk.

Håndtering av avvik, tilsyn, varsler og klagesaker

Verdal kommune benytter kvalitetssystemet Compilo for både å dokumentere interne rutiner og prosedyrer, samt til å varsle avvik og forbedringsmeldinger internt. Dette foregår i en kontinuerlig

prosess, hvor også Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er et aktivt kontrollorgan på arbeidsmiljøområdet. Praksis for å melde avvik har erfaringsmessig vært best innenfor helse og velferd, men virksomhetene innenfor oppvekst forbedrer seg fra år til år. Samfunn og næring melder få avvik.

Praksis for å melde forbedringer er lite utviklet i hele organisasjonen, noe som viser at vi fremdeles har mer fokus på å «reparere» avvik enn å forebygge gjennom forbedringsmeldinger. Vi har et mål om å videreutvikle forbedringskulturen i hele organisasjonen, herunder å få enda bedre struktur og en mer systematisk arbeidsform på håndtering av avvik og forbedringsmeldinger.

Rutiner for varsling

Verdal kommune har egne rutiner for hvordan den enkelte ansatte kan varsle. Nytt lovverk for varsling er gjort gjeldende fra og med 01.01.2020. Vi har derfor startet et arbeid med å revidere våre varslingsrutiner, herunder også rutiner for saksbehandling ved varsling.

Tilsyn og revisjoner Helse- og omsorg

Klage/tilsynssak	Tilsyns-myndighet	Virksomhetsområde	Status
Landsomfattende tilsyn samtidige rus og psykiske lidelser	Fylkesmannen	BODA	Egenrapportering – ingen lovbrudd. Forbedringstiltak satt i verk.
Tilsynssak – Vinne distrikt	Arbeidstilsynet	Hjemme-tjenesten	Gjennomføres våren 2020.
Tilsynssak – botiltak med heldøgns tjenester	Fylkesmannen	BODA	Fylkesmannen finner ikke overtredelse av lovgivning. Ikke brudd på hpl § 4-1 eller pbrl §§ 2-5 og 3-1
Tilsynssak – omsorgsbolig med punktbesøk av hjemmetjenesten	Fylkesmannen	Hjemme-tjenesten	Fylkesmannen finner brudd på rett til nødvendig helsehjelp. Brudd på HOL § 4-1
Klage på tjenesteutøvelse		Hjemme-tjenesten	2 saker knyttet til Hjemmetjenesten Lokal avklaring i dialog med pårørende. Ikke sendt videre til Fylkesmannen etter ønske fra pårørende.
Klage på personell		BODA	Klagene er håndtert i linjeorganisasjonen.
Klage på tjenestetildeling	Fylkesmannen	Institusjons-tjenesten	2 klager avslag langtidsplass, 1 klage på avslag korttidsplass, 1 klage på avslag avlastning i institusjon. Vedtakene opprettholdt av Fylkesmannen.
Klage på tjenestetildeling	Fylkesmannen	BODA	Klage på avslag omsorgsstønad og treningskontakt. Omsorgsstønad: Fylkesmannen gitt kommunen medhold i avslag Treningskontakt: Klager innvilget økte timer til støttekontakt i stedet for treningskontakt. Klagen ikke sendt videre til Fylkesmannen etter ønske fra klager.
Klage på tjenestetildeling	Fylkesmannen	Hjemme-tjenesten	4 klager på trygghetsalarm. Nye opplysninger i en av sakene bidro til at vedtaket ble omgjort i saksbehandlingen av klagen v/forvaltningskontoret for helse og omsorgstjenester.
Klage på tjenestetildeling	Fylkesmannen	BODA	3 klager på reduksjon i tjenestenivå BPA. Vedtakene opprettholdt av Fylkesmannen.
Klage på tjenestetildeling	Kommunalt klageorgan	Boligforvaltning	Vedtak opprettholdt av kommunalt klageorgan.
Klage på betalingssatser		Forvaltning	Vedtak opprettholdt av Forvaltningskontoret for helse og omsorgstjenester

Tilsyn og revisjoner Oppvekst

Klage/ tilsynssak	Tilsyns-myndighet	Virksomhetsområde	Status
Systemrevisjon	Fylkesmannen	Barnehageområdet	1 regelverksbrudd, ikke lukket

Tilsyn og revisjoner Samfunn og næring

Klage/ tilsynssak	Tilsyns-myndighet	Virksomhetsområde	Status
Inspeksjon miljøvern	Fylkesmannen	Landbruk, miljø- og arealforvaltning	1 avvik og 4 anmerkninger, ikke lukket

Kommunerevisjonens rapporter

Tema: Vold og trusler mot ansatte i skolen

Rapporten ser på hvordan Verdal kommune jobber aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolen i kommunen. Skolene som inngår i utvalget for revisjonen er Verdalsøra barneskole, Verdalsøra ungdomsskole, Vuku oppvekstsenter og Garnes oppvekstsenter. Revisor har konkludert med at det i noen grad arbeides aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolen. Revisor har påpekt at kommunen kunne vært noe mer tydelig når det gjelder oppgavefordelingen knyttet til rapportering av vold og trusler. Kommunen har etablert en praksis for risikovurderinger tilknyttet vold- og trusler i skolene, men skolene iverksetter i varierende grad tiltak på bakgrunn av avdekket risiko. De utvalgte grunnskolene som er undersøkt har i varierende grad og ikke fullt ut gitt opplæring i hvordan ansatte kan forebygge og håndtere vold og trusler i skolen. Kommunen har innført avvikssystemet Compilo for å fange opp avvik, men har ikke greid å nyttiggjøre seg systemet på en formålstjenlig måte. Skolene i utvalget har også et forbedringspotensial når det gjelder innholdet av de individualiserte rutiner/handlingsplaner for hvordan ansatte skal gå frem dersom vold og trusler inntreffer i skolen.

Tema: Selskapskontroll Innherred Renovasjon IKS- Verdal

Selskapskontrollen omfatter en eierskapskontroll, en forvaltningsrevisjon og en beskrivende del. Eierskapskontrollen konkluderer med at Verdal kommune til en viss grad utøver sitt eierskap i Innherred Renovasjon IKS i tråd med kommunestyrets vedtak og normer for god eierstyring. Denne konklusjonen har bakgrunn i at kommunen ikke har utarbeidet en oppdatert og tilstrekkelig informativ eierskapsmelding, og det er lite dialog mellom eierrepresentantene og resten av kommunestyret.

Kontrollutvalget Sak 27/19 Rapport - Anskaffelse av bil

Kontrollutvalget i Verdal kommune behandlet, den 14.10.2019 sak 27/19 Rapport – kommunal anskaffelser av bil. Kommunestyret mener at kommunene har opptrådt kritikkverdig i saken. Se protokoll ved link. [Protokoll fra møte i Kontrollutvalget 14.10.2019](#)

Etikk

Vurdering av etisk standard

Vi har en verdiplattform der vi har stadfestet at «lojalitet, ærlighet og respekt er grunnlaget for tillit og troverdighet internt og utad». Dette setter krav til vår atferd i alt vi holder på med, for å bygge opp under utvikling av tillit og troverdighet. Vi har våre etiske retningslinjer, og vi ser nok at arbeidet med å integrere disse retningslinjene blir ivaretatt i varierende grad ute i virksomhetene. Dette fremkommer som “en diagnose” gjennom en kort spørreundersøkelse til virksomhetslederne. Kommunens etiske retningslinjer skal rulleres i 2020, og det må i etterkant arbeides mer med implementering av disse.

Det er likevel naturlig å trekke frem virksomheter i organisasjonen som jobber godt med dette.

Integrering og mangfold har satt etisk refleksjon i system, og har det på agendaen på ulike møtearenaer. De deler ulike situasjoner, og lager «cases» som de reflekterer rundt.

Etikk brukes hver dag i barnehagen og hele tiden i møte med mennesker. De bruker etikk til å vurdere handlinger, praksis og holdninger. Det drøftes jevnlig i personalgruppa og utøves i praksis i møte med barn, foreldre, ansatte og samarbeidspartnere.

Det er varierende hvor systematisk virksomheter og avdelinger arbeider med etisk standard og verdiplattform. Erfaringsdeling på tvers av virksomheter vil være et godt tiltak for å løfte fokuset for organisasjonen samlet sett.

Finansforvaltning

Redegjørelse for hvordan kommunens gjelds- og finansportefølje er forvaltet gjennom året, herunder vesentlige endringer i finansporteføljen og risikoprofil.

Finansområdet før og etter Koronavirus:

Tema finans er skrevet ut fra regnskap og finanssituasjonen slik den var i 2019. På grunn av utbrudd av koronavirus endret finansmarkedet for lån seg i løpet av noen uker i mars 2020. Når dette skrives er det fortsatt usikkert hvordan finansmarkedet vil utvikle seg gjennom 2020. I regjeringens tiltakspakke pr utgangen av mars 2020 foreligger det et forslag om styrking av Kommunalbanken for å sikre kommunene refinansiering og opptak av nye lån. Det er grunn til å tro at dette vil bedre mulighetene for refinansiering og opptak av nye lån.

Pressemelding fra Kommunalbanken 27.03.20:

Lenke her: <https://www.kbn.com/om-oss/nyheter/2020/kapitaltilførsel/>

Pressemelding om kapitaltilførsel

Regjeringen har i dag lagt frem forslag om å tilføre Kommunalbanken (KBN) 750 millioner kroner i ny egenkapital. Kapitaltilførselen gjør at KBN kan låne ut inntil 25 milliarder kroner ekstra til kommunesektoren.

27.03.2020 / Nyheter

På pressekonferansen klokken 12.00 i dag presenterte regjeringen en rekke nye økonomiske tiltak som følge av koronavirusutbruddet. Ett av tiltakene er å tilføre KBN 750 millioner kroner i ny egenkapital «for å legge til rette for at markedene fungerer best mulig, og for å unngå at kommunenes refinansiering av verdipapirer med kort løpetid bidrar til å forsterke stresset i markedene».

Koronavirusutbruddet har blant annet medført at kapitalmarkedet er preget av stor uro, og det har vist seg vanskelig for flere kommuner å få refinansiert sine lån i markedet.

- Kommunene står overfor store utfordringer i håndteringen av Covid-19. Som landets største långiver til kommunesektoren er KBN klar til å bidra for å opprettholde velferdstjenestene gjennom å løse kommunenes finansieringsbehov, sier utlånsdirektør i KBN Lars Strøm Prestvik.

– Med regjeringens forslag vil KBN kunne refinansiere en betydelig del av kommunegjelden som forfaller mot sommeren, og raskt dekke opp for bortfall av finansiering i andre markeder, sier Prestvik og viser til at KBN i hovedsak kommer til å refinansiere slike korte lån i lån med lengre løpetider.

Forslagene fra regjeringen ble i dag oversendt som en proposisjon ([Prop. 67 S](#)) til Stortinget.

Finansreglement Verdal kommune:

Følgende overordnet finansiell strategi / målsetting følger av kommunens finansreglement:

Hovedmålsettingen for kommunens finansforvaltning er at den skal sikre en stabil finansiering av kommunens virksomhet. Det primære mål skal være å sikre at kommunen til enhver tid er likvid, betalingsdyktig og lite eksponert for risiko. Kommunen skal ha en lav risikoprofil med fokus på å redusere i hvilken grad svingninger i finansmarkedene vil påvirke kommunens finansielle stilling.

Langsiktige finansielle aktiva er midler som ikke kan betraktes som ledige likvider eller som er planlagt brukt til driftsformål. Kommunen skal ikke ha langsiktige finansielle aktiva.

Kommunen skal unngå selskaper, forbindelser og verdipapirer der forretningsidé og etisk standard kommer i konflikt med kommunens etiske standard. Dette gjelder forhold som knyttes til barn som arbeidskraft, brudd på menneskerettigheter, miljøforurensning, våpenindustri og aktivitet som bryter med norsk - eller eget lands - lovgivning.

Aktiva (likvider)

Kapittel finans i årsberetningen er både årsberetning og rapportering etter finansreglementet. Kapitlet er derfor tilpasset kravene i finansreglement om en relativt grundig gjennomgang.

Rapporten avgrenses i denne rapporteringen til bankinnskudd. Andre finansielle aktiva er fordringer knyttet til utfakturerings av gebyrer, aksjer som følge av eierskap i selskaper mv.

Kommunens mest likvide midler er bankinnskuddene. Bankinnskuddene kan grovt sett deles i tre.

1. Bankinnskudd i hovedbank – grunnlikviditet
2. Bankinnskudd i hovedbank – overskuddslikviditet
3. Bankinnskudd plassert i andre banker på anbud – markedsplassen Fixrate

Pr 31.12.2019 utgjør dette ca 132 mill kr fordelt slik:

1. Danske bank – Grunnlikviditet 62 mill kr – Nibor 3M + rentepåslag
2. Danske bank – Overskuddslikviditet 0 kr - Nibor 3M + 0% rentepåslag
3. Innskudd i andre banker – 70 mill - Nibor 3M + snitt ca 0,5% rente

Innskuddene er redusert utover høsten 2019 og inn i 2020. I januar og mars 2020 er det tatt opp lån i hht investeringsbudsjettet, slik at det igjen har blitt en midlertidig overskuddslikviditet.

Overskuddslikviditet definert i forhold til gammel bankavtale

Den største delen av bankinnskuddene er plassert hos kommunens hovedbankforbindelse Danske Bank. Høsten 2019 ble bankavtalen med Danske Bank fornyet etter anbudskonkurranse med flere andre banker. Den nye bankavtalen er mer fleksibel på renteinntekter og mangler den terskelverdien for redusert rentesats som lå i den gamle bankavtalen. Terskelverdien i den gamle bankavtalen medførte at rentesatsen gikk ned når innskudd passerte 129 mill kr. Dette er bakgrunnen for at kvartalsrapporter i 2018 og 2019 har beskrevet behovet for å tilpasse likviditeten til terskelverdien. Det lå et incentiv til å omplassere penger til andre banker når kommunens bankinnskudd oversteg 129 mill kr.

Fra desember 2019 er terskelverdien på 129 mill kr ikke lenger relevant for styring av likviditet. Men fortsatt skal kommunen etter finansreglementet skille mellom grunnlikviditet og overskuddslikviditet og det er fortsatt behov for å vurdere om midler skal omplasseres for å oppnå høyere renteinntekter.

Om overskuddslikviditet:

Etter at ny bankavtale har kommet på plass, kan skillet mellom grunnlikviditet og overskuddslikviditet i større grad defineres etter behovene for å møte utbetalinger av driftsutgifter og planlagte investeringer. Fra 2020 har vi i analysen valgt å definere overskuddslikviditet som beholdning over 100 mill kr.

Kommunens finansreglement tillater overskuddslikviditet, og har regler for hvordan overskuddslikviditet skal plasseres. Innskudd i bank utenom hovedbank kan ikke overstige 10 mill kr pr bank.

Omplassering av overskuddslikviditet ble aktuelt ut over høsten 2018. Beholdningen økte da relativt mye utover terskelverdien (129 mill kr) som var relevant på det tidspunktet. Gode regnskapsresultater i 2016 og 2017 i kombinasjon med utsettelse på investeringer hadde da over tid ført til en akkumulering av overskuddslikviditet.

Dette vil si at en del av kommunens overskuddslikviditet i denne perioden var knyttet til ubrukte lånemidler. Ubrukte lånemidler kan forstås som lån som har blitt overflødig fordi investeringer er forsinket, at investeringene har fått annen finansiering eller at investeringene har blitt billigere enn budsjettet. Ubrukte lånemidler er altså en registrering av likviditet som ikke er skapt gjennom overskudd i drift.

Om likviditet og låneopptak

En alternativ løsning til plassering av overskuddslikviditet i bank, er å bruke av overskuddslikviditeten til å redusere låneopptak. Kommuneloven forutsetter at ubrukte lånemidler skal avvikles, i regelen året etter at den har oppstått. Dette er naturlig fordi overskuddslikviditet som skyldes ubrukte lånemidler ikke er inntjente penger, men en midlertidig ubalanse i likviditeten. Dette i motsetning til ønsket overskuddslikviditet som har sin opprinnelse i overskudd i driftsregnskapet. Likviditet som har opphav i driftsoverskudd kan litt forenklet beskrives som likviditeten bak disposisjonsfondet.

En vanlig strategi er å utsette nye låneopptak så lenge som mulig, slik at overskuddslikviditet reduseres ned til et nivå der ubrukte lånemidler brukes opp. Samtidig er det slik at dersom likviditeten blir for lav, øker det risiko for at kommunen for sent tar opp nye lån og dermed må bruke kassekreditt i påvente av at nytt lån er på plass. Det kan derfor være en alternativ strategi at kommunen har en noe høyere likviditet enn minimum, dersom en midlertidig overskuddslikviditet kan forvaltes på en god måte. Løsningen forutsetter at overskuddslikviditet fra ubrukte lånemidler avvikles innen rimelig tid, som normalt er ett år.

Kommunen tok i bruk markedsplassen Fixrate høsten 2018 for å finne gode rentetilbud på plassering i bankinnskudd med korte bindingstider. Bankinnskuddene er plassert direkte hos bankene som har beste tilbud. Fixrate formidler kontakt mellom kommunen og bankene. Innskuddene via Fixrate ga i 2018 rente på ca 0,55 til 0,6 i påslag på Nibor 3-måneder. Dette var bedre rentevilkår enn plassering i kommunens hovedbank. Innskuddene er stort sett plassert med bindingstid 1 måned, og strategien har vært å omplassere innskuddene når tilbud med bedre betingelser har kommet på markedet.

Rentemarginen (påslaget på Nibor) har sunket utover i 2019 og totale innskudd via Fixrate er derfor redusert i løpet av året. De beste innskuddene fra 2018 har fått stå med samme rentemarginer videre inn i 2019. Dette er innskudd som fortsatt står med 0,5 til 0,6% påslag på Nibor.

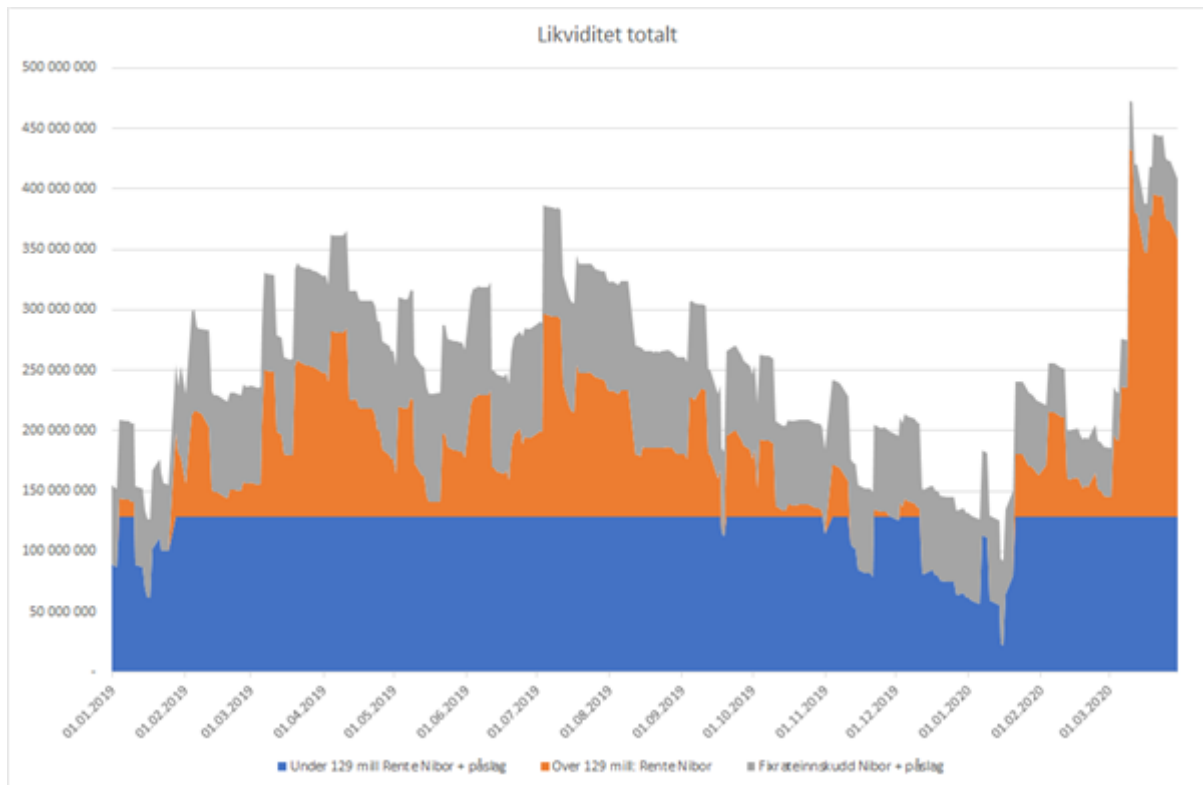
I 2018/2019 har rentesats på de beste bankinnskuddene med kort bindingstid (1 måned) vært høyere enn lånerenten for korte lån (3-6 måneder). Kommunen har med andre ord hatt mulighet til å låne penger med en liten fortjeneste. Løsningen har derfor vært å låne kortsiktig og plassere de samme midlene i rullerende bankinnskudd med enda kortere varighet. for å Låneopptakene er gjort i forkant av investeringene og pengene er hentet tilbake når investeringene har kommet til betaling. Muligheten for å hente ut gevinst på å låne kort og plasser midlene i korte bankinnskudd, var vesentlig svekket i desember 2019. Dette skyldes nok en sesongvariasjon.

Tidlig i 2019 ble det lånt opp 100 mill kr på 3 måneder som ble plassert i bankinnskudd. Dette skulle være en midlertidig finansiering av budsjetterte låneopptak i 2019. Låneopptaket ble satt lavere enn lånebehovet, slik at overskuddslikviditet skulle reduseres utover i året. Etter utløpet av 3 måneders-perioden ble lånet forlenget i juni og september. Det ble foretatt en ny vurdering av lånebehov i desember, og det ble da på nytt refinansiert i et kortsiktig låneopptak på 3 måneder. Dette i påvente av en mer langsiktig finansiering av nytt helsebygg i første kvartal 2020. Ved finansiering av helsebygget tidlig i mars 2020 ble rest overskuddslikviditet vurdert på nytt. I den forbindelse ble lånebehov og overskuddslikviditet sett i sammenheng.

Den overskuddslikviditet som er i behold i mars 2020, kan dermed i stor grad relateres til låneopptak til nytt helsebygg og behovet for å sikre en god likviditet i en situasjon med uro i finansmarkedene pga utbrudd av koronavirus.

Ubrukte lånemidler har som følge av dette gått ned fra 85 mill ved utgangen av 2018 til 66 mill ved utgangen av 2019. Refinansieringen av det midlertidige lånet i desember er årsaken til at nedgangen ikke ble større ved årsskiftet 2019.

Utviklingen i likviditet

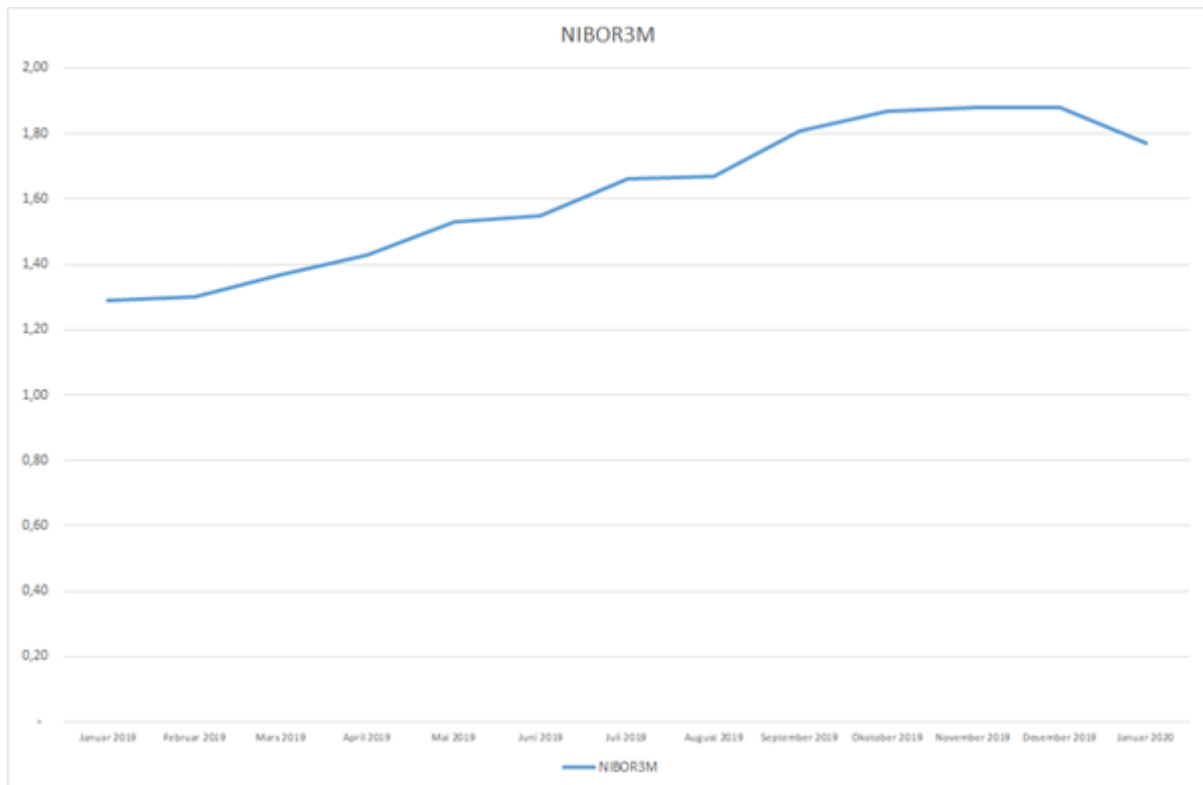
Figuren viser at bankinnskuddene i hovedbanken har ligget over 129 mill kr stort sett alle dager i de tre første kvartalene av 2019. I fjerde kvartal og inn i 2020 har likviditeten gått ned. Likviditeten var svakest fra midten av desember 2019 og ut januar. I desember ble det hentet tilbake 20 mill kr i bankinnskudd fra andre banker (innskudd via Fixrate) for å unngå svak likviditet. I ettertid ser en at det ikke var nødvendig, fordi kommunens likviditet aldri kom ned mot null i januar. Risikoen ved omplassering av innskudd mellom banker anses som svært liten. Det har i moderne tid ikke vært tap av ordinære innskudd i norske banker.

Refinansieringsrisikoen ved omplassering mellom banker anses som lav, fordi bankavtalen gir rett til å flytte innskudd tilbake til hovedbanken til vilkårene som gjelder i hovedbanken. På grunn av færre gode tilbud på omplasseringer i 2019, ble mulighetene for omplasseringer mindre brukt i 2019 enn i 2018. Analyse av likviditetsbeholdning viser at omplasseringer gjennom 2019 ikke har redusert likviditeten til uønsket lavt nivå. Kommunen har utsatt låneopptak med lang løpetid gjennom 2019 for å redusere overskuddslikviditet, slik at ubrukte lånemidler skulle gå ned. Slik sett har opptakene av korte lån vært et unntak som har gått på tvers av hovedstrategien, men samtidig har det gitt kommunen handlingsrom og en liten rentegevinst.

Det hører med i bildet at kommunen fortsatt har en likviditet som er langt lavere enn landsgjennomsnittet. Kommunen bør ha god likviditet, men det er en forutsetning at likviditeten da bestå av oppspart egne midler, ikke av ubrukte lånemidler. Situasjonen med ekstra overskuddslikviditet knyttet til ubrukte lånemidler har vært en forbigående situasjon.

For 2020 og senere år bør likviditeten igjen styrkes, og det må skje gjennom gode driftsresultat. .

Utvikling i NIBOR

Kilde SSB: 3 måneder NIBOR effektiv rente - tabell 10701

Rentesatsen Nibor 3-måneder ligger i bunnen for rentebetingelsene for kommunens bankinnskudd og lån. Nibor 3- måneder er en standard som måles løpende av Oslo Børs, og der rentesatsen justeres. Rentesatsen er mye brukt og omtales ofte som pengemarkedsrenten. Som figuren viser, er rentesatsen i bevegelse og varslede endringer i styringsrenten prises inn i renten. Med stigende Nibor-rente vil kommunen både få høyere renteinntekt og høyere renteutgift. Renten var i desember 2019 i flg SSB på 1,88%. Et bankinnskudd med vilkår Nibor 3M + 0,5% vil da prises med $1,88\% + 0,5\% = 2,38\%$ i renteinntekt.

Som følge av utbrudd av koronavirus, har det oppstått endringer i finansmarkedet fra midten av mars 2020.

Passiva (gjeld)

Kapittel finans i årsberetningen er både årsberetning og rapportering etter finansreglementet. Kapitlet er derfor tilpasset kravene i finansreglement om en relativt grundig gjennomgang.

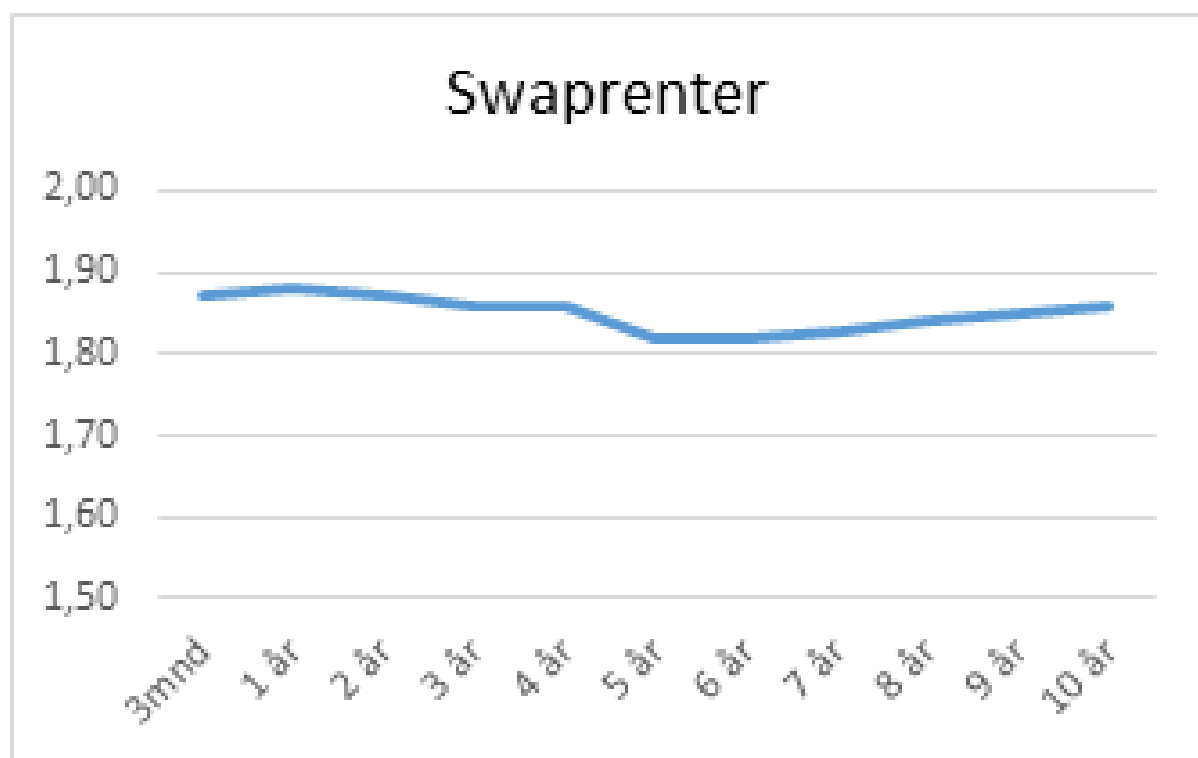
Låneporteføljen, foruten Husbanklån, består av lån som samlet har et volum på 1,389 millioner kroner. Lånene er etablert i Kommunalbanken, KLP og verdipapirmarkedet. Gjennomsnittlig porteføljerente pr. årsskiftet er 2,637 % inkl rentesikring. Det er etablert fastrenter – og til sammen utgjør rentesikret gjeld 29 % av lånenes totalvolum. Låneporteføljen er satt sammen av lån som i gjennomsnitt har 7,5 år til forfall. I løpet av de neste 12 måneder etter årsskiftet forfaller 387 millioner til refinansiering. Dette utgjør 28 % av låneporteføljen. Durasjonen i låneporteføljen er 0,94 år. Porteføljens sammensetting er i samsvar med kommunens finansreglement, og samlet finansiell risiko vurderes å være tilfredsstillende.

Alle lånene i porteføljen (ikke Husbanklån) rentereguleres med basis i 3M niborrente (også benevnt som pengemarkedsrente) med et avtalt påslag for bankens margin. Ved økende NIBOR-rente vil kommunens renteutgift øke tilsvarende økningen i NIBOR, mens det ikke skjer noen endring i den delen av renteutgiften som dekker bankens margin.

Markedet for lån med kommunal risiko.

Hovedstyret i Norges Bank valgte å holde styringsrenten uendret ved sitt siste møte i desember. Sentralbankens vurdering er at utsiktene og risikobildet samlet sett tilsier en uendret styringsrente fremover. Samtidig holder de prognosen for styringsrenten om lag uendret fra forrige rapport (september), men ser fortsatt en sannsynlighetsovervekt (40%) for at renten kan bli økt videre med 0,25 prosentpoeng. NOK har blitt svakere og dette tilsier en høyere importert prisvekst fremover, og igjen en høyere rente. På den annen side ser oppgangen i norsk økonomi ut til å bli noe svakere enn tidligere lagt til grunn. Veksten i oljeinvesteringene avtar i 2020 og vil sannsynligvis gi negative impulser fra 2021. Også boliginvesteringene ser ut til å gi negativt bidrag fremover. Disse forholdene tilsier en noe lavere rente. Totalt sett vurderer Norges Bank det slik at «utsiktene og risikobildet samlet sett tilsier at renten holdes nær dagens nivå fremover».

Prisen for å binde renten, nedenfor representert i grafen som viser nivået på renteswapper med ulik bindingstid, er nokså lik uansett hvilken rentebindingsperiode som velges:

I Sverige ble styringsrenten hevet til null i desember. Endringen var godt kommunisert på forhånd og i tråd med analytikernes forventninger. Riksbanken anslår at styringsrenten kan bli liggende på dette nivået i lang tid.

Lån med kommunal risiko prises fortsatt til lave spreader (kvalitetspapirer), selv om vi i desember fikk en periode med mindre interesser fra kjøpersiden. Dette er normalt og følger en sesongmessig variasjon. Kommunalbanken har holdt spreaden/marginen på langsiktige niborlån uendret på 0,60 prosentpoeng i hele 2019.

Sammensetning av låneporteføljen.

Kommunens lån er etablert i Kommunalbanken og KLP, samt via verdipapirmarkedet.

Långiver	31.des.19	Andel
Kommunalbanken	1082	0,78
KLP	98	0,07
Verdipapirmarkedet	209	0,15
(tall i mill)	1389	1,00

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (oktober - desember).

Refinansiering.

Et av kommunens sertifikatlån, pålydende 100.000.000 kom til forfall den 5. desember. I den anledning ble det avholdt anbudskonkurranse for nytt lån med identisk beløp den 28. november. Beste tilbud kom fra Kommunalbanken som har tilrettelagt et lån med løpetid 5. desember 2019 – 5. mars 2020. Renten på lånet er 2,058% i hele lånets løpetid. Lånet løper uten avdrag og skal innfris i sin helhet 5. mars 2020.

Avdragsbetaling.

Det er betalt avdrag med kr 24.337.850 mot lån 20100872 og kr 15.662.150 mot lån 20060127 den 18. september – til sammen 40.000.000. Begge lånene er i Kommunalbanken. I tillegg er det betalt et avdrag på kr 2.600.000 mot lån 20060127 i Kommunalbanken den 18. desember.

Bortfall av fastrente.

Fastrente/renteswap på 4,66% for 50.000.000 kom til forfall 18. desember.

Løpetid på lånene

De fleste av lånene i porteføljen er etablert med lang løpetid. De langsiktige lånene er etablert i Kommunalbanken og KLP. I tillegg er det etablert korte lån via verdipapirmarkedet og Kommunalbanken. Korte lån er billigere enn langsiktige lån og dette skyldes blant annet regulatoriske krav til finansinstitusjonene. Selv om kortere lån er billigere har de en ulempe; de må refinansieres oftere. Refinansieringsrisikoen er en del av den totale finansielle risikoen man er eksponert for som låntager. Bruken av kortere lån er hjemlet i finansreglementet, men det er alltid en avveining i hvilken grad korte lån skal benyttes for å spare renteutgifter. Det er ved årsskiftet 3 lån som kommer til forfall i løpet av de neste 12 måneder. Til sammen er disse 3 lånene pålydende

387 millioner og utgjør 28% av den samlede låneporteføljen. Gjennomsnittlig tid til forfall på alle lån er 7,5 år. Oppstillingen under viser alle lånene i porteføljen med pålydende, andel av samlet lånevolum, forfallsdato og antall år til forfall:

Vektet løpetid på lån

Långiver	Margin mot 3M nibor (%poeng)	Saldo 31.12.2019	Andel av samlet volum	Forfall/ innfrielse
Sertifikatlån ff 29.01.20 (Danske Bank)		109 015 000	0,079	29. jan. 2020
Kommunalbanken ff 05.03.20 NKB		100 000 000	0,072	5. mar. 2020
Kommunalbanken FRN +25 FF 0621	0,25	200 000 000	0,144	juni 2021
Kommunalbanken FRN +36 FF 06/20	0,36	178 411 351	0,128	17. jun. 2020
Kommunalbanken - var margin m avdrag	0,60	55 870 000	0,040	mars 2038
Kommunalbanken - var margin u avdrag	0,60	76 700 000	0,055	mars 2037
Kommunalbanken - var margin u avdrag (imm)	0,60	130 000 000	0,094	mars 2031
Kommunalbanken - var margin u avdrag (imm)	0,60	69 200 000	0,050	desember 2030
Kommunalbanken - var margin u avdr	0,60	46 000 000	0,033	juni 2027
Kommunalbanken - var margin u avdrag	0,60	10 555 830	0,008	mars 2026
Kommunalbanken - var margin u avdrag	0,60	69 563 530	0,050	desember 2028
Kommunalbanken - var margin u avdrag (imm)	0,60	42 800 000	0,031	juni 2026
Kommunalbanken - var margin u avdrag (imm)	0,60	129 000 000	0,093	mars 2030
Kommunalbanken - var margin u avdrag (imm)	0,60	73 800 000	0,053	desember 2036
KLP fast rente til 6/25, FF 12/2060	0,60	97 619 046	0,070	desember 2060
Sum langsiktige investeringslån		1 388 534 757	1,000	Vektet løpetid (år):
Lån som skal innfris/må refinansieres de neste 12 mndr		387 426 351	0,279	

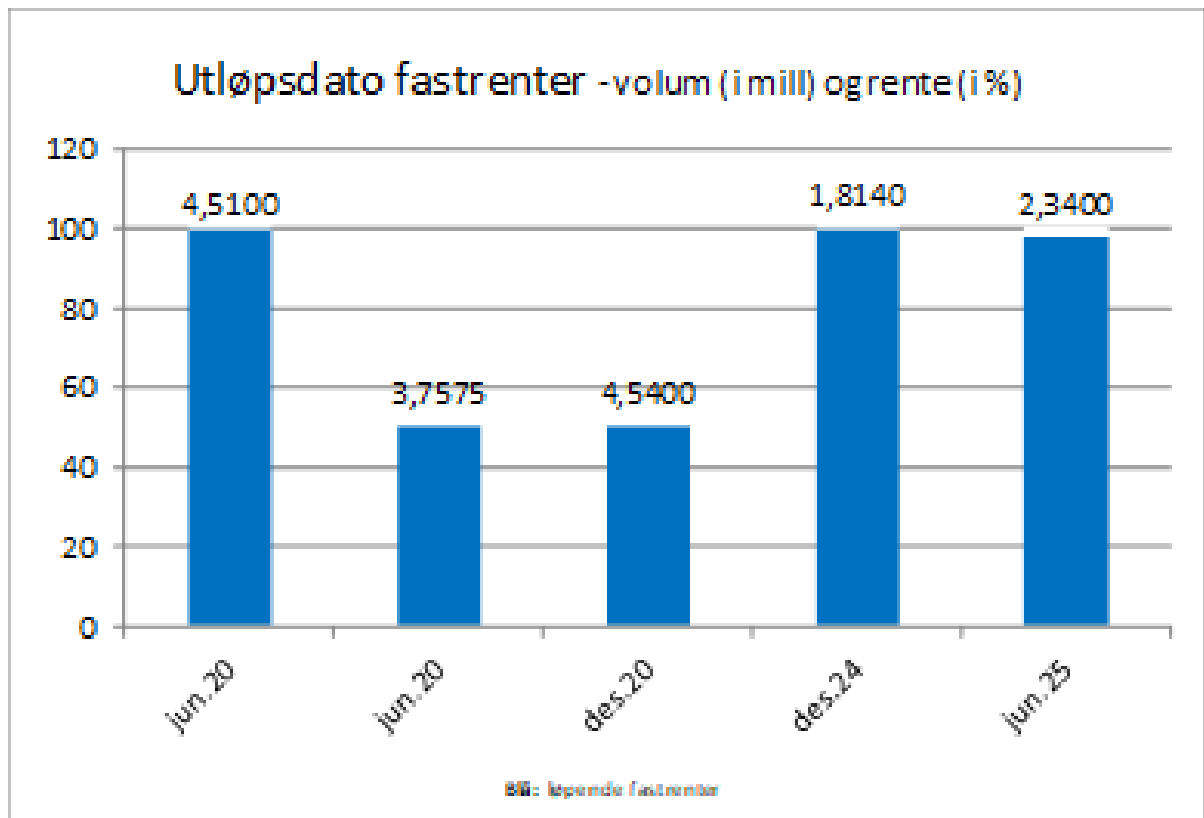
Om kommunens låneportefølje

De fleste lånene i Kommunalbanken er langsiktige og har flytende rente basert på 3M nibor, med tillegg for en margin. Marginen kan endres på kort varsel, men har vært 0,6 prosentpoeng i lengre tid. Lånene har stort sett ikke løpende avdrag. Nødvendig avdragsbetaling beregnes etter egen forskrift og blir betalt mot slutten av året.

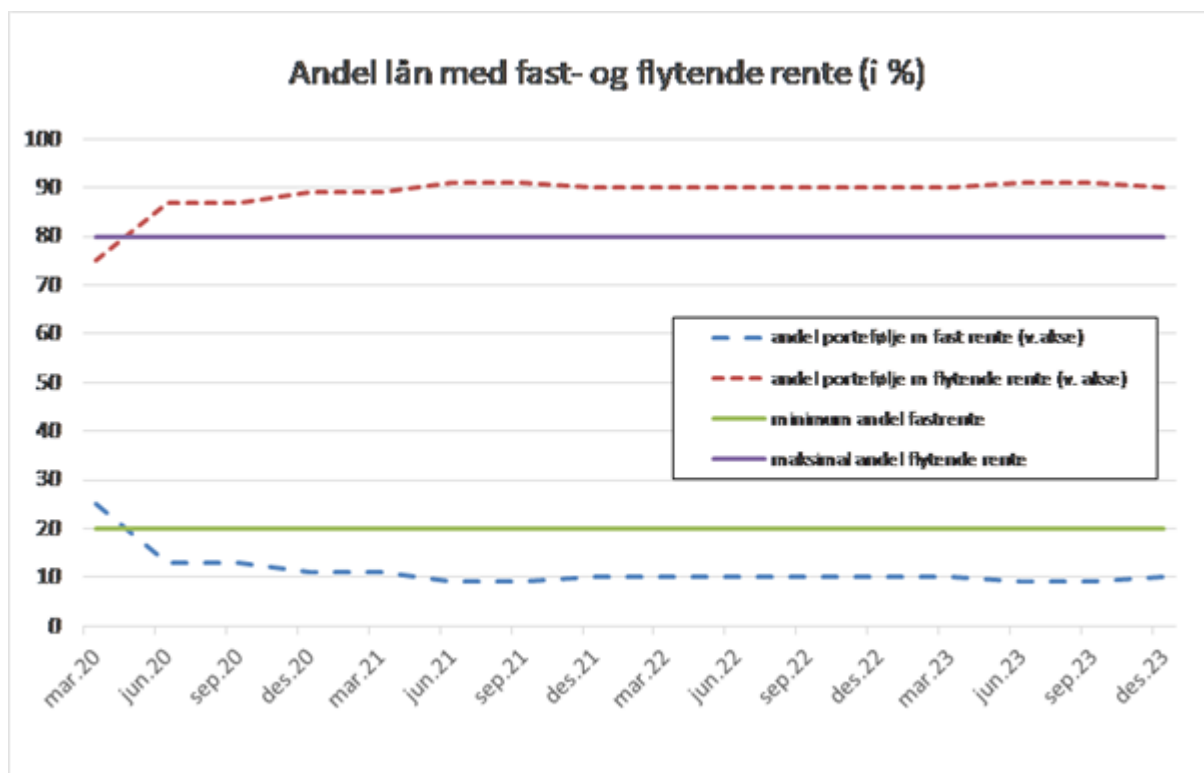
Lånet i KLP er langsiktig, har fast rente og løpende avdragsbetaling.

Sertifikatlånet er kortsiktig (forfaller ultimo januar 2020) og har fast rente frem til forfall.

I tillegg til nevnte fastrentelån i KLP er det etablert 4 fastrenteposisjoner ved bruk av renteswapper. Samlet volum på disse er 300 millioner. 3 av de 4 renteswappene er etablert på tidspunkter da rentenivået var betydelig høyere enn i dag, men disse kommer til forfall i løpet av 2020. Fastrenteandelen i låneporteføljen er 29%. Oppstillingen i tabellen under viser alle fastrenteposisjoner med fastrentenivå, volum og utløpsdato for fastrenten.

Ved utløp av en fastrente vil andelen fastrente gå ned. I grafen under er det vist hvordan fastrenteandelen vil falle dersom det ikke etableres nye fastrenter.

Grafen illustrerer at man ved bortfall av fastrenter for 150 millioner i juni 2020 vil ha en fastrenteandel under minstekravet i finansreglementet, dersom det ikke innen den tid er etablert nye fastrenter.

Låneporteføljen har en gjennomsnittlig durasjon (varighet) på 0,94 år, mens rentefølsomheten ligger på 0,92%.

Strategi for rentesikringer

Kommunens finansreglement inneholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer i hht. intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall. Sikringsdokumentasjon er etablert.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer/renteswapper

Når en fastrente etableres gjøres dette med en anbudskonkurranse. Rentesikringen gjøres da til markedsriktig rente. Etter hvert vil fastrentenivået for en tilsvarende lang rentesikring endres i markedet. Rentesikringen vil da få en merverdi (renten har økt) eller en mindreverdi (renten har falt). Ved utløpet av sikringsperioden vil markedsverdien av sikringen være null. Etter forskriften skal markedsverdien (mer- eller mindreverdi) av rentesikringer foretatt ved bruk av renteswapper rapporteres. Tabellen nedenfor viser alle rentebytteavtaler (renteswapper) med fastrente, sluttdato, volum, markedskurs og markedsverdi.

Rentebytteavtaler

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse

Sikringseffektivitet: høy, margin er usikret

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm

Motpart	Kupong-rente	Sluttdato	Volum	Markeds-kurs	Markeds-verdi	Startdato	Type sikring	Finans-reglementet
DNB	4,5100	imm jun 20	100 000 000	101,40	101 400 000	løpende	kontantstrøm	kap 8
Danske Bank	3,7575	imm jun 20	50 000 000	101,00	50 500 000	løpende	kontantstrøm	kap 8
Danske Bank	4,5400	imm des 20	50 000 000	102,80	51 400 000	løpende	kontantstrøm	kap 8
Sparebank1	1,8140	imm des 24	100 000 000	100,20	100 200 000	løpende	kontantstrøm	kap 8

Markedsverdien av swappene er negativ med 4 millioner kroner.

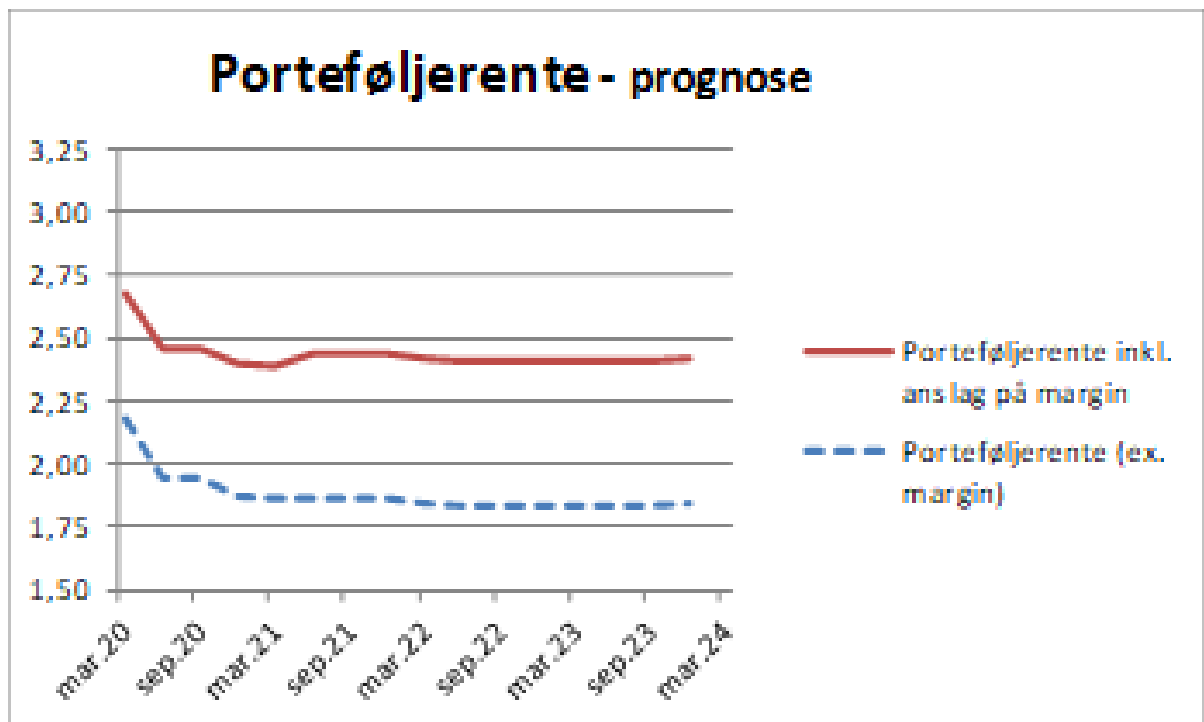
Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet

Ingen bestemmelser i finansreglementet er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i perioden. I denne sammenheng vises til vedlegget "Avviksanalyse" lengre bak i rapporten.

Markedsrenter og egne betingelser

Ved utløpet av 2019 er gjennomsnittrenten i låneporteføljerente på 2,637%.

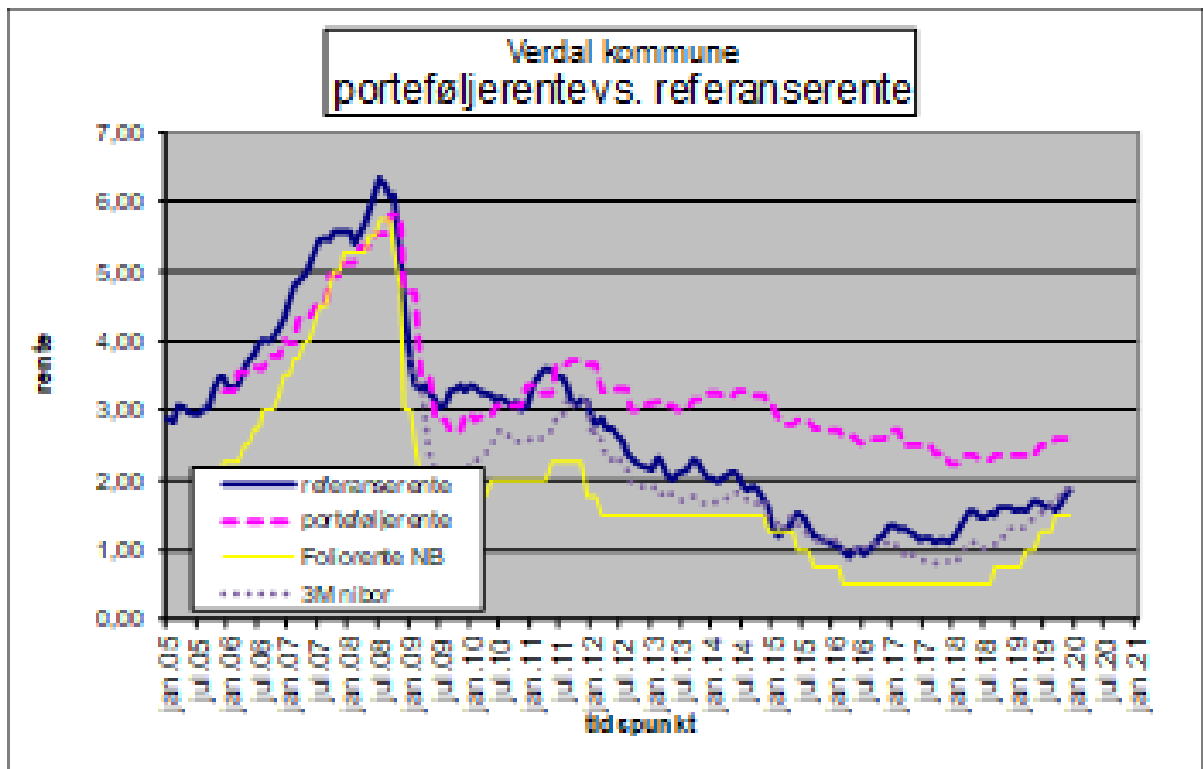
Ved å legge markedets forventninger til fremtidig nivå på 3M nibor (forwardrenten/FRA) og eksisterende fastrenter til grunn - er det i grafen under foretatt en framskriving av porteføljerenten:

Ved framskrivingen av porteføljerenten er det også tatt andre forutsetninger, som f.eks. omfang av nye lån og avdragsbetalinger.

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking)

Gjennomsnittrenten i låneporteføljen sammenlignes med en referanserente som er sammensatt av flytende rente (3M nibor) og fast rente (4-års swaprente). De to faktorene er gitt en vekt på hhv. 34% og 66%. Porteføljerenten og referanserenten er (sammen med 3M nibor og styringsrenten i Norges Bank) oppgitt i grafen:

Hovedårsaken til avviket mellom referanserenten og porteføljerenten de siste årene er at referanserenten er oppgitt uten margin og at markedsrenten har falt for de perioder det har vært etablert fastrente.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko

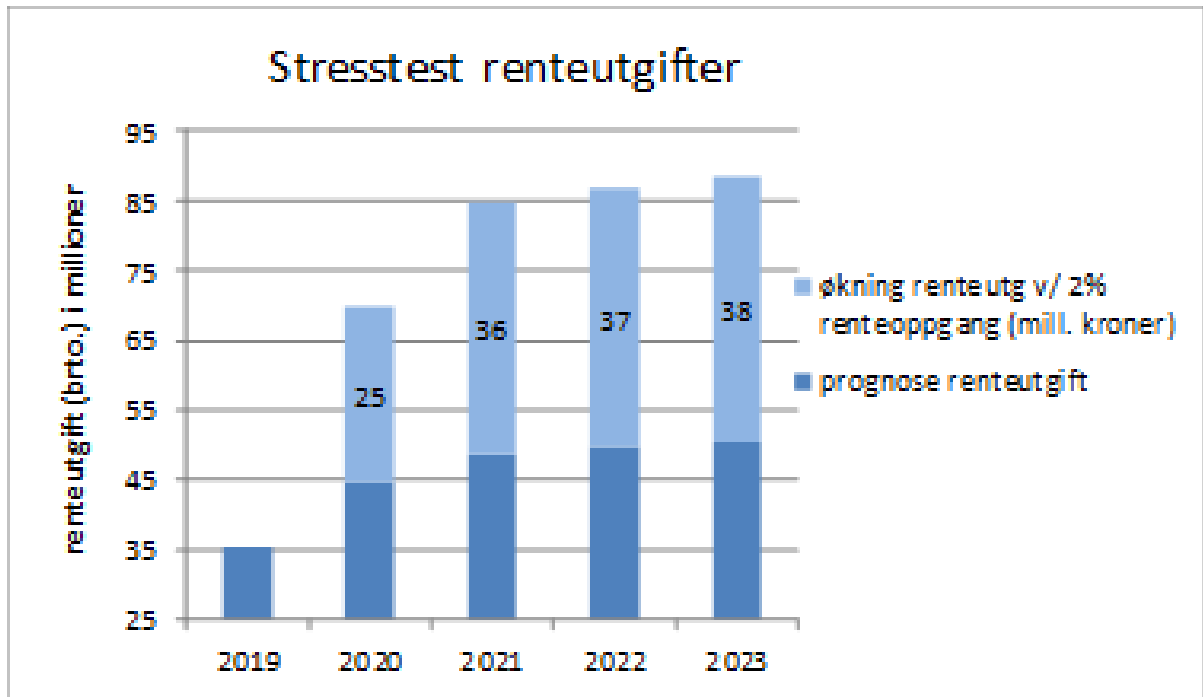
Kommunen vurderer den finansielle risikoen i henhold til interne rutiner for finansforvaltning. Dette innebærer periodiske vurderinger, i tillegg til vurderinger i forkant av risikotilpasninger og låneopptak. Vurderingene som gjennomføres blir dokumentert og arkivert.

De fleste lånene i kommunens portefølje har lang løpetid, noe som gir lav refinansieringsrisiko, men som man da også gjerne betaler noe dyrere for i form av høyere renter. Kommunen benytter seg imidlertid også av en mindre andel lån med kort løpetid, som refinansieres hyppigere. Finansmarkedet i Norge er velfungerende, og i og med at kommuner heller ikke kan gå konkurs, synes tilgjengeligheten på ny lånekapital å være god.

Samlet vurderes den finansielle risikoen å være tilfredsstillende, ønsket og innenfor rammene i vedtatt finansreglement, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldende lov.

Stresstest renteutgifter

En stresstest viser hvor følsom låneporteføljen er for brå endringer i renten og hvordan en brå renteoppgang påvirker brutto rentekostnader. Figuren under viser prognose på årlige renteutgifter (mørk farge) og hvordan disse vil øke dersom renten brått øker med 2 prosentpoeng (lys farge):

En eventuell renteoppgang vil også ha betydning for kommunens selvfinansierende lån og aktiva. Det er ikke tatt høyde for dette i beregningen. Det er heller ikke tatt høyde for renterisiko på investeringer som skal gjøres fremover i tid. Renterisikoen vil øke med økt gjeld og med økende andel renteeksponert gjeld i gjeldsporteføljen.

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport

Verdal kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå": IMM desember 2019

Rapport "Førige": IMM september 2019

Sammensetning av passiva:	Nå	Førige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	29 %	32 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	71 %	68 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for (resten av) 2020	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2021	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	0,94	1,06	Min-/makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	0,92	0,99		-
Lengste rentebinding (utløpsår)	2025	2025	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	14 %	14 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,64 %	2,58 %		
Anslag renteutgift 2019 (mill. kroner)	35,53	35,66	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2020 (mill. kroner)	44,58	42,45		
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-0,40 %	-0,6		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-5	-8		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Vektet løpetid portefølje (år)	7,5	7,8		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	28 %	28 %	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Forwardkurven har flatet ut - rentetoppen nådd i denne syklusen?

Vurdering og håndtering av finansiell risiko

Risiko	Beskrivelse	Henvisning til kapittel i finansreglementet	ja	nei	merknad
Kredittrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Renterisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Likviditetsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Refinansieringsrisiko	Lån	Forskriften endret fra 01.01.17	X		
Valutarisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Systematisk/generell markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Usystematisk/spesifikk risiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Finansiell risiko samlet	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Rapportering/ rutiner	Finansreglementet kap 10. Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?		X		

Ja = i samsvar med finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

KOSTRA hovedtall

	Verdal 2018	Verdal 2019	Levanger	Steinkjer (-2019)	Stjørdal	Namsos (-2019)	Kostragruppe 08	Trøndelag	Landet uten Oslo
Økonomi									
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger *)	84 784	85 962	87 853	98 160	86 085	99 629	88 182	88 918	88 362
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-0,5 %	1,2 %	-0,2 %	0,7 %	4,9 %	1,3 %	-0,7 %	1,1 %	0,3 %
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger *)	85 188	84 910	88 016	97 488	81 828	98 383	88 811	87 929	88 068
Frie inntekter i kroner per innbygger *) **)	55 062	55 676	54 953	56 049	41 221	57 477	55 892	55 561	56 688
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-0,4 %	0,8 %	-0,6 %	0,1 %	5,1 %	1,5 %	-0,1 %	1,8 %	1,4 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger *)	86 120	88 307	120 182	111 728	87 974	73 812	80 686	88 264	78 955
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	101,6 %	102,7 %	136,8 %	113,8 %	102,2 %	74,1 %	91,5 %	99,3 %	89,4 %

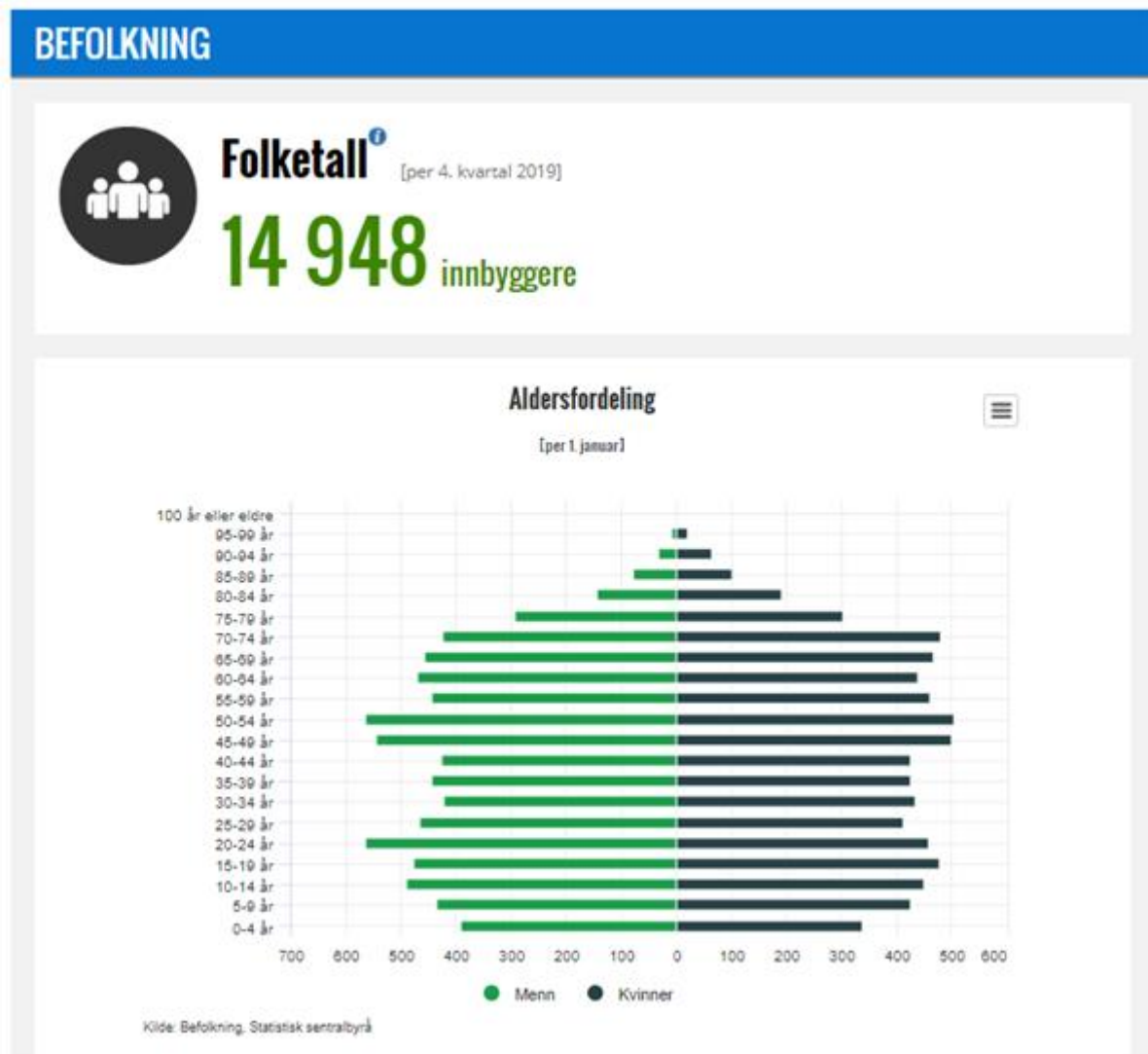
Et utvalg av kostratall og informasjon om egen rapport med kunnskapsgrunnlag ny økonomiplan.

Tabellen ovenfor viser utvalgte KOSTRA hovedtall for økonomi, basert på foreløpig publisering fra SSB. Tallene for Verdal er vist for 2018 og 2019, mens tallene for de andre kommunene er vist for 2019.

Analyse av KOSTRA-tallene, kommunebarometer og annen relevant statistikk utarbeides våren 2020 og kommer som en egen politisk sak som vil danne kunnskapsgrunnlag for arbeidet med ny økonomiplan 2021-2024.

Nedenfor er det hentet inn Kostratall for kostnadsnivå på de største tjenestene. Tallene er korrigert for prisstigning, slik at tallene er sammenlignbare over tid.

Kommunefakta: Befolknings sammensetning

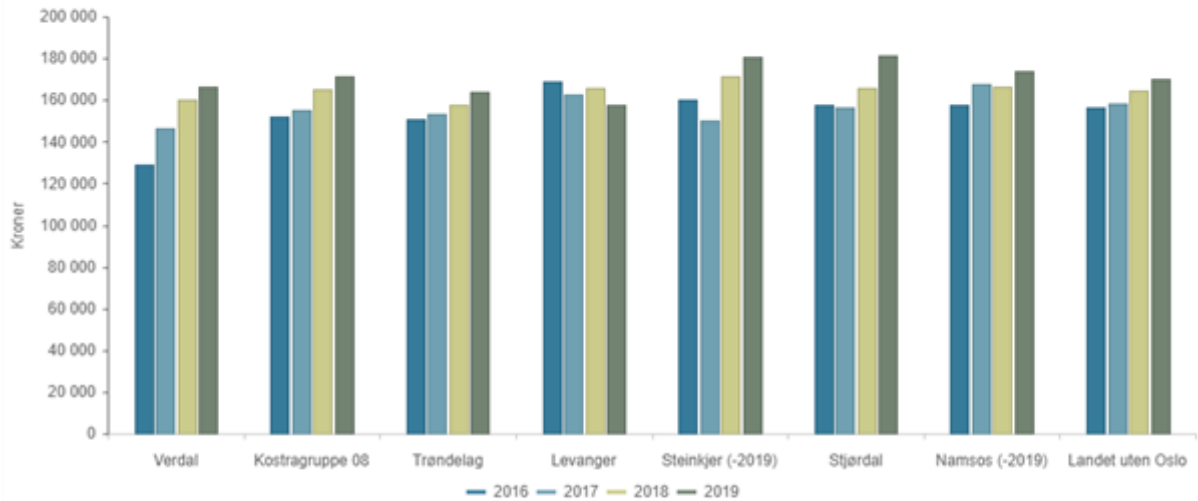

Kostra: Utvalgte kostnadstall for store tjenester

Gjennomsnitt kostnader pr barn i kommunal barnehage:

Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B)

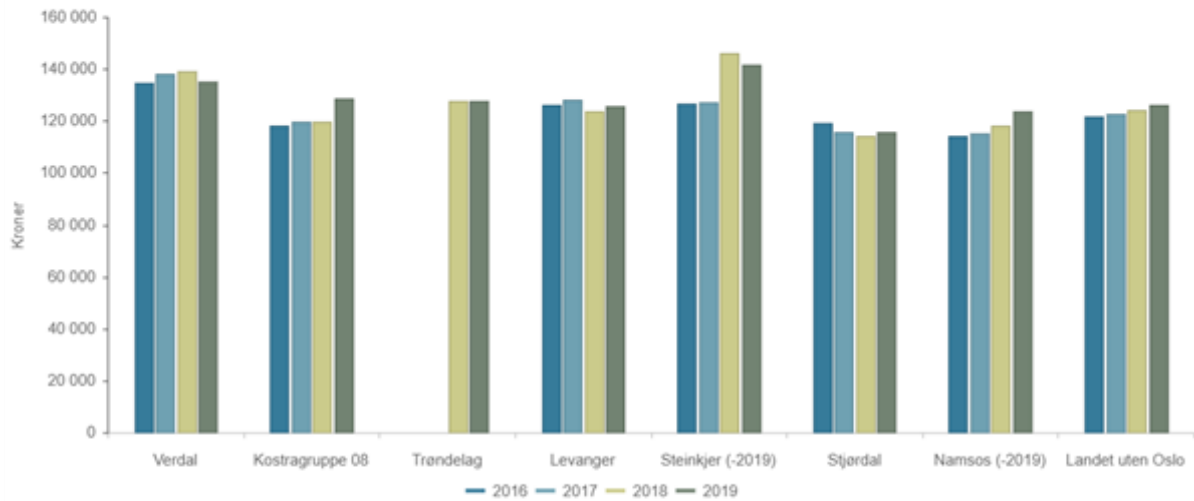
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Gjennomsnitt kostnader pr barn i kommunal skole:

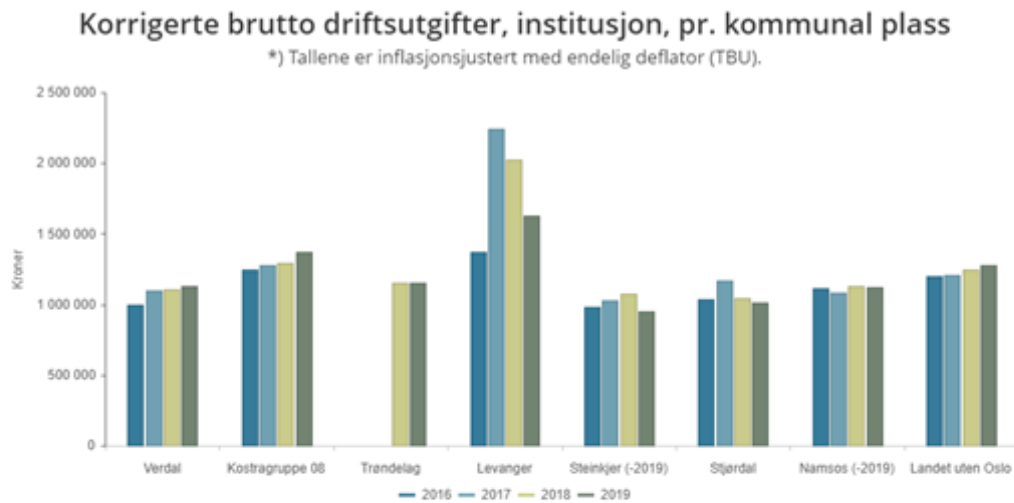
Korrigerte brutto driftsutgiftertil grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

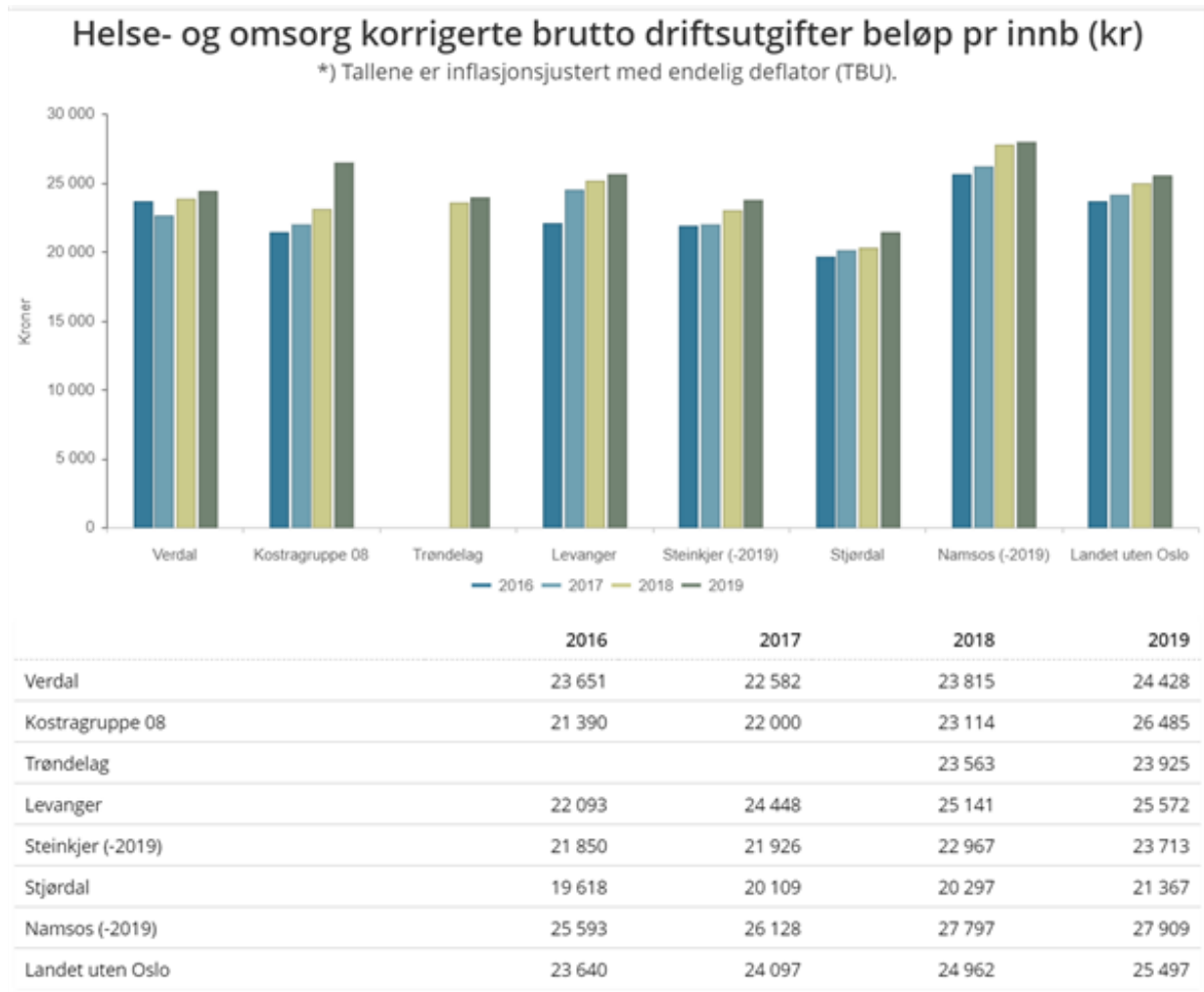
	2016	2017	2018	2019
Verdal	134 792	138 042	138 884	135 046
Kostragruppe 08	118 351	119 798	119 745	128 487
Trøndelag			127 502	127 775
Levanger	126 205	127 914	123 601	125 522
Steinkjer (-2019)	126 779	127 106	145 834	141 322
Stjørdal	119 374	115 848	114 044	115 486
Namsos (-2019)	114 371	115 323	118 037	123 840
Landet uten Oslo	121 802	122 812	124 338	125 870

Gjennomsnittskostnader pr kommunal plass i institusjon:

	2016	2017	2018	2019
Verdal	999 587	1 099 498	1 107 075	1 131 151
Kostragruppe 08	1 242 553	1 281 008	1 289 399	1 370 916
Trøndelag			1 150 976	1 150 156
Levanger	1 370 929	2 240 765	2 021 086	1 624 525
Steinkjer (-2019)	981 219	1 027 740	1 072 885	953 633
Stjørdal	1 035 838	1 165 567	1 045 122	1 008 744
Namsos (-2019)	1 113 990	1 083 668	1 130 582	1 121 564
Landet uten Oslo	1 197 111	1 210 974	1 249 803	1 275 646

Gjennomsnittskostnader samlet for pleie og omsorg:

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet skal vise om årets løpende utgifter er finansiert av årets løpende inntekter. Driftsregnskapet er sentralt for å vurdere om kommunen har en god økonomisk balanse i drift for det enkelte år.

I dette kapitlet vises driftsregnskap for kommunens samlede virksomhet.

Resultatbegreper

Tabellen under gir et sammendrag av økonomisk oversikt, som viser at Verdal Kommune i 2019 har et netto driftsresultat på 7,1 millioner og et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 19,4 millioner.

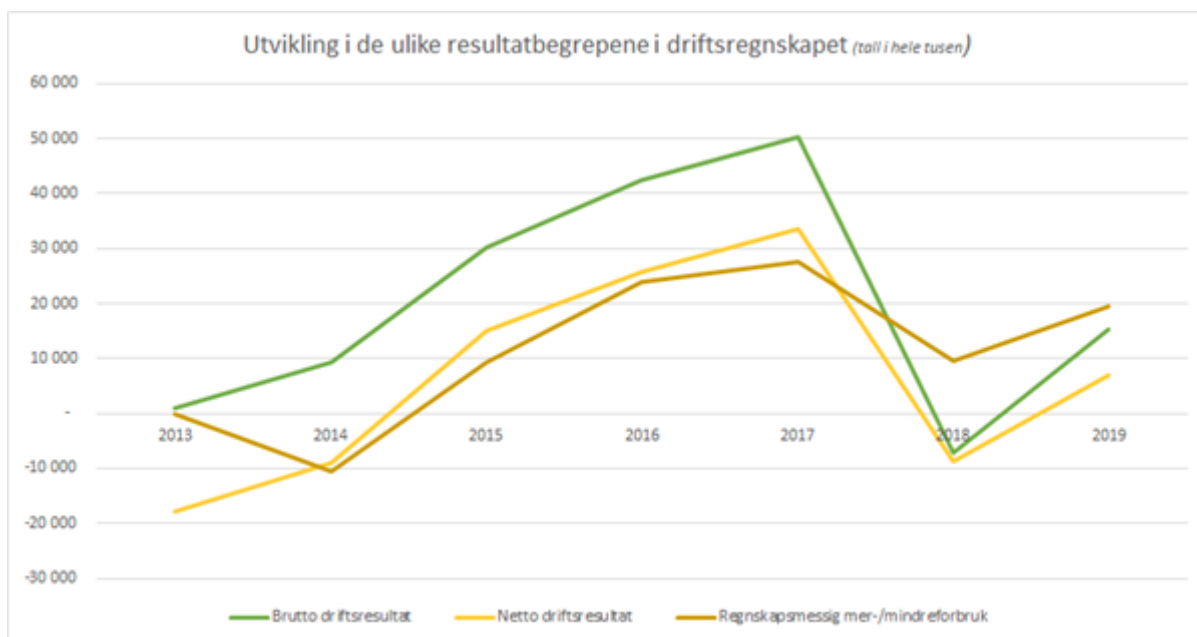
REGNSKAPSRESULTAT	Tall i hele tusen					Endring siste
	2015	2016	2017	2018	2019	år
Driftsinntekter	1 100 525	1 103 372	1 141 520	1 193 294	1 248 651	5 %
Driftsutgifter	1 070 383	1 060 883	1 091 326	1 200 340	1 233 411	3 %
Brutto driftsresultat	30 143	42 489	50 194	-7 046	15 240	-316 %
Eksterne finansinntekter	7 753	8 581	7 108	8 499	20 796	145 %
Eksterne finansutgifter	68 376	71 553	72 765	76 623	86 862	13 %
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-60 623	-62 972	-65 656	-68 124	-66 066	-3 %
Motpost avskrivninger	45 624	46 279	48 936	66 534	57 891	-13 %
Netto driftsresultat	15 144	25 796	33 473	-8 636	7 064	-182 %
Netto avsetninger	-5 859	-1 830	-5 813	18 210	12 377	-32 %
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-100	-	-	0 %
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	9 284	23 966	27 560	9 574	19 442	103 %

Tre resultatbegreper i driftsregnskapet:

Brutto driftsresultat viser resultat av eksterne inntekter og eksterne utgifter inklusive avskrivninger, men uten at finansinntekter og utgifter eller interne poster er tatt med.

Netto driftsresultat er det resultatbegrepet i kommuneregnskapet som ligner mest på årsresultatet etter regnskapsloven (for f.eks private virksomheter). Netto driftsresultat viser resultat av eksterne inntekter og eksterne utgifter. Men fordi kommuneregnskapet er finansielt orientert blir avskrivningene (kalkulatorisk post) tilbakeført og erstattet med avdrag på lån (betalbar post).

Årsresultatet er netto driftsresultat påplussset interne poster som bruk av fond og fratrasket avsetninger til fond og overføring til investeringsregnskapet. Årsresultatet i kommuneregnskapet er derfor i realiteten et budsjettavvik.

Som grafen viser kan det være stor forskjell mellom de ulike resultatbegrepene. Det beste analysegrunnlaget for kommunens økonomiske sunnhet er netto driftsresultat.

Fellesinntekter (sentrale inntekter - A-skjema)

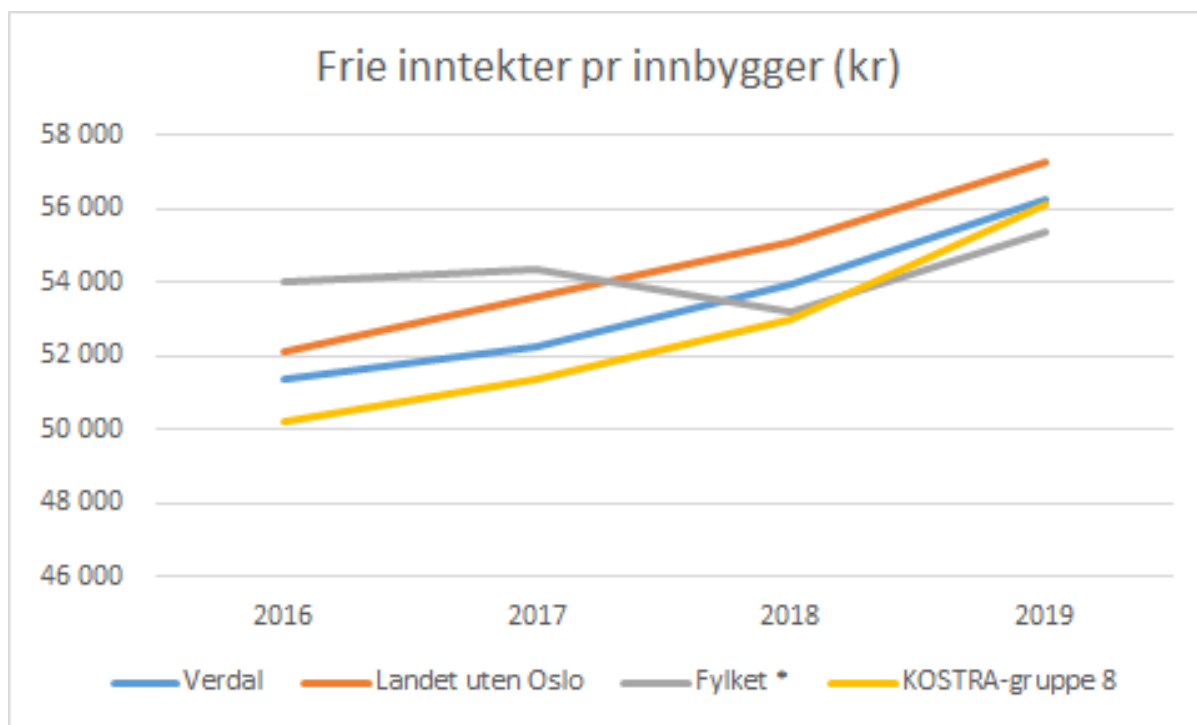
Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2019	Regnskap hiå. 2019	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud. i fjor	Regnskap i fjor
Frie disponible inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-329 117	-344 409	15 292	-329 117	-334 369
Ordinært rammetilskudd	-495 283	-496 089	806	-495 283	-471 611
Skatt på eiendom	-40 250	-40 501	251	-40 250	-37 777
Andre generelle statstilskudd	-2 750	-2 864	114	-3 200	-2 812
Sum Frie disponible inntekter	-867 400	-883 863	16 463	-867 850	-846 568

Den største delen av kommunens inntekter kommer fra skatt og rammetilskudd. Nivået bestemmes i stor grad nasjonalt, og fordelingsmekanismene er slik at store deler av inntekten følger folketallet. Det vil derfor være sterk kobling mellom kommunens inntekter og utviklingen i folketall. Det vil også være koblinger mellom endringer i befolkningens alderssammensetning og endringer i inntektsnivå.

En mindre del av kommunens inntekter vil være bestemt av regelverk. Dette vil gjelde selvkosttjenester der inntektene ikke skal overstige utgiftene, og det gjelder statlige tilskudd som utmåles etter regelverk.

Frie inntekter er et begrep som brukes mye, og med det menes primært skatt og rammetilskudd. I analysesammenheng kan også eiendomsskatt inkluderes, men denne er en selvvalgt inntekt som ikke alle kommuner har, så om man skal sammenligne på tvers av kommuner kan det være en fordel å holde eiendomsskatten utenfor, slik som i framstillingen under;

*) Dvs Nord-Trøndelag tom 2017 og Trøndelag fom 2018

Frie inntekter pr innbygger i Verdal er 56.228 kr i 2019, noe som er en økning på 4,2 % fra året før. De frie inntektene pr innbygger i Verdal har tidligere år ligget noe høyere enn i sammenlignbare kommuner (kommunegruppa kostra-gruppe 8), men i 2019 er forskjellen kun rundt en hundrelapp pr innbygger. Sammensetningen av Kostra-gruppene er revidert for årets publisering, noe som kan forklare at Verdal er blitt mer lik gjennomsnittet i gruppa. Dette underbygger at sammenligning med denne grupperingen (fortsatt) er svært relevant i analysesammenheng.

Verdal ligger lavere enn landssnittet, noe som i stor grad skyldes at kommunen er en minsteinntektskommune. Verdal har et nivå på skatteinntekter etter utjevning på ca 94% av landssnittet. Dette gir føringer for at kommunen må drives effektivt.

Skatt på inntekt og formue

Skatteinntekter er en ukjent størrelse når året starter. I budsjett for 2019 ble det lagt til grunn et anslag for skatt basert på det som var kjente nasjonale anslag høsten 2018. Utover høsten 2019 ble det mer og mer klart at det gikk mot nok et år med skattevekst ut over anslagene. I oversikten nedenfor vises skattetall for de siste årene inkludert utjevningstall for skatt. Tallene viser at kommunen har fått et utjevnet skattenivå alle år på ca 94% av landssnittet. Kommunens egen skatt har variert fra 70-75% av landssnittet. Kommunene har de fleste årene fått mer utjevnet skatt enn statsbudsjettprognosen, men avvikene var relativt små fram til de siste fire årene. Merskatten de senere år har bidratt til gode årsresultat, spesielt i 2016 og 2017. For 2019 er ekstraintekten fra merskatt på hele 15,9 millioner.

Det vurderes å være et sunt prinsipp at kommunen ikke budsjetterer økte skatteinntekter i løpet av året, men avventer det endelige årsresultat av skatteavregningen.

	Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
Endelige tall						
Skatt på formue og inntekt	1000 kr	280 360	303 298	319 010	334 369	344 409
Netto inntektsutjevning	1000 kr	87 203	97 728	95 825	96 630	103 225
Skatt inklusiv utjevning	1000 kr	367 563	401 026	414 835	430 999	447 634
Skattevekst uten utjevning	%	0,2 %	8,2 %	5,2 %	4,8 %	3,0 %
Skattevekst med utjevning	%	4,9 %	9,1 %	3,4 %	3,9 %	3,9 %
Sammenlignet med statsbudsjettprognose						
Anslag skatt inklusiv utjevning i statsbudsjett	1000 kr	368 291	389 841	407 044	419 721	431 698
Merskatt i året	1000 kr	-728	11 185	7 791	11 278	15 936
Merskatt (mer enn varslet) pr innbygger	Kroner	-49	751	525	755	1067
Skatteanalyse (kroner)						
Skatt pr innbygger nasjonalt	Kroner	26 443	28 733	29 779	30 693	31 928
Skatt pr innbygger Verdal	Kroner	18 932	20 376	21 484	22 376	23 064
Skatteutjevning pr innbygger Verdal	Kroner	5 889	6 566	6 453	6 467	6 913
Utjevnet skatt pr innbygger Verdal	Kroner	24 820	26 942	27 937	28 843	29 977
Mindre skatt pr innbygger enn landssnitt	Kroner	1 622	1 791	1 842	1 850	1 951
Andel skatt før utjevning	%	71,6 %	70,9 %	72,1 %	72,9 %	72,2 %
Andel skatt etter utjevning	%	93,9 %	93,8 %	93,8 %	94,0 %	93,9 %
Andel skatt av landet før utjevning	Promille	2,1	2,0	2,0	2,1	2,0

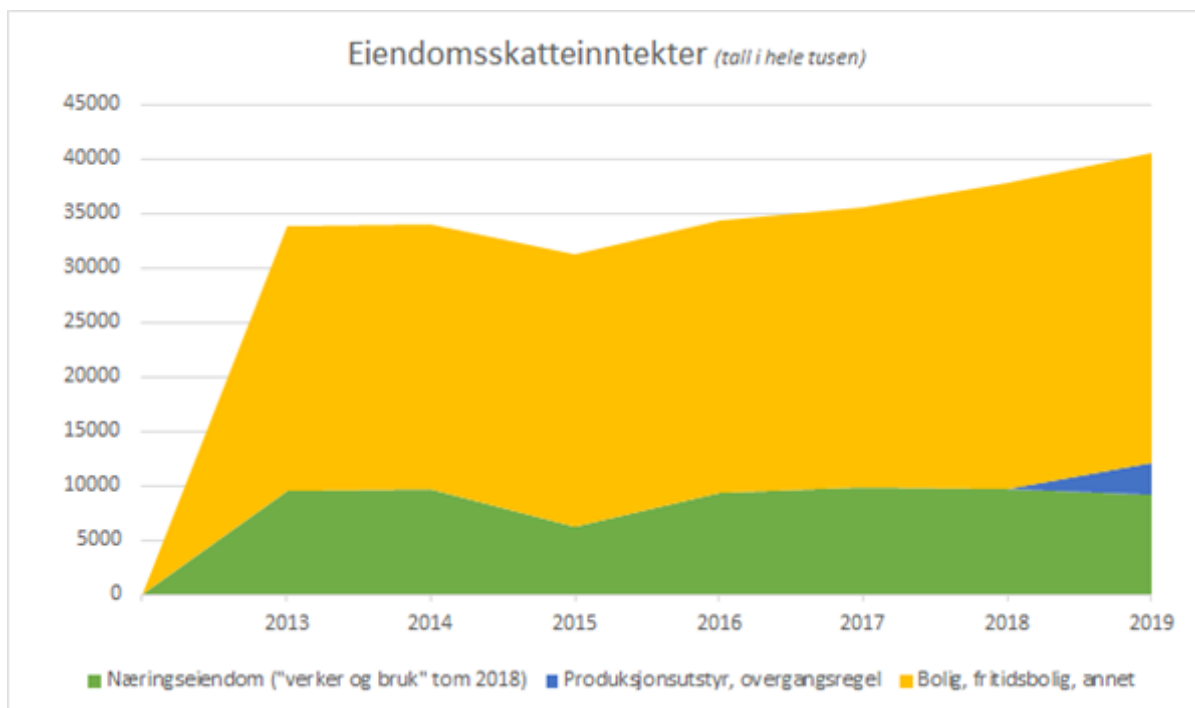
Rammetilskudd

1000 kr	2015	2016	2017	2018	2019	Statsbudsjettet	
						2018 SB	2019 SB
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	331 393	336 965	347 127	354 514	370 225	354 514	370 225
Utgiftsutjevningen	9 977	13 711	11 695	12 534	12 664	12 534	12 664
Overgangsordning - INGAR	6 415	1 202	-1 502	-1 068	-798	-1 068	-798
Saker særskilt ford (helsestasjon, frivillig setraler)	1 244	2 067	2 532	2 575	2 909	2 575	2 909
Distriktstilskudd Sør-Norge	2 588		3 485	3 477	7 173	3 477	7 173
Ordinært skjønn inkl bortfall av difarb.avg.	1 400	2 200	1 800	1 000	500	1 000	500
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet 2011	2 300	2 300					
Mindre endringer knyttet til enkeltår	2 168	1 812	-91	1 288	-410		
Sum rammetilsk uten inntektsutj	357 485	360 257	365 046	374 320	392 264	373 032	392 673
Rammetilskudd eks utjevning - endring i %	-0,8	0,8	1,3	2,5	4,8		

Rammetilskuddet er i stor grad endelig når det legges fram høsten før budsjettåret. I 2019 ble det gjort revideringer på netto 410.000 kr i reduksjon i løpet av i 2019. I tillegg er det kommet til kompensasjonsskjønn, skjønnsmidler for fellestiltak og prosjektskjønnsmidler på tilsammen 2.050.000 kr.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt har gitt en inntekt i 2019 på 40,5 mill. kroner, noe som er omtrent som budsjettet.

Kommunens takstgrunnlag er fra 2011. Etter Eieendomsskatteleva § 8A-3 (2.ledd) skal det være allmenn taksering i kommunen hvert tiende år, altså i 2021 for Verdals del, og da med virkning fra 2022. Inntil da (og også i perioden fra 2012 og fram til i dag), vil eiendomsskatteinntektene i kommunen kun påvirkes av endringer i skattesats, tilførsel av nye objekter, og endringer i regelverket. I 2019 er regelverket endret slik at begrepet "verker og bruk" er falt bort, og erstattet med næringsseiendom. I sammenheng med dette er også verdsettelsesmetoden endret, ved at

næringseiendom ikke lengre skal takseres til teknisk verdi men til markedsverdi. Fra 2020 trår det i kraft ytterligere endringer i regelverket for eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger. Disse endringene er nærmere omtalt i økonomiplanen 2020-2023.

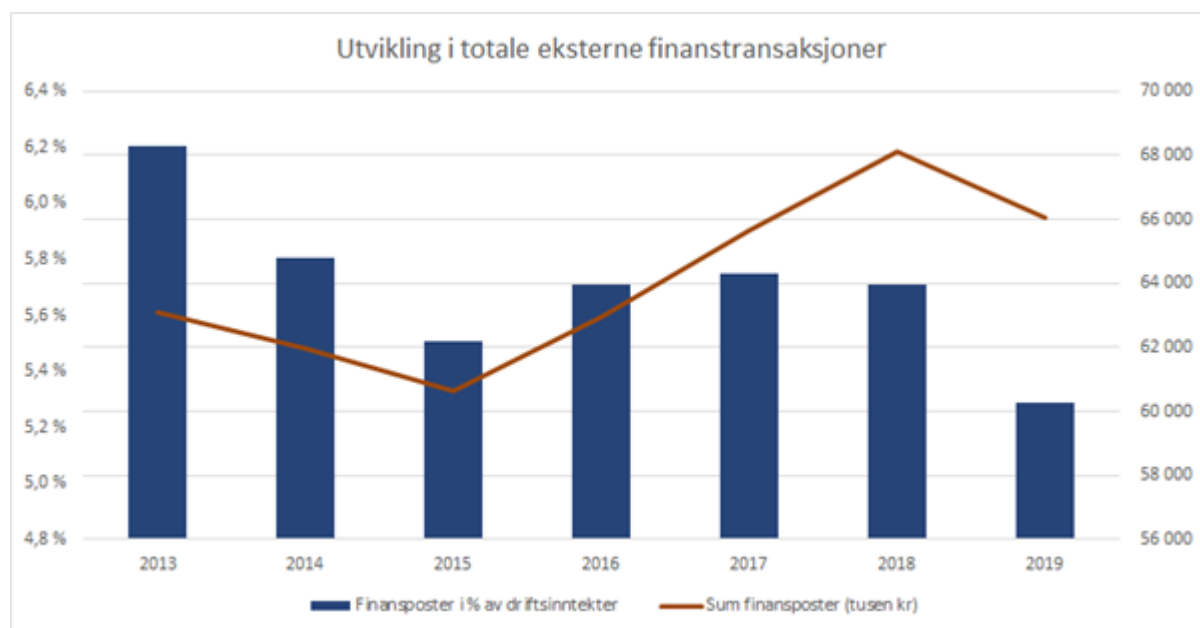
Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2019	Regnskap hiå. 2019	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud. i fjor	Regnskap i fjor
Finansinntekter/-utgifter					
Renteinntekter og utbytte	-16 039	-20 099	4 060	-6 000	-7 885
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	40 498	37 958	2 540	40 498	34 829
Avdrag på lån	48 000	48 001	-1	48 000	41 000
Sum Finansinntekter/-utgifter	72 459	65 860	6 599	82 498	67 944

Netto eksterne finanstransaksjoner er på 68,1 mill kroner i 2018, og reduseres til 66,1 i 2019 (rød graf). Dette er 6,6 millioner lavere enn budsjettert, og skyldes at kommunen både har oppnådd høyere renteinntekter enn budsjettert og lavere renteutgifter. Aktiv plassering av overskuddslikviditet og renteinntekter på utlån gir høyere renteinntekter samlet sett.

Reduksjonen fra 2018 skyldes en kombinasjon av begge disse forholdene, samt at kommunen for første gang har mottatt utbytte fra NTE. NTE-utbyttet er satt av igjen til utviklings- og kraftfond, men denne avsetningen presenteres ikke sammen med eksterne finansposter i regnskapsoppsettet.

Netto finansposter i prosent av kommunens driftsinntekter (de blå stolpene) viser også en nedadgående kurve i 2019 som følge av den gunstige utviklingen i netto finansposter.

Renteutgifter ble ca 2,5 millioner lavere enn budsjettet, hvorav 0,7 millioner kan relateres til husbanklån, og resten til kommunens øvrige investeringsgjeld. I budsjetterte renteutgifter var det tatt høyde for de varslede renteøkningene som kom ila 2019, men økningene fra Norges Bank ble nok noe mer forsiktig enn hva man hadde grunn til å tro høsten 2018, noe som har gitt lavere renteutgifter enn forutsatt i budsjettet. Etter en vurdering av framdrift i investeringsprosjekter, og dertil hørende lånebehov, ble et planlagt låneopptak på 50 millioner skjøvet på. Dette har også bidratt til å gi lavere renteutgifter enn budsjettet.

Det vises forøvrig til eget kapittel om finansforvaltning, som går nærmere inn i forutsetninger for, og utvikling i finansposter.

Utvikling lønnsutgifter

Tabell under viser utvikling i lønnsutgifter i perioden 2016-2019.

Utvikling lønnsutgifter	Beløp i hele tusen					Avvik mot budsjett		
Type lønnsutgift	2016	2017	2018	2019	Budsjett 2019	i kr	i %	Vekst 2019-2018
Lønn faste stillinger	416 539	448 375	499 136	511 220	505 420	5 800	1 %	12 083
Øvrig lønn	107 695	110 685	124 118	123 673	104 391	19 282	18 %	-446
Sosiale kostnader lønn	140 241	148 316	166 860	168 994	186 366	-17 371	-9 %	2 134
Ref. sykelønn/foreldrepenger	-27 059	-30 053	-32 397	-35 910	-20 384	-15 526	76 %	-3 513
Sum lønnsutgifter	637 416	677 323	757 718	767 977	775 793	-7 816		10 259

Vekst i sum lønnsutgifter fra 2019 sammenlignet med 2018 er samlet 10,3 mill. Ved å korrigere lønnsutgifter i 2018 for effekt av endret regnskapsprinsipp for periodisering variable, sluttstilling oppløsning av samkommune og årseffekt av lønnsoppgjør 2018 blir økning i samlet lønnsutgifter **13,34 mill.**

Årets premieavvik inkludert amortisert premieavvik medførte en inntekstpost i 2019 på 10,5 mill. Denne summer er inkludert i sum sosiale kostnader i tabell over. I 2018 var tilsvarende effekt 1,84 mill. Isoleres lønnsutgiftene for denne effekten er økning i lønnsutgifter fra 2018 til 2019 på **21,9 mill.**

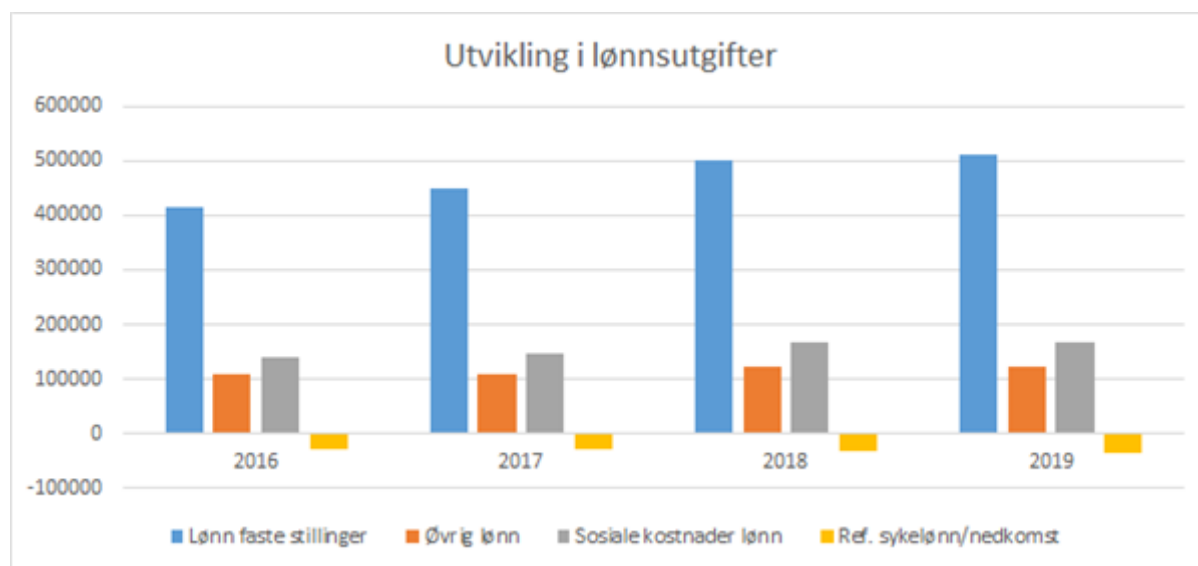
Lønnsoppgjør 2019 ble ikke fullt ut kompensert på virksomhetsområdene. Kompensasjonsfaktor på i overkant av 90% ble benyttet, men dette er vanskelig å fastsette eksakt da flere endringer slår inn samtidig med nye lønnsnivå, slik som ansiennitetsopprykk, endret stillingsnivå eller stillingsstørrelse ol. Faktisk budsjettvekst pga kompensasjon lønnsoppgjør var 14,84 millioner. Med et anslag på ikke kompensert lønnsvekst på ca 10% forklarer lønnsvekst ca **16,3 mill** av kommunens økte lønnsutgifter.

Tydeligst vekst i lønnsutgifter er det innenfor helse og velferd - områder som over tid har hatt økende etterspørsel og økende kompleksitet i forventet tjenestetilbud.

Skole og SFO har hatt nedgang i lønnsutgifter til faste stillinger, mens vikarer og ekstrahjelp drar motsatt vei. Lønnsoppgjøret i 2019 ga meget god uttelling for høyskoleutdannede i stillinger med krav om 3 eller 4 årig høyskole/ universitetsutdannelse. Slike effekter gjør at lønnsvekst ikke nødvendigvis innebærer økning i antall stillinger. Rekrutteringsutfordringer innen helse og velferd er lønnsdrivende.

Prosjekter med statlig finansiering og støtte er ofte knyttet opp mot bruk av personellressurs. Dette påvirker lønnsutgifter periodisk og vil være en del av lønnsvekstendring mellom driftsår.

Lønnsutgifter 2019 sammenlignet med budsjett 2019 er i balanse for lønn faste stillinger. Øvrig lønn har avvik på 18% mot budsjett. Dette avviket er primært oppstått i skole/ SFO, samt innenfor helse /velferd. Samlet merforbruk i helse og velferd øvrig lønn er 12,8 mill, skole/SFO er ansvarlig for 6,3 mill.

Gjennomsnittlig årslønnsvekst 2018-2019 for ansatte i KS tariffområde var 3,5% mot 2,9% i perioden 2017-2018. Lønnsglidning var på 0,8% og gjennomsnittlig lønnsoverheng til 2020 er 1,3% mot 0,7% i 2019 (tall fra TBSK 2020).

Til dekning av lønnsvekst i 2019 ble det avsatt 14 mill på grunnlag av forventet lønnsvekst på 3,25%. Etter kompensasjon av lønnsvekst for ansatte i kapittel 3, 4 og 5, ble det til slutt en underdekning på 0,84 mill. Kompensasjon ble avkortet noe ned mot 90% pga avvik mellom forhandlet nivå og grunnlag for avsetning lønnsoppgjør.

Hovedtariffavtale for 2018 inneholdt bestemmelser som trådte i kraft 1.1.2019. Dette er bestemmelser som omfatter lørdag og søndagstillegg, der kompensasjon øker etter antall opptjente helgevakttimer pr år. Fram til 31.12.18 var dette timetillegget flatt 50 kr. Etter 1. jan 2019 er laveste sats kr 53 (fra 0-289 timer) og høyeste 150 kr /time (ved flere enn 350 timer i løpet av et år.) Effekten av tariffendring for 2019 er kompensert med 0,8 mill innenfor helse/velferd.

Refusjoner fra NAV ligger 76% over budsjett, dette avviket er gjentakende og mye grunnet forsiktig budsjettering på området. De største avvikene mot budsjett er knyttet til skole, helse/velferd. Disse områdene har i tillegg hatt en økning i samlet sykefravær fra 2018.

Sum vikarkostnader ved sykdom og foreldrepermisjon er lavere enn mottatt refusjon. I dette ligger at det benyttes vikarer som lønnes lavere enn faste ansatte, eller det pålegges overtid på tilstedeværende ressurser. Noen funksjoner kan eller må drifte uten vikar da det er vanskelig å rekruttere rett kompetanse til vikariat for kortere perioder. Mottatt refusjon foreldrepenger er 4,4

mill høyere en utgifter vikarbruk ved foreldrepermisjon. Virksomhetene løser ressursfraværet med rimeligere vikarer, reduserte stillinger eller ved bruk av allerede tilgjengelige ressurser.

Utgiftsførte pensjonskostnader i KLP og SPK i 2019 viser et mindreforbruk mot budsjett på 13,4 mill. Korrigert for premieavvik og amortisert premieavvik er mindreforbruket på 2,9 mill. Noe av dette avviket kan tilskrives at budsjettmodul beregner pensjonskostnad på ytelser som ikke er pensjonsbyggende, eksempelvis feriepenger.

Investering og finansiering

Oversikt over investeringene og hvordan disse er finansiert. Gjennomgang av budsjettavvik investeringsprosjekter

Status investering og finansiering (2A)

	Investering og finansiering (2A-skjema)			
	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Investeringer i anleggsmidler	148 330	195 303	173 543	131 980
Utlån og forskutteringer	59 194	52 300	45 000	41 814
Kjøp av aksjer og andeler	2 638	3 000	3 000	69 032
Avdrag på lån	17 363	-	-	17 251
Avsetninger	16 514	9 700	-	9 681
Årets finansierungsbehov	244 040	260 303	221 543	269 758
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	163 712	200 771	188 203	140 550
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 612	800	-	6 709
Tilskudd til investeringer	1 087	1 500	-	66 000
Kompensasjon for merverdiavgift	21 643	30 832	28 840	16 324
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	28 797	8 900	1 500	27 053
Andre inntekter	-	-	-	16
Sum ekstern finansiering	216 851	242 803	218 543	256 652
Bruk av avsetninger	27 189	17 500	3 000	13 107
Sum finansiering	244 040	260 303	221 543	269 758
Udekket/udisponert	-	-	-	-

Årsberetning 2019 Verdal kommune

Investeringsregnskapet viser samlede investeringsutgifter på 244 mill kr, hvorav investeringer i anleggsmidler (148,3 mill kr) og utlån (59,2 mill kr) utgjør de største postene. Utlånene består primært av videreutlån av Husbankmidler, dvs startlån, men også utlånet til Stiklestad IL inngår i denne summen.

Finansiering av investeringene er i hovedsak bruk av lån på 163,7 mill kr. I tillegg kommer inntekter fra mottatte avdrag på utlån (ca 28,8 mill kr) og momskompensasjon (ca 21,6 mill kr). Lånebruken er 37 mill kr lavere enn budsjettet og det er mindre inntekter fra momskompensasjon. Dette skyldes et lavere finansieringsbehov knyttet til prosjekter som ikke har kommet i gang så raskt som først estimert, slik som f.eks Ness/Vinne skole. Det vises til gjennomgang av de enkelte prosjektene i 2019 i tabellen under.

Budsjettavvik på mottatte avdrag på utlån, og på betalte avdrag på lån skyldes at det ikke har vært tradisjon for å budsjettere på disse postene. Begge disse postene gjelder startlån.

Status investeringsprosjekter (2B)

Under følger kommentarer til de enkelte investeringsprosjektene, samt vurdering av framdrift og økonomi:

	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik fra reg budsjett	Ferdig- stillelsesår	Status framdrift	Økonomistatus (hele prosjekt- perioden)	Evt kommentar til status
Rådhusbygg - tilpasninger bygg	18 362	17 000	10 000	1 362				
- Oppgradering av 1.etasje i Rådhuset	18 362	17 000	10 000	1 362	2019	Ferdig	Merforbruk	Mer omfattende arbeid flere utbyggingsetapper
IKT -Investeringer	3 241	13 700	13 700	-10 459				
IKT-utstyr og infrastruktur i kommunale bygg	-	4 700	4 700	-4 700	Løpende	Se kommentar	Mindreforbruk	Bevilgningen er ikke lenge mot lisensutgifter, og m
IKT-utstyr i skoler og barnehager.	2 833	3 000	3 000	-167	Løpende	Ihht plan	Ihht plan	
IKT-utstyr i helse/velferd	-	3 000	3 000	-3 000	Løpende	Se kommentar	Mindreforbruk	Årlige bevilgninger, men
Digitalisering og velferdsteknologi, helse	407	3 000	3 000	-2 593	Løpende	Forsinket	Mindreforbruk	sammenheng med ansk

Årsberetning 2019 Verdal kommune

Skoler mv	10 720	30 400	55 400	-19 680			
- Ørmelen skole	385	500	-	-115	2019	Ferdig	Mindreforbruk Mindre tiltak ferdigstilt.
- Verdalsøra barne- og ungdomsskole	114	500	-	-386	2019	Forsinket	Ihht plan Sluttregning mangler. A Bygging pågår. Noe fors
- Ness og Vinne skole	8 015	25 000	45 000	-16 985	2021	Ihht plan	Ihht plan ubrukte midler i 2019.
- Leksdal og Stiklestad skole	1 645	3 000	10 000	-1 355		Ihht plan	Ihht plan Tomtevurderinger pågå
- Garnes skole	561	1 000	-	-439	2019	Ferdig	Mindreforbruk Mindre omfattende arb Av hensyn til den langsil
Utstyr/inventar skoler og barnehager	-	400	400	-400	2019	Se kommentar	Mindreforbruk innkjøp i drift
Kommunale barnehager	2 064	1 900	1 000	164			
Mindre tiltak barnehager	972	1 000	1 000	-28	Løpende	Se kommentar	Ihht plan Årlig bevilgning
Vuku Barnehage, nybygg	1 092	900	-	192	2019	Ferdig	Merforbruk Lite overforbruk skyldes
Helsebygg mv	44 304	46 000	25 500	-1 696			
Utstyr/inventar omsorg og velferd	371	500	500	-129	Løpende	Se kommentar	Ihht plan Årlig bevilgning
Brannsikring/nødstrøm Verdal bo- og helsetun	152	1 000	-	-848	2019	Ferdig	Mindreforbruk Primært slutført i 2018
Oppgradering avlastningsboligen Ringv. Nord	325	500	-	-175	2019	Ferdig	Ihht plan
Verdal Bo- og behandlingssenter	42 628	43 000	24 000	-372	2021	Ihht plan	Ihht plan Pågår
Oppgradering kommunale boliger (mindre tiltak)	827	1 000	1 000	-173	Løpende	Se kommentar	Ihht plan Årlig bevilgning
Idrett, kultur	15 055	14 000	9 900	1 055			
- Vinne aktivitetspark (sum av flere delprosjekt)	5 382	4 000	4 000	1 382	2020	Se kommentar	Ihht plan Lysanlegg ikke ferdigstilt
- Uteområde Vuku skole	8 795	8 700	4 900	95	2019	Ferdig	Ihht plan
- Masterplan sentralidrettsanlegg	809	700	500	109	2020	Se kommentar	Ihht plan Sluttrapport før ferien 2
N-T Teater	50	100	-	-50	2019	Ferdig	Ihht plan Ses i sammenheng med
Tilpasning lokaler, døgnåpent bibliotek	20	500	500	-480		Forsinket	Ihht plan i økonomiplanen.
Sentrumsutvikling	6 489	9 000	9 000	-2 511			

Årsberetning 2019 Verdal kommune

								Pågår. Arbeid med fjern
								overskridelser ifht oppri
- Moparken	6 232	8 500	8 500	-2 268	2020	Forsinket	Ihht plan kunne ferdigstilles i 2021	
- Tilrettelegging langs Verdalselva	258	500	500	-242		Se kommentar	Ihht plan Pågår.	
Kommunale veger	12 039	10 500	8 000	1 539				
- Holmen bro	3 904	2 500	-	1 404	2019	Ferdig	Merforbruk	Lite merforbruk pga om
- Sæter bro	4 508	3 000	-	1 508	2019	Ferdig	Merforbruk	prosjekteringskostnad
- Kommunale veger for øvrig (sum av flere)	3 627	5 000	8 000	-1 373	Løpende	Se kommentar	Ihht plan	Merkostnader i forbindelse
Gang- og sykkelveger	575	5 160	5 000	-4 585				
- Ørin: Russerv. - Industriv. - Kværner	575	5 000	5 000	-4 425	2020	Forsinket	Ihht plan	Anlegget pågår.
- Reinsholm/Garpa/Verdalsøra skoler	-	160	-	-160	2019	Ferdig	Ihht plan	Rebevigning av ubrukt r
Diverse teknisk	10 122	10 200	3 600	-78				
Maskiner	102	300	300	-198	Løpende	Se kommentar	Ihht plan	Årlig bevilgning.
Planlegging av nye boligfelt	-	-	500	-		Se kommentar	Ihht plan	Føres opp hvis behov.
Utbygging industri Ørin	777	500	-	277		Se kommentar	Ihht plan	Ørin Nord/Ørin Sør
Boligfelt Leklemsåsen / Forbregd	504	500	-	4	2019	Ferdig	Ihht plan	Reguleringsplan ferdigst
Kjøp av tjenestebiler og el-sykler	1 915	1 600	800	315	Løpende	Se kommentar	Ihht plan	Midler oppbrukt.
Tomtekjøp (Prix-tomta, Vinne)	6 151	6 200	-	-49	2019	Ferdig	Ihht plan	
ENØK-tiltak	673	1 100	2 000	-427	Løpende	Se kommentar	Ihht plan	Årlig bevilgning. Utfas
Vann og avløp (selvkost) total	21 647	30 000	27 000	-8 353				
Tiltak vannforsyning - delsum	11 639	15 000	13 500	-3 361				
- Volhaugen	4 081	3 800	-	281	2019	Ferdig	Ihht plan	
- Ulvilla	141	150	-	-9	2019	Ferdig	Ihht plan	
- Vuku	193	500	-	-307	2019	Ferdig	Ihht plan	Hovedprosjekt ferdig. N
- Vinne	20	500	2 000	-480		Se kommentar	Ihht plan	Anbud ut 2020.
- Leksdal	414	1 500	2 000	-1 086	2021	Se kommentar	Ihht plan	Anbud innkommet mars

Årsberetning 2019 Verdal kommune

- Tinna	-	500	4 000	-500		Se kommentar	Ihht plan Prosjektering pågår.
- Ørin	344	1 000	1 000	-656	2020	Forsinket	Ihht plan Arbeid pågår.
- Hanskemakergata	2 254	1 500	-	754	2019	Ferdig	Ihht plan Ferdigstilt
Rehabilitering dam i Leklemsvannet	3 442	4 050	3 000	-608	2019	Ferdig	Ihht plan Sluttregning kommer i 2020
Høydebasseng Hallia (Vinne)	319	500	1 000	-181	2021	Ihht plan	Ihht plan Ut på anbud nå.
Høydebasseng Vuku / Ulvilla	-	500	500	-500	2021	Forsinket	Ihht plan Oppstart prosjektering høsten 2021
Rehabilitering vannrenseanlegg Hallemsåsen	430	500	-	-70	2022	Forsinket	Ihht plan Oppstart forprosjekt våren 2022
Tiltak avløpsanlegg - delsum	10 008	15 000	13 500	-4 992			
Utbedring avløpsanlegg sentrum - delsum	9 530	12 000	8 000	-2 470			
- Volhaugen	4 079	4 000	-	79	2019	Ferdig	Ihht plan
- Ørmelen	-	500	500	-500		Forsinket	Ihht plan
- Vuku	74	2 000	2 000	-1 926		Forsinket	Ihht plan Forsinket.
- Ørin	368	2 000	2 000	-1 632	2020	Forsinket	Ihht plan Arbeid pågår.
- Tinna	2	500	3 500	-498		Se kommentar	Ihht plan Prosjektering pågår.
- Hanskemakergata	2 390	1 500	-	890	2019	Ferdig	Ihht plan Ferdigstilt.
Ørin kloakkrenseanlegg	2 617	1 500	-	1 117		Se kommentar	Ihht plan Ventilasjonsanlegg utskiftet høsten 2021
Sanering av spredt avløp - delsum	478	3 000	5 500	-2 522			
- Vinne	20	500	500	-480		Se kommentar	Ihht plan Planlegging pågår.
- Leksdal	458	2 500	5 000	-2 042	2021	Se kommentar	Ihht plan Anbud kommet inn. Ferdigstilt høsten 2021
Brann og redning	2 212	5 943	3 943	-3 731			
Brannordningen - overflate- og redningsutstyr	227	250	250	-23	Løpende	Ihht plan	Ihht plan
Utbedring brannstasjon	1 524	5 000	3 000	-3 476	2020	Forsinket	Ihht plan
Feiervesen, båt	-	43	43	-43	I/A	Se kommentar	Mindreforbruk Lagt i investeringsbudsjett 2020
Forebyggende, biler	320	450	450	-130		Ferdig	Mindreforbruk
Beredskap, tilhenger	140	200	200	-60		Forsinket	Ihht plan
Øvrig:	1 500	1 500	1 500	-			
Kirker og kirkegårder - inv.tilsk. Kirkelig fellesråd	1 500	1 500	1 500	-	Løpende	Ihht plan	Ihht plan

Totale investeringer i anleggsmidler	148 330	195 303	173 543	-46 973
---	----------------	----------------	----------------	----------------

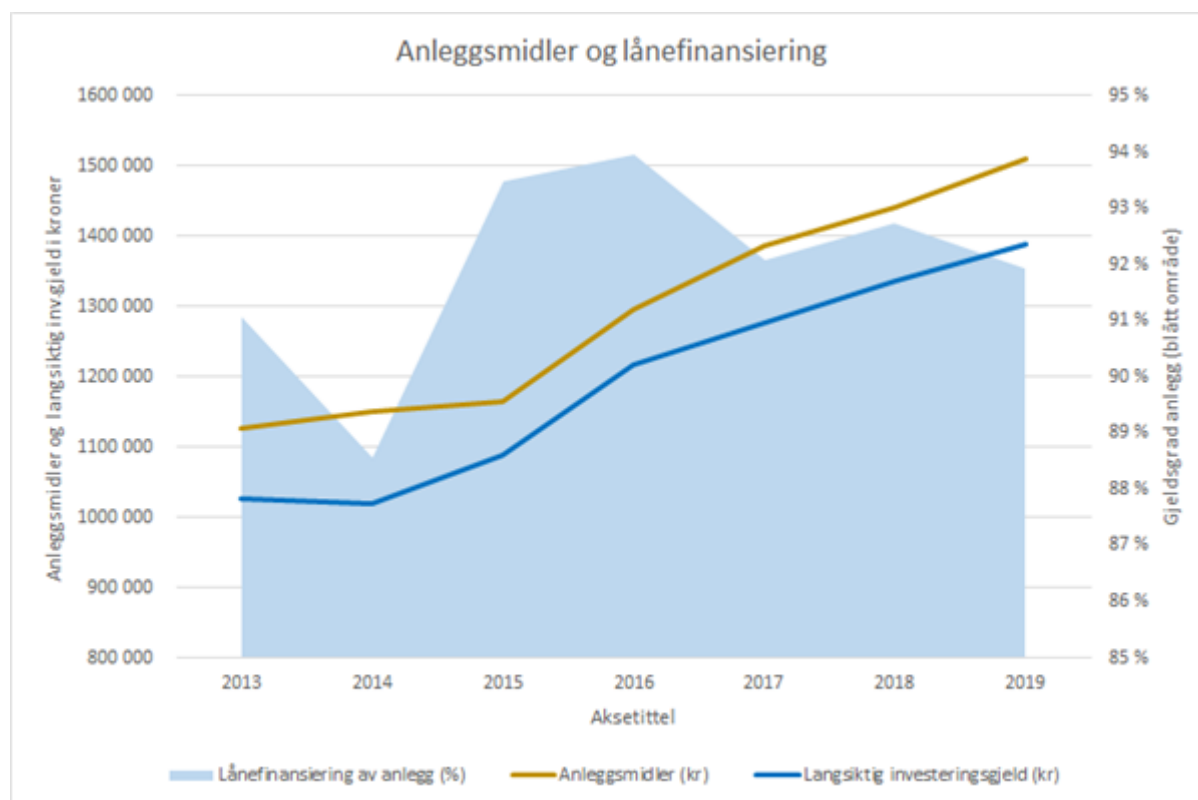
Balansen

Nærmere om de vesentligste størrelsene i balansen: anleggsmidler og langsiktig gjeld

Anleggsmidler og lånefinansiering

En stor del av kommunens anleggsmidler består av boliger, skoler, barnehager, institusjoner, administrasjonsbygg mv. I tillegg kommer utlån og pensjonsmidler. Mye av bygningsmassen i kommunen er gammel, og i økonomiplanen legges det opp til betydelige nyinvesteringer i årene framover, og da særlig innenfor skole og helse. I 2019 har det vært oppstart for både Verdal Bo- og Behandlingssenter og ny skole i Vinne. Status for investeringsprosjektene er nærmere omtalt i eget avsnitt.

Kommunelovens § 50 angir til hvilke formål en kommune kan ta opp lån. I hovedsak begrenser dette seg til finansiering av «investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk». Slike investeringer bokføres i kommunens balanse, og avskrives lineært over anleggsmiddelets levetid. Prinsipper om betaling av lånevdrag tilsier at lånegjelden som minimum skal avdras i samme takt som anleggsmiddelets verdiforringelse. Det er derfor naturlig å sammenstille anleggsmidlene og lånefinansieringen i samme graf:

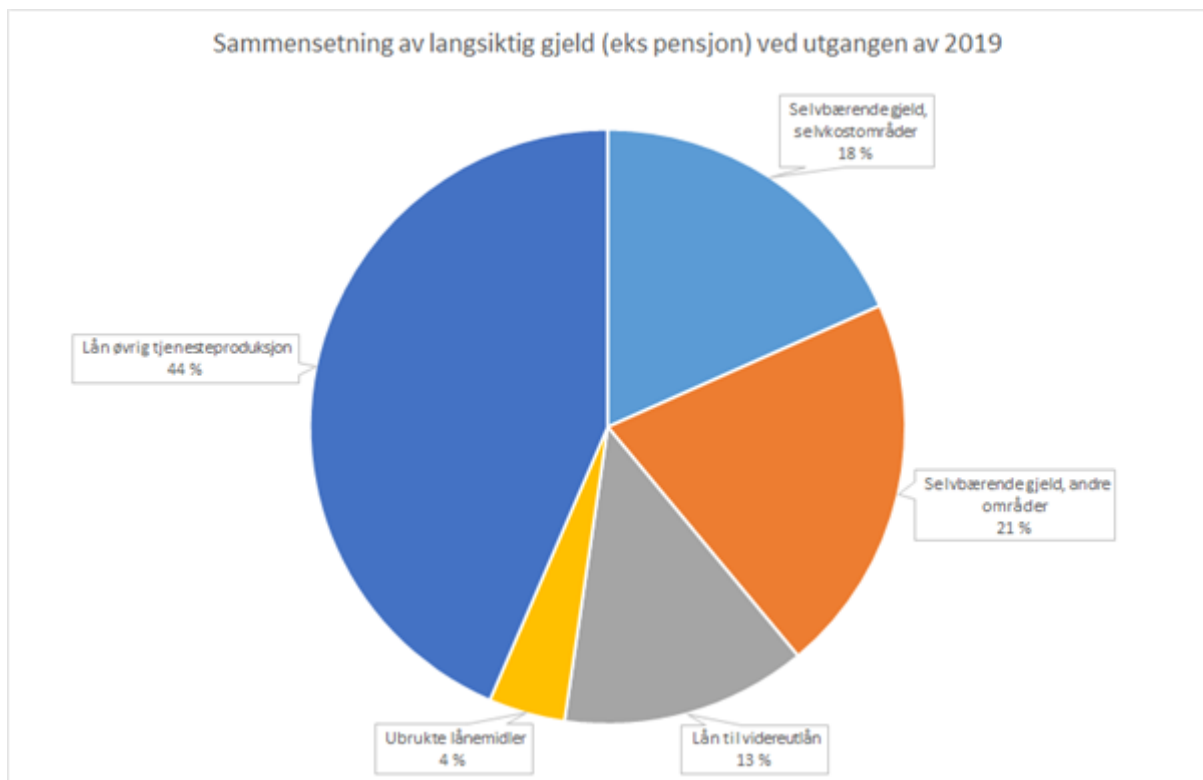
Utviklingen i årene 2013-2019 viser at gjelden gjennomsnittlig har økt marginalt mer enn anleggsmidlene, men det siste året er denne kurven nedadgående igjen. Dette kan tilskrives økt nedbetaling på gjeld og at man har klart å finansiere noe mer av investeringene uten bruk av lån, dvs ved bruk av egenkapital og/eller tilskudd. På lang sikt unngår man på denne måten framtidige renter og avdrag på lån.

Enkel logikk tilsier at lånefinansieringsgraden burde ligge rundt 80 %, forutsatt at man ikke har store investeringer uten rett på mva-komp. Når lånefinansieringsgraden ligger over 90 %, skyldes det en rekke forhold. Utlån som finansieres med lån er et av dem; på utlån er det ingen momskompensasjon, noe som gir 100 % lånefinansiering, men disse utlånene er små sett i forhold til kommunens investeringer i varige driftsmidler, så effekten er relativt sett liten. Kommunen har betalt avdrag i tråd med minimumsberegningene i kommuneloven, noe som nok har gitt en lavere avdragsbetaling enn hva som blir den obligatoriske beregningsmetoden fra 2020. Fra 2020 vil avdragsberegningen henge enda tettere sammen med avskrivninger av anleggsmidler, noe som vil føre til at kurvene følger hverandre i enda større grad. Et annet moment som nok har bidratt til høy lånefinansiering er at det fram til 2013 var anledning til å føre momskompensasjon fra investeringer inn som finansiering av drift. Konsekvensen av dette var at bruk av lån fram til 2013 ble relativt sett høyere enn i årene etter 2013 hvor momskompensasjon har vært inkludert som en del av finansieringen av anleggsmidler. Praksisendringen må kunne sies å ha bidratt til en sunnere finansieringsprofil de siste 6 årene.

Ubrukte lånemidler påvirker også lånefinansieringsgraden. Noe ubrukte lånemidler må man påregne å ha ved utgangen av et år, blant annet for å sikre tilstrekkelig likviditet i januar påfølgende år (som historisk er en måned med mye utbetalinger, men lite innbetalinger), men det bør være et mål å holde ubrukte midler på et minimum med tanke på renterisiko mv. Ved utgangen av 2019 var ubrukte lånemidler (eks husbanklån) på 56,3 mill.

Gjeldssammensetning og renteeksponering

Ved utgangen av 2019 har kommunen i underkant av 3,1 milliarder kroner i samlet langsiktig gjeld, noe som er en økning på omtrent 150 millioner fra året før. Omtrent halvparten av den langsiktige gjelden består av pensjonsforpliktelser. Om man dekomponerer gjelden ytterligere, kan den presenteres slik:

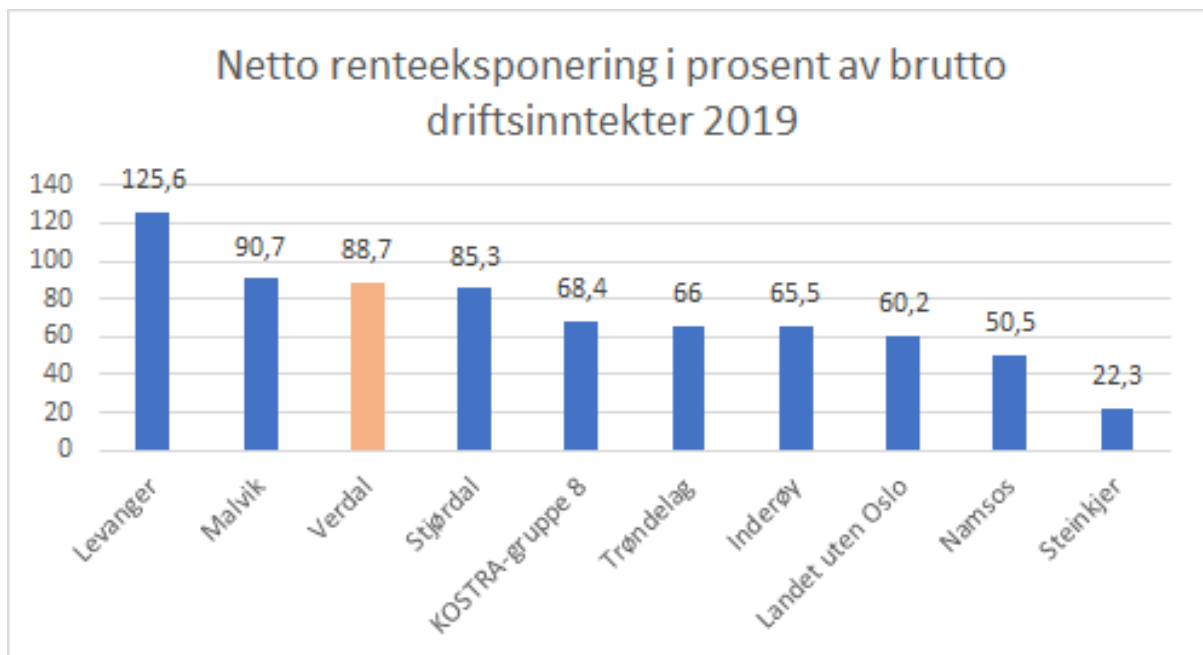

Kakediagrammet viser at en forholdsvis stor del av kommunens gjeld kan knyttes til investeringer som helt eller delvis finansierer gjelden selv. Det er med andre ord ikke all gjeld som er like "byrdefull" for kommunens økonomi. Dette er mest åpenbart innenfor selvkostområdene vann og avløp, hvor renter og avdrag på lån til investeringer inndeckes gjennom gebyr til brukerne av tjenestene, dvs kommunens innbyggere og næringsliv. Andre investeringer som kan sies å være helt eller delvis selvbærende, er bygninger hvor leietaker betaler husleie, slik som omsorgsboliger og teaterhuset. Eiendomstomter står seg stort sett i verdi, og kan nok også forventes å ha en viss prisstigning. Dessuten er enkelte investeringer blitt omfattet av rentekompensasjonsordninger fra Husbanken, hvorfra kommunen mottar et årlig tilskudd. Lån til videreutlån er husbanklån som lånes ut videre til barnefamilier og personer som er i en særlig utfordrende situasjon, og mangler en egnet bolig. Også denne gjelden er omtrent selvbærende. Lån til øvrig tjenesteproduksjon er investeringer hvor kommunen fullt ut bærer rentene selv (renteeksponert gjeld), slik som ved investeringer i skoler, barnehager, uteområder, infrastruktur, IKT og så videre.

Som en merknad til framstillingen foran presiseres det at all finansiering i investeringsregnskapet i utgangspunktet er fellesfinansiering, slik at inndelingen er gjort forholdsmessig ut fra lånefinansieringsgrad og bokført verdi av anleggsmidler.

Renteeksponert gjeld etter Kostra, i prosent av driftsinntekter

En kommunes renteeksponering sier noe om renterisikoen, altså hvor følsom kommunen er for endringer i rentenivået. Kostra måler også renteeksponert gjeld, men har en noe annen definisjon enn vår inndeling i avsnittet over. Verdal er etter definisjonen i Kostra målt til å ha en renteeksponert gjeld på 88,7% av driftsinntektene. Gjennomsnitt for landet uten Oslo er 60,2%, Trøndelag 66% og kommunegruppen 68,4%. Verdal ligger altså betydelig over både lands- og fylkessnittet, og også høyere enn sammenlignbare kommuner. Eventuelle renteøkninger vil med andre ord få relativt sett større utslag i Verdal enn for kommuner som er mindre renteeksponert. En renteøkning på 1 prosentpoeng vil isolert sett spise 0,88 prosent av driftsinntektene i Verdal Kommune.

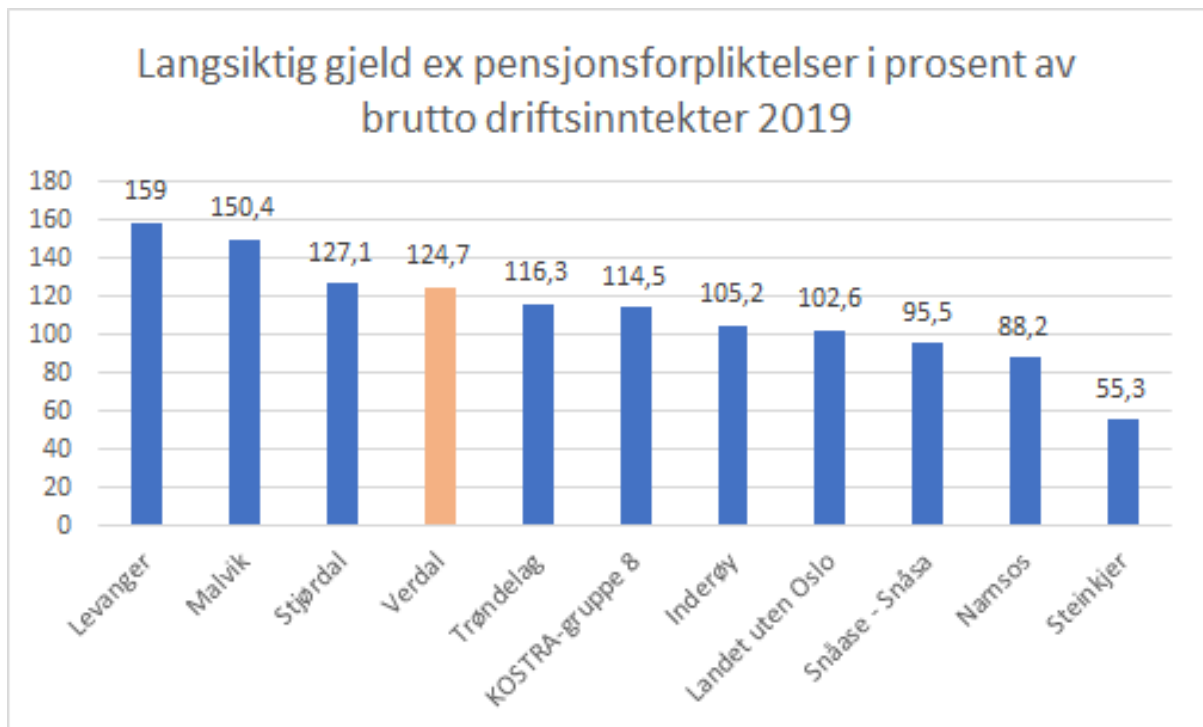

I diagrammet er også en del av kommunene i geografisk nærhet tatt med. Merk at dette er tall fra foreløpig kostrapublisering, og at det derfor kan komme rettinger inntil endelige tall blir publisert i juni.

Gjeldsnivået

Størrelsen på gjeld kan ha betydning for kommunens drift. Høy gjeld binder opp inntekter til å finansiere renter og avdrag. Samtidig er gjeld en vanskelig størrelse å analysere på en entydig måte. Dette skyldes blant annet at gjeld følger investeringssykluser, at gjeld er delvis komplementær med langsiktig leie, at kombinasjonen lav gjeld med svak driftsbalanse og høyt investeringsbehov er en farlig kombinasjon osv. Det er heller ikke slik at kommunene alltid kan velge bort investeringer og låneopptak. For bygninger og anlegg som har hatt sin levetid, vil det være nødvendig å reinvestere. En utsettelse av investeringen vil ofte slå ut i høyere vedlikeholdskostnader og/eller at driftsform ikke blir effektiv i forhold til nåværende og fremtidige behov. I noen tilfeller er investeringer nødvendig for å tilpasse til endringer i demografi og innbyggerbehov. Kommunene må derfor holde av tilstrekkelig midler til å fornye sine bygninger og anlegg.

Sett i sammenheng med andre kommuner, kan gjeldsnivået i Verdal Kommune framstilles slik, ved hjelp av nøkkeltallet *langsiktig gjeld (eks pensjon) i prosent av brutto driftsinntekter*, hentet fra Kostra:

Bildet som kan leses av diagrammet over, er at Verdal har et forholdsvis høyt gjeldsnivå, på 124,7 % av driftsinntektene, allerede mens vi er i startfasen for en rekke store planlagte investeringer. Etter gjeldende økonomiplan er gjeldsnivået framskrevet til å passere 150 % allerede i 2021. Et høyt gjeldsnivå kombinert med høy renteesponering vil gi betydelig økte renter og avdrag i årene framover, noe også økonomiplanen 2020-2023 tar høyde for. Varslede renteøkninger er imidlertid satt noe på vent som følge av utbruddet av Koronapandemien og de effekter denne har på økonomien, noe som kan bidra til å dempe rentebelastningen i de nærmeste periodene.

Rådmannen ser at gjeld må tolkes inn i en helhet. Det er ikke gitt at målet er å ha lavest mulig gjeld til enhver tid. Gjeldsnivået må holdes på et nivå som kan finansieres på en trygg måte og slik at utgiftene til å bære gjelden ikke fortrenger nødvendige tjenester.

Rådmannen er av den oppfatning at gjeldsnivå pr 31.12.19, med dagens rentenivå, er forsvarlig, og at det ikke belaster driftsnivået mer enn det som er nødvendig og må forventes.

Langsiktige bindinger

I tillegg til økonomiske binding med gjeld, vil kommunen også ha andre langvarige forpliktelser. Dette er for eksempel langsiktige leieavtaler og avhengighet av kommunale selskaper og aksjeselskaper.

Bindinger som er knyttet til avhengighet av selskaper utenfor kommunen som juridisk enhet, er sammensatte og vanskelige å beskrive på en entydig måte. Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS kan stå som et eksempel på et slikt avhengighetsforhold. Her er det avtaler mellom kommunen og selskapet som skaper langsiktige bindinger. Samtidig er kultursenteret en viktig del av kommunens tilbud ut mot innbyggerne, slik at det også ligger bindinger i kommunens behov for at kultursenteret fyller sin rolle. Dersom økonomien i et selskap kommunen har et avhengighetsforhold til blir svak, så vil det lett kunne få indirekte konsekvenser for kommunens økonomi. For eksempel ved at kommunen må reetablere tilbud i nye bygg, at kommunen må reforhandle leieavtaler, stille garantier osv.

Denne typen indirekte risiko er vanlig for kommuner, og rådmannen kan ikke se at risikoen er vesentlig høyere i Verdal kommune enn i kommuner vi naturlig kan sammenligne oss med. Det er samtidig viktig at denne typen iboende risiko er med i arbeidet med økonomisk planlegging.

Det vises for øvrig til eierskapsmeldingen fra 2018 som ble behandlet i Kommunestyret i [PS 74/18](#), og til note 0, 6 og 11 i årsregnskapet for 2019. Disse kildene gir mer info om kommunens engasjement i andre selskaper og evt forpliktelser som for eksempel ansvar for gjeld.

Kommunens tjenesteområder

Rådmann, fellesområder mv

Nedenfor følger en gjennomgang av tallene for tjenesteområdet og budsjettavvikene. Det er bare store avvik som er særskilt kommentert av virksomhetene. Derfor vil det for mange virksomheter ikke være noen kommentarer knyttet til tallene. Det vil likevel være slik at generelle kommentarer for kommunens samlede regnskap kan ha en relevans. Dette er beskrevet foran under kapitlet analyse av økonomi og regnskap.

Oversikten viser tallene slik de fremgår av regnskapet, bevilgningsskjema drift (skjema 1B). Disse tallene er videre splittet opp etter arter (type inntekter og utgifter) i tabellene som følger.

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet består av raden Rådmann og raden Fellesområde i bevilgningsoversikt drift. Altså regnskapsskjema 1B i kommuneregnskapet. Området er administrativt lagt til rådmannen.

Utvalgte resultater

I 2019 ble nytt intranett tatt i bruk i kommunen. Innføring og drift er i samarbeid med Levanger kommune. Et større løft både ressursmessig og økonomisk. Enhet Arkiv, informasjon og service har hatt hovedansvaret for innføring, og drifter "Innsia" i det daglige.

Sentralbord og fasttelefon ble skiftet ut i løpet av 2019 og erstattet med mobilt bedriftnett og mobiltelefoner. Den gamle telefonsentralen var over 20 år gammel og uten støtte på programvare. Med sentralbord i skyen er fleksibiliteten stor og sentralbordet kan styres fra en mobiltelefon hvor som helst i verden.

Viktige begivenheter

I 2019 har det vært avholdt kommunevalg, og Verdal har dermed fått nytt kommunestyre, og også ny ordfører for den neste fireårsperioden.

Status økonomi

Beløp i 1000

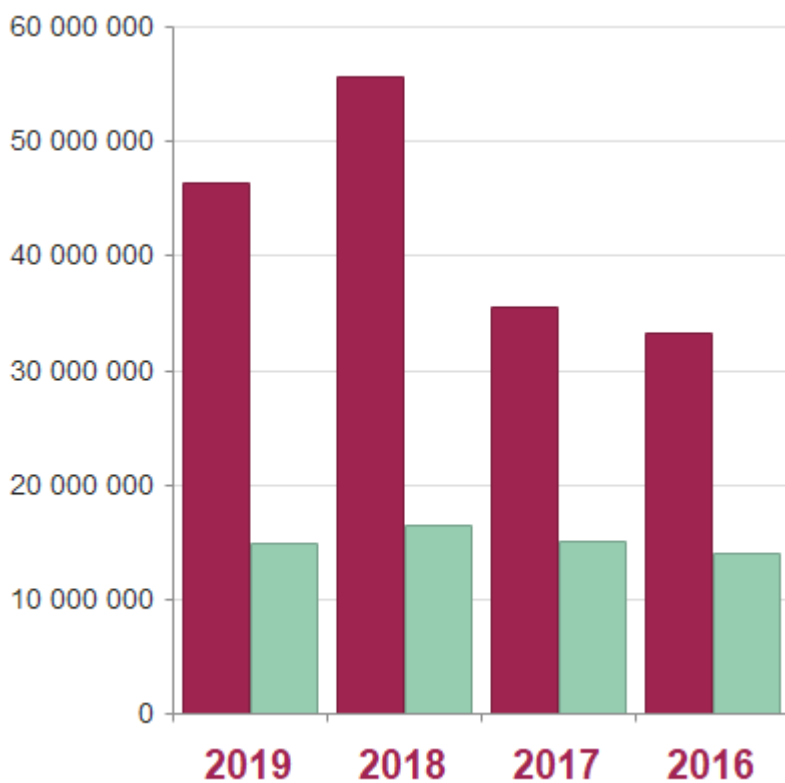
Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
110-Rådmann	33 730	30 359	34 691	961	2,8 %
180-Fellesområder	-2 325	8 845	13 765	16 089	116,9 %
Sum	31 405	39 204	48 456	17 051	35,2 %

Statusoversikten viser at regnskapet har lavere forbruk enn budsjettet.

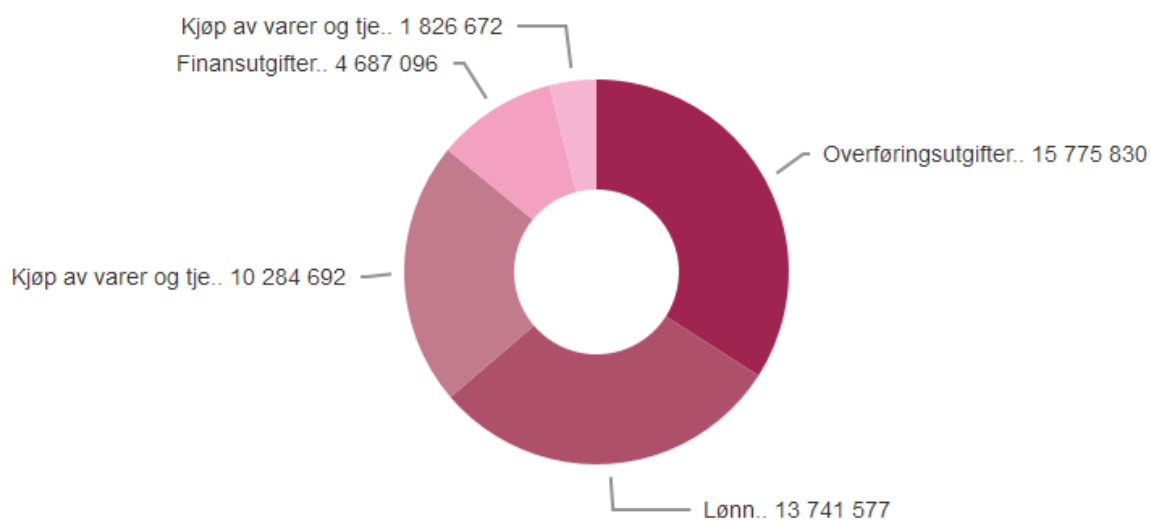
Regnskap

Beløp i 1000

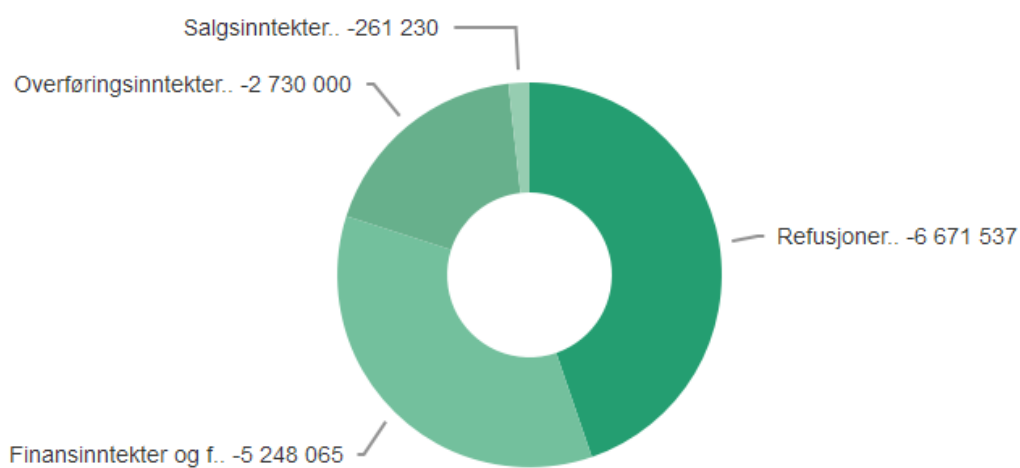
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	26 396	13 742	27 917	14 175	50,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 122	10 285	11 174	890	8,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 820	1 827	1 660	-167	-10,0 %
Overføringsutgifter	10 099	15 776	20 287	4 511	22,2 %
Finansutgifter	5 213	4 687	250	-4 437	-1776,6 %
Sum Driftsutgifter	55 651	46 316	61 287	14 971	24,4 %
Salgsinntekter	-283	-261	-195	66	-33,9 %
Refusjoner	-3 702	-6 672	-4 996	1 675	-33,5 %
Overføringsinntekter	-1 650	-2 730	-2 730	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-10 811	-5 248	-4 910	338	-6,9 %
Sum Driftsinntekter	-16 447	-14 911	-12 832	2 079	-16,2 %
Netto resultat	39 204	31 405	48 456	17 051	35,2 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,95 %	2,25 %	3,20 %
Årlig sykefravær 2019	1,00 %	2,49 %	3,49 %

Rådmann

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhetsområdet omfatter Rådmann med stab, tillitsvalgte, politikk, tilrettelegging og bistand for næringslivet mv. Samfunnsmedisin, bestående av kommunelege og kommunepsykolog, ble organisert i eget ansvar i 2019, som også sorterer inn under virksomhetsområdet Rådmann.

Tabellen "Status økonomi pr tjeneste" er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune, og viser hvordan midlene i virksomhetsområdet er fordelt på ulike tjenester.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	4 822	4 500	5 241	419	8,0 %
Valg	402	4	453	50	11,2 %
Kontroll og revisjon	14	14	99	85	86,0 %
Administrasjon	21 248	19 301	21 527	279	1,3 %
Tillitsmannsordningen	2 927	2 626	2 804	-123	-4,4 %
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	0	21	0	0	0,0 %
Administrasjonslokaler	0	93	0	0	0,0 %
Diverse fellesutgifter	1 140	319	496	-644	-129,8 %
Eldres råd	46	53	111	66	59,0 %
Ungdomsrådet	0	95	0	0	0,0 %
Råd for funksjonshemmede	22	45	50	28	55,5 %
Innvandrerråd	17	37	40	23	56,4 %
Interne serviceenheter	0	0	636	636	100,0 %
Førskolelokaler og skyss	0	33	0	0	0,0 %
Skolelokaler	0	255	0	0	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	472	-1	514	42	8,1 %
Skjenkekontroll	-161	-143	-80	81	101,7 %
Barneverntjeneste	0	14	0	0	0,0 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	2	15	0	-2	0,0 %
Institusjonslokaler	0	134	0	0	0,0 %
Plansaker	0	3	0	0	0,0 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	2 633	2 807	2 700	67	2,5 %
Beredskap Verdal	33	0	0	-33	0,0 %
Museer	100	0	100	0	0,0 %
Andre idrettsformål	0	10	0	0	0,0 %
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	12	96	0	-12	0,0 %
Kommunale kulturbygg	0	26	0	0	0,0 %
Sum	33 730	30 359	34 691	961	2,8 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
110-Rådmann	33 730	30 359	34 691	961	2,8 %
Sum	33 730	30 359	34 691	961	2,8 %

Virksomhetsområdet har et mindreforbruk på 0,96 mill i 2019. Sammenlignet med 2018 har sum driftsutgifter økt med 3,37 mill. I dette ligger bla utgifter til gjennomføring av valg på kr 0,4 mill. Kommunepsykolog ble ansatt i november 2019.

Valg høsten 2019 og medfølgende utskifting og opplæring /innføring av kommunestyre, komiteer og nye roller ble gjennomført etter plan og innenfor budsjett. Politisk styring og valg hadde samlet et mindreforbruk på 0,47 mill.

Øvrig mindreforbruk ligger til lønn på tjenesteområde administrasjon, redusert bruk av eksterne aktører, og ikke benyttet avsatte midler til kompetanseheving.

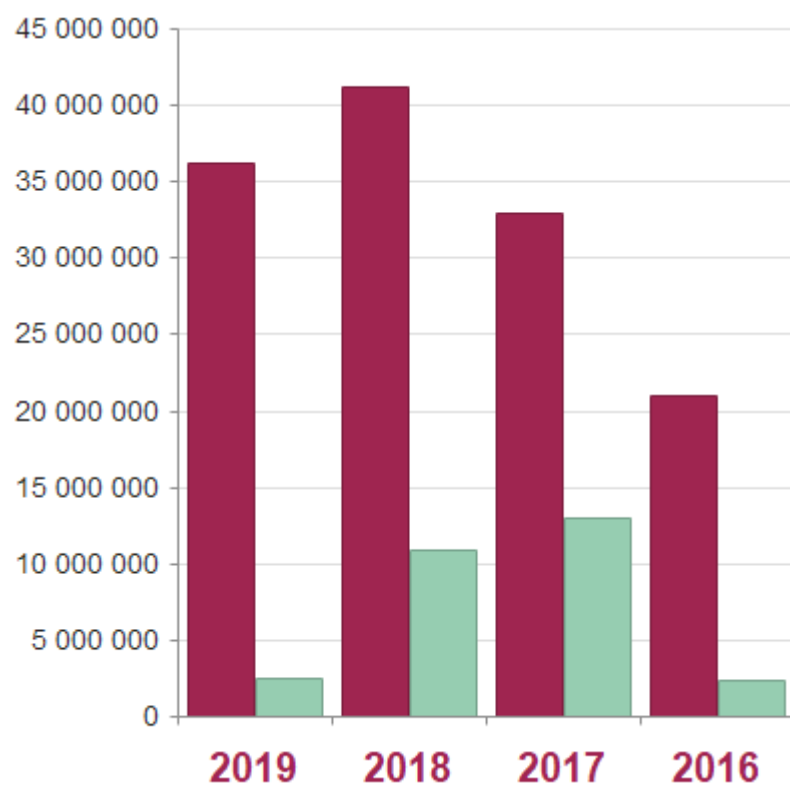
Det pågår fortløpende innlevering av arkivverdig materiale opparbeidet gjennom kommunens produksjon på alle tjenesteområder. Arbeidet er tids og ressurskrevende og ved deponering ved Interkommunalt arkiv i Trøndelag påløper årlige utgifter i henhold til mengde. Kostnadene ved arbeidet har gitt merforbruk mot budsjett.

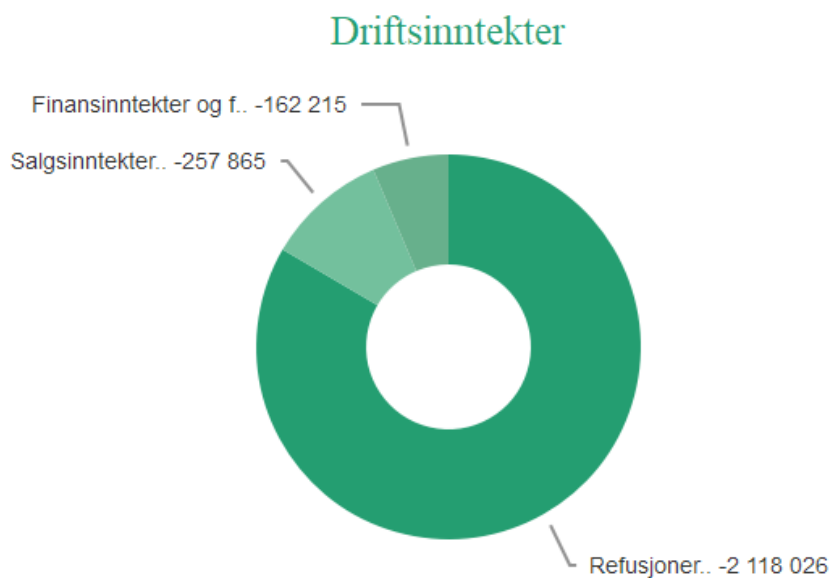
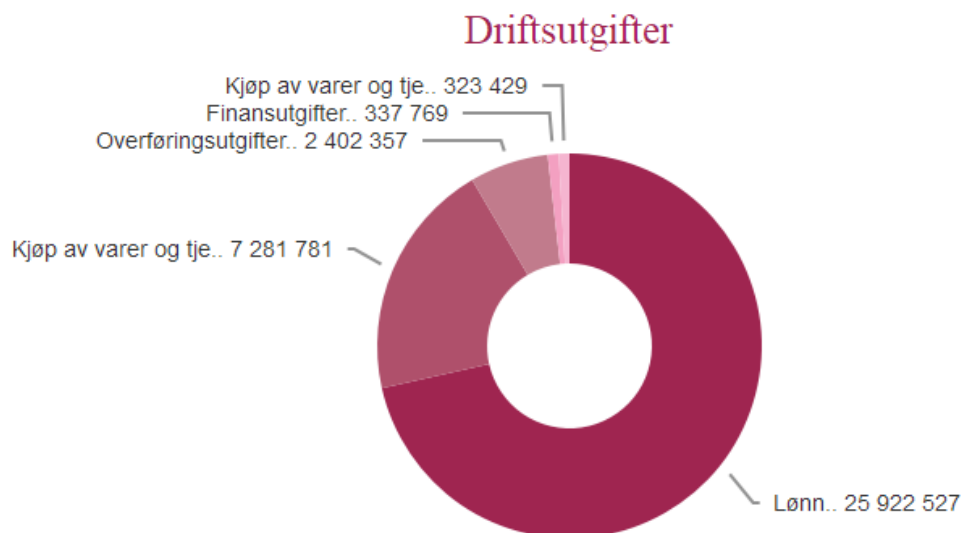
Sammenlignet med 2018 er det brukt 0,3 mill mer på tillitsmannsordning, primært utgifter til frikjøp. Eldreråd, rådet for funksjonshemmede og innvandrers råd har et samlet mindreforbruk på kr 115 000 mot budsjett.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	22 554	25 923	26 560	637	2,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 218	7 282	7 127	-155	-2,2 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	348	323	110	-213	-194,0 %
Overføringsutgifter	6 003	2 402	3 038	636	20,9 %
Finansutgifter	5 131	338	250	-88	-35,2 %
Sum Driftsutgifter	41 255	36 268	37 084	816	2,2 %
Salgsinntekter	-281	-258	-195	63	-32,2 %
Refusjoner	-1 905	-2 118	-2 198	-80	3,6 %
Overføringsinntekter	-400	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 311	-162	0	162	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-10 896	-2 538	-2 393	145	-6,1 %
Netto resultat	30 359	33 730	34 691	961	2,8 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,95 %	2,25 %	3,20 %
Årlig sykefravær 2019	1,00 %	2,49 %	3,49 %

Samlet sykefraværet har økt fra 3,2% i 2018 til 3,49% i 2019. Fraværet er lavt og økning ikke vesentlig. Fordeling mellom kort og langtidsfravær er lik i begge årene.

Fellesområder

Tjenesteområdebeskrivelse

I fellesområdet føres en del faste kontingenter, lisenser og personalforsikringer som gjelder alle ansatte i kommunen. Årsavregning på pensjon henføres også til dette ansvarsområdet, uansett om denne er positiv eller negativ. Avsetning til årets lønnsoppgjør gjøres også i dette området. Kompensasjon for lønnsvekst tilføres virksomhetenes budsjett når tariffoppgjøret er klart.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Det er mange poster i tabellen nedenfor som kan fremstå som poster som tilhører tjenester. Dette er ikke poster som tilhører tjenester, men fellesposter som holdes på et sentralt område for å unngå at de forstyrrer budsjettstyring på tjenesteområder.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	37	45	0	-37	0,0 %
Kontroll og revisjon	1 503	1 472	1 550	47	3,0 %
Administrasjon	3 342	4 146	4 642	1 299	28,0 %
Tillitsmannsordningen	12	17	0	-12	0,0 %
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	16	34	0	-16	0,0 %
Administrasjonslokaler	-658	-673	-691	-33	-4,8 %
Administrasjonslokaler	50	105	0	-50	0,0 %
Årets premieavvik	-21 034	-11 161	0	21 034	0,0 %
Amortisering av tidl. års premieavvik	10 585	9 316	0	-10 585	0,0 %
PENSJON	361	287	0	-361	0,0 %
PREMIEFOND	-10 788	-15 923	0	10 788	0,0 %
Diverse fellesutgifter	1 728	11 294	1 104	-624	-56,5 %
Barnehage	1 126	1 635	-250	-1 376	-550,3 %
Grunnskole	-1 270	-2 121	-375	895	238,8 %
PP-tjeneste	124	130	0	-124	0,0 %
Styrket tilbud til førskolebarn	178	248	0	-178	0,0 %
Voksenopplæring	1	0	0	-1	0,0 %
Voksenopplæring innvandrere	-38	-64	0	38	0,0 %
Skolefritidstilbud	125	238	0	-125	0,0 %
Skolefrt.ordn.Barn m/særl.behov	22	34	0	-22	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	51	90	0	-51	0,0 %
Skolelokaler	266	451	0	-266	0,0 %
Aktivitetstilbud barn og unge	55	56	0	-55	0,0 %
Barne- og ungdomsarbeid	1	0	0	-1	0,0 %
Miljøteam ungdomsskole	1	0	0	-1	0,0 %
Ungdomskontakten	34	38	0	-34	0,0 %
Forebygging - helsestasjons- og skolehelsetjeneste	76	216	0	-76	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	38	68	0	-38	0,0 %
Annet foreb.arbeid Helse og sosial	32	49	0	-32	0,0 %
Aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og personer med funksjonsnedsett	119	204	0	-119	0,0 %
Dagtilbud eldre og funksjonshemmede	204	343	0	-204	0,0 %
Diagnose, behandling, re-/habilitering	126	186	0	-126	0,0 %

Årsberetning2019

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Legetjeneste - fellesutgifter	69	66	0	-69	0,0 %
Fengselhelsetjenesten	8	27	0	-8	0,0 %
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	173	267	0	-173	0,0 %
Flyktningekoordinering	36	56	0	-36	0,0 %
Bo-oppfølgingstjenesten	36	56	0	-36	0,0 %
Tilbud til personer med rusproblemer	0	44	35	35	100,0 %
Helsestasjon Rus	0	31	0	0	0,0 %
Rustjenesten	39	108	0	-39	0,0 %
Barneverntjeneste	223	306	0	-223	0,0 %
Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	19	28	0	-19	0,0 %
Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	0	3	0	0	0,0 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	732	1 670	0	-732	0,0 %
Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende	0	0	-1 250	-1 250	-100,0 %
Hjemmesykepleie	586	1 550	0	-586	0,0 %
Personlige assistenter - omsorgslønn	19	54	0	-19	0,0 %
Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmene	1 121	1 873	0	-1 121	0,0 %
Psykisk helsetjeneste	0	1	0	0	0,0 %
Omsorgsbaser	157	351	0	-157	0,0 %
Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	18	33	0	-18	0,0 %
Institusjonslokaler	65	62	0	-65	0,0 %
Omsorgsboliger	15	0	0	-15	0,0 %
Sosialboliger	-1 454	0	0	1 454	0,0 %
Introduksjonsordningen	43	47	0	-43	0,0 %
Kvalifiseringsordningen	1	12	0	-1	0,0 %
Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	42	3	0	-42	0,0 %
Tjenester utenfor ord. kommunalt ansv.område	6 945	0	6 970	25	0,4 %
Plansaker	41	67	0	-41	0,0 %
Byggesaker	-7	47	0	7	0,0 %
Matrikelgebyr	40	107	0	-40	0,0 %
Salg og forvaltning geodata	34	0	0	-34	0,0 %
Utbyggingsområder for boliger	0	1	0	0	0,0 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	0	0	0	0	0,0 %
Læringer	0	50	0	0	0,0 %
Landbruk og miljø	76	112	0	-76	0,0 %
Kommunale veger	42	55	0	-42	0,0 %
Rekreasjon i tettsted	16	22	0	-16	0,0 %
Beredskap Verdal	2	0	0	-2	0,0 %
Produksjon av vann	-3	46	0	3	0,0 %
Distribusjon av vann	-14	143	0	14	0,0 %
Avløpsrensing	37	50	0	-37	0,0 %
Drift/vedlikehold av avløpsnett	103	151	0	-103	0,0 %
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	2	3	0	-2	0,0 %
Elveforebygging	1 852	0	1 780	-72	-4,0 %
Bibliotek	52	75	0	-52	0,0 %
Bibliotekstjenester ved Verdal fengsel	6	10	0	-6	0,0 %
Kino	0	23	0	0	0,0 %
Andre idrettsformål	13	19	0	-13	0,0 %
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	57	86	0	-57	0,0 %
Sentralidrettsanlegget	1	0	0	-1	0,0 %
Musikk- og kulturskoler	86	134	0	-86	0,0 %
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	0	0	250	250	100,0 %
Andre kulturtiltak	21	33	0	-21	0,0 %
Kommunale kulturbygg	24	13	0	-24	0,0 %
Gravplasser og krematorier	5	9	0	-5	0,0 %
Skatt på inntekt og formue	9	0	0	-9	0,0 %

Årsberetning2019

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Eiendomsskatt	0	11	0	0	0,0 %
Generelt statstilskudd vedr flyktninger	0	221	0	0	0,0 %
Renter/utbytte og lån	-135	-54	0	135	0,0 %
Interne finansieringstransaksjoner	0	3	0	0	0,0 %
Sum	-2 325	8 845	13 765	16 089	116,9 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
180-Fellesområder	-2 325	8 845	13 765	16 089	116,9 %
Sum	-2 325	8 845	13 765	16 089	116,9 %

Fellesområdet viser et mindreforbruk på kr 16,1 millioner mot budsjett. Mindreforbruket utgjøres primært av årsavregning på pensjon. Samlet effekt av avregning avsetning pensjonsutgift og premieinnbetaling, premieavvik og bruk av premiefond inkludert arbeidsgiveravgift er 11,8 mill. Pensjonsavregning fordeles i henhold til lønnsmasse og dette medfører at virksomhetsområdet har posterings på de fleste tjeneste/funksjonsområder.

Fellesområdet benyttes i tillegg til ordinære fellesaktiviteter også til oppretting av feil oppstått i andre år eller for poster som ikke skal «forstyrre» driftstall på andre områder. Eksempel på dette er tilbakeføring av utgifter til tomgangsleie, utbetalt til NAV fra Verdal boligselskap. Refusjon på kr 1,45 mill er godskrevet fellesområdet, da tomgangsleie var knyttet til 2018 og dermed ikke hadde noe med driften i 2019.

Mindreforbruk på områder som bankgebyrer, kontingenter, lisenser, programvare, eksterne tjenester/ konsulenter utgjør samlet 1,3 mill kr.

Effekt av lønnsoppgjøret 2019 ble kompensert driftsenhetene med kr 840' mer enn avsetning oppgjør. Se tema lønnsutgifter under kapittel drift. Noe ekstra utgifter i forbindelse med avvikling fasttelefon og telefonsentral er lagt til fellesområdet, utgjør 100'.

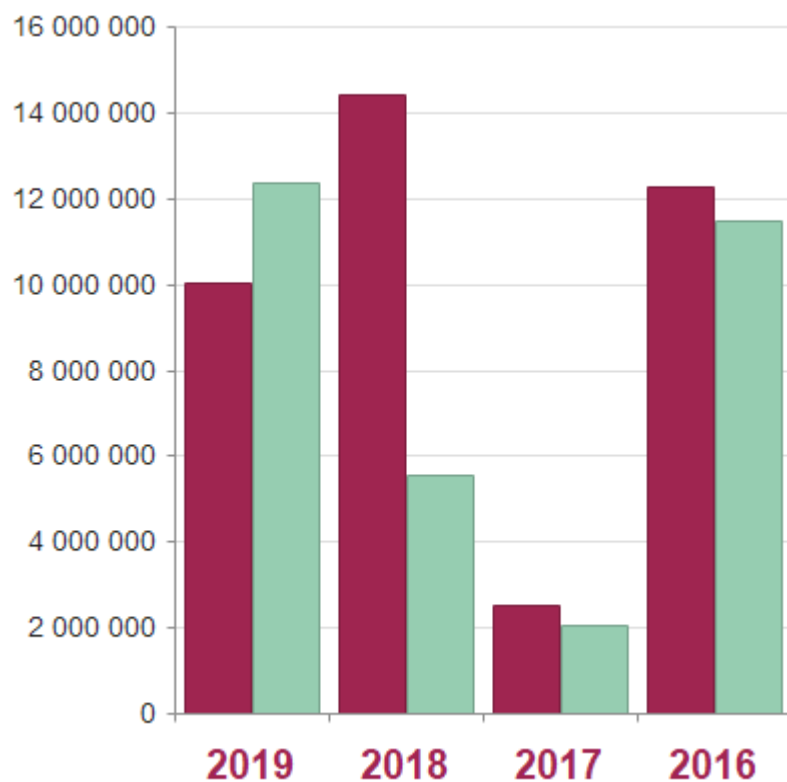
Regnskap

Beløp i 1000

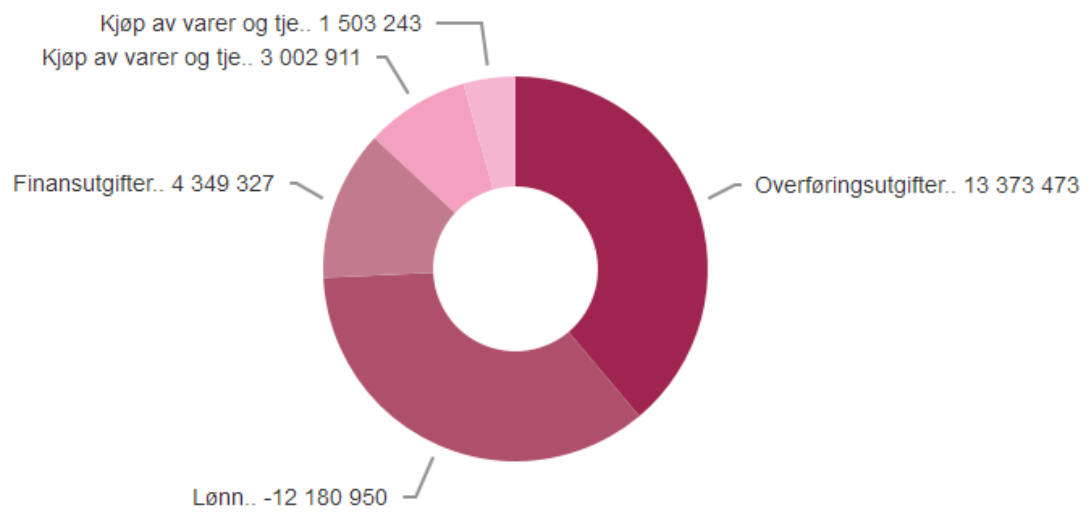
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	3 842	-12 181	1 357	13 538	997,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 904	3 003	4 048	1 045	25,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 472	1 503	1 550	47	3,0 %
Overføringsutgifter	4 096	13 373	17 248	3 875	22,5 %
Finansutgifter	82	4 349	0	-4 349	0,0 %
Sum Driftsutgifter	14 396	10 048	24 203	14 155	58,5 %
Salgsinntekter	-3	-3	0	3	0,0 %
Refusjoner	-1 798	-4 554	-2 798	1 755	-62,7 %
Overføringsinntekter	-1 250	-2 730	-2 730	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 500	-5 086	-4 910	176	-3,6 %
Sum Driftsinntekter	-5 550	-12 373	-10 438	1 934	-18,5 %

Årsberetning2019

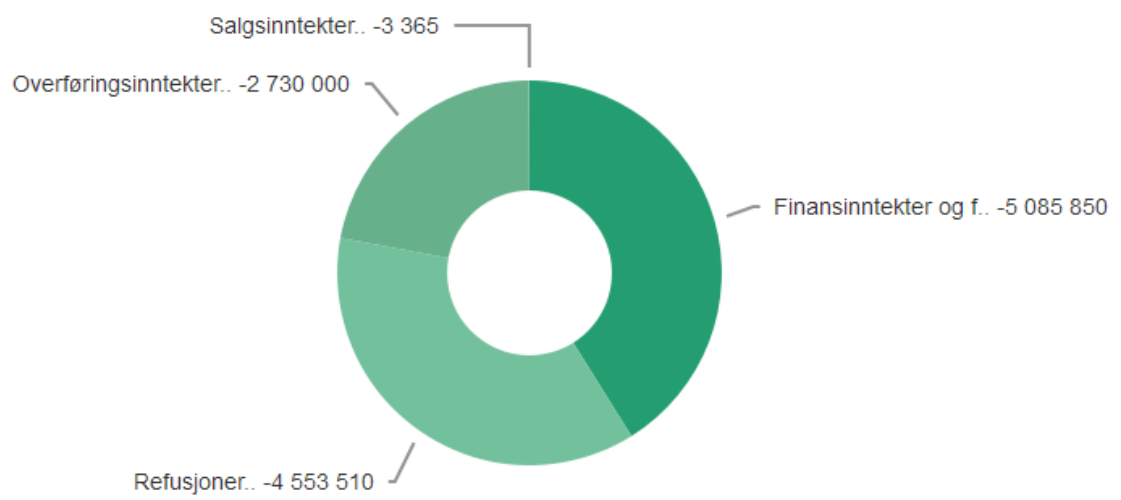
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Netto resultat	8 845	-2 325	13 765	16 089	116,9 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Oppvekst

Nedenfor følger en gjennomgang av tallene for tjenesteområdet og budsjettavvikene. Det er bare store avvik som er særskilt kommentert av virksomhetene. Derfor vil det for mange virksomheter ikke være noen kommentarer knyttet til tallene. Det vil likevel være slik at generelle kommentarer for kommunens samlede regnskap kan ha en relevans. Dette er beskrevet foran under kapitlet analyse av økonomi og regnskap.

Oversikten viser tallene slik de fremgår av regnskapet, bevilgningsskjema drift (skjema 1B). Disse tallene er videre splittet opp etter arter (type inntekter og utgifter) i tabellene som følger.

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet består av barnehager, skole og sfo, PPT, helsestasjon, barnevern og ressurser til ungdomsarbeid. Disse områdene gjenfinnes som rader i bevilgningsskjema drift (1B) i regnskap 2019.

Utvikling og utfordringer

Barnehage:

- Barnetallet går ned, og dette gjør det vanskelig å estimere antall barn i barnehage. Dette har sammenheng med at kontantstøtten økte og muliggjorde at flere kan være hjemme med barna.
- Tendensen er at barna starter mer spredt utover året, både p.g.a. kontantstøtte og at det er ledige barnehageplasser.
- Bemanningsnorm og pedagognorm er innført med full virkning. Dette gjør at barnehagene er mer restriktive på å ta inn barn utenom telledatoene.
- Det er en utfordring å redusere utgiftene til barnehagedrift når alle utgifter er lovpålagt; tilskudd til ordinær drift og tilskudd til spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging.
- Økning av antall pedagoger i barnehage utløser, med dagens arbeidstidsordning, en utilsiktet effekt i form av noe svekket voksenbemanning i deler av barnehagens åpningstid.

Skole:

- Store økonomiske kutt gjorde budsjettarbeidet utfordrende, og det ble krevende å nedskalere i raskt nok tempo
- Det er flere barn som har behov som skolene opplever som utfordrende å imøtekomme på en god måte
- Pedagognormen skaper sterkere binding av ressurser siden denne gjelder på skolenivå per hovedtrinn, og ikke for kommunen samlet sett

Ressurssenter Oppvekst:

- Det har vært krevende å redusere driften i takt med budsjetttrammene uten å ramme de mest sårbare barna
- Stillingsreduksjon uten å gå til oppsigelser har også vært krevende
- Det er jobbet med å etablere et godt system for partssamarbeid/medvirkning gjennom medbestemmelsesmøter.

Utvalgte resultater

Barnehage:

- Alle kommunale og private barnehager i Verdal kommune oppfyller pedagognorm og bemanningsnorm
- Alle faste assistenter i kommunale barnehager har fått tilbud om å ta fagbrev. Dette har gitt en styrking av fagkompetanse innenfor sektoren.
- Det er foretatt en omorganisering innad i barnehager for å sikre en god ledelse av det pedagogiske arbeidet.

Skole:

- Gode resultater nasjonale prøver 5. trinn med få elever på nivå 1 på alle tre prøver
- Færre elever på de to laveste nivåene 8. trinn enn i fjor
- Gode resultater på elevundersøkelsen. Lave mobbetall sammenlignet med de rundt oss (10. trinnstall)

Ressurssenter Oppvekst:

- Har fått på plass et godt system for samarbeid og medvirkning
- Har ingen fristoverskridelser i barneverntjenesten i 2019
- Har klart å etablere "Barnehagehelsesyskepleier ved fire barnehager".
- Har fått kvalitetshevet PPT sitt arbeid med systemutfordringer i barnehager og skoler.

Viktige begivenheter

Barnehage:

- Barnehagedriften ved Ness oppvekstsenter ble avviklet, og plassene ble flyttet til Vinne og Kanutten
- Ny barnehage åpnet i Vuku

Årsberetning2019

- Alle kommunale og private barnehager i kommunen har startet med ReKom, barnehagebasert kompetanseheving i samarbeid med Dronning Mauds Minne Høyskole (DMMH)

Skole:

- Sammenslåingen av Ness - Vinne
- Vedtak og oppstart av bygging av ny skole Ness – Vinne
- Verdal kommune mottok 1 million til prosjektet «Framtidens skolebibliotek – skolebibliotekene i ny skolestruktur og i nye bygg»
- Alle skoler i kommunen har gjennom Dekom (desentralisert kompetanseutvikling) fokusert på fagfornyelsen i et samarbeid med Nord universitet
- Verdal kommune mottok 500 000 til tiltak «TET – Tverretatlig team – tettere losoppfølging»

Ressurssenter Oppvekst:

- AMU har behandlet HMS utfordringene i Ros, og det har blitt tatt tak i utfordringene knyttet til fysisk arbeidsmiljø. Som følge av det er arbeid igangsatt i forhold til ombygging av Helsesenteret.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
126-Oppvekst felles	123 252	124 347	124 232	980	0,8 %
127-Skole / SFO	201 899	200 797	198 296	-3 603	-1,8 %
128-Barnehage	-904	-1 997	2 133	3 036	142,4 %
130-Ressurssenter oppvekst	57 085	51 739	55 884	-1 201	-2,1 %
Sum	381 332	374 886	380 545	-787	-0,2 %

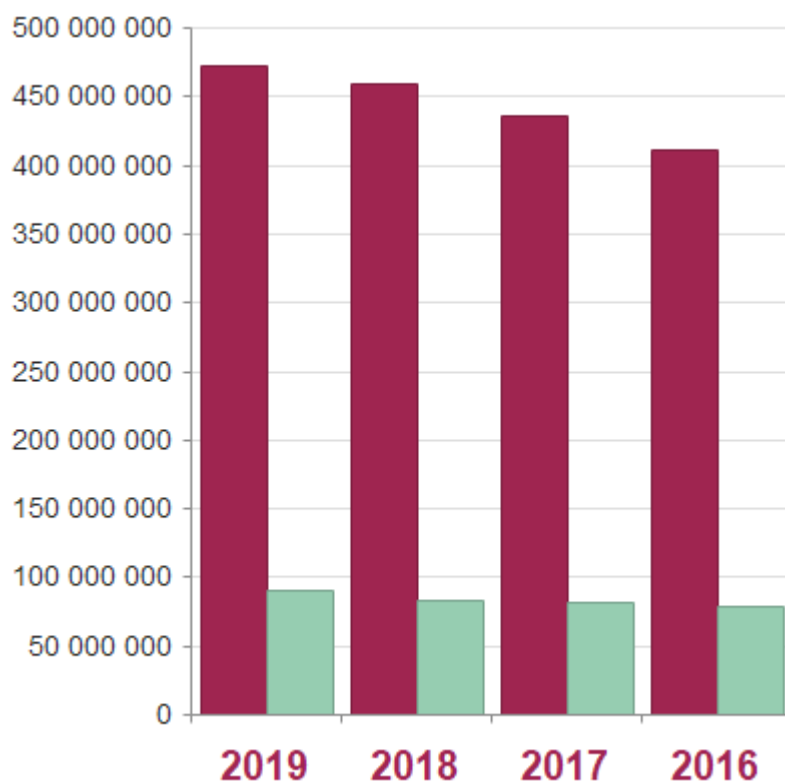
Statusoversikten viser at tjenesteområdet samlet har brukt noe mer enn budsjett.

Regnskap

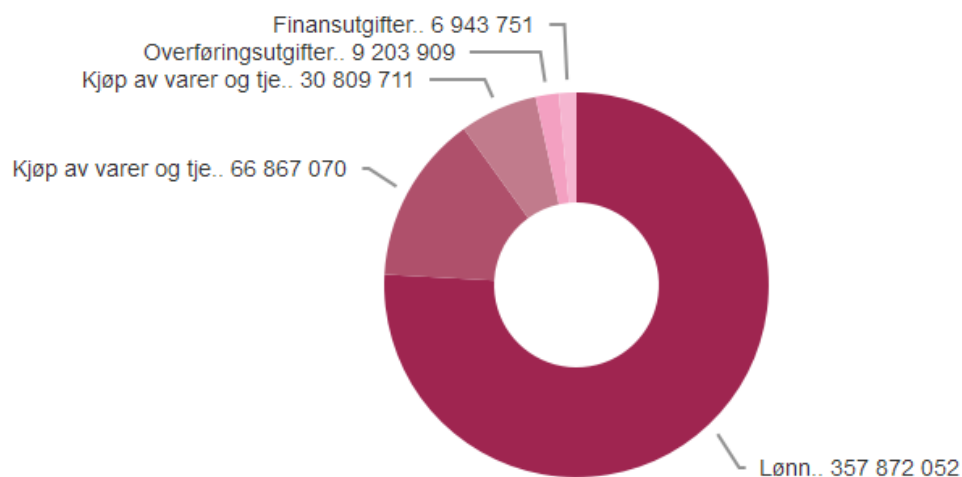
Beløp i 1000

Årsberetning2019

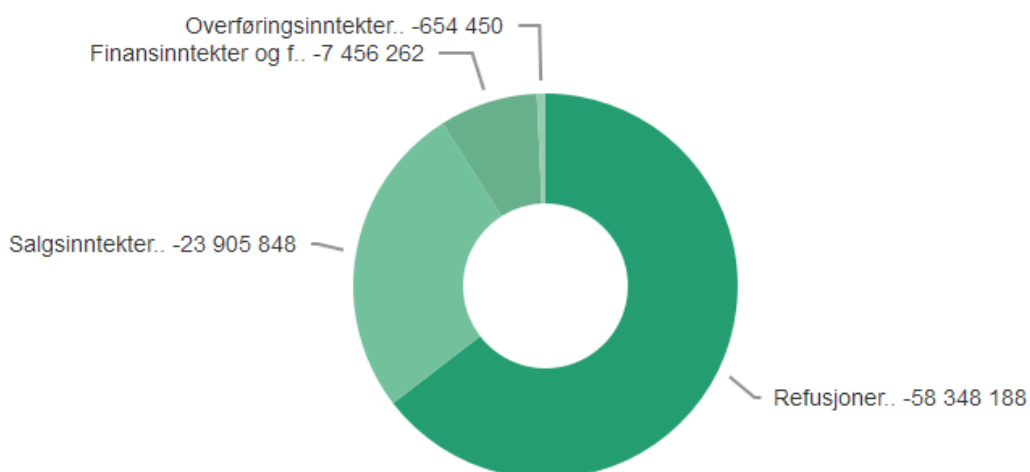
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	349 643	357 872	350 641	-7 231	-2,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	28 449	30 810	29 221	-1 588	-5,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	65 625	66 867	63 420	-3 447	-5,4 %
Overføringsutgifter	7 223	9 204	9 793	589	6,0 %
Finansutgifter	7 759	6 944	4 420	-2 524	-57,1 %
Sum Driftsutgifter	458 699	471 696	457 495	-14 202	-3,1 %
Salgsinntekter	-23 940	-23 906	-25 540	-1 634	6,4 %
Refusjoner	-56 175	-58 348	-43 069	15 279	-35,5 %
Overføringsinntekter	-773	-654	-650	4	-0,7 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 924	-7 456	-7 691	-235	3,0 %
Sum Driftsinntekter	-83 813	-90 365	-76 950	13 415	-17,4 %
Netto resultat	374 886	381 332	380 545	-787	-0,2 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,80 %	5,34 %	7,14 %
Årlig sykefravær 2019	1,56 %	6,23 %	7,80 %

Oppvekst felles

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhetsområdet omfatter ungdomsarbeidet i kommunen, og barnehagemyndigheten. Det alt vesentlige av budsjettet er knyttet til barnehagemyndigheten som utdeler driftstilskudd til både private og kommunale barnehager.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	2 344	1 387	2 431	87	3,6 %
Ungdomsrådet	28	0	100	72	72,4 %
Barnehage	108 528	108 642	110 730	2 202	2,0 %
Grunnskole	515	2 592	328	-187	-57,1 %
Styrket tilbud til førskolebarn	8 886	9 561	7 997	-889	-11,1 %
Førskolelokaler og skyss	-1 841	-1 705	-1 890	-49	-2,6 %
Skolelokaler	0	17	0	0	0,0 %
Aktivitetstilbud barn og unge	2 810	2 433	3 133	323	10,3 %
Barne- og ungdomsarbeid	1	2	0	-1	0,0 %
Miljøteam ungdomsskole	501	0	0	-501	0,0 %
Ungdomskontakten	1 412	1 407	1 403	-8	-0,6 %
Annet forebyggende helsearbeid	68	0	0	-68	0,0 %
Andre kulturtiltak	0	12	0	0	0,0 %
Sum	123 252	124 347	124 232	980	0,8 %

Status økonomi

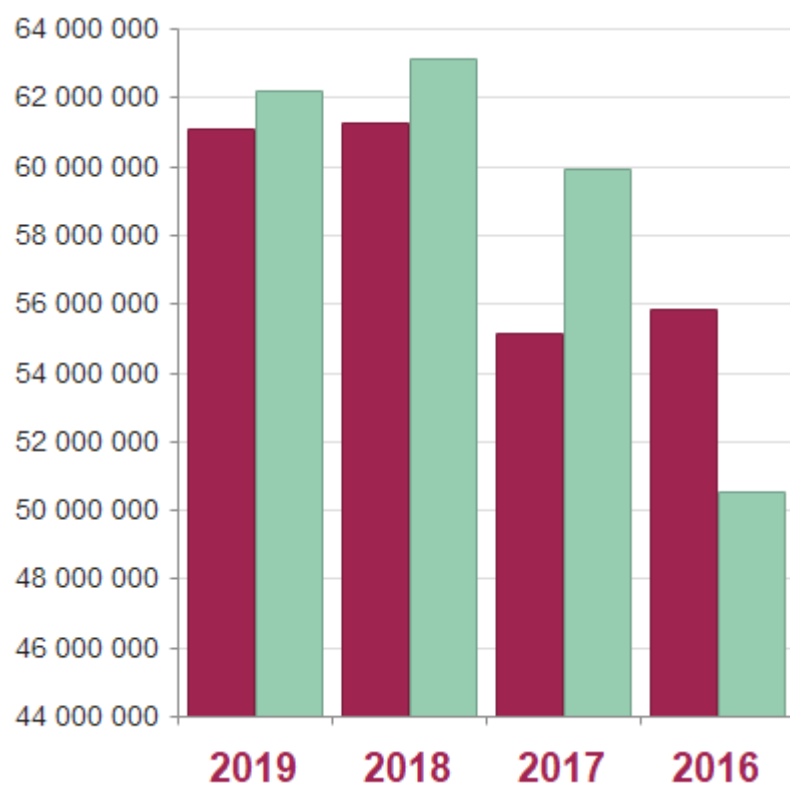
Beløp i 1000

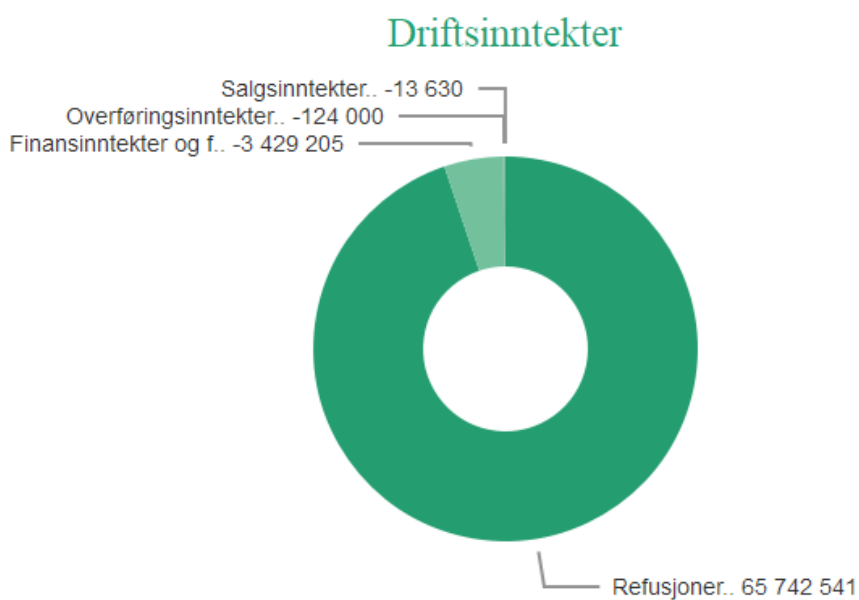
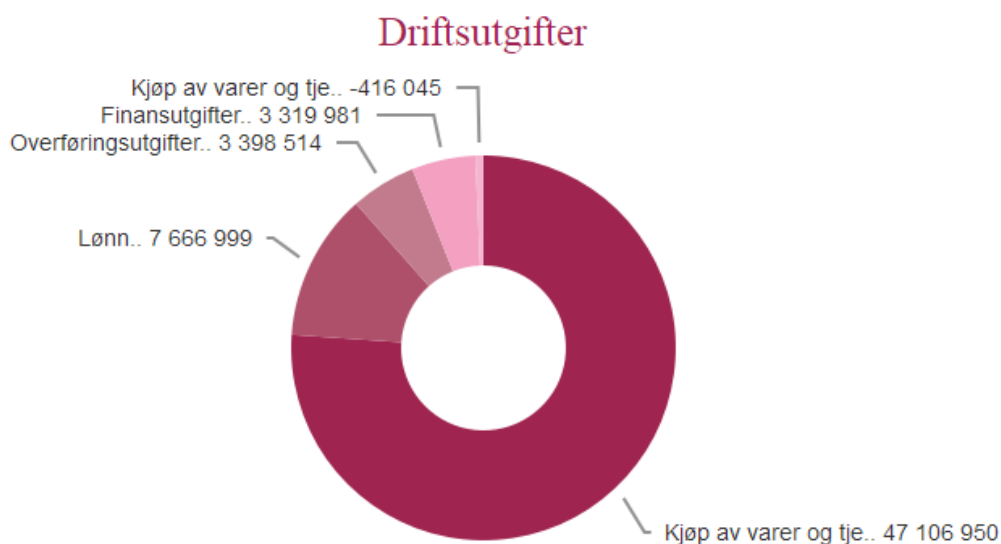
Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
126-Oppvekst felles	123 252	124 347	124 232	980	0,8 %
Sum	123 252	124 347	124 232	980	0,8 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	10 212	7 667	7 481	-186	-2,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-1 000	-416	-434	-18	4,2 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	47 358	47 107	48 210	1 103	2,3 %
Overføringsutgifter	1 144	3 399	2 683	-715	-26,7 %
Finansutgifter	3 527	3 320	2 643	-677	-25,6 %
Sum Driftsutgifter	61 241	61 076	60 583	-494	-0,8 %
Salgsinntekter	-5	-14	0	14	0,0 %
Refusjoner	64 248	65 743	67 229	1 486	2,2 %
Overføringsinntekter	-73	-124	-150	-26	17,3 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 064	-3 429	-3 429	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	63 106	62 176	63 650	1 474	2,3 %
Netto resultat	124 347	123 252	124 232	980	0,8 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,53 %	7,72 %	9,25 %
Årlig sykefravær 2019	1,55 %	5,94 %	7,49 %

Skole / SFO

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhetsområdet består av 8 skoler; Vuku oppvekstsenter (1.-10.trinn), Garnes skole, Leksdal skole, Stiklestad skole, Verdalsøra Barneskole, Ørmelen skole, Verdalsøra Ungdomsskole og Ness/Vinne skole, i tillegg til MNRT-senteret. Det er SFO-tilbud ved alle barneskoler.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	1 359	1 079	1 862	503	27,0 %
Barnehage	3	0	0	-3	0,0 %
Grunnskole	176 550	177 321	174 073	-2 477	-1,4 %
Norsk II og morsmål	0	0	0	0	0,0 %
Skolefritidstilbud	1 856	2 000	1 087	-769	-70,7 %
Skolefrt.ordn.Barn m/særl.behov	1 103	1 151	1 094	-9	-0,8 %
Førskolelokaler og skyss	1	0	0	-1	0,0 %
Skolelokaler	10 964	10 777	11 324	360	3,2 %
Skoleskyss	6 099	5 269	5 389	-710	-13,2 %
Dagtilbud eldre og funksjonshemmede	3 965	3 201	3 467	-498	-14,4 %
Sum	201 899	200 797	198 296	-3 603	-1,8 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
127-Skole / SFO	201 899	200 797	198 296	-3 603	-1,8 %
Sum	201 899	200 797	198 296	-3 603	-1,8 %

Virksomhetsområdet Skole/SFO har et samlet merforbruk på 3,6 millioner.

Av dette utgjorde området **virksomhetsleder skole/SFO** et underskudd på 3 107 750 kroner. I dette området er administrasjon, skoleskyss, betaling for elever i skoler i andre kommuner/privatskoler og en del andre sentrale utgifter samlet.

Skoleskyss gikk med 721 000 i minus, dette skyldes først og fremst økte skysskostnader i forbindelse med transport av elever fra Vinne til Ness i forbindelse med sammenslåingen. Dette var ikke budsjettert, men er med på å spare kommunen for store kostnader jamfør leie av brakkerigg eller andre midlertidige skolelokaler. Av samme årsak ble det brukt 150 000 mer på leie av Heimly grendehus som midlertidig skolelokale i Ness enn det var budsjettert på art 11900.

Utgifter for elever hjemmehørende i Verdal, men som går skole i andre kommuner eller ved privatskoler gikk med henholdsvis 2 177 860 kr og 240 275 i minus. Her var det ikke samsvar mellom forventede utgifter og de faktiske utgiftene.

Skole/SFO:

Årsberetning2019

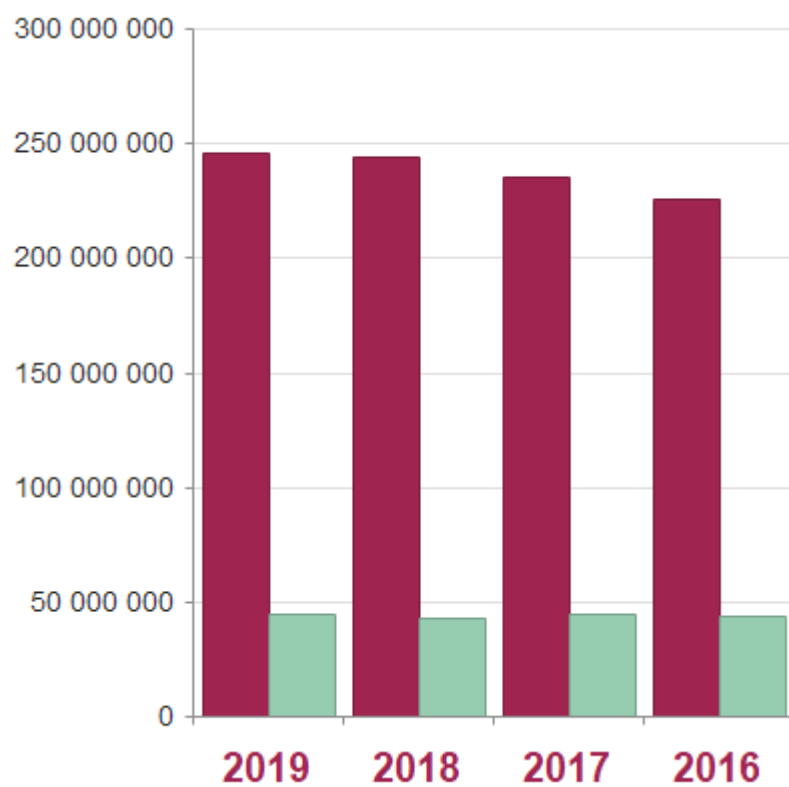
SFO inntektene ble 349 882 kroner lavere enn budsjettet. Dette er vanskelig å treffe på da for eksempel 10 elever mindre med fullplass vil utgjøre 280 000 i året. Spesielt Ness – Vinne opplevde færre SFO – brukere etter sammenslåingen.

Skolene isolert sett (eks virksomhetslederområdet med skoleskyss mv) hadde et samlet merforbruk på 516 316. Det varierer mye mellom enhetene, Ness – Vinne hentet inn ca. en million på sammenslåingen, mens Verdalsøra barneskole hadde det største merforbruket på en million. I prosent var det Stiklestad som hadde størst merforbruket med 3,73 %. Jevnt over så er det et merforbruk på fastlønn til pedagogisk personale. Sykelønnsrefusjoner tar igjen vikarutgifter og gir totalt en liten pluss i forhold til variable lønnskostnader.

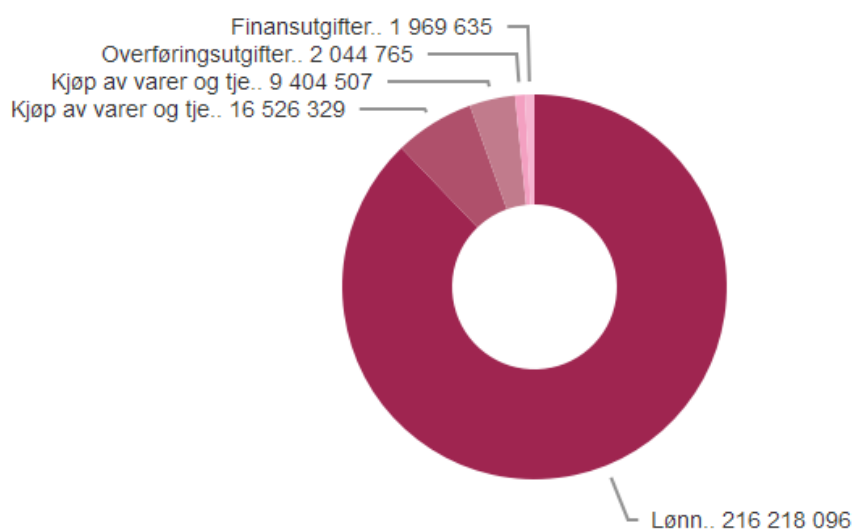
Regnskap

Beløp i 1000

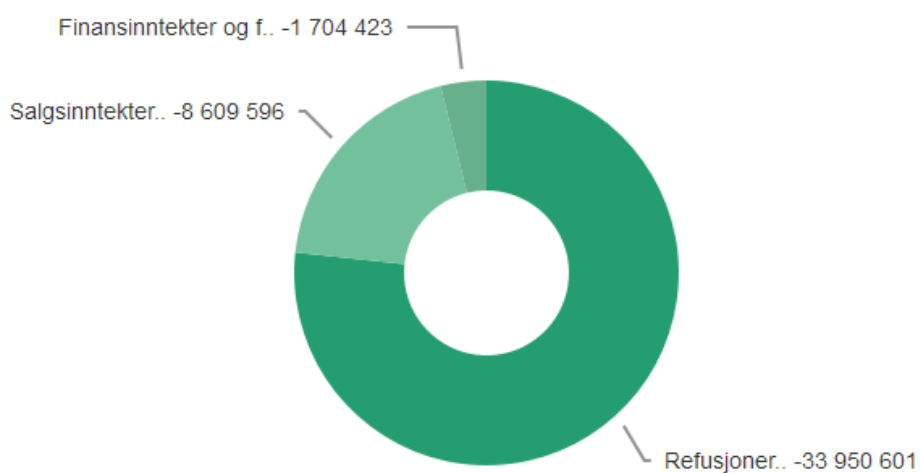
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	216 219	216 218	208 216	-8 002	-3,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 776	16 526	14 838	-1 689	-11,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	9 050	9 405	6 714	-2 690	-40,1 %
Overføringsutgifter	1 856	2 045	2 752	708	25,7 %
Finansutgifter	2 035	1 970	1 323	-646	-48,9 %
Sum Driftsutgifter	243 935	246 163	233 844	-12 320	-5,3 %
Salgsinntekter	-8 577	-8 610	-8 083	526	-6,5 %
Refusjoner	-33 788	-33 951	-25 755	8 196	-31,8 %
Overføringsinntekter	-675	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-98	-1 704	-1 709	-5	0,3 %
Sum Driftsinntekter	-43 138	-44 265	-35 548	8 717	-24,5 %
Netto resultat	200 797	201 899	198 296	-3 603	-1,8 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,75 %	4,63 %	6,38 %
Årlig sykefravær 2019	1,41 %	6,10 %	7,51 %

Barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhetsområdet barnehager omfatter drift av de kommunale barnehagene i kommunen. Tilskudd til private barnehager administreres av barnehagemyndigheten i virksomhetsområdet "Oppvekst felles".

Det er ved utgangen av året 9 kommunale barnehager i Verdal; Vuku, Garnes, Forbregd/Lein, Leksdal, Ørmelen, Reinsholm, Maritvold, Vinne og Kanutten. Ness barnehage ble avviklet med virkning fra 1.8.2019.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	1 303	1 168	1 357	53	3,9 %
Barnehage	-6 633	-7 596	-3 629	3 004	82,8 %
Styrket tilbud til førskolebarn	0	150	0	0	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	4 426	4 280	4 405	-21	-0,5 %
Sum	-904	-1 997	2 133	3 036	142,4 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
128-Barnehage	-904	-1 997	2 133	3 036	142,4 %
Sum	-904	-1 997	2 133	3 036	142,4 %

Virksomhetsområde barnehager består ved årsskiftet av 9 kommunale barnehager. Ness barnehage ble i løpet av året vedtatt nedlagt, med virkning fra 01.08.19. Barn som hadde plass ved Ness barnehage ble overflyttet til Vinne og Kanutten barnehager. Kommunale barnehager er bemannet med minimumsnorm når det gjelder pedagognorm og bemanningsnorm.

Det foreligger noe avvik fra budsjettetert virksomhet innenfor kommunale barnehager:

- Noe lønnsutgifter har vært lavere enn antatt. Bemanning beregnes etter antatt barnetall. Deler av overskudd skyldes endringer i behov for bemanning på grunn av svingninger i barnetall og alderssammensetning. Med løpende opptak av barn i barnehager vil slike svingninger forekomme. Ved bruk av vikarer i vikariat har vikarer hatt lavere lønn enn ansatte i permisjon.
- Lønn til konsulent for virksomhetsleder er ikke brukt andre halvår da konsulent ble omdisponert til å vikariere for styrer. Det ble ikke leid inn vikar for konsulent dette halvåret.
- Ved beregning av budsjett ble det forutsatt en bemanning ved Ness barnehage som var høyere enn bemanningsnorm. Dette for å kunne gi et likeverdig godt tilbud samt å opprettholde åpningstid. Budsjett for Ness barnehage ble ikke omdisponert ved nedleggelse, og er derfor forklaring på deler av overskuddet for virksomhetsområdet.

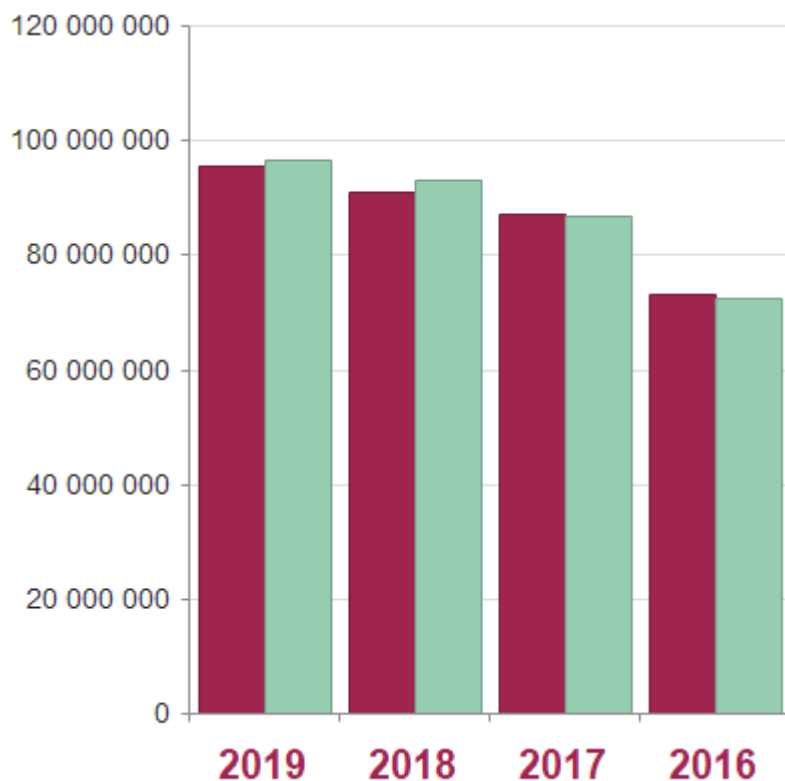
· Styrere vurderer daglig om behov for innleie av vikar er til stede i forhold til norm. Det leies ikke inn vikar dersom krav i forhold til minimumsnormer opprettholdes. Vikarbruk har vært lavere enn antatt i budsjett, og skaper derfor et overskudd.

· Budsjett for barnehager er lagt etter stramme føringer for fordeling. Det er utarbeidet beregningsmodeller for alle budsjettposter. Dette sammen med en god budsjettdisiplin er suksessfaktorer til å overholde budsjett.

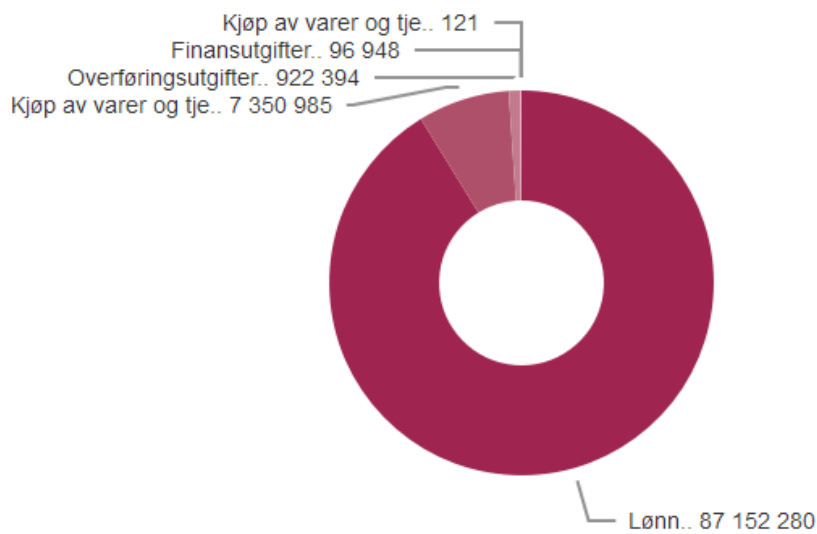
Regnskap

Beløp i 1000

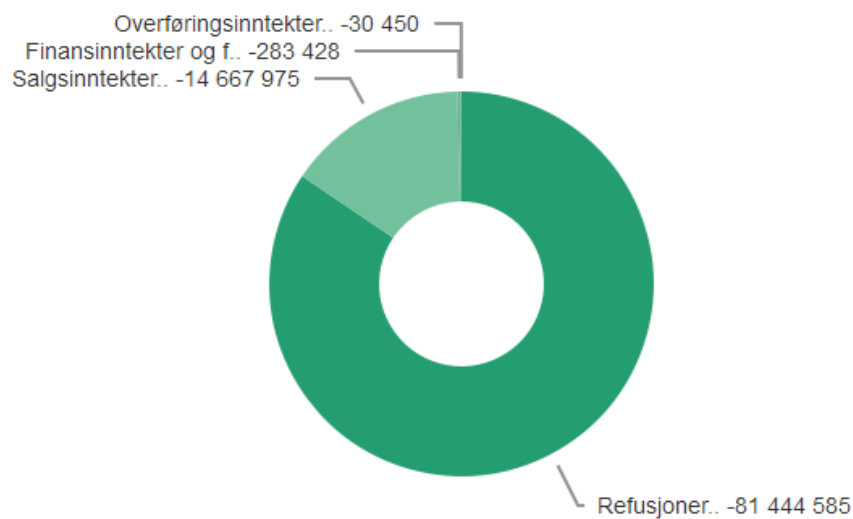
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	82 052	87 152	87 769	617	0,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 643	7 351	7 826	475	6,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	41	0	3	2	95,2 %
Overføringsutgifter	1 052	922	1 256	333	26,6 %
Finansutgifter	122	97	0	-97	0,0 %
Sum Driftsutgifter	90 909	95 523	96 854	1 331	1,4 %
Salgsinntekter	-14 830	-14 668	-17 025	-2 358	13,8 %
Refusjoner	-77 803	-81 445	-77 445	4 000	-5,2 %
Overføringsinntekter	-26	-30	0	30	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-247	-283	-251	32	-12,8 %
Sum Driftsinntekter	-92 906	-96 426	-94 721	1 705	-1,8 %
Netto resultat	-1 997	-904	2 133	3 036	142,4 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,82 %	6,52 %	8,34 %
Årlig sykefravær 2019	1,69 %	6,87 %	8,56 %

Ressurssenter oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Ressurssenter oppvekst omfatter helsestasjonstjenesten, PPT og barnevernstjenesten.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	966	1 324	1 526	559	36,7 %
Grunnskole	50	-53	-130	-180	-138,6 %
PP-tjeneste	7 891	5 013	7 991	100	1,3 %
Styrket tilbud til førskolebarn	1 985	838	1 934	-51	-2,6 %
Voksenopplæring	0	207	132	132	100,0 %
Voksenopplæring innvandrere	10	0	0	-10	0,0 %
Ungdomskontakten	0	1	0	0	0,0 %
Forebygging - helsestasjons- og skolehelsetjeneste	9 711	8 969	9 586	-125	-1,3 %
Annet forebyggende helsearbeid	1 470	1 371	1 029	-441	-42,8 %
Annet foreb.arbeid Helse og sosial	0	0	0	0	0,0 %
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	0	0	0	0	0,0 %
Barneverntjeneste	11 575	10 811	10 245	-1 330	-13,0 %
Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	3 302	2 359	2 430	-872	-35,9 %
Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	20 126	20 898	21 141	1 015	4,8 %
Sum	57 085	51 739	55 884	-1 201	-2,1 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
130-Ressurssenter oppvekst	57 085	51 739	55 884	-1 201	-2,1 %
Sum	57 085	51 739	55 884	-1 201	-2,1 %

Merforbruk i virksomhetsområde Ressurssenter oppvekst (ROS) er i hovedsak knyttet til drift av Helsestasjon og Barnevern som til sammen fikk et merforbruk på nesten 1,7 mill. Enhetene PPT og virksomhetsleder driftet året med mindreforbruk på ca 0,5 mill. Dette gir samlet et merforbruk på ROS på 1,2 millioner.

Merforbruket skyldes flere årsaker bl.a. større utgifter på lønn enn budsjettet. Helsestasjonen med nesten 300 000 over budsjett og Barneverntjenesten med nesten 800 000. Noe av avviket skyldes at lønn til vikarer for ansatte i omsorgspermisjoner ble ført der. Refusjon foreldrepenger fra NAV utgjør samlet 800 000 for ROS. Sykepenger er inntektsført med 450 000 over budsjett, totalt mottatt sykepengerefusjon fra NAV er i underkant av 1,1 mill.

Barneverntjenesten har brukt nesten 500 000 mer enn budsjett til konsulenttjenester og juridisk bistand. Beregningene på innsparingene ved å ansette egne advokater slo ikke til i 2019 da antall saker ble betydelig høyere enn forventet. Det er et merforbruk på 500 000 på kjøp av tjenester fra stat/kommune. Dette skyldes økt bruk av bl.a tiltaket «Familieråd» - noe som vi tror vil medføre sparing på sikt.

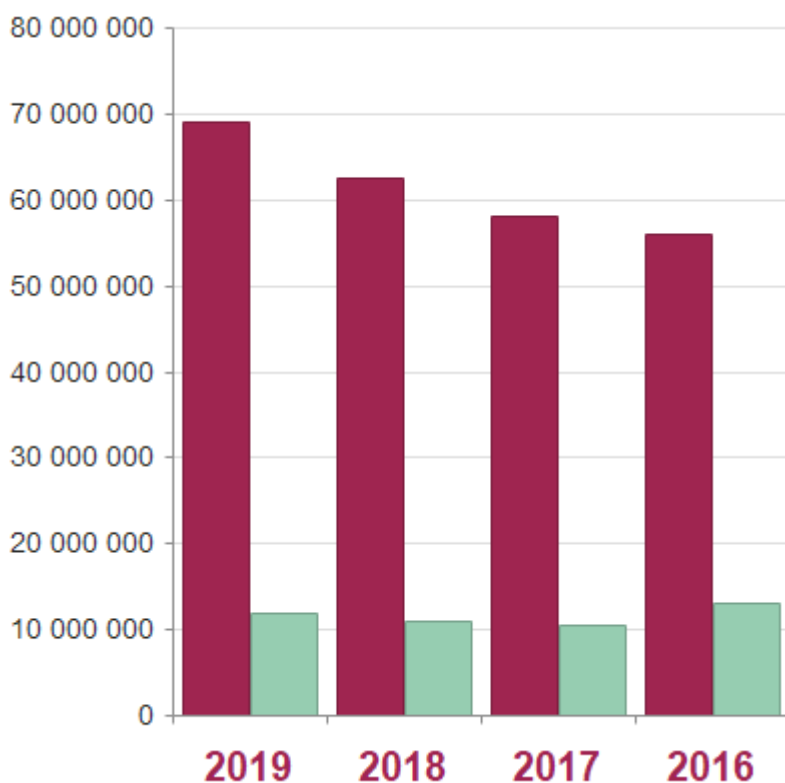
Andre årsaker til det økte forbruket i barneverntjenesten er økte utgifter til fosterhjem og merkostnader ved at fosterhjem sprekker og ikke lenger kan ivareta omsorgsoppgavene de har påtatt seg.

I tillegg har ikke rutiner omkring utgiftsføring på tildelte offentlige prosjektmidler vært gode nok. Det resulterer i at en større andel av mottatt tilskudd blir avsatt til fond og til videreføring av aktivitet i 2020. Manglende belastning på tildelte prosjektmidler var med og bidro til høyere forbruk gjennom året.

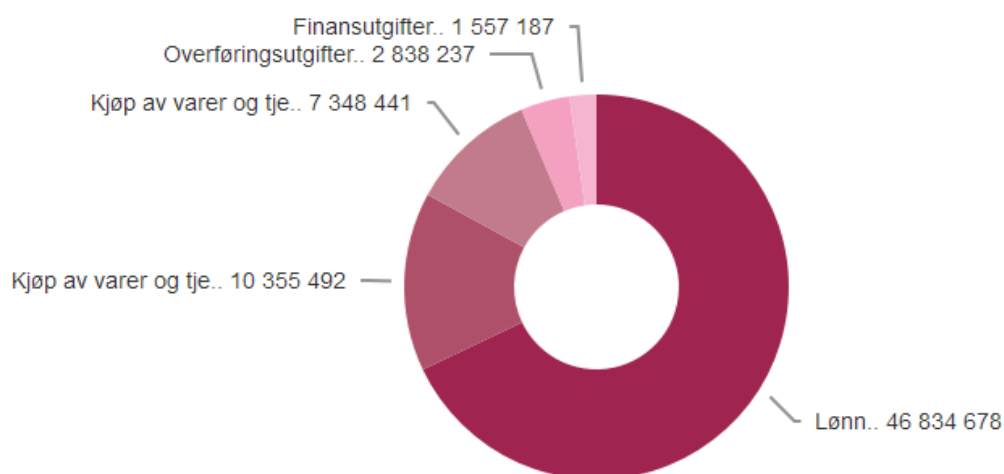
Regnskap

Beløp i 1000

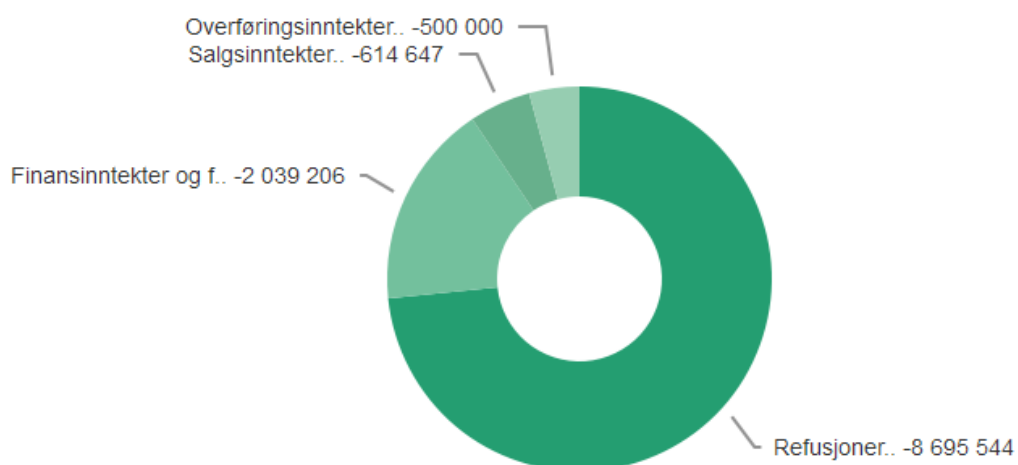
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	41 160	46 835	47 175	340	0,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 030	7 348	6 992	-357	-5,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	9 176	10 355	8 493	-1 862	-21,9 %
Overføringsutgifter	3 172	2 838	3 102	264	8,5 %
Finansutgifter	2 075	1 557	454	-1 104	-243,3 %
Sum Driftsutgifter	62 613	68 934	66 215	-2 719	-4,1 %
Salgsinntekter	-528	-615	-431	183	-42,5 %
Refusjoner	-8 831	-8 696	-7 098	1 597	-22,5 %
Overføringsinntekter	0	-500	-500	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 516	-2 039	-2 301	-262	11,4 %
Sum Driftsinntekter	-10 875	-11 849	-10 331	1 519	-14,7 %
Netto resultat	51 739	57 085	55 884	-1 201	-2,1 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	2,16 %	6,02 %	8,18 %
Årlig sykefravær 2019	2,16 %	5,41 %	7,57 %

Helse og velferd

Nedenfor følger en gjennomgang av tallene for tjenesteområdet og budsjettavvikene. Det er bare store avvik som er særskilt kommentert av virksomhetene. Derfor vil det for mange virksomheter ikke være noen kommentarer knyttet til tallene. Det vil likevel være slik at generelle kommentarer for kommunens samlede regnskap kan ha en relevans. Dette er beskrevet foran under kapitlet analyse av økonomi og regnskap.

Oversikten viser tallene slik de fremgår av regnskapet, bevilgningsskjema drift (skjema 1B). Disse tallene er videre splittet opp etter arter (type inntekter og utgifter) i tabellene som følger.

Tjenesteområdebeskrivelse

Helse og velferd dekker hele livsløpet med tjenestetilbud til familier med barn, voksne med nedsatt funksjonsevne og eldre med sykdom og funksjonstap. Tjenestene er organisert i fire virksomhetsområder; Hjemmetjenester, Institusjonstjenester, Bo- og dagtilbudtjenester (BODA) og NAV. Støtte/stabtjenester i helse og velferd omfatter Forvaltningskontor for helse og omsorgstjenester, Koordinering journal- og velferdsteknologisystemer og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT).

Utvikling og utfordringer

Hjemmetjenesten har hatt driftsutfordringer gjennom 2019 som har resultert i et høyt merforbruk. Iverksatte tiltak for å komme i balanse har ikke gitt resultat som forutsatt. I løpet av høsten 2019 er det dannet grunnlag for at virksomhetsområdet skal levere resultat innenfor vedtatte rammer ved å gi rett hjelp til rett bruker med riktig kompetanse til rett tid.

Ledere i helse og velferd har deltatt i utviklingsarbeidet med Helseplattformen for å sikre at utviklingen av journalsystemet ivaretar helse- og omsorgstjenestene sitt behov for å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte til det beste for brukerne.

Som planlagt er all saksbehandling av søknader om helse og omsorgstjenester organisert i et felles Forvaltningskontor for helse og omsorgstjenester. Målet er å sikre innbyggerne i kommunen lik tilgang på helse- og omsorgstjenester uavhengig av bosted i kommunen. Betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innen somatikk, rus og psykiatri administreres av Forvaltningskontoret for helse og omsorgstjenester. Betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter rus/psykiatri ble innført 01.01.19. Dette området er utfordrende fordi det ofte er uklare ansvars- og oppgavelinjer mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten for disse målgruppene.

Fastlegeordningen har vært krevende i 2019. Rekruttering av fastleger er svært utfordrende og i løpet av 2019 har kommunen ansatt to fastleger som arbeider i private legesenter. Det har gjennom hele 2019 pågått forhandlinger mellom Helse og omsorgsdepartementet og Kommunenes sentralforbund hvor målet har vært å inngå avtaler som reduserer denne utfordringen for kommunene. Dette arbeidet pågår fremdeles, noe som medfører stor usikkerhet og økte kostnader for kommunen(e).

Planlegging og pilotering av digitale arbeidsverktøy og brukernært utstyr er det lagt et godt grunnlag for å ta i bruk i løpet av 2019.

Utvalgte resultater

Programmering, anbud og vedtak om bygging av Verdal bo- og behandlingssenter er gjennomført og iverksatt i løpet av 2019.

Rus og psykisk helse har i løpet av 2019 implementert Helsedirektoratets fire pakkeforløp for barn og unge, voksne, tverrfaglig spesialisert rusbehandling og ivaretagelse av somatisk helse- og levevaner ved psykiske lidelser/og eller rusmiddelproblemer.

Brukernært utstyr som digitalt tilsyn er iverksatt og har ført til bedre tjenestekvalitet for brukere i bofellesskap og institusjon.

Viktige begivenheter

Bygging av Verdal bo- og behandlingssenter ble igangsatt desember 2019.

To tilpassede hus (småhus) er bygd og bosatt i løpet av 2019.

Verdal boligselskap AS har gjennomført deler av omdanningsplanen hvor målet er å spre bosetting av vanskeligstilte innbyggere til ulike bomiljø for å sikre gode nabo- og oppvekstmiljø.

Flere vanskeligstilte innbyggere har fått bistand til å kjøpe egen bolig i løpet av 2019 ved bruk av Husbankens virkemidler, og er et viktig bidrag for å sikre den enkelte et selvstendig liv.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
150-Hjemmetjenesten	90 181	86 376	80 046	-10 135	-12,7 %
153-Institusjonstjenesten	92 267	92 542	92 452	185	0,2 %
156-Bo- og dagtilbudstjenesten	91 181	85 559	89 738	-1 443	-1,6 %
158-Velferd felles	7 936	0	6 177	-1 759	-28,5 %
159-NAV Sosial- og flyktningetjenesten	24 927	24 848	22 376	-2 551	-11,4 %
Sum	306 493	289 326	290 790	-15 703	-5,4 %

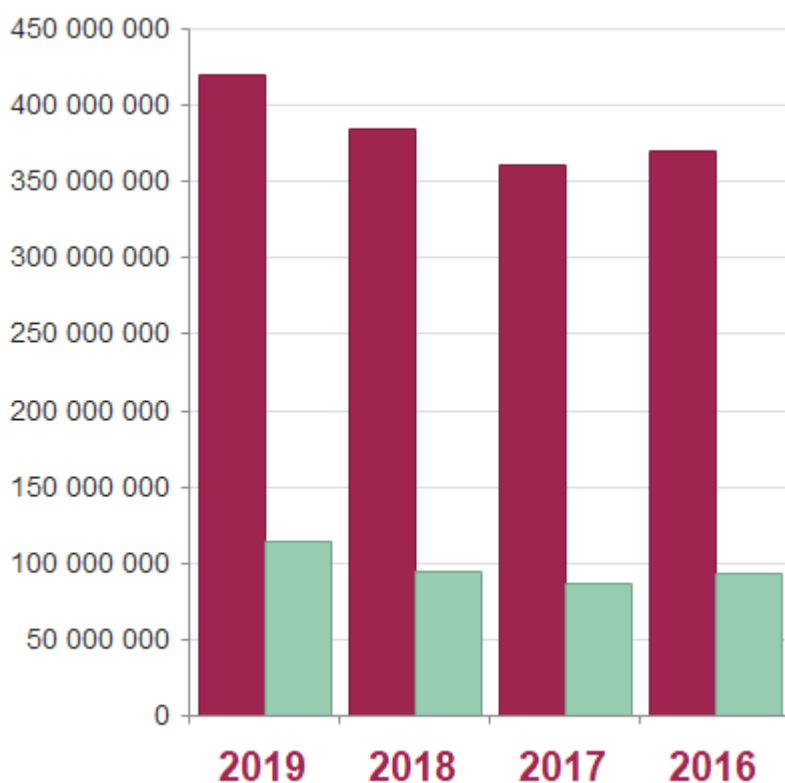
Statusoversikt viser at tjenesteområdet har brukt mer enn budsjett. Det er stort avvik på hjemmetjeneste.

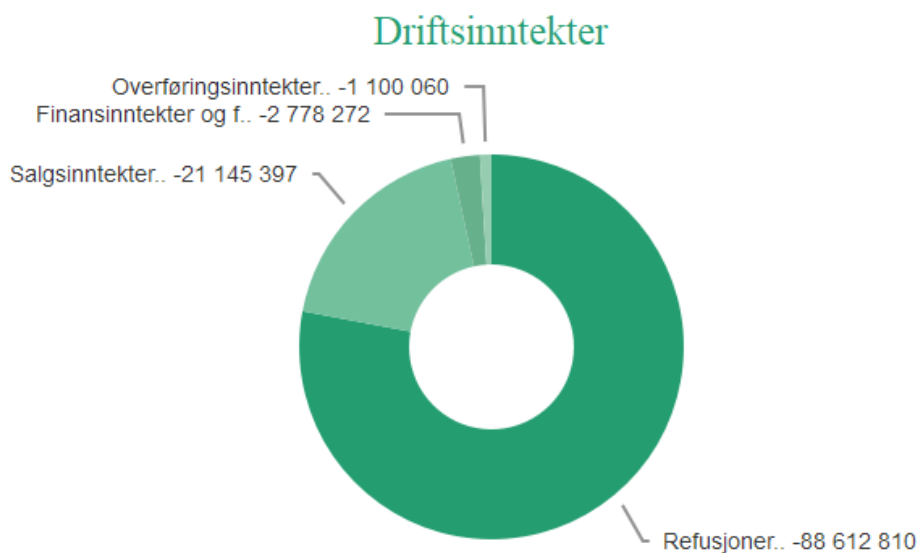
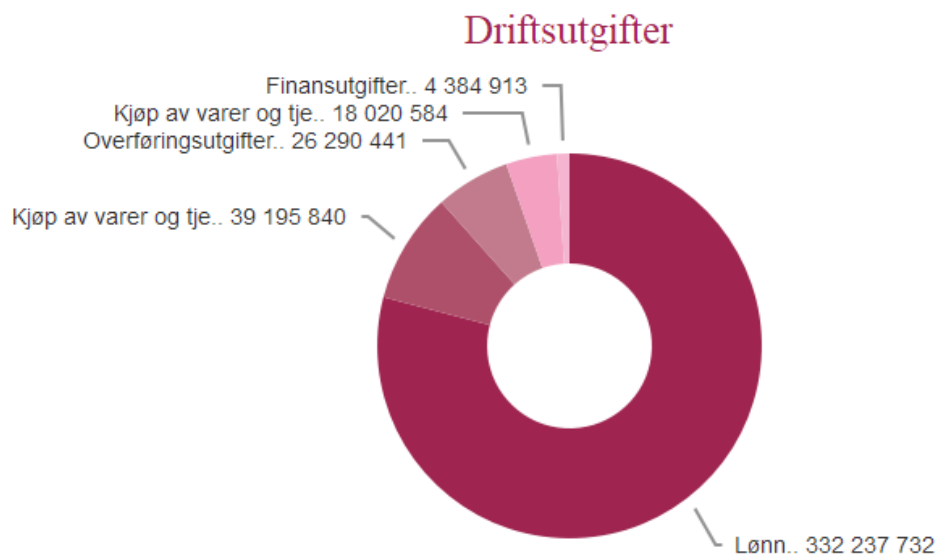
Regnskap

Årsberetning2019

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	311 890	332 238	315 693	-16 545	-5,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 707	18 021	15 433	-2 587	-16,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	27 985	39 196	35 579	-3 617	-10,2 %
Overføringsutgifter	25 245	26 290	21 571	-4 719	-21,9 %
Finansutgifter	2 342	4 385	2 239	-2 146	-95,8 %
Sum Driftsutgifter	384 168	420 130	390 515	-29 614	-7,6 %
Salgsinntekter	-20 054	-21 145	-19 528	1 617	-8,3 %
Refusjoner	-73 351	-88 613	-77 204	11 409	-14,8 %
Overføringsinntekter	-296	-1 100	-800	300	-37,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 142	-2 778	-2 193	585	-26,7 %
Sum Driftsinntekter	-94 842	-113 637	-99 725	13 911	-13,9 %
Netto resultat	289 326	306 493	290 790	-15 703	-5,4 %

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	2,14 %	7,08 %	9,22 %
Årlig sykefravær 2019	2,06 %	7,32 %	9,38 %

Hjemmetjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Hjemmetjenesten i kommunen er inndelt i tre distrikt, Øra, Vinne, og Vuku og yter helse og omsorgstjenester i hjemmet til kommunens innbyggere. I tillegg dekker også virksomhetsområdet

også Frisklivssentralen og rehabiliteringstjenesten. Frisklivssentralen i Verdal er et kommunalt kompetansesenter for veiledning og oppfølging for personer som ønsker å endre levevaner knyttet til fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. ReHabiliteringstjenestens formål er å yte tverrfaglig bistand til brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og sosial deltagelse.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Annet foreb.arbeid Helse og sosial	1 446	1 255	1 450	4	0,3 %
Aktivering og servicetjenester ovenfor eldre og personer med funksjonsnedsett	1 240	0	1 044	-195	-18,7 %
Diagnose, behandling, re-/habilitering	9 073	9 052	9 334	261	2,8 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	0	0	0	0	0,0 %
Hjemmesykepleie	78 423	75 690	68 218	-10 205	-15,0 %
Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmene	0	379	0	0	0,0 %
Sum	90 181	86 376	80 046	-10 135	-12,7 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
150-Hjemmetjenesten	90 181	86 376	80 046	-10 135	-12,7 %
Sum	90 181	86 376	80 046	-10 135	-12,7 %

Virksomhetsområde Hjemmetjenesten fikk et merforbruk på over 10 mill i 2019. Prognosert merforbruk pr 3. kvartal 2019 var på 7 mill og iverksatte tiltak for å redusere merforbruket ga ikke den ønskede uttelling.

Det økte merforbruket er i all hovedsak knyttet til økte lønnsutgifter på de tre hjemmetjenestedistriktene, Vinne, Øra og Vuku. Siden årsskiftet er det leid inn vikarer utover registrert sykefravær og permisjoner i snitt på 4 årsverk. Det er også økte lønnsutgifter som følge av bruk av forskjøvet arbeidstid og overtid. Årsaker til at dette har oppstått er blant annet sykefravær som oppstår under ferieavvikling, mangel på struktur og planlegging av arbeidsoppgavene innenfor normert arbeidstid.

De siste tre årene har hjemmetjenesten samlet sett hatt en økning i antall unike brukere, særlig i overgangen 2017 – 2018. I 2019 er det pr september registret 474 unike brukere. I arbeidet med styringsdata er det og sett på brukernes funksjonsnivå. 55 brukere av de 474 unike brukerne pr september 2019 har omfattende bistandsbehov. De øvrige brukerne har moderat eller lavt bistandsbehov. For å forstå brukernes bistandsbehov er det iverksatt en gjennomgang av vedtak for å få økt innsikt i tjeneste-behovet gjennom døgnet. Arbeidsprosesskartlegging i hjemmetjenesten viser at det er behov for å optimalisere organiseringen av det daglige arbeidet gjennom tiltak som:

- Tilrettelegge arbeidslistene slik at arbeidsflyten optimaliseres gjennom døgnet.
- Kvalitetssikre informasjonsflyten mellom skiftene (dag/kveld/natt) gjennom skriftliggjøring.

- Bedre strukturer for tilrettelegging av utstyr som er nødvendig for å løse arbeidsoppgavene.

Arbeidsmiljøutfordringene i hjemmetjenesten har over tid gitt betydelig slitasje på ansatte og ledere. Holdningsskapende arbeid er nødvendig på flere områder, det er behov for veiledede prosesser slik at den enkeltes forståelse av hva arbeidsoppgavene består i og hvilke krav som tilligger det å være ansatt i Verdal kommune, tydeliggjøres. Ledere er delegert rådmannens myndighet knyttet til fag, personell og økonomi i det daglige, og skal legge til rette for at ansatte bruker sin fagkompetanse og tid på en slik måte at arbeidsoppgavene løses til brukernes beste. Det er kulturer hvor denne rolleforståelsen er uklar, og det skaper utfordringer både i utøvelsen av arbeidet og bruken av ressursene kompetansemessig og økonomisk.

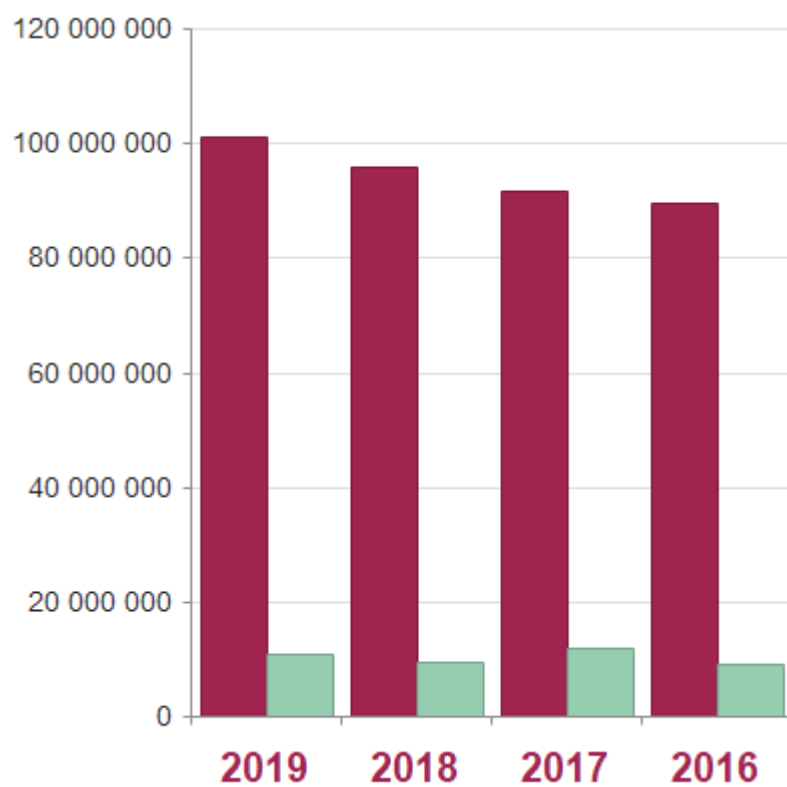
Av øvrige utgifter er det foretatt nødvendige innkjøp av trygghetsalarm (0,3 mill) og nettbrett for å optimalisere arbeidstid (0,1 mill). Manglende innlevering av arbeidstøy har medfører ekstrakostnad på 0,1 mill og endrede forutsetninger for kostnadsfordeling av telefoni og lisenser gir virksomhetsområdet merutgifter på 0,5 mill. Ekstra utgifter som det ikke var avsatt budsjettmidler til.

Frisklivssentralen fikk merforbruk på underkant av 0,2 mill, mens rehabiliteringstjenesten driftet året med et mindreforbruk på kr 260 000.

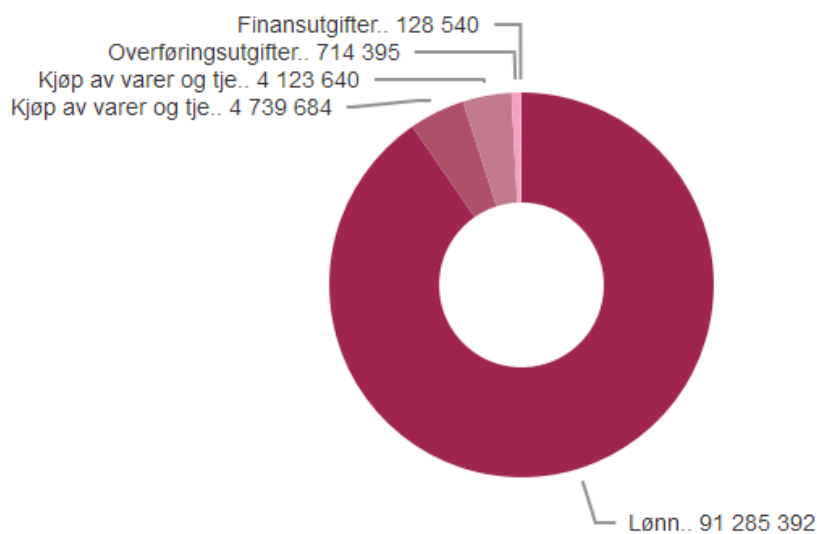
Regnskap

Beløp i 1000

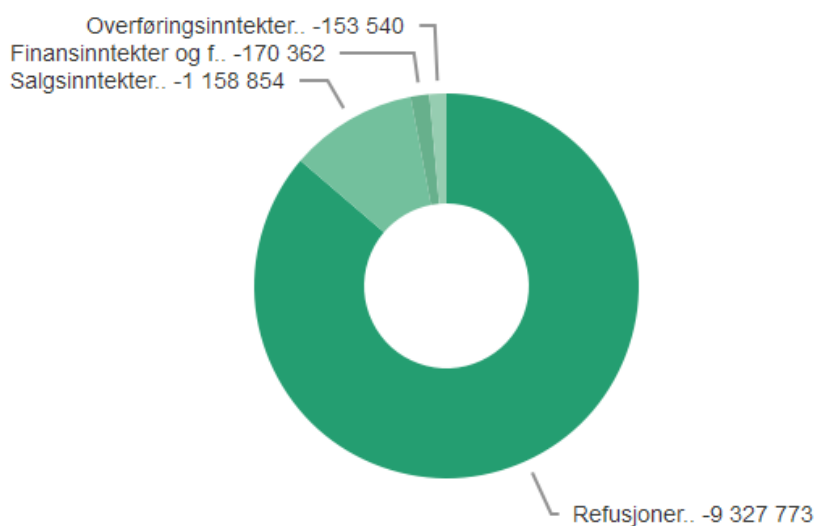
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	87 136	91 285	81 155	-10 131	-12,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 277	4 740	3 700	-1 040	-28,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 807	4 124	3 795	-328	-8,7 %
Overføringsutgifter	713	714	655	-59	-9,0 %
Finansutgifter	39	129	0	-129	0,0 %
Sum Driftsutgifter	95 974	100 992	89 305	-11 687	-13,1 %
Salgsinntekter	-1 157	-1 159	-1 215	-56	4,6 %
Refusjoner	-8 080	-9 328	-8 044	1 284	-16,0 %
Overføringsinntekter	-172	-154	0	154	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-189	-170	0	170	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-9 597	-10 811	-9 259	1 552	-16,8 %
Netto resultat	86 376	90 181	80 046	-10 135	-12,7 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	2,04 %	5,40 %	7,45 %
Årlig sykefravær 2019	2,16 %	6,82 %	8,98 %

Institusjonstjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Institusjonstjenesten har ansvaret for institusjonene Verdal bo og helsetun, delt i 2 avdelinger, og Ørmelen bo og helsetun. Kjøkkentjenesten i virksomhetsområdet produserer alle måltid som

serveres i kommunens institusjoner, bo og helsetun, omsorgsleiligheter og aktivitetssenter. I tillegg kommer produksjon og utkjøring av 30 000 varmmåltid (årlig) til hjemmeboende i kommunen. Legetjenesten organiserer sykehjemslegene og kommunens fastlegeordning i fire legesentre, samt legevaktsamarbeidet med Levanger, Inderøy og Frosta.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og personer med funksjonsnedsett	5 793	6 573	5 581	-212	-3,8 %
Legetjeneste - fellesutgifter	12 150	10 650	11 339	-811	-7,2 %
Legevakt	5 139	5 149	5 232	93	1,8 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	65 007	68 244	65 522	515	0,8 %
Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	1 900	1 927	2 634	734	27,9 %
Institusjonslokaler	2 278	0	2 144	-134	-6,3 %
Sum	92 267	92 542	92 452	185	0,2 %

Status økonomi

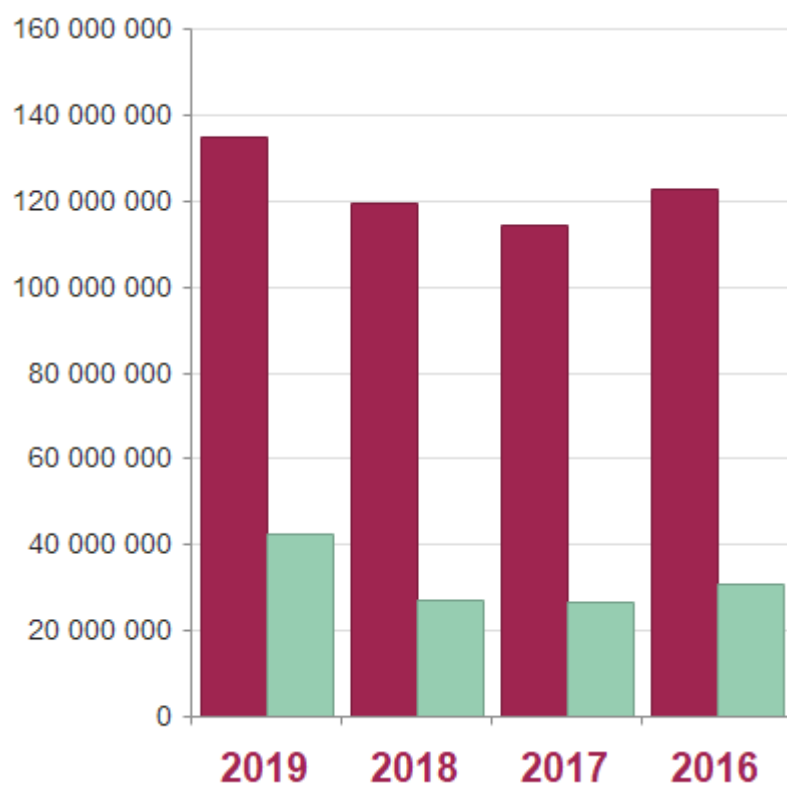
Beløp i 1000

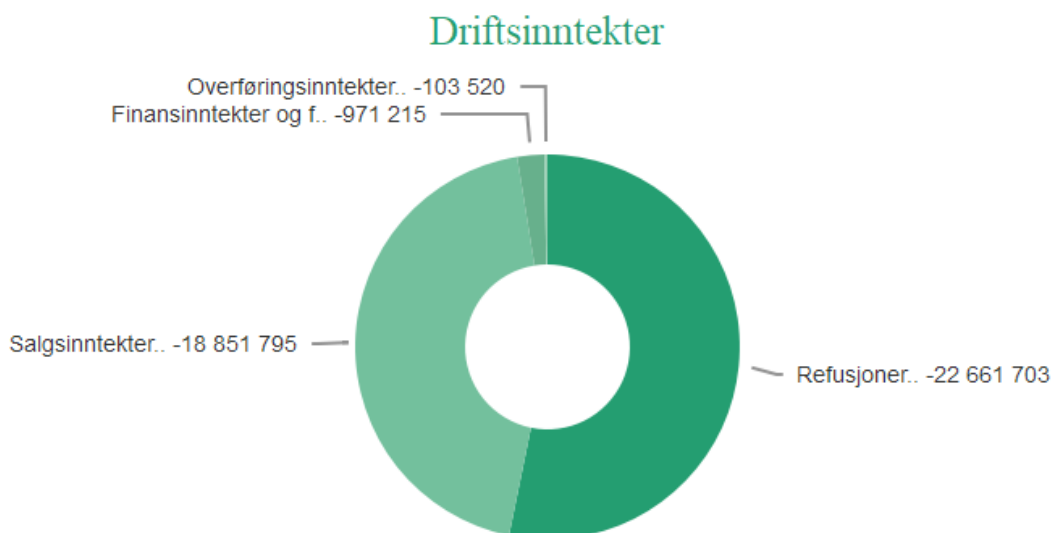
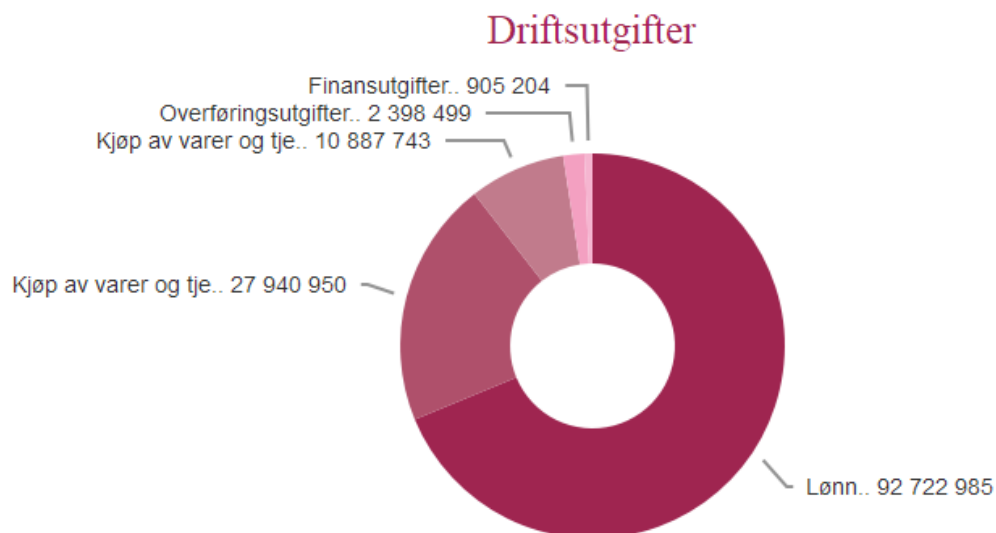
Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
153-Institusjonstjenesten	92 267	92 542	92 452	185	0,2 %
Sum	92 267	92 542	92 452	185	0,2 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	88 640	92 723	89 607	-3 116	-3,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 621	10 888	9 885	-1 003	-10,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	17 484	27 941	25 294	-2 647	-10,5 %
Overføringsutgifter	2 212	2 398	1 872	-526	-28,1 %
Finansutgifter	627	905	0	-905	0,0 %
Sum Driftsutgifter	119 584	134 855	126 658	-8 198	-6,5 %
Salgsinntekter	-17 420	-18 852	-16 790	2 062	-12,3 %
Refusjoner	-9 022	-22 662	-16 799	5 862	-34,9 %
Overføringsinntekter	-124	-104	0	104	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-476	-971	-616	355	-57,6 %
Sum Driftsinntekter	-27 042	-42 588	-34 205	8 383	-24,5 %
Netto resultat	92 542	92 267	92 452	185	0,2 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	2,04 %	8,43 %	10,46 %
Årlig sykefravær 2019	1,99 %	6,61 %	8,60 %

Bo- og dagtilbudstjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Hovedaktiviteten i Bo og dagtilbudstjenesten er å yte tjenester til hjemmeboende innbyggere som har vedtak på helse- og omsorgstjenester. Virksomhetsområdet har og ansvar for tjenesten

brukerstyrt personlig assistanse (BPA), avlastningstjeneste for barn og unge, støttekontakt og dagtilbudet Arken som er en arbeids og aktiviseringstjeneste for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Avdeling psykisk helse tilbyr hjelp og bistand til mennesker med psykiske plager/lidelser, herunder Gruppetilbud, Individuelle samtaler med kognitiv tilnærming og veiledet selvhjelp og oppfølgingstjeneste for mennesker med langvarige behov. Ansvar for ledelse av det kommunale kriseteam ved større ulykker og kriser ligger til avdeling psykisk helse.

Rusavdelingen består av en tverrfaglig sammensatt ansatte gruppe med bred kompetanse som tilbyr oppfølging av innbyggere som har behov for bistand på grunn av rusrelaterte utfordringer.

Avdelingen består av Rustjenesten, Helsestasjon Rus, ATA-senteret (Arbeidstrening og aktivitetssenter) og Miljøteam. I tillegg er Boligsosialt team organisert i Rusavdelingen.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og personer med funksjonsnedsett	3 904	5 571	4 208	303	7,2 %
Dagtilbud eldre og funksjonshemmede	7 666	7 885	7 844	178	2,3 %
Fengselhelsestjenesten	25	-28	0	-24	-6534,1 %
Bo-oppfølgingstjenesten	2 258	2 040	2 343	85	3,6 %
Tilbud til personer med rusproblemer	39	14	0	-39	0,0 %
Helsestasjon Rus	7	784	0	-7	0,0 %
Rustjenesten	2 787	1 950	3 308	522	15,8 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	3 429	2 084	2 316	-1 113	-48,0 %
Personlige assistenter - omsorgslønn	2 166	3 171	2 583	417	16,1 %
Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmene	58 149	56 184	58 499	350	0,6 %
Omsorgsbaser	10 753	5 121	8 638	-2 115	-24,5 %
Arb. for yrkes og utv. hemmede (ASVO)	0	783	0	0	0,0 %
Sum	91 181	85 559	89 738	-1 443	-1,6 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
156-Bo- og dagtilbudstjenesten	91 181	85 559	89 738	-1 443	-1,6 %
Sum	91 181	85 559	89 738	-1 443	-1,6 %

Virksomhetsområde Bo og dagtilbudstjenesten (BODA) avsluttet driftsåret med et merforbruk på 1,44 mill. Prognosert resultat pr september 2019 var balanse. De største avvikene er på turnustillegg, vikarutgifter sykdom og annet, ekstrahjelp og overtid. Enkelte poster som lærlinger, omsorgslønn og avlastning er ikke med i budsjettfordeling og budsjettavvik bygges fra første krone.

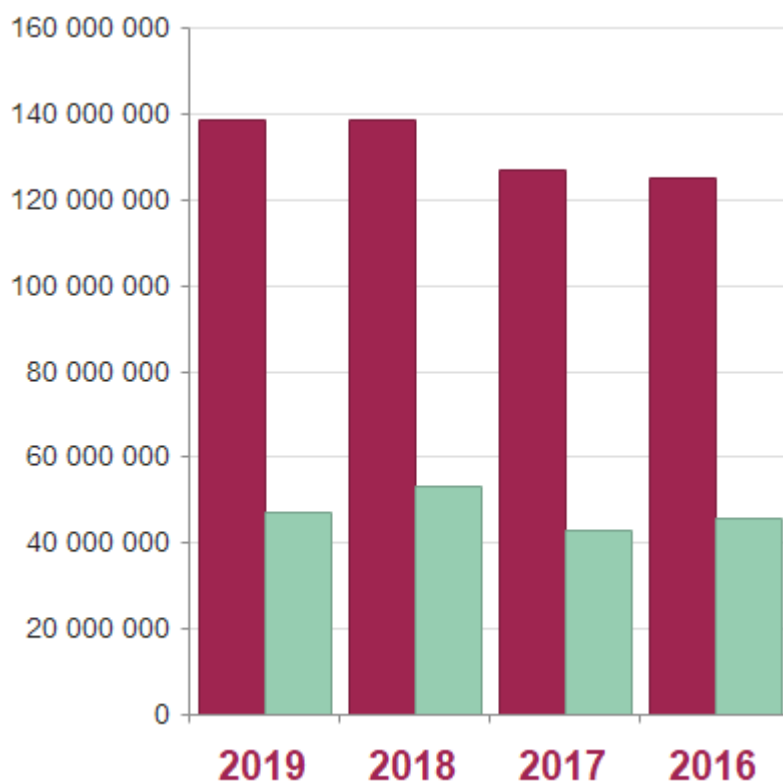
Driften i virksomhetsområdet er preget av store variasjoner i brukerbehov og aktivitet i de fleste avdelingene i BODA er nært knyttet opp mot ressurskrevende tjenester. Endringer i brukerbehov skjer ofte i et livsfaseperspektiv. Eksempelvis ved særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester ytt til enkeltbrukere som overføres til et annet omsorgsnivå. Dette medførte overtallighet i BODA på

4,2 årsverk. I tiltak rundt noen brukere med store og sammensatte behov, som krever samtidige tjenester på psykisk helse, rus, somatisk helse og psykososial fungering, har lønnsutgiftene økt utover høsten pga endret brukerbehov. Enkelte kan også ha forhøyet risiko for vold og trusler. Denne brukergruppen krever høy kompetanse hos hjelpeapparatet. Samtidig erfarer vi at det er vanskelig å rekruttere til disse tiltakene, både faste fullstillinger og vikarer. Sykefraværet er ofte høyt, noe som blant annet medfører bruk av overtid for å sikre forsvarlige tjenester.

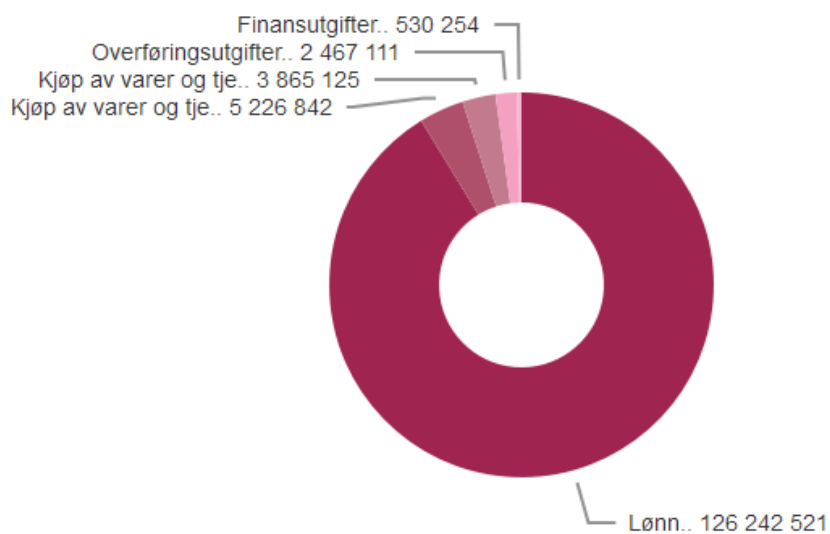
Regnskap

Beløp i 1000

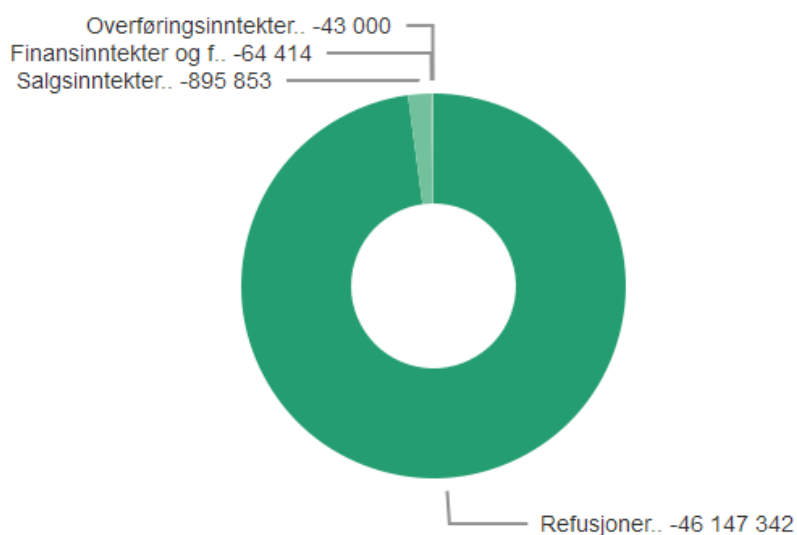
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	125 333	126 243	124 883	-1 360	-1,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 814	3 865	3 488	-377	-10,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 958	5 227	4 630	-597	-12,9 %
Overføringsutgifter	3 400	2 467	2 823	356	12,6 %
Finansutgifter	49	530	148	-382	-258,3 %
Sum Driftsutgifter	138 554	138 332	135 972	-2 360	-1,7 %
Salgsinntekter	-1 066	-896	-1 073	-177	16,5 %
Refusjoner	-51 839	-46 147	-45 111	1 036	-2,3 %
Overføringsinntekter	0	-43	0	43	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-89	-64	-49	15	-31,1 %
Sum Driftsinntekter	-52 994	-47 151	-46 234	917	-2,0 %
Netto resultat	85 559	91 181	89 738	-1 443	-1,6 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	2,45 %	7,21 %	9,66 %
Årlig sykefravær 2019	2,38 %	8,93 %	11,31 %

Velferd felles

Tjenesteområdebeskrivelse

I virksomhetsområde Velferd felles er Forvaltningskontoret, Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester og Digital velferd og utvikling samlet.

Forvaltningskontor for Helse og omsorgstjenester har som oppgave å motta og behandle alle søknader innenfor helse- og omsorgstjenester fra personer som bor eller oppholder seg i Verdal kommune. Forvaltningskontor fattet beslutninger og enkeltvedtak av bla hjemmetjenester, trygghetsalarm, matombrining, institusjonsplasser, avlastning.

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester er finansiert av midler i hovedsak fra Helsedirektoratet og samarbeider med tilsvarende enhet i Åfjord med å bistå kommunene i Trøndelag med å lage bedre tjenester for innbyggerne.

Digital velferd/utvikling er et nytt område og satt i drift i 2019. Oppgaver tillagt området er velferdsteknologi, fagsystem og Helseplattformen.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	974	0	1 328	355	26,7 %
Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende	137	0	0	-137	0,0 %
Hjemmesykepleie	6 984	0	4 816	-2 168	-45,0 %
Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmene	-160	0	6	166	2706,8 %
Institusjonslokaler	1	0	27	26	94,9 %
Sum	7 936	0	6 177	-1 759	-28,5 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
158-Velferd felles	7 936	0	6 177	-1 759	-28,5 %
Sum	7 936	0	6 177	-1 759	-28,5 %

Virksomhetsområdet Velferd felles har et samlet merforbruk på 1,76 mill. Av dette utgjør Forvaltningskontorets merforbruk 1,4 mill. Forvaltningskontorets merforbruk er i hovedsak personalutgifter. Enhet ble skilt ut fra virksomhetsområde hjemmetjenester på nyåret og budsjetttramme skulle baseres på midler fra hjemmetjenesten og frigjorte midler i form av økte inntekter i Institusjonstjenesten. Budsjettjustering er ikke foretatt mellom virksomhetene og merforbruket på lønn er ved årets slutt på 1,55 mill. Enhet er belastet for tomgangsleie av sosialboliger etter oppgave-flytting fra NAV (48'). Denne leiekostnaden har, etter reforhandlet avtale med Verdal boligselskap opphørt, se også NAV sine kommentarer. Det er arbeidet godt med plassering av utskrivningsklare pasienter gjennom året og samlet kostnad på kjøp av sykehusplass ble ikke mer enn 625 000, 375 000 under budsjett. Øvrig drift er forutsigbar og i henhold til budsjett.

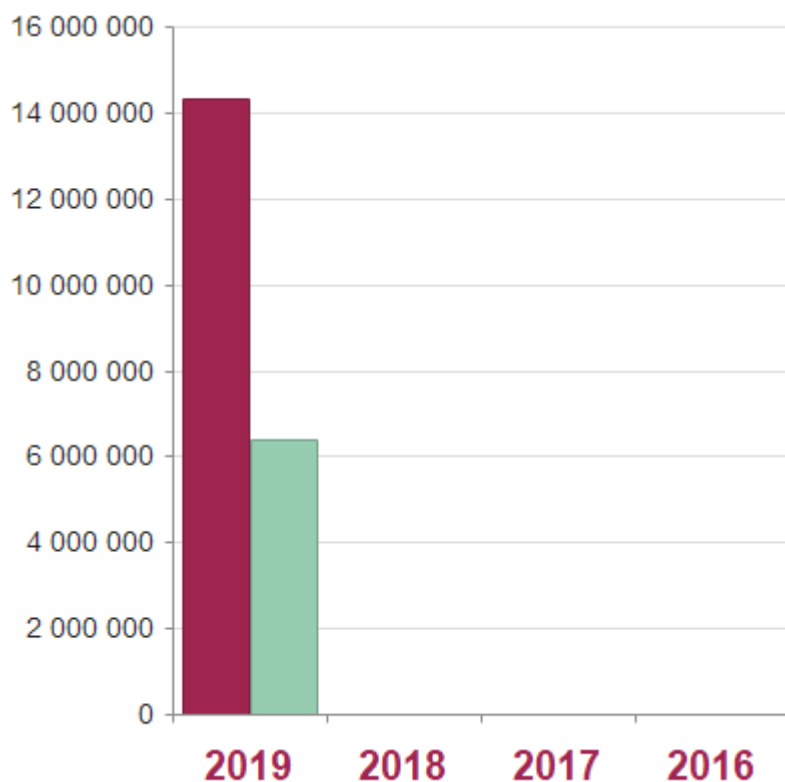
Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) mottar årlige driftstilskudd, i 2019 i omfang 2,2 mill fra Helsedirektoratet. Som vertskommune er kommunen ansvarlig for medfinansiering av senteret. I tillegg finansieres prosjekter av tilskuddsmidler knyttet til

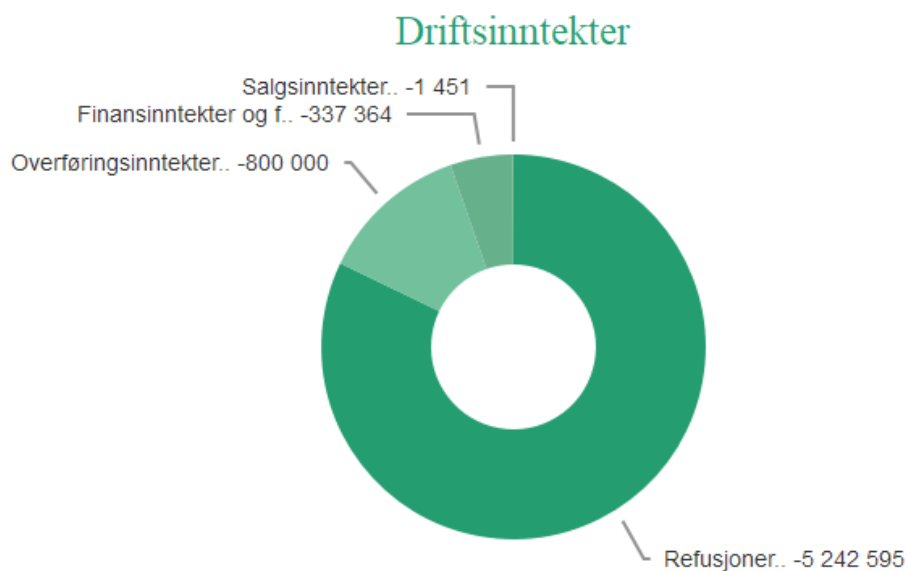
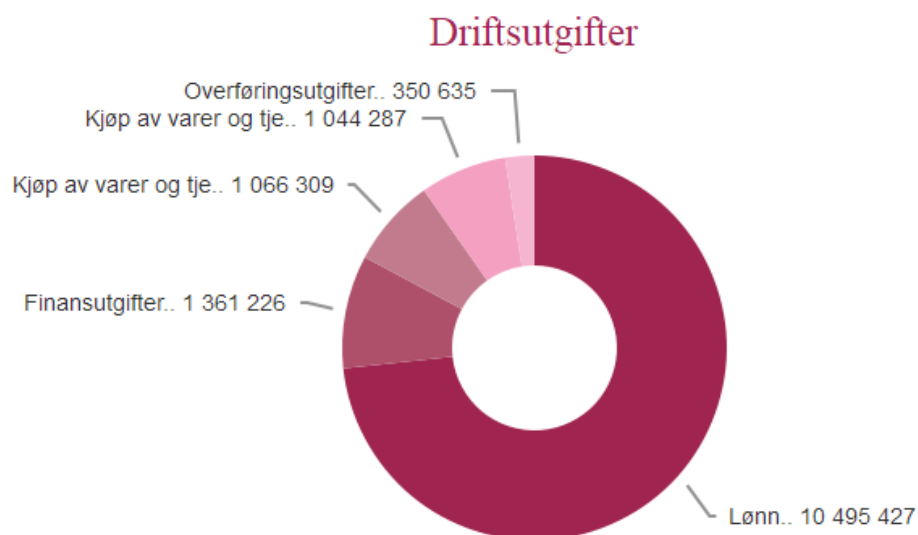
utviklingsprosjekter i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag. USHT har et merforbruk ved årets slutt knyttet til digitale velferdstjenester. Her er planlagt aktivitet lagt på et høyere nivå enn hva budsjetttramme var beregnet til. Øvrige prosjekter er slutført eller restmidler er avsatt på fond til dekning av videreføring av aktivitet i 2020.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	0	10 495	9 058	-1 437	-15,9 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	1 044	640	-404	-63,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	1 066	1 060	-6	-0,6 %
Overføringsutgifter	0	351	252	-98	-39,0 %
Finansutgifter	0	1 361	1 341	-20	-1,5 %
Sum Driftsutgifter	0	14 318	12 352	-1 966	-15,9 %
Salgsinntekter	0	-1	0	1	0,0 %
Refusjoner	0	-5 243	-5 047	196	-3,9 %
Overføringsinntekter	0	-800	-800	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	-337	-327	10	-3,1 %
Sum Driftsinntekter	0	-6 381	-6 174	207	-3,4 %
Netto resultat	0	7 936	6 177	-1 759	-28,5 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,73 %	2,94 %	3,67 %

NAV Sosial- og flyktningetjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

NAV er et partnerskap mellom kommunen og staten. Hovedformålet med partnerskapet er gjennom samordnede tjenester, å bistå innbyggere som har utfordringer på forskjellige områder til å kunne få

bedre levekår, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

Tjenesteområdet forvalter kommunens ansvar for tjenester etter Lov om sosiale tjenester i NAV. Dette innbefatter:

- Opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning
- Økonomisk stønad til livsopphold
- Midlertidig botilbud
- Individuell plan
- Kvalifiseringsprogram med tilhørende kvalifiseringsstønad

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Krisesenter/incestsenter	831	685	725	-106	-14,7 %
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	8 799	8 455	8 603	-196	-2,3 %
Flyktningekoordinerings	-2 698	-2 753	-2 729	-30	-1,1 %
Sosialboliger	1 178	3 254	1 007	-171	-17,0 %
Flyktningeboliger	-10	80	0	10	0,0 %
Kvalifiseringsordningen	797	438	590	-207	-35,1 %
Ytelse til livsopphold	16 030	14 689	14 180	-1 850	-13,0 %
Sum	24 927	24 848	22 376	-2 551	-11,4 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
159-NAV Sosial- og flyktningetjenesten	24 927	24 848	22 376	-2 551	-11,4 %
Sum	24 927	24 848	22 376	-2 551	-11,4 %

Som det fremgår av regnskapsoversikten ligger hovedårsaken til overforbruket innenfor kostnader til de tjenestene som er kommunens ansvar i henhold til Lov om sosiale tjenester i NAV. Det er spesielt innenfor økonomisk stønad til livsopphold at utfordringene ble størst. Tjenesten opplevde at det var en god del flere innbyggere som hadde krav på ytelsen enn det var budsjettet med. Spesielt i starten av 2019 var økningen av søknader om ytelser etter lov om sosiale tjenester større enn budsjettet ramme. Grunnene til denne økningen er flere, bl.a. innskjerping av regelverk i forhold til arbeidsavklaringspenger og uføretrygd og forventet økning av utbetalinger til flyktninger som er ferdig med introduksjonsprogram.

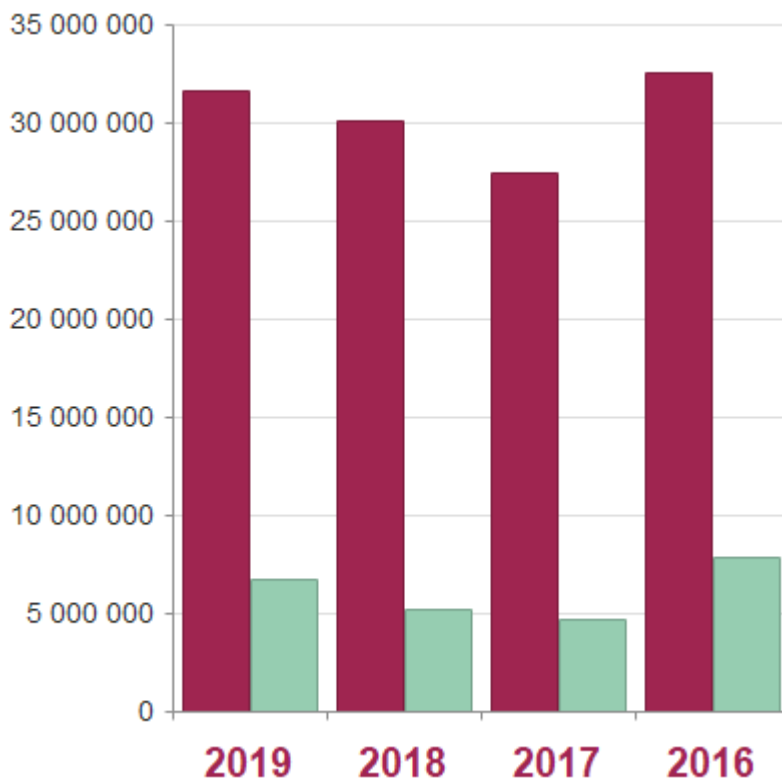
Virksomhetsområdet har gjennom året arbeidet for å sikre en bedre arbeidsflyt i enheten med sikte på å få avklart brukere mot rett ytelse og rette tiltak raskere. Dette vil føre til at mottakere av økonomisk sosialhjelp raskere kan komme seg over på annen selvforsørging. Tett oppfølging er nøkkelen til å få raskere avklaringer, og det er et stort fokus på å få til dette innenfor de personellmessige ressursene enheten råder over. I 2019 har det vært «ekstern finansiering» av forsøk med tettere oppfølging av enkeltbrukere gjennom Drømmenavet og Inklusivate.

Tjenesteområde sosialboliger fikk kompensert betalt tomgangsleie etter reforhandling av avtale mellom Verda boligselskap og kommunen. Dette medførte tilbakebetaling av 653 000 gjeldende for 2019. I tillegg ble det også kompensert for tomgangsleie betalt i 2018 på kr 1,45 mill. Denne tilbakebetalingen er postert på fellesområdet da den ikke har sammenheng med driften i NAV i 2019.

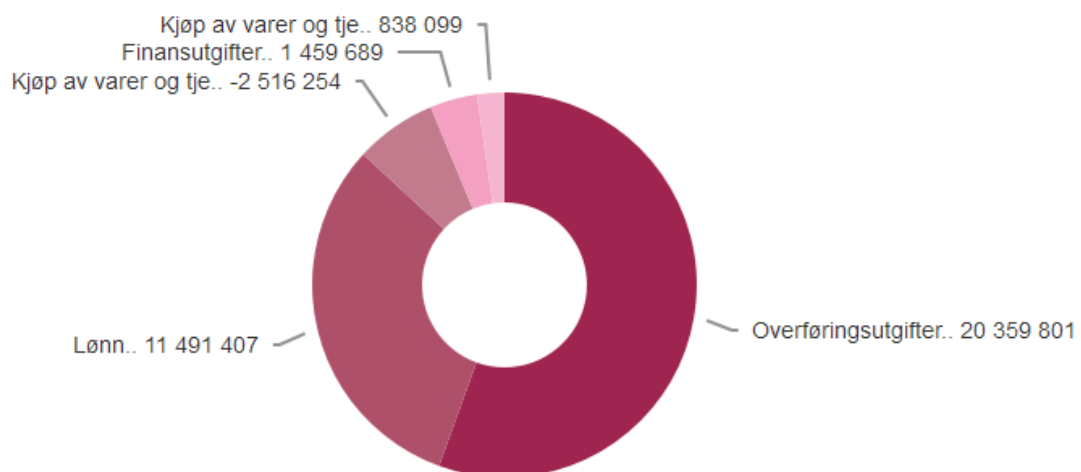
Regnskap

Beløp i 1000

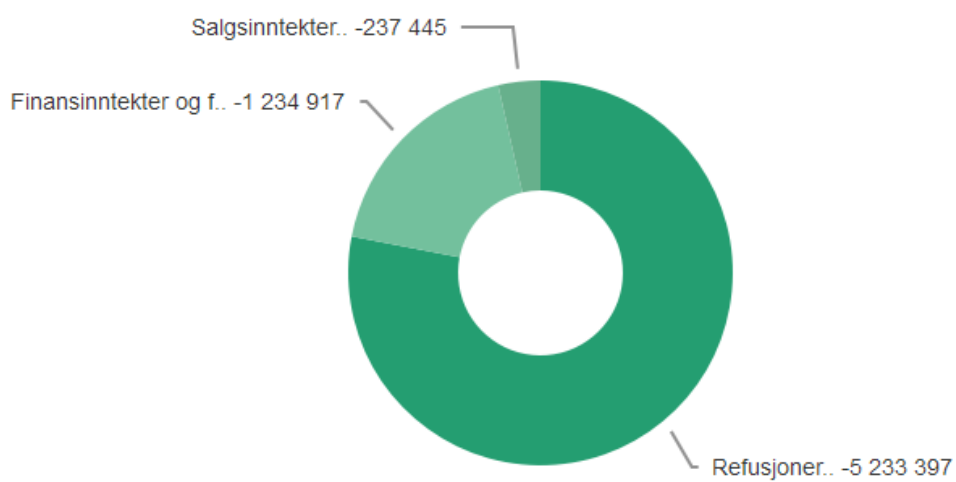
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	10 782	11 491	10 991	-501	-4,6 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-2 006	-2 516	-2 280	237	-10,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	735	838	800	-38	-4,8 %
Overføringsutgifter	18 920	20 360	15 968	-4 392	-27,5 %
Finansutgifter	1 626	1 460	750	-710	-94,6 %
Sum Driftsutgifter	30 057	31 633	26 229	-5 404	-20,6 %
Salgsinntekter	-410	-237	-450	-213	47,2 %
Refusjoner	-4 410	-5 233	-2 203	3 031	-137,6 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-388	-1 235	-1 201	34	-2,9 %
Sum Driftsinntekter	-5 209	-6 706	-3 853	2 853	-74,0 %
Netto resultat	24 848	24 927	22 376	-2 551	-11,4 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,63 %	9,16 %	9,79 %
Årlig sykefravær 2019	0,14 %	5,03 %	5,17 %

Næring og samfunnsutvikling

Nedenfor følger en gjennomgang av tallene for tjenesteområdet og budsjettavvikene. Det er bare store avvik som er særskilt kommentert av virksomhetene. Derfor vil det for mange virksomheter ikke være noen kommentarer knyttet til tallene. Det vil likevel være slik at generelle kommentarer for kommunens samlede regnskap kan ha en relevans. Dette er beskrevet foran under kapitlet analyse av økonomi og regnskap.

Oversikten viser tallene slik de fremgår av regnskapet, bevilgningsskjema drift (skjema 1B). Disse tallene er videre splittet opp etter arter (type inntekter og utgifter) i tabellene som følger.

Tjenesteområdebeskrivelse

Området har ansvar for virksomhetsområdene landbruk, miljø og arealforvaltning, teknisk drift, selvkostområder (vann, avløp og byggsak), integrering og mangfold og kulturtjenesten. Utviklingsstøtte og kirker mv hører og inn under ansvarsområdet.

Utvikling og utfordringer

Integrering og mangfold

Nedbemanning og omstilling i den takt som var ønskelig jf. økonomiplan 2019 er ikke gjennomført. Få bosettinger i 2019, men stort oppfølgingsbehov av enkeltpersoner bosatt tidligere. I 2016 og 2017 var det relativt store bosettinger, og mange av deltakerne fra 2016 fikk forlenget program jf. Introduksjonsloven. Det gjorde det nødvendig å beholde nok ressurser til å levere et forsvarlig tjenestetilbud, både i Innvandrertjenesten og Møllegata voksenopplæring (MVO). Det er imidlertid gjort nødvendige grep, og det er tatt ned 5,8 årsverk siden 2018.

Ny Introduksjonslov påfører virksomhetsområdet nye oppgaver, som f.eks. å ha et tilbud til kvinner som er hjemme i permisjon.

Antall norskkursdeltakere og elever i grunnskolen for voksne, går gradvis ned, slik at behovet for pedagogisk personell avtar, og vi står nå for første gang overfor en overtallighet i voksenopplæringen. Dette er det tatt tak i på forsvarlig vis og overtalligheten vil bli løst i samarbeid med partene.

Mange innvandrere som flytter til Verdal får ikke en varig tilknytning til kommunen. Over 20 prosent av de 3255 personene som flyttet vekk fra kommunen i 2013-2018 var innvandrere. Dette er en stor andel, tatt i betraktning at innvandrere utgjør kun 6,7 prosent av befolkningen i Verdal.

Kulturtjenesten

Situasjonen rundt Stiklestad Nasjonale Kultursenter og deres økonomiske situasjon på høsten resulterte bl.a i utspillet om ikke årlige oppsetninger av Spelet om Heilag Olav. For kommunen som eier får dette konsekvenser som følges opp med prosesser som er satt i gang i 2020.

På kulturkontoret har året vært preget av skifte av mannskap og sykmelding på høsthalvåret. Med en bemanning på tre personer er dette sårbart og situasjonen har resultert i redusert aktivitetsnivå og muligheter til oppfølging av oppgaver.

Aktiviteten med tilrettelegging for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet har vært jevn og høy gjennom året. Det gjelder bistand til idrettsanleggene det søkes spillemidler til, bidrag inn i prosjektering av idrettshall i nye Vinne og Ness skole, og prosess for å finne alternativ løsning for skytteranleggene.

Det samarbeides med eksterne aktører for tilrettelegging for friluftsliv, bl.a. er turvegen på Ørin nord rehabilitert med Fylkesmannen i Trøndelag.

Kulturskolen har en jevn aktivitet der det må balanseres mellom forventninger om utadrettet virksomhet (opptredener) og fornuftig drift for å gi et godt opplæringstilbud til elevene. Den desentraliserte undervisningen på Ness/Vinne skole har vært krevende denne høsten.

Biblioteket har jobbet mye med Bokåret 2019, mange arrangement og mye nytt samarbeid med andre aktører, spesielt bibliotekene i Innherred (Inderøy, Steinkjer, Levanger). Biblioteket har sammen med skolene i Verdal kommet godt i gang med skolebibliotekprosjektet i 2019. Dette videreføres i 2020.

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Året 2019 var preget av stor aktivitet innen landbruk, miljø og arealforvaltning, som utfordret kapasiteten på avdelingen. Det ble arbeidet med store arealplaner som vil sette sitt preg på Verdals samfunnet i tiår framover. Her vil nevnes, Kommunedelplan ny E6 Åsen-Mære, detaljreguleringer av kalkbrudd i Tromsdalen, «Domus kvartalet», «Megakvartalet» og Kvislaparken.

Det har vært holdt fokus på lovpålagte oppgaver og det å opprettholde produksjonen innen tidsfrister. I tillegg har kompleksiteten av oppgavene utfordret vår kompetanse. Vi ser en utvikling der kravet til kompetanse til våre medarbeidere blir større og større. Dette i tråd med samfunnsutviklingen generelt.

Verdal er en kommune med mye beitebruk, der næringen over tid har vært presset av rovdyr. Det har for det meste dreid seg om bjørn og jerv. Dette året fikk en også ulv inn i beiteområdene. Dette krevde omprioritering av ressurser og et tett samarbeid med Meråker og Levanger kommune.

Teknisk drift

Kommunens bygningsareal har økt, mens budsjett til drift og vedlikehold har ikke hatt samme utvikling. Dette går utover vedlikeholdet av bygningsmassen, noe som igjen forringer verdiene raskere enn nødvendig.

Ingen spesielle utfordringer innenfor vann og avløp. Det har vært normal drift innenfor vann og avløpssektoren gjennom året.

Utvalgte resultater

Integrering og mangfold

Gjennom Basiskompetanse for arbeidslivet (BKA) har flere fått seg arbeid i Verdal, noe som er svært gledelig og en klar måloppnåelse for vår virksomhet.

Gjennom grunnskolen for voksne (FVO) og gjennom vår rådgivingstjeneste har flere begynt på videregående skole. De som er under 21 år har da begynt i «Språkklassene» ved Verdal Videregående skole, som kvalifiserer for ordinær videregående skole, gjennom forsterket norskopplæring og grunnskolefagsundervisning.

Kulturtjenesten

Friluftsprosjektet *Tur for alle* ble ferdigstilt i 2019. Dette er en sentrumsnær friluftaktivitet med lav terskel for deltakelse som har blitt et svært populært aktivitetstilbud.

Biblioteket har økning i antall besøkende både på arrangement og i hverdagen, samt økt antall besøk på nettsidene og sosiale medier.

Viktige begivenheter

Integrering og mangfold

Leksehjelp for deltakere i introduksjonsprogram. Frivilligheten er rekruttert, og de stiller med ressurser til leksehjelp hver tirsdag. Et tilbud som er både nyttig, sosialt og inkluderende.

Basiskompetanse for arbeidslivet i samarbeid med «Veksttorget». Første kurs gjennomført høsten 2019 og andre kurs gjennomføres nå våren 2020.

Kaffevenn – et prosjekt for å få innvandrere og lokalbefolkning til å møtes over en kopp kaffe. Møteplassen er storrommet på ungdommens hus, «Panzer».

Kombinasjonsforsøket (Modulisert fag og yrkesopplæring), der Møllegata Voksenopplæring i samarbeid med Trøndelag fylke tilbyr å kombinere grunnskole med lærlingetid og fagbrev.

Kulturtjenesten

Kulturskolen satte høsten 2019 i gang trekkspillundervisning. Dette gjøres i samarbeid med Steinkjer kulturskole og Inderøy videregående skole og er finansiert med utviklingsmidler fra Norsk kulturskoleråd og gavemidler i forbindelse med Asmund Bjørkens bortgang.

Biblioteket fikk besøk av kulturministeren under arrangementet *Kulturministeren og de viktigste bøkene*.

Teknisk drift

Det er gjennomført og startet opp mange store og mindre prosjekter. Her nevnes kort Verdal Bo og Behandlingssenter og oppstart bygging ny Vinne og Ness skole.

Status økonomi

Beløp i 1000

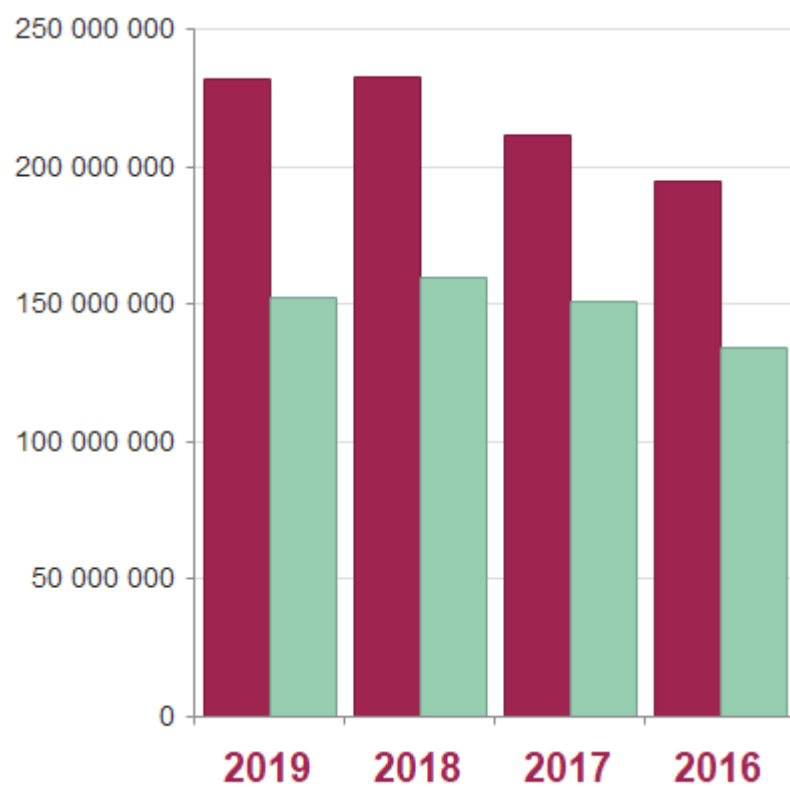
Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
140-Landbruk, miljø og arealforvaltning	6 234	6 437	6 608	374	5,7 %
141-Teknisk drift	42 829	37 382	38 031	-4 797	-12,6 %
143-Selvkostområder	-799	306	0	799	0,0 %
144-Næring og samfunnsutvikling felles	9 122	9 434	9 747	625	6,4 %
145-Integrering og mangfold	1 499	-794	237	-1 262	-532,5 %
146-Kulturtjenesten	20 663	20 261	20 824	161	0,8 %
Sum	79 548	73 027	75 447	-4 101	-5,4 %

Statusoversikten viser at tjenestekområdet samlet har brukt mer enn budsjett.

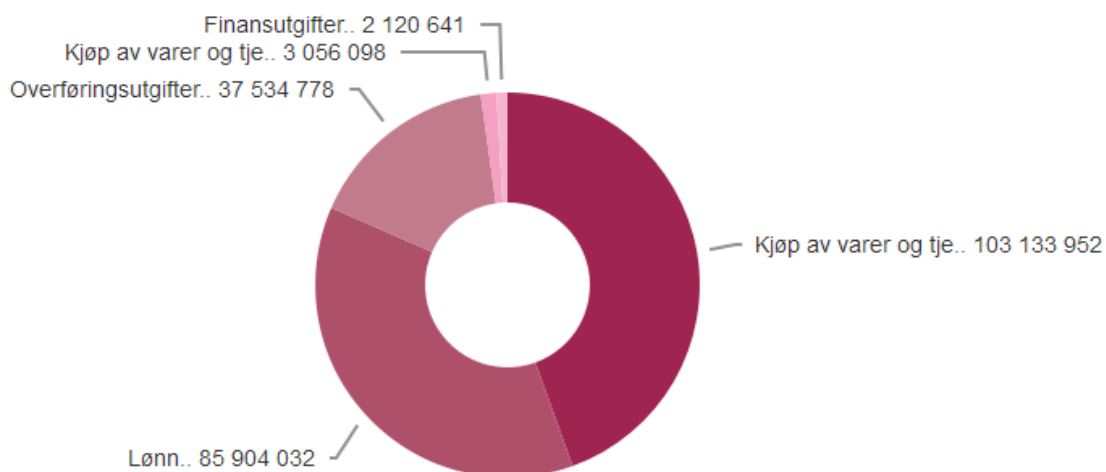
Regnskap

Beløp i 1000

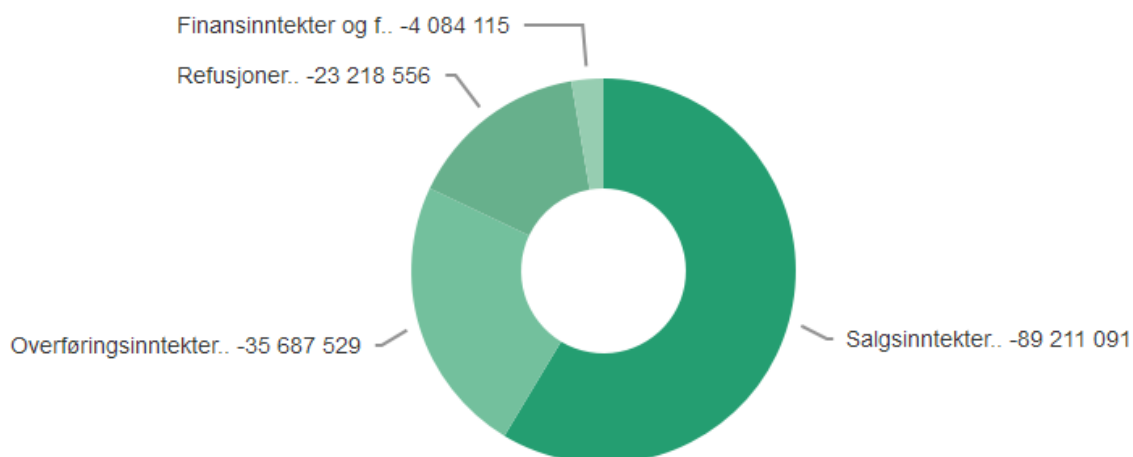
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	88 320	85 904	87 812	1 908	2,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	100 473	103 134	90 194	-12 940	-14,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 080	3 056	2 626	-430	-16,4 %
Overføringsutgifter	37 173	37 535	27 155	-10 380	-38,2 %
Finansutgifter	3 352	2 121	621	-1 499	-241,3 %
Sum Driftsutgifter	232 398	231 750	208 408	-23 342	-11,2 %
Salgsinntekter	-83 010	-89 211	-85 794	3 418	-4,0 %
Refusjoner	-26 973	-23 219	-18 185	5 034	-27,7 %
Overføringsinntekter	-44 316	-35 688	-25 928	9 760	-37,6 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 072	-4 084	-3 055	1 030	-33,7 %
Sum Driftsinntekter	-159 371	-152 201	-132 961	19 241	-14,5 %
Netto resultat	73 027	79 548	75 447	-4 101	-5,4 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,15 %	3,27 %	4,43 %
Årlig sykefravær 2019	1,10 %	2,74 %	3,84 %

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Tjenesteområdebeskrivelse

Området har i tillegg til landbruk, miljø og arealforvaltning, også ansvar for planområdet, administrasjon av eiendomsskatt og veterinærordningen.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	1 177	773	847	-330	-38,9 %
Plansaker	1 051	1 843	1 792	742	41,4 %
Byggesaker	0	3	0	0	0,0 %
Landbruk og bygdeutvikling	0	-3	0	0	0,0 %
Landbruk og miljø	3 535	3 736	3 968	433	10,9 %
Vannområde	15	0	0	-15	0,0 %
Naturforvaltning og friluftsliv	343	72	0	-343	0,0 %
Viltnemda	113	12	0	-113	0,0 %
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0,0 %
Sum	6 234	6 437	6 608	374	5,7 %

Status økonomi

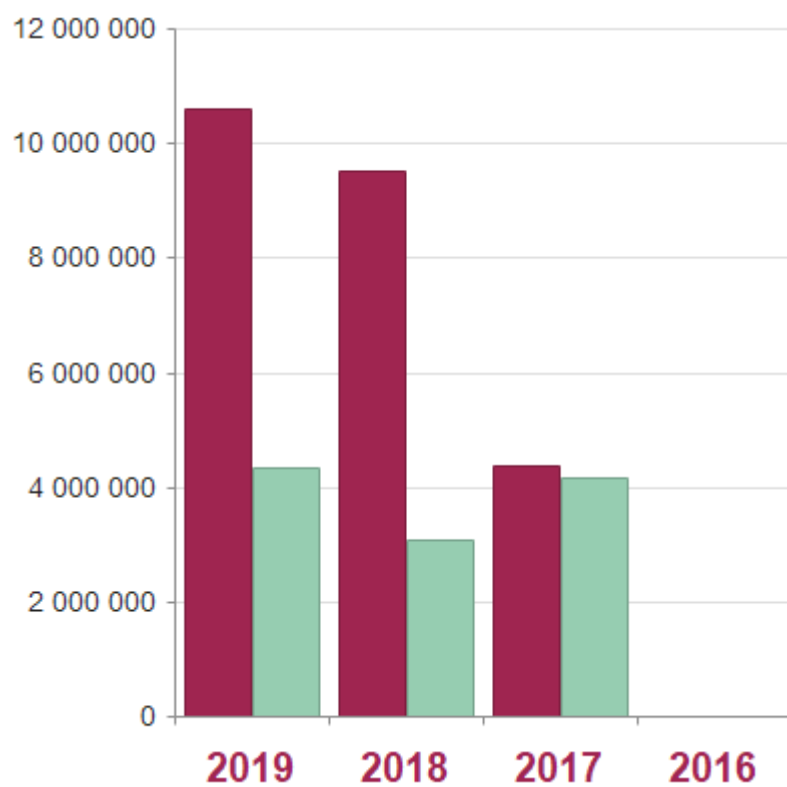
Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
140-Landbruk, miljø og arealforvaltning	6 234	6 437	6 608	374	5,7 %
Sum	6 234	6 437	6 608	374	5,7 %

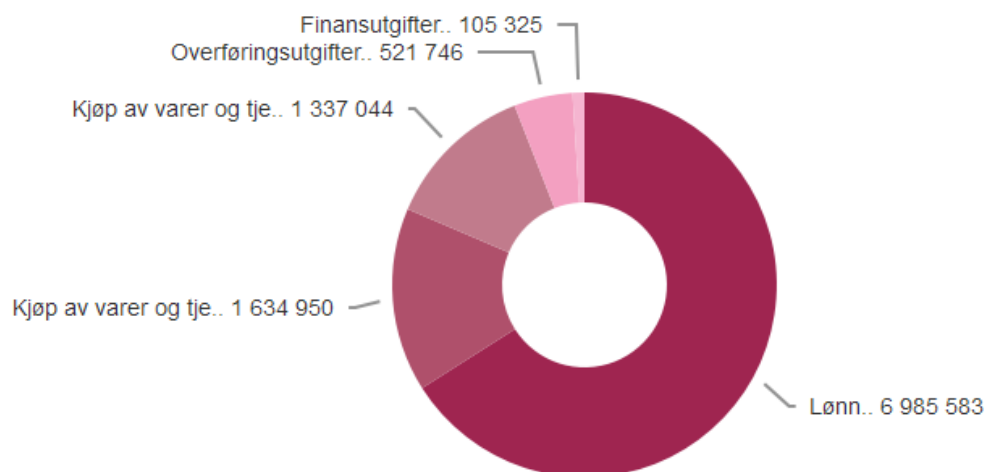
Regnskap

Beløp i 1000

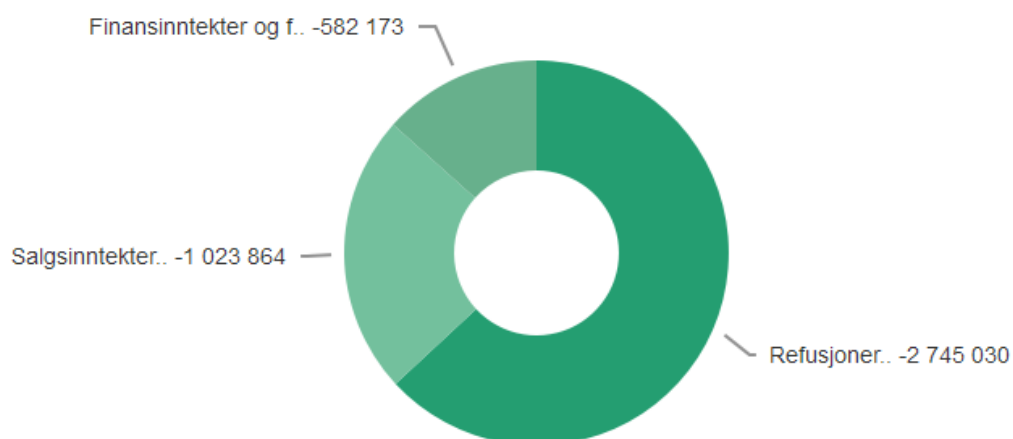
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	6 726	6 986	6 652	-333	-5,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	907	1 337	637	-700	-109,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 026	1 635	1 430	-205	-14,3 %
Overføringsutgifter	399	522	194	-328	-168,8 %
Finansutgifter	462	105	0	-105	0,0 %
Sum Driftsutgifter	9 519	10 585	8 913	-1 671	-18,8 %
Salgsinntekter	-724	-1 024	-570	454	-79,6 %
Refusjoner	-2 149	-2 745	-1 462	1 283	-87,8 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-210	-582	-274	308	-112,5 %
Sum Driftsinntekter	-3 083	-4 351	-2 305	2 046	-88,7 %
Netto resultat	6 437	6 234	6 608	374	5,7 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,62 %	5,19 %	6,81 %
Årlig sykefravær 2019	1,95 %	1,78 %	3,73 %

Teknisk drift

Tjenesteområdebeskrivelse

Teknisk drift omfatter drift og vedlikehold av all kommunal bygningsmasse, alle kommunale veier, og parker / grøntanlegg i sentrumsområdet.

Årsberetning2019

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	26	34	0	-26	0,0 %
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	1 287	2 328	1 890	603	31,9 %
Administrasjonslokaler	1 607	0	0	-1 607	0,0 %
Administrasjonslokaler	5 584	6 663	0	-5 584	0,0 %
Interne serviceenheter	-1	-3	22 752	22 753	100,0 %
Barnehage	12	0	0	-12	0,0 %
Grunnskole	31	2	0	-31	0,0 %
Voksenopplæring	53	0	0	-53	0,0 %
Voksenopplæring innvandrere	131	172	0	-131	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	2 530	1 947	0	-2 530	0,0 %
Skolelokaler	15 263	14 639	0	-15 263	0,0 %
Aktivitetstilbud barn og unge	100	109	0	-100	0,0 %
Annen klubbvirksomhet	0	379	0	0	0,0 %
Ørmelen legesenter	72	227	0	-72	0,0 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	5	0	0	-5	0,0 %
Omsorgsboliger	7	0	0	-7	0,0 %
Institusjonslokaler	3 102	3 177	0	-3 102	0,0 %
Kommunalt disponerte boliger	-1 404	-954	0	1 404	0,0 %
Omsorgsboliger	-1 214	-2 673	0	1 214	0,0 %
Tjenester utenfor ord. kommunalt ansv.område	-267	0	0	267	0,0 %
Utbyggingsområder for boliger	139	69	120	-19	-16,1 %
Festetomter	-1 060	-754	-550	510	92,7 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	0	0	0	0	0,0 %
Kommunale vegger	9 710	6 854	7 736	-1 974	-25,5 %
Gatelys	1 252	1 258	1 000	-252	-25,2 %
Rekreasjon i tettsted	1 286	1 030	1 288	2	0,2 %
Forebygging av branner og andre ulykker	150	0	0	-150	0,0 %
Beredskap Levanger	0	-186	0	0	0,0 %
Beredskap Verdal	-95	0	0	95	0,0 %
Distribusjon av vann	0	1	0	0	0,0 %
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	-9	-31	-5	4	84,0 %
Elveforebygging	38	129	200	162	81,0 %
Kulturminneforvaltning	3	0	0	-3	0,0 %
Kino	0	3 335	0	0	0,0 %
Andre idrettsformål	193	247	0	-193	0,0 %
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	3 200	2 850	3 089	-111	-3,6 %
Sentralidrettsanlegget	85	0	0	-85	0,0 %
Kommunale kulturbygg	617	-3 889	0	-617	0,0 %
Gravplasser og krematorier	397	421	512	114	22,3 %
Sum	42 829	37 382	38 031	-4 797	-12,6 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
141-Teknisk drift	42 829	37 382	38 031	-4 797	-12,6 %
Sum	42 829	37 382	38 031	-4 797	-12,6 %

Merforbruk innenfor Teknisk drift skyldes to hovedårsaker.

MERFORBRUK KOMMUNALE BYGG

Merforbruk kommunale bygg skyldes i hovedsak kjøp av strøm/bioenergi til våre kommunale bygg. Totalt merforbruk til kjøp av energi er på ca. 2,3 mill.kr i 2019 i forhold til budsjett. Ved budsjettering ble det forutsatt en strømpris på 30 øre/kwh. Kraftprisen varierte fra 57 øre/kwh i starten av året til ca. 40 øre/kwh i slutten av året.

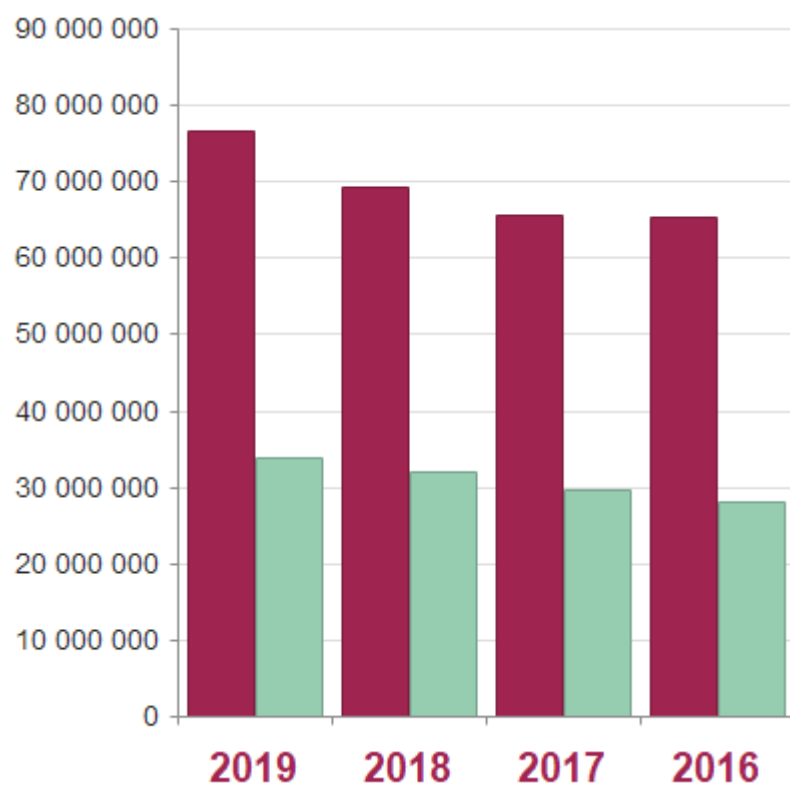
MERFORBRUK KOMMUNALE VEGER

Merforbruk kommunale veger skyldes i hovedsak økte timespriser på brøyting etter anbudsinnhenting senhøsten 2018. Brøytepris i 2018 lå på 670 kr/time. Timespriser etter anbud for 2019 og 2020 ligger på 800 – 1250 kr/time. Dette har medført at kostnadene til brøyting sprakk med ca. 2,5 mill.kr i forhold til budsjettet beløp.

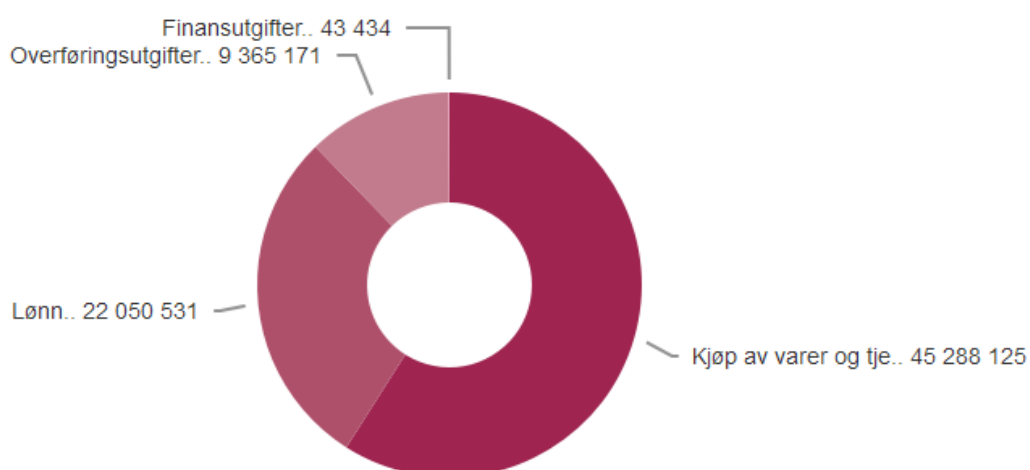
Regnskap

Beløp i 1000

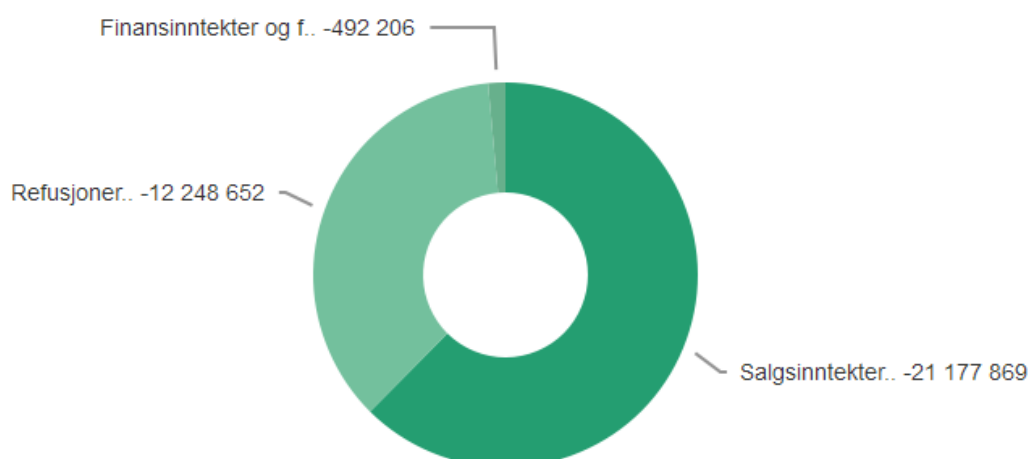
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	20 945	22 051	23 116	1 066	4,6 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	39 779	45 288	36 175	-9 113	-25,2 %
Overføringsutgifter	8 497	9 365	6 488	-2 878	-44,4 %
Finansutgifter	91	43	0	-43	0,0 %
Sum Driftsutgifter	69 312	76 747	65 779	-10 969	-16,7 %
Salgsinntekter	-20 534	-21 178	-19 630	1 548	-7,9 %
Refusjoner	-10 864	-12 249	-8 118	4 131	-50,9 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-532	-492	0	492	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-31 930	-33 919	-27 748	6 171	-22,2 %
Netto resultat	37 382	42 829	38 031	-4 797	-12,6 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,92 %	2,96 %	3,88 %
Årlig sykefravær 2019	1,10 %	3,80 %	4,90 %

Selvkostområder

Tjenesteområdebeskrivelse

Verdal kommunes regnskap inneholder pr i dag fire kommunale betalingstjenester som går til full selvkost; vann, avløp, byggesaksbehandling og matrikkelføring. I tillegg kommer renovasjon som ligger hos Innherred Renovasjon IKS og feiing som utføres av Innherred Brann og Redning.

Selvkost innebærer at betalingssatsen for tjenesten skal dekke kostnadene med å levere tjenesten. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene, og dersom det ved årets slutt er midler til overs, altså at innbyggerne har betalt mer i gebyrer enn hva det har kostet å frembringe tjenesten, skal disse pengene settes på et bundet selvkostfond. Midlene tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer senest over en femårsperiode.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

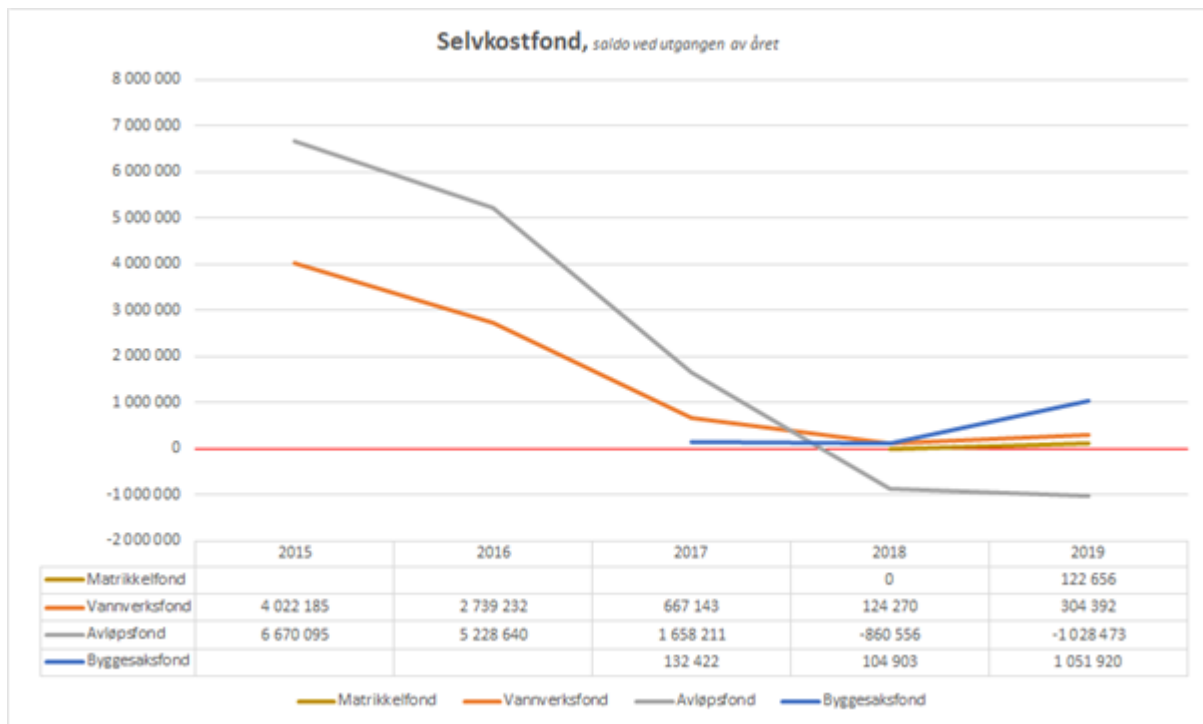
Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Interne serviceenheter	16 380	16 412	16 380	0	0,0 %
Grunnskole	0	3	0	0	0,0 %
Byggesaker	0	0	0	0	0,0 %
Gatelys	0	1	0	0	0,0 %
Feiervesen	1	0	0	-1	0,0 %
Produksjon av vann	4 738	4 190	4 843	105	2,2 %
Distribusjon av vann	-12 712	-11 360	-12 243	469	3,8 %
Avløpsrensing	12 425	11 166	10 670	-1 755	-16,5 %
Drift/vedlikehold av avløpsnett	-21 631	-20 106	-19 650	1 981	10,1 %
Sum	-799	306	0	799	0,0 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
143-Selvkostområder	-799	306	0	799	0,0 %
Sum	-799	306	0	799	0,0 %

Eventuelt overskudd settes som nevnt til fond, og grafen under viser utviklingen i kommunens selvkostfond (og avløpsunderskudd til fremføring ved utgangen av 2019):

Vann

Siden 2015 er vannfondet planmessig bygd ned igjen, etter et betydelig overskudd dette året. Dette er gjort ved at gebyrene ble holdt lave i årene 2016-2018, slik at man hvert år hadde høyere kostnader enn inntekter og dekket denne differansen ved bruk av fond. I 2019 ble gebyret økt igjen slik at tjenesten ble drevet omtrent i balanse, med kun en mindre avsetning til fond. I årene framover er det planlagt betydelige investeringer, blant annet i nytt høydebasseng på Hallemsåsen, og gebyrene må økes for å dekke inn økte renter og avdrag.

Avløp

Også innenfor avløp har fondet blitt regulert ned over noen år, men her ble forbruket i 2018 høyere enn budsjettet, noe som medførte et fremførbart underskudd fra avløpsvirksomheten. Det er ikke anledning til å operere med negative fond i kommuneregnskapet, men underskudd i et år kan likevel framføres til avregning mot fremtidige overskudd innenfor en ramme på 5 år. I 2019 har driften vært omtrent i balanse, noe også den forholdsvis flate utviklingen i det fremførbare underskuddet viser. Investeringsnivået i årene framover antas å bli nokså stabilt, og uten de samme store satsningene som innenfor vannområdet, men gebyret må likevel økes noe mer enn ordinær prisstigning for å dekke inn det framførbare underskuddet som ved utgangen av 2019 beløper seg til en drøy million.

Byggesaksbehandling

Byggesaksbehandling lå fram til 2017 i Innherred Samkommune, og grafen viser derfor fondsbalansen for disse midlene først fra 2017. Fondet vokser i 2019 på grunn av en del større enkeltsaker, slik som Verdal Bo- og Behandlingssenter og Ness/Vinne skole.

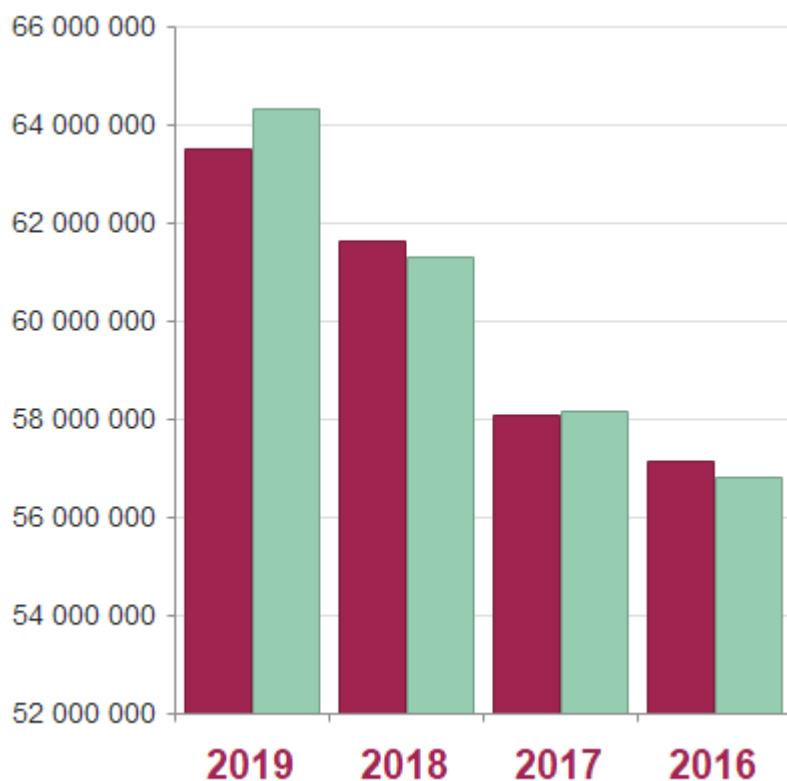
Matrikkelføring

På grunn av stor oppdragsmengde er det i 2019 også et lite overskudd innenfor matrikkelføring som settes til fond. Dette er første gang siden oppløsningen av samkommunen.

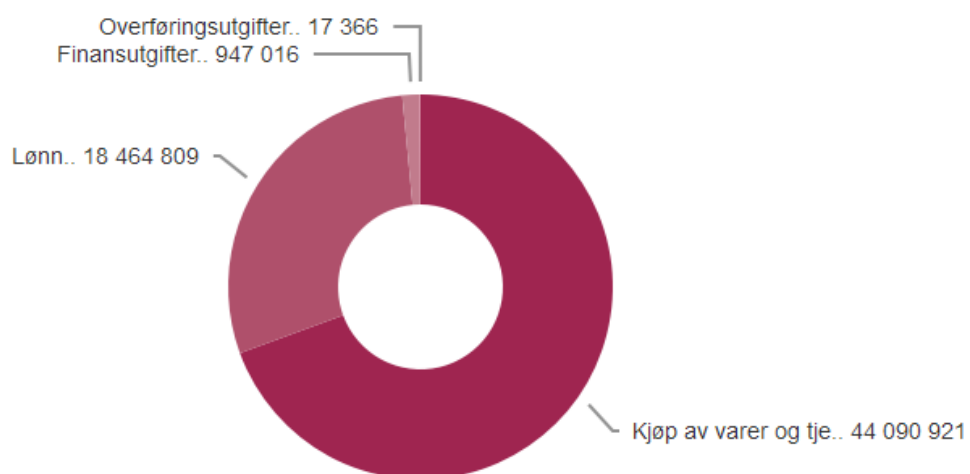
Regnskap

Beløp i 1000

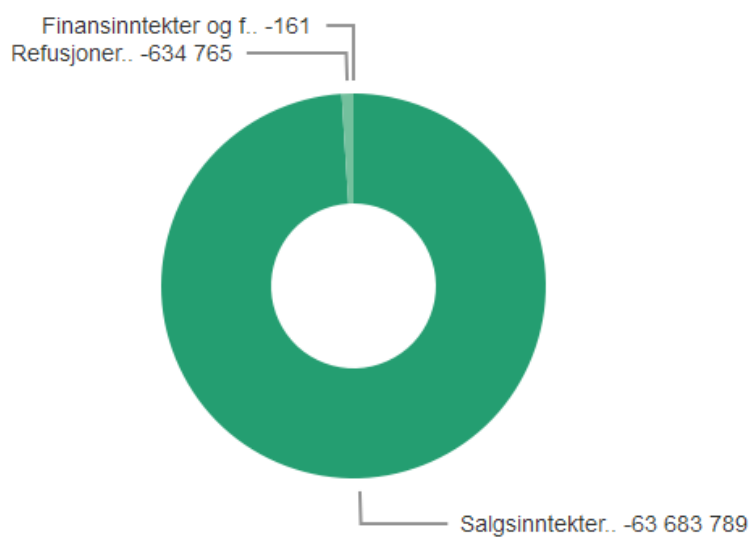
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	17 194	18 465	19 676	1 211	6,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	44 018	44 091	42 267	-1 824	-4,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	386	0	68	68	100,0 %
Overføringsutgifter	19	17	194	176	91,0 %
Finansutgifter	2	947	0	-947	0,0 %
Sum Driftsutgifter	61 618	63 520	62 205	-1 315	-2,1 %
Salgsinntekter	-58 051	-63 684	-62 011	1 673	-2,7 %
Refusjoner	-465	-635	-194	441	-227,6 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 797	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-61 313	-64 319	-62 205	2 114	-3,4 %
Netto resultat	306	-799	0	799	0,0 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,11 %	4,77 %	5,88 %
Årlig sykefravær 2019	0,84 %	2,58 %	3,43 %

Næring og samfunnsutvikling felles

Tjenesteområdebeskrivelse

Årsberetning2019

Virksomhetsområdet Næring og samfunnsutvikling felles omfatter samfunnsplanlegger og samfunnsutvikler / folkehelsekoordinator. Ansvar for overføringer til kirker mv ligger også her. Fra 2020 vil også ansvar for bistand og tilrettelegging for næringslivet legges hit.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	484	376	1 130	646	57,2 %
Grunnskole	-11	1	0	11	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	813	1 295	813	0	0,0 %
Tilbud til personer med rusproblemer	0	0	0	0	0,0 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	1	159	0	-1	0,0 %
Plansaker	494	469	478	-16	-3,4 %
Den Norske Kirke	4 766	4 627	4 766	0	0,0 %
Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	266	257	250	-16	-6,3 %
Gravplasser og krematorier	2 311	2 250	2 311	0	0,0 %
Sum	9 122	9 434	9 747	625	6,4 %

Status økonomi

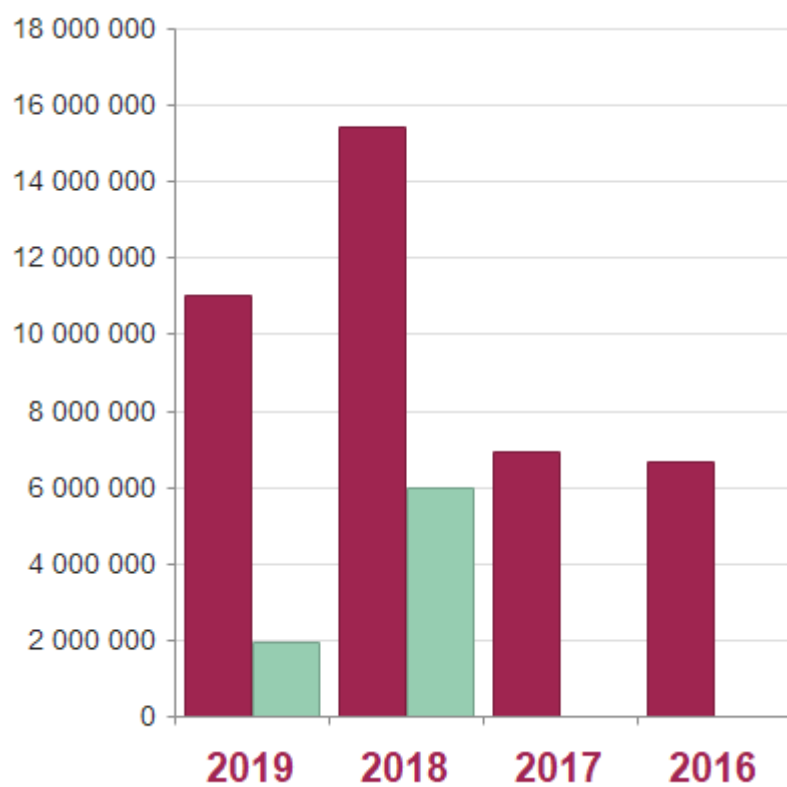
Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
144-Næring og samfunnsutvikling felles	9 122	9 434	9 747	625	6,4 %
Sum	9 122	9 434	9 747	625	6,4 %

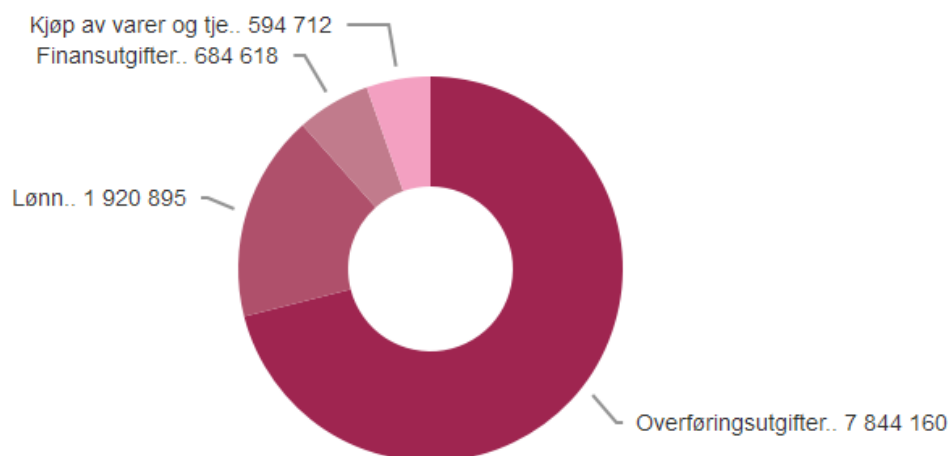
Regnskap

Beløp i 1000

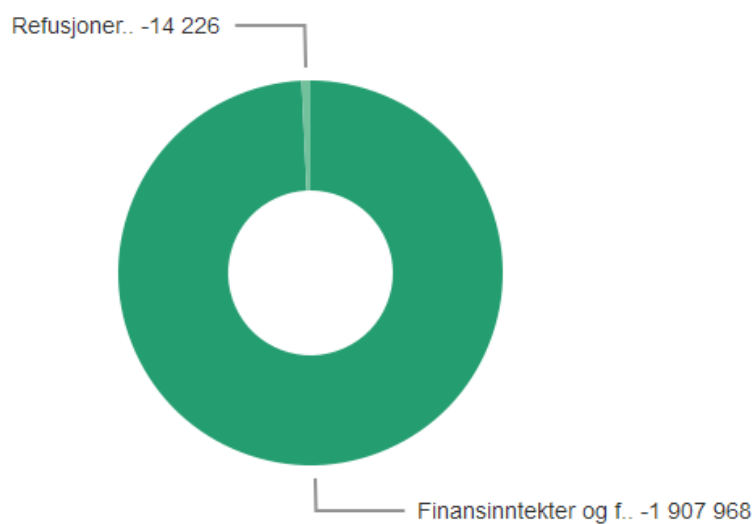
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	4 287	1 921	2 374	453	19,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 129	595	802	208	25,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	66	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	7 932	7 844	7 889	45	0,6 %
Finansutgifter	2 025	685	621	-63	-10,2 %
Sum Driftsutgifter	15 440	11 044	11 687	642	5,5 %
Refusjoner	-4 807	-14	-32	-18	55,2 %
Overføringsinntekter	-283	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-915	-1 908	-1 908	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-6 005	-1 922	-1 940	-18	0,9 %
Netto resultat	9 434	9 122	9 747	625	6,4 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,08 %	0,00 %	0,08 %
Årlig sykefravær 2019	0,38 %	0,00 %	0,38 %

Integrering og mangfold

Tjenesteområdebeskrivelse

I virksomhetsområdet Integrering og Mangfold er det samlet en rekke tjenester for å ivareta og kvalifisere flest mulig nyankomne for utdanning og arbeid slik at de blir økonomisk selvstendige og integrert i det norske samfunnet.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	928	1 505	355	-573	-161,3 %
Innvanderråd	13	14	0	-13	0,0 %
Grunnskole	600	1 133	600	0	0,0 %
PP-tjeneste	150	200	150	0	0,0 %
Styrket tilbud til førskolebarn	50	200	50	0	0,0 %
Voksenopplæring innvandrere	8 662	8 283	7 431	-1 232	-16,6 %
Aktivitetstilbud barn og unge	-415	194	150	565	377,0 %
Barne- og ungdomsarbeid	85	1	3	-82	-2667,5 %
Forebygging - helsestasjons- og skolehelsetjeneste	0	10	0	0	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	400	825	400	0	0,0 %
Annet foreb.arbeid Helse og sosial	40	187	80	40	50,0 %
Prosjekt rehabilitering	0	1	0	0	0,0 %
Diagnose, behandling, re-/habilitering	58	42	90	32	36,0 %
Legetjeneste - fellesutgifter	0	1	0	0	0,0 %
Stekke legesenter	0	18	0	0	0,0 %
Verdal legesenter	0	6	0	0	0,0 %
Ørmelen legesenter	0	23	0	0	0,0 %
Flyktningekoordinerings	4 715	4 806	3 015	-1 700	-56,4 %
Barneverntjeneste	0	51	0	0	0,0 %
Flyktningeboliger	384	832	590	206	34,9 %
Introduksjonsordningen	11 640	14 396	12 276	636	5,2 %
Ytelse til livsopphold	1 016	1 144	900	-116	-12,9 %
Bibliotek	150	150	75	-75	-100,0 %
Generelt statstilskudd vedr flyktninger	-26 977	-34 816	-25 928	1 049	4,0 %
Sum	1 499	-794	237	-1 262	-532,5 %

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
145-Integrering og mangfold	1 499	-794	237	-1 262	-532,5 %
Sum	1 499	-794	237	-1 262	-532,5 %

Integrering og mangfold sitt budsjettavvik handler om fire hovedområder:

1. Forventede inntekter fra norsktilskudd var overbudsjettet. Årsak: forventning om tilskudd for flere personer.
2. Det var ikke budsjettet for spesialpedagogisk tiltak for ressurskrevende bruker. Årsak: uventet utgift.
3. Det ikke var budsjettet med økte interne overføringer til NAV. Årsak: økte utgifter til sosialhjelp

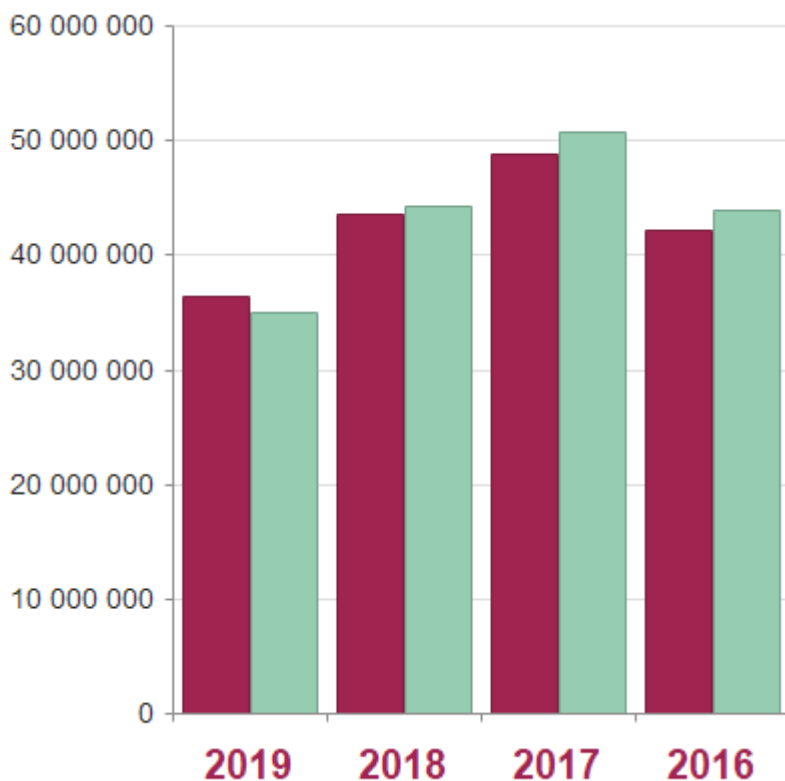
4. Undervisning til innvandrere som f.eks er gift med nordmenn og som jf. introduksjonsloven har rett og plikt til norskopplæring. Grunnskoleopplæring til de som ikke har grunnskole fra hjemlandet, har krav på det. I&M mottar ikke integreringstilskudd for disse to grupper. Det er riktig å påpeke at budsjettavviket ikke var størst her.

Samlet var det et merforbruk på lønn i 2019. Den viktigste årsaken var at det fortsatt var behov for tjenester i 2019 på nivå med 2018.

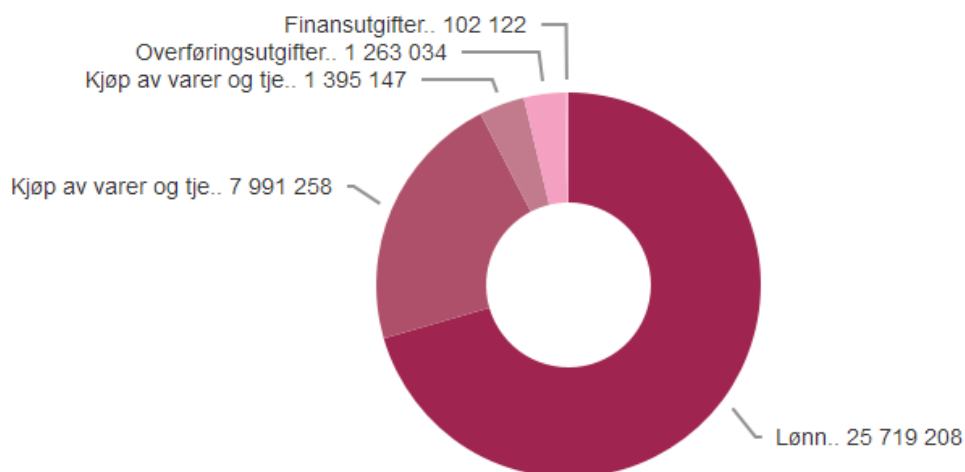
Regnskap

Beløp i 1000

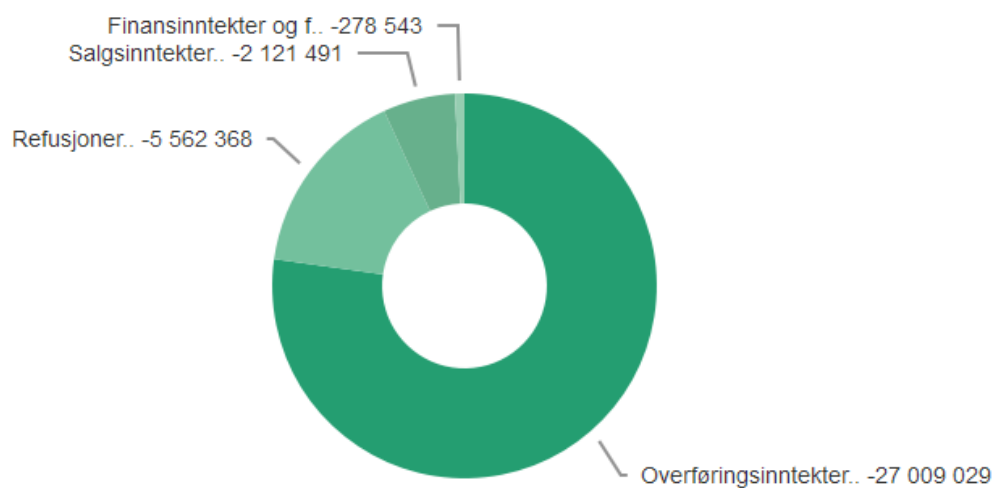
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	29 115	25 719	25 367	-352	-1,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 136	7 991	7 180	-812	-11,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 601	1 395	1 128	-267	-23,7 %
Overføringsutgifter	1 378	1 263	1 530	267	17,4 %
Finansutgifter	261	102	0	-102	0,0 %
Sum Driftsutgifter	43 492	36 471	35 205	-1 266	-3,6 %
Salgsinntekter	-2 397	-2 121	-2 322	-200	8,6 %
Refusjoner	-7 135	-5 562	-6 593	-1 031	15,6 %
Overføringsinntekter	-34 754	-27 009	-25 928	1 081	-4,2 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	-279	-125	154	-122,8 %
Sum Driftsinntekter	-44 286	-34 971	-34 968	4	0,0 %
Netto resultat	-794	1 499	237	-1 262	-532,5 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,70 %	4,03 %	5,73 %
Årlig sykefravær 2019	1,37 %	2,59 %	3,96 %

Kulturtjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Kulturtjenesten omfatter kulturkontoret, kulturskolen og biblioteket.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	409	594	475	66	13,9 %
Grunnskole	211	173	250	39	15,8 %
Barne- og ungdomsarbeid	57	49	100	43	43,2 %
Fritidstilbud eldre og funksjonshemmede	47	62	92	45	48,8 %
Frivillighetssentralen	0	688	0	0	0,0 %
Bibliotek	3 001	2 888	2 943	-58	-2,0 %
Bibliotekstjenester ved Verdal fengsel	0	-10	0	0	58,8 %
Kunstformidling (sang, teater, litteratur)	4 955	4 644	4 900	-55	-1,1 %
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	-252	0	0	252	0,0 %
Andre idrettsformål	3 994	3 605	3 770	-225	-6,0 %
Musikk- og kulturskoler	4 285	5 266	4 197	-88	-2,1 %
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	5	8	15	10	63,9 %
Andre kulturtiltak	2 053	2 294	2 227	174	7,8 %
Frivilligsentralen	688	0	688	0	0,0 %
Kommunale kulturbygg	1 210	0	1 167	-43	-3,7 %
Sum	20 663	20 261	20 824	161	0,8 %

Status økonomi

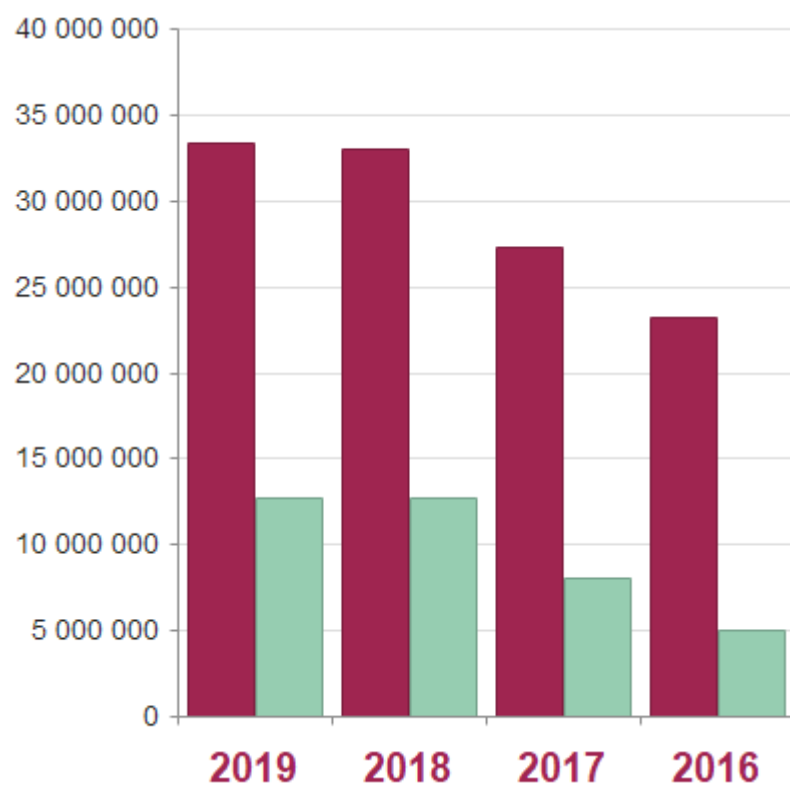
Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
146-Kulturtjenesten	20 663	20 261	20 824	161	0,8 %
Sum	20 663	20 261	20 824	161	0,8 %

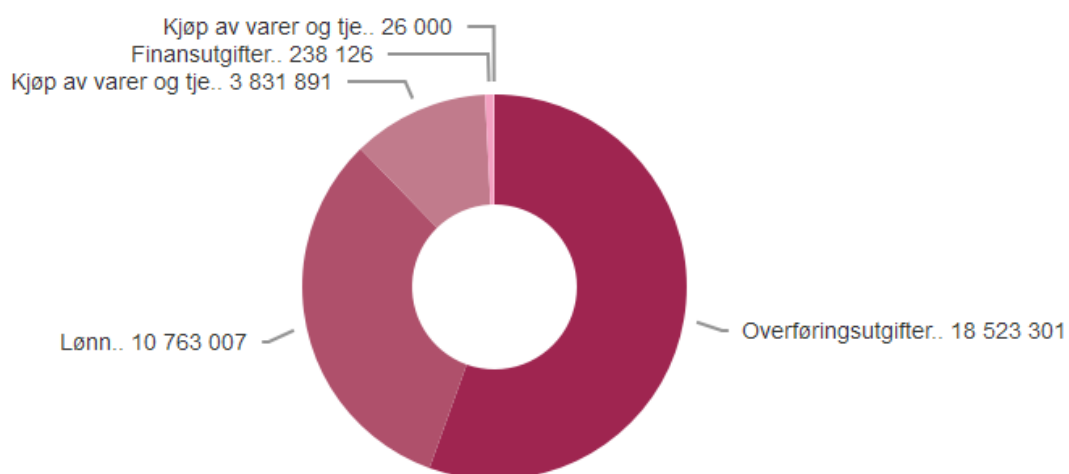
Regnskap

Beløp i 1000

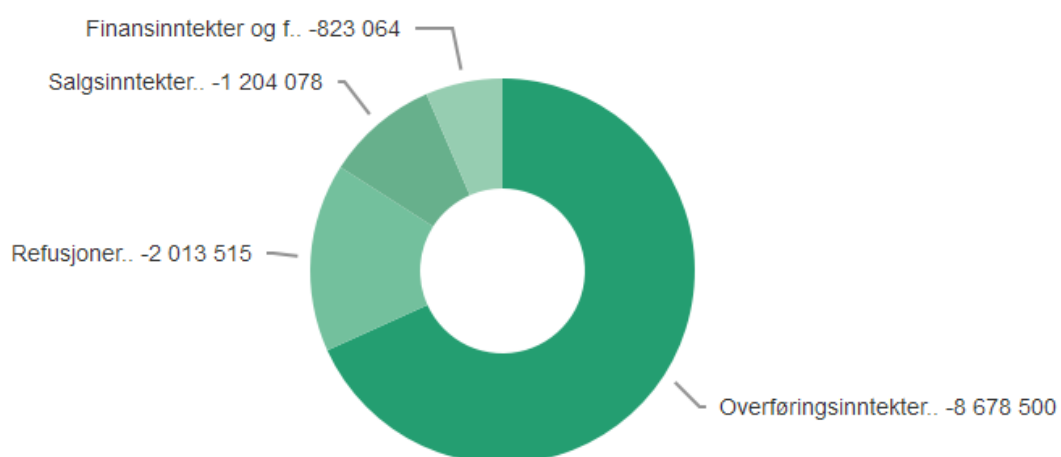
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	10 054	10 763	10 626	-137	-1,3 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 504	3 832	3 133	-698	-22,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	26	0	-26	0,0 %
Overføringsutgifter	18 948	18 523	10 860	-7 663	-70,6 %
Finansutgifter	511	238	0	-238	0,0 %
Sum Driftsutgifter	33 016	33 382	24 619	-8 763	-35,6 %
Salgsinntekter	-1 303	-1 204	-1 261	-57	4,5 %
Refusjoner	-1 554	-2 014	-1 787	227	-12,7 %
Overføringsinntekter	-9 279	-8 679	0	8 679	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-619	-823	-748	75	-10,1 %
Sum Driftsinntekter	-12 755	-12 719	-3 795	8 924	-235,1 %
Netto resultat	20 261	20 663	20 824	161	0,8 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,91 %	0,43 %	1,34 %
Årlig sykefravær 2019	0,67 %	1,67 %	2,34 %

§ 27 samarbeid

Nedenfor følger en gjennomgang av tallene for kommunesamarbeidene samlet og budsjettavvikene. Det er bare store avvik som er særskilt kommentert.

Generelle kommentarer for kommunens samlede regnskap kan ha en relevans også for kommunesamarbeidene. Dette er beskrevet foran under kapitlet analyse av økonomi og regnskap. Ellers vises til årsberetningene for de enkelte samarbeidene. Disse finnes ved å gå inn i de enkelte kommunesamarbeidene under §27.

Oversikten viser tallene slik de fremgår av regnskapet, bevilgningsskjema drift (skjema 1B). Disse tallene er videre splittet opp etter arter (type inntekter og utgifter) i tabellene som følger.

Status økonomi

Beløp i 1000

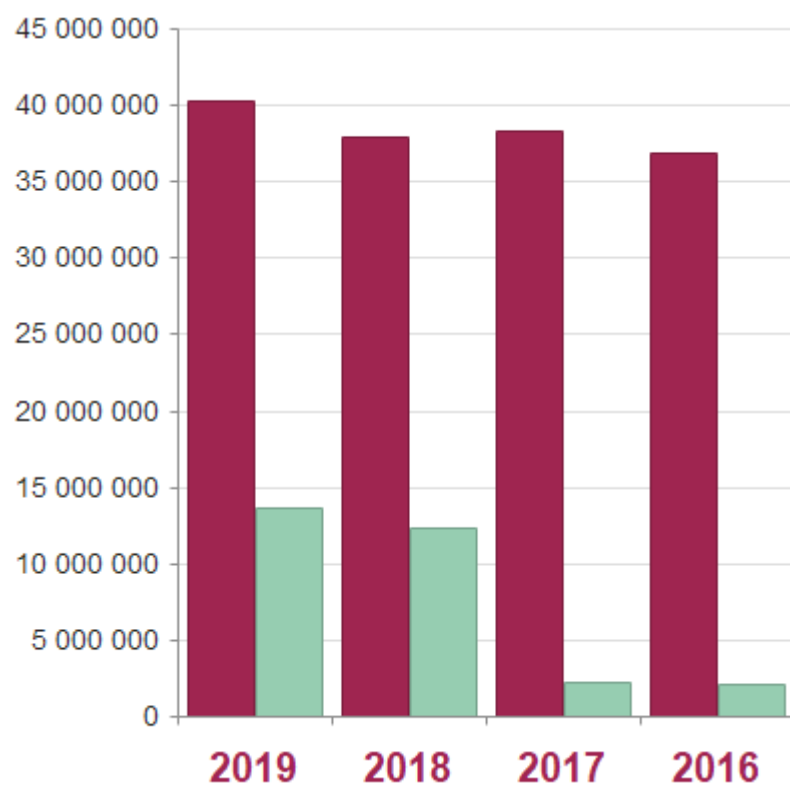
Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
170-IK Regnskap, innføring og lønn	2 760	3 208	3 165	405	12,8 %
171-IK Geodata og oppmåling	278	561	540	262	48,5 %
195-IK Kemner, IKT, advokat	12 269	12 202	12 280	11	0,1 %
196-IK Innherred Brann og redning	10 742	9 607	10 200	-542	-5,3 %
197-IK Innherred Innkjøp	634	0	827	193	23,4 %
Sum	26 682	25 578	27 012	330	1,2 %

Statusoversikten viser at samarbeidene samlet har et forbruk som er lavere enn budsjettet.

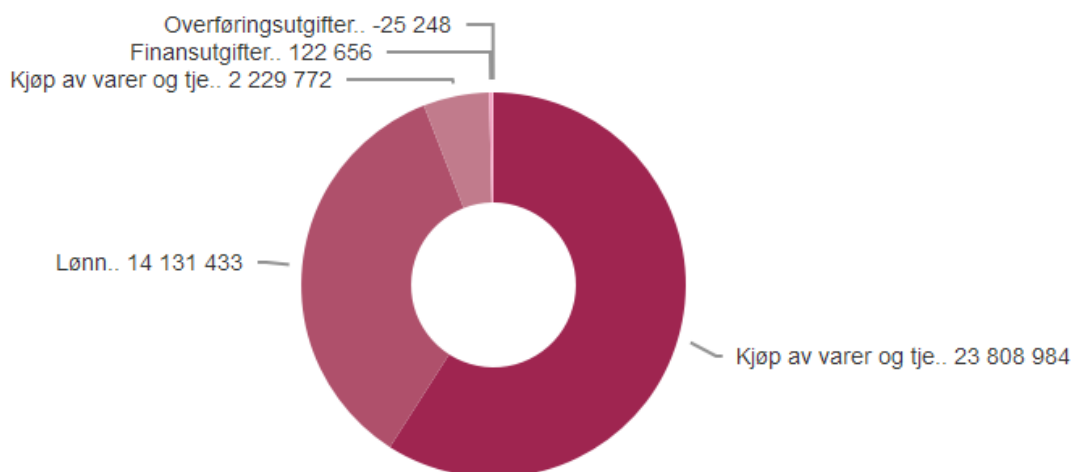
Regnskap

Beløp i 1000

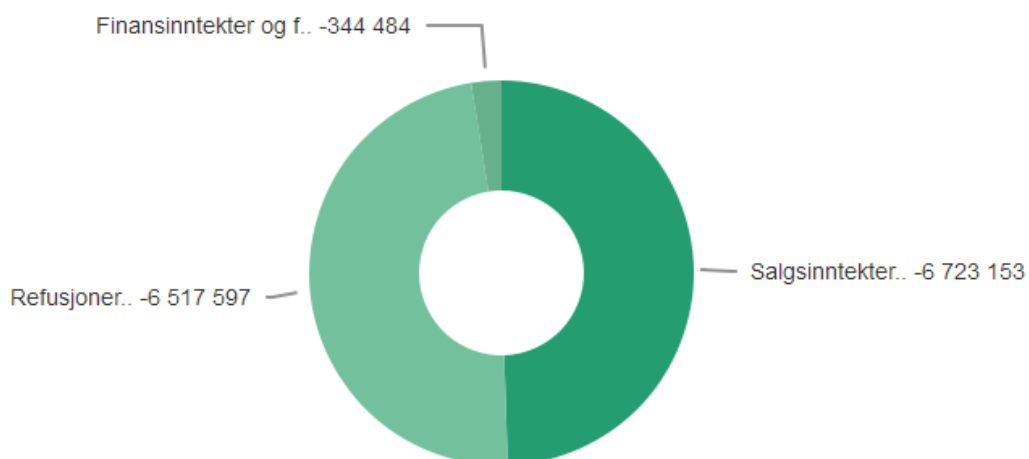
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	13 891	14 131	14 115	-17	-0,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 824	2 230	1 881	-348	-18,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	22 263	23 809	23 652	-157	-0,7 %
Overføringsutgifter	-10	-25	386	411	106,5 %
Finansutgifter	5	123	2	-121	-6032,8 %
Sum Driftsutgifter	37 973	40 268	40 036	-231	-0,6 %
Salgsinntekter	-6 126	-6 723	-6 150	573	-9,3 %
Refusjoner	-6 043	-6 518	-6 694	-177	2,6 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-226	-344	-180	164	-91,4 %
Sum Driftsinntekter	-12 395	-13 585	-13 024	561	-4,3 %
Netto resultat	25 578	26 682	27 012	330	1,2 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,60 %	3,53 %	5,13 %
Årlig sykefravær 2019	1,26 %	2,75 %	4,01 %

IK Regnskap, innfordring og lønn

Tjenesteområdebeskrivelse

Innherred kommunesamarbeid, regnskap og lønn (heretter kalt IKRIL) er et interkommunalt samarbeid som er opprettet med hjemmel i kommunelovens § 27 av 25.sept. 1992 for å løse

deltakerkommunenenes oppgaver på en effektiv måte. Enheten er lokalisert i Herredshuset ved Verdal Rådhus. Samarbeidet ble opprettet etter oppløsning av samkommunen pr 31.12.2017.

Enhetens oppgaver er føring av kommuneregnskap og eventuelle andre regnskap, som IKS kommunene deltar i. Ivareta alle funksjoner vedrørende lønnsutbetaling og rapporteringer for de deltakende kommunene, samt bistå de deltakende kommuner i forbindelse med lønnsforhandlinger. Samarbeidet utfører fakturering av kommunale varer, tjenester og gebyrer etter grunnlag og innfordrer kommunale krav.

Deltakere i samarbeidet er Verdal kommune og Levanger kommune.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Årsberetning og rapportering i året

Kommunesamarbeidet legger ut sin rapportering på egen nettside:

<https://www.verdal.kommune.no/Organisasjon/Virksomhetsomrader/Regnskap-innfordring-og-lonn/>

Status økonomi per tjeneste

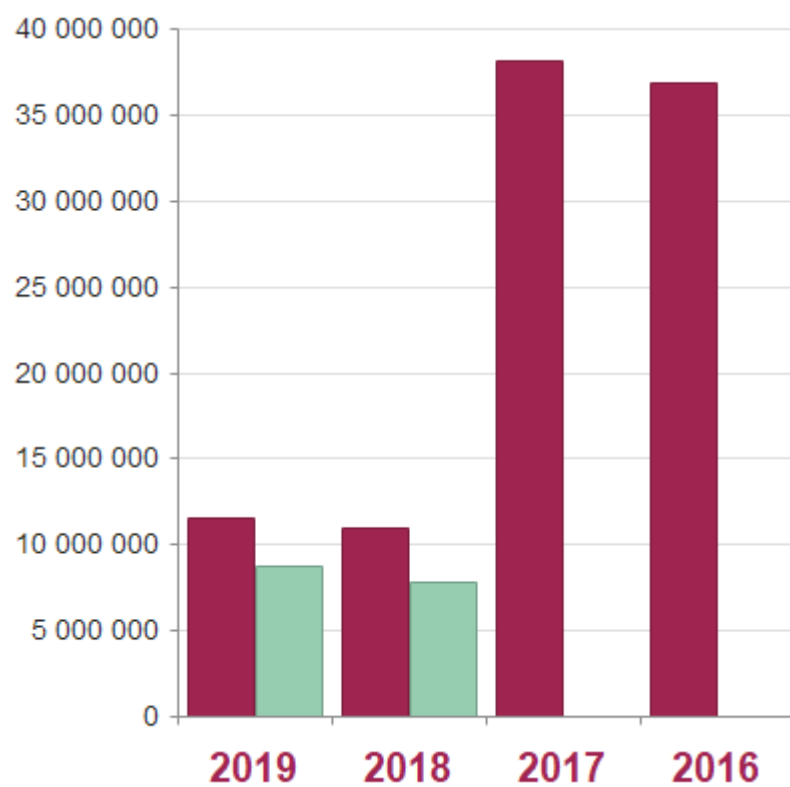
Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	2 760	3 206	3 165	405	12,8 %
Årets premieavvik	0	2	0	0	0,0 %
Sum	2 760	3 208	3 165	405	12,8 %

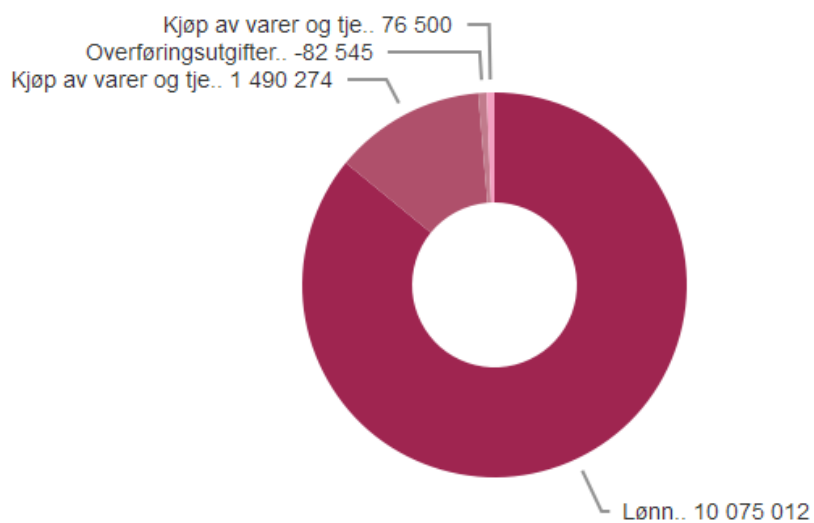
Regnskap

Beløp i 1000

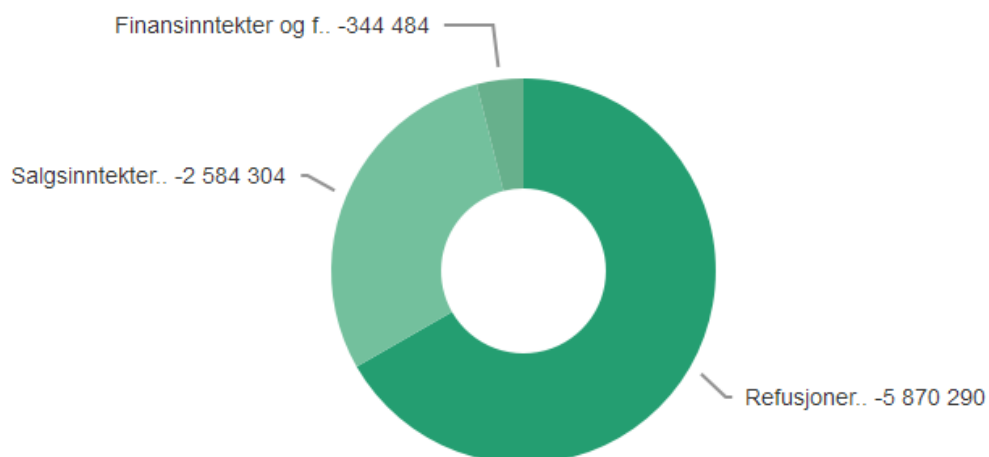
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	9 969	10 075	10 078	3	0,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 132	1 490	1 460	-30	-2,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	77	0	-77	0,0 %
Overføringsutgifter	-127	-83	299	381	127,6 %
Finansutgifter	4	0	2	2	100,0 %
Sum Driftsutgifter	10 978	11 559	11 839	280	2,4 %
Salgsinntekter	-2 828	-2 584	-2 700	-116	4,3 %
Refusjoner	-4 716	-5 870	-5 794	76	-1,3 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-226	-344	-180	164	-91,4 %
Sum Driftsinntekter	-7 769	-8 799	-8 674	125	-1,4 %
Netto resultat	3 208	2 760	3 165	405	12,8 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,72 %	4,78 %	6,50 %
Årlig sykefravær 2019	1,19 %	3,75 %	4,93 %

IK Geodata og oppmåling

Tjenesteområdebeskrivelse

Innherred kommunesamarbeid geodata og oppmåling er et interkommunalt samarbeid som er opprettet med hjemmel i kommunelovens § 27 av 25.sept. 1992 for å løse deltakerkommunenes oppgaver på en effektiv måte. Enhet er lokalisert i Herredshuset ved Verdal Rådhus. Samarbeidet ble opprettet etter oppløsning av samkommunen pr 31.12.2017.

Samarbeidet utfører oppgaver på vegne av de deltagende kommunene. En vesentlig del av oppgavene er oppmålingsforretninger i henhold til Lov om eigedsregistrering (matrikkellova) Dette tjenesteområdet (matrikkelgebyrer) er selvkostområde.

Samarbeidet forvalter også kommunenes kart- og geodata og drifter kommunenes geodataløsninger. Dette inkluderer leveranse av data og tjenester til både interne- og eksterne (eks meglere) aktører. Denne delen av samarbeidet dekkes delvis av gebyrer og delvis av ordinære bevilgninger fra de deltagende kommunene.

Deltakere i samarbeidet er Verdal kommune og Levanger kommune.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Årsberetning og rapportering i året

Kommunesamarbeidet legger ut sin rapportering på egne nettsider:

<https://www.verdal.kommune.no/Organisasjon/Virksomhetsomrader/Geodata-og-oppmaling/#styremoter>

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	0	-615	0	0	0,0 %
Matrikkelgebyr	-75	1 177	273	348	127,3 %
Salg og forvaltning geodata	353	0	267	-86	-32,1 %
Sum	278	561	540	262	48,5 %

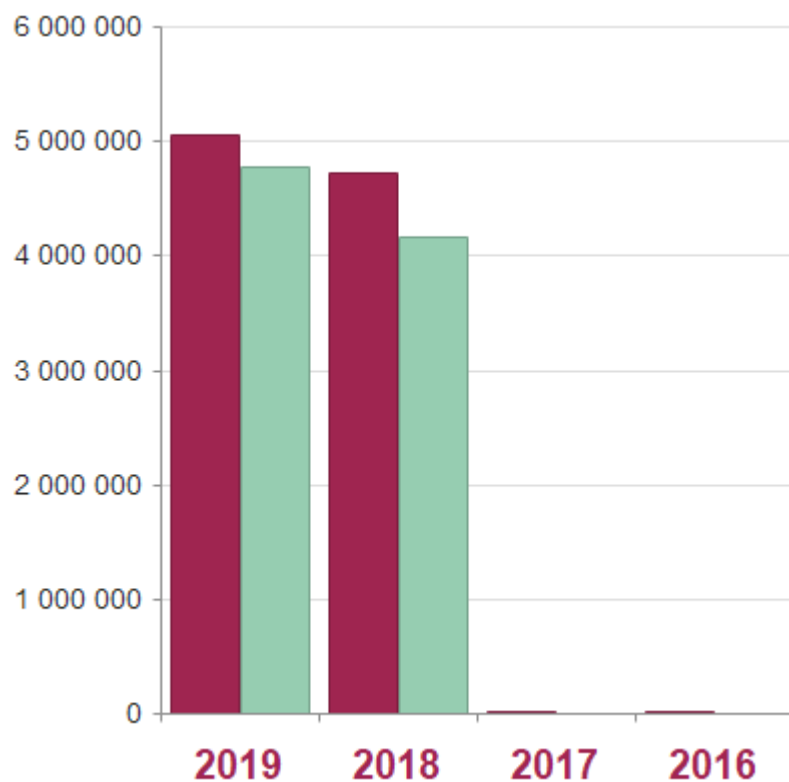
Regnskap

Beløp i 1000

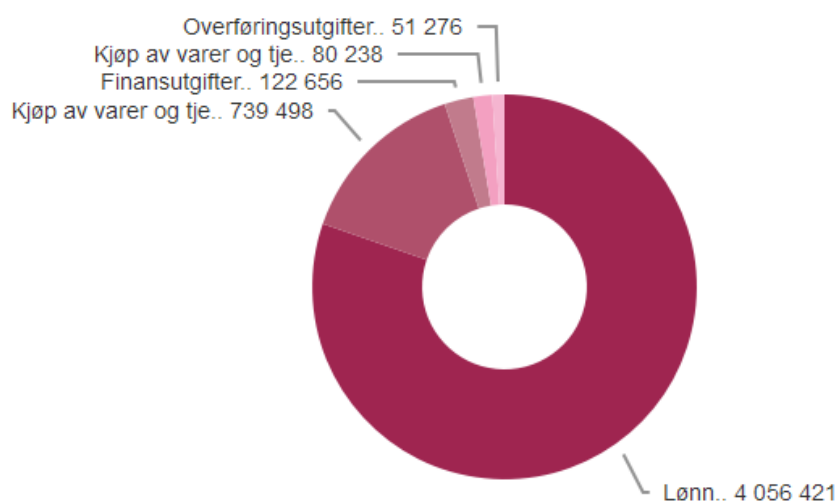
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	3 922	4 056	4 037	-20	-0,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	693	739	421	-318	-75,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10	80	345	265	76,7 %
Overføringsutgifter	97	51	87	36	41,3 %
Finansutgifter	1	123	0	-123	0,0 %
Sum Driftsutgifter	4 722	5 050	4 890	-160	-3,3 %
Salgsinntekter	-3 282	-4 131	-3 450	681	-19,7 %
Refusjoner	-879	-641	-900	-259	28,8 %
Sum Driftsinntekter	-4 161	-4 772	-4 350	422	-9,7 %

Årsberetning2019

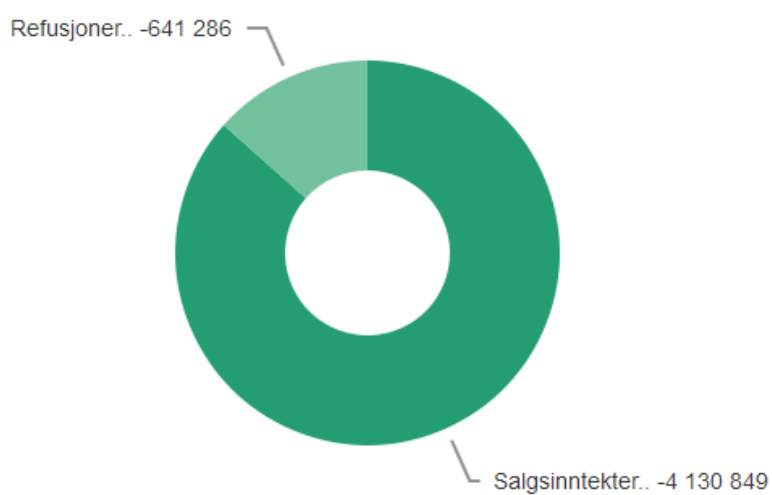
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Netto resultat	561	278	540	262	48,5 %

Driftsutgifter

Driftsinntekter

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	1,27 %	0,00 %	1,27 %
Årlig sykefravær 2019	1,45 %	0,00 %	1,45 %

IK Kemner, IKT, advokat

Tjenesteområdebeskrivelse

Innherred kommunesamarbeid kemner, ikt og kommuneadvokater (heretter kalt KIK) er et interkommunalt samarbeid som er opprettet med hjemmel i kommunelovens § 27 av 25.sept. 1992 for å løse deltakerkommunenes oppgaver på en effektiv måte.

Samarbeidet er lokalisert til Levanger kommune som har arbeidsgiveransvaret og ble opprettet etter oppløsning av samkommunen pr 31.12.2017.

KIK har på vegne av de de deltagende kommunene ansvaret for kommunens oppgaver og myndighet etter Skattebetalingsloven. Drift og utvikling av kommunens IKT-infrastruktur og juridisk bistand og advokattjenester til den kommunale organisasjonen. Kemnerfunksjon er nasjonalt besluttet overført til Skatteetaten med virkning fra juni 2020, men etter utbrudd av koronavirus i Norge er denne overføringen forskjøvet til 1. november 2020.

Deltakere i samarbeidet er Verdal kommune og Levanger kommune.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Årsberetning og rapportering i året

Kommunesamarbeidet legger ut sin rapportering på egne nettsider:

<https://www.levanger.kommune.no/Organisasjon/Enheter/Kemner---IKT---Kommuneadvokater/Dokumenter/>

Utvikling og utfordringer

Brudd på budsjettpremisser for telefoniutgifter pga manglende refusjon fra IT:

I 2018/2019 ble fasttelefon avviklet og alle virksomheter kom over på andre løsninger. Dette har gitt noen merkostnader til innkjøp av mobiltelefoner og telefongodtgjørelser. Dette er en gjennomgående problemstilling for 2019 som var varslet i forbindelse med budsjettering for 2019.

I tillegg har det oppstått en sak som ikke var varslet og som er et brudd med budsjettpremissene for 2019. I forbindelse med avviklingen av fasttelefon fikk § 27 samarbeidet for IT (en avdeling i Kommunesamarbeid IT, kemner og kommuneadvokat) redusert sine telefonutgifter med et millionbeløp i 2019. Dette var kjent når budsjettet ble lagt og det var en forutsetning at denne besparelsen hos IT skulle refunderes til virksomhetene i Verdal kommune. Virksomhetene fikk derfor ingen styrking av budsjettet til å finansiere økte telefonutgifter. Tilsvarende gjelder også virksomhetene i Levanger kommune.

På grunn av en vanskelig budsjettsituasjon hos IT, ble denne overføringen ikke gjennomført. Det manglende oppgjøret for telefonutgifter har forbedret regnskapsresultatet for IT og tilsvarende svekket regnskapsresultatene hos virksomhetene i Verdal kommune. For den enkelte virksomhet i

Verdal kommune gir ikke dette noe stort utslag, men den samlede virkning for kommunen er at overføringene til IT i realiteten er større en det kommuneregnskapet viser.

Status økonomi per tjeneste

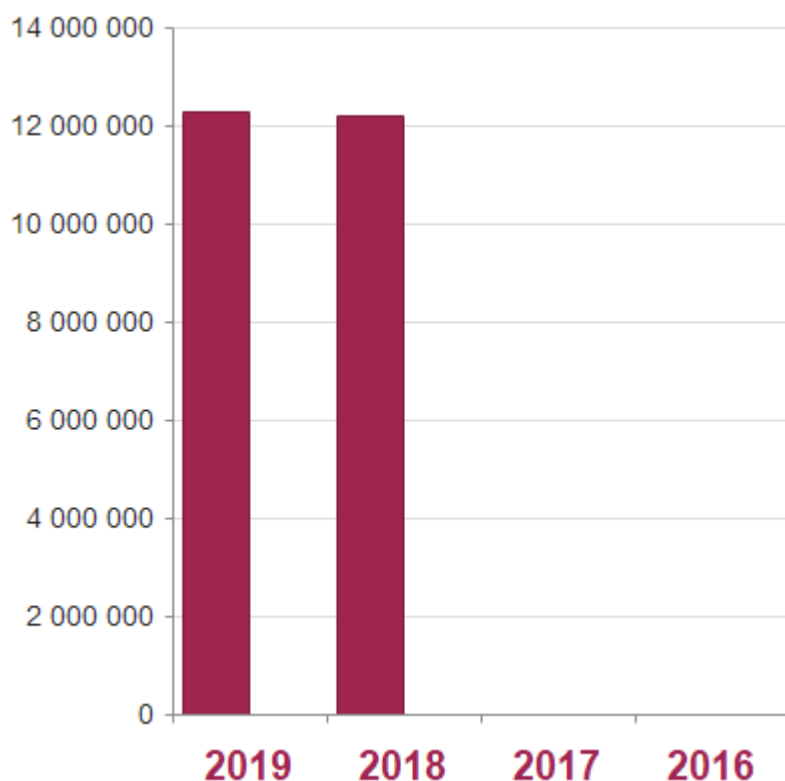
Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	12 269	12 202	12 280	11	0,1 %
Sum	12 269	12 202	12 280	11	0,1 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	12 218	12 277	12 280	3	0,0 %
Sum Driftsutgifter	12 218	12 277	12 280	3	0,0 %
Salgsinntekter	-16	-8	0	8	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-16	-8	0	8	0,0 %
Netto resultat	12 202	12 269	12 280	11	0,1 %

Driftsutgifter

Kjøp av varer og tje.. 12 276 743

Driftsinntekter

Salgsinntekter.. -8 000

IK Innherred Brann og redning

Tjenesteområdebeskrivelse

Innherred Brann og Redning (IHBR) er brannvesenet i Levanger og Verdal. Samt at Frosta kjøper ledelse og forebyggende tjenester fra IHBR.

Brannvesenet ble vedtatt overført fra Levanger og Verdal kommuner til Innherred samkommune fra 17.12.09 til enhet Brann og redning. Videre ble IHBR egen juridisk enhet som et §27-samarbeid for kommunene Levanger og Verdal fra 1.1.2018 etter oppløsning av samkommunen.

Innherred brann og redning skal løse deltakerkommunenes oppgaver innen forebyggende tiltak mot brann og ulykker. Håndtere ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing. Utføre feiing og tilsyn med fyringsanlegg, samt tilby tjenester knyttet til forebygging og beredskap.

Samarbeidet er et eget rettssubjekt, kontoradresse er i Levanger kommune. Det er brannstasjon både i Levanger kommune og Verdal kommune.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Årsberetning og rapportering i året

Kommunesamarbeidet legger ut sin rapportering på egne nettsider: <https://ihbr.no/styret/>.

Status økonomi per tjeneste

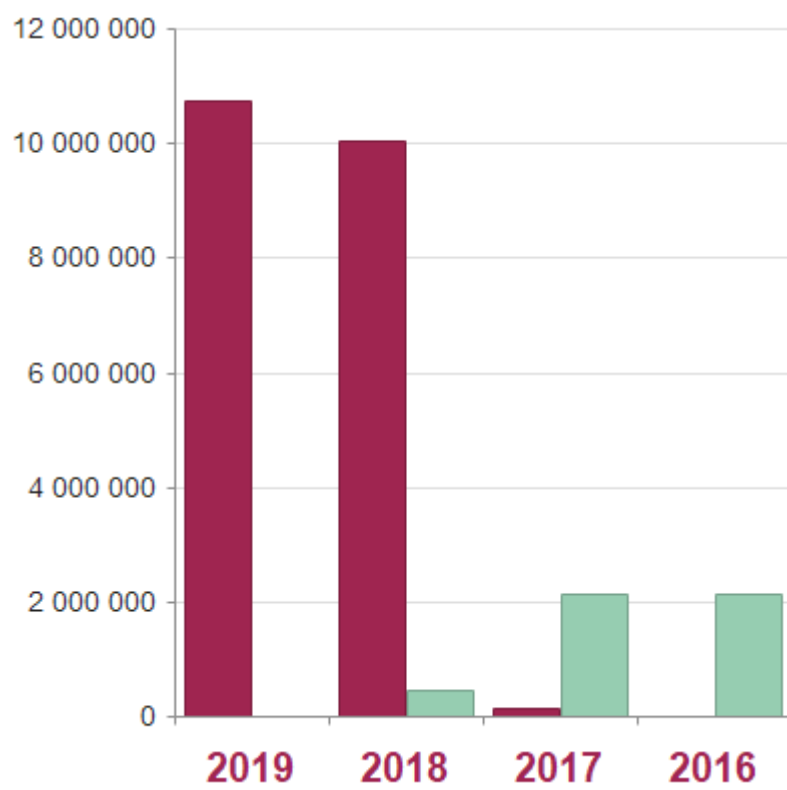
Beløp i 1000

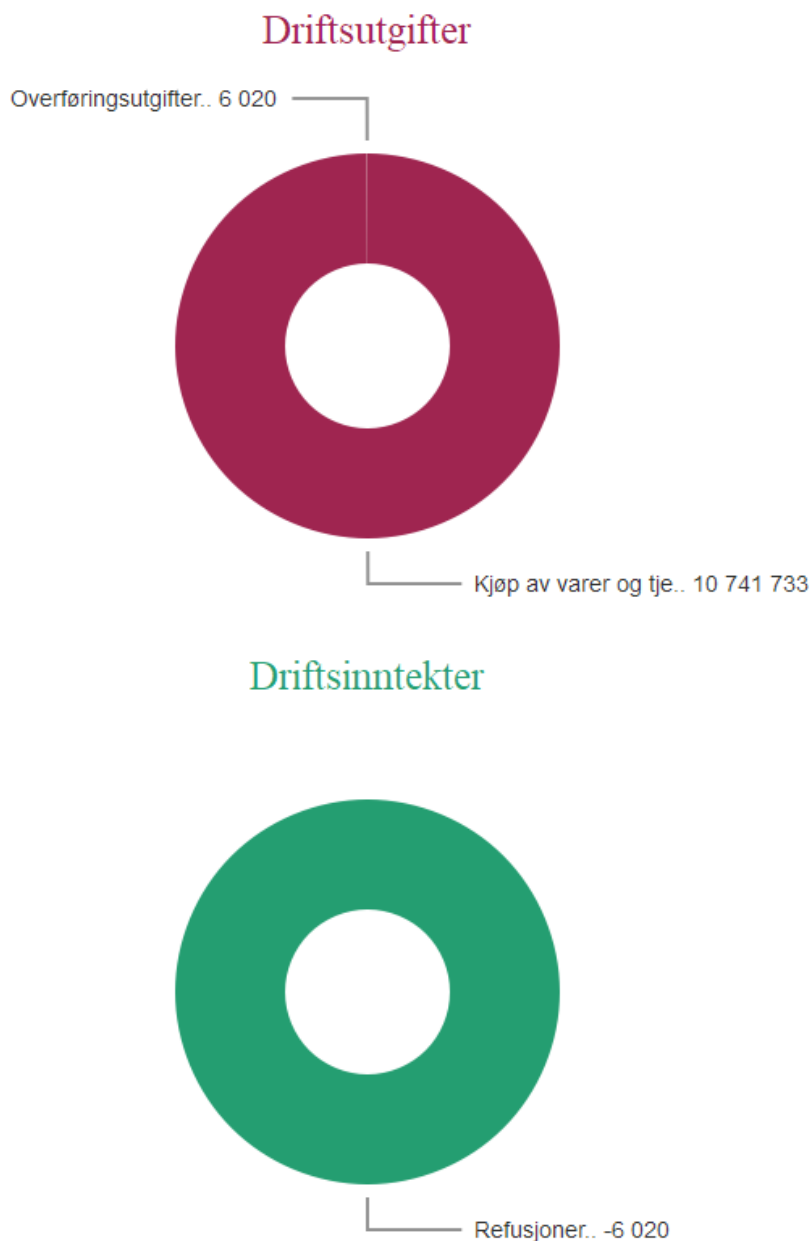
Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	0	9 607	0	0	0,0 %
Forebygging av branner og andre ulykker	0	0	0	0	0,0 %
Beredskap Levanger	0	10	0	0	0,0 %
Beredskap Verdal	10 742	-10	10 200	-542	-5,3 %
Sum	10 742	9 607	10 200	-542	-5,3 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	0	0	0,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 036	10 742	10 200	-542	-5,3 %
Overføringsutgifter	20	6	0	-6	0,0 %
Sum Driftsutgifter	10 056	10 748	10 200	-548	-5,4 %
Salgsinntekter	0	0	0	0	0,0 %
Refusjoner	-449	-6	0	6	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-449	-6	0	6	0,0 %
Netto resultat	9 607	10 742	10 200	-542	-5,3 %

IK Innherred Innkjøp

Tjenesteområdebeskrivelse

Innherred Innkjøp ble opprettet januar 2019, organisert som samarbeid etter §27 i kommuneloven. Samarbeidet skal ta hånd om kommunenes innkjøp og sørge for effektive anskaffelser, basert på tverrfaglige behovsanalyser og med trygg forankring opp mot regelverk om offentlige anskaffelser. Deltakende kommuner i innkjøpssamarbeidet er Snåsa, Steinkjer, Verran, Inderøy, Verdal og Levanger. Inderøy kommune ivaretar funksjon som kontorkommune og er formell arbeidsgiver for samarbeidets ansatte.

Status økonomi pr tjeneste er satt opp etter regnskapsdimensjonen funksjon i kommuneregnskapet til Verdal kommune.

Årsberetning og rapportering i året

Kommunesamarbeidet legger ut sin rapportering på egne nettsider:

<http://www.inderoy.kommune.no/om-oss.500205.no.html>

Status økonomi per tjeneste

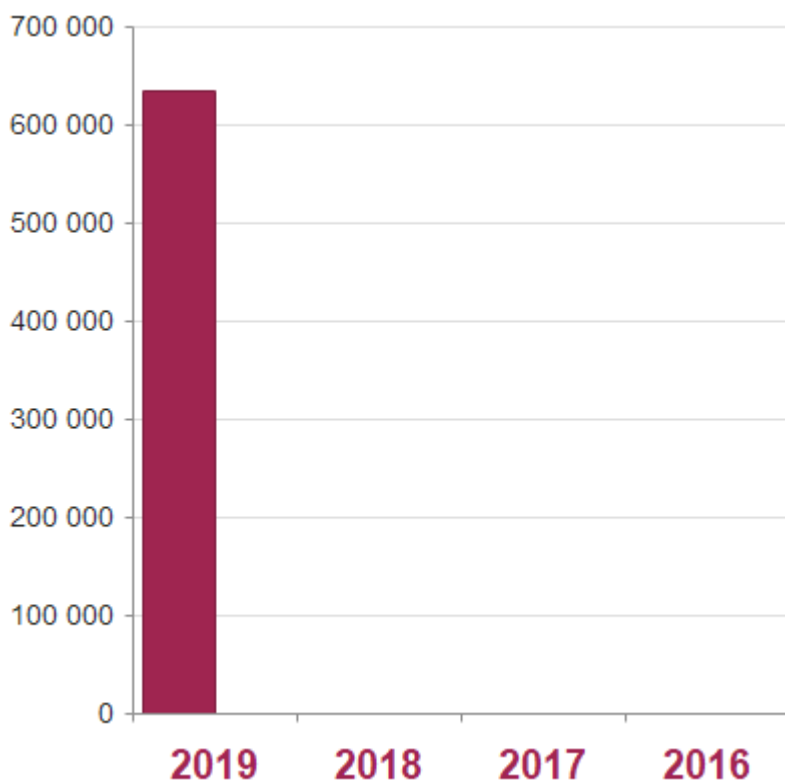
Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	634	0	827	193	23,4 %
Sum	634	0	827	193	23,4 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	634	827	193	23,4 %
Sum Driftsutgifter	0	634	827	193	23,4 %
Netto resultat	0	634	827	193	23,4 %

Driftsutgifter

Kjøp av varer og tje.. 633 770

**Til kommunestyret i
Verdal kommune**

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Besøksadresse:
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Verdal kommunes årsregnskap som viser kr 829.282.795,11 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 19.441.743,25. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Verdal kommune per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige forhold.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal

regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Malm, 7. april 2020

Knut Tanem
registrert revisor
oppdragsansvarlig

VERDAL KOMMUNE
Kontrollutvalget

Til Verdal kommunestyre

**KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL
VERDAL KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2019**

Kontrollutvalget har i møte den 27.04.2020, sak 13/20 behandlet Verdal kommunes årsregnskap for 2019. Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter samt noter. Sammen med regnskapet foreligger rådmannens årsberetning for 2019 samt revisjonsberetning avgitt den 07.04.20 av Revisjon Midt-Norge SA.

Kontrollutvalget viser til at årsregnskapet viser et mindreforbruk (overskudd) på 19,4 mill. kr

I forbindelse med gjennomgangen har kontrollutvalget fått muntlig orientering av revisor og kommunens økonomiansvarlig. Kontrollutvalget har fått alle de opplysninger og dokumenter som det har bedt om, og viser for øvrig til revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget mener årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov. Årsregnskapet gir et riktig inntrykk av de forhold som omtales i årsberetningen. Etter kontrollutvalgets vurdering er regnskapet ført i samsvar med gjeldende lover og regler.

Kontrollutvalget mener at det framlagte årsregnskap kan fastsettes som Verdal kommunes årsregnskap for 2019.

Verdal, 27.04.2020

Ove Morten Haugan
Leder

John Hermann
nestleder

Astrid Tromsdal

Kristine Kulstad

Ole Jonny Wiik Moe

Kopi: Formannskapet

Delårsrapport 1/2020

Saksbehandler: Helge Holthe E-post: helge.holthe@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2020/1664 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	14.05.2020	66/20
Kommunestyre	25.05.2020	43/20

Saksprotokoll i Formannskap - 14.05.2020 - 66/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Delårsrapport og finansrapport 1. kvartal 2020 tas til orientering.
2. Driftsbudsjettet endres i samsvar med vedlagte bevilgningsskjema drift.
Tjenesteområde barnehage styrkes med 1 mill kr til økning i tilskudd private barnehager. Finansieres av avsetning til prisøkninger i 2020.
Vann, avløp og renovasjon. Bevilgning på -17.886.000 kr flyttes fra motpost kapitalutgifter til Vann, avløp og renovasjon. Endring er kun av teknisk karakter og har som formål å fjerne motpostlinjen fra bevilgningsskjema.
3. Investeringsbudsjettet endres i samsvar med vedlagte bevilgningsskjema investering
Investeringer i anleggsmidler økes med 3 mill (prosjekt Verdalselva). Investeringen finansieres med låneopptak og momskompensasjon som vist i bevilgningsskjema.

Rådmannens innstilling:

4. Delårsrapport og finansrapport 1. kvartal 2020 tas til orientering.
5. Driftsbudsjettet endres i samsvar med vedlagte bevilgningsskjema drift.

Tjenesteområde barnehage styrkes med 1 mill kr til økning i tilskudd private barnehager. Finansieres av avsetning til prisøkninger i 2020.

Vann, avløp og renovasjon. Bevilgning på -17.886.000 kr flyttes fra motpost kapitalutgifter til Vann, avløp og renovasjon. Endring er kun av teknisk karakter og har som formål å fjerne motpostlinjen fra bevilgningsskjema.

6. Investeringsbudsjettet endres i samsvar med vedlagte bevilgningsskjema investering

Investeringer i anleggsmidler økes med 3 mill (prosjekt Verdalselva). Investeringen finansieres med låneopptak og momskompensasjon som vist i bevilgningsskjema.

Vedlegg:

- 1 Finansrapport 1-2020
- 2 Delårsrapport mars 2020
Verdal kommune
- 4 Bevilgningsskjema drift
- 4 Bevilgningsskjema investering

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Rådmannen legger med dette fram delårsrapport for første tre måneder av 2020. Usikkerheten i rapporten er denne gang langt større enn det som er normalen. Dette skyldes utbruddet av koronaepidemi. De økonomiske konsekvensene av utbruddet er vanskelige å anslå og virkningene kan i større og mindre grad påvirke rammebetingelsene for kommunene i mange år fremover. Dette gjelder faktorer som skatteinngang, rentenivå, arbeidsledighet, lønnsvekst osv. Regjeringen har kommet med flere krisepakker som skal bidra til å normalisere situasjonen.

Arbeidsledighet og rentenivå kan påvirkes av statlig politikk, men neppe på en måte som helt skjermer kommunene fra endringer i rammebetingelser. Kommunen må derfor forholde seg til at behov og rammebetingelser kan være endret for lang tid fremover. Revidert statsbudsjett og kommuneprop. som kommer nå i mai (12. mai) vil gi viktige signaler om endringer både når det gjelder utfordringer og statlige tiltak for å normalisere situasjonen. Dette er eksempelvis forventet skatte- og inntektsvekst, inflasjon, rentenivå, kommunale merkostnader osv. Nye signaler vil gi føringer for planlegging og styring fremover. To områder som i særlig grad ser ut til å endres er finansområdet og behov for sosialhjelp og naturligvis også helseutgiftene dersom pandemiutbruddet blir langvarig. Det er med andre ord krevende å vurdere dagens drift mot et budsjett som ble lagt ut fra situasjonen før koronautbruddet. Ytterligere er det mange usikkerhetsmomenter over tid mht pandemiens påvirkning av næringsstrukturen i kommunen, som er annerledes enn de omliggende kommuners.

Paradoksalt er det få spor av den ekstraordinære situasjonen i regnskapet ved utgangen av mars. Dette skyldes først og fremst at de økonomiske virkningene foreløpig ikke har kommet til syne i regnskapet. Dette bildet endres heller ikke i særlig grad dersom en tar med regnskapsposter for april. Den mest synlige endringen i april er bortfallet av inntekter fra barnehage og SFO.

Kommunen mottok ekstraordinær utbetaling av rammetilskudd 20.04 på ca 10,6 mill som kan finansiere hele eller deler av tapte inntekter. På grunn av store låneopptak til investeringer i mars, har kommunen god midlertidig likviditet i form av ubrukte lånemidler fram mot sommeren. Låneopptaket ble gjort før nedstenging av kommunale tjenester og før finansmarkedet ble rammet. De ubrukte lånemidler brukes opp etter hvert som leverandørene fakturerer kommunen. Etter likviditetsplanen skal det utbetales ca 30 mill kr månedlig fremover. God likviditet er derfor en midlertidig situasjon som er knyttet til beholdning av ubrukte lånemidler. Dersom økonomiske virkninger av situasjonen blir langvarig og kommunen ikke tilføres nye krisemidler, vil kommunen kunne få en svekket likviditet og behov for å stramme til

driften. En eventuell innstramming vil da måtte skje så tidlig i året at den får effekt. Et tidspunkt for dette vil kunne være i etterkant at kommuneprop. i mai.

Rapporten legges fram med et brutto merforbruk i tjenestene som kan estimeres til 19 mill kr for året 2020. Det ligger samtidig betydelige besparelser på finansområdet. Det er usikkert om besparelsene vil styrke driftsbalansen, fordi sparte renteutgifter kan komme til fratrekk i statlig kompensasjon for merutgifter til koronautbrudd. Rentenedgang er utløst av internasjonal økonomisk usikkerhet knyttet til en verdensomspennende pandemi.

Vurdering:

Måling av budsjettavvik i en periode med stor usikkerhet:

Rådmannen legger fram en rapport som måler sammenhengen mellom regnskap og budsjettet, på tradisjonelt vis. Det innebærer at målinger tar utgangspunkt i at budsjettpremissene er korrekte, selv om det nå er kjent at budsjettpremissene fra og med april/mai ikke vil treffe endringene i behov og rammevilkår for resten av året 2020. Avvik som måles pr utgangen av mars er derfor lite representative for de økonomiske utfordringer som kommer senere i 2020. Avvikene vil i mindre grad kunne brukes til å estimere et årsresultat for 2020. Dette betyr indirekte at det ikke er noe stort poeng å måle avvikene presist i delårsrapport pr mars 2020. Presisjon i målingen fram til mars, kan ikke veie opp for den usikkerhet som har oppstått for perioden april-desember.

Rapporten er skrevet på et tidspunkt der administrative ressurser i kommunen har vært vesentlig bundet opp i håndtering av pandemiutbruddet. Det vil i praksis si at det har vært mindre tilgjengelig tid til kvalitetssikring av tallene i rapporten. Det øker sannsynligheten for at budsjettavvik som beskrives i rapporten ikke er reelle, eller at reelle budsjettavvik ikke blir funnet. I praksis er den største feilkilden feilperiodiseringer mellom budsjett og regnskap. Altså at inn- og -utbetalinger kommer på en annen måned enn budsjettet. Slike feilmålinger gir størst utslag på beregning tidlig i året, fordi avvikene kan bli tolket som trend for resten av året.

Selv i en mer normal situasjon er det utfordrende å utarbeide treffsikre prognoser tidlig i året. Utover i året blir anslag erstattes med faktiske beløp, kommunen får svar på søknader om tilskudd, avsetning til lønnsoppgjør erstattes med faktisk lønnsoppgjør osv. I starten av året kan det være vanskelig å avgjøre om målte avvik er knyttet til en trend eller om det er engangshendelser. Store årsoppgjørdisposisjoner som pensjon, skatteavregning, avsetninger til bundne fond mv er usikre poster helt fram til regnskapet avlegges, men kan estimeres bedre i slutten av andre halvår. Det er et mål at så mye som mulig av usikkerheten er avdekket ved utgangen av oktober (i et normalår), slik at det kan fremlegges gode prognoser etter oktober. Ved utgangen av oktober foreligger det oppdaterte nasjonale skatteanslag, estimerer for pensjonsberegning, lønnsoppgjøret er ferdig mv. Samtidig vil virkningen av koronaepidemien svekke den normale forutsigbarheten som foreligger pr oktober.

Økonomiplanen og budsjett for 2020 viser at året blir et krevende omstillingsår. Endringstakten er høy og tiltak for redusert forbruk må utvikles gjennom året. Tiltak som er iverksatt eller skal iverksettes for å få driftsbalanse i 2020, gir ofte ikke effekt fra første januar, men kommer med sterkere effekt utover i året. Dette kan være en av flere forhold som forklarer normaliteten i at fleste år måles med merforbruk tidlig i året. Samtidig er også bildet fra 2019 at de fleste utviklingstrekk som ble rapportert tidlig i året, viste seg å være stabile gjennom året. Det var relativt godt samsvar mellom delårsrapporter og endelig regnskap for 2019. Beregning av

budsjettavvik vil derfor kunne gi god informasjon, selv om prognosen inneholder mye som er usikkert.

Rapporten viser også denne gang et relativt stort avvik mellom årsprognose og budsjett for de første tre månedene i 2020. Foreløpig regnskap for april bekrefter at trenden fortsetter inn i april. Det vil si at det merforbruket vi har sett gjennom 2020 ikke har forsvunnet over årsskiftet. Det er lagt ned mye arbeid i å forbedre periodisering av budsjett mellom måneder, slik at målingen av avvik blir bedre. For 2020 blir det viktig å klare å skille mellom hvilke budsjettavvik som kan forklares av koronautbruddet og avvik som ville vært der uavhengig av koronautbrudd. Når rapporten skrives foreligger det ikke tilstrekkelig datagrunnlag til å gjøre en slik analyse. Men det er grunn til å tro av tallene ut mars i liten grad er påvirket av koronautbruddet.

Et eget kapittel (rapportens kapittel 3) omhandler Korona og vurdering av evt konsekvenser for april til desember 2020. Det er grunn til å tro at det også vil være effekter for de nærmeste årene etter 2020 i form av endringer i arbeidsledighet, finansmarked osv.

Delårsrapporten viser på noen områder forbedringer i kommunens økonomi. Beregninger som er gjort for antall faste årsverk viser nå en nedgang. Det er for tidlig å si om dette betyr at kommunen har startet på den reduksjonen i årsverk som økonomiplanen forutsetter, men det er samtidig et synlig brudd med utviklingen de senere år.

Hovedtrekk fra gjennomgang av tallgrunnlag.

De største avvikene og utviklingen:

Beløp i 1000	Hittil i år				Helår			
	Regnskap pr mars	Regnskap pr mars	Budsjett pr mars	Budsjett-avvik pr mars	Helårs-budsjett	Regnskap	Års-prognose	Avvik budsjett og prognose
	2020	2019	2020	2020	2020	2019	2020	2020
Barnehage	29 277	27 408	28 041	1 236	117 376	119 301	119 876	-2 500
Grunnskole	60 251	51 243	56 313	3 937	206 673	229 356	212 173	-5 500
Helsestasjon og lege	14 545	12 358	13 853	692	44 684	42 115	45 284	-600
Helse og omsorg	71 334	64 116	64 097	7 238	230 511	258 790	239 011	-8 500
Sosiale tjenester	9 646	12 272	8 955	690	33 653	42 206	34 253	-600

Totale merutgifter til tjenester anslås til ca 19 mill kr ¹. Reduserte utgifter på finansområdet kan grovt anslås til 9 mill kr ². I sum gir dette et anslag på svekket driftsbalanse for 2020 på 10 mill kr ³. Anslaget er gitt med de forutsetninger som fremgår av rapporten. Det er usikkert om innsparinger på finans kommer til fratrekk i kompensasjon for merutgifter Korona. Se rapportens kapittel om Korona.

Årsak til merforbruk og tiltak for tjenestene er nærmere beskrevet i kapittel 5 i rapporten. Her finnes også tilbakemeldingene fra virksomhetene.

Status innenfor Hjemmetjenesten er fortsatt svært bekymringsfull. Det ble gjort endringer i turnus før utbruddet av koronavirus inntraff. Effekten av endringen er noe usikker pga av den korte virkningstiden til endringen fram til håndtering av koronautbruddet fikk fokus.

Usikkerheten rundt effektene av koronautbruddet er gjennomgående på mange områder i kommunens driftsøkonomi. Dette antas at det vil gi effekter både for året 2020 og i avtakende grad også for de nærmeste årene. Rådmannen melder derfor at usikkerheten i anslagene er vesentlig større enn de foregående rapporteringer. Det antas at revidert statsbudsjett (RNB) og kommuneprop 2021 kan gi noen svar som kan redusere usikkerheten.

Overgangen til tjenesteorientert budsjett

Budsjett og økonomiplan for 2020-2023 er vedtatt etter tjenesteorientert struktur. Dette er en endring av praksis fra tidligere år med vedtak på (budsjett)ansvarsområder. Overgangen til tjenesteorientert vedtak medfører at økonomisk rapportering til politisk nivå følger samme systematikk. Rapportering til politisk nivå tar utgangspunkt i bevilgningsskjemaene slik de er satt opp og vedtatt i kommunestyrets vedtak.

Delårsrapporten følger bevilgningsskjemaene (A og B-skjema). Budsjettavvik blir beregnet, presentert og analysert etter bevilgningsstrukturen som ligger i skjemaene. I noen tilfeller vil inndelingen i ansvar være så forskjellig fra tjenestestruktur, at et budsjettavvik må analyseres og kommenteres av flere budsjettansvar. Det betyr at i noen tilfeller må flere ledere nå samarbeide

¹ B-skjema bunnlinje. Viser sum budsjettavvik for tjenestene

² A-skjema. Radene for finans.

³ A-skjema. Bunnlinjen. Bunnlinjen vier summen av alle endringer i A og B skjema.

om å kommentere et avvik på en tjeneste. Dette skjer fordi tjenesten leveres på flere steder i organisasjonen. Endringen medfører ingen endring i budsjettansvar og ansvar for å gjøre tiltak, men tjenesteorientering betyr mer samhandling på tvers. Dette er en ønskelig utvikling og vil bidra til at vi analyserer data uavhengig av hvordan vi til enhver tid har organisert kommunen i avdelinger og tjenestesteder.

Sammenhengen delårsrapport og foreløpig orientering av formannskapet

Det ble gitt en foreløpig orientering om status økonomi i forkant av formannskapsmøte 23. april.

Det er ingen vesentlige endringer i delårsrapporten fra den foreløpige presentasjonen.

Delårsrapporten har mere detaljer og bakgrunnsinformasjon. Delårsrapporten er satt opp etter tradisjonen med at merinntekter ikke regnes inn som budsjettavvik og det er justert for feil og/eller ikke relevante budsjettavvik som er funnet underveis i gjennomgang og dialog med virksomhetslederne. Det er også tatt inn mer info fra april i delårsrapporten enn det som var kjent i den foreløpige presentasjonen.

Dette har medført en del justeringer i tallene, men ikke slik at det er grunn til å korrigere på hovedkonklusjonene fra den foreløpige gjennomgangen.

Verdal kommune
Rådmannen

Finansrapportering Første kvartal 2020

Verdal, 04.05.2020

Dokumentet inneholder redegjørelse for finansporteføljen og dens utvikling, som beskrevet i kommunens eget finansreglement, avsnitt 10.

Del A omhandler finansielle aktiva, mens del B omhandler kommunens låneportefølje.

DEL A: Finansielle aktiva

Finansreglement Verdal kommune:

Følgende overordnet finansiell strategi / målsetting følger av kommunens finansreglement:

Hovedmålsettingen for kommunens finansforvaltning er at den skal sikre en stabil finansiering av kommunens virksomhet. Det primære mål skal være å sikre at kommunen til enhver tid er likvid, betalingsdyktig og lite eksponert for risiko. Kommunen skal ha en lav risikoprofil med fokus på å redusere i hvilken grad svingninger i finansmarkedene vil påvirke kommunens finansielle stilling.

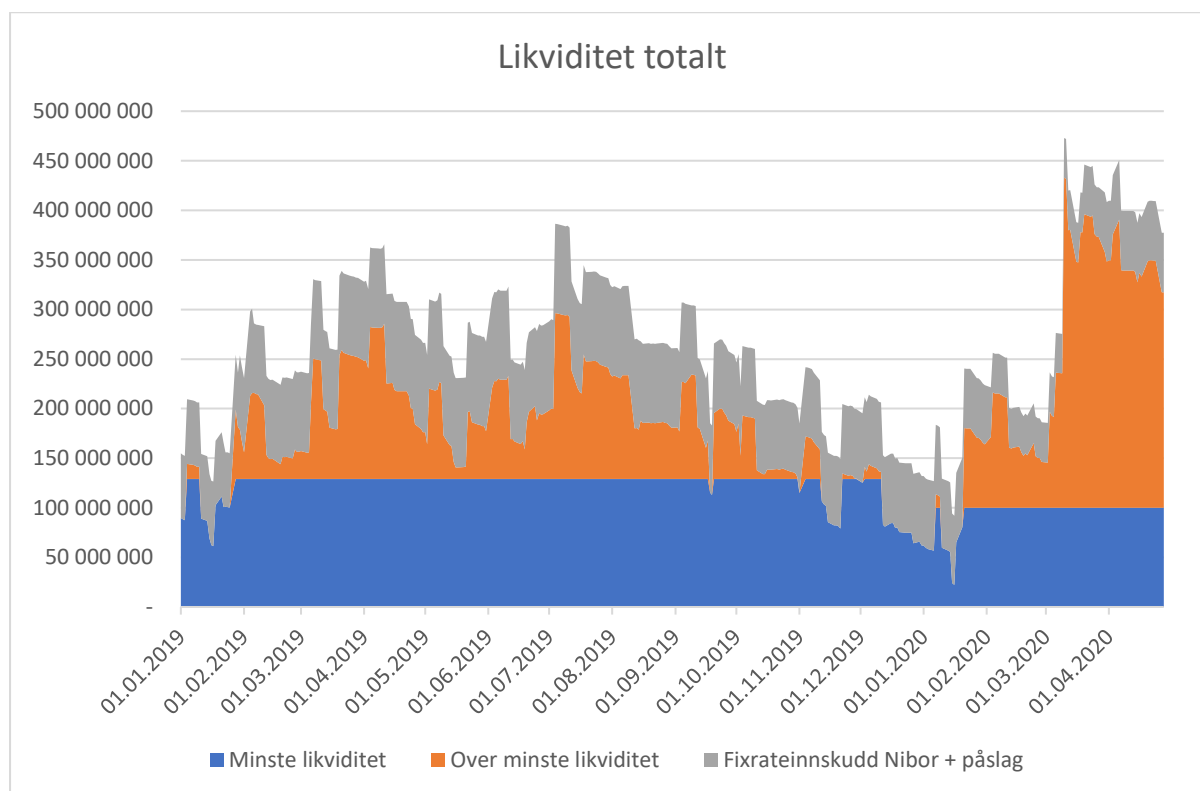
Langsiktige finansielle aktiva er midler som ikke kan betraktes som ledige likvider eller som er planlagt brukt til driftsformål. Kommunen skal ikke ha langsiktige finansielle aktiva.

Kommunen skal unngå selskaper, forbindelser og verdipapirer der forretningsidé og etisk standard kommer i konflikt med kommunens etiske standard. Dette gjelder forhold som knyttes til barn som arbeidskraft, brudd på menneskerettigheter, miljøforurensning, våpenindustri og aktivitet som bryter med norsk - eller eget lands - lovgivning.

Kommunens finansreglement tillater overskuddslikviditet, og har regler for hvordan overskuddslikviditet skal plasseres. Innskudd i bank utenom hovedbank kan ikke overstige 10 mill kr pr bank. Finansreglementet definerer ikke noen klar grense for hva som er overskuddslikviditet, men kommunen har fra 2020 hatt en praksis med å definere innskudd utover 100 mill kr som overskuddslikviditet. I tillegg praktiseres at omplassering av overskuddslikviditet maksimalt kan utgjøre 150 mill kr. Kommunen tok i bruk markedsplassen Fixrate høsten 2018 for å finne gode tilbud på bank-innskudd. Bankinnskuddene er plassert direkte hos bankene som har beste tilbud. Fixrate formidler kontakt mellom kommunen og bankene. Innskuddene via Fixrate gir nå i 2020 rente på ca 0,6% i påslag på Nibor 3-måneder. Dette er noe bedre rentevilkår enn renten i kommunens hovedbankforbindelse. Rentene har tatt seg opp etter koronautbruddet i mars 2020. Innskuddene er stort sett plassert med bindingstid 1 måned, og strategien har vært å omplassere innskuddene når tilbud med bedre betingelser har kommet på markedet.

Det antas å være mulig å plassere ubrukte lånemidler til høyere innskuddsrente enn lånerente også i 2020, dersom lån tas opp med kort løpetid. Koronautbruddet har ført til en midlertidig mer forsiktig strategi i bruken av korte lån. Det er naturlig å søke sikkerhet i en periode der markedene er usikre. Kommunen har fortsatt midler i form av ubrukte lån, men dette er begrunnet i store investeringsutgifter som forfaller månedlig gjennom 2020. Plan for likviditet tilsier at det betales ut ca 30 mill kr til investeringer pr måned. Utbetalingene er i stor grad knyttet til nytt helsebygg og ny skole.

Likviditet

Figur likviditet: Merk at nivået for minste likviditet er justert ned fra 129 mill til 100 mill kr fra 2020. Skyldes at nivået på 129 ikke lenger er relevant fordi det ikke påvirker rentene. Forklart i tidligere finansrapport.

Rapporten avgrenses til bankinnskudd. Det kan være aktuelt å ta med andre poster dersom store prinsipielle endringer eller store verdiendringer gjør det nødvendig. Det er ikke kjent at slike endringer finnes for perioden som rapporteres.

Andre kortsiktige finansielle aktiva er fordringer knyttet til utfakturerings av gebyrer, ulike periodiseringer osv. Disse blir planmessig vurdert i årsregnskapet og tas derfor ikke med i finansrapporter gjennom året.

Kommunen har ikke aksjer som likviditet. Kommunen har noen strategiske eierposisjoner i aksjer. Disse er klassifisert som anleggsmidler i balansen og blir planmessig vurdert i årsregnskapet. Eventuelle endringer i verdier vil da komme som note i regnskapet og ved behov også i årsberetningen.

Kommunens mest likvide midler er bankinnskuddene. Bankinnskuddene kan grovt sett deles i tre.

1. Bankinnskudd i hovedbank – grunnlikviditet, under 100 mill
2. Bankinnskudd i hovedbank – overskuddslikviditet, over 100 mill
3. Bankinnskudd plassert i andre banker på anbud – markedsplassen Fixrate

Pr 27.04.2020 utgjør dette ca 377 mill kr fordelt slik:

1. Danske bank – 100 mill kr	– Nibor 3M + rentepåslag
2. Danske bank – 217 mill kr	- Nibor 3M + rentepåslag
3. Innskudd i andre banker – 60 mill	- Nibor 3M + snitt i overkant av 0,6% rente

Den største delen av bankinnskuddene er plassert hos kommunens hovedbankforbindelse Danske Bank. Som følge av at renten både i hovedbank og Fixrate-banker settes som påslag på Nibor-3 månedsrente, vil det være påslaget som utgjør den relative forskjellen mellom bankene. Samtidig vil nivået på rentene bestemmes av summen av Nibor 3M og påslag. Når Nibor 3M faller så mye som i mars-april 2020, vil det da svekke renteinntektene like mye uansett plassering i hovedbank eller Fixrate-banker.

Figuren viser at bankinnskuddene i hovedbanken har ligget over minstenivået stort sett alle dager i de tre første kvartalene av 2019. I fjerde kvartal og inn i 2020 har likviditeten gått ned. Likviditeten var svakest fra midten av desember 2019 og ut januar. I desember ble det hentet tilbake 20 mill kr i bankinnskudd fra andre banker (innskudd via Fixrate) for å unngå svak likviditet. I ettertid ser en at det ikke var nødvendig, fordi kommunens likviditet aldri kom ned mot null i januar. Risikoen ved omplassering av innskudd mellom banker anses som svært liten. Det har i moderne tid ikke vært tap av ordinære innskudd i norske banker.

Det hører med i bildet at kommunen fortsatt har en likviditet som er langt lavere enn landsgjennomsnittet. Kommunen bør ha god likviditet, men det er en forutsetning at likviditeten da består av oppspart egne midler, ikke ubrukte lånemidler. Situasjonen med ekstra overskuddslikviditet knyttet til ubrukte lånemidler er en forbigående situasjon. Den ekstra likviditeten som skyldes ubrukte lånemidler reduseres ved å redusere låneopptakene i 2020. For 2020 og senere år bør likviditeten igjen styrkes, og det må skje gjennom gode driftsresultat. På grunn av usikkerhet koronautbrudd vil kommunen holde noe mer igjen på beholdningen av ubrukte lånemidler gjennom 2020, for å sikre at det finnes tilstrekkelig likviditet om finansmarkedet skulle «tørke inn».

Finansmarkedet etter koronautbruddet

I regjeringens tiltakspakke pr utgangen av mars 2020 ble Kommunalbanken styrket for å sikre kommunene refinansiering og opptak av nye lån. Kort tid etter meldte også KLP om økt låneramme. Finansmarkedet har etter dette virket som normalt overfor kommunene. Det viste seg i april mulig å inngå avtaler om fastrentelån med lange binding. Kommunen følger nøye med på finansmarkedet for kommunale lån og vil refinansiere/omstrukturere lån om det blir nødvendig.

Pressemelding fra Kommunalbanken 27.03.20:

Lenke her: <https://www.kbn.com/om-oss/nyheter/2020/kapitaltilforsel/>

Pressemelding om kapitaltilførsel

Regjeringen har i dag lagt frem forslag om å tilføre Kommunalbanken (KBN) 750 millioner kroner i ny egenkapital. Kapitaltilførselen gjør at KBN kan låne ut inntil 25 milliarder kroner ekstra til kommunesektoren.

27.03.2020 / Nyheter

På pressekonferansen klokken 12.00 i dag presenterte regjeringen en rekke nye økonomiske tiltak som følge av koronavirusutbruddet. Ett av tiltakene er å tilføre KBN 750 millioner kroner i ny egenkapital «for å legge til rette for at markedene fungerer best mulig, og for å unngå at kommunenes refinansiering av verdipapirer med kort løpetid bidrar til å forsterke stresset i markedene».

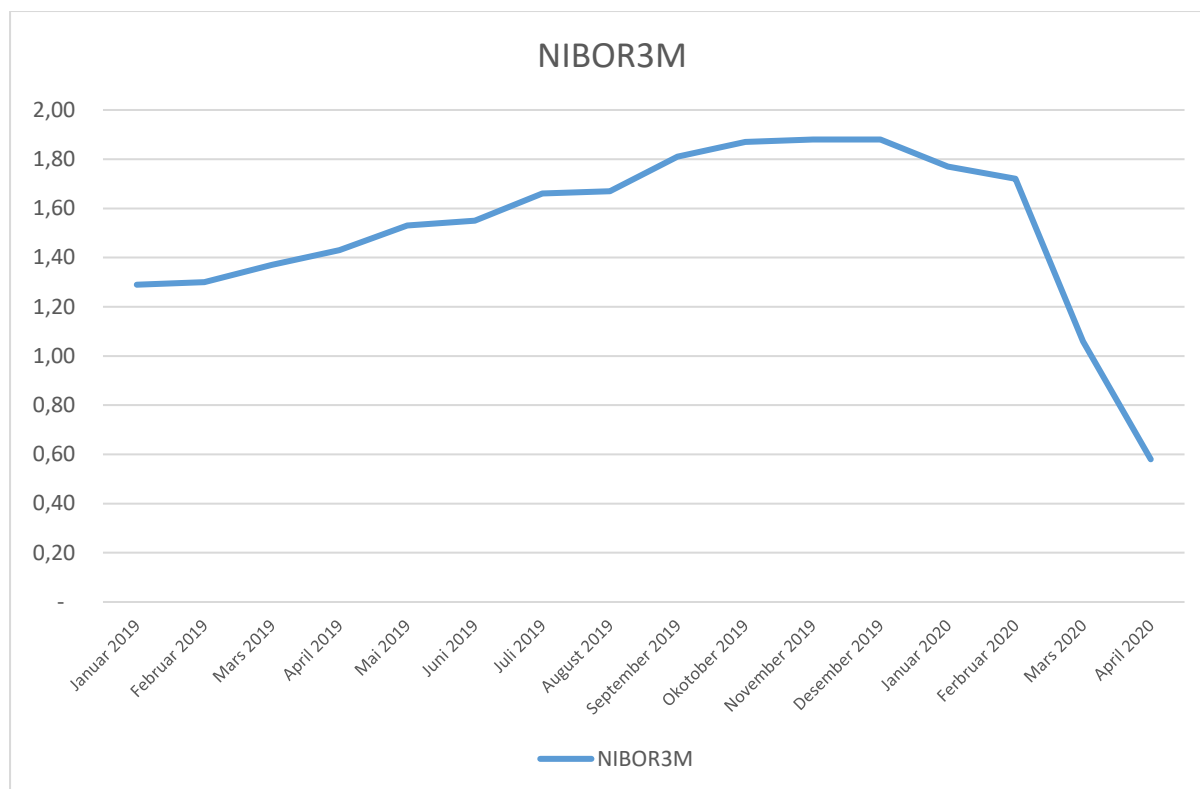
Koronavirusutbruddet har blant annet medført at kapitalmarkedet er preget av stor uro, og det har vist seg vanskelig for flere kommuner å få refinansiert sine lån i markedet.

- Kommunene står overfor store utfordringer i håndteringen av Covid-19. Som landets største långiver til kommunesektoren er KBN klar til å bidra for å opprettholde velferdstjenestene gjennom å løse kommunenes finansieringsbehov, sier utlånsdirektør i KBN Lars Strøm Prestvik.

– Med regjeringens forslag vil KBN kunne refinansiere en betydelig del av kommunegjelden som forfaller mot sommeren, og raskt dekke opp for bortfall av finansiering i andre markeder, sier Prestvik og viser til at KBN i hovedsak kommer til å refinansiere slike korte lån i lån med lengre løpetider.

Utvikling i renter (NIBOR 3 måneder):

Rentesatsen Nibor 3-måneder ligger i bunnen for rentebetingelsene for alle bankinnskudd kommunen har. På samme måte som den også gjør for nesten alle lån kommunen har. Nibor 3-måneder er en standard rente som brukes av finansmarkedet. Rentesatsen er mye brukt og omtales ofte som pengemarkedsrenten.

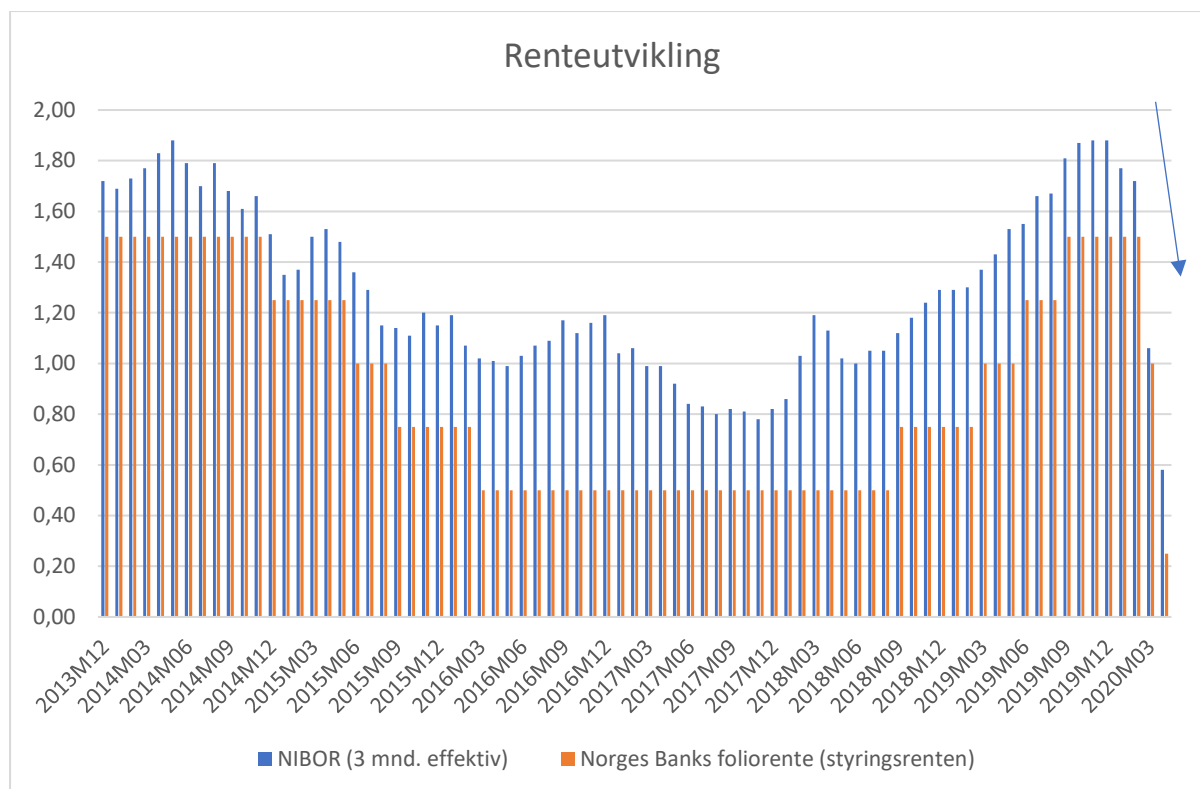

Kilde SSB: 3 måneder NIBOR effektiv rente - tabell 10701

Rentesatsen Nibor 3-måneder ligger i bunnen for rentebetingelsene for kommunens bankinnskudd og lån. Nibor 3- måneder er en standard som måles løpende av Oslo Børs, og der rentesatsen justeres. Rentesatsen er mye brukt og omtales ofte som pengemarkedsrenten.

Som figuren viser, er rentesatsen i bevegelse og varslede endringer i styringsrenten prises inn i renten. Med stigende Nibor-rente vil kommunen både få høyere renteinntekt og høyere renteutgift. Renten var i desember 2019 iflg SSB på 1,88%. Ved utgangen av mars var den på 1,06% og ved utgangen av april på 0,5%. Et bankinnskudd med vilkår Nibor 3M + 0,6% vil nå prises med 0,5% + 0,6% = 1,10% mot 1,88% + 0,6% = 2,38% ved årsskiftet.

Som følge av utbrudd av koronavirus, har det oppstått endringer i finansmarkedet fra midten av mars 2020. Fallet i renter har vært særlig stort fra 12.03

Figuren viser styringsrente og pengemarkedsrente i samme figur. Bevegelsene i pengemarkedsrenten kan leses som markedets anslag på om styringsrenten skal opp eller ned.

De siste endringene i pengemarkedsrenten (utgangen av april) kan være et signal om at noen/mange i finansmarkedet forventer en videre nedgang i styringsrenten.

DEL B: Låneporteføljen

Fra 01.04.2020 er kommunens avtale med finansrådgivningsselskapet Kommunal Gjeld AS avsluttet. Finansrapportens passivadel er skrevet med utgangspunkt i sist mottatte gjeldsanalyse fra finansrådgiver. Fra neste kvartalsrapport vil rapporteringens form bli endret og tilpasset de verktøy kommunen har for oppfølging av gjeldsportefølje.

Innhold:

Kommuner skal avgi rapportering i hht. *Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner*. Denne rapporten omfatter kun forhold som gjelder lån/gjeld og tilknyttede sikringsprodukter, mens garantier og finansforvaltning holdes utenfor. Forskriften stiller omfattende krav til rapporteringen for gjeldsporteføljen. For å gjøre rapportens innhold lettere tilgjengelig, er den her delt i to:

1. Kort sammendrag.
2. Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

I del 1, «kort sammendrag», kan man lett skaffe seg oversikt over vesentlige nøkkeltall i låneporteføljen. Del 2, som er mer omfattende, tilfredsstiller kravene til rapportering i forskriften og kommunens eget finansreglement.

Låneporteføljen, foruten Husbanklån, består av lån som samlet har et volum på 1,687 millioner kroner. Lånene er etablert i Kommunalbanken, KLP og verdipapirmarkedet. Gjennomsnittlig porteføljerente pr. mars er 2,31 % inkl rentesikring.

Alle lånene i porteføljen (ikke Husbanklån) rentereguleres med basis i 3M niborrente (også benevnt som pengemarkedsrente) med et avtalt påslag for bankens margin. Ved økende NIBOR-rente vil kommunens renteutgift øke tilsvarende økningen i NIBOR, mens det ikke skjer noen endring i den delen av renteutgiften som dekker bankens margin

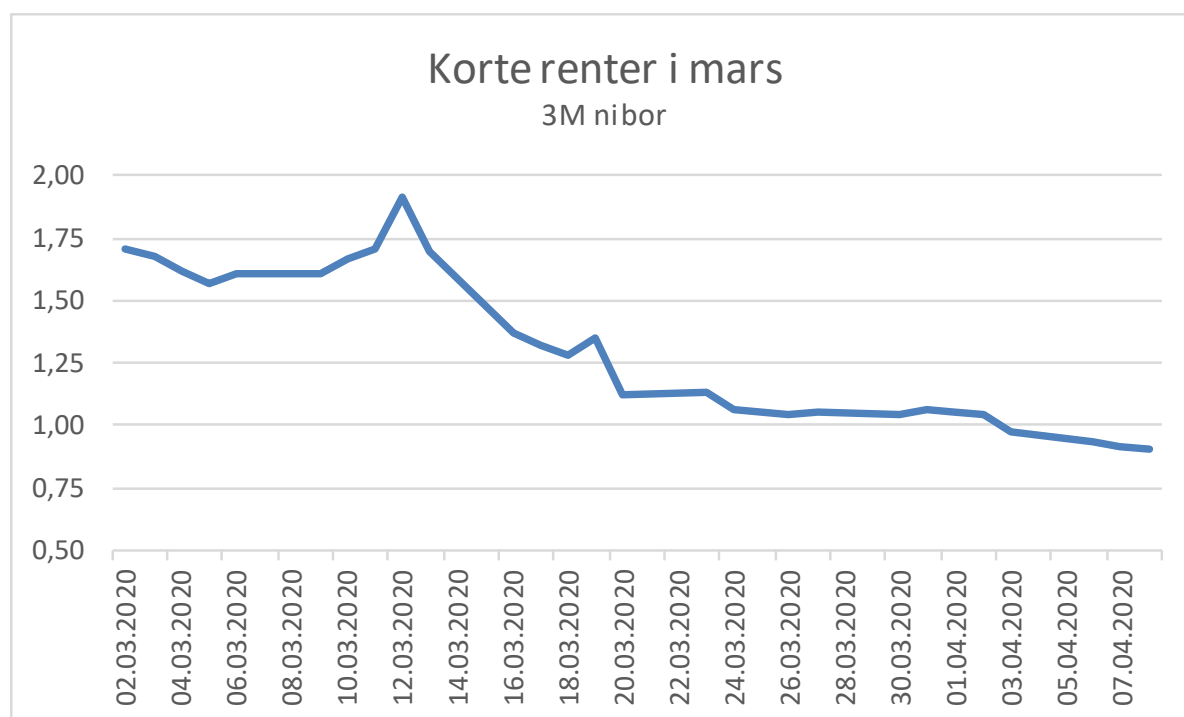
1. Kort sammendrag:

Markedet i 1. kvartal ble sterkt preget av koronaviruset. De fleste sentralbanker har kuttet sin styringsrente og nivåene har falt for både lange- og korte renter. Kommunens portefølje av lån er på 1.687 millioner ved utløpet av 1. kvartal. Lånene er etablert i Kommunalbanken, KLP og via verdipapirmarkedet. I gjennomsnitt har porteføljen en rente på 2,31% og den vil bli betydelig lavere i 2. kvartal. Det er etablert nye fastrenter i perioden bl.a. for å demme opp for bortfall av fastrenter som vil komme i 2. kvartal. Andelen fast- og flytende rente er hhv. 47% og 53%. Det er en gjennomsnittlig løpetid på lånene på 8,7 år, mens 17% (287 millioner) av porteføljen forfaller/skal refinansieres i løpet av de neste 12 månedene. Gjennomsnittlig durasjon er i perioden økt til 2,6 år. Låneporteføljens sammensetting er innenfor begrensningene som er vedtatt i kommunens finansreglement. Samlet finansiell risiko vurderes å være tilfredsstillende.

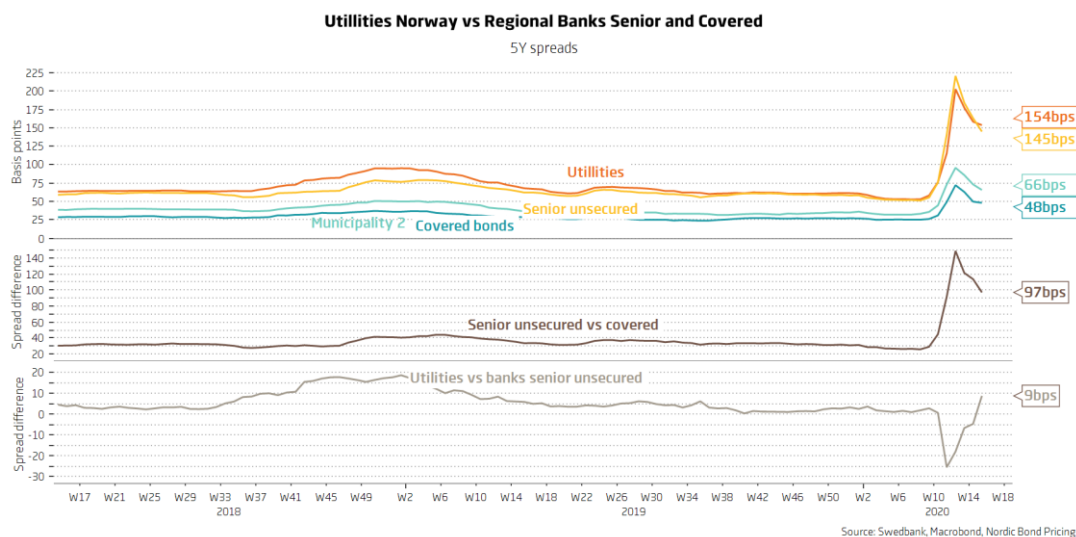
2. Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

Markedet for lån med kommunal risiko.

De negative effektene av koronastengte samfunn er i de fleste land forsøkt motvirket med blant annet rentekutt. Også her hjemme har Norges Bank kuttet renten; først med et halvt prosentpoeng den 13. mars og så med ytterligere 0,75 prosentpoeng en uke senere. Styringsrenten er nå 0,25 prosentpoeng. Grafen viser nivået på 3M nibor i mars:

Samtidig som rentene er betydelig ned har vi opplevd en økning i spreadene. Spreadutgangen rammer alle typer låntagere, men mest for de dårligste låntagerne. Gode kreditter (som kommuner) har også opplevd økning i spreader. I midten av mars var det store prisbevegelser og på det mest intense (et par dager) var markedet mer eller mindre lukket, også for nye kommunelån (municipality i grafen nedenfor). Myndighetene har lansert ulike «pakker», blant annet Statens obligasjonsfond som skal lette de store bedriftenes tilgang på likviditet. Dette har gitt en rekyl tilbake i spreadene, slik det fremgår av grafen:

Også de lange rentene har kommet ned. Dette skyldes ulike pakker av tiltak, blant annet kvantitative lettelsers som innebærer at sentralbanken kjøper lange obligasjoner – og her er det i USA det gis mest gass. Med dette styres (kontrolleres) nivået også på lange renter.

Marginen på de langsiktige, flytende lånene med nibortilknytning i Kommunalbanken, er ved utløpet av 1. kvartal uendret og ligger på 0,60 prosentpoeng.

Sammensetning av låneporteføljen.

Lånene i kommunens portefølje er skaffet til veie i Kommunalbanken, KLP og via verdipapirmarkedet.

Långiver	31.mar.20	andel
Kommunalbanken	1 080	0,64
KLP	298	0,18
Verdipapirmarkedet	309	0,18
(tall i mill)	1 687	1,00

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (januar - april).

Långiver	Startdato	Sluttdato	Beløp i mill kr	Økt gjeld	Formål	Låntype	Rentetype	Løpetid
DNB	17.01.2020	05.03.2020	100	100	Foreløpig finansiering	Korte lån	Fast	3 mndr
DNB	23.01.2020	19.12.2029			Rentesikring/swap, grunnlag 100 mill		Fast	10 år
DNB	29.01.2020	22.04.2020	109		Rullering sertifikatlån	Sertifikat 3 mndr	Fast	3 mndr
Danske bank	15.03.2020	15.06.2030			Rentesikring/swap, grunnlag 100 mill		Fast	10 år
KLP	09.03.2020	15.03.2040	200	200	Nytt helsebygg	Lange lån	Fast 8 år	20 år
Sparebank 1	05.03.2020	15.06.2022	200		Refinansiere korte lån	Verdipapapir	Flytende	2 år
Kommunalbanken	22.04.2020	23.04.2040	109		Refinansiere korte lån	Lange lån	Fast 8 år	20 år
				300				

Løpetid på lånene.

Gjennomsnittlig løpetid på lånene i porteføljen er 8,7 år. De mest kortsiktige lånene forfaller allerede i april 2020 og omfanget av lån som forfaller de neste 12 måneder er 287 millioner (17% av låneporteføljen). Tabellen under viser alle lån med pålydende volum, andel av samlet lånevolum, forfallsdato og antall år til forfall:

Vektet løpetid på lån.

Långiver	margin mot 3M nibor (%poeng)	saldo 31.03.2020	andel av samlet volum	forfall/ innfrielse	Løpetid (år) (tid til forfall)
Sertifikatlån FF 22. april 2020 (DnB)	0,00	109 015 000	0,065	22. apr. 2020	0,1
Kommunalbanken FRN +25 forfall 6/21	0,25	200 000 000	0,119	juni 2021	1,2
Kommunalbanken FRN +36 forfall 6/20	0,36	178 411 351	0,106	17. jun. 2020	0,2
Obligasjonslån FRN +27 ff 6/22 (Sparebank1 M)	0,27	200 000 000	0,119	15. jun. 2022	2,2
Kommunalbanken flytende margin m/ avdrag	0,60	54 360 000	0,032	mars 2038	9,1
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	76 700 000	0,045	mars 2037	17,2
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	130 000 000	0,077	mars 2031	11,1
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	69 200 000	0,041	desember 2030	10,8
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	46 000 000	0,027	juni 2027	7,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	10 555 830	0,006	mars 2026	6,0
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	69 563 530	0,041	desember 2028	8,8
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	42 800 000	0,025	juni 2026	6,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	129 000 000	0,076	mars 2030	10,1
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	0,60	73 800 000	0,044	desember 2036	16,9
KLP fast rente 2,34% til 6/25, FF 12/2060		97 619 046	0,058	desember 2060	20,6
KLP fast rente 1,844% til 3/28, FF 3/2040		200 000 000	0,119	mars 2040	20,2
		1 687 024 757	1,000	Vektet løpetid (år):	8,7
Lån som skal innfris/må refinansieres de neste 12 mndr.		287 426 351	0,170		

Om kommunens låneportefølje.

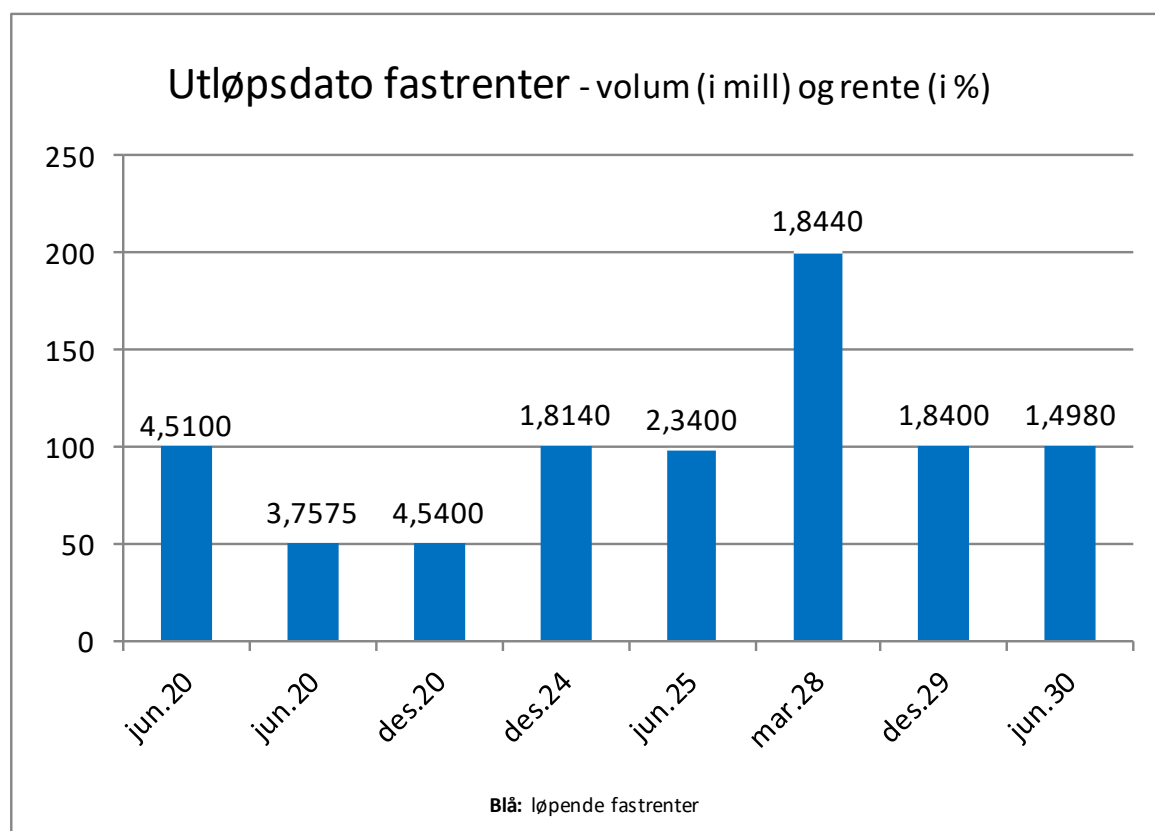
De fleste lånene i Kommunalbanken har lang løpetid og er etablert med flytende rente basert på 3M nibor. I tillegg er 2 av lånene i Kommunalbanken av mer kortsiktig karakter med forfall i juni 2020 og juni 2021. Disse er pålydende hhv. 178M og 200M og renten er også her flytende.

De 2 lånene i KLP er etablert med fast rente og har lang løpetid.

To av lånene i porteføljen er etablert via verdipapirmarkedet. Dette er et sertifikatlån pålydende 109 millioner som forfaller 22. april og et obligasjonslån pålydende 200 millioner med flytende rente som har forfall i juni 2022.

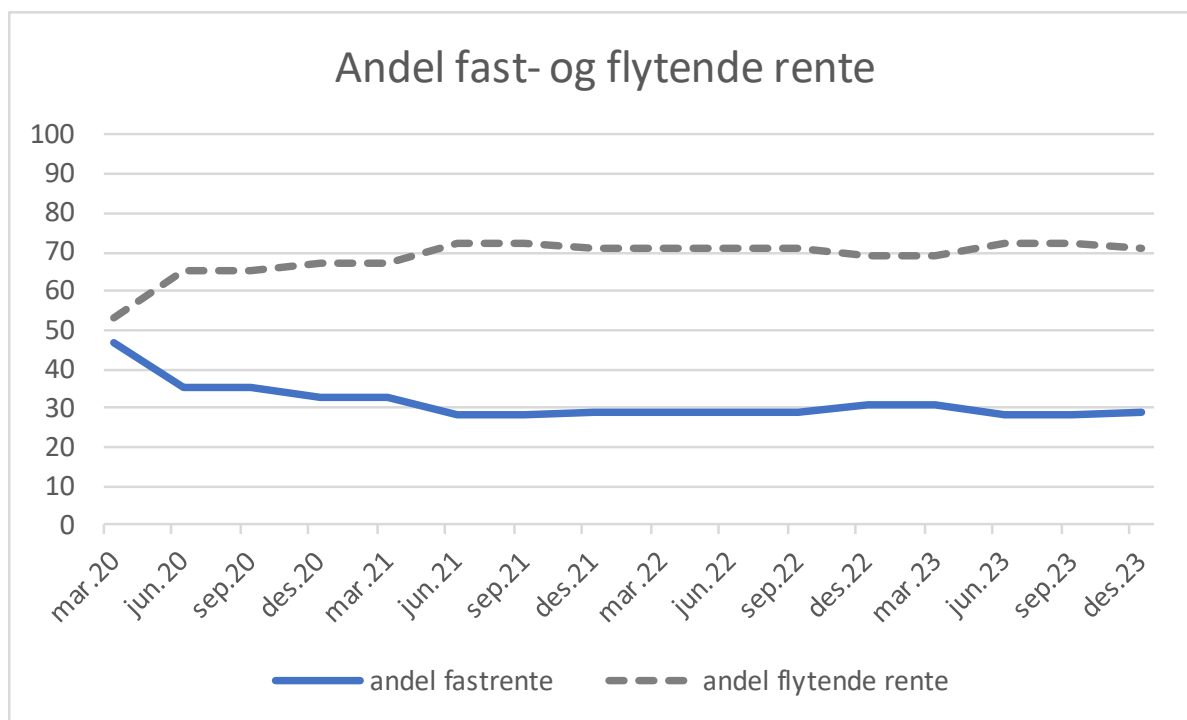
I tillegg til selve lånene er det etablert fastrente ved bruk av renteswapper. Renteswappene er med og sikrer kontantstrømmen knyttet til porteføljen av lån med flytende rente. I 1. kvartal er omfanget av renteswapper (fastrente) økt med 200 millioner. Dette skyldes dels at porteføljen har ligget i nedre del med fastrente i forhold til intervallet for fastrente bestemt i finansreglementet, at kommunen har bortfall av fastrente for 150 mill. i 2. kvartal, men også at situasjonen rundt koronaviruset har bidratt til at nivået på fastrente har kommet ned på mer attraktive nivåer. Samlet er det etablert renteswapper for 500 millioner ved utløpet av mars.

Oppstillingen i tabellen viser alle fastrenteposisjoner med fastrentenivå, volum og utløpsdato for fastrenten.

Figuren under illustrerer hvordan fastrenteandelen i låneporteføljen vil falle i økonomiplanperioden dersom det ikke etableres nye fastrenter. Ved utløpet av 1. kvartal var andelen fastrente i porteføljen 47%.

Renteswapper anskaffet i januar 2020 (100 mill) og mars 2020 (100 mill) er delvis begrunnet i at de skal erstatte gamle renteswapper med høye renter som går ut i 2020. De nye renteswappene har naturligvis et rentenivå som er bedre tilpasset dagens rentenivå. Fram til de gamle renteswappene går ut i juni 2020, har kommunen større fastrenteandel enn tidligere.

Låneporteføljen har en gjennomsnittlig durasjon (varighet) på 2,6 år og dette er en økning fra 0,9 år ved årets begynnelse.

Strategi for rentesikringer.

Kommunens finansreglement inneholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer i hht. intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall. Sikringsdokumentasjon er etablert.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer/renteswapper.

Rentesikringer (renteswapper) etableres alltid til gjeldende markedspris på etableringstidspunktet. I etterkant av etableringen vil markedsrenten for en tilsvarende lang rentesikring endres. Dette medfører at verdien (kursen) på rentesikringen også endres, men markedsverdien vil alltid bevege seg mot pålydende når forfallstidspunktet nærmer seg. Finansforskriften bestemmer at markedsverdien på renteswapper skal rapporteres. Tabellen nedenfor viser alle rentebytteavtaler (renteswapper) med fastrente, sluttdato, volum, markedskurs og markedsverdi

Verdivurdering renteswapper

Renteswapper - motpart, kupong, kurs og verdi.

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale.

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm.

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse.

Sikringseffektivitet: Høy, margin er usikret.

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm.

motpart	kupongrente	sluttdato	volum	markedskurs	markedsverdi	startdato	type sikring
DNB	4,5100	imm jun 20	100 000 000	100,60	100 600 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	3,7575	imm jun 20	50 000 000	100,50	50 250 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	4,5400	imm des 20	50 000 000	102,50	51 250 000	løpende	kontantstrøm
Sparebank1	1,8140	imm des 24	100 000 000	104,70	104 700 000	løpende	kontantstrøm
DNB	1,8400	imm des 29	100 000 000	106,00	106 000 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	1,4980	imm juni 30	100 000 000	103,00	103 000 000	løpende	kontantstrøm

Markedsverdien av swappene er negativ med 16 millioner kroner.

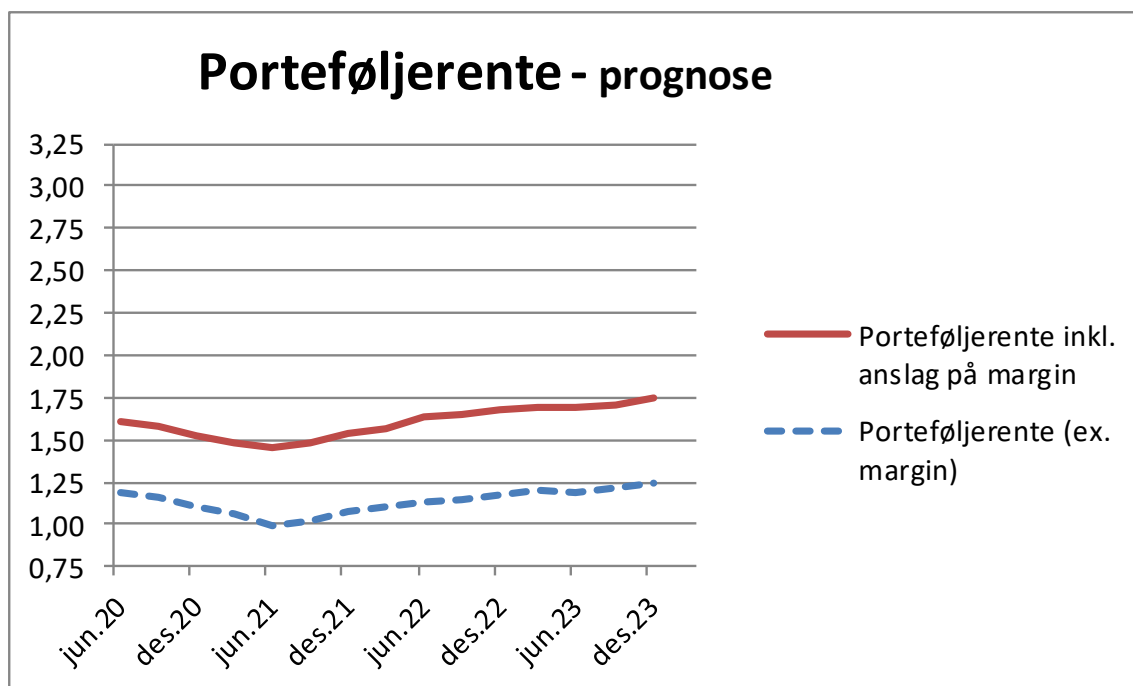
Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementet er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i perioden. I denne sammenheng vises til vedlegget "Avviksanalyse" lengre bak i rapporten.

Markedsrenter og egne betingelser.

Ved utløpet av 1. kvartal er gjennomsnittsrenten i låneporteføljerente på 2,31%.

Prognosen for porteføljerenten er vesentlig endret siden årsskiftet. Dette skyldes de massive rentekuttene som har kommet i kjølvannet av koronakrisen. Grafen under viser en framskriving av porteføljerenten for økonomiplanperioden, slik den beregnes å bli med dagens forwardrente:

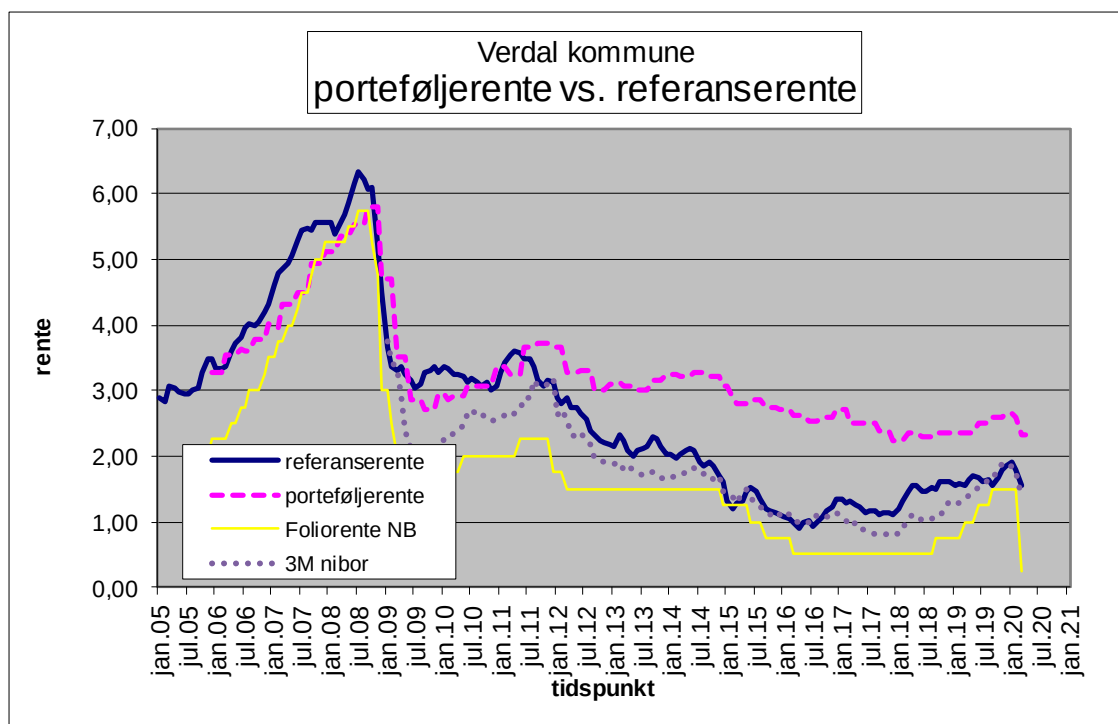

Dersom prognosen slår til, vil det oppstå et positivt avvik på renteutgiftene for 2020.

Ved framskrivingen av porteføljerenten er det også tatt andre forutsetninger, som f.eks. omfang av nye lån og avdragsbetalinger.

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).

Gjennomsnittsrenten i låneporteføljen sammenlignes med en referanserente som er sammensatt av flytende rente (3M nibor) og fast rente (4-års swaprente). De to faktorene er gitt en vekt på hhv. 34% og 66%. Porteføljerenten og referanserenten er (sammen med 3M nibor og styringsrenten i Norges Bank) oppgitt i grafen:

Hovedårsaken til avviket mellom referanserenten og porteføljerenten de siste årene er at referanserenten er oppgitt uten margin og at markedsrenten har falt for de perioder det har vært etablert fastrente.

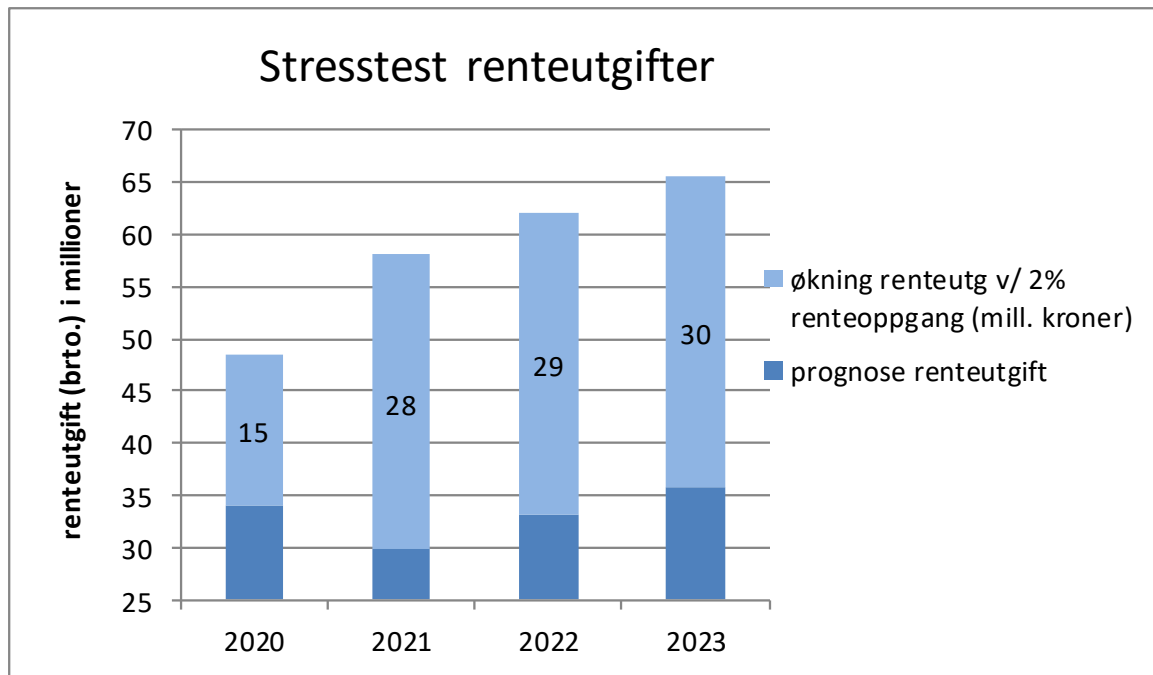
Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kommunen vurderer den finansielle risikoen i henhold til interne rutiner for finansforvaltning. Dette innebærer periodiske vurderinger, i tillegg til vurderinger i forkant av risikotilpasninger og låneopptak. Vurderingene som gjennomføres blir dokumentert og arkivert.

Samlet vurderes den finansielle risikoen å være tilfredsstillende, ønsket og innenfor rammene i vedtatt finansreglement, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldende lov.

Rentesjokk.

I grafen under vises resultatet av en «stresstest» der renten brått øker med 2 prosentpoeng. Den lyse delen av søylene viser hvilken økning i renteutgifter en slik renteoppgang vil medføre. Den mørke delen av søylen viser en prognose over renteutgiftene slik de antas å bli for det enkelte år i økonomiplanperioden.

En renteoppgang vil også ha betydning for selvfinansierende lån og aktivasiden. Det ikke tatt høyde for slike forhold i beregningen ovenfor.

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport.

Verdal kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : IMM mars 2020
 Rapport "Forrige" : IMM desember 2019

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	47 %	29 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	53 %	71 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for (resten av) 2020	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2021	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	2,66	0,94	Min.-/makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	2,62	0,92		-
Lengste rentebinding (utløpsår)	2030	2030	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	12 %	14 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,31 %	2,64 %		
Anslag renteutgift 2020 (mill. kroner)	34,02	44,58	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2021 (mill. kroner)	29,85			
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-1,40 %	-0,4		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-23	-5		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Vektet løpetid portefølje (år)	8,7	7,5		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	17 %	28 %	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Koronaviruset skaper kaos i markedene. Lavere renter, men økte marginer - renteutgifter 2020 < budsjettet.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Risiko	Beskrivelse	Henvisning til kapittel i finansreglementet	ja	nei	merknad
Kredittrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Renterisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Likviditetsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Refinansieringsrisiko	Lån	Forskriften endret fra 01.01.17	X		
Valutarisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Systematisk/generell markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Usystematisk/spesifikk risiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Finansiell risiko samlet	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Rapportering/ rutiner	Finansreglementet kap 10. Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?		X		

Ja = i samsvar med finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

Verdal kommune
Rådmannen

Delårsrapportering mars 2020

Verdal kommune

*Kommunens økonomiske situasjon
pr. 31.03.2020*

Verdal 04.05.2020

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	4
Sammendrag	4
Overgangen til tjenesteorientert budsjett	7
Sammenhengen delårsrapport og foreløpig orientering av formannskapet	7
2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER.....	8
Bevilgningsoversikt drift, del A: fellesinntekter og -utgifter	8
Bevilgningsoversikt drift, del B: tjenestene.....	10
Lønnsutgifter – netto inkl sykelønnsrefusjoner mv	12
3. KORONA.....	14
4. NYTT I APRIL.....	19
5. RAPPORTERING FRA KOMMUNENS TJENESTEOMRÅDER	21
Administrasjon, styring og fellesutgifter	21
Barnehage	22
Grunnskole	22
Helsestasjon og lege (kommunehelse)	23
Helse og omsorg.....	23
Sosiale tjenester	24
Barnevern	24
Kultur og idrett.....	25
Plantjenester	25
Landbruk og næring	25
Samferdsel.....	25
Brann og redning.....	25

Vann og avløp.....	25
Kirke.....	26
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	26
6. BUDSJETTJUSTERINGER.....	27
Budsjettjusteringsbehov drift	27
Budsjettjusteringsbehov investering	28
7. ORGANISASJON.....	29
Samhandling, endringskraft og kompetansemobilisering	29
Omstillingsarbeidet og utviklingen i årsverk.....	29
Nærværsutvikling	29
Kontinuerlig forbedring.....	30
Arbeidsgiverpolitikk	30

1. INNLEDNING

SAMMENDRAG

Rådmannen legger med dette fram delårsrapport for første tre måneder av 2020. Usikkerheten i rapporten er denne gang langt større enn det som er normalen. Dette skyldes utbruddet av koronaepidemi i midten av februar. De økonomiske konsekvensene av utbruddet er vanskelige å anslå og virkningene kan i større og mindre grad påvirke rammebetingelsene for kommunene i mange år fremover. Dette gjelder faktorer som skatteinngang, rentenivå, arbeidsledighet, lønnsvekst osv. Regjeringen har kommet med flere krisepakker som skal bidra til å normalisere situasjonen, men det er grunn til å tro at disse i begrenset grad kan overstyre påvirkning fra endringer i verdensøkonomien. Arbeidsledighet og rentenivå kan påvirkes av statlig politikk, men neppe på en måte som helt skjermer kommunene fra endringer i rammebetingelser. Kommunen må derfor forholde seg til at behov og rammebetingelser kan være endret for lang tid fremover. Revidert statsbudsjett og kommuneprop. som kommer 12. mai vil gi viktige signaler om endringer både når det gjelder utfordringer og statlige tiltak for å normalisere situasjonen. Dette er eksempelvis forventet skatte- og inntektsvekst, inflasjon, rentenivå, kommunale merkostnader osv. Nye signaler vil gi føringer for planlegging og styring fremover. To områder som i særlig grad ser ut til å endres er finansområdet og behov for sosialhjelp og naturligvis også helseutgiftene dersom pandemiutbruddet blir langvarig. Det er med andre ord krevende å vurdere dagens drift mot et budsjett som ble lagt ut fra situasjonen før koronautbruddet. I tillegg har Verdal en næringsstruktur med uavklarte langsiktige konsekvenser, og samfunnsvirkninger som er annerledes enn omkringliggende kommuner.

Paradoksalt er det få spor av den ekstraordinære situasjonen i regnskapet ved utgangen av mars. Dette skyldes først og fremst at de økonomiske virkningene foreløpig ikke har kommet til syne i regnskapet. Dette bildet endres heller ikke i særlig grad dersom en tar med regnskapsposter for april. Den mest synlige endringen i april er bortfallet av inntekter fra barnehage og SFO. Kommunen mottok ekstraordinær utbetaling av rammetilskudd 20.04 på ca 10,6 mill som kan finansiere hele eller deler av tapte inntekter. På grunn av store låneopptak til investeringer i mars, har kommunen god midlertidig likviditet i form av ubrukte lånemidler fram mot sommeren. Låneopptaket ble gjort før nedstenging av kommunale tjenester og før finansmarkedet ble rammet. De ubrukte lånemidler brukes opp etter hvert som leverandørene fakturerer kommunen. Etter likviditetsplanen skal det utbetales ca 30 mill kr månedlig fremover. God likviditet er derfor en midlertidig situasjon som er knyttet til beholdning av ubrukte lånemidler. Dersom økonomiske virkninger av situasjonen blir langvarig og kommunen ikke tilføres nye krisemidler, vil kommunen kunne få en svekket likviditet og behov for å stramme til driften. En eventuell innstramming vil da måtte skje så tidlig i året at den får effekt. Et tidspunkt for dette vil kunne være i etterkant at kommuneprop. 12. mai.

Måling av budsjettavvik i en periode med stor usikkerhet;

Rådmannen legger fram en rapport som måler sammenhengen mellom regnskap og budsjettet, på tradisjonelt vis. Det innebærer at målinger tar utgangspunkt i at budsjettpremissene er korrekte, selv om det nå er kjent at budsjettpremissene fra og med april/mai ikke vil treffe endringene i behov og rammevilkår for resten av året 2020. Avvik som måles pr utgangen av mars er derfor lite representative for de økonomiske utfordringer som kommer senere i 2020. Avvikene vil i mindre grad kunne brukes til å estimere et årsresultat for 2020. Dette betyr indirekte at det ikke er noe stort poeng å måle avvikene presist i delårsrapport pr mars 2020. Presisjon i målingen fram til mars, kan ikke veie opp for den usikkerhet som har oppstått for perioden april-desember.

Rapporten er skrevet på et tidspunkt der administrative ressurser i kommunen har vært bundet opp i håndtering av pandemiutbruddet. Det vil i praksis si at det har vært mindre tilgjengelig tid til kvalitetssikring av tallene i rapporten. Det øker sannsynligheten for at budsjettavvik som beskrives i rapporten ikke er reelle, eller at reelle budsjettavvik ikke blir funnet. I praksis er den største feilkilden feilperiodiseringer mellom budsjett og regnskap. Altså at inn- og -utbetalinger kommer på en annen måned enn budsjettet. Slike feilmålinger gir størst utslag på beregning tidlig i året, fordi avvikene kan bli tolket som trend for resten av året.

Selv i en mer normal situasjon er det utfordrende å utarbeide treffsikre prognoser tidlig i året. Utover i året blir anslag erstattes med faktiske beløp, kommunen får svar på søknader om tilskudd, avsetning til lønnsoppgjør erstattes med faktisk lønnsoppgjør osv. I starten av året kan det være vanskelig å avgjøre om målte avvik er knyttet til en trend eller om det er engangshendelser. Store årsoppgjørdisposisjoner som pensjon, skatteavregning, avsetninger til bundne fond mv er usikre poster helt fram til regnskapet avlegges, men kan estimeres bedre i slutten av andre halvår. Det er et mål at så mye som mulig av usikkerheten er avdekket ved utgangen av oktober (i et normalår), slik at det kan fremlegges gode prognoser etter oktober. Ved utgangen av oktober foreligger det oppdaterte nasjonale skatteanslag, estimater for pensjonsberegning, lønnsoppjøret er ferdig mv. Samtidig vil virkningen av koronaepidemien svekke den normale forutsigbarheten som foreligger pr oktober.

Økonomiplanen og budsjett for 2020 viser at året blir et krevende omstillingsår. Endringstakten er høy og tiltak for redusert forbruk må utvikles gjennom året. Tiltak som er iverksatt eller skal iverksettes for å få driftsbalanse i 2020, gir ofte ikke effekt fra første januar, men kommer med sterkere effekt utover i året. Dette kan være en av flere forhold som forklarer normaliteten i at fleste år måles med merforbruk tidlig i året. Samtidig er også bildet fra 2019 at de fleste utviklingstrekk som ble rapportert tidlig i året, viste seg å være stabile gjennom året. Det var relativt godt samsvar mellom delårsrapporter og endelig regnskap for 2019. Beregning av budsjettavvik vil derfor kunne gi god informasjon, selv om prognosen inneholder mye som er usikkert.

Rapporten viser også denne gang et relativt stort avvik mellom årsprognose og budsjett for de første tre månedene i 2020. Foreløpig regnskap for april bekrefter at trenden fortsetter inn i april. Det vil si at det merforbruket vi har sett gjennom 2020 ikke har forsvunnet over årsskiftet. Det er lagt ned mye arbeid i å forbedre periodisering av budsjett mellom måneder, slik at målingen av avvik blir bedre. For 2020 blir det viktig å klare å skille mellom hvilke budsjettavvik som kan forklares av koronautbruddet og avvik som ville

vært der uavhengig av koronautbrudd. Når rapporten skrives foreligger det ikke tilstrekkelig datagrunnlag til å gjøre en slik analyse. Men det er grunn til å tro av tallene ut mars i liten grad er påvirket av koronautbruddet.

Et eget kapittel (rapportens kapittel 3) omhandler Korona og vurdering av evt konsekvenser for april til desember 2020. Det er grunn til å tro at det også vil være effekter for de nærmeste årene etter 2020 i form av endringer i arbeidsledighet, finansmarked osv.

Delårsrapporten viser på noen områder forbedringer i kommunens økonomi. Beregninger som er gjort for antall faste årsverk viser nå en nedgang. Det er for tidlig å si om dette ensidig betyr at vi har startet på den reduksjonen i årsverk som økonomiplanen forutsetter, men det er samtidig et synlig brudd med utviklingen de senere år.

Hovedtrekk fra gjennomgang av tallgrunnlag.

De største avvikene og utviklingen:

Beløp i 1000	Hittil i år				Helår			
	Regnskap pr mars	Regnskap pr mars	Budsjett pr mars	Budsjett-avvik pr mars	Helårs-budsjett	Regnskap	Års-prognose	Avvik budsjett og prognose
	2020	2019	2020	2020	2020	2019	2020	2020
Barnehage	29 277	27 408	28 041	1 236	117 376	119 301	119 876	-2 500
Grunnskole	60 251	51 243	56 313	3 937	206 673	229 356	212 173	-5 500
Helsestasjon og lege	14 545	12 358	13 853	692	44 684	42 115	45 284	-600
Helse og omsorg	71 334	64 116	64 097	7 238	230 511	258 790	239 011	-8 500
Sosiale tjenester	9 646	12 272	8 955	690	33 653	42 206	34 253	-600

Totale merutgifter til tjenester anslås til ca 19 mill kr ¹. Reduserte utgifter på finansområdet kan grovt anslås til 9 mill kr ². I sum gir dette et anslag på svekket driftsbalanse for 2020 på 10 mill kr ³. Anslaget er gitt med de forutsetninger som fremgår av rapporten. Det er usikkert om innsparinger på finans kommer til fratrekk i kompensasjon for merutgifter Korona. Se rapportens kapittel om Korona.

Årsak til merforbruk og tiltak for tjenestene er nærmere beskrevet i kapittel 5 i økonomirapporten. Her finnes også tilbakemeldingene fra virksomhetene.

¹ B-skjema bunnlinje. Viser sum budsjettavvik for tjenestene

² A-skjema. Radene for finans.

³ A-skjema. Bunnlinjen. Bunnlinjen vier summen av alle endringer i A og B skjema.

Status innenfor Hjemmetjenesten er fortsatt svært bekymringsfull. Det ble gjort endringer i turnus før utbruddet av koronavirus inntraff. Effekten av endringen er noe usikker pga av den korte virkningstiden til endringen fram til håndtering av koronautbruddet fikk fokus.

Usikkerheten rundt effektene av koronautbruddet er gjennomgående på mange områder i kommunens driftsøkonomi. Dette antas at det vil gi effekter både for året 2020 og i avtakende grad også for de nærmeste årene. Rådmannen melder derfor at usikkerheten i anslagene er vesentlig større enn de foregående rapporteringer. Det antas at revidert statsbudsjett (RNB) og kommuneprop 2021 (12. mai 2020) kan gi noen svar som kan redusere usikkerheten.

OVERGANGEN TIL TJENESTEORIENTERT BUDSJETT

Budsjett og økonomiplan for 2020-2023 er vedtatt etter tjenesteorientert struktur. Dette er en endring av praksis fra tidligere år med vedtak på (budsjett)ansvarsområder. Overgangen til tjenesteorientert vedtak medfører at økonomisk rapportering til politisk nivå følger samme systematikk. Rapportering til politisk nivå tar utgangspunkt i bevilgnings skjemaene slik de er satt opp og vedtatt i kommunestyrets vedtak.

Delårsrapporten følger bevilgnings skjemaene (A og B-skjema). Budsjettavvik blir beregnet, presentert og analysert etter bevilgningsstrukturen som ligger i skjemaene. I noen tilfeller vil inndelingen i ansvar være så forskjellig fra tjenestestruktur, at et budsjettavvik må analyseres og kommenteres av flere budsjettansvar. Det betyr at i noen tilfeller må flere ledere nå samarbeide om å kommentere et avvik på en tjeneste. Dette skjer fordi tjenesten leveres på flere steder i organisasjonen. Endringen medfører ingen endring i budsjettansvar og ansvar for å gjøre tiltak, men tjenesteorientering betyr mer samhandling på tvers. Dette er en ønskelig utvikling og vil bidra til at vi analyserer data uavhengig av hvordan vi til enhver tid har organisert kommunen i avdelinger og tjenestesteder.

SAMMENHENGEN DELÅRSRAPPORT OG FORELØPIG ORIENTERING AV FORMANNSKAPET

Det ble gitt en foreløpig orientering om status økonomi i forkant av formannskapsmøte 23. april. Det er ingen vesentlige endringer i delårsrapporten fra den foreløpige presentasjonen. Delårsrapporten har mere detaljer og bakgrunnsinformasjon. Delårsrapporten er satt opp etter tradisjonen med at merinntekter ikke regnes inn som budsjettavvik og det er justert for feil og/eller ikke relevante budsjettavvik som er funnet underveis i gjennomgang og dialog med virksomhetslederne. Det er også tatt inn mer info fra april i delårsrapporten enn det som var kjent i den foreløpige presentasjonen.

Dette har medført en del justeringer i tallene, men ikke slik at det er grunn til å korrigere på hovedkonklusjonene fra den foreløpige gjennomgangen.

2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT, DEL A: FELLESINNTEKTER OG -UTGIFTER

Beløp i 1000	Hittil i år				Helår			
	Regnskap pr mars	Regnskap pr mars	Budsjett pr mars	Budsjett- avvik pr mars	Helårs- budsjett	Regnskap	Års- prognose	Avvik budsjett og prognose
	2020	2019	2020	2020	2020	2019	2020	2020
Rammetilskudd	129 610	127 005	129 940	-330	501 200	496 089	501 200	0
Inntekts- og formuesskatt	86 348	100 412	84 963	1 385	351 942	344 409	351 942	0
Eiendomsskatt	13 733	13 683	12 932	801	38 800	40 501	38 800	0
Andre generelle statstilskudd	992	5 716	-	992	22 300	29 873	22 300	0
Sum generelle driftsinntekter	230 684	246 816	227 835	2 849	914 242	910 872	914 242	0
Sum bevilgninger drift, netto	228 876	216 733	210 217	18 659	827 005	838 017	846 235	-19 230
Avskrivninger	64 088	-	62 140	1 948	62 140	57 891	64 088	-1 948
Sum netto driftsutgifter	292 963	216 733	272 357	20 606	889 145	895 908	910 323	-21 178
Brutto driftsresultat	-62 279	30 083	-44 522	-17 758	25 097	14 965	3 919	-21 178
Renteinntekter	2 345	1 536	1 417	928	11 320	10 813	11 320	0
Utbytter	-	-	-	-	9 000	9 639	9 000	0
Renteutgifter	-10 613	-8 261	-11 265	652	-50 205	-37 958	-40 205	10 000
Avdrag på lån	-1 510	-13 510	-1 510	-	-59 000	-48 001	-59 550	-550
Netto finansutgifter	-9 779	-20 235	-11 358	1 580	-88 885	-65 508	-79 435	9 450
Motpost avskrivninger	-64 088	-	-62 140	-1 948	-62 140	-57 891	-64 088	1 948
Netto driftsresultat	-7 970	9 848	6 260	-14 230	-1 648	7 348	-11 428	-9 780
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>								
Sentrale netto avsetninger til, eller bruk av, bundne driftsfond	-	-	-	-	-9 000	-9 383	-9 000	0
Virksomhetenes netto avsetninger til, eller bruk av, bundne driftsfond	2 732	17 756	2 827	-95	7 243	1 450	7 243	0
Netto avsetninger til, eller bruk av, disposisjonsfond	851	4 828	851	-	3 406	586	3 406	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	3 583	22 584	3 678	-95	1 649	-7 347	1 649	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-4 387	32 432	9 938	-14 325	1	1	-9 779	-9 780

Del A i bevilgningsskjema drift viser kommunens generelle inntekter og utgifter, - og danner rammen for hva som kan fordeles til tjenesteproduksjon. Fra og med 2020 vil dette skjema som hovedregel alltid gjøres opp i balanse. Eventuelt mindreforbruk settes «automatisk» av til disposisjonsfond, og eventuelt merforbruk avregnes mot disposisjonsfondet. Siste linje vil med andre ord aldri kunne vise mindreforbruk, og den vil vise merforbruk kun i de tilfeller at disposisjonsfondet er tomt. Denne versjonen av bevilgningsskjema drift er tilpasset delårsrapportering, og har en del andre kolonner enn den obligatoriske regnskapsoppstillingen ved årsslutt. Første del viser regnskap og budsjett per periodeslutt, samt mulighet for sammenligning mot samme periode i fjor. Neste del viser helårsbudsjettet for 2020, regnskapstallene fra i fjor (noe omarbeidet for å passe med oppstillingen etter ny kommunelov), samt en prognose for årets regnskap, og forventet budsjettavvik. Det samlede forventede budsjettavviket framkommer til høyre i siste linje med om lag **10 millioner i merforbruk**. I årsregnskapet ville denne linjen som nevnt vært avregnet til 0 mot disposisjonsfondet, men i denne sammenhengen lar vi avviket stå uavregnet for bedre å synliggjøre hvor mye av disposisjonsfondet som tapes dersom prognosen står seg.

I det følgende kommenteres de endringene som påvirker kommunens rammebetingelser, mens kommunens tjenestedrift omtales senere i rapporteringen.

Budsjett for **skatt og rammetilskudd** er lagt i samsvar med opplysninger i statsbudsjettet for 2020. Oppdaterte anslag vil komme i forbindelse med framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett, og prognosen holdes uendret inntil nye anslag foreligger fra kommunaldepartementet. Sett i lys av den pågående koronapandemien, og dennes påvirkning på næringslivet og arbeidsmarkedet, er det imidlertid all grunn til å anta at skatteinntektene både lokalt og i landet for øvrig vil bli svake sammenlignet med tidligere år. Det er med andre ord sannsynlig at skatteinntekter vil bli lavere enn budsjettet, men det er på nåværende tidspunkt krevende å finne et pålitelig grunnlag for å lage en egen prognose. Rådmannen vil følge utviklingen nøye, men foreslår foreløpig ingen budsjettjusteringer som følge av eventuelt inntektstap fram til oppdaterte anslag fra KMD foreligger innen avleggelse av neste delårsrapport.

Eiendomsskatt for første termin er utfakturert, og har gitt inntekter omtrent som forventet. Fra 2020 er den alminnelige eiendomsskattesatsen i Verdal økt fra 4 til 5 promille, men samtidig er det innført en reduksjonsfaktor på 30 % i takstgrunnlaget for alle boliger og fritidseiendommer. Samlede inntekter fra eiendomsskatt i 2020 forventes å bli som budsjettet med 38,8 millioner, -en nedgang med 1,7 millioner fra i fjor.

Integreringstilskudd er budsjettet ut fra en forventning om at kommunen bosetter 15 personer i 2020. Hittil er det bosatt fire personer. UDI og IMDi har stoppet alle ankomster til Norge, og kommunen har ikke mottatt signaler om når ankomster blir iverksatt igjen. Dersom det ikke blir bosatt flere nyankomne i år, vil det bety et inntektsbortfall på drøye 2 millioner i forhold til budsjett. Det er ennå tidlig i året, og prognosen holdes foreløpig likt budsjett, men det gjøres oppmerksom på at det er en betydelig usikkerhet knyttet til dette.

Endelig oppdatert avdragsberegning for 2020 viser et **minimumsavdrag** på 59,55 millioner. Dette er 0,55 millioner mer enn budsjettet. Årsaken til avviket knyttes primært til større avskrivninger enn opprinnelig anslått, pga at det er vurdert riktig å avskrive elevpc'er i skolen over kortere tid (3 år) enn hva som er gjort hittil (5 år).

De negative effektene av koronastengte samfunn er i de fleste land forsøkt motvirket med blant annet rentekutt. Også her hjemme har Norges Bank kuttet renten; først med et halvt prosentpoeng den 13. mars og så med ytterligere 0,75 prosentpoeng en uke senere. Styringsrenten er nå 0,25 prosentpoeng. Ved utløpet av 1. kvartal er gjennomsnittrenten i låneporteføljen (eks husbanklån) 2,31 %. Prognosen for porteføljerenten er vesentlig endret siden årsskiftet. Dette skyldes de massive rentekuttene som har kommet i kjølvannet av koronakrisen. Dersom prognosen står seg, kan det bety om lag 10 millioner i besparelse på **renteutgifter** til investeringslån. Det vises for øvrig til finansrapporten som følger saken.

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT, DEL B: TJENESTENE

Beløp i 1000	Hittil i år				Helår			
	Regnskap pr mars	Regnskap pr mars	Budsjett pr mars	Budsjett- avvik pr mars	Helårs- budsjett	Regnskap	Års- prognose	Avvik budsjett og prognose
	2020	2019	2020	2020	2020	2019	2020	2020
Administrasjon, styring og fellesutgifter	24 014	21 938	25 841	-1 827	108 723	48 975	108 723	0
Barnehage	29 277	27 408	28 041	1 236	117 376	119 301	119 876	-2 500
Grunnskole	60 251	51 243	56 313	3 937	206 673	229 356	212 173	-5 500
Helsestasjon og lege	14 545	12 358	13 853	692	44 684	42 115	45 284	-600
Helse og omsorg	71 334	64 116	64 097	7 238	230 511	258 790	239 011	-8 500
Sosiale tjenester	9 646	12 272	8 955	690	33 653	42 206	34 253	-600
Barnevern	7 182	5 031	7 687	-505	32 681	35 249	32 681	0
Kultur og idrett	8 797	7 023	1 736	7 062	26 056	29 200	26 286	-230
Plan	2 085	2 404	2 002	83	3 608	5 581	3 908	-300
Landbruk og næring	1 387	-3 520	1 219	168	6 414	6 260	6 414	0
Samferdsel	3 200	4 100	3 471	-271	8 680	11 004	8 680	0
Brann og redning	2 690	-2 224	2 648	42	10 594	10 832	11 594	-1 000
Vann avløp og renovasjon, selvkost	-8 442	-5 112	-8 649	207	-1	-17 064	-17 887	17 886
Motpost kapitalutgifter selvkost	-	-	-	-	-17 886	-	-	-17 886
Kirke	133	1 883	147	-14	7 881	7 744	7 881	0
Tjenester utenfor ord. kommunalt ansvarsområde	7	-	-	7	-	6 678	-	0
Sum tjenester	226 106	198 920	207 361	18 745	819 647	836 227	838 877	-19 230
<i>Herav:</i>								
Netto renteutgifter og -inntekter	-38	-57	-29	-9	-115	-339	-115	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 732	-17 756	-2 827	95	-7 243	-1 450	-7 243	-
Sum bevilgninger drift, netto	228 876	216 733	210 217	18 659	827 005	838 017	846 235	-19 230

Prognosene for tjenestene i 2020 viser et samlet merforbruk på **19,23 mill**, omtrent på samme nivå som netto merforbruk i virksomhetene i 2019. De største merforbrukene kommer til syne innenfor grunnskole, barnehage og helse og omsorg.

Under denne rapporteringen, per mars, står verden midt i en pandemi som gjør det svært krevende å gi prognoser for året. Når rapporten skrives er barnehager og skoler akkurat begynt å åpne igjen, og virksomhetene er derfor kun bedt om å gjøre et beste estimat ut fra den kunnskapen de har hatt på rapporteringstidspunktet. Det understrekes derfor at det hefter betydelig usikkerhet ved prognosene. Spesielt usikkert er dette året for helsetjenestene.

Som ved tidligere rapporteringer er det verdt å merke seg at ingen virksomheter presenteres med mindreforbruk i tabellen over. Så lenge det ikke er aktivitet som er bortfalt, eller andre faktorer som har endret seg vesentlig fra de forutsetningene som var lagt til grunn i budsjettet, kan man ikke med sikkerhet forvente mindreforbruk på nåværende tidspunkt. En forsiktig tilnærming er derfor at virksomhetene vil forbruke de midlene de er bevilget. Som følge av dette forsiktighetsprinsippet er virksomheter med målt mindreforbruk satt til budsjettbalanse i skjemaet foran.

Først når året er omme, vil det foreligge et endelig svar på om enkelte virksomheter har klart å oppnå et mindreforbruk (overskudd) i forhold til budsjettpremissene. Slik tallene nå foreligger vil det kunne ha avgjørende betydning for kommunens totale resultat at noen virksomheter klarer å levere et mindreforbruk, samtidig som at virksomheter med varslede budsjettoverskridelser klarer å tilpasse drift til budsjett resten av året. I tillegg er det naturligvis avgjørende for regnskapsresultatet at regjeringens krisepakker for kommunene treffer godt ifht de faktiske netto merutgiftene kommunen pådrar seg i denne perioden.

LØNNSUTGIFTER – NETTO INKL SYKELØNNSREFUSJONER MV

Beløp i 1000

Lønnsarter	2020					2019		
	2020 Mars Regnskap	Mars Budsjett inkl. endring	Summer av Mer/mindre forbruk	Helår Budsjett inkl. endring	% av budsjett helår	Mars Regnskap	Helår Opr Budsjett	% av budsjett helår
Fastlønn mv	143 281	134 004	-9 278	485 176	30 %	139 995	496 956	28 %
Tillegg	7 644	6 842	-802	24 793	31 %	5 439	25 872	21 %
Overtid	1 159	869	-290	3 476	33 %	949	3 746	25 %
Andre godtgjørelser	1 010	1 228	218	4 970	20 %	684	5 152	13 %
Vikar / ekstrasjelp	4 922	2 517	-2 405	15 225	32 %	3 943	18 429	21 %
Vikar v sykdom/foreldreperm	7 843	4 868	-2 975	16 442	48 %	6 787	18 550	37 %
Refusjon sykdom/foreldreperm	-9 761	-3 607	6 154	-14 428	68 %	-9 147	-15 439	59 %
Sosiale kostnader	47 780	47 825	45	173 709	28 %	46 010	179 784	26 %
Avlastning, fosterheim, støttekonta	2 835	2 622	-213	10 489	27 %	1 920	10 361	19 %
Intro- og kvalifiseringsstønad	1 912	1 650	-262	5 953	32 %	3 050	8 588	36 %
Totalsum	208 625	198 817	-9 808	725 805	29 %	199 631	751 999	27 %

Status lønnsutgifter i tabell over er forbruk pr mars mot periodisert budsjett pr mars. I tillegg viser tabell % forbruk av helårsbudsjett i 2020 og 2019. Ikke alle budsjettposter er like forutsigbare å periodisere, eksempelvis vikarutgifter og refusjoner, men de store poster er tydeligere henførbare til periode og dette gjør at periodisert budsjett er egnet målestokk for status pr mars. Status pr mars gir og en retning på hvordan driften utvikler seg gjennom året.

Budsjett for personellutgifter i 2020 er betydelig lavere enn opprinnelig budsjett for 2019, også med tanke på at lønnsbudsjett 2020 hensyntar lønnsveksten fra 2019 på helårsbasis (omfang 22,9 mill inkl sosiale utgifter). Lønnsbudsjettet er i underkant av 50 mill lavere i 2020 og viser at tilpasning av organisasjon til framtidig forventede inntektsrammer er innarbeidet i budsjett. Oversikten viser og at det er utfordringer med å tilpasse bruken av personellressurs til den reduserte budsjettammen.

Tjenestene som dekkes av budsjettansvarene i oppvekst og helse har hatt de største utfordringene i årets første tre måneder. Oppvekst har merforbruk på fastlønn/vikarer på 2,9 mill når refusjon NAV er tatt med. Tilsvarende situasjon på helse og omsorg gir 5,8 mill i merforbruk. Dette er store avvik opparbeidet på kort tid, og for helse og omsorg sin del er dette avviket svært utfordrende å hente inn samtidig som personellutgifter skal tilpasses et nedskalert budsjett. Oppvekst har tilsvarende nedskalert budsjett, men avvik mot budsjett utgjør her ca 1% av totalbudsjett mot helse 2,1%. Begge budsjettansvarene har

utfordringer og merkostnader med håndtering av korona i den daglige driften, og mulighetene til å jobbe aktivt med bemanningssituasjon og tilpasning til rammer er begrenset i en periode.

Merforbruket av vikarer og ekstrahjelp er størst på budsjettansvarene til oppvekst og i helse. Men merforbruket veies opp med større inntekter på sykelønnsrefusjoner og refusjon foreldrepenger. Det er gjennomgående noe forsiktig budsjettering på refusjoner fra NAV, men det budsjetteres stort sett med symmetri mellom utgifter og inntekter. Ledere er restriktive med vikarer ved korttidsfravær, og vikarer er også gjerne rimeligere arbeidskraft. Korttidsfravær er ikke omfattet av lønnsrefusjonsordning fra NAV, og NAV dekker heller ikke pensjonsutgifter. Høyt fravær vil derfor, uansett refusjon fra NAV, være en merkostnad for kommunen.

For å lempe på belastning på arbeidsgiver ved fravær knyttet til Covid-19 er arbeidsgiverperioden redusert til 3 dager for sykefravær og pålagt karantene. Denne endringen ble besluttet med virkning fra 16.mars. Ved annet sykefravær er arbeidsgiverperioden fortsatt 16 dager. Refusjon for redusert arbeidsgiverperiode søkes det om i etterkant, så for resultat i mars har denne endringen ikke hatt noen effekt. Tilsvarende ordning er det og innført for omsorgspenger, arbeidsgiveransvaret varer i tre dager og NAV refunderer fra dag fire. Foreldre som har vært borte fra arbeid pga stengt skole og barnehage har kunnet benytte omsorgsdager i dette fraværet. I tillegg er antall dager med omsorgspenger doblet for kalenderåret 2020. Effekten av disse refusjonsordningene vil først komme til syne i april og utover.

3. KORONA

Utbruddet av koronavirus har påvirket kommunen på mange områder og skapt en uforutsigbarhet som er langt større normalt. Delårsrapporten er skrevet ut fra at de første månedene av året gikk normalt. Målingene av budsjettavvik er gjenkjennbare slik vi har sett i tidligere års delårsrapport fra oppstarten av et budsjettår. Samtidig viser rapporten at 2020 er økonomisk utfordrende og at det ligger store utfordringer i å tilpasse drift til økonomiske rammer uavhengig av koronasituasjonen.

Midt i mars startet en nedstenging av kommunen og en tilpasning til et smitteregime som i stor grad påvirket kommunal drift og måten det samhandles på. En indirekte følge ble en stor fokusendring for å skape nødvendige målrettede endringer på kort tid hos virksomhetene. For stabene har informasjonsarbeid krevd ressurser, slik at utførelsen av planmessige arbeidsoppgaver som feks økonomisk kontroll er redusert noe.

Arbeidsoppgaver er flyttet ut av kontor og møterom og det er tatt i bruk digitale møtesteder. Arbeid med økonomisk kontroll, endringsprosesser og utvikling har i denne perioden blitt satt på vent til fordel for arbeidsoppgaver som måtte løses på kort sikt. Tilpasning av kommunens drift til behovene som følger av koronautbruddet har hatt høyeste prioritet. Dette har påvirket både tjenestene og stabenes arbeid. På den positive siden må det fremheves at kompetansen på bruk av digitale verktøy for samhandling har blitt mye bedre under koronautbruddet. Dette er noe som organisasjonen vil ha stor nytte av fremover.

Fra midten av april er det gradvis blitt en mer normalisert tilstand der det på nytt er kapasitet til å arbeide med planmessige arbeidsoppgaver som budsjettoppfølging, utviklingsoppgaver mv. Fortsatt er det krevende å få til de samme gode samspillsprosesser og kvalitetskontroll som under ordinær drift. Under arbeidet med delårsrapporten har det vært nødvendig å ta hensyn til at deler av kommunen har hard arbeidsbelastning og at kontroll og rapportering ikke har høyeste prioritet.

Merutgiftene til håndtering av koronavirus

Etter at det ble kjent at utbruddet ville få store konsekvenser for drift av tjenester, personalarbeid, kommuneøkonomi osv, ble det gjort flere tiltak for å kunne dokumentere ressursbruken. Dette både av hensyn til alminnelig dokumentasjonsplikt, et eventuelt oppgjør med staten om kompensasjon og å framskaffe informasjon/rapportere til politisk og administrativ styring.

Det ble opprettet et eget prosjektnummer for føring av merkostnader til håndtering av virusutbruddet og det ble gitt informasjon om hvilke kostnader som skal føres på prosjektet. Pr 30. april er det ca 1,8 mill kr som er ført på prosjektet. Dette er et beløp som ikke er i nærheten av KS anslag for merkostnader for kommuner. Vi har gjort anslag for vår andel av de nasjonale merkostnadene og funnet beløp som ligger langt høyere enn 1,8 mill kr. Dette gjelder også om vi tar med tapte inntekter fra barnehage og skolefritidsordning.

Ved utgangen av mars er det lite konkret som direkte kan henføres til koronautbruddet. Eksempelvis er lønnsutbetalingene i mars på normalnivået. I april begynner de første tegn til endret økonomi å komme i form av tapte inntekter i barnehage og SFO, reduserte renter osv.

Det er flere årsaker til at økonomiske konsekvenser av pandemien foreløpig i liten grad er målbare. De åpenbare merutgiftene som innkjøp av smittevernsutstyr, utgifter til økt beredskap mv utgjør en liten del av de økonomiske konsekvensene. Effekten kommer 2-3 måneder på etterskudd og det må brukes kalkyler for å skille mellom ordinære utfordringer og koronarelaterte merutgifter. Data fra timelister, data fra registrering av fravær, data fra turnuser mv er nødvendige data for å kunne regne på merutgiftene. Det vil være utfordrende å måle merutgiftene. Merutgiftene vil for mange være «mer av alt» som ligger inne i den ordinære drift. Kostnader til koronarelatert fravær, merkostnader ved å overta flere pasienter som skrives ut fra sykehus mv, må beregnes ut fra kalkyler og anslag. Det vil neppe være mulig å skille helt presist mellom hva som er koronarelatert og hva som skyldes andre forhold. Regnskapet for 2019 viser at det var utfordringer med å holde budsjett gjennom 2019. Det er derfor grunn til å tro at det ligger merforbruk også i driftstallene for 2020, uavhengig av koronasituasjonen. En sammenligning av budsjett og regnskap før og etter Koronautbrudd er derfor ikke noen egnet metode. Rådmannen må derfor komme tilbake til spørsmålet om effekter av virusutbruddet. Foreløpige beregninger er basert på nasjonale anslag via KS.

Beregningene hos KS er grove makroberegninger basert på kostnadselementer som er hentet inn fra mange kommuner. Tilsvarende kartlegging skjer også via fylkesmennene. Basert på tall fra KS kan vi anslå en merutgift før kompensasjoner på ca 44 mill kr. Dette beløpe må ses opp mot kompensasjoner vi har fått og kompensasjoner vi trolig vil få. Det kan tenkes at kompensasjonene blir redusert med de besparelser som det antas at kommunene vil ha på nedstenging skoler og barnehager i kommunene og endringer i rammebetingelser. Dette kan eks være sparte strømutgifter, virkning av lavere arbeidsgiveravgift, lavere rentenivå osv. Jf at både arbeidsgiveravgift og sparte renter har gått til fratrekk i KS-beregningene.

I mangel av datagrunnlag til å regne lokalt, har vi gjort grove anslag basert på KS sine nasjonale anslag. Nedenfor er det tatt inn informasjon fra KS og vi viser et anslag over merkostnader Verdal basert på de nasjonale KS-tallene.

Hentet fra nettsiden til KS 30.04.20

KS inn i arbeid om økonomiske konsekvenser

Regjeringen nedsetter en arbeidsgruppe fra departementene og KS som skal gi faglig vurdering av hvordan inntekter og utgifter i kommunesektoren påvirkes av koronakrisen. – Det handler om tjenester til innbyggerne, sier styreleder i KS, Bjørn Arild Gram.

Arbeidsgruppen skal avgi en endelig rapport innen 1. april 2021. Det vurderes underveis i arbeidet om gruppen også skal avgi en eller flere delrapporter.

- Virkningen av koronakrisen på kommuneøkonomien vil fortsatt være usikker, både når Revidert nasjonalbudsjett (RNB) legges fram 12. mai, og når statsbudsjettet for 2021 legges fram 7. oktober. Vi støtter derfor at arbeidsgruppen har fått et ettårig mandat. Men for at kommuner og fylkeskommuner

skal ha trygghet for de tjenestene de gir innbyggerne, må det komme betydelige midler både i RNB 2020 og i statsbudsjettet for 2021 for å kompensere sektoren for utgiftsvekst og inntektstap som koronakrisen har medført, sier Gram.

Foreløpig anslag koronakostnader Verdal

Forventning Verdal - basert på anslag for landet fra KS per 14. april

Andel Verdal 0,282 %

Tall i 1000 kr

	Landet		Verdal		
	Lav	Høy	Lav	Høy	Gjetning
Reduserte skatteinntekter	6 500 000	7 000 000	18 349	19 760	19 055
Økt sosialhjelp	800 000	1 500 000	2 258	4 234	3 246
Betydelige ekstraavgifter innen helse og omsorg	2 900 000	3 500 000	8 186	9 880	9 033
Inntektsbortfall kultur, idrett og parkering	600 000	900 000	1 694	2 541	2 117
Øvrig inntektsbortfall	400 000	1 000 000	1 129	2 823	1 976
Øvrige tjenester merutgifter	200 000	500 000	565	1 411	988
Avkastning finansplasseringer	2 000 000	3 000 000	5 646	8 469	7 057
Redusert utbytte	700 000	1 500 000	1 976	4 234	1 000
Sum reduserte inntekter / økte utgifter (KS)	14 100 000	18 900 000	39 803	53 353	44 473
Tap med særskilt kompensasjon (Inntekter oppvekst)	1 000 000	1 000 000	2 823	2 823	2 584
Redusert arbeidsgiveravgift	-1 500 000	-1 500 000	-4 234	-4 234	-4 900
Reduserte rentekostnader	-800 000	-1 200 000	-2 258	-3 387	-5 000
Sum besparelser	-2 300 000	-2 700 000	-6 493	-7 622	-9 900
Netto kostnad - før øvrige tiltakspakker	12 800 000	17 200 000	36 133	48 554	37 157
Krisepakke skatt	3 750 000	3 750 000	10 586	10 586	10 590
Krisepakke barnehage og SFO	1 000 000	1 000 000	2 823	2 823	2 584
Sum krisepakker	4 750 000	4 750 000	13 409	13 409	13 174
Netto kostnad etter krisepakker så langt / rest som gjenstår	8 050 000	12 450 000	22 724	35 145	23 983
Innbyggere Verdal	14 933	Inntektssystem 2020			
Innbyggere Norge	5 328 212	Inntektssystem 2020			
Andel Verdal	0,280 %	Inntektssystem 2020			
Andel av kostnadsbehov Verdal	0,282 %	Inntektssystem 2020			

Beregningene viser et grovt anslag på merutgifter på ca 44 mill kr. Etter kjente kompensasjoner fremkommer et restbeløp som foreløpig ikke er finansiert på ca 24 mill kr. Revidert statsbudsjett og kommune.prop i mai antas å kunne si noe om restbeløpet.

Omregning fra nasjonale tall til tall for Verdal er gjort ved å bruke kostnadsnøkkel for Verdal til å finne vår andel av nasjonalt tall. Andelen etter kostnadsnøkkel er 0,282%. Andelen regnet etter innbyggertall er nesten helt lik. Denne er 0,28%.

Rådmannen har så langt ikke tatt stilling til om kompensasjoner og evt besparelser skal føre til justeringer av budsjettene til virksomhetene eller om virksomhetsregnskapene skal fremstå med de tapene som koronautbruddet faktisk har gitt.

Dokumentasjon av merutgifter til Korona

Merutgifter og effekter av koronatiltak føres på et eget prosjektnummer. Foreløpig er det kun 1,8 mill kr som er ført på prosjektet. Føringerne fordeler seg med 2,05 mill kr i utgifter og 0,25 mill kr i inntekter. Det er noe lønnsposter og innkjøp av utstyr og materiell. Det er et stort gap mellom det som er ført på

prosjektet og KS-beregninger av tap. Det er all grunn til å tro at kostnadene i Verdal over tid vil komme opp i det nivået som KS har beregnet.

Foreløpig ser det ut til at kompensasjoner som kommunen mottar vil blir regnet ut fra nasjonale modeller og da fortrinnsvis basert på fordelingstall i inntektssystemet.

Merutgiftene i Verdal kommune kommer som konsekvenser av både nasjonale og lokale valg. Det ble tidlig i prosessen bestemt lokalt at kommunen ikke tar seg betalt for tjenester som ikke leveres. Dette er å forstå som når tjenesten er helt nedstengt. I ettertid har det kommet nasjonale føringer om foreldrebetaling, periode for nedstenging osv.

Dersom kompensasjoner baseres på nasjonale modeller som kun har mål om rettferdig fordeling av bevilgninger, så blir koblingen mellom faktiske lokale kostnader og mottatt kompensasjon svak. KS har tatt opp spørsmålet om fordeling av kompensasjonene kan få uønsket omfordelingseffekt. Det antas at omfordelingseffektene er størst for kommuner som har valgt løsninger som er klart dyrere enn det som ligger til grunn for nasjonale beregninger. Økonomi kan ikke alene avgjøre hvilke tiltak som er de beste for den enkelte kommune, men ut fra sammenhengen vil Verdal kommune oppnå et mest mulig nøytralt oppgjør ved å legges seg på et tiltaksnivå som er noenlunde i samsvar med nasjonalt gjennomsnitt. Dersom kommunen velger mer kostbare løsninger, vil dette trolig måtte finansieres ved å kutte i andre kommunale tjenester og/eller bruke fondsmidler. Et alternativ er å søke om skjønnsmidler for ekstraordinære utgifter. Et grunnlag for søknad kan være kommunens næringsstruktur. Kommunen vil stå i et konkurranseforhold til andre kommuner som søker om skjønnsmidler.

Erfaringer fra tidligere kriser i kommuner har vist at kommunen i regelen får en egenandel. Dette kan det være flere grunner til. Blant annet vil det stimulere til å ta ansvar for egen risiko og det vil sikre at det er en kostnadsbrems på kommunens valg av tiltak. Et grovt anslag basert på tidligere erfaringer kan være at kommunen får en egenandel på ca 300 kr pr innbygger. Det utgjør 4,5 mill kr for Verdal kommune. Det presiseres at hverken KS eller Verdal kommune har gitt noen aksept for egenandel.

Finansmarkedet:

Det oppstod en meget spesiell situasjon på finansmarkedet i første fase etter nedstenging av samfunnsfunksjonene. Finansmarkedene var over noen få dager ikke i stand til å stille tilbud på alle typer lån til kommuner. Hvis denne situasjonen hadde vart over tid, kunne det blitt vanskelig å skaffe penger til refinansiering av lån og nye låneopptak. Dette endret seg til en mer normal situasjon etter at Kommunalbanken ble tilført økt låneramme. Verdal kommune kunne fått utfordringer knyttet til forfall av to lån før sommeren 2020. Kommunen fikk en lovnad på refinansiering, men det ble ikke nødvendig å gjøre tiltak. Et av de to lånene ble i april refinansiert til fastrentelån med 20 års løpetid.

Rentenivået har falt mye fra midten av mars og det synes som at lave renter kommer til å bli den nye virkeligheten for en lengre periode fremover. For kommunen betyr dette vesentlig lavere renteutgifter og at evnen til å betjene nye låneopptak styrkes. På den annen side betyr det mindre renteinntekter på overskuddslikviditet.

Lavere finansutgifter for flere år fremover vil være gunstig for kommunens evne til å bære gjeld. Det kan tenkes at noe av effekten forsvinner i form av høyere pensjonsutgifter. Dette skjer dersom lavere rentenivå også betyr mindre avkastning av pensjonsmidler. Dette er det for tidlig å si noe sikkert om nå. Vi antar at det kan foreligge noen indikasjoner i oktober 2020.

Lavere renteutgifter kan bli trukket inn i beregningen av kompensasjon for merutgifter korona. Delårsrapporten viser at renteutgiftene for 2020 ser ut til å bli 9 mill kr lavere enn budsjettet. Normalt ville dette vært en klar indikasjon på en reserve i budsjettet. Med en mulig motregning i koronakompensasjoner, er det usikkert om beløpet vil styrke driftsbalansen i 2020.

Mer om finans i finansrapporten som følger delårsrapporten til politisk behandling.

Oppsummering:

Økonomiske konsekvenser av virusutbruddet er uklare og vil være det fremover. Kommunen har etablert samarbeid med nabokommuner om utvikling og bruk av metodikk for å fremskaffe gode styringsdata.

Noen svar på de økonomiske utfordringene, antas å komme i mai. Situasjonen stiller store krav til å velge løsninger som reduserer belastningen på innbyggerne, som hindrer at mange blir syke og som gir et økonomisk utgifter kommunen kan håndtere.

I denne situasjonen er kommunen avhengig av endringsdyktighet. På det økonomiske området behøver kommunen reserver slik at kommunen kan møte det som kommer. Det er viktig at langsiktige økonomiske mål for styring av kommunens økonomi ikke går tapt fordi usikkerhet øker. Eksempelvis kan lavt rentenivå de neste 5-10 år bety mye for kommunens utgifter i denne perioden. Samtidig er nedbetalingstiden kanskje både 30 og 40 år.

4. NYTT I APRIL

Delårsrapporten dekker perioden 01.01.2020 til 31.03.2020. Det har i april kommet opp noen saker som tas med i rapporten, selv om det faller utenfor nevnte periode.

Behovet for framskynding av investeringsprosjekter:

Rådmannen foreslår noen tiltak som kan bidra til økt aktivitet i næringslivet i etterkant av koronautbruddet. Et av disse tiltakene er prosjekt Verdalselva. Tiltaket er nærmere beskrevet i kapitlet om budsjettjustering investeringer (kap. 6.2).

Saken knyttes opp til formannskapetets vedtak 51/20 av 02.04.20 der investeringsforløp skal ses opp mot utfordringer som følge av pandemi.

Økt låneramme startlån Husbanken:

Husbanken har meldt følgende: Husbanken har mottatt en ekstrabevilgning på fem milliarder kroner fra Stortinget, som blant annet er satt av til startlån. Det er derfor mulig for kommunene å søke startlånmidler fremover.

Fra premissene: Kommunene har muligheter for å søke om ekstra midler dersom man går tomme på grunn av stor etterspørsel fra søkere i målgruppen. Startlån har høyeste prioritet. Husbankens årsrapport for 2019 viser også at kommunene nå i høy grad setter barna i fokus for det boligsosiale arbeidet, og en økende andel av Husbankens økonomiske virkemidler går til barnefamilier. Dette er helt i tråd med det vi tilstreber her hos oss – imøtekomme behovet for egnede boliger for barnefamilier - «Barna først»!

Vurdering: Med bakgrunn i at mange nå er permittert og mister(et) jobbene sine, er det grunn til bekymring at flere kan få problemer på boligmarkedet. Dette er konsekvenser vi antageligvis ikke ser resultatet av før dette året er nærmer seg slutten, også med tanke på hva som skjer på industriområdet i disse dager.

Åpningen gjør at vi vi kan bistå flere vanskeligstilte barnefamilier til å bli boligeiere eller til å beholde boligen sin hvis de får økonomiske problemer.

Kommunen erfarer at økt låneramme de to siste årene ikke har gitt økt tap på lån, og antar at lånerammen kan økes ytterligere uten noen vesentlig økning i tapsrisiko. Rådmannen vurderer at det er hensiktsmessig av Verdal kommune benytter seg av muligheten til økte utlån og at det søkes om at rammen økes med 15.000.000. Rådmannen kommer tilbake til dette i egen sak om utvidet låneramme i neste delårsrapport

<https://husbanken.no/kommune/behovsmeldingen/>

Redusert inntekt på kompensasjon for ressurskrevende tjenester.

Det har i slutten av april pågått et arbeid med kritisk gjennomgang av kompensasjoner for ressurskrevende tjenester. Dette er utløst av at kommunerevisor har påpekt presiseringer i forståelsen av hva som er brukerrettet tid. Helsedirektoratet har gjennomført kontroller hos kommuner og funnet at mange kommuner har forstått avgrensningen i direkte brukertid annerledes enn direktoratet. I rundskriv for kompensasjon for utgiftene i 2019 har Helsedirektoratet presisert at utgifter til sykefravær, bruk av tid til å kjøre fra base og fram til tjenestemottaker, rapportskriving mv faller utenfor kompensasjonsordningen. I samarbeid med kommunerevisor er dokumentasjonen gjennomgått på nytt for å sikre at kompensasjonskravet fra Verdal kommune er fullt ut i samsvar med direktoratets definisjoner av brukerrettet tid. Når rapporten skrives er det klarlagt at inntektsført kompensasjon for 2019 blir å redusere med 3,3 mill kr. Beløpet er ikke tatt med i avviksberegningen for første kvartal. Avviket tas inn i neste delårsrapport.

Ekstraordinære inntekter:

Stortinget behandlet regjeringens tredje pakke med økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet 31. mars, og vedtok å øke innbyggertilskuddet til kommuner og fylkeskommuner med 5 mrd. kroner (jf. behandling av Prop. 67 S (2019-2020)). Av økningen går 3,75 mrd. kroner til kommunene. Midlene er fordelt som innbyggertilskudd etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet.

Verdal har mottatt 10.586.000 kr den 20.04.

Skatteinngang i Verdal april:

Tall fra skatteoppkreveren i dag 04.05.20 viser at det er ca 470.000 kr mindre skatteinngang i april i Verdal kommune enn for april i 2019. På grunn av inntektsutjevningsordningen er dette tallet ikke direkte relevant for kommunens inntekter, men det er likevel en klar indikasjon på at koronautbruddet påvirker økonomiske forhold i nærmiljøet.

5. RAPPORTERING FRA KOMMUNENS TJENESTEOMRÅDER

Fra 2020 er økonomiplan og budsjett vedtatt på tjenester, i motsetning til tidligere hvor bevilgningene fulgte organisasjonsstrukturen. Rapporteringen må nødvendigvis også følge den nye strukturen. Rapporteringen for et tjenesteområde kan derfor være satt sammen av rapportering fra flere ulike virksomhetsledere. Den enkelte virksomhetsleder, som har budsjettansvar overfor rådmannen, gjør fortløpende vurderinger av aktivitets- og økonomistyringen. I det følgende er vurderingene pr mars oppsummert.

Avvik mellom årsbudsjett og -prognose er illustrert med trafikklys. Grønt lys viser at tjenesteområdet melder balanse (eller mindreforbruk), gult lys er merforbruk opp mot 0,5 mill, og rødt lys er merforbruk over 0,5 mill.

ADMINISTRASJON, STYRING OG FELLESUTGIFTER

Prognosen for administrasjon, styring og fellesutgifter viser budsjettbalanse. Administrasjon mv finnes i stort sett alle organisatoriske enheter, og kommunesamarbeidene for Innherred Innkjøp, IK Regnskap, innfordring og lønn, samt IK Kemner, kommuneadvokat og IKT sorterer også under administrasjonstjenester.

Fagområdet Kemner ble i nasjonalbudsjettet bestemt virksomhetsoverdratt til Skatteetaten med virkning fra 1. juni 2020. Kemnerfunksjonen er naturlig nok også da kun bevilget budsjettmidler fram til og med mai 2020. Som en følge av Korona-epidemien besluttet imidlertid Skatteetaten og Skattedirektoratet i mars at virksomhetsoverdragelsen er utsatt til 1. november 2020. Det forutsettes at denne forsinkelsen kompenseres når revidert nasjonalbudsjett legges fram i mai, og det estimeres derfor ingen merforbruk relatert til dette på nåværende tidspunkt.

Innherred kommunesamarbeid yter tjenester og finansieres både av Verdal og Levanger kommune. I praksis medfører dette at samarbeidets budsjett må behandles både i Verdal og Levanger kommune. Ved behandling av budsjettet for 2020 vedtok kommunestyret i Verdal kommune overføring i tråd med foreslått budsjett til kommunesamarbeidet. Kommunestyret i Levanger vedtok imidlertid en reduksjon på kr 1 000 000,- fra foreslått budsjett på områdene Kemner og IKT.

Styret i samarbeidet for kemner, ikt og kommuneadvokat har i forbindelse med sin behandling av økonomisk status første kvartal fattet følgende vedtak:

«Styret finner det ikke forsvarlig å redusere budsjettet for samarbeidet med kr 1 000 000,- fra Levanger kommune og med følgekonsklusjon reduksjon på kr 700 000,- fra Verdal kommune. En slik reduksjon vil medføre at IKT ikke lenger har mulighet til å drifte kommunenes IKT systemer på en måte som sikrer stabilitet og data-sikkerhet. En reduksjon vil ikke etter styrets oppfatning være i tråd med kommunenes strategi på digitalisering, sikkerhet og personvern. Styret vedtar ut fra dette å anmode Levanger kommune om å vurdere budsjettjustering pålydende kr 1 000 000,-.»

Avsetning til årets lønnsoppgjør er foreløpig samlet under budsjettet for fellesutgifter, og vil deles ut på tjenesteområdene når lønnsoppgjøret er klart. Signaler om nivå på årets lønnsoppgjør kan innebære at avsetning til kompensasjon i år vil være tilstrekkelig. SSB publiserte konjunkturtendenser 24. april der anslag på den nominelle lønnsveksten er på 2% i 2020. Årets lønnsforhandlinger er utsatt til høsten og skal etter plan startes opp i august.

BARNEHAGE

Prognosen for barnehagetjenesten viser et forventet merforbruk på 2,5 millioner.

Barnehagetjenesten omfatter både private og kommunale barnehager. De kommunale barnehagene melder om budsjettbalanse, med forbehold om merutgifter og inntektsbortfall som følge av korona, men det er ikke tatt tilstrekkelig høyde for økningen i tilskudd til private barnehager ved fordelingen av budsjettet for 2020. Rådmannen foreslår å bevilge 1 million til barnehagetjenesten for å dekke tilskudd til private barnehager, jfr avsnitt 5.1, budsjettjusteringsbehov drift.

GRUNNSKOLE

Prognosen for grunnskole viser et forventet merforbruk på 5,5 millioner. Funksjoner som sorterer under grunnskole finnes i flere av kommunens organisatoriske enheter, slik som Skole/SFO, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Voksenopplæringa, Kulturskolen, osv. Utgifter til lokaler for alle disse enhetene ligger hos Teknisk drift. Dette innebærer at prognosen som beskrives består av elementer fra to kommunalsjefsområder, og fem ulike virksomhetsområder. Merforbruk meldes primært fra Skole/SFO og Voksenopplæringa.

Skole/SFO melder om et mulig merforbruk på 3,5 millioner ved årsslutt. Merforbruket knyttes primært til lønnsutgifter, men inntekter fra foreldrebetaling i SFO er også lavere enn budsjettet, selv om man holder Koronastengt periode utenfor. Effekten av ned-/ombemanning følger først og fremst skoleåret, og gir dermed ikke helårseffekt. Omstillingen i budsjett 2020 fra 2019 slo veldig ulikt ut, så noen enheter måtte gjøre krevende endringer. Midlene er fordelt så likt som det er mulig ut fra de ulike rammefaktorene til enhetene. Alle enheter har tydelige forventninger om å gå i balanse, og skal planlegge høsten ut fra et mål om balanse. Streng vikarbruk og innkjøp av kun nødvendig utstyr.

Voksenopplæringa anslår et merforbruk på omtrent 2 millioner. Merforbruket er knyttet til pedagogisk personell og økte utgifter til ekstra individuell oppfølging av elever med spesielle behov. Det jobbes med tiltak for å redusere budsjettavviket, men det ser ikke ut til at virksomheten klarer å iverksette tilstrekkelige tiltak for å nå budsjettbalanse innen årsslutt.

Det er større behov våren 2020 enn til høsten. Virksomhetsområdet er i en omstillings- og nedbemanningsprosess og vil fra 1. august ha en reduksjon i antall ansatte, - det i tillegg til det volumet som allerede er tatt ned. Voksenopplæringa yter lovpålagte tjenester til både bosatte flyktninger og til andre med behov for norskopplæring. Integreringstilskuddet alene er dermed ikke tilstrekkelig for å finansiere aktiviteten.

For 2020 er det mange usikkerhetsfaktorer blant annet som følge av korona, og vanskelig å konkretisere nærmere vurdering av driftsåret 2020.

HELSESTASJON OG LEGE (KOMMUNEHELSE)

Prognose for helsestasjon og legetjeneste viser et anslag på merforbruk på 0,6 mill.

Tjenestene favner funksjoner som dekkes opp av samfunnsmedisin, helsestasjon, hjemmetjenesten og institusjonstjenesten (legetjenesten og legevakt) som de største. Merforbruket er primært knyttet til legetjenesten.

Det benyttes vikarleger fra vikarbyrå for å dekke opp sykefravær hos fastleger og ubesatt fastlegehjemmel og det er usikkert hvor stort merforbruket blir. En tilleggsfaktor i usikkerheten er bla reduserte Helfo refusjoner pga betydelig færre konsultasjoner hos lege. Det vil være vanskelig for tjenesten å dekke inn og kompensere for merforbruket gjennom gjenværende driftsår. Mulig det vil bli mulig å søke tilskuddsmidler i Helsedirektoratet.

HELSE OG OMSORG

Prognose for tjenesten Helse og omsorg viser et anslag på merforbruk på 8,5 mill. Tjenestene favner funksjoner som dekkes opp av integrering og mangfold, bo og dagtilbudstjenesten, velferd felles (Forvaltningskontoret), hjemmetjenesten, institusjonstjenesten og utviklingssenter som de største.

Merforbruket er i hovedsak oppstått innenfor hjemmetjenester og bo og dagtilbudstjenester, men også noe på institusjonstjenester.

I hjemmetjenesten har det vært høyt sykefravær og overtallighet i forhold til budsjett. Strukturelle grep som innebærer flytting av GH-bygget over til Bo og dagtilbudstjenesten er satt i drift, men budsjett er ikke oppdatert mellom virksomhetene, noe som vil endre tallene i negativ retning for hjemmetjenesten. For tjenesten helse og omsorg samlet har dette ingen resultatvirkning. Det er selvsagt stor usikkerhet omkring effekten på driften av koronapandemien og alt det genererer av ekstra arbeid rundt oppbygging av arbeidslag for å hindre smitte. I tillegg vil smitte i personal eller befolkning påvirke lønnskostnadene. Avvik mellom antall årsverk budsjettet for 2020 og reelt antall ansatte er stort. Dette vil det ta tid å tilpasse til rammebetingelsene. Overtallighet tas ned gjennom naturlig avgang og at de som slutter ikke erstattes, eller bare delvis erstattes. Bedriftshelsetjenesten er også påkoblet arbeidet.

Budsjett for ressurskrevende tjenester beregnes høst 2019 og endringer i tilfang av brukere med forskjellige behov medfører at det må foretas budsjettjusteringer med en viss hyppighet, normalt to til tre ganger pr år. Det er ikke foretatt budsjettjusteringer på inntektene pr mars i år og da det ved utløp mars fortsatt ikke

var klart hva som ble sluttstatus for kompensasjon for 2019 etter at nye retningslinjer trådte i kraft i 2019. Avklaringer vil ha betydning for nivået på budsjett kompensasjon ressurskrevende tjenester inneværende år. Uavklart nivå og manglende budsjettjustering gjør at det pr mars er opparbeidet et merforbruk på lønn på disse tjenestene. Det er en kontinuerlig vurdering av nødvendig personellressurs på dette området. Arbeidet med omstilling og nedbemanning har startet opp i bo og dagtilbudstjenestene, men tiltak vil ikke ha helårseffekt slik budsjettet er beregnet.

I institusjonstjenestene er det en foreløpig en svikt i inntekt på brukerbetaling på 0,1 mill i forhold til budsjett.

Utgifter til dekning av sykehusopphold for utskrivningsklare pasienter lå i 2019 godt under budsjett og årets budsjett er basert på disse erfaringene. Årets tre første måneder har hatt et unormalt merforbruk på utskrivningsklare pasienter sammenlignet med tidligere år. Anslag på merforbruk er på ca 0,9 mill på pasienter innenfor somatikk. Dette skyldes at man ikke har klart å ha samme rullering på korttidsplasser så langt i år sammenlignet med i fjor. Pasienter som er tatt inn på korttidsopphold har vært så dårlige at det ikke har vært mulig å gi forsvarlige helsetjenester i hjemmet. Prognosen er usikker da dette kan svinge enormt i løpet av et år. Det ble innført betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innen psykisk helse og rus 01.01.19. Dette ble i svært liten grad benyttet i 2019. Dette ansvaret kan bli svært ressurskrevende avhengig av pasientens tilstand.

SOSIALE TJENESTER

Prognose for sosiale tjenester, NAV og kommunale boliger viser et anslag på merforbruk på 0,6 mill. Tjenestene favner funksjoner som dekkes opp av teknisk drift, integrering og mangfold, avdeling rus i bo og dagtilbudstjenester, NAV og forvaltningskontoret. Rådmann har skjenkekontroll som også er en del av tjenesten. Merforbruket er forventet å oppstå hos NAV på sosialtjenester og på kommunale boliger.

Sosialhjelpa for etnisk norske og flyktninger som har vært bosatt i kommunen over 5 år er under kontroll. Tilsvarende er status pr mars et rimelig underforbruk på sosialhjelp for flyktninger bosatt under 5 år. En vesentlig årsak her er at svært mange av dem er i et eller annet tiltak – de fleste av opplæringsmessig art. Svært mange av deltakerne har da statlige tiltakspenger som delfinansiering til sitt livsopphold. Kontroll innenfor rammen pr mars, men stor usikkerhet vedr effekten av eventuelle større antall permitterte og ledige i lønnsmassen i kommunen.

På boligområdet har konturene av mislighold av boligkontrakter inngått før 1. januar 2019 blitt synlige.

BARNEVERN

Prognosen for barnevernstjenesten viser budsjettbalanse. Det er stor usikkerhet ved anslag på prognose. Vil det bli stor pågang når barnehager og skoler starter opp etter å ha vært stengt i 6-7 uker? Mange nye saker kan bli oppdaget med påfølgende behov for økt ressursbruk.

KULTUR OG IDRETT

Prognosen for kultur og idrett viser et forventet merforbruk på 0,23 millioner. Avviket knyttes til at tilskuddet til Stiklestad Nasjonale Kultursenter er blitt høyere enn budsjettet.

PLANTJENESTER

Prognose for plantjenester viser merforbruk opp mot 0,3 millioner. Merforbruket er estimert ut fra antatt sviktende inntekter hos Geodata og oppmåling i 2020 som følge av Koronakrisen, og fordi distriktsandelen knyttet til erosjonssikring av Brokskitbekken er blitt høyere enn forespeilet. Det ble bevilget 1,6 millioner fra disposisjonsfondet i [PS 97/18](#), som ble brukt i 2019.

LANDBRUK OG NÆRING

Prognose for landbruk og næring viser budsjettbalanse.

SAMFERDSEL

Prognose for samferdsel viser budsjettbalanse. Årsbudsjettet består primært av poster for mannskap, samt vedlikeholds- og brøyteutgifter for kommunale veier.

BRANN OG REDNING

Innherred brann og redning anslår et merforbruk på om lag 1 million for Verdal.

VANN OG AVLØP

Prognose for vann og avløp viser budsjettbalanse. Tjenestene produseres til selvkost, noe som betyr at gebyrinntektene fra innbyggerne skal dekke hele utgiften med tjenestene. For å gi full selvkost må det også beregnes hvor stor andel av kommunens investeringskostnader (renter og avskrivninger) som kan henføres til selvkostområder og som dermed skal dekkes av gebyrinntektene. Dette gjøres i en separat selvkostoppstilling. Den senere tids rentekutt vil også påvirke selvkostområdene på en slik måte at det er mer sannsynlig at områdene går med overskudd. Avløpstjenesten har et framførbart underskudd fra 2018/2019 på om lag 1 million som da vil kunne dekkes. Innenfor vann er det planlagt store investeringer i årene framover, blant annet nytt vannrenseanlegg i Hallemsåsen, og gebyrene er derfor skissert å måtte øke utover generell prisstigning i årene framover. Et overskudd i år vil dempe behovet for gebyrøkning, all den tid et overskudd skal avsettes til fond og komme innbyggerne til gode senest i løpet av en femårsperiode (udekket, fremført underskudd skal motsvarende dekkes innen 5 år).

KIRKE

Prognose for kirke og andre tros- og livssynssamfunn viser budsjettbalanse. Dette området består hovedsakelig av overføringer, men også gravetjenester på kirkegårdene i Verdal som utføres av teknisk drift.

TJENESTER UTENFOR ORDINÆRT KOMMUNALT ANSVARSOMRÅDE

Det er i utgangspunktet ikke budsjettert med utgifter til tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde i 2020, og påløpte utgifter ventes å være nær null.

6. BUDSJETTJUSTERINGER

BUDSJETTJUSTERINGSBEHOV DRIFT

Kalkulatoriske poster, selvkost:

Kommuneregnskapet og selvkostregnskapet er to ulike regnskaper. I selvkostregnskapet tillegges områder som vann og avløp kalkulatoriske renter og avskrivninger for å ta hensyn til investeringskostnadene. I kommuneregnskapet skal disse postene behandles annerledes; renteutgifter bokføres i sin helhet, men tilordnes ikke de enkelte tjenestene, og avskrivninger utlignes av en motpost, og erstattes heller av avdrag. Mens budsjettrammer og rapportering tidligere har vært oppstilt pr virksomhetsområde har det vært et poeng å bokføre kalkulatoriske poster slik at det er blitt synliggjort at ansvar for f.eks vann har "gått i null". Med denne føringen har man gjort et forsøk på å innarbeide selvkostregnskapet i kommuneregnskapet. Når bevilgninger og rapportering nå følger tjenestene, har ikke denne post- og motpostføringen lengre noen hensikt, da «nullstilling» av funksjon for vann og/eller avløp vil være feil mtp KOSTRA. Det foreslås derfor at denne tekniske føringen opphører, med det resultat at linjen «motpost kapitalutgifter selvkost» forsvinner fra bevilgningsskjemaet, og at selvkostområdenes bidrag til renter og avdrag dermed heller framgår av linja «Vann, avløp og renovasjon, selvkost» (17,88 millioner). Endringen er rent teknisk, - den gir verken mer eller mindre i inntekter eller utgifter.

Tilskudd til private barnehager:

Tilskudd til private barnehager beregnes på grunnlag av utgifter til drift av kommunale barnehager to år tidligere, med tillegg av kommunal deflator, administrasjonspåslag etc slik forskriften beskriver. Tilskuddet de private barnehagene mottar i 2020 er med andre ord beregnet på bakgrunn av regnskap for de kommunale barnehagene i 2018. Dette året var det en betydelig utgiftsøkning i de kommunale barnehagene på grunn av tilpasning til ny bemanningsnorm, og den beregnede tilskuddssatsen for barn i private barnehager steg med over 10 % fra 2019 til 2020. Dette er ikke tilstrekkelig tatt høyde for under fordeling av budsjettrammene i økonomiplanarbeidet. I forbindelse med økonomiplanarbeidet og budsjett for 2020, ble det imidlertid gjort en sentral avsetning for prisstigning på 1 million kroner. Det foreslås at denne avsetningen i sin helhet overføres til rammen for barnehage.

BUDSJETTJUSTERINGSBEHOV INVESTERING

Rebevilgninger av ubrukte investeringsrammer er fremmet i egen sak i april 2020. Status for investeringsprosjekter, og eventuelle forslag til endringer i investeringsbudsjettet, legges fram i forbindelse med delårsrapportering pr mai 2020.

Prosjekt Verdalselva

Koronapandemien har gitt næringslivet i Verdal store utfordringer. Formannskapetets sak 51/20 viser til ulike måter der kommunen kan bidra til aktivitet og sysselsetting i næringslivet, blant annet ved at planlagte prosjekter og investeringer gjennomføres.

Prosjekt Verdalselva er et pågående prosjekt med mål om å utvikle Verdalselva som opplevelses- og aktivitetsarena.

Etter flere forutgående medvirkningsprosesser ble det vinteren 2019 gjort en gjennomgang av innspillene av en flerfaglig kommunal arbeidsgruppe. I den politiske behandlingen i mars 2019, ble det vedtatt å utrede fem tiltak i forbindelse med prosjektet:

- Opprusting og forskjønning av friområder på Ørmelen.
- Elvepromenade fra Bjartnes til Hagasvingen, og fra Nessbanen til Ørin, inkludert bru.
- Offentlig badeplass på Sørskaget.
- Tilrettelagt fiskeplass ved Holmen.
- Sykkelrute fra Volden til Verdal sentrum.

Den administrative arbeidsgruppa anslår de totale kostnadene ved prosjektet å ligge mellom 15 og 20 millioner kroner. Av denne kostnadsrammen utgjør bru over elva ved Hagasvingen 5-6 millioner kroner. Det totale prosjektet kan utløse spillemidler i størrelsesorden 7-8 millioner kroner. Enkelte av tiltakene er klare for gjennomføring, mens andre vil kreve ytterligere utredninger.

Vinteren 2020 har kommunen i samarbeid med innbyggerne på Ørmelen påbegynt arbeidet med opprusting og etablering av elvepromenade fra Folkeparken til Ørin, samt opprustning av friområde ved E6-brua. Disse tiltakene er nå klare for gjennomføring med en kommunal andel av kostnadene på cirka 2 millioner kroner. I tillegg må man kunne påregne påløp av prosjekteringskostnader til de øvrige tiltakene allerede i år, og det foreslås derfor at det bevilges 3 millioner til prosjekt Verdalselva i 2020.

Sett i lys av dagens utfordrende situasjon for næringslivet i Verdal, kan Prosjekt Verdalselva bidra til aktivitet og sysselsetting i bygge- og anleggsbransjen. Prosjektet er også viktig for den videre satsingen innen folkehelsearbeid og vil være et positivt tiltak for store deler av verdalssamfunnet i denne spesielle tiden. For de øvrige prosjektene vil det arbeides videre med utredninger i løpet av våren, slik at prosjektene kan ligge klare til oppstart dersom det kommer tiltakspakker fra nasjonale myndigheter.

7. ORGANISASJON

SAMHANDLING, ENDRINGSKRAFT OG KOMPETANSEMOBILISERING

Koronapandemien har utfordret organisasjonen i forhold til ledelse og samhandling. Organisasjonen har vist at den er i stand til å endre tjenester raskt, eksempelvis har ansatte innenfor helse og velferd vist stor endringsvilje og endringsevne ved etablering av koronaturnus.

Organisasjonen har også fått trent seg på kriseledelse, herunder spesielt innenfor områdene ressursmobilisering, kommunikasjon og smittevern. Kriseledelsen har i tillegg fått trent seg opp i samhandling på tvers, og de ulike virksomheter har fått trent seg i å arbeide alternativt.

Noen av ansatte med helsefaglig bakgrunn, og som har vært mindre sysselsatt i egne enheter har vært forsøkt omdisponert til helse og velferd. Dette har vi lyktes med i noen grad, men det er tydelig at dette utfordrer vår kultur opp mot våre ambisjoner i plattform for ledelse. Andre ansatte har fått arbeide med oppgaver de normalt sett ikke har i sin oppgaveportefølje, og har tatt slike oppgaver «på strak arm».

OMSTILLINGSARBEIDET OG UTVIKLINGEN I ÅRSVERK

Organisasjonen har fremdeles ikke god nok kvalitet i styringsrapportene på HR- området, men det jobbes aktivt med utvikling av disse. Hjemmelsrapporten er det beste som finnes pr i dag knyttet til å observere utviklingen i forbruk knyttet til stillingshjemler.

Trenden fra 1. desember 2018 til 1. desember 2019, viste en nedgang i brukte hjemler på vel 14. Trenden fra 1. desember 2019 og til 1. april 2020 viser en nedgang i brukte hjemler på 10. Det kan tyde på at omstillingsarbeidet i de ulike virksomhetene begynner å gi resultater.

Rådmannen vil i neste rapport også presentere bruk av årsverk på innleie, slik at det samlede bildet blir presentert.

NÆRVÆRSUTVIKLING

Verdal kommune	Nærvær 1. – 16. dag	Nærvær >= 17	Nærvær totalt
	prosent	prosent	prosent
1. kvartal 2020	-98,0 %	-93,1 %	-91,1 %
1. kvartal 2019	-97,6 %	-93,4 %	-91,0 %
1. kvartal 2018	-97,3 %	-94,2 %	-91,5 %
1. kvartal 2017	-97,4 %	-93,5 %	-90,9 %

Nærværet samlet ligger omtrent på samme nivå som tilsvarende periode i fjor for organisasjonen samlet sett. Rådmannen arbeider for å nå et mål om minst 93,5 % nærvær i 2022, og det bør være en økning i nærværet innen utløpet av 2020 for å vise at organisasjonen samlet er på rett vei. Det rapporteres mer detaljert på nærvær på ulike virksomheter og avdelinger til vårt arbeidsmiljøutvalg.

KONTINUERLIG FORBEDRING

Antall avvik som meldes har gått ned i perioden fra nyttår 2020 og ut mars sammenlignet med fjoråret. Ca 800 avvik samlet sett i 1. kvartal i fjor mot 550 i årets første tre måneder. Det er naturlig nok en ekstra nedgang i perioden mars og april 2020 sammenlignet med fjoråret. 175 avvik i mars og ca 80 i april (så langt) i år, mot ca 270 i mars og 225 i april i fjor. Helse og velferd er på noe samme nivå som i fjor på antall avvik (de melder ca 4 avvik pr dag), mens innenfor oppvekst har det naturlig nok ikke blitt meldt avvik, i og med at både barnehage og skole endret og/ eller reduserte sine aktiviteter.

Det har kommet inn to forbedringsmeldinger gjennom det digitale kvalitetssystemet så langt. Det betyr at organisasjonen har forbedringspotensial knyttet til det kontinuerlige forbedringsarbeidet.

Det er ikke gjort en overordnet analyse av hvilke typer avvik som meldes på organisasjonsnivå. Det er imidlertid en uttalt forventning til at alle ledere benytter avvik og forbedringsmeldinger aktivt i arbeidet med kontinuerlig forbedring i tjenester og arbeidsmiljø.

Det er startet et arbeid sammen med vår innkjøpsavdeling med å vurdere hvilke digitale verktøy organisasjonen skal benytte fremover i det kontinuerlige forbedringsarbeidet. Avtalen med nåværende leverandør går ut ved medio september, og det er derfor naturlig og viktig å ta en sjekk i markedet på basis av en konkret kravspesifikasjon.

ARBEIDSGIVERPOLITIKK

I og med at kommunestyret vedtok mål og strategier i sitt møte 27. april er det naturlig å nevne det her, selv om dette vedtaket strengt tatt hører til delårsrapport pr mai. Rådmannen er fornøyd med at start-signalet for implementeringsarbeidet nå er gitt, og vil etablere handlingsplaner for det videre arbeidet. Detaljeringen av ulike innsatsområder har kommet langt, og rådmannen vil holde kommunestyret orientert om det videre arbeidet gjennom de faste rapportene.

Bevilgningsoversikter drift

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett 2020	Administrative budsjett- endringer	Gjeldende budsjett 2020	Innstilling til budsjett- justering	Revidert budsjett 2020
Rammetilskudd	501 200		501 200		501 200
Inntekts- og formuesskatt	351 942		351 942		351 942
Eiendomsskatt	38 800		38 800		38 800
Andre generelle statstilskudd	22 300		22 300		22 300
Sum generelle driftsinntekter	914 242	-	914 242	-	914 242
Sum bevilgninger drift, netto	825 487		825 487		825 487
Avskrivninger	62 140		62 140		62 140
Sum netto driftsutgifter	887 627	-	887 627	-	887 627
Brutto driftsresultat	26 615	-	26 615	-	26 615
Renteinntekter	11 320		11 320		11 320
Utbytter	9 000		9 000		9 000
Renteutgifter	-50 205		-50 205		-50 205
Avdrag på lån	-59 000		-59 000		-59 000
Netto finansutgifter	-88 885	-	-88 885	-	-88 885
Motpost avskrivninger	-62 140	-	-62 140		-62 140
Netto driftsresultat	-130	-	-130	-	-130
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>					
Overføring til investering			-		-
Sentrale netto avsetninger til, eller bruk av, bundne driftsfond	-9 000		-9 000		-9 000
Virksomhetenes netto avsetninger til, eller bruk av, bundne driftsfond	5 724		5 724		5 724
Netto avsetninger til, eller bruk av, disposisjonsfond	3 406		3 406		3 406
Dekning av tidligere års merforbruk			-		-
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	130	-	130	-	130
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	-	0	-	0

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett 2020	Administrative budsjett- endringer *)	Gjeldende budsjett 2020	Innstilling til budsjett- justering	Revidert budsjett 2020
Administrasjon, styring og fellesutgifter	108 723		108 723	-1 000	107 723
Barnehage	117 376		117 376	1 000	118 376
Grunnskole	207 245	-572	206 673		206 673
Helsestasjon og lege	44 392	292	44 684		44 684
Helse og omsorg	230 231	280	230 511		230 511
Sosiale tjenester	33 653		33 653		33 653
Barnevern	32 681		32 681		32 681
Kultur og idrett	26 056		26 056		26 056
Plan	3 608		3 608		3 608
Landbruk og næring	6 414		6 414		6 414
Samferdsel og veier	8 680		8 680		8 680
Brann og redning	10 594		10 594		10 594
Vann avløp og renovasjon, selvkost	-1		-1	-17 886	-17 887
Motpost kapitalutgifter selvkost	-17 886		-17 886	17 886	-
Kirke	7 881		7 881		7 881
Tjenester utenfor ord. kommunalt ansvarsområde	-		-		-
Sum tjenester	819 648	-	819 648	-	819 648
Herav:					
Netto renteutgifter og -inntekter	-115		-115		-115
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-5 724		-7 243		-7 243
Sum bevilgninger drift, netto	825 487	-	827 006		827 006

*) Administrative budsjettendringer

Fordeling av fellesressurs mellom PPT (grunnskole) og helsestasjon
Korrigert funksjonsbruk for personale som gir helsetjenester i skolen

292

280

-572

Bevilgningsoversikter investering

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett 2020	PS 29/20 Rebevilgning	Gjeldende budsjett 2020	Innstilling til budsjett- justering	Revidert budsjett 2020
Finansieringsbehov					
Investeringer i varige driftsmidler	576 450	13 550	590 000	3 000	593 000
Tilskudd til andres investeringer	1 500		1 500		1 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 800		2 800		2 800
Utlån av egne midler	-		-		-
Avdrag på lån	-		-		-
Sum investeringsutgifter	580 750		594 300	3 000	597 300
Finansiert slik:					
Kompensasjon for merverdiavgift	-102 380	-1 300	-103 680	-600	-104 280
Tilskudd fra andre	-		-		-
Salg av varige driftsmidler	-		-		-
Salg av finansielle anleggsmidler	-		-		-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-		-		-
Bruk av lån	-475 570	-12 250	-487 820	-2 400	-490 220
Sum investeringsinntekter	-577 950		-591 500	-3 000	-594 500
Videreutlån	45 000		45 000		45 000
Bruk av lån til videreutlån	-45 000		-45 000		-45 000
Avdrag på lån til videreutlån	-		-		-
Mottatte avdrag på videreutlån	-		-		-
Netto utgifter videreutlån	-		-	-	-
Overføring fra drift	-		-		-
Netto avsetninger og bruk av bundne inv.fond	-		-		-
Netto avsetninger og bruk av ubundne inv.fond	-2 800		-2 800		-2 800
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-2 800		-2 800	-	-2 800
Udekket/udisponert	-		-	-	-

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett 2020	PS 29/20 Rebevilgning	Gjeldende budsjett 2020	Innstilling til budsjett- justering	Revidert budsjett 2020
Rådhusbygg - tilpasninger bygg	4 500	-	4 500	-	4 500
Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	3 500		3 500		3 500
- Paviljongen (riving og nybygg)	1 000		1 000		1 000
Kommunale barnehager	1 000	-	1 000	-	1 000
Mindre tiltak barnehager	1 000		1 000		1 000
Skoler mv	175 000	350	175 350	-	175 350
- Ness og Vinne skole	160 000		160 000		160 000
- Leksdal og Stiklestad skole	15 000		15 000		15 000
- Verdalsøra Barne- og Ungdomsskole	-	350	350		350
Helsebygg mv	315 500	-	315 500	-	315 500
Utstyr/inventar omsorg og velferd	500		500		500
Verdal Bo- og behandlingssenter	314 000		314 000		314 000
Oppgradering kommunale boliger (mindre tiltak)	1 000		1 000		1 000
IKT -Investeringer	6 500	-	6 500	-	6 500
IKT-utstyr og infrastruktur i kommunale bygg	500		500		500
IKT-utstyr i skoler og barnehager.	3 000		3 000		3 000
Digitalisering og velferdsteknologi, helse	3 000		3 000		3 000
Idrett, kultur	2 800	240	3 040	3 000	6 040
Uteområde Vuku Barneskole	1 500		1 500		1 500
Tilrettelegging langs Verdalselva	-	240	240	3 000	3 240
Tilrettelegging for bibliotek i 1.etg Kinogården	1 300		1 300		1 300
Sentrumsutvikling	7 300	2 250	9 550	-	9 550
- Stenging av planovergang, Nordgata	500		500		500
- Moparken	6 800	2 250	9 050		9 050
Kommunale veger	8 000	-	8 000	-	8 000
- Automatisering av gatelys	500		500		500
- Forbregd Lein - Vistvik, forsterkning asfaltering	3 500		3 500		3 500
- Kåra	500		500		500
- Rekkverks-/sikringsarbeider	500		500		500
- Østvollvegen, grunnarbeider	500		500		500
- Kjærhaugen	500		500		500
- Kulvert Sundbyvegen	300		300		300
- Uforutsett veg	1 700		1 700		1 700
Gang- og sykkelveger	5 000	-	5 000	-	5 000
- Ørin: Russerv. - Industriv. - Kværner	4 500		4 500		4 500
- Vinne: Fylkesvegen - skolen	500		500		500
Diverse teknisk	8 200	150	8 350	-	8 350
Maskiner	4 000	150	4 150		4 150
Ørin Industriområde - regulering/planlegging	1 000		1 000		1 000
Kjøp av tjenestebiler og el-sykler	1 200		1 200		1 200
ENØK-tiltak	2 000		2 000		2 000

Vann og avløp (selvkost) total	39 500	7 050	46 550	-	46 550
Tiltak vannforsyning	26 000	2 500	28 500	-	28 500
- Vuku	-	300	300		300
- Vinne	3 000		3 000		3 000
- Leksdal	2 000	1 000	3 000		3 000
- Tinna	4 000		4 000		4 000
- Ørin	1 000	600	1 600		1 600
- Uteavdelingsbygget Tinna, vann	2 000		2 000		2 000
Rehabilitering dam Leklemsvannet	-	600	600		600
Høydebasseng Hallia (Vinne)	12 000		12 000		12 000
Høydebasseng Vuku / Ulvilla	1 000		1 000		1 000
Rehabilitering vannrenseanlegg Hallemsåsen	1 000		1 000		1 000
Utbedring avløpsanlegg	13 500	4 550	18 050	-	18 050
- Vuku	2 000		2 000		2 000
- Vinne	-	450	450		450
- Ørin	1 000	1 600	2 600		2 600
- Tinna	3 500	500	4 000		4 000
- Uteavdelingsbygget Tinna, avløp	2 000		2 000		2 000
- Leksdal	5 000	2 000	7 000		7 000
Brann og redning	3 150	3 510	6 660	-	6 660
Brannordningen - overflate- og redningsutstyr	300		300		300
Utbedring brannstasjon	2 000	3 450	5 450		5 450
Feiervesen, biler	400		400		400
Forebyggende, biler	450		450		450
Beredskap, tilhenger	-	60	60		60
Totale investeringer i varige driftsmidler	576 450	13 550	590 000	3 000	593 000

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett 2020	PS 29/20 Rebevilgning	Gjeldende budsjett 2020	Innstilling til budsjett- justering	Revidert budsjett 2020
Sør-Innherad Kirkelige fellesråd	1 500		1 500		1 500
Sum tilskudd til andres investeringer	1 500	-	1 500	-	1 500

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett 2020	PS 29/20 Rebevilgning	Gjeldende budsjett 2020	Innstilling til budsjett- justering	Revidert budsjett 2020
Egenkapitalinnskudd KLP	2 800		2 800		2 800
Sum kjøp av aksjer og andeler i selskaper	2 800	-	2 800	-	2 800

Utbytte fra NTE 2018 – Til fordeling

Saksbehandler: Helge Holthe E-post: helge.holthe@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2020/1666 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	14.05.2020	
Formannskap	14.05.2020	67/20
Kommunestyre	25.05.2020	44/20

Saksprotokoll i Formannskap - 14.05.2020 - 67/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Utbytte fra NTE 2018 – avsatt til utviklingsfond – fordeles slik for 2020:

Avsetning	Andeler	Beløp
Næring	26,6 %	500 000
Digitalisering og robotisering	26,6 %	500 000
Tiltak samfunn	46,7 %	876 562
Utviklingsfond	100 %	1 876 562

Næringsmidler spesifiseres slik:

Kr 200.000 erstatter midler til det regionale næringsfondet.

Kr 300.000 avsettes for særlige til avhjelpe de mindre foretakene og grundervirksomhet i en ekstraordinær situasjon.

Samfunnsmidler spesifiseres slik:

Kr 500.000 for delvis videre finansiering av aktiviteten Drømmedagene.

Kr 150.000 drifts-/aktivitetsstøtte og inntektsbortfall Verdal næringsforum.

Kr 226.562 Verdal næringsforum, prosjekt Heimkjært.

2. Rådmannen vil redegjøre for bruk av midlene og måloppnåelse som en del av den ordinære rapporteringen til folkevalgt organ.

Rådmannens innstilling:

3. Utbytte fra NTE 2018 – avsatt til utviklingsfond – fordeles slik for 2020:

Avsetning	Andeler	Beløp
Næring	26,6 %	500 000
Digitalisering og robotisering	26,6 %	500 000
Tiltak samfunn	46,7 %	876 562
Utviklingsfond	100 %	1 876 562

Næringsmidler spesifiseres slik:

Kr 200.000 erstatter midler til det regionale næringsfondet.

Kr 300.000 avsettes for særlige til avhjelpe de mindre foretakene og grundervirksomhet i en ekstraordinær situasjon.

Samfunnsmidler spesifiseres slik:

Kr 500.000 for delvis videre finansiering av aktiviteten Drømmedagene.

Kr 150.000 drifts-/aktivitetsstøtte og inntektsbortfall Verdal næringsforum.

Kr 226.562 Verdal næringsforum, prosjekt Heimkjært.

4. Rådmannen vil redegjøre for bruk av midlene og måloppnåelse som en del av den ordinære rapporteringen til folkevalgt organ.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

[PS 107/18](#)

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:

Verdal kommune eier sammen med andre kommuner i det gamle Nord-Trøndelag aksjene i NTE. Eierandelen er 8,8% og bokførte verdier av aksjer er 66 mill kr. For 2019 ble det utbetalt utbytte til Verdal kommune med 9.382.808 kr.

I hht vedtak PS 107/18 ble utbyttet satt av på to bundne fond etter vedtatt splitt. Den delen som kan disponeres årlig blir satt av til utviklingsfond og kan disponeres året etter at pengene er mottatt.

Avsetning	Andeler	Beløp
Utviklingsfond	20 %	1 876 562
Kraftfond	80 %	7 506 246
Utbytte totalt	100 %	9 382 808

Kommunene i gamle Nord-Trøndelag har tatt over eierskapet i NTE. Etter utbyttmodellen vedtatt av fylkestinget i Nord-Trøndelag i mars 2016 vil utbyttet til eierne kunne ligge på rundt 60 millioner kroner i 2019, som vil være det første året de nye eierne mottar utbytte. Utbyttet framover vil avhenge av om og hvor stort overskudd selskapet genererer. De nye eierne – kommunene – har som premiss for overtak av eierskap forpliktet seg til å anvende utbyttet etter følgende prinsipper:

1. Utbyttmidlene forutsettes å inngå som del av hver enkelt kommunes virksomhet, de skal bare kunne benyttes til utviklingstiltak og forvaltes atskilt fra kommunenes øvrige midler.
2. Utbyttmidlene skal i henhold til dette legges over i kommunale/regionale næringsfond og/eller egne kommunale fond for samfunnsutvikling med definerte formål og vedtekter.
3. Forvaltningen av utbyttmidlene skal følge kommunenes eget finansregelverk i henhold til lov og forskrifter, og dessuten være i samsvar med regelverk om statsstøtte og andre EØS-rettslige begrensninger.

Fordeling av midler:

I samsvar med PS 107/18 er utbytte fra NTE for 2018 på 9,4 mill kr avsatt til kraftfond og utviklingsfond i forholdet 20/80. Saken legges fram for politisk behandling året etter at utbyttet er mottatt. I samsvar med dette kommer et beløp på 1.876.562 til fordeling i 2020. Fordelingen av midlene skal følge prinsippene for bruk av fondet slik de er beskrevet i vedtak i Verdal kommunestyre av 10.12.2018, sak 107/18.

Kommunestyrevedtaket (PS 107/18) har følgende formål for bruken av midlene:

Verdal kommunes utviklingsfond opprettes med følgende formål: Engangstiltak som stimulerer til mer aktivitet, kulturtiltak, bostedsutvikling, kompetanseutvikling og næringsutvikling i kommunen, eller tiltak som gir varige kostnadsbesparelser i den ordinære driften.

Rådmannen innstiller på bruk av midlene i sak som fremmes for formannskapet senest i første formannskapsmøte etter sommerferien (første gang i 2020).

Vurdering:

Dette er første året kommunestyret skal fordele midler utbytteinntekter fra NTE.

Rådmannen har tatt politiske vedtak som er gjort tidligere opp i saken og har på bakgrunn av dette kommet fram til en fordeling som vurderes å treffe vedtatte formål og behov.

Rådmannen innstiller på at midlene fordeles på tre formål som alle er i samsvar med PS 107/18.

Avsetning	Andeler	Beløp
Næring	26,6 %	500 000
Digitalisering og robotisering	26,6 %	500 000
Tiltak samfunn	46,7 %	876 562
Utviklingsfond	100 %	1 876 562

Næringsutvikling og kompetanse – 500.000 kr

Kommunen støtter en rekke næringsutviklingstiltak og tiltak av samfunnsmessig betydning.

Fylkeskommunen har avsluttet finansering av det regionale næringsfondet. Skal kommunen fortsatt ha et fond for de minste bedriftene og nyetablerere, krever dette nå egenfinansiering. Det er ønskelig at kommunen fortsatt har et slikt fond slik at tilbudet videreføres. Det settes av 200.000 kroner, samme beløp som i 2019.

Næringslivet er preget av utfordringene som har kommet i etterkant av utbrudd av koronavirus. Det antas at de minste foretakene vil ha særlige utfordringer fordi de har begrenset administrative ressurser og kompetanse til å møte en ekstraordinær situasjon. Dette er grundervirksomheter, enkeltmannsforetak mv som rammes særlig hardt. Det forslås at det settes av ytterligere 300.000 kr for å kunne drifte særlige tiltak overfor denne gruppen.

Rådmannen legger til grunn samme ordning som regionalt næringsfond for Levanger og Verdal har operert etter. Det vil si at tildeling innenfor kr 50.000 gjøres administrativt, mens beløp mellom kr 50.000 og 150.000 (maksimalt beløp) vurderes av et styre bestående av ordførere og varaordførere i de to kommunene (men pengestrøm følger innskuddskommune) etter innstilling fra administrasjonen. Det vil legges fram egen sak for å tilpasse vedtekter fra å være et regionalt næringsfond til å være kommunale fond, selv om det holdes fast ved et styre over kommunegrensene. Dette kan bidra til å ivareta synergier.

Tiltak som gir varige kostnadsbesparelser i drift – Digitalisering og robotisering – 500.000 kr

I vedtak sak 99/18 i formannskapet 22.10.18 sluttet kommunen seg til at Verdal blir en del av samhandlingsstrategien for digitalisering i Trøndelag. Verdal kommune er nå i ferd med å gjennomføre [Kompetanseløftet for digital transformasjon i Trøndelag](#).

<https://www.verdal.kommune.no/Politikk/Formannskapet-2015-2019/20181022/>

Kommunen har en strategi om at stadig flere tjenester skal digitaliseres og gjøres selvbetjente og at manuelle arbeidsprosesser effektiviseres der dette kan gi kostnadsbesparelser. Automatisering av dokumentasjonsrutiner og arbeidsoppgaver kan frigjøre ressurser til andre oppgaver i kommunen og dermed bidra til at kommunale tjenester forbedres.

Økonomiplanen forutsetter store innsparinger i drift. Økonomiplanen viser til utstrakt digitalisering og automatisering som et av flere verktøy for å realisere reduserte driftsrammer uten at tilbudene til innbyggerne samtidig svekkes. Manglende finansiering av merutgifter til digitalisering og robotisering vil i praksis medføre et økt press på nedbemanning. Dette fordi ekstra nedbemanning er nødvendig for å finansiere tiltak som i neste omgang skal redusere utgifter. Over tid vil denne «investeringen» betale seg i form av reduserte lønnskostnader, men kostnadene vil i regelen komme før gevinsten kan hentes ut.

Behovet for digitalisering er omtalt flere steder i økonomiplanen. Under sentrale strategiske prinsipper punkt 5 er «digitalisering og teknologibruk for fremtidsrettet tjenesteutvikling» ført

som et av 6 sentrale prinsipper som skal bidra til viktig kontinuitet og tydelig retning i utvikling av kommunen som organisasjon og tjenesteleverandør. (kapittel [mål og styring](#))

Friske midler er derfor en suksessfaktor for å øke tempoet i en digital omstilling. Det foreslås derfor at 500.000 kr bevilges til kartlegging av prosesser som kan automatiseres, kjøpe automatiseringstjenester og ny moderne programvare. Det er stort behov for å skifte ut og supplere kjernesystemer (ERP-systemer¹) som bygger på gammel teknologi og som heller ikke møter dagens krav til brukervennlighet. Dagens systemer leverer i liten grad på forventninger om deling av informasjon på tvers av systemer. Systemene binder i for stor grad ressurser til manuelle arbeidsoperasjoner og utnytter ikke mulighetene til automatiserte prosesser, kunstig intelligens og analyser av «big data». Kommunen opplever at markedet for kjøp av standard programvare til kommunale Erp-systemer preges av få og store leverandører som har stor markedsrett. Det skjer innovasjon, men ikke så fort som ønsket og kostnadene til innføring av nye systemer og arbeidsmetoder er relativt høye. Det er behov for grunnleggende endringer i systemer og arbeidsformer for å få fart i arbeidet med digitalisering.

Robotisering er en type digitalisering som kan reparere noen av svakhetene i eksisterende systemer. Robotteknologi kan bruke de eksisterende systemene og erstatte manuelle arbeidsoppgaver med mange gjentakelser og som er preget av regelstyring. Feks kan roboten logge seg inn i systemer, hente ut informasjon, gjøre enkle beregninger, velge regelstyrte standard tekster til brev/nettside osv. Robotisering kan i mange tilfeller være en god mellomløsning inntil ny moderne programvare foreligger.

Rådmannen fordeler midlene til prosjekter som kan bidra til fortgang i digitaliseringsarbeidet.

Tiltak samfunn – 876.562 kr.

Dette omfatter engangstiltak for kultur, stimulering av bosetting mv. Det antas også å være rom for å finansiere politiske ønsker som det ikke ble funnet rom for i budsjettet for 2020.

Midlene fordeles slik:

Tiltak	Ansvar	Finansiering
Drømmedagene	Helse	500.000
PS 51/20 næring	Samfunn	376.562
Sum		876.562

Drømmedagene:

Samfunns målet med Drømmedagene er å utvikle systemkompetanse for å sikre at sårbare ungdommer blir aktive arbeidstakere i samfunnet. Måloppnåelsen i prosjektet etter snart tre års drift er svært god, og i oktober 2019 ble prosjektet tildelt Folkehelseprisen i Trøndelag.

Tiltaket mangler trygg finansiering og står i fare for å bli avvirket i løpet av 2020. Bevilgningen vil gjøre det mulig å holde en viss aktivitet utover i 2020.

¹ Systemer for regnskap, lønn, personal, arkiv mv. Kjernerdata som er nødvendig for å kunne drive lovlig og effektivt.

Oppfølging av PS 51/20 Næringsformål:

Forslås fordelt slik:

Verdal Næringsforum	Økt støtte til drift	150.000
Prosjekt Heimkjært	Lokalt næringsliv	226.562
Sum		376.562

Vurdering av fordelingen:

Formannskapet vedtok 02.04 tre punkter som er aktuelle for finansiering med bruk av NTE-utbytte. Punktene er gjengitt nedenfor.

[Formannskapets vedtak av 02.04.20 Vurdering investeringsløp og pandemiltak](#)

11. Digitale fellesløsninger i Verdal Sentrum.

Det tas initiativ til et prosjekt for utvikling av netthandel i butikker i Verdal. Prosjektet kan for eksempel organiseres med prosjektleder fra Proneo eller Tindved, og en styringsgruppe hvor Verdal Næringsforum og Verdal Kommune er representert. Rådmannen bes komme tilbake til formannskapet med en plan for prosjekt, og finansiering. Om mulig skal det søkes tilleggsfinansiering hos eksterne kilder.

12. Handlelokalt.

Det søkes dialog med Verdal Næringsforum for å opprette en egen arbeidsgruppe bestående av medlemmer fra Verdal Næringsforum, en representant fra administrasjonen i Verdal Kommune og en politisk representant utnevnt av Formannskapet. Gruppen skal jobbe frem aktiviteter for økt varehandel i Verdal. Rådmannen bes komme tilbake til formannskapet med en plan for prosjektet, og finansiering.

13. Verdal næringsforum er en viktig pådriver i arbeidet med å fremme næringsutvikling og sysselsetting i Verdal. For å bidra til at næringsforumet kan yte den støtten som næringslivet trenger i denne krevende tiden, bes rådmannen legge fram en sak til formannskapet hvor det vurderes om det er hensiktsmessig å øke støtten til forumet fra Verdal Kommune. Saken legges fram i løpet av april.

Av beløpet på vel 376.000 kroner foreslås det å øke støtten til Verdal næringsforum med 150.000 kroner i 2020. Dette er med å sikre driften av Verdal næringsfond, slik at det er finansiering til å møte de ekstraordinære forholdene etter utbruddet av koronavirus. I dette ligger også økonomisk sikring mht inntektsgivende aktiviteter det ikke er/blir mulig å gjennomføre.

Ved å bidra til å sikre næringsforumets driftsvilkår gis med det en indirekte støtte til næringslivet generelt, ved at næringsforumet som medlemsorganisasjon da kan bidra som en markant hjelpende ressurs til næringsaktørene i kommunen. Dette er en vel så viktig dimensjon som å sikre næringsforumets grunnleggende økonomibase.

Tidligere har det også vært avdekket at det oppleves en del handelslekkasje til nabobyene, over grensen og på nett. Rådmannen vil som del av vurderingene også gi næringsforumet en utfordring med analyse/vurdering av handelslekkasje nå hvor grensehandelen med Sverige ikke er aktiv. Dette gir et tallgrunnlag som tidligere har vært tilgjengelig.

Verdal næringsforum har tatt initiativ til et prosjekt med mål om å skape verdi for lokalsamfunnet og medlemsbedriftene i næringsforumet, og samtidig få folk til å benytte seg av det lokale næringslivet, redusere handelslekkasje og stimulere til mer lokal handel. Dette er viktig for å skape et levende sentrum med varierte tilbud og tjenester, ivareta og skape arbeidsplasser, øke bolysten og tilflyttere -og ikke minst, for lokal vekst.

Heimkjært som er prosjektets arbeidstittel, skal bidra med å dele informasjon om det som skjer i Verdal og omegn, motivere og jobbe frem aktiviteter for økt varehandel, støtte lokalt næringsliv og styrke salgsaktiviteter, inspirere til bolyst og rekruttering, samt styrke fellesskapet og knytte sammen alle de ulike tilbudene og tjenestene i Verdal.

Heimkjært skal bidra til at folk skal «velge heimen».

Dette svarer i stor grad opp de intensjoner som ligger i formannskapets vedtak av 2. april i år og kommunen ønsker å være en aktiv bidragsyter, både faglig og økonomisk i dette prosjektet.

Restbeløpet (226') foreslås derfor avsatt til kommunal deltakelse i dette prosjektet og eventuelle andre prosjekt som kan stimulere til økt omsetning i lokale bedrifter, eksempelvis innen reiselivsnæringen.

Rådmannen anser at de tre punktene i formannskapets vedtak er kvittert, selv om det ikke legges opp til slike gruppesammensettinger to av punktene inneholder. Det gir næringslivet selv både handlingsrom og ansvar for videre prosess – slik initiativet i prosjektet Heimkjært er et eksempel på.

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2018/4675 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.05.2020	45/20

Kontrollutvalgets innstilling:

- Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 - Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk
 - Arkiv
 - Hjemmetjenesten
 - Kvalitet I skolenI uprioritert rekkefølge, alfabetisk:
 - Barnevern
 - Eiendomsforvaltning
 - Finans
 - Legevakt
 - Økonomi
- Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg:

- Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024(55482)(1)
- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering(53164)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Behandling i kontrollutvalget 27. april 2020:

Behandling:

Omforent forslag om følgende rekkefølge under punkt 1

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 1. Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk
 2. Arkiv
 3. Hjemmetjenesten
 4. Kvalitet I skolen

I uprioritert rekkefølge, alfabetisk:

- Barnevern
- Eiendomsforvaltning
- Finans
- Legevakt
- Økonomi

2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Forslag til vedtak og omforent prioritering enstemmig vedtatt

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 1. Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk
 2. Arkiv
 3. Hjemmetjenesten
 4. Kvalitet I skolen

I uprioritert rekkefølge, alfabetisk:

 - Barnevern
 - Eiendomsforvaltning
 - Finans
 - Legevakt
 - Økonomi
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjonene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert.

Det vedlagte utkastet angir et prioritert forslag til hvilke tjenesteområder og selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill til risikoområder fra kommunens politiske og administrative ledelse og fra hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Forvaltningsrevisjon i selskaper med flere eiere, kan derfor være hensiktsmessig å samordne med øvrige eiere.

Områdene som vurderes å være av størst vesentlighet er prioritert og nærmere beskrevet i den vedlagte planen.

Kommunen har årlig ca 550 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca 2200 timer. Gjennomsnittlig antall

timer pr forvaltningsrevisjon er ca 300 timer, og eierskapskontroller ca 100 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 6-7 forvaltningsrevisjoner og 1-3 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planen er det listet opp og prioritert 9 forvaltningsrevisjoner. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall forvaltningsrevisjoner å ta av. Erfaringsmessig vil det være forvaltningsrevisjoner som naturlig vil gå ut av planen av ulike årsaker.

Vurdering:

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 9/20, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er det nå utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2024.

Forslag til prioriterte områder går fram av oversikten i planen, der områdene er listet opp alfabetisk. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle forvaltningsrevisjonene i perioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall forvaltningsrevisjoner å ta av.

I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål forvaltningsrevisjonen kan gi svar på. Forslag til spørsmål/vinkling/innretningen er ikke bindende for kontrollutvalget, og vil bli nærmere vurdert i forbindelse med oppstart av hver enkelt forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner som ikke er beskrevet i den vedlagte planen skyldes det at risikobildet har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagte plan, og gjøre en prioritering fra 1-9. Planen sendes til kommunestyret for endelig vedtak

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2020-2024
Verdal kommune

Om forvaltningsrevisjon¹

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er et sentralt virkemiddel i kontrollarbeidet, det er også det mest kostnadskrevenende. Forvaltningsrevisjon bør av den grunn brukes mest mulig planmessig og målrettet. For å finne fram til områdene med høyest risiko er planen basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger. I tillegg har kontrollutvalget fått innspill fra administrativ og politisk ledelse, hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet.

Kontrollutvalget har arbeidet med planen våren 2020. Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid, derfor kan behovet for enkelte av de prioriterte forvaltningsrevisjonen falle bort. For å ta høyde for eventuelle endringer har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å gjennomføre. Kontrollutvalget vil vurdere om det er nødvendig å rullere planen midt i planperioden.

Ressurser

I fireårsperioden 2020-2024 disponerer kontrollutvalget 2.200 timer til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser.

Gjennomføring og rapportering

Forvaltningsrevisjonene gjennomføres av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA, etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før oppstart. Etter fullført forvaltningsrevisjon rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med innstilling til vedtak.

Kontrollutvalget har ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp og rapportere om oppfølgingen til kommunestyret². Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side. I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål forvaltningsrevisjonen kan gi svar på. Forslag til spørsmål/vinkling/innretningen er ikke bindende for kontrollutvalget.

¹ Jf. kommuneloven §§ 23-2 c og 23-3.

² Jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

Prioriterte områder (Alfabetisk liste)	Eksempel på spørsmål/vinkling/innretning (Dette er bare eksempler på mulige spørsmål/vinkling/innretning. Ifm oppstart av hver enkelt forvaltningsrevisjon vil dette bli vurdert nærmere)
Arkiv	• I hvilken grad har kommunen ivaretatt sitt arkivansvar sett ifh til lov og forskriftsbestemmelser? • I hvilken grad ivaretas informasjonssikkerheten og personvernet i arkivsammenheng? • I hvilken grad er informasjon i gamle arkiver sikret for ettertiden (og den enkeltes rettsikkerhet)? • Hvordan sikres arkivverdige dokumenter inn i et digitalt arkivsystem?
Barnevern	Barnevernet står foran en strukturreform, og barnevern vil derfor ikke bli prioritert før denne reformen er på plass, dvs. sent i planperioden. • Har barneverntjenesten i kommunen tilstrekkelig kapasitet og kompetanse? • Bidrar budsjettprosessen i kommunen til at barneverntjenesten har realistiske økonomiske rammer? • Etterlever barneverntjenesten sentrale rettsregler som gjelder for saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak? • Etterlever barneverntjenesten sentrale rettsregler som gjelder for oppfølging av og tilsyn med fosterhjem?
Eiendomsforvaltning	• Hvordan er de økonomiske rammebetingelsene for drift og vedlikehold av kommunens bygninger i kommune? • Hvilke mål og strategier ligger til grunn for forvaltningen av kommunens eiendommer og blir strategiene fulgt? • Hvordan prioriteres hvilke bygg som skal vedlikeholdes? • Har kommunen et system for å ivareta et langsiktig, planmessig og verdibevarende vedlikehold? • I hvilken grad benyttes IT-systemer i eiendomsforvaltningen (planmessige verdibevarende vedlikehold)? • I hvilken grad vurderes bygningsmasse for avhendelse? • I hvilken grad oppfylles nasjonale og lokale miljø- og klimamål når det gjelder oppvarming, belysning og annet?
Finans	• I hvilken grad følges bestemmelsene i finansreglementet? • I hvilken grad har kommunen et hensiktsmessig finansreglement? • I hvilken grad er kommunen likvid, betalingsdyktig og eksponert for risiko, sett over tid? • Er kommunens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon på finansområdet?

Hjemmetjenesten	• I hvilken grad har offentlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner vært med på å endre forholdene i hjemmetjenesten? • I hvilken grad er det etablert et internkontrollsystem som sikrer at brukerne får utført de tjenester de har fått vedtak om? • I hvilken grad benyttes avvikssystemet for å utvikle og forbedre tjenesten? • I hvilken grad sikrer kommunen at brukerne får samme kvalitet og omfang av tjenesten uavhengig av hvor de bor? • I hvilken grad dokumenterer virksomheten brukernes pleiebehov og endringer i behovet, og dekker tjenestene brukernes grunnleggende behov innenfor områdene: ○ Medisinering ○ Ernæring ○ Aktivitet • Blir søknader om tildeling av hjemmetjenester behandlet i tråd med regelverk og retningslinjer? • Har hjemmetjenesten rutiner som sikrer at brukerne får nødvendig hjelp? • Fanges endrede behov opp gjennom nye vedtak? • Er det rutiner for å avdekke og rette opp svikt i tjenester og hvordan fungerer disse i praksis? • I hvilken grad sikrer kommunen brukermedvirkning i hjemmetjenesten?
Kvalitet i skolen	• Hvordan arbeider kommunen for å nå målsetninger for resultater i skolen? • I hvilken grad blir sentrale bestemmelser i opplæringsloven fulgt opp og driften kvalitetssikret, med hensyn til læringsmiljø, kompetansekrav og kompetanseutvikling? • Er elevenes læringsbetingelser/læringsmiljø som forutsatt? • Er skolens vurdering av elevens måloppnåelse tilfredsstillende? • Er medvirkning og samarbeid med foreldre og elever tilfredsstillende? • Er innholdet i spesialundervisningen, herunder undervisningsmetoder og arbeidsmåter, tilpasset den enkelte elev? • Er det samsvar mellom vedtak om spesialundervisning og den faktiske gjennomføringen med hensyn til omfang, organisering, personalets kompetanse og bemanning? • Er samarbeidet mellom kontaktlærer/faglærer og lærere som gir spesialundervisning, tilfredsstillende?

Legevakt (Må sees i sammenheng med eierskapskontroll Innherred Interkommunale legevakt IKS)	• Har Innherred interkommunale legevakt en tilfredsstillende organisering, bemanning og samarbeid med andre instanser? • Hvilke økonomiske konsekvenser har den interkommunale legevakt hatt for kommunen? • I hvilken grad har den interkommunale legevakten etablert rutiner og system for lovpålagte oppgaver? • I hvilken grad har den interkommunale legevakt oppfylt lovpålagte kompetansekrav? • Har ny legevaktsordning og lokalisering påvirket bruken blant innbyggerne? • Har kommunen etablert gode rutiner for politisk styring og er det formulert klare krav og målsettinger til det interkommunale samarbeidet? • Har kommunene gjennomgang-resultatoppfølging av samarbeidet?
--	--

Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk	• I hvilken grad har målsettingen i den nye arbeidsgiverpolitikken nådd ut til de ansatte? • I hvilken grad engasjeres ansatte i omstillingsprosessene? • I forbindelse med omstilling og effektivisering av virksomheter, i hvilken grad tas gevinsten ut i reduksjon i antall ansatte? • For å tilpasse organisasjonen de økonomiske rammene, i hvilken grad klarer virksomhetene å effektivisere seg? • I hvilken grad sørger kommunen for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid? • I hvilken grad sikrer kommunen at ledere i egen organisasjon har kompetanse til å ivareta sitt HMS-ansvar? • I hvilken grad har kommunen tilrettelagt for å oppfylle arbeidsgivers forpliktelser iht. IA-avtale? • Er det utarbeidet mål og resultatindikatorer for å redusere sykefraværet i utvalgte enheter i kommunen? • I hvilken grad når kommunen de mål som er satt for å redusere sykefraværet i utvalget enheter? • Har kommunen oppdaterte etiske retningslinjer og varslingsrutiner iht til lov og forskrifter? • Er kommunens etiske retningslinjer kjent og forankret hos de ansatte? • Har kommune fungerende systemer som legger til rette for åpenhet, en god ytringskultur og muligheten for varslings? • Har kommunen tilstrekkelige kapasitet til å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i virksomhetene?
Økonomi	• Sikrer kommunen sine budsjett rutiner at budsjettet blir utarbeidd i samsvar med regelverk og interne rutiner? • I hvilken grad er det samsvar mellom politisk forventninger og vedtatte økonomiske rammer (årsbudsjett)? • I hvilken grad er budsjett for de enkelte virksomhetene realistiske? • I hvilken grad sikrer rapporterings- og budsjettoppfølgingsrutiner god styring og kontroll? • I hvilken grad utnyttes informasjonen som ligger i de ulike IT-systemene kommunen har? • Har rådmannen etablert et internkontrollmiljø i kommunen? • Har kommunen etablert betryggende internkontroll på økonomiområdet i virksomhetene og i hvilken grad påser rådmannen at internkontrollrutinene følges/etterleves i virksomhetene?

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Verdal kommune

pr 31.12.2019

OPPSUMMERING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode. Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød, gul og grønn fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er henholdsvis høyt, middels og lavt.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen ser på områder innenfor kommuneorganisasjonen, tjenesteområdene og selskaper som kommunen har eierinteresser i. Tabellen nedenfor gir en oppsummering av risikovurderingen som er gjort i Verdal kommune innenfor kommuneorganisasjon og tjenesteområdene. Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår i de ulike kapitlene for områdene.

Tabell 1. Oppsummering av risikovurderingene innenfor kommuneorganisasjonen og tjenesteområdene

Høy risiko	Moderat risiko	Lav risiko
Økonomi	Offentlige anskaffelser	Økonomisk internkontroll
Finans	IKT	Budsjettprosesser
Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk	Kvalitetssikring	Kommunal boliger
Arkiv	Pedagognorm og bemanningsnorm i barnehager	Plan- og byggesak
Kvalitet i skole	PPT	Renovasjon
Legevakt	Økonomisk sosialhjelp	Brann og redning
Barnevern	Sykehjem	Næring
	Hjemmetjenesten	
	Rusomsorg	
	Flyktninger	

Risikovurderinger knyttet til kommunen sine eierinteresser er oppsummert i tabell 2. Revisors vurdering er at kommunen bør ha en generell eierskapskontroll av sine eierinteresser.

Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår kapittelet for selskap kommunen har eierinteresser i.

Tabell 2. Oppsummering av risikovurderingene innenfor eierskap

Høy risiko	Moderat risiko	Lav risiko
Innherred interkommunale legevakt IKS	Veksttorget AS	Resterende selskaper
Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS	Verdal boligselskap AS	
	Kinobygget AS	

INNHOLDSFORTEGNELSE

OPPSUMMERING	2
1 INNLEDNING	6
2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER	7
2.1 Demografiske endringer	7
2.2 Klima, energi og beredskap	7
2.3 Kommunestruktur	8
2.4 Regelverksendringer	9
2.5 Økonomi og kontroll.....	9
2.6 Digitalisering.....	9
3 Verdal kommune	10
3.1 Utviklingstrekk i Verdal kommune.....	10
3.2 Kommuneorganisasjonen	11
3.2.1 Kommunesamarbeid.....	11
3.2.2 Investeringsplaner.....	12
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	12
4 Risiko- og vesentlighetsvurdering	14
4.1 Kommuneorganisasjonen	14
4.1.1 Økonomi	15
4.1.2 Organisasjon.....	18
4.2 Tjenesteområdene.....	21
4.2.1 Oppvekst	21
4.2.2 Velferd	25
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	28
4.2.4 Teknisk drift	32
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	37
4.3.1 Eierskapskontroll.....	38
4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper	38
Vedlegg 1 Metode	40
Datagrunnlag	40
Kommunale dokumenter	40
Statistikk.....	40
Eksterne dokumenter	40
Intervju i kommunene	40
Vurderinger	40
Vurdering av risiko- og vesentlighet.....	40
Vurdering av metoden	43

Tabell

Tabell 1.	Oppsummering av risikovurderingene innenfor kommuneorganisasjonen og tjenesteområdene.....	2
Tabell 2.	Oppsummering av risikovurderingene innenfor eierskap	3
Tabell 3.	Om kommunen.....	10
Tabell 4.	Økonomisk situasjon	15
Tabell 5.	Finansiering av driften	16
Tabell 6.	Økonomisk internkontroll	17
Tabell 7.	Sykefravær.....	20
Tabell 8.	Oppvekst.....	22
Tabell 9.	Barnehage	23
Tabell 10.	Barnevern	25
Tabell 11.	Økonomisk sosialhjelp.....	26
Tabell 12.	Kommunale boliger	27
Tabell 13.	Helse og omsorg	29
Tabell 14.	Kompetanse i helse og omsorg	30
Tabell 15.	Psykisk og rusomsorg	31
Tabell 16.	Byggesak	33
Tabell 17.	Eiendomsforvaltning.....	34
Tabell 18.	Vann og avløp.....	35
Tabell 19.	Renovasjon	36
Tabell 20.	Beskrivelse av sannsynlighet	41
Tabell 21.	Beskrivelse av konsekvens	41

Figurer

Figur 1.	Organisasjonskart	11
Figur 2.	Risikovurdering økonomi.....	14
Figur 3.	Risikovurdering organisasjon	18
Figur 4.	Risikovurdering oppvekst	21
Figur 5.	Risikovurdering velferd	26
Figur 6.	Risikovurdering helse og omsorg	28
Figur 7.	Risikovurdering teknisk	32
Figur 8.	Risikovurdering eierskap	37
Figur 9.	Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens.....	42
Figur 10.	Risikovurdering	42

1 INNLEDNING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å gi kontrollutvalget og kommunestyret et overordnet verktøy til å velge områder innen kommunens virksomhet hvor det kan være aktuelt å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt eller en eierskapskontroll. Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode.

Kommunelovens § 23-3 forklarer at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Andre ledd sier at kontrollutvalget minst en gang i valgperioden skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eller fylkeskommunens virksomhet eller virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Kommunelovens § 23-4 omtaler eierskapskontroll, som innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak eller anerkjente prinsipper for eierstyring. På samme måte som for forvaltningsrevisjoner, skal det utarbeides en plan basert på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Revisjon Midt-Norge utarbeider risiko- og vesentlighetsanalyser i sine kommuner, inklusive fylkeskommunen. Analysen gjennomføres i samarbeid med oppdragsansvarlig revisor på finansiell revisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderinger utarbeides ved starten av ny valgperiode og vurderingen oppdateres årlig med nytt tallmateriale og eventuelt nye vurderinger ved behov.

Analysen er viktig for at revisorene innen finansiell og forvaltningsrevisjon skal kunne ha forståelse for risikoene i organisasjonen og hvor det er mest behov for å rette oppmerksomheten i revisjonsarbeidet. For forvaltningsrevisjon betyr det at revisor, sammen med kontrollutvalget, effektivt kan konkretisere problemstillinger og gjennomføre undersøkelser målrettet, og der det er mest behov for å gå inn med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Analysen skal ligge til grunn for kommunens Plan for forvaltningsrevisjon og Plan for eierskapskontroll.

2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER

2.1 Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og kommunens inntekter og utgifter. Ifølge Statistisk Sentralbyrås (SSB) hovedalternativ for befolkningsframskrivninger vil befolkningsveksten i Norge flate ut de neste ti årene for deretter å synke videre. Forutsatt at de innenlandske flyttemønstrene vi har sett de siste ti årene fortsetter, viser befolkningsframskrivingene frem mot 2040 at sentrale strøk vil oppleve en vekst i folketallet, mens mange distriktskommuner vil få en nedgang i folketallet. Ifølge SSB innebærer framskrivingene en fortsatt sentralisering, særlig blant unge voksne. Et annet utviklingstrekk er at andelen eldre i befolkningen ventes å øke betydelig. I hovedalternativet til SSB øker andelen av befolkningen som er 70 år og eldre fra 12 prosent i 2018 til 21 prosent i 2060. Økningen er spesielt sterk blant de som er 80 år eller eldre. Ifølge SSB vil aldringen bli klart sterkest i distriktene. Aldringen i distriktene vil forsterkes ved at unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen og at barna deres også i større grad vil bli født i sentrale strøk. Når de eldre samtidig blir igjen på bygda, vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år i 2040. Endringer i befolkningens størrelse og sammensetning kan være vanskelig å fange opp i den kommunale planleggingen. Kommuner som forholder seg passivt til framskrivninger av kommunens befolkning løper en risiko for å bli ute av stand til å tilby riktige tjenester, i riktig omfang til riktig tid.

2.2 Klima, energi og beredskap

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer. Ansvarsrisiko kan f.eks. være relevant i sammenheng med kommunenes ansvar for klimatilpasning, velfungerende avløpsnett og håndtering av overvann. Den samlede klimarisikoen vil på direkte eller indirekte vis kunne påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting/næringsutvikling, skatteinntekter, verdi av eiendom/infrastruktur og derigjennom få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens generelle attraktivitet for næringsliv og beboere. Klimarisiko har også betydning for energiforsyning og beredskap. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale

planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

2.3 Kommunestruktur

I en kommunesammenslåing ligger det et stort potensial for endring og utvikling. Det vil være en utfordring for kommunene å utnytte dette mulighetsrommet fullt ut, samtidig som at de får til en god overgang fra to kommuner til én. Organisasjonsendringen i seg selv kan være en utfordring, og det er viktig å sikre gode løsninger både på systemnivå og individnivå. Den nye kommunen skal gjerne ha nye systemer og verktøy, reglement og retningslinjer, og kommunens forhold til eksterne endrer seg gjerne. Dette gjelder for eksempelvis avtaler og anskaffelser, men også endrede sammensetninger i interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. Slike endringer gjelder også for tilgrensende kommuner som ikke er en del av en sammenslåing, men samarbeider med en eller flere sammenslåingskommuner. Det kan være flere grunner til sammenslåing mellom kommuner. I noen tilfeller kan det være slik at en eller flere av kommunene som slås sammen historisk har kjøpt tjenester, og i den nye kommunen må disse tjenestene bygges opp fra grunnen av. For kommuner som slår seg sammen og de som ikke gjør det foreligger det gjerne en endring i størrelsen på statlige midler som tilfaller kommunen.

Kommunereformen fører til at færre bor i kommuner under 10 000 innbyggere fra 2020, og flere vil bo i kommuner med over 50 000 innbyggere.¹ Uavhengig av kommunereformen har det også skjedd en demografisk endring hvor flere flytter til tettbygde strøk og færre bosetter seg i spredtbygde strøk, og utkantkommuner gjerne får en større andel eldre sammen med begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Endringene vises spesielt godt i Nordland i 2019, hvor fylket som helhet hadde en befolkningsnedgang på 937 personer i de tre første kvartalene i 2019.²

Mange mindre kommuner har utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse og ressurser for å levere gode tjenester. Kommunene har gjerne for få innbyggere og brukere til å kunne etablere fagmiljø. De mindre kommunene er under et økt press som følge av befolkningsnedgang, færre barn og flere eldre, reduserte overføringer til kommuner som ikke

¹ KS, 'Status Kommune 2019', 2019 <<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/lokaldemokrati/010419-KS-status-kommune-2019.pdf>>.

² Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkemengde/kvartal>, 06.12.2019

sammenslås med andre, nye oppgaver og økte krav gjennom for eksempel bemanningsnormer og lignende (Brandtzæg et al, 2019)

Mange mindre kommuner er avhengige av samarbeid med andre kommuner for å kunne yte gode tjenester. Samarbeid kan eksempelvis skje gjennom å etablere interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. I vertskommunesamarbeid kan man se at for kommuner som ikke er vertskommuner, forsvinner arbeidsplasser ut av kommunen.

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020. I tillegg kan vi også trekke fram lovendringer og endringer i annet regelverk som berører de to store sektorene oppvekst og helse og omsorg.

2.5 Økonomi og kontroll

Kommunenes handlingsrom bestemmes av flere forhold, og endringer i inntektssystemet med blant annet rammeoverføringer, inntekts-, formues- og eiendomsskatt kan få stor betydning for kommunens økonomi og mulighet for å utføre pålagte oppgaver.

Det er risiko knyttet til om kommunen har betryggende internkontroll og om kvalitetssystem er egnet, tatt i bruk og blir brukt. Nye regler innenfor personvern påvirker utøvelsen av noen oppgaver. Det er kontinuerlige endringer innenfor bruken av datasystemer og digital dialog, som kan endre måten oppgaver utføres på og som krever kompetanse både for å ta i bruk nye løsninger og drifte dem.

Offentlige anskaffelse trekkes også fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig.

2.6 Digitalisering

Bruken av IKT og digitalisering endrer utførelsen av oppgaver og gir i mange sammenhenger en effektiviseringsgevinst. Mange kommuner jobber med ulike digitaliseringsprosjekter eksempelvis innbyggerdialog og velferdsteknologi. Denne digitalisering fører til utvikling og endring av måten oppgaver utføres på, det gir nye risikoer i forhold til at man forutsetter at teknologien fungerer og et stort flertall av slike systemer berører personvern og behandling av sensitive personopplysninger.

3 VERDAL KOMMUNE

3.1 Utviklingstrekk i Verdal kommune

Tabell 3. Om kommunen

Nøkkeltall	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Innbyggere (antall)	14849	14941	14933	304392	4647141
Fødte per 1000 innbyggere	9,5	9,4	9,5	10,3	9,9
Døde per 1000 innbyggere	7,1	7,7	8,3	7,2	8,0
Netto innflytting (antall)	-76	71	-30	-47	15891
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	9,8	9,6	9,3	10,4	10,7
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	64,8	64,5	63,7	60,3	62,0
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	1,9	1,6	1,4	1,0	0,9
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	12,6	12,8	13,2	10,5	10,0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	2,2	1,6	1,5	1,5	1,5
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	7,1	7,5	7,7	..	..
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	84,0	84,0	..	69,4	74,4
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	79,8	79,8	..	66,0	70,7
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1. (antall)	9944	9971	10074	239684	3659199
Reisetid til kommunesenteret (minutter)	89912	..	..	0	0
Pendler ut av bostedskommunen (antall)	2465	..	..	0	0

Kilde: SSB

Tabell 3 viser at Verdal kommune har en større andel enslige innbyggere over 80 år, høyere forventet levealder, større andel enslige forsørgere og en større andel uførepensjonister i alderen 16-66 år, enn resten av KOSTRA gruppen og landet utenom Oslo. Dette er forhold som kan påvirke etterspørsel etter eldreomsorg og sosiale tjenester.

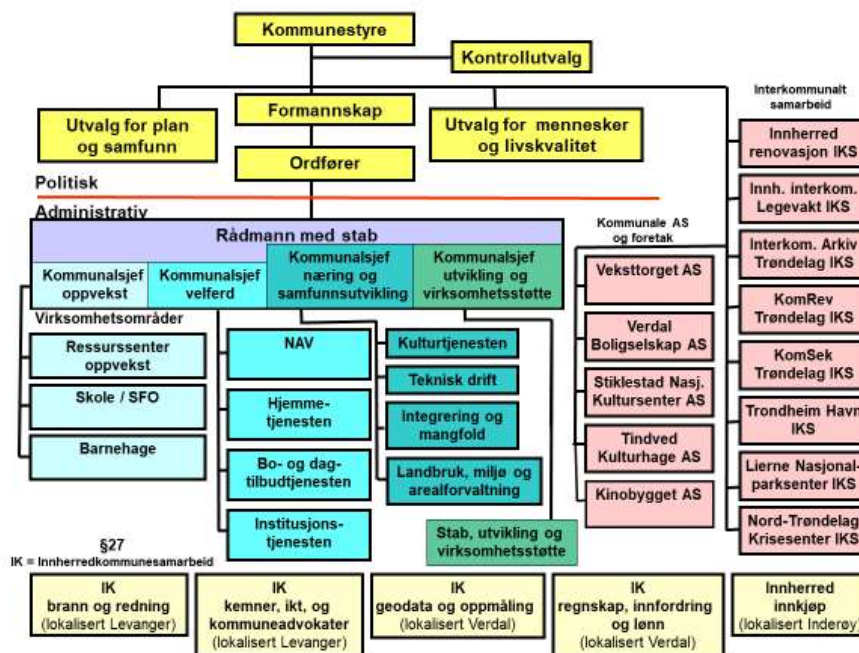
Endringene i befolkningsutvikling gir kommunen en del utfordringer i drift og tilpasninger av kommunal infrastruktur. Tjenester må tilpasses endringene og endringene slår også inn i inntektssystemet. Prognosene er at andelen eldre, over 70 år stiger, mens andelen barn og unge synker. (Økonomiplan 2020-2023)

I Kommunebarometret for Verdal 2019 er det på områdene sosial og økonomi at kommunen er relativt lavest rangert av norske kommuner. De siste to årene er også kommunen rangert lavt på vann og avløp og på pleie og omsorg i 2019.

Folkehelsebarometeret for 2019 viser at det er signifikant flere barn av enslige forsørgere. I tillegg har Verdal kommune signifikant høyere andel av skader i befolkningen som behandles på sykehus, psykiske sykdommer og lidelser i alderen 15-29 år, muskel og skjelettplager og overvekt og fedme hos 17 åringer og antibiotika på resept. Kommunen har signifikant lavere andel hjerte og karsykdommer. En signifikant større andel av ungdommene i ungdomsundersøkelsen hadde skjermtid over fire timer daglig.

3.2 Kommuneorganisasjonen

Kommuneorganisasjonen ledes av kommunedirektør Jostein Grimstad. Kommuneorganisasjonen framgår av organisasjonskartet i figur 1.

Figur 1. Organisasjonskart

3.2.1 Kommunesamarbeid

Verdal kommune har flere §27 samarbeid, som etter hvert må finne en annen organisasjonsform som følge av endringene i kommuneloven. Dette gjelder:

- Brann og redning
- Kemner og kommuneadvokat
- Geodata og oppmåling
- Regnskap, innfordring og lønn
- Innherred innkjøp

3.2.2 Investeringsplaner

I økonomiplan for 2020-2023 framgår det at i neste 4-årsperiode planlegges det flere store investeringer, både innenfor helse og velferd og oppvekstsektoren. De største prosjektene er rehabilitering og nybygg ved Ness og Vinne skole, Verdal Bo- og Behandlingssenter og Stiklestad skole. Det er heller ikke usannsynlig at den pågående barnehageutredningen vil anbefale et eller flere nybygg for de kommunale barnehagene. Innenfor de avgiftsfinansierte investeringene er rehabilitering av vannrenseanlegget i Hallemsåsen størst av de prioriterte tiltakene i økonomiplanperioden.

I 2018 ble Vuku barnehage bygd og det ble gjennomført til dels store prosjekter innenfor veg, vann og avløp. (Årsberetning 2018)

3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn

Forrige risiko og vesentlighetsanalyse i Verdal kommune, fra 2016, vurderte følgende områder som risikofylte og vesentlige (KomRev 2016):

1. Pleie og omsorg
 - a. Tidlig innsats for å bidra til egenmestring
 - b. Innhold og kvalitet i tjenestene (ernæring og trivselsfremmende tiltak)
 - c. Kriterier for tildeling av tjenester
2. Oppvekst
 - a. I hvilken grad kommunen har lyktes med vridning over fra spesialundervisning til tilpasset opplæring?
 - b. Systemrettet arbeid for å bedre skolerresultater
 - c. Psykososialt elevmiljø
3. Vedlikehold av kommunal bygningsmasse ut over løpende vedlikehold. Realismen i vedlikehold- og utviklingsplaner, eks oppfølging av skolebygg i planperioden.

Verdal kommune har de siste fem år hatt følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:

- Økonomisk internkontroll 2015
- Kommunen som arbeidsgiver 2016
- Enhet teknisk drift 2018
- Vold og trusler i skolen 2019
- Kommunal anskaffelse av bil 2019
- Hjemmetjenesten – oppstart i 2020

Verdal kommune har de siste fem år hatt følgende selskapskontroller:

- Selskapskontroll Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS 2017
- Selskapskontroll Innherred Renovasjon IKS 2018

Fylkesmannen har de siste årene hatt følgende tilsyn:

- Tilsyn med skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, 2017. Det ble avdekket tre brudd på regelverket
- Tilsyn med Verdal kommune som barnehagemyndighet, 2019

Fylkesmannen har meldt tilsyn med tilskuddsforvaltning på landbruksområdet i Verdal kommune 2019, som er planlagt startet opp høsten 2019.

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifisere områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød, gul og grønn fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er henholdsvis høyt, middels og lavt.

4.1 Kommuneorganisasjonen

Figur 1 er en oppsummering av risikovurderingene som er gjort relatert til økonomi og i fortsettelsene presenteres bakgrunnen for vurderingene.

Figur 2. Risikovurdering økonomi

Revisor vurderer at kommunen har en utfordrende driftsøkonomi som krever endringer og effektivisering. Planlagte investeringer sammen med relativt stor gjeld og liten egenfinansiering gjør at finansieringskostnader på sikt vil påvirke driftsøkonomien. I tillegg har kommunen en alderssammensetning som gjør at overføringene fra staten ikke vil bedres relativt sett. Økende andel eldre legger også press på tjenesteytingen.

Kommunen har endrede rutiner på budsjettoppfølging som ser ut til å gi kommunen bedre kontroll over den økonomiske utviklinga.

Innkjøpssamarbeidet i Innherred innkjøp har et potensial for mer effektive innkjøp. Her ligger det en utfordring i at samarbeidet er nytt og må finne sin form samt at den valgte løsningen med §27-samarbeid må finne en annen løsning etter hvert. Det er også risiko knyttet til at flere kommuner sitt innkjøp skal samordnes i et eget selskap.

4.1.1 Økonomi

Økonomi i kommunen

Tabell 4. Økonomisk situasjon

Økonomisk situasjon	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,5	3,1	-0,4	1,6	2,2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter	2,1	2,3	0,8	1	1,2
Arbeidskapital ex, premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	10,5	13,4	10,8	21,6	21,8
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter	60,8	62,1	61,1	55,1	42,3
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	119,4	122,5	124,3	120,2	105,6
Frie inntekter per innbygger (kr)	51368	52245	53973	53000	55124
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter	2,9	4,3	5,1	10,1	11,2
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	16,1	11,8	11,1	16,3	15,2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer	17,7	-4,9	-2,8	23,4	25,8

Kilde: SSB

Teknisk beregningsutvalg anbefaler et netto driftsresultat på 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. Verdal kommune hadde i 2018 et netto driftsresultat på -0,4 prosent. Verdal kommune kommer også dårlig ut i forhold til KOSTRA gruppa og landet når det gjelder arbeidskapital, renteeksponering, fri egenkapital og egenfinansiering av investeringer.

Verdal kommune har som økonomisk styringsmål å ha en årlig driftsmargin på 2 prosent og et disposisjonsfond som planmessig styres mot et nivå på 6 prosent (i forhold til kommunen totale driftsinntekter). I økonomiplanen for 2020-2023 går det fram at ikke nås i planperioden.

Økonomiplanen for 2020-2023 peker på at endringsbehov forsterkes, som følge av svært lav vekst i kommunens økonomi i Statsbudsjettet for 2020. Lavere fødselstall og den demografiske utviklingen preger økonomien. Handlingsrommet låses av normtall på enhetsnivåene i skole og barnehage. En konsekvens av dette er at det er vanskelig å vri økonomiske ressurser etter demografisk utvikling, blant annet for å møte veksten i den eldste delen av befolkningen. Det økonomiske utfordringsbilde forsterker behovet for utvikling og økt endringstakt ytterligere.

Økonomisk ubalanse er større i økonomiplan 2020-2023 enn tidligere. Dette skyldes i hovedsak en kombinasjon av endringer i rammevilkår, nytt regelverk for avdragsbetaling, økte anslag for investeringskostnader og mindre bruk av oppsparte midler fra disposisjonsfondet. Det oppsummeres at utvikling i gjeld er krevende og øker risikoen for merforbruk i driftsbudsjettet. (Økonomiplan 2020-2023)

Finans

Tabell 5 viser at Verdal kommune ligger litt lavere enn KOSTRA gruppa og landet når det gjelder andre statlige tilskudd til driftsformål, merverdiavgiftskompensasjon i driftsregnskapet og skatt på inntekt og formue. Verdal kommune har høyere eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer enn sammenligningsgruppene.

Tabell 5. Finansiering av driften

Finansiering	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andre driftsinntekter, ekskl. mva-kompensasjon	12,4	13,4	14,4	13,9	11,7
Andre statlige tilskudd til driftsformål	3,5	3,7	3,2	4,1	4,8
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, eks. mva-kompensasjon	0	0	0	0,1	0,4
Eiendomsskatt totalt	3	3	3,1	2,5	3,2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	0,8	0,8	0,8	0,9	1,4
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	2,2	2,2	2,3	1,5	1,7
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	1,4	1,4	1,4	1,9	2,1
Rammetilskudd	40,1	38,9	38,4	31,3	30,3
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	13,1	12,7	12,3	12,8	14,4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	26,5	26,9	27,2	33,4	33,5
- herav Naturressursskatt	0	0	0	0,1	0,3

Kilde: SSB

Kommunene har et forholdsvis høgt gjeldsnivå på 124,3 prosent av driftsinntektene, og dette før en rekke planlagte investeringer. Et høgt gjeldsnivå kombinert med høy renteeksponering og varslede rentøkninger vil innebære betydelige økte renter og avdrag i årene framover. (Årsberetning 2018)

Verdal kommune har i mange år hatt lavere avdragsbetaling enn verditapet på anleggsmidler som er finansiert med lån. Dette er ikke lov lengre fra 2020. Tidligere har dette frigitt midler til

drift og forskjøvet behovet for effektivisering av drifta. Konsekvensen av lav avdragsbetaling er at kommunen har forholdsmessig mye ubetalt gjeld i forkant av de store investeringene som er planlagt i årene fra 2020 og fremover. (Økonomiplan 2020-2023)

Verdal kommune betaler betydelige beløp i rentesikring. (Økonomiplan 2020-2023)
Gjennomsnittlig porteføljerente ved utgangen av 2018 var 2,36 prosent inkludert rentesikring. 26 prosent av lånenes totalvolum er rentesikret. (Årsberetning 2018)

Kommune-Norge samlet bruker 0,5 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Verdal bruker hele 2,2 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag. (Kommunebarometeret 2019)

Budsjetteringsprosessen og budsjettoppfølgning

I løpet av 2018 er det innført månedlig budsjettoppfølgning. Gjennom 2018 er det gjort budsjettjusteringer som har gitt virksomhetene lavere budsjettammer og det er variabelt i hvor stor grad virksomhetene har klart å tilpasse driften til reduserte rammer. (Årsberetning 2018).

Økonomisk internkontroll

Verdal kommune har de siste årene brukt mindre enn KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo til politisk styring. Verdal har brukt mer på kontroll og revisjon i 2016 og 2017 og mindre i 2018 enn KOSTRA gruppa og landet, jfr. tabell 6.

Tabell 6. Økonomisk internkontroll

Økonomisk internkontroll	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel av totale utgifter for politisk styring	0,4	0,3	0,5	0,7	0,7
Andel av totale utgifter for kontroll og revisjon	0,4	0,4	0,1	0,2	0,2

Kilde: SSB

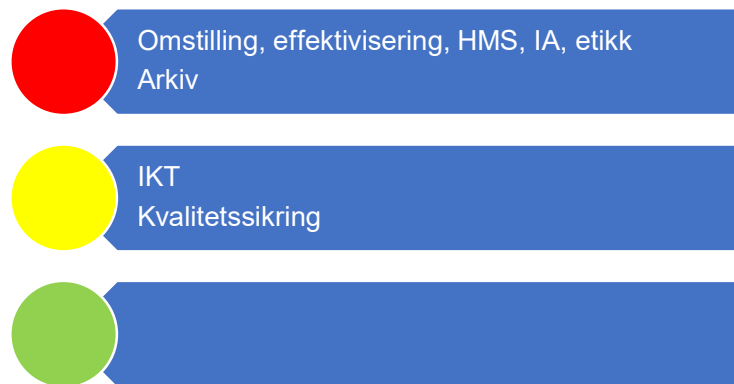
Offentlige anskaffelser

Nøkkeltallene for kjøp av varer og tjenester til kommunal produksjon og til erstatning for kommunal produksjon viser en svak nedgang fra 2017 til 2018, men dette bildet er komplisert av opphør av kjøp av tjenester fra Samkommunen og i 2018 kjøp av tjenester fra §27 samarbeid. Vurderingen er at nedgangen først og fremst er en omfordeling mellom kjøpt tjeneste og egne lønnsutgifter. (Årsberetning 2018)

I 2019 har Verdal kommune sammen med nabokommunene Levanger, Inderøy, Steinkjer, Verdal og Verran opprettet et interkommunalt innkjøpssamarbeid.

4.1.2 Organisasjon

I figur tre er risikovurderingen innenfor området organisasjon oppsummert og under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 3. Risikovurdering organisasjon

Revisor vurderer at det innenfor personalområdet er risikoer knyttet til kommunens store omstillingsbehov som vil berøre ansatte sin arbeidssituasjon og som kan ha sammenheng med sykefravær. I tillegg har kommunen en stor andel ansatte som nærmer seg pensjonsalderen og hvor rekruttering av kompetanse i neste omgang kan være kritisk for å ivareta pålagte oppgaver og sikre tjenestetilbudet. Kommunen selv har pekt på forbedringsmuligheter innenfor HMS og IA arbeidet, og status på etiske retningslinjer er uklar for revisor. Kommunen holder på å utarbeide ny arbeidsgiverpolitikk som kan være gjenstand for revisjon en stund etter at den er iverksatt.

Kommunens egen beskrivelse av arkiv tyder på at det er sterkt ønskelig med et nytt arkivsystem og i dette kan det ligge en risiko for at det er svakheter i dagens arkivsystem. Arkivsystemet er også relatert til IKT-løsninger med styring av tilganger og regelverket rundt GDPR og eksempelvis håndtering av personopplysninger.

Kommunen benytter kvalitetssikringssystemet Compilo og endringene i systemet vurderes å ha en moderat risiko. Det er også en risiko for at ansatte ikke kjenner til og følger rutinene samt at avvik ikke meldes. Ansattes praksis er mer relevant å vurdere innenfor de enkelte tjenesteområdene.

Organisering

Samkommunen ble oppløst 31.12.2018. Flere av de felles områdene har etter den tid blitt §27-samarbeid. I økonomiplanen for 2020-2023 forventes det at kommunesamarbeid bidrar i prosesser som effektiviserer drift hos Verdal kommune og det forventes at kommune-

samarbeidene effektiviserer egen drift innenfor de krav som stilles av eierkommunene i fellesskap.

I økonomiplan for 2020-2023 pekes det på at omstillingsbehovet er stort for å tilpasse organisasjonen til de økonomiske rammene og mange ansatte vil bli berørt av omstilling og endringsprosesser.

Kommuneledelsen mener det er avgjørende å utvikle bedre kommunale måltall for styring av forbruk av årsverk i kommunen samt behov for å forbedre rutiner og system. (Årsberetning 2018)

I økonomiplan for 2020-2023 går det fram at Verdal kommune har sluttet seg til samhandlingsstrategien for digitalisering i Trøndelag. Behovet for utvikling i kommunen krever at kommuneorganisasjonen blir en lærende organisasjon.

Arbeidsgiverpolitikk, ledelse og kompetanseutvikling

I årsberetningen for 2018 heter det at kommunen skal ha et sterkere fokus på nærvær og utvikling av helsefremmende arbeidsplasser, som en del av den nye arbeidsgiverpolitikken. I 2019 er det arbeidet med grunnlaget for en utvikling av arbeidsgiverpolitikken. Ny arbeidsgiverpolitikk skal resultere i økende nærvær. Kommunen arbeider med å forbedre kvaliteten på HMS og IA arbeidet. I planperioden vil det bli mye fokus på implementering av ny arbeidsgiverpolitikk. (Økonomiplan 2020-2023)

Rådmannen har fått i oppdrag å gjøre tiltak i forhold til uønsket deltid. Videre pekes det på at flere heltidsstillinger som sykepleiere og vernepleiere gir utfordringer med å dekke opp turnus på helger. (Årsberetning 2018) Analyse av alderssammensetningen i bemanningen viser at kommunen har mange seniorer, og antallet vil øke fremover planperioden. Det er også mange på deltid, og kommunen har ikke nådd opp til målsettingen om at ingen ansatte skal ha under 50 % stilling. (Økonomiplan 2020-2023)

Internkontroll og kvalitetssikring

Kommunen bruker kvalitetssystemet Compilo. Det framgår av protokoller fra arbeidsmiljøutvalget høsten 2019 at det har skjedd forbedringer av Compilo. Fra møtet 13.11.2019 går det fram at en ny versjon iverksettes 28.11.2019. Her framgår det at i den nye versjonen er avviskoder redusert fra 400 til 100 og antall rutiner og dokumenter som ligger i dokumentarkivet er redusert til det halve.

Helse miljø og sikkerhet (HMS)

Tabell 7. Sykefravær

Sykefravær	Verdal				Kommuner samlet
	4.kvartal 2015-3. kvartal 2016	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018	4.kvartal 2018-3. kvartal 2019	4.kvartal 2018-3. kvartal 2019
Samlet sykefravær	9,25	9,91	..	10,18	9,83
Legemeldt sykefravær	8,90	8,65	..	9,08	8,49
Sykefravær undervisning	8,40	8,34	..	9,21	8,69
Sykefravær barnehager	9,34	11,12	..	11,5	12,24
Sykefravær helse, pleie og omsorg	10,62	11,09	..	11,79	11,01

Kilde: KS

Det er fremdeles et potensial for forbedring av HMS-arbeidet. Systemet viser at det meldes avvik, men praksisen for melding og håndtering av avvik er for ujevn. (Årsberetning 2018)

Etikk og varsling

Ved søk på kommunens hjemmesider finner ikke revisor etisk reglement. Ved google-søk finner revisor etiske retningslinjer for Levanger kommune, Verdal kommune og Innherred samkommune, som er revidert 07.04.2017, hvor det ble lagt til en lenke for varslingsprosedyrer. Levanger kommune har senere behandlet ny etisk plattform for ansatte og folkevalgte i Levanger kommune i kommunestyret 20.06.2018. Det er linket til Levanger kommune sitt dokument på hjemmesiden til Verdal kommune under ofte-stilte-spørsmål på denne nettsiden www.verdal.kommune.no/Tjenester-a-a/Omsorg-trygd-og-sosiale-tjenester/Ofte-stilte-sporsmal/.

På kommunens hjemmesider finnes det en varslingsrutine jfr. Etiske retningslinjer. Denne rutinen er revidert 2.6. 2016.

Arkiv

Arkivfunksjonen er i stor endring, og utviklingen må sees i sammenheng med den pågående digitaliseringen. Digitaliseringen forandrer måtene kommunikasjon skjer på og hvordan informasjon oppstår, blir brukt, tolket og lagret. Det genereres data og informasjon i et volum og med en hyppighet som man ikke så for seg for få år siden. Dette utfordrer oss til å tenke

nytt om hvordan vi kan identifisere og sikre de arkivfaglige verdiene i den nye digitale hverdagen. (Økonomiplan 2020-2023)

Kommunen har et etterslep av papirdokumentasjon som ikke er overført til langtidsbevaring, digital dokumentasjon som det ikke er gjort uttrekk fra og teknologiske utfordringer med et gammelt sak- og arkivsystem. (Økonomiplan 2020-2023)

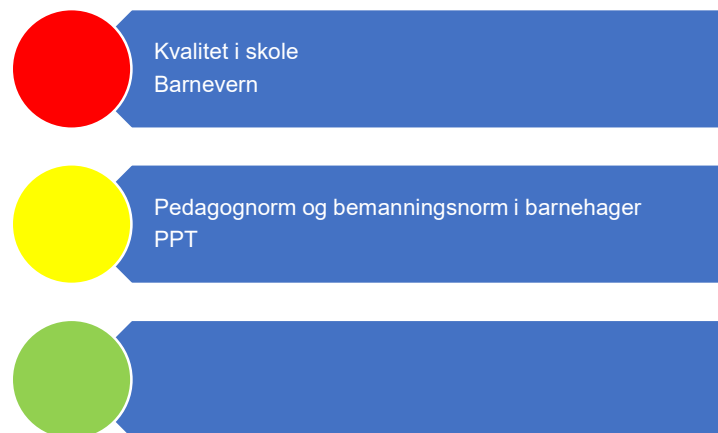
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

I økonomiplan for 2020-2023 går det fram at Verdal kommune har sluttet seg til samhandlingsstrategien for digitalisering i Trøndelag.

4.2 Tjenesteområdene

4.2.1 Oppvekst

I figur 4 er risikovurderingen innenfor oppvekst oppsummert og i fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 4. Risikovurdering oppvekst

Revisor vurderer at kvalitet i opplæringen i skole kan være et risikoområde. Dette begrunnes med relativt lave mestringsnivå samtidig med at kommunen bruker mer ressurser på skolen enn hva et beregnet utgiftsnivå skulle tilsi, samt at andelen lærer med pedagogisk utdanning er høy i kommunen. Dette er også forhold som berøres av endringer som følge av lærernormen.

Innenfor barnehagene er det en viss risiko knyttet til oppfylling av pedagognormen og bemanningsnormen. Det kan være utfordringer knyttet til hvordan normene løses innenfor barnehagenes åpningstid.

Nedskalering i PPT kan innebære en risiko for at utredninger og sakkyndigvurderinger som gjøres overfor skoler og barnehager tar lengre tid og at disponibel tid til systemarbeid gjør at skoler og barnehager får mindre bistand fra PPT.

Revisor vurderer at det er risiko knyttet til barnevernstjenesten på bakgrunn av at netto driftsutgifter har økt betydelig de siste årene og at sektoren blir berørt av en strukturreform samt at andelen barn med melding og barnevernstiltak er stor i forhold til KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo.

Opplæring

Kommunens KOSTRA-analyse fra sak 26.08.2019 viser at kommunen bruker mer på både skole og barnehage enn hva det beregnede utgiftsbehovet skulle tilsi. Den samme analysen viser også at Verdal kommune har en større andel av sine ansatte i skole enn andre kommuner.

Tabell 8. Oppvekst

Skole	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel elever med spesialundervisning	9,7	10,3	9,8	7,9	7,9
Gruppestørrelser	16,7	16,1	16,5	17,2	16,2
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	41,3	41,6	42,2	41,9	41,7
Mestringsnivå 3-5 NP: regning 8, trinn	66,7	66,5	60,5	70,4	69,6
Mestringsnivå 3-5 NP: lesing 8, trinn	68	75,3	63,6	73,3	73,5
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, med pedagogisk utdanning	98	98,8	95,5	80	77,6
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, uten pedagogisk utdanning	:	:	4,5	13	14,4
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	:	:	0	7	8

Kilde: SSB

Tabell 8 viser at Verdal kommune har en større andel elever med spesialundervisning. Om man beregner et forholdstall på antall elever som får spesialundervisning pr avtalte årsverk, ligger Verdal noe lavere enn gjennomsnittet av KOSTRA gruppa. Altså er det mange som får spesialundervisning, men hver elev får få timer. (KOSTRA analyse 2019)

Tabell fem viser også at elever i Verdal har en lavere andel av elevene på mestringsnivå 3-5 enn KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. Mestringsnivå 3-5 er de høyeste mestringsnivåene. I folkehelseprofilen 2019 går det fram at en signifikant større andel av

elevene ligger på laveste mestringsnivå i lesing. Tabell fem viser også at andelen lærere med pedagogisk utdanning er høy sammenlignet med KOSTRA gruppa og landet.

Økonomiplan for 2020-2023 viser at det er en markant nedgang i antall barn i barnehage og skolealder og trenden er delvis synkende. Dette kan aktualisere strukturspørsmål som grensejusteringer mellom skolekretser. Lærernormen i skolen vil øke antallet klasser og presse utgiftsnivået på lærerpersonell opp og vil medføre nedskaleringsbehov inn mot andre yrkesgrupper i skolen. Lærernormer endrer premissene for hvordan struktur i skolen tenkes.

Skolene skal i planperioden arbeide med innføring av ny læreplan (fagfornyelse), arbeide med skolebygg og vedtatte strukturendringer/sammenslåinger. Framtidige skolebygg må dimensjoneres ut fra det kommunen vet om elevtall og hva som er strategisk med tanke på å ha fleksibilitet. Det vises til et nedskaleringsbehov på 20 årsverk i skole/SFO og det vil ikke være mulig å opprettholde dagens omfang og kvalitet på tjenesteleveransen framover. (Økonomiplan 2020-2023)

Sterk vekst i 2017, moderasjon igjen i 2018, men fortsatt høyere ressursbruk pr SFO-bruker enn kommuner Verdal sammenligner seg med. Verdal kommune har en forholdsvis lav andel av den primære målgruppen (innbyggere 6-9 år) som benytter seg av SFO. (KOSTRA analyse 2019)

Tabell 9. Barnehage

Barnehage	Verdal			KOSTRA- gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	94,7	93,7	94,4	92	92,1
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	46,2	50,4	50,4	42,7	40,8
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	2,6	3,8	3	3,9	3,7
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	82,6	90,5	92,3	81,9	81,9
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	13,4	13,8	13,4	16	14,3
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	131121	138208	157697	151878	153538

Kilde: SSB

Tabell 9 viser at andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning er høyere enn KOSTRA gruppa og landet. Tabellen viser også at netto driftsutgifter til barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter er litt lavere enn i KOSTRA gruppa og landet.

Fra å over tid være den kommunen som utpeker seg med spesielt lave utgifter, har bildet nå snudd til at vi har høyere netto driftsutgifter pr barn i målgruppen enn de kommunene eller gruppene vi sammenligner oss med, jfr siste linje i tabell seks. Det er forholdsvis få barn i barnehagene som får styrket tilbud, men at de som får styrkingstiltak, får relativt mye ressurser. (KOSTRA-analyse 2019)

I økonomiplanen for 2020-2023 omtales nye moderasjonsordninger i barnehagene, slik som gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling og spesialpedagogiske tiltak.

Pedagognormen og bemanningsnormen i barnehager er minimumsnormer, og i praksis er bemanning ofte lavere enn normene indikerer. Bemanning må fordeles etter pedagogisk vurdering i barnehagenes åpningstid som per dato er 10,25 timer. De fleste barna er i barnehagen store deler av åpningstida, og personale skal også avvikle møter med interne og eksterne samarbeidspartnere innenfor denne åpningstiden. Sammen med dette skal det også være rom for kompetanseheving. (Økonomiplan 2020-2023)

Pedagogisk psykologisk tjeneste, PPT

PPT er under reorganisering for i større grad å kunne imøtekomme de oppgaver som er tillagt tjenesten på systemnivå. PPT vil måtte nedskalere sin tjenesteleveranse. Det vil påvirke både den individrettede delen av jobben knyttet til utredninger og sakkyndigheter, og det som gjøres opp mot skoler og barnehager. I tillegg vil det foretas nedskaleringer av spesialpedagoger som jobber opp mot barnehager. (Økonomiplan 2020-2023)

Barnevern

Barnevernet har i 2018 blitt drevet økonomisk og effektivt, og med god kvalitet. Dette harmonerer med rangering i det foreløpige kommunebarometret, nr. 29 i landet, fjerde best i Trøndelag, selv om det har vært en nedgang på 8 plasser siden i 2017. Barnevernet scorer blant annet veldig bra på omsorgsplaner og saksbehandlingstid. Det er et godt resultat for saksbehandling når 96 prosent av sakene ble behandlet innen den ordinære tremånedersfristen i 2018. Verdal kommune har en høyere andel av kommunens barn knyttet til barnevernstiltak sammenlignet med KOSTRA gruppesnitt, mens netto utgift pr barn er lavere enn snitt og sammenlignbare kommuner. (KOSTRA-analyse)

Tabell 10. Barnevern

Barnevern	Verdal			KOSTRA- gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	5891	7441	8143	8077	8319
Barn med melding ift, innbyggere 0-17 år (prosent)	6,4	7	5,7	4,7	4,5
Barn med barnevernstiltak ift, innbyggere 0-22 år (prosent)	5	5,3	5,4	4,3	3,9
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	20,5	21	19,8	21,7	18,9
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	5,2	5,2	5,8	4,6	5
Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100	100	100	99,4	98,8
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	84,2	79,3	85,7	80,8	81,5

ilde: SSB

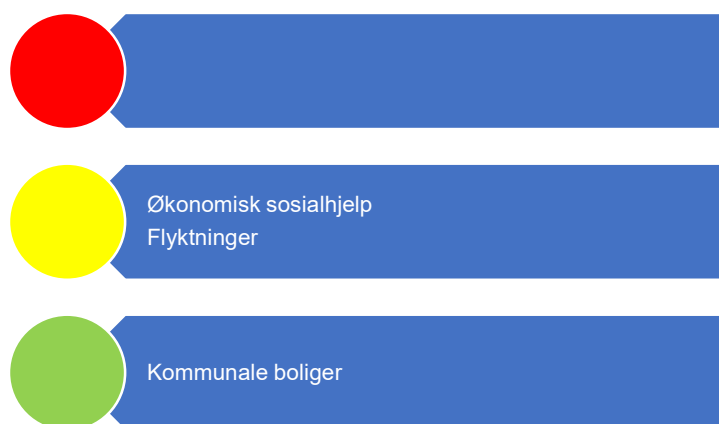
Tabell 10 viser at Verdal kommune har en høyere andel av barn med melding og barnevernstiltak enn KOSTRA gruppa og landet, mens netto driftsutgifter til barnevernstenesten pr innbygger i alderen 0-22 år er noe lavere enn KOSTRA gruppa og landet, men har økt vesentlig de siste tre årene.

I årsberetningen for 2018 går det fram at det har vært mangel på fosterheims plasser og kommunen har måttet kjøpe institusjonsplasser.

Barnevernet står foran en strukturereform. Det betyr at oppgaver vil bli overført fra Bufetat til kommunen. Hvilke oppgaver det er og omfanget av dem er ennå noe usikkert. Det er allerede klare indikasjoner på at kommunen vil få det totale ansvaret for blant annet fosterheimsområdet. Det vil være kritisk å finne tilstrekkelige ressurser til de nye oppgavene, og å skaffe tilstrekkelig kompetanse til å ivareta de nye oppgavene. (Økonomiplan 2020-2023)

4.2.2 Velferd

I figur 5 er risikovurderingen innenfor velferd oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen

Figur 5. Risikovurdering velferd

Revisor vurderer at det er moderat risiko knyttet økonomisk sosialhjelp og utfordringen ligger i økende antall unge sosialhjelpsmottakere og faren for at de forblir sosialhjelpsmottakere i mange år. Manglende oppfølging av flyktninger kan også etter hvert påvirke behovet for økonomisk sosialhjelp til denne gruppen hvis kommunen ikke lykkes med å få flyktningene i utdanning eller jobb.

Økonomisk sosialhjelp

Verdal har hatt høye driftsutgifter til sosialhjelp i perioden 2015-2018. Utviklingen i andel sosialhjelpsmottakere er positiv i den forstand at antall mottakere synker i perioden. Utvikling i 2019 er derimot mer bekymringsfull da innstramminger i regelverket for statlige arbeidsavklaringspenger og uføretrygd medfører overflytting av brukerne over på sosiale ytelser fra kommune i stedet (KOSTRA analyse 2019).

Tabell 11. Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	412	391	391	7809	118964
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	90	114	140	3982	61467

Kilde: SSB

Tabell 11 viser at antall sosialhjelpsmottakere har vært stabilt, mens antall barn i familier som mottok sosialhjelp har økt. Folkehelsebarometeret for 2019 viser at det er signifikant flere i aldersgruppen 20-29 år som mottar stønad til livsopphold enn i landet for øvrig.

Økonomiplan for 2020-2023 viser til at kvartalsrapporter for 2019 viser at aktivitetsnivået i NAV er høyere enn budsjettert.

Kommunal bolig

Verdal kommune samarbeider med Verdal boligselskap AS med mål om å skape en boligmasse som er spredt og egnet for målgruppen som har behov for å leie kommunal bolig.

Tabell 12. Kommunale boliger

Kommunale boliger	Verdal			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	311	255	258	5290	97142
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	21	17	17	17	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	748	510	309	875	1526
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	6846	6530	0	9553	9560
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	78	16	43	28	29
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	2,9	3,2	2,7	1,7	1,4
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	26,0	21,1	19,1	13,8	14,6

Kilde: SSB

Tilbudet av kommunale boliger i Verdal har gått noe ned fra 2015, antall søknader er tilsvarende svakt synkende i perioden. I 2018 ble 63 prosent av søknader om kommunal bolig innvilget. (KOSTRA analyse 2019) Dette er noe høyere enn det tallet revisor har funnet i KOSTRA, men begge ligger under andelen som er innvilget i KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo.

Tabell 12 viser også at brutto investeringsutgifter til boligformål pr innbygger har gått ned. Har kan fordelingen mellom Verdal boligselskap AS og kommunen påvirke tallene som framkommer i statistikken. Tabell 12 viser også at antall kommunale boliger har gått ned både totalt og i forhold til innbyggertallet.

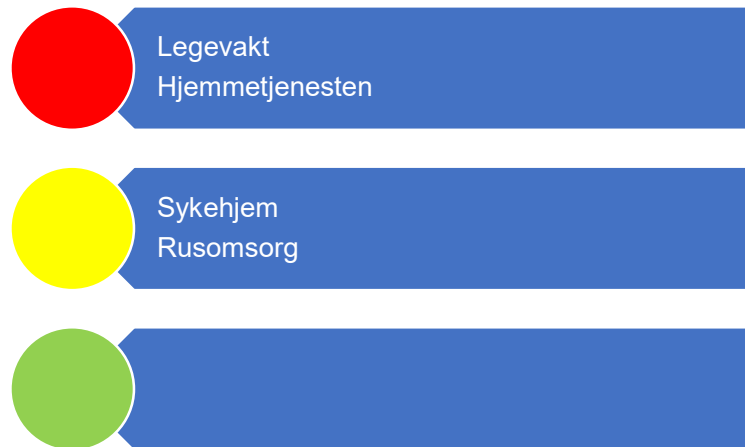
Flyktninger

I 2020 bosettes det 15 personer, disse kommer i tillegg til de 140 personene som pr dags dato har oppfølging og mottar tjenester fra Verdal kommune. (Økonomiplan 2020-2023) I økonomiplanen som ble lagt fram høsten 2019 går det fram at det ikke vil være rom for den individuelle oppfølging av introduksjonsdeltakere slik det gjøres i dag, og slik myndighetene

krever. Konsekvensen er at mange ikke når målet om å bli kvalifisert til arbeid og utdanning, og bli økonomisk selvstendig.

4.2.3 Helse- og omsorgstjenester

I figur 6 er risikovurderingen innenfor helse- og omsorgstjenester oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 6. Risikovurdering helse og omsorg

Revisor vurderer at utfordringene innenfor hjemmetjenesten utgjør en risiko både knyttet til tjenestetilbudet og arbeidsmiljø. I starten av 2020 settes det i gang en forvaltningsrevisjon innenfor hjemmetjenesten, som omhandler noen av risikoene. Et sterkt fokus på hjemmetjenesten kan gjøre at risikoer innenfor sykehjem ikke kommer like godt fram. Når det nye bygget er tatt i bruk er det risikoer knyttet til å etablere nye arbeidsrutiner og tjenesteutøvelse i nye omgivelser, som revisor vurderer å ha en moderat risiko. Rusomsorgen i Verdal har et stort ressursforbruk og er dermed et risikoområde. Det er også en risiko forbundet med at en relativt høy andel unge som har psykiske plager.

Endringene som har skjedd i Innherred interkommunale legevakt utgjør en risiko for Verdal kommune. Risikoen er knyttet både til de endrede betingelsene for drifta de siste årene og usikkerhet knyttet til kompetanse.

Helse og omsorg

Kommunens KOSTRA-analyse som ble behandlet i kommunestyret 26.08.2019 peker på at kommunen bruker langt mindre ressurser på pleie og omsorg enn landsgjennomsnittet, til tross for at utgiftsbehovet tilsier at kommunen har større utfordringer på dette området enn gjennomsnittskommunen.

Tabell 13. Helse og omsorg

Helse og omsorg	Verdal			KOSTRA- gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	80	80	81	75	75
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	35	34	34	32	32
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	47	54	54	36	48
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	11	11	10	9	12
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	50	38	39	92	90
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0,55	0,74	0,51	0,75	0,67

Kilde: SSB

Tabell 13 viser at Verdal kommune har over halvparten av brukerne av hjemmetjenesten i aldersgruppen 0-66 år, noe som er høgt sammenlignet med KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. Andelen innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenesten er litt høyere enn sammenligningsgruppene. Verdal kommune kommer dårlig ut når det gjelder andelen brukertilpassende enerom med eget bad/wc. I kommunens KOSTRA analyse 2019 går det fram at det er enerom, men at de ikke har eget bad/wc. Dette forventes å bedres når Verdal bo- og behandlingssenter står ferdig i 2021.

I gjennomsnitt er 17,6 prosent av oppholdene på sykehjem i Norge korttidsopphold. Andelen har vært ganske stabil de siste årene. Nyeste data er fra 2017. Verdal kommune har ganske få korttidsopphold på sykehjem, med 7,4 prosent. (Kommunebarometeret 2019)

Hjemmetjenesten

Økonomiplan for 2020-2023 viser til at kvartalsrapporter for 2019 viser at aktivitetsnivået i hjemmetjenesten er høyere enn budsjettet. Det er store driftsutfordringer i hjemmetjenesten. Siden 2013 har målet vært å samordne hjemmetjenesten slik at Verdal kommune tilbyr innbyggerne koordinerte hjemmetjenester med samme kvalitet og omfang uavhengig av hvor de bor i kommunen. Dette arbeidet er ikke realisert. I hjemmetjenesten er det høgt sykefravær og stadig tidspress i å løse de daglige arbeidsoppgavene som skal leveres hele døgnet.

Fram til 2017 har Verdal og Levanger meget høy brukerandel på de under 66 år i hjemmetjenesten. Dette nivået følger med videre ettersom brukerne blir eldre og utviklingen bør følges opp. (KOSTRA-analyse)

I årsberetningen for 2018 går det fram at det de siste to åene har vært en sterk vekst i antall brukere og antall vedtakstimer. I 2018 ble det innført årsturnus, noe som førte til økt grunnbemanning. Økning i vedtakstimer og nye brukere er i samsvar med prioritert dreining i tjenestetilbudet ved at flere får bistand fra hjemmetjenesten i eget hjem. Denne endringen er krevende for ledere og ansatte. Det er behov for tiltak som bidrar til dimensjonering av ressursbruken (økonomi og kompetanse) som er bedre i samsvar med brukerbehovene. Økt aktivitetsnivå har ikke ført til endret ressursfordeling innad i hjemmetjenesten og innleie av vikarer og ekstravakter har i løpet av året variert mellom ca. 8-14 månedsværk. (Årsberetning 2018)

Tabell 14. Kompetanse i helse og omsorg

Kompetanse	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere	2016	2017	2018	2018	2018
Geriatrisk sykepleier	6,34	6,77	6,77	3,72	4,12
Sykepleiere med spes./videre utdanning	6,78	6,33	5,93	6,32	7,54
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	44,19	42,24	43,84	43,51	47,22
Hjelpepleier	68,98	61,87	60,51	40,84	48,2
Ergoterapeut	0,03	,	,	1,57	2,1
Miljøterapeut og pedagog	2,31	3,5	5,59	3,23	2,93
Aktivitør	1,89	2,66	2,25	2,12	2,16
Omsorgsarbeider	9,46	9,62	10,07	10,09	9,03
Helsefagarbeider	23,88	25,81	28,01	32,43	37,6
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	7,08	6,27	13,54	12,17	14,57
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/praktisk bistand eller annen brukerrettet tjeneste	48,12	44,88	48,96	55,67	63,37
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	292	283	300	278	312
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,55	0,49	0,51	0,52	0,57
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	11	11	11	11	11
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	9	9	8	9	10
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	47	52	50	49	42

Kilde: SSB

I tabell 13 gikk det fram at Verdal kommune har en høg andel brukerrettede årsverk med helsefagutdanning sammenlignet med KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. Tabell 14

viser en oversikt innenfor ulike utdanningskategorier. I tabellen kommer Verdal kommune bedre ut når det gjelder geriatriiske sykepleiere og hjelpepleiere, mens kommunen ligger lavt på helsefagarbeidere. Kommunen og KOSTRA gruppe ligger høyere enn landet utenom Oslo på avtalte årsverk i helsestasjons og skolehelsetjenesten.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriiske sykepleiere i kommunene, men ifølge foreløpige KOSTRA-tall ble det færre i fjor. Landsgjennomsnittet er nå 8,9 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år. I Verdal er det 16,3 årsverk med geriatriisk sykepleier per 1.000 innbyggere over 80 år. (Kommunebarometeret 2019)

Psykiatri / psykisk helsevern og rus

Tabell 15. Psykiatri og rusomsorg

Psykiatri og rusomsorg	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)	14,9	21,4	20,7	11,1	12,4
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	5,8	5,4	6,5	4	4,9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	8,9	7,8	9,6	9,4	9,1
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	3,8	4,3	12,7	3,5	3

Kilde: SSB

Tabell 15 viser at Verdal kommune har en relativt høy andel netto driftsutgifter til personer med rusproblemer enn KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. Tabellen viser også at kommunen har litt større andel årsverk av psykiatriske sykepleiere og personer med videreutdanning i rusarbeid.

I kommunens KOSTRA analyse fra 2019 pekes det også på at Verdal ligger meget høyt på netto driftsutgifter til personer med rusproblemer pr innbygger 18-66 år sammenlignet med nabokommuner og KOSTRA gruppe. Kompetanseløft innen rusomsorg i 2018 ligger bak økningen i antall årsverk med videreutdanning, jfr tabell 15.

I Folkehelseprofilen (2019) går det fram at andelen i aldersgruppen 15-29 år som har psykiske symptomer og lidelser, er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

Lege/ legevakt/ psykolog/ helsestasjon

Legedekningen er stabil i Verdal kommune og ligger litt over gjennomsnittet i KOSTRA gruppa. Selv om legedekning er over snitt viser kommunebarometeret at det mangler leger til nærmere 20 prosent av fastlegelistene. (KOSTRA analyse 2019)

Verdal kommune deltar i Innherred interkommunale legevakt, som har driftsutfordringer som følge av etablering i nytt bygg, nye IKT-løsninger og nye nasjonale krav til kompetanse og bemanning i forbindelse med spesialisering for leger. Utviklingen utgjør en økonomisk risiko i perioden, men også kompetansemessig risiko ved at eventuelt økte krav til bemanning/beredskap vil kunne forverre rekrutteringssituasjonen i legetjenesten. (Økonomiplan 2020-2023)

Helsestasjonen har over år fått utvidet sine oppgaver knyttet til barns utvikling og helse, og det presser fram tydeligere prioriteringer. Helsestasjonen vil måtte nedskalere enkelte deler av sin tjeneste for å kunne dekke det totale. (Økonomiplan 2020-2023) Tabell ti viser at antall årsverk på helsestasjon og i skolehelsetjenesten ligger over nivået for KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo.

4.2.4 Teknisk drift

Figur 7 oppsummer risikovurderingene innenfor teknisk drift. Under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 7. Risikovurdering teknisk

Revisor vurderer plan og byggesak som områder med liten risiko, med unntak av tilsyn og ulovlighetsoppfølging. Dette begrunnes med at det ser ut til å mangle rapportering fra kommunen på tilsyn med byggesak.

Kommunen har en stor bygningsmasse som er gammel og som har etterslep på vedlikehold. Det er stor risiko forbundet med å drifte stadig dårligere bygninger og samtidig ha en fornuftig fornyingstakt. Samtidig er det også risiko med å avhende gamle bygninger.

Revisor vurderer samferdselsområdet til å ha en moderat risiko. Dette er knyttet til at kommunen har mange kilometer vei å vedlikeholde. I arbeidet med økonomiplan skisseres muligheten for å nedklassifisere veier, fra kommunal til privat, noe som berører tjenestetilbudet til innbyggerne.

Planarbeid

Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030 er felles med Levanger kommune og ble vedtatt i 2014.

Verdal kommune vedtok en planstrategi i kommunestyret 24.04.2017. Den 26.08.2019 ble Planprogram for revidering av Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel og revidering og utarbeidelse av kommunedelplaner vedtatt i sak PS 67/19. Det er igangsatt en prosess med revidering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Byggesak

Tabell 16. Byggesak

Byggesak	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	312	329	224	4685	74668
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	19	21	14	19	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	36	21	20	34	37
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	16	5	13	18	18

Kilde: SSB

Tabell 16 viser at Verdal kommune hadde en nedgang i byggesaker i 2018. Dette året har kommunen lavere saksbehandlingstid for byggesaker med tre ukers frist og byggesaker med 12 ukers frist. Andelen byggesaker som innvilges med dispensasjon fra plan er relativt lavere enn KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. I økonomiplan for 2020-2023 heter det at ved fortsatt lavt rentenivå og høy sysselsetting i regionen vil kommunen bli utfordret både på kapasitet og kvalitet innenfor byggesak og arealplan.

Ifølge kommunebarometeret er det ikke gjennomført tilsyn med byggesaker i kommunen. Dette kan skyldes manglende rapportering.

Eiendomsforvaltningen

Tabell 17. Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltning	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	7	7,4	8,1	8,7	9
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	5,56	4,68	4,94	4,65	5,12
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	457	558	603	577	562
Formålsbygg areal totalt	82600	69900	73800	1414662	23780000

Kilde: SSB

Tabell 17 viser at Verdal kommune har litt lavere driftsutgifter til eiendomsforvaltning enn KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. Arealet til formålsbygg pr innbygger skiller seg ikke fra KOSTRA gruppa og landet, mens utgifter til vedlikehold har økt og ligger over KOSTRA gruppa og landet i 2018.

Verdal kommune har i dag en stor bygningsmasse som har økt år for år. Med dagens økonomiske rammer er det viktig å få solgt en del bygg som er kjekt å ha, men som kommunen kanskje ikke har behov for. Det er krevende å se muligheter for å realisere store investeringer i bygg de neste årene uten at det samtidig reduseres på eksisterende bygningsmasse gjennom salg, riving eller fortetting. Det antas å være gevinster å hente på en bevisst fortettingsstrategi i kombinasjon med energibesparende tiltak. Volden skole er det eneste bygget som er avhendet. Fem bygg/eiendommer er planlagt avhendet i 2020 og 2021.

I økonomiplanen for 2020-2023 pekes det på at behovet for fornying av bygningsmassen er stort fordi det er gamle bygg og bygg som ikke samsvarer med kravene. Det er begrensede midler til fornyelse og reparasjon av det som nødvendigvis ikke fungerer på de mange byggene som er fra 70-tallet. For kommunale bygg vil det bli svært begrenset vedlikehold. Det er ikke rom for å planlegge og gjennomføre systematiske vedlikeholdsoppgaver og oppgraderinger på eksisterende bygg med dagens rammer. (Økonomiplan 2020-2023)

I økonomiplanen signaliseres det kutt på vaktmester- og renholdsida. Mindre vaktmester-tjenester fører til redusert tilstedeværelse og dårligere service for brukere av byggene, og på sikt dårligere vedlikehold av bygningsmassen. Kutt på renholdsida fører til mindre renhold.

I kommunens KOSTRA-analyse framlagt for kommunestyret 26.08.2019 viser det at både innenfor skole og administrasjon er en stor del av innsparingspotensialet knyttet til lokaler; til

sammen hele 12,4 millioner, hvorav 9,2 mill på skolelokaler og 3,2 på administrasjonslokaler. Dette gir indikasjoner på at kommunen har en lite effektiv/ dårlig utnyttet bygningsmasse, og at gamle bygg er kostbare å drifte.

Selv om det er kommuner som er mer arealaffektive enn Verdal, har ikke kommunen uvanlig mye areal pr innbygger. Det som er mer tydelig er at kommunens arealer er særlig kostbare når det kommer til energiforbruk og kommunen bruker særdeles lite på vedlikehold av bygningene. Det er tvilsomt om vedlikeholdet er tilstrekkelig til å ivareta bygningsmassen over tid, også når det ses i sammenheng med normtall for vedlikehold av bygg. (KOSTRA analyse 2019)

Vann og avløp

Tabell 18. Vann og avløp

Vann og avløp	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for vannforsyning – ekskl. mva.	2130	2455	2832	3109	3741
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1	1,05	1,29	..	0,69
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	20	..	20	..	29,5
Årsgebyr for avløpstjenesten – ekskl. mva.	3574	3604	4216	3988	4146
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,33	0,24	1,16	..	0,56
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)	2,1	7,3	7,3	..	51,3

Kilde: SSB

Tabell 18 viser at Verdal kommune har hatt økende vann og avløpsgebyr de siste årene, og vanngebyret ligger litt under KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo, mens avløp ligger litt over det siste året. Tabellen viser også at Verdal kommune har en høyere fornyingstakt på vann og avløpsnettet enn landet utenom Oslo. I Verdal er en liten andel av innbyggerne tilknyttet anlegg der rensekravene er oppfylt.

I økonomiplanen for 2020-2023 står det at innenfor vann og avløp opprettholdes aktiviteten på dagens nivå, som anses for akseptabelt. Innenfor vannforsyning begynner kommunen å nå kapasitetsgrensen for vannrenseanlegget. Ifølge kommunebarometeret 2019 er Verdal kommune blant de kommunene med lavest fornyelsestakt på vannledningsnettet, mens de har prioritert spillvannsnettet i større grad enn andre kommuner. Tabell 18 viser at fornying av ledningsnettet økte fra 2017 til 2018.

Renovasjon

Verdal kommune får levert renovasjonstjenester av det interkommunale selskapet Innherred Renovasjon.

Tabell 19. Renovasjon

Renovasjon	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for avfallstjenesten – ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2657	2657	2763	2589	2854
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	48,2	51,1	46,7	39,6	40

Kilde: SSB

Tabell 19 viser at Verdal kommune har et renovasjonsgebyr som ligger over KOSTRA gruppa, men lavere enn landet utenom Oslo. Materialgjenvinningsgraden ligger over KOSTRA gruppa og landet, men den ble redusert fra 2017 til 2018.

Brann- og redningstjenester

Brann og redningstjenester driftes i dag i et §27 samarbeid i Innherred brann og redning.

Samferdsel (vei, park og idrettsanlegg)

Kommunens KOSTRA analyse (2019) viser moderat til normalt forbruk i kr pr innbygger. Men, kommunen har betydelig flere kilometer kommunal vei og gate pr innbygger (11,32) enn for eksempel gjennomsnittet i KOSTRA gruppa (7,40), noe som gir svært lav utgift pr kilometer.

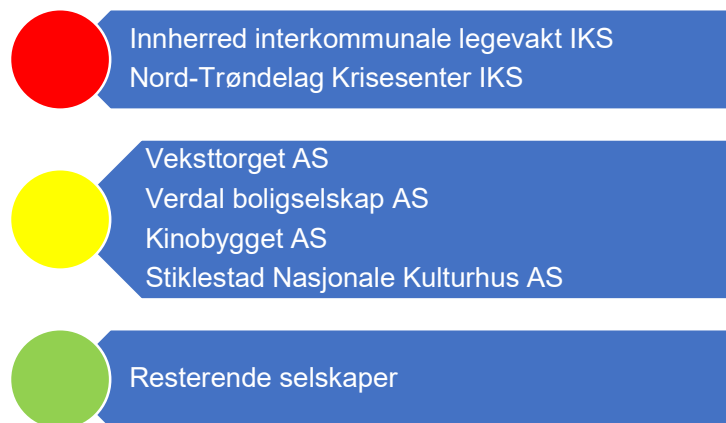
Drift og vedlikehold av kommunens veger og parker har vært en utfordring på grunn av knappe økonomiske ressurser. Nedklassifisering av kommunale veger til private og slukking av gatelys foreslås som innsparingstiltak. (Økonomiplan 2020-2023)

Næring

Av økonomiplan for 2020-2023 går det fram at Verdal har en høy andel privat næringsliv, med et betydelig antall aktører som også konkurrerer i et internasjonalt marked. Dette betyr at Verdal kommune både må legge til rette for å ha et helt annet ambisjonsnivå for service og oppfølging av næringslivet enn gjennomsnittskommunen. Verdal kommune har løst dette basert på en tydelig uttalt og definert strategi der kommunen har valgt å konkurranseutsette første- og andrelinjetjenesten i næringsarbeidet og håndteres i dag av Proneo AS, hvor kommunen eier 12,99 prosent.

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 8 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene finnes i kapittel 4.3.1 og 4.3.2.

Figur 8. Risikovurdering eierskap

Kommunestyret i Verdal behandlet kommunens eierskapsmelding siste gang 24.09.2018, sak 74/18. Eierskapsmeldingen inneholder overordnet eierskapspolitikk, motivasjon for kommunalt eierskap og eierstrategi. Eierskapsmeldingen gir en oversikt over eierskapsformer og selskapene som kommunen har eierandeler i. Selskapene som kommunen har eierinteresser i er listet opp under.

Kommunale AS

- Veksttorget AS (100%)
- Verdal Boligselskap AS (100%)
- Kinobygget AS (100%)
- Stiklestad Nasjonale Kulturhus AS (50%)
- Tindved Kulturhage AS (45,32%)
- Regional Pliggrimssenter Stiklestad AS (30,77%)
- Proneo AS (12,99%)
- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS (8,80%)
- Naboe AS (5,9%)
- Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS (0,2%)

Interkommunalt samarbeid

- Nord-Trøndelag Krisesenter IKS (10%)

- Innherred Renovasjon IKS – (16,4 %)
- Innherred Interkommunale legevakt IKS (31,4 %)
- Interkommunalt arkiv IKS (2,94 %)
- KonSek Trøndelag IKS (4%)
- Trondheim Havn IKS (8 %)
- Lierne Nasjonalparksenter IKS (5%)

Andre

- Revisjon Midt-Norge SA (4,29 %)

Andre andeler i varig eie

- Innherred boligbyggerlag
- Biblioteksentralen SA
- Trøndelag Reiseliv AS
- Opplæringskontoret for byggfag Inn-Trøndelag

I eierskapsmeldingen går det fra at det er utarbeidet egen eierstrategi for Vekst Torget AS og Verdal Boligselskap AS.

4.3.1 Eierskapskontroll

Alle heleide aksjeselskap er aktuelle for eierskapskontroll. Revisor vurderer at det kan være risiko knyttet til Vekst Torget AS, med bakgrunn i at det på dere hjemmesider opplyses at selskapet har fisjonert i 2019 og blitt oppdelt i tre ulike selskaper med egne organisasjonsnummer.

I tillegg vil revisor trekke fram Nord-Trøndelag Krisesenter IKS med bakgrunn i sent godkjent regnskap og økte kostnader. Innherred kommunale legevakt IKS vurderes også som aktuell for eierskapskontroll med begrunnelse i økte kostnader og underdekning, noe som må dekkes inn hos eierkommunene.

Dagens §27 samarbeid må etter hvert finne andre selskapsformer og det er relevant å følge opp de nye selskapene med eierskapskontroll etter at de er opprettet og har begynt å fungere.

4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper

Vurdering av behovet for forvaltningsrevisjon i selskaper er basert på beskrivelse under tjenesteområdene og eller beskrivelse av eierskapet.

Revisor vil her trekke fram risikoen knyttet til legevakt i kapittel 4.3.2.

KILDER

Brandtzæg, B.A., Lunder, T.E., Aastvedt, A., Thorstensen, A., Groven, S. og Møller, G. (2019). Utredning om små kommuner. TF-rapport nr. 473. Telemarksforskning

Folkehelseprofil 2019, Verdal. Folkehelseinstituttet

Kommunal rapport (2019). Kommunebarometer 2019, Verdal (2019) Foreløpig utgave 28.mars 2019.

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, Verdal kommune. Juni 2016, KomRev Trøndelag IKS

Verdal kommune (2019). Årsberetning 2018. Verdal kommune, Rådmannen 2. april 2019.

Verdal kommune (2019). Økonomiplan 2020-2023.

Verdal kommune (2019). Statistikk og analyse (KOSTRA analyse). Et kunnskapsgrunnlag til økonomiplan 2020-2023. Verdal kommune, Rådmannen 11.06.2019.

VEDLEGG 1 METODE

Datagrunnlag

Kommunale dokumenter

Det er hentet informasjon fra årsmeldingen for 2018, økonomiplan 2020-2023, kommunens egen KOSTRA analyse, folkehelseprofil for Verdal og kommunebarometer 2019 som er utarbeidet for Verdal kommune av kommunal rapport.

Statistikk

Det er hentet inn statistikk fra SSB basert på kommunene sin rapportering til KOSTRA. Bruken av KOSTRA tall sikrer et likt grunnlag fra år til år og mellom kommuner. Dette forutsetter riktig rapportering fra kommunene. På noen variabler kan tallene avvike mellom KOSTRA og kommunenes egne tall. Dette kan skyldes at beregningsgrunnlaget kan være noe annerledes. De tallene som presenteres er hentet fra SSB sin KOSTRA-statistikk uten at det er gått nærmere inn på beregningene.

Eksterne dokumenter

Eksterne dokumenter omfatter eksempelvis beskrivelser av generelle risikoområder for kommunene, tilsynsrapporter og medieoppslag.

Intervju i kommunene

Kommuneledelsen ved rådmann og økonomisjef ble intervjuet høsten 2018. Forvaltningsrevisor har ikke deltatt på intervju høsten 2019, men regnskapsrevisor har jevnlig kontakt med kommuneledelsen.

Vurderinger

Vurdering av risiko- og vesentlighet

Basert på de innsamlede data gjøres det vurderinger på ulike tjenesteområder, økonomi og kommunale driftsområdet. Vurderingene baserer seg på en vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer og hvilken konsekvens det gir. I vurderingene benyttes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens. Tabell en gir en nærmere beskrivelse av ulik grad av sannsynlighet og tabell to forklarer beskrivelsen av ulik grad av konsekvens.

1. Vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer:

- Komplexitet på området (iboende risiko)

- Risikoreduserende tiltak på området fra kommunen eller andre kontrollorgan vurderes ut fra hvor stort fokus det er på området / tjenesten.

2. Vurdering av mulig konsekvens (alvorlighetsgrad) hvis et forhold inntreffer:

- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for innbyggerne. Hvor mange blir berørt og hvor alvorlige er konsekvensene.
- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for kommunen som organisasjon. Konsekvensene kan være relatert til økonomi, omdømme eller eksterne rammebetingelser.

Tabell 20. Beskrivelse av sannsynlighet

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Tabell 21. Beskrivelse av konsekvens

Valideringsord	Beskrivelse	Eksempel
Ubetydelig konsekvenser	Ufarlig	Mindre feil, eller overtredelse av internt regelverk som på kort sikt ikke vesentlig truer kommunens produktivitet, måloppnåelse eller tjenester til borgerne.
Mindre alvorlig konsekvenser	Farlig/lite alvorlig	Mangelfull forvaltning der konsekvensene ikke nødvendigvis er alvorlige. Dette kan gjelde feil og mangler som har økonomiske konsekvenser, mindre overtredelse av internt regelverk og lov, eller saker som er tatt opp tidligere og som fortsatt ikke er rettet opp.
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig	Kun til dels alvorlige konsekvenser, men gjelder saker med prinsipiell eller stor betydning. Misligheter og lovbrudd
Meget alvorlige konsekvenser	Meget kritisk Meget alvorlig	Meget alvorlige brudd på lov eller reglement, eller andre feil og mangler der summen av dette er så stor at dette må ansees som alvorlig i seg selv. Svindel og lovbrudd med konsekvenser
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt Svært alvorlig	Fare for liv og helse Korrupsjon og lovbrudd med store konsekvenser

Risiko- og vesentlighetsvurderingen graderes til lav, middels og høy risiko. Figuren nedenfor beskriver kombinasjonen av sannsynlighet og konsekvens som utgjør risikovurderingen. Rød farge indikerer høy risiko og behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer

middels risiko, og kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon. Grønn farge indikerer lav risiko og et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ubetydelig konsekvenser	Mindre alvorlig konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig					
Meget sannsynlig					
Sannsynlig					
Lite sannsynlig					
Usannsynlig					

Figur 9. Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens

Figur 10. Risikovurdering

Risikovurderingene er oppsummert i figur to og visualisert som trafikklys. Vurderinger som fører til henholdsvis lav, middels og høy risiko plasseres der de hører til i figuren.

Innen enkelte områder har vi valgt å fokusere på KOSTRA-tall og herunder kommunens ressursbruk vurdert opp mot sammenligningsgruppa i KOSTRA og landsgjennomsnittet, og sett på kommunens utvikling over år. Dersom kommunen innen et område synes å bruke mindre ressurser enn sammenlignbare kommuner, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre

at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare kommuner. Et sikrere svar på hva lavere ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Vurdering av metoden

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ikke uttømmende for alle deler av kommunens virksomhet, men er overordnet med tanke å identifisere områder hvor det kan være relevant å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurderingene baseres på generelle risikoer for kommune-Norge, særtrekk ved den enkelte kommune og tilgjengelig informasjon om og fra kommunen, men går ikke i detaljer på enkeltområder. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i begrenset informasjon på et overordnet nivå og har ikke gått nærmere inn i for eksempel ulike tjenesteområder. Kommunale dokumenter og statistikk gir et godt grunnlag på et overordnet nivå. I tillegg har revisor intervjuet eller vært i kontakt med kommunen for å innhente data. Vurderingene er et øyeblikksbilde, noe som betyr at det skjer eller kan avdekkes forhold i kommunen i etterkant, som det ikke var mulig å forstå ut fra vurderingene som ble gjort.

Hovedkontor: Brugata 2, 7715 Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Plan for eierskapskontroll 2020-2024

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2018/4675 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.05.2020	46/20

Kontrollutvalgets innstilling:

- Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 - Tindved kulturhage AS
 - Innherred Interkommunale legevakt IKS
 - Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
- Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen

Vedlegg:

- Plan for eierskapskontroll 2020-2024(55409)(1)
- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering kap 4.3(53467)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Behandling i kontrollutvalget 27. april 2020:

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget legger fram plan for eierskapskontroll 2020-2024 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 - Innherred Interkommunale legevakt IKS
 - Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
 - Tindved kulturhage AS
- Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen

Behandling:

Omforent forslag om følgende rekkefølge

1. Tindved kulturhage AS
2. Innherred Interkommunale legevakt IKS
3. Nord-Trøndelag Krisesenter IKS

Omforent forslag enstemmig vedtatt

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 1. Tindved kulturhage AS
 2. Innherred Interkommunale legevakt IKS
 3. Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierskap i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Eierskapskontrollene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert.

Det vedlagte utkastet angir et prioritert forslag til hvilke eierskap som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill fra kommunens politiske og administrative ledelse. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Eierskapskontrollene som vurderes ifh. størst risiko og vesentlighet er prioritert og nærmere beskrevet i den vedlagte planen.

Kommunen har årlig ca 550 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca 2200 timer. Gjennomsnittlig antall timer pr forvaltningsrevisjon er ca 300 timer, og eierskapskontroller ca 100 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 6-7 forvaltningsrevisjoner og 1-3 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planen er det listet opp og prioritert 3 eierskapskontroller. Det er ikke sikkert det er mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall eierskapskontroller å ta av.

Vurdering:

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 10/20, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse er det nå utarbeidet en plan for eierskapskontroll for 2020-2024.

Forslag til prioriteringer går fram av oversikten i planen. Det er ikke sikkert det vil være mulig å gjennomføre alle eierskapskontrollene i perioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall eierskapskontroller å ta av.

I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål eierskapskontrollen bør gi svar på. Forslag til spørsmål/vinkling er ikke bindende for kontrollutvalget. Spørsmål/vinkling vil bli nærmere vurdert ifm med oppstart av hver enkelt eierskapskontroll.

Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre eierskapskontroller som ikke er beskrevet i den vedlagte planen skyldes det at risikobildet har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert.

Det anbefales kontrollutvalget å slutte seg til vedlagte plan, og oversende denne til kommunestyret for endelig vedtak

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
eierskapskontroll
2020-2024
Verdal kommune

Om eierskapskontroll¹

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for hele kommunens virksomhet, også den som drives av de kommunaleide selskapene. Kommunestyrets styring av disse selskapene skjer gjennom selskapets eierorgan.

Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper, eierskapskontroll.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lov og forskrift, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for god eierstyring².

Plan for eierskapskontroll

Eierskapskontroll er et sentralt virkemiddel i kontrollarbeidet. Eierskapskontroll bør av den grunn brukes mest mulig planmessig og målrettet.

Kontrollutvalget har arbeidet med planen våren 2020. For å finne fram til selskap med høyest risiko er planen basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger. I tillegg har kontrollutvalget fått innspill fra administrativ og politisk ledelse.

Risikobildet i kommunen og selskapene vil vanligvis endre seg over tid, og behovet for enkelte av de prioriterte eierskapskontrollene kan derfor falle bort. For å ta høyde for eventuelle endringer har kontrollutvalget prioritert flere eierskapskontroller enn det har ressurser til å gjennomføre. Kontrollutvalget vil vurdere om det er nødvendig å rullere planen midt i planperioden.

Ressurser

I fireårsperioden 2020-2024 disponerer kontrollutvalget 2.200 timer til eierskapskontroll, forvaltningsrevisjon og andre undersøkelser.

Gjennomføring og rapportering

Eierskapskontrollene gjennomføres av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA, etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før oppstart. Etter fullført eierskapskontroll rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med innstilling til vedtak.

Kontrollutvalget har ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp og rapportere om oppfølgingen til kommunestyret³. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte selskaper for eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side.

¹ Jf. kommuneloven §§ 23-2 c og 23-4.

² KS sine *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*:
https://www.ks.no/contentassets/fb95418a8bab40d69235844e212abb6f/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

³ Jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

Prioritert tema/selskap	Eksempel på spørsmål/innretning
1. Innherred Interkommunale legevakt IKS	Utøves kommunens eierskap i selskapet i tråd med lov og forskrift, eiernes vedtak og etablerte normer for god eierstyring?
2. Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	Utøves kommunens eierskap i selskapet i tråd med lov og forskrift, eiernes vedtak og etablerte normer for god eierstyring?
3. Tindved kulturhage AS	Utøves kommunens eierskap i selskapet i tråd med lov og forskrift, eiernes vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Verdal kommune

pr 31.12.2019

OPPSUMMERING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode. Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød, gul og grønn fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er henholdsvis høyt, middels og lavt.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen ser på områder innenfor kommuneorganisasjonen, tjenesteområdene og selskaper som kommunen har eierinteresser i. Tabellen nedenfor gir en oppsummering av risikovurderingen som er gjort i Verdal kommune innenfor kommuneorganisasjon og tjenesteområdene. Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår i de ulike kapitlene for områdene.

Tabell 1. Oppsummering av risikovurderingene innenfor kommuneorganisasjonen og tjenesteområdene

Høy risiko	Moderat risiko	Lav risiko
Økonomi	Offentlige anskaffelser	Økonomisk internkontroll
Finans	IKT	Budsjettprosesser
Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk	Kvalitetssikring	Kommunal boliger
Arkiv	Pedagognorm og bemanningsnorm i barnehager	Plan- og byggesak
Kvalitet i skole	PPT	Renovasjon
Legevakt	Økonomisk sosialhjelp	Brann og redning
Barnevern	Sykehjem	Næring
	Hjemmetjenesten	
	Rusomsorg	
	Flyktninger	

Risikovurderinger knyttet til kommunen sine eierinteresser er oppsummert i tabell 2. Revisors vurdering er at kommunen bør ha en generell eierskapskontroll av sine eierinteresser.

Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår kapittelet for selskap kommunen har eierinteresser i.

Tabell 2. Oppsummering av risikovurderingene innenfor eierskap

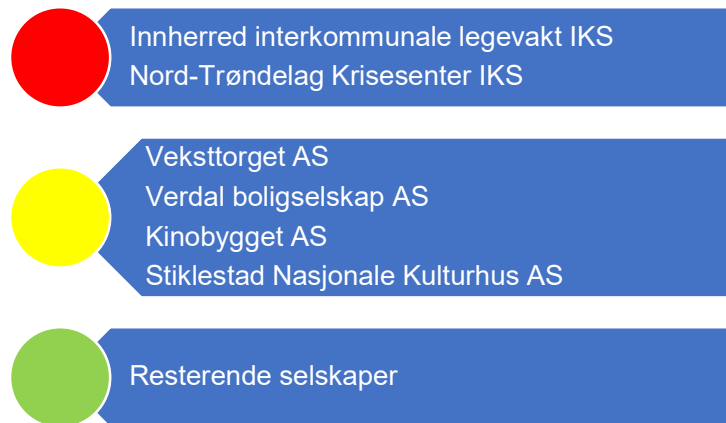
Høy risiko	Moderat risiko	Lav risiko
Innherred interkommunale legevakt IKS	Veksttorget AS	Resterende selskaper
Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS	Verdal boligselskap AS	
	Kinobygget AS	

INNHOLDSFORTEGNELSE

OPPSUMMERING	2
1 INNLEDNING	6
2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER	7
2.1 Demografiske endringer	7
2.2 Klima, energi og beredskap	7
2.3 Kommunestruktur	8
2.4 Regelverksendringer	9
2.5 Økonomi og kontroll.....	9
2.6 Digitalisering.....	9
3 Verdal kommune	10
3.1 Utviklingstrekk i Verdal kommune.....	10
3.2 Kommuneorganisasjonen	11
3.2.1 Kommunesamarbeid.....	11
3.2.2 Investeringsplaner.....	12
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	12
4 Risiko- og vesentlighetsvurdering	14
4.1 Kommuneorganisasjonen	14
4.1.1 Økonomi	15
4.1.2 Organisasjon.....	18
4.2 Tjenesteområdene.....	21
4.2.1 Oppvekst	21
4.2.2 Velferd	25
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	28
4.2.4 Teknisk drift	32
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	37
4.3.1 Eierskapskontroll.....	38
4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper	38
Vedlegg 1 Metode	40
Datagrunnlag	40
Kommunale dokumenter	40
Statistikk.....	40
Eksterne dokumenter	40
Intervju i kommunene	40
Vurderinger	40
Vurdering av risiko- og vesentlighet.....	40
Vurdering av metoden	43

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 8 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene finnes i kapittel 4.3.1 og 4.3.2.

Figur 8. Risikovurdering eierskap

Kommunestyret i Verdal behandlet kommunens eierskapsmelding siste gang 24.09.2018, sak 74/18. Eierskapsmeldingen inneholder overordnet eierskapspolitikk, motivasjon for kommunalt eierskap og eierstrategi. Eierskapsmeldingen gir en oversikt over eierskapsformer og selskapene som kommunen har eierandeler i. Selskapene som kommunen har eierinteresser i er listet opp under.

Kommunale AS

- Veksttorget AS (100%)
- Verdal Boligselskap AS (100%)
- Kinobygget AS (100%)
- Stiklestad Nasjonale Kulturhus AS (50%)
- Tindved Kulturhage AS (45,32%)
- Regional Pliggrimssenter Stiklestad AS (30,77%)
- Proneo AS (12,99%)
- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS (8,80%)
- Naboer AS (5,9%)
- Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS (0,2%)

Interkommunalt samarbeid

- Nord-Trøndelag Krisesenter IKS (10%)

- Innherred Renovasjon IKS – (16,4 %)
- Innherred Interkommunale legevakt IKS (31,4 %)
- Interkommunalt arkiv IKS (2,94 %)
- KonSek Trøndelag IKS (4%)
- Trondheim Havn IKS (8 %)
- Lierne Nasjonalparksenter IKS (5%)

Andre

- Revisjon Midt-Norge SA (4,29 %)

Andre andeler i varig eie

- Innherred boligbyggerlag
- Biblioteksentralen SA
- Trøndelag Reiseliv AS
- Opplæringskontoret for byggfag Inn-Trøndelag

I eierskapsmeldingen går det fra at det er utarbeidet egen eierstrategi for Vekst Torget AS og Verdal Boligselskap AS.

4.3.1 Eierskapskontroll

Alle heleide aksjeselskap er aktuelle for eierskapskontroll. Revisor vurderer at det kan være risiko knyttet til Vekst Torget AS, med bakgrunn i at det på dere hjemmesider opplyses at selskapet har fisjonert i 2019 og blitt oppdelt i tre ulike selskaper med egne organisasjonsnummer.

I tillegg vil revisor trekke fram Nord-Trøndelag Krisesenter IKS med bakgrunn i sent godkjent regnskap og økte kostnader. Innherred kommunale legevakt IKS vurderes også som aktuell for eierskapskontroll med begrunnelse i økte kostnader og underdekning, noe som må dekkes inn hos eierkommunene.

Dagens §27 samarbeid må etter hvert finne andre selskapsformer og det er relevant å følge opp de nye selskapene med eierskapskontroll etter at de er opprettet og har begynt å fungere.

4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper

Vurdering av behovet for forvaltningsrevisjon i selskaper er basert på beskrivelse under tjenesteområdene og eller beskrivelse av eierskapet.

Revisor vil her trekke fram risikoen knyttet til legevakt i kapittel 4.3.2.

KILDER

Brandtzæg, B.A., Lunder, T.E., Aastvedt, A., Thorstensen, A., Groven, S. og Møller, G. (2019). Utredning om små kommuner. TF-rapport nr. 473. Telemarksforskning

Folkehelseprofil 2019, Verdal. Folkehelseinstituttet

Kommunal rapport (2019). Kommunebarometer 2019, Verdal (2019) Foreløpig utgave 28.mars 2019.

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, Verdal kommune. Juni 2016, KomRev Trøndelag IKS

Verdal kommune (2019). Årsberetning 2018. Verdal kommune, Rådmannen 2. april 2019.

Verdal kommune (2019). Økonomiplan 2020-2023.

Verdal kommune (2019). Statistikk og analyse (KOSTRA analyse). Et kunnskapsgrunnlag til økonomiplan 2020-2023. Verdal kommune, Rådmannen 11.06.2019.

Trondheim Havn IKS – godkjenning av selskapsavtale

Saksbehandler: Øystein Kvistad E-post: oystein.kvistad@verdal.kommune.no Tlf.: 982 16 676	Arkivref: 2019/3237 - /P30
--	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	14.05.2020	68/20
Kommunestyre	25.05.2020	47/20

Saksprotokoll i Formannskap - 14.05.2020 - 68/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Verdal kommunestyre vedtar den foreliggende selskapsavtale for Trondheim Havn IKS slik den er foreslått av selskapets representantskap i sak 14/19.

Rådmannens innstilling:

Verdal kommunestyre vedtar den foreliggende selskapsavtale for Trondheim Havn IKS slik den er foreslått av selskapets representantskap i sak 14/19.

Vedlegg:

- 1 Brev fra Trondheim Havn IKS
- 2 Selskapsavtale
- 3 Protokoll representantskapet 10.12.19
- 4 Protokoll representantskapeet 11.06.19

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Den 15. april 2020 mottok Verdal kommune en epost fra Trondheim Havn IKS der det går fram at representantskapet har vedtatt en ny selskapsavtale i sitt møte 10.12.2019. For at den nye

selskapsavtalen skal være gyldig og kunne godkjennes av Brønnøysundregistrene, må den vedtas av det enkelte kommunestyre i hvert av havneselskapets eierkommuner.

Det er ønskelig å ha foreliggende en gyldig selskapsavtale innen representantskapets neste møte i juni 2020, derfor ber Trondheim Havn IKS om at eierkommunene behandler selskapsavtalen senest i mai-møtet.

For Verdal kommunes del har ikke endringen av selskapsavtalen noen praktisk betydning ut over å formelt registrere overføring av eierandeler som følge av kommunesammenslåinger i henholdsvis Trondheim/Klæbu (repr.sak 10/19), Steinkjer/Verran (sak 11/19), Namsos/Namdalseid/Lund krets i Nærøy (sak 12/19), samt Orkland/Meldal/Agdenes/deler av Snillfjord (sak 13/19). I tillegg kommer Skaun kommune inn som ny deltaker i havneselskapet (sak 9/19) med en eierandel på 0,01 prosent.

Som følge av nevnte kommunesammenslåinger og Skauns inntreden i havneselskapet, ble det i sak 5/19 i representantskapet fattet vedtak som nå også er innarbeidet i den nye selskapsavtalen. Bestemmelsen lyder:

«Til å lede THs virksomhet skal det velges et styre som skal bestå av 8 medlemmer. Styret skal inneha kompetanse selskapet trenger og ha en god geografisk spredning. Varamedlemmene skal velges i numerisk rekkefølge. I tillegg skal de ansatte ha anledning til å velge to styremedlemmer med varamedlemmer. Leder og nestleder i styret skal velges blant de styremedlemmer som velges av representantskapet. Leder og nestleder skal ikke være fra samme kommune. THs daglige leder (havnedirektør) har plikt til å møte i styrets møter med forslags- og talerett. Styrets funksjonstid er 2 år.»

Vurdering:

Praktisk konsekvens: Endringen tar opp i seg representantskapets ønske om at styresammensetningen ikke bare låses geografisk, men representerer «den kompetanse selskapet trenger» og har «en god geografisk spredning» (vedtak sak 5/19).

Verdal kommune opprettholder sin eksisterende eierandel på 8,00% i TH samt sin ene plass (pluss vara) i representantskapet.

Alle vedtak det henvises til ovenfor og som anses som relevant for kommunestyrets behandling, er vedlagt saken.

**TIL EIERKOMMUNENEN I TH IKS - ANMODNING OM BEHANDLING I
KOMMUNESTYRET - SELSKAPSAVTALE TRONDHEIM HAVN IKS**

Vi ber deltakernes kommunestyre behandle den selskapsavtale som ble vedtatt av representantskapet i sak 14/19 den 10.12.2019, med forslag om at det fattes slike likelydende vedtak:

«.....kommunestyre vedtar den foreliggende selskapsavtale for Trondheim Havn IKS slik den er foreslått av selskapets representantskap i sak 14/19.»

Det er svært ønskelig at samtlige kommuner behandler selskapsavtalen senest i mai-møtet slik at den er gyldig vedtatt når representantskapet skal ha sitt møte i juni.

Bakgrunn:

Den nye selskapsavtalen ble vedtatt av representantskapet etter behandling av nedenfor nevnte saker, sak 9/19 – 14/19.

I sak 14/19 er også innarbeidet representantskapets vedtak i sak 5/19.

Vedtaket i sak 9/19 – 14/19 er gjengitt nedenfor, samt saksopplysningene i sak 14/19, herunder henvisning til representantskapets vedtak i sak 5/19.

Vedlegg: Selskapsavtale til godkjenning
Protokoll fra representantskapsmøte 10.12.2019
Saksdokumenter, representantskapsmøte 10.12.2019
Protokoll fra representantskapsmøte 11.06.2019. Se sak 5-19

SAK 9/19 SKAUN KOMMUNE - DELTAKELSE I TRONDHEIM HAVN IKS**Vedtak:**

«Representantskapet godkjenner Skaun kommune som ny deltaker i Trondheim Havn IKS. Skaun kommune vil ha en eierandel på 0,01 %.

Når vedtak om deltakelse er fattet i Skaun kommunestyre, og vilkårene akseptert sendes saken til behandling i THs eierkommuner.»

SAK10/19 TRONDHEIM KOMMUNE - KOMMUNESAMMENSLÅING MED KLÆBU**Vedtak:**

«Representantskapet tar til etterretning at Klæbu vil være en del av Trondheim kommune fra 01.01.2020, og de øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26. At Klæbu blir en del av Trondheim kommune innebærer ingen endring i Trondheim

Saksbehandler
Anne B. Langmoe
langmoe@trondheimhavn.no

Postadresse
Trondheim Havn IKS
PB 1234 Torgarden
7462 Trondheim

Telefon
73 99 17 00
Nett
trondheimhavn.no
firmapost@trondheimhavn.no

Org.nr.
945 510 552

kommunes eierandel i Trondheim Havn, og heller ingen utvidelse av forvaltningsoppgavene i hht. havne- og farvannsloven.

Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9.»

SAK 11/19 STEINKJER KOMMUNE – SAMMENSLÅING MED VERRAN

Vedtak:

«Representantskapet tar til etterretning at Steinkjer og Verran fra 01.01.2020 vil være sammenslått til nye Steinkjer kommune. De øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26.

Begge kommunene har vært deltakere i Trondheim Havn IKS siden etableringen med hhv. 2,06 % og 0,01 % eierandel. Dette er en kommunesammenslåing som ikke medfører forskyvninger i øvrige eierandeler i Trondheim Havn. Steinkjer kommune vil etter sammenslåingens ikrafttreden ha en eierandel på 2,07 %. Steinkjer kommune vil også oppnevne 1 medlem m/vara til representantskapet. Selskapet vil fremdeles ivareta ansvaret for det totale sjøområdet i hht. havne- og farvannsloven. Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9.»

SAK 12/19 NAMSOS KOMMUNE – SAMMENSLÅING MED NAMDALSEID OG LUND KRETS I NÆRØY

Vedtak:

«Representantskapet tar til etterretning at Namsos, Namdalseid og Lund krets av Nærøy kommune fra 01.01.2020 vil være sammenslått til nye Namsos kommune. De øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26.

Dette er en kommunesammenslåing som ikke medfører noen forskyvning i eierandelene i Trondheim Havn IKS. Namsos kommune vil derfor fra sammenslåingens ikrafttreden opprettholde tidligere Namsos kommunes eierandel på 1,96 %. Namsos kommune vil også oppnevne 1 medlem m/vara til representantskapet.

Sjøområdene utvides som følge av kommunesammenslåingen, og Trondheim Havn vil overta den nye kommunens forvaltningsansvar i hht. havne- og farvannsloven.

Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9.»

SAK 13/19 ORKLAND KOMMUNE - KOMMUNESAMMENSLÅING MED MELDAL, AGDENES OG DELER AV SNILLFJORD

Vedtak:

«Representantskapet tar til etterretning at Orkdal, Meldal, Agdenes og deler av Snillfjord fra 1.1.2020 vil utgjøre Orkland kommune, og de øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26.

Saksbehandler
Anne B. Langmoe

langmoe@trondheimhavn.no

Postadresse
Trondheim Havn IKS
PB 1234 Torgarden
7462 Trondheim

Telefon
73 99 17 00
Nett
trondheimhavn.no
firmapost@trondheimhavn.no

Org.nr.
945 510 552

Dette er en kommunesammenslåing som ikke medfører noen forskyvning i eierandelene i Trondheim Havn IKS. Orkland kommune vil derfor fra sammenslåingens ikrafttreden opprettholde Orkdals tidligere eierandel på 4,16 %. Orkland kommune vil også oppnevne 1 medlem m/vara til representantskapet.

Sjøområdene utvides som følge av kommunesammenslåingen, og Trondheim Havn vil overta den nye kommunens forvaltningsansvar i hht. havne- og farvannsloven.

Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen og navneskiftet blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalen pkt. 8 og 9.»

SAK 14/19 REVISJON AV SELSKAPSAVTALE

Vedtak:

«Representantskapet vedtar det foreliggende forslag til revidert selskapsavtale for Trondheim Havn IKS, og ber eierkommunene gi tilslutning til avtalen gjennom vedtak i kommunestyrene.»

I saksdokumentene ble gitt flg. saksopplysninger:

Som følge av kommunesammenslåinger samt godkjenning av Skaun som deltaker i selskapet er det gjort forslag til endringer i gjeldende selskapsavtale.

Representantskapets vedtak i sak 5/19 er også innarbeidet i den nye selskapsavtalen. Bestemmelsen lyder:

«Til å lede THs virksomhet skal det velges et styre som skal bestå av 8 medlemmer.

Styret skal inneha kompetanse selskapet trenger og ha en god geografisk spredning.

Varamedlemmene skal velges i numerisk rekkefølge. I tillegg skal de ansatte ha anledning til å velge to styremedlemmer med varamedlemmer.

Leder og nestleder i styret skal velges blant de styremedlemmer som velges av representantskapet.

Leder og nestleder skal ikke være fra samme kommune. THs daglige leder (havnedirektør) har plikt til å møte i styrets møter med forslags- og talerett.

Styrets funksjonstid er 2 år.»

Videre er det foreslått at pkt. 2 – 1 endres når det gjelder oppnevning av brukerrepresentanter til representantskapet.

Bestemmelsen i gjeldende selskapsavtale lyder:

«Brukerrepresentantene oppnevnes etter forslag fra de regionale/lokale næringsorganisasjonene, med 3 fra det gamle ITH-området og 4 fra det gamle TIH-området samt kommunene Frøya og Namsos.»

Forslag til ny bestemmelse lyder:

«Brukerrepresentantene oppnevnes etter forslag fra de regionale/lokale næringsorganisasjonene.»

Endringen er begrunnet i at delingen mellom ITH og TIH-områdene ikke lenger er hensiktsmessig, og at ønsket om en geografisk og funksjonsmessig representasjon bedre sikres ved å se selskapets virkeområde i en helhet.

Med hilsen
Trondheim Havn IKS

Anne B. Langmoe
personalsjef

Saksbehandler
Anne B. Langmoe
langmoe@trondheimhavn.no

Postadresse
Trondheim Havn IKS
PB 1234 Torgarden
7462 Trondheim

Telefon
73 99 17 00
Nett
trondheimhavn.no
firmapost@trondheimhavn.no

Org.nr.
945 510 552

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Trondheim kommune	Trondheim kommune	Postboks 2300 Sluppen	7004 TRONDHEIM
Frøya kommune		Postboks 152	7261 SISTRANDA
Steinkjer Kommune		Postboks 2530	7729 STEINKJER
Malvik kommune		Postboks 140	7551 HOMMELVIK
Levanger Kommune		Levanger rådhusHåkon den Godes gt. 30	7600 LEVANGER
Stjørdal kommune		Postboks 133	7501 STJØRDAL
Skaun kommune		Postboks 74	7358 BØRSA
Namsos kommune			
Inderøy kommune		Vennalivegen 7	7670 INDERØY
Frosta kommune		Alstad	7633 FROSTA
Indre Fosen Kommune		Rådhusveien 13	7100 RISSA
Orkland kommune		postboks 83	7301 ORKANGER

Saksbehandler
Anne B. Langmoe
langmoe@trondheimhavn.no

Postadresse
Trondheim Havn IKS
PB 1234 Torgarden
7462 Trondheim

Telefon
73 99 17 00
Nett
trondheimhavn.no
firmapost@trondheimhavn.no

Org.nr.
945 510 552

SELSKAPSAVTALE FOR TRONDHEIM HAVN IKS

Gjeldende fra 01.01.2020.
Revidert ifm
kommunesammenslåinger
01.01.2020

I ETABLERING, RETTIGHETER OG PLIKTER

1-1 Selskapets organisasjonsform og deltakere

Trondheim Havn IKS (TH) er et interkommunalt selskap opprettet i henhold til lov om interkommunale selskaper av 29.01.1999 nr. 6.

Selskapets deltakere er kommunene Orkland, Trondheim, Malvik, Stjørdal, Levanger, Verdal, Steinkjer, Frosta, Inderøy, Indre Fosen, Frøya, Namsos og Skaun.

1-2 Formål

TH har som formål å:

- Samordne og utvikle en effektiv, sikker og rasjonell havnevirksomhet innenfor samarbeidsområdet som skaper forutsetninger for en effektiv og konkurransedyktig sjøtransport i Midt-Norge.
- Sørge for sikkerhet og fremkommelighet i selskapets havner og deltagerkommunenes sjøområder
- Ivareta alle forvaltningsmessige og administrative oppgaver som etter lov om havner- og farvann påligger kommunene, samt håndheve de bestemmelser som etter samme lov med tilhørende forskrifter gjelder innenfor kommunenes sjøområder.

Målsettingen for TH's virksomhet er at de samlede havneressurser til enhver tid skal utgjøre et konkurransedyktig havnetilbud for brukerne. For at havnene skal kunne opprettholde og videreutvikle trafikkgrunnet, skal TH kunne engasjere seg i alle former for havnetilknyttet virksomhet, herunder samferdselsspørsmål og næringsutvikling som innenfor samarbeidsområdet finnes hensiktsmessig og økonomisk fordelaktig for havneselskapet og det næringsliv havnene skal betjene.

1-3 Hovedkontor

- a) TH har sitt hovedkontor i Trondheim.
- b) Kontoret på Verdal skal være et knutepunkt mot brukerne i det opprinnelige ITH-området. Videre skal kontoret ha det daglige ansvaret for selskapets virksomhet i området. Kontoret kan tillegges sentrale fellesfunksjoner. Selskapets samlede kompetanse kan benyttes. Leder av Verdalskontoret er

medlem av selskapets ledergruppe.

1-4 Deltakernes innskuddsplikt

Ved etablering og senere inntreden i TH overfører deltakerkommunene eiendomsretten til havnekapitalen til TH.

Til havnekapitalen hører:

- a) formuesmassen som hører til havnekassen
- b) inntekter fra tjenester og ytelser knyttet til havnedrift og anløpsavgift,
- c) verdier som trer i stedet for verdier som omfattes av bokstav a eller b og
- d) inntekter og avkastning for øvrig fra verdier som nevnt i bokstav a, b eller c.

Ved inntreden legges til grunn verdiansettelse for den havnekapital hver deltakerkommune skyter inn i selskapet. Disse verdiene fremgår av eget vedlegg til selskapsavtalen, og er en del av denne avtalen.

TH overtar alle ressurser og forpliktelser som den enkelte deltakerkommunes havnekapital har ved etablering/inntreden i selskapet

1-5 Rettslig status

Selskapet er et eget rettssubjekt.

1-6 Deltakernes eierandel og ansvar

Kommunenes eierandeler er basert på enighet mellom deltakerne ved sammenslåingstidspunktet, og fordeler seg slik:

Orkland kommune	4,16%
Trondheim kommune	76,26%
Malvik kommune	0,01%
Stjørdal kommune	1,83%
Levanger kommune	5,29%
Verdal kommune	8,00%
Steinkjer kommune	2,07%
Indre Fosen kommune	0,30%
Frosta kommune	0,01%
Inderøy kommune	0,01%
Frøya kommune	0,09%
Namsos kommune	1,96%
Skaun kommune	0,01%

Minste andel er satt til 0,01 %.

Eierkommunene hefter for selskapets forpliktelser i henhold til sin eierandel.

2 REPRESENTANTSKAP

2-1 Oppnevning og sammensetning

Representantskapet skal ha flg. sammensetning:

Orkland kommune	1 representant	m/vara
Trondheim kommune	8 representanter	m/vara
Stjørdal kommune	1 representant	m/vara
Levanger kommune	1 representant	m/vara
Verdal kommune	1 representant	m/vara
Steinkjer kommune	1 representant	m/vara
Malvik kommune	1 representant	m/vara
Indre Fosen kommune	1 representant	m/vara
Frosta kommune	1 representant	m/vara
Inderøy kommune	1 representant	m/vara
Frøya kommune	1 representant	m/vara
Namsos kommune	1 representant	m/vara
Skaun kommune	1 representant	m/vara

Observatører med møte- og talerett:

Trøndelag fylkeskommune	2 representanter	m/vara
Kystverket	1 representant	m/vara
Brukerrepresentanter	7 representanter	m/vara

De kommunale representantene oppnevnes av de respektive kommunestyre, mens fylkeskommunenes representanter oppnevnes av fylkestinget.

Brukerrepresentantene oppnevnes etter forslag fra de regionale/lokale næringsorganisasjonene.

TH vil vie sine brukere og kunder stor oppmerksomhet, for å sikre engasjement, involvering og utvikling, og anser en slik kontakt som avgjørende for selskapets utvikling.

TH skal medvirke til etablering av egnede fora for dialog og samhandling. Hyppighet, form og innhold drøftes og videreutvikles sammen med brukere og kunder.

2-2 Representantskapets saksbehandling

Hver representant har én stemme. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene.

Representantskapets beslutninger fattes med alminnelig flertall, dersom det ikke

kreves 2/3 flertall etter selskapsavtalens § 8.

Står stemmetallene likt, gjelder det som møteleder slutter seg til.

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet når det er nødvendig for behandling av en sak som etter IKS-loven eller selskapsavtalen skal behandles av representantskapet, og når det ellers er nødvendig for behandling av en bestemt sak. Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når styret, revisor, minst en av deltakerne eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det for behandling av en bestemt angitt sak.

Innkalling til representantskapsmøte skal skje med minst fire ukers varsel og skal inneholde sakliste.

Representantskapets leder kan innkalle representantskapet med kortere frist i tilfeller hvor dette er påtrengende nødvendig.

Representantskapets leder skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. I protokollen skal representantskapets beslutninger inntas med angivelse av utfallet av stemmegivningen. Protokollen skal undertegnes av møteleder samt to andre personer som utpekes av representantskapet.

Styrets leder og selskapets daglige leder har møteplikt og talerett på representantskapets møter.

2-3 Representantskapets oppgaver og myndighet

Kommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet som er selskapets øverste myndighet.

Representantskapets oppgave og myndighet omfatter:

- 1 Behandle selskapets årsregnskap med årsberetning
- 2 Behandle styrets forslag til budsjett og økonomiplan
- 3 Velge styre med leder og nestleder
- 4 Velge revisor
- 5 Velge leder og medlemmer til valgkomite
- 6 Fastsette instruks for styre og godtgjørelse til styre og revisor
- 7 Fastsette kommunale forskrifter etter lov om havner og farvann
- 8 Fatte beslutning om opptak av lån innenfor den ramme som følger av selskapsavtalens pkt 6-3
- 9 Påse at selskapets formål fremmes i overensstemmelse med denne selskapsavtale, vedtatte beslutninger og bestemmelsene i lov om havner og farvann
- 10 Behandle andre saker som etter lov, forskrift eller selskapsavtalen skal behandles av representantskapet
- 11 Behandle andre saker som legges frem av styret
- 12 Treffe vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander eller foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne

Blant eiervalgte medlemmer av representantskapet skal det oppnevnes en valgkomite på 3 personer. Representantskapet fastsetter instruks for valgkomiteen.

3 STYRET OG STYRETS SAMMENSETNING

3-1 Sammensetning

Til å lede TH's virksomhet skal det velges et styre som skal bestå av 8 medlemmer. Styret skal inneha kompetanse selskapet trenger og ha en god geografisk spredning. Varamedlemmer skal velges i numerisk rekkefølge. I tillegg skal de ansatte ha anledning til å velge to styremedlemmer med varamedlemmer.

Leder og nestleder i styret skal velges blant de styremedlemmer som velges av Representantskapet. Leder og nestleder skal ikke være fra samme kommune. TH's daglige leder (havnedirektør) har plikt til å møte i havnestyrets møter med forslags- og talerett.

Styrets funksjonstid er to år.

3-2 Styrets saksbehandling

Styrets leder skal innkalle til styremøte etter behov. Innkallingen skal normalt skje skriftlig med et varsel på fem dager og inneholde saksliste. Møteinnkalling og sakliste skal også sendes representantskapets leder. Medlem av styre og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Styremøtet ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestleder.

Styrets beslutninger fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet i styret har styrets leder dobbeltstemme.

Det skal føres protokoll fra styrets møter. Ved uenighet om styrets beslutning kan styremedlem og selskapets daglige leder kreve å få sin oppfatning innført i protokollen.

3-3 Styrets myndighet

Forvaltningen av selskapet hører under styret som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret har ansvar for å utarbeide selskapets strategiplan og orientere representantskapet om denne. Videre skal styret påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av

representantskapet. Videre skal styret sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret skal særlig ha sin oppmerksomhet henvendt på at TH til enhver tid skal kunne gi brukerne et best mulig havnetilbud over et bredest mulig spekter, at havnens ressurser utnyttes på best mulig måte, samt at havnen til enhver tid er mest mulig konkurransedyktig.

Styret utøver alle funksjoner som lov om havner og farvann til enhver tid fastsetter som styrets oppgaver. Styret utarbeider forslag om årsbudsjett og økonomiplan.

Styret skal videre

- 1 Påse at selskapets formål fremmes i overensstemmelse med selskapsavtalen, vedtatte beslutninger og bestemmelser i lov om havner og farvann.
- 2 Påse at forskrifter etter lov om havner og farvann etterleves.
- 3 Avgjøre hvordan selskapets midler skal forvaltes, herunder treffe beslutninger om plassering av kapitalen.
- 4 Ansette, si opp og avskjedige daglig leder og fastsette dennes lønn og andre betingelser samt instruks for daglig leder.

4 DAGLIG LEDER (HAVNEDIREKTØR)

Selskapet skal ha en daglig leder som forestår den daglige ledelse av selskapet og som skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet.

Daglig leder skal påse at selskapet utøver sin virksomhet i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter og de pålegg og vedtak som er fattet av overordnet myndighet.

Daglig leder treffer avgjørelse om videre delegasjon av myndighet til havnens øvrige ansatte.

5 REPRESENTASJON

Styrets leder og daglige leder tegner TH hver for seg.

Daglig leder representerer TH utad i saker som faller inn under dennes myndighet.

6 ØKONOMI OG LÅNEOPPTAK

6-1 Budsjett og økonomiplan

Det skal hvert år settes opp et årsbudsjett som gir et realistisk bilde av virksomheten og det forventede økonomiske resultat av driften. Det skal videre utarbeides en rullerende økonomiplan som grunnlag for budsjettarbeid og øvrig planleggings- arbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår.

6-2 Regnskap

Selskapet skal føre regnskap etter regnskapsloven.

6-3 Lån

Selskapet skal ha adgang til å oppta lån til kapitalformål og til konvertering av eldre gjeld innenfor en samlet ramme på kr. 500 000 000,- Opptak av lån til havneinvesteringer og investering i eiendommer i overensstemmelse med økonomiplan og årsbudsjett kan vedtas av styret.

6-4 Garanti

TH kan ikke stille garanti eller pantsette sine eierandeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

7 SALG AV EIENDOM

Dersom TH selger faste eiendommer eller faste havneinnretninger skal den kommune eiendommen/innretningen ligger i ha forkjøpsrett. Varsel om slik forkjøpsrett skal gis til vedkommende kommune innen 1 uke etter at bindende kontrakt er inngått og anvendelse av forkjøpsrett må meddeles skriftlig innen 1 måned etter at varsel er mottatt.

8 ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Endring av selskapsavtalen som omhandler selskapets navn, deltakere, formål, hovedkontor, antall styremedlemmer, deltakernes innskuddsplikt og plikt til andre ytelser, eierandel, ansvarsandel, antall representantskapsmedlemmer og hvor mange den enkelte kommune oppnevner, skal behandles av den enkelte kommune i kommunestyret og krever for å bli vedtatt tilslutning fra alle deltakere.

Andre endringer vedtas i representantskapet med 2/3 flertall.

9 INNTREDEN I SELSKAPET

Ved inntreden av nye deltakere i selskapet, skal prinsippene i denne selskapsavtale legges til grunn.

Nye kommuner trer inn i selskapet gjennom vedtakelse av selskapsavtalen og overføring av havnekapitalen som innskudd i selskapet, jfr. selskapsavtalens pkt 1-4.

Eierandelen til inntredende kommune fastsettes ut fra verdien av kommunens innskudd i forhold til selskapets totale verdi, samt eventuelle forhandlinger mellom partene.

Verdsettelsen av innskuddet og selskapets totale verdi skal baseres på samme metode og prinsipper som ble lagt til grunn ved etableringen av det sammenslåtte selskapet pr. 01.01.2013.

Kompetansen til å innlemme nye deltakere ligger hos representantskapet og krever tilslutning fra samtlige deltakere, jfr. selskapsavtalens pkt 8.

10 UTTREDEN AV SELSKAPET

Uttreden av selskapet skjer ved skriftlig oppsigelse av selskapsavtalen.

Oppsigelse av avtalen kan ikke finne sted før det har gått 5 år fra kommunens inntreden i selskapet. Etter utløpet, kan avtalen sies opp med 1 års skriftlig varsel.

Ved uttreden skal uttredende kommune ha ut sin nettoandel av selskapets verdi, "utløsningsbeløpet", dog slik at utløsningsbeløpet begrenses oppad til verdien av det innskudd kommunen ydet ved sin inntreden i selskapet, justert for endring i konsumprisindeksen.

Kommunen har rett og plikt til følgende naturaluttak:

1. De havneanlegg, jfr. havne- og farvannslovens § 4, kommunen brakte inn i selskapet.
2. Annen fast eiendom kommunen brakte inn i selskapet.

Den uttredende kommunen overtar samtlige rettigheter og forpliktelser knyttet til de eiendeler som tas ut.

Dersom verdien av naturaluttaket overstiger utløsningsbeløpet, skal den uttredende kommunen yte kontantoppgjør svarende til differansen, til selskapet. Tilsvarende, skal selskapet yte kontantoppgjør svarende til differansen, dersom verdien av

naturaluttaket er lavere enn utløsningsbeløpet.

Verdien av naturaluttaket og av selskapets verdi skal baseres på samme metode og prinsipper som ble lagt til grunn ved etableringen av det sammenslåtte havneselskapet pr. 01.01.2013.

Disse verdiene fremgår av eget vedlegg til selskapsavtalen og er en del av denne avtalen.

11 UTELUKKELSE

Dersom en deltaker vesentlig misligholder sine forpliktelser i selskapsforholdet, kan de øvrige deltakere enstemmig beslutte at vedkommende deltaker skal utelukkes fra selskapet i henhold til reglene i IKS-lovens § 31. Ved utelukkelse skal det økonomiske oppgjør være som ved uttreden.

12 OPPLØSNING OG AVVIKLING

Vedtak om oppløsning av TH krever enstemmighet i representantskapet.

Oppløsning av TH må godkjennes av Kommunal- og regionaldepartementet. Dersom departementet godkjenner oppløsning av TH, kan departementet gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av avviklingen.

Ved oppløsning av selskapet skal nettoverdien fordeles etter de verdier den enkelte kommune har brakt inn i selskapet.

Kommunen har rett og plikt til å overta eiendommer og anlegg som er beliggende i kommunen og forpliktelser som er knyttet til disse. Verdiavvik justeres ved vederlag eller etter nærmere avtale.

Verdsettelsen skal baseres på samme metode og prinsipper som ble lagt til grunn ved etableringen av det sammenslåtte havneselskapet.

Dersom departementet samtykker i oppløsning av TH, oppnevner representantskapet straks et avviklingsstyre. Hvis det ikke oppnås enighet om valg av medlemmer i avviklingsstyret, kan den enkelte deltaker innen 14 dager kreve at departementet oppnevner avviklingsstyre. Når avviklingsstyret er valgt, trer det ordinære styret ut av funksjon. Avviklingsstyret velges med ubestemt tjenestetid, men med en oppsigelsestid på 3 måneder.

13 TVISTER

Twist mellom deltakerne angående forståelse og gjennomføring av denne avtale avgjøres ved voldgift, jfr. Lov om voldgift av 14. mai 2004.

14 IKRAFTTREDELSE

Denne selskapsavtale trer i kraft 1. januar 2020 med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2020 etter likelydende vedtak i kommunestyrene i samtlige deltakerkommuner.

Samtidig oppheves tidligere selskapsavtale for Trondheim Havn IKS.

VEDLEGG

TIL SELSKAPSAVTALE FOR TRONDHEIM HAVN IKS

Ved uttreden eller oppløsning, anvendes verdifordeling basert på verdsettelse av innskudd ved selskapssammenslutningen, og ikke etter avtalte eierandeler. Det vises til rapport 26.05.2011 fra Deloitte, verdsettelse etter «Egenkapitalverdi inkludert oppjustert leie og parkering».

Samme prinsipp anvendes ved regulert fordeling pga. deltakere i tilgang eller avgang etter selskapssammenslutningen.

Følgende innskuddsverdier er lagt til grunn:

Kommune	Verdsettelse av innskudd ved selskapssammenslutningen og senere tiltredelser
	Mill.kr.
Trondheim	731,5
Orkland	39,9
Malvik	0,0
Stjørdal	17,6
Levanger	28,1
Verdal	42,5
Steinkjer	10,9
Indre Fosen	1,5
Frosta	0,0
Inderøy	0,0
Frøya	0,8
Skaun	0,0
Namsos	17,5
Sum	890,3

Trondheim Havn

MØTEPROTOKOLL

Representantskap

Dato: 10.12.2019 kl. 14:00
Sted: TMS
Arkivsak: 19/00003

Tilstede: Oddbjørn Bang, Anita Ravlo Sand, Roar Aas, Rita Ottervik, Silje Naper Salomonsen, Ola Lund Renolen, Ingrid Skjøtskift, Erling Moe, Anne Grete Valbekmo, Kristin Furunes Strømskag, Bjørn Arild Gram, Trond Hoseth

Møtende varamedlemmer: Jarle Martin Gundersen, Lars Andresen, Ole H Sandvik, Hege Bjørgum Skillingstad, Petter Vesterås

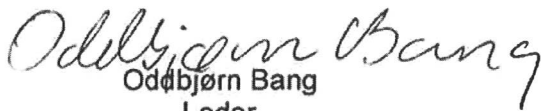
Forfall: Marte Løvik, Elin Marie Andreassen, Ivar Vigdenes, Bjørnar Buhaug, Frode Revhaug, Arnhild Holstad, Ida Stuberg

Brukerrepresentanter Grete Fuglem Tennås, Øystein Lie, Kristin Wibe

Andre: Olaf Løberg, Frank Grønås, Knut Johan Vik, Knut Thomas Kusslid, Wollert Krohn-Hansen, Dina Elverum Aune

Protokollfører: Dina Elverum Aune

Jeg bekrefter med min underskrift at møteprotokollen, som jeg har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Oddbjørn Bang
Leder

SAKSKART			Side
Godkjenning av innkalling			
<u>I-2/19</u>	19/00003-39	Møteinnkalling Representantskap 10.12.2019	3
Saker til behandling			
<u>6/19</u>	19/00003-23	Protokoll fra møte 11.06.19	3
<u>7/19</u>	19/00003-37	Valg og konstituering	3
<u>8/19</u>	19/00170-5	Budsjett 2020	4
<u>9/19</u>	19/00110-4	Skaun kommune - deltakelse i Trondheim Havn IKS	4
<u>10/19</u>	19/00017-30	Trondheim kommune - kommunesammenslåing med Klæbu	4
<u>11/19</u>	19/00017-28	Steinkjer kommune - sammenslåing med Verran	5
<u>12/19</u>	19/00017-29	Namsos kommune - sammenslåing med Namdalseid og Lund krets i Nærøy	5
<u>13/19</u>	19/00017-31	Orkland kommune - kommunesammenslåing med Meldal, Agdenes og deler av Snillfjord	6
<u>14/19</u>	16/00070-10	Revisjon av selskapsavtale	6
Orienteringssaker			
<u>O-4/19</u>	18/00012-21	Byutvikling - organisering	6
<u>O-5/19</u>	19/00003-38	Havnedirektøren orienterer	6

Trondheim 10.12.2019

møteleder

Godkjenning av innkalling

Ok.

Saker til behandling

6/19 Protokoll fra møte 11.06.19

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	6/19

Vedtak

«Protokoll fra møte 11.06.19 godkjennes»

7/19 Valg og konstituering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	7/19

Møtebehandling

Valgkomiteens innstilling

Leder og nestleder for 2 år:

Leder Oddbjørn Bang, Orkland
Nestleder Anita Ravlo Sand, Levanger

Brukerrepresentanter:

Etter forslag fra forespurte regionale/lokale næringsorganisasjoner oppnevnes flg. brukerrepresentanter for samme valgperiode som representantskapets øvrige medlemmer:

Faste:

Grete Fuglem Tennås, Torghatten ASA
Eskil Bjørnevik, BOA Management AS
Atle Olav Larsen, Orkla Shipping AS
Øystein Lie, Westgaard AS

Runar Torhus, Norske Skog Skogn
Kristin Wibe, Felleskjøpet AS
Torgeir Brun-Svendsen, Kværner Verdal AS

Vara:

Bjørn Tore Gellein, PT.Lykke AS
Kåre Kvåle, Retura NT
Vidar Eidsvaag, Eidsvaag Rederi AS
Jan-Dag Aaen, GLAVA Saint-Gobain

Viggo Eriksen, Norcem
Frode Edvardsen, InnTre/Kjeldstad
Sten Solum, Franzefoss Minerals AS

Valgkomite for 2 år:

Rita Ottervik, leder, Trondheim
Bjørn Arild Gram, Steinkjer
Trond Hoseth, Malvik

I behandlingen av leder i representantskapet fratrådte Bang møtet i valgkomiteen.

Valgkomiteens leder bemerket under behandlingen at det var ønskelig med en bedre kjønnsfordeling når det gjaldt brukerrepresentanter, og ba administrasjonen ta dette opp med næringsforeningene ved neste valg.

Vedtak

«Valgkomiteens forslag vedtatt som fremlagt»

8/19 Budsjett 2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	8/19

Vedtak

«Representantskapet godkjenner driftsbudsjett og investeringsbudsjett for 2020, samt økonomiplan for 2020-2023, som fremlagt av styret.»

9/19 Skaun kommune - deltakelse i Trondheim Havn IKS

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	9/19

Vedtak

«Representantskapet godkjenner Skaun kommune som ny deltaker i Trondheim Havn IKS. Skaun kommune vil ha en eierandel på 0,01%. Når vedtak om deltakelse er fattet i Skaun kommunestyre, og vilkårene akseptert sendes saken til behandling i THs eierkommuner»

10/19 Trondheim kommune - kommunesammenslåing med Klæbu

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	10/19

Vedtak

«Styret vil fremme slikt forslag overfor representantskapet: Representantskapet tar til etterretning at Klæbu vil være en del av Trondheim kommune fra 01.01.2020, og de øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26. At Klæbu blir en del av Trondheim kommune innebærer ingen endring i Trondheim kommunes eierandel i Trondheim Havn, og heller ingen utvidelse av forvaltningsoppgavene i hht. havne- og farvannsloven.

Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9»

11/19 Steinkjer kommune - sammenslåing med Verran

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	11/19

Vedtak

«Representantskapet tar til etterretning at Steinkjer og Verran fra 01.01.2020 vil være sammenslått til nye Steinkjer kommune. De øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26.

Begge kommunene har vært deltakere i Trondheim Havn IKS siden etableringen med hhv. 2,06% og 0,01% eierandel. Dette er en kommunesammenslåing som ikke medfører forskyvninger i øvrige eierandeler i Trondheim Havn. Steinkjer kommune vil etter sammenslåingens ikrafttreden ha en eierandel på 2,07%. Steinkjer kommune vil også oppnevne 1 medlem m/vara til representantskapet.

Selskapet vil fremdeles ivareta ansvaret for det samlede sjøområdet i hht. havne- og farvannsloven.

Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9.»

12/19 Namsos kommune - sammenslåing med Namdalseid og Lund krets i Nærøy

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	12/19

Vedtak:

«Representantskapet tar til etterretning at Namsos, Namdalseid og Lund krets av Nærøy kommune fra 01.01.2020 vil være sammenslått til nye Namsos kommune. De øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26.

Dette er en kommunesammenslåing som ikke medfører noen forskyvning i eierandelene i Trondheim Havn IKS. Namsos kommune vil derfor fra sammenslåingens ikrafttreden opprettholde tidligere Namsos kommunes eierandel på 1,96%. Namsos kommune vil også oppnevne 1 medlem m/vara til representantskapet.

Sjøområdene utvides som følge av kommunesammenslåingen, og Trondheim Havn vil overta den nye kommunens forvaltningsansvar i hht. havne- og farvannsloven.

Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9.»

13/19 Orkland kommune - kommunesammenslåing med Meldal, Agdenes og deler av Snillfjord

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	13/19

Vedtak:

Representantskapet tar til etterretning at Orkdal, Meldal, Agdenes og deler av Snillfjord fra 1.1.2020 vil utgjøre Orkland kommune, og de øvrige eierne godkjenner en slik endring på eiersiden, jfr. lov om interkommunale selskap § 26. Dette er en kommunesammenslåing som ikke medfører noen forskyvning i eierandelene i Trondheim Havn IKS. Orkland kommune vil derfor fra sammenslåingens ikrafttreden opprettholde Orkdals tidligere eierandel på 4,16%. Orkland kommune vil også oppnevne 1 medlem m/vara til representantskapet. Sjøområdene utvides som følge av kommunesammenslåingen, og Trondheim Havn vil overta den nye kommunens forvaltningsansvar i hht. havne- og farvannsloven. Representantskapet forutsetter at kommunesammenslåingen og navneskiftet blir opplyst om når revidert selskapsavtale, som følge av ulike endringer på eiersiden blir sendt eierkommunene for godkjenning. Jfr. selskapsavtalens pkt. 8 og 9.»

14/19 Revisjon av selskapsavtale

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	10.12.2019	14/19

Vedtak:

«Representantskapet vedtar det foreliggende forslag til revidert selskapsavtale for Trondheim Havn IKS, og ber eierkommunene gi tilslutning til avtalen gjennom vedtak i kommunestyrene.»

Orienteringssaker

<u>Saknr</u>	<u>Arkivsak</u>	<u>Tittel</u>
O-4/19	18/00012-21	<u>Byutvikling – organisering</u> - Saken tatt til orientering
O-5/19	19/00003-38	<u>Havnedirektøren orienterer</u> - Saken tatt til orientering

4

Trondheim Havn

MØTEPROTOKOLL

Representantskap

Dato: 11.06.2019 kl. 14:30
Sted: TMS
Arkivsak: 19/00003

Tilstede medlemmer: Bjørn Iversen, Marek Jasinski, Geirmund Lykke, Ola Lund Renolen, Erling Moe, Ingrid Skjøtskift, Ingrid Aune, Trine Haug,

Møtende varamedlemmer: Lucie K. Sunde-Eidem, Silje Salomonsen, Inge Bjørnebekk, Finn Hoff, Gjertrud Holand, Hege Skillingstad

Forfall medlemmer: Berit Flåmo, Rita Ottervik, Ottar Michelsen, Elin-Marie Andreassen, Oddbjørn Bang, Ivar Vigdenes, Bjørn Arild Gram, Anders Lindstrøm, Arnhild Holstad, Roar Svarva, Steinar Saghaug, Ida Stuberg

Ingrid Aune deltok ikke på orienteringssakene, og Rita Ottervik presenterte valgkomiteens innstilling, men deltok ikke i møtet.

Observatører Grete Fuglem Tennås, Runar Thorhus

Møtende Varamedlemmer Siri Holm Lønseth

Andre: Trondheim Havn v/Knut Thomas Kusslid og Dina Elverum Aune
 Styreleder Roar Arntzen
 Trondheim kommune v/Frank Grønås
 Stjørdal kommune v/Rolf Charles Berg

Protokollfører: Dina Elverum Aune

Underskrift:

Jeg bekrefter med min underskrift at møteprotokollen, som jeg har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

.....
 Leder

Postadresse
 Trondheim Havn IKS
 PB 1234 Torgard
 7462 Trondheim

Telefon
 73 99 17 00

Nett
 trondheimhavn.no
 firmapost@trondheimhavn.no

Org.nr.
 945 510 552

SAKSKART			Side
Godkjenning av innkalling			
<u>1-1/19</u>	19/00003-4	Møteinnkalling Representantskap 11.06.2019	3
Saker til behandling			
<u>1/19</u>	19/00003-1	Protokoll fra møte 11.12.18	3
<u>2/19</u>	18/00040-13	Årsregnskap 2018	3
<u>3/19</u>	18/00040-14	Godtgjørelse til revisor for 2018	4
<u>4/19</u>	17/00148-16	Etablering av Trondheim Havns eierforum	4
<u>5/19</u>	19/00003-2	Valg av styre med leder og nestleder for 2 år	5
Orienteringssaker			
<u>O-1/19</u>	19/00083-2	Endringer i Havne- og farvannsloven	6
<u>O-2/19</u>	18/00012-15	Byutvikling	6
<u>O-3/19</u>	18/00120-11	Strategiplan	6

Trondheim, 11.06.2019

møteleder

Godkjenning av innkalling**I-1/19 Møteinnkalling Representantskap 11.06.2019**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	11.06.2019	I-1/19

Møteinnkalling ok.

Saker til behandling**1/19 Protokoll fra møte 11.12.18**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	11.06.2019	1/19

Vedtak:

«Protokoll fra møte 11.12.18 godkjennes»

2/19 Årsregnskap 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	11.06.2019	2/19

Vedtak:

«Representantskapet i Trondheim Havn IKS godkjenner årsoppgjøret for 2018 som fremlagt. Årets resultat kr 7.052.845 tilføres disposisjonsfondet.»

3/19 Godtgjørelse til revisor for 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	11.06.2019	3/19

Vedtak:

«Godtgjørelse til revisor for 2018 fastsettes til kr 72.000 + mva»

4/19 Etablering av Trondheim Havns eierforum

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	11.06.2019	4/19

Votering

FORMÅL: Tilføyelse ...skape en **åpen** arena....

Vedtatt med 11 mot 3 stemmer

FORMÅL: Fjerne **forankring** i første setning

Vedtatt med 13 mot 1 stemme

INNKALLING OG GJENNOMFØRING AV EIERFORUMS MØTER:

3. avsnitt. «Møtene kan lukkes ved behov» fjernes.

Vedtatt enstemmig

Vedtak:

«Administrasjonens forslag til retningslinjer for etablering av Trondheim Havn's Eierforum vedtas med følgende endringer:

FORMÅL: Tilføyelse ...skape en **åpen** arena....

FORMÅL: Fjerne **forankring** i første setning

INNKALLING OG GJENNOMFØRING AV EIERFORUMS MØTER:

3. avsnitt. «Møtene kan lukkes ved behov» fjernes..»

5/19 Valg av styre med leder og nestleder for 2 år

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap	11.06.2019	5/19

Møtebehandling

Orientering gitt av valgkomiteens leder Rita Ottervik

Vedtak:**Valg av styrerepresentanter – enstemmig vedtatt:**

1. Roar Arntzen, leder	Trondheim
2. Monica Haftorn Iversen, nestleder	Trondheim
3. Siv Tove Aune	Namsos
4. Svein Eggen	Verdal
5. Trygve Berdal	Snillfjord
6. Gunn Iren Berg Svendsen	Stjørdal

Valg av vararepresentanter – enstemmig vedtatt:

Vara i rekkefølge for representant 1,2,5 og 6 for to år:

1. Vegard Johansen	Trondheim
2. Eva Annie Svendsen	Trondheim
3. Ole Johan Svorkdal	Orkdal
4. Monica Lorentzen Dahlø	Malvik

Vara i rekkefølge for representant 3 og 4 for to år:

1. Ingrid Juberg Moe	Levanger
2. Gisle Tronstad	Steinkjer

Forslag til endring i vedtektene – enstemmig vedtatt:

Representantskapet ønsker for framtida at vedtektene endres slik at styresammensetningen ikke låses geografisk som i dag, men som representer kompetansen selskapet trenger og har en god geografisk spredning. Representantskapet ber styret utrede sak for å få endret dette til representantskapsmøte i 2020 med påfølgende behandling i eierkommunene.

Forslag til regulering av styrehonorar – enstemmig vedtatt:

Satsene ble justert for to år siden, og valgkomiteen foreslår en oppjustering på om lag 5 prosent.

Styreleder:	89 000	(tidligere 85 000)
Nestleder:	53 000	(tidligere 50 000)

Øvrige: 42 000 (tidligere 40 000)

Varamedlemmer godtgjøres med 3 200 kroner per år (3 000) og i tillegg 3 200 kroner per møte de innkalles til (3 000).

Godtgjøring for representantskapets medlemmer, leder og nestleder, økes med 5 prosent.

Orienteringssaker

Ingrid Aune deltok ikke under orienteringssakene

Saknr	Arkivsak	Tittel
O-1/19	19/00083-2	<u>Endringer i Havne- og farvannsloven</u> - Tatt til orientering
O-2/19	18/00012-15	<u>Byutvikling</u> - Tatt til orientering
O-3/19	18/00120-11	<u>Strategiplan</u> - Tatt til orientering

Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - regnskap, lønn og innfordring

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2020/1708 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.05.2020	48/20

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport for 2019 tas til orientering.

Vedlegg:

- 1 Regnskapsutskrift IKRIL 2019
- 2 Årsberetning 2019 IKRIL

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I vedtektene for samarbeidet står blant annet:

9.3 Samarbeidets regnskap skal føres av forretningskommunen og inngår i dennes regnskap. Regnskapet skal føres og avgis etter kommunale regnskapsprinsipper.

9.4 Regnskapet revideres av den revisor som forretningsadressekommunen benytter.

9.5 Regnskapet fastsettes av styret og forelegges sammen med revisjonsrapporten for den enkelte deltaker (kommunestyret) som melding.

I og med at regnskapet for samarbeidet er del av kommuneregnskapet og revisjonsberetningen og de kontrollhandlinger som ligger til grunn for denne, er det ikke egen revisjonsrapport for samarbeidet.

Vurdering:

Regnskap og årsberetning legges fram til informasjon direkte til kommunestyret, slik vedtektene beskriver, som styrets tilbakemelding til kommunestyret.

Inntekter / Utgifter	Art	Budsjett inkl.			
		Regnskap 2019	Budsjett 2019	endring 2019	Regnskap 2018
ALLE		2 760 163	3 165 000	3 165 000	3 208 430
Utgifter		12 329 233	12 038 944	12 638 944	11 736 799
Utgifter	10100 Lønn faste stillinger	7 542 422	7 509 000	7 509 000	7 408 317
Utgifter	10300 Ekstrahjelp (midl.ansatt)	3 637	0	0	30 115
Utgifter	10400 Overtid	131 216	80 000	80 000	100 287
Utgifter	10502 Lønn lærlinger	0	0	0	98 545
Utgifter	10509 Div. lønn/godtgjørelser	37 959	25 000	25 000	41 673
Utgifter	10900 Pensjonspremie KLP 18 felles	1 147 054	1 201 440	1 201 440	1 106 196
Utgifter	10902 Kollektiv ulykkes-/gruppelivsforsikring	0	17 000	17 000	0
Utgifter	10990 Arbeidsgiveravgift	1 212 725	1 245 374	1 245 374	1 184 013
Utgifter	11000 Kontormateriell, abonnement mm	27 016	15 280	15 280	4 943
Utgifter	11152 Kommunal bevertning	22 068	25 000	25 000	39 846
Utgifter	11200 Forbruksmaterieill og driftsutgifter	469 987	20 000	620 000	129 753
Utgifter	11206 Velferdstiltak	25 260	35 000	35 000	15 310
Utgifter	11300 Innfordringskostnader	713 626	1 100 000	1 100 000	934 488
Utgifter	11302 Telefonutgifter	19 274	0	0	4 287
Utgifter	11309 Bankgebyrer	-462	15 000	15 000	3 582
Utgifter	11500 Kurs/opplæring	75 278	100 000	100 000	78 971
Utgifter	11600 Reise- og diettgodtgjørelse ansatte (via lønn)	10 559	20 000	20 000	13 758
Utgifter	11700 Transport/skyss	4 526	15 000	15 000	13 817
Utgifter	11708 Ref. utlegg reise 8 % mva	3 361	0	0	5 020
Utgifter	11709 Andre transportutgifter 25% mva	1 203	0	0	548
Utgifter	11711 Ref utlegg reise avgiftsfritt	150	0	0	80
Utgifter	11850 Personforsikringer	0	17 000	17 000	0
Utgifter	11951 Kontingenter	2 350	5 000	5 000	1 500
Utgifter	11952 Lisenser	93 257	100 000	100 000	47 600
Utgifter	11959 Andre avg./gebyrer/lisens	70 405	115 000	115 000	270 875
Utgifter	12000 Inventar og utstyr	586 311	60 000	60 000	12 150
Utgifter	12200 Leie/Leasing av maskiner	8 786	10 000	10 000	12 640
Utgifter	12400 Service-/driftsavtaler og reparasjoner	37 902	0	0	237 850
Utgifter	12700 Konsulenttenester/juridisk bistand	89 410	8 000	8 000	63 736
Utgifter	13500 Kjøp av tjenester fra andre kommuner	76 500	0	0	0
Utgifter	14290 Moms generell kompensasjonsordning	-82 545	298 850	298 850	-134 237
Utgifter	14700 Overføring til andre (private)	0	0	0	6 827
Utgifter	15003 Forsinkelsesrenter	0	2 000	2 000	4 310
Inntekter		-9 569 070	-8 873 944	-9 473 944	-8 528 369
Inntekter	16004 Betaling av kost	-7 816	0	0	0
Inntekter	16201 Avgiftsfrie salgsinntekter	0	-100 000	-100 000	0
Inntekter	16206 Gebyrinntekter	-1 993 672	-2 000 000	-2 000 000	-2 300 749
Inntekter	16500 Avgiftspliktig salgsinntekter	-582 816	0	-600 000	-527 000
Inntekter	16900 Salg interne tjenester (utgår 2020)	-769 992	-800 000	-800 000	-759 020
Inntekter	17000 Statstilskudd	0	0	0	-42 561
Inntekter	17009 Andre refusjoner fra staten	-75 063	0	0	0
Inntekter	17100 Sykelønnsrefusjon	-195 567	0	0	-487 951
Inntekter	17290 Kompensasjon merverdigavgift	82 545	-298 850	-298 850	134 237
Inntekter	17500 Salg av tjenester til andre kommuner	-446 234	-5 495 094	-5 495 094	-4 319 523
Inntekter	17501 Budsjettandel §27-samarbeid	-3 743 681	0	0	0
Inntekter	17502 Salg av tj. til kommunesamarbeid	-1 492 160	0	0	0
Inntekter	17706 Refusjon tidligere tapsført	-130	0	0	-260
Inntekter	19002 Forsinkelsesrenter	-344 484	-180 000	-180 000	-225 542

Årsberetning 2019
Innherred Kommunesamarbeid Regnskap, Innfordring og Lønn

Innherred Kommunesamarbeid Regnskap, Innfordring og Lønn (IKRIL) utfører tjenester innenfor regnskap, innfordring og lønn til følgende:

Levanger kommune, Verdal kommune, Innherred Brann og Redning, Levanger Arena KF (tidligere Trønderhallen Levanger KF), Innherred Interkommunale Legevakt IKS, Nord-Trøndelag Kriesenter IKS.

Kommunesamarbeidet har et godt arbeidsmiljø og jobber kontinuerlig med å ha et lavt sykefravær.

Korttidsfraværet i 2019 var på 1,3 % mens langtidsfraværet var på 4,2%.

IKRIL sin virksomhet medfører ikke miljøforurensning av betydning.

Ved utgangen av 2019 er det 15 ansatte, 13 kvinner og 2 menn.

14 fast ansatte og et engasjement.

I 2019 var det en ansatt som gikk av med alderspensjon og en ansatt som sa opp. Disse to er ikke erstattet utover en person i engasjement.

Styret består av kun menn. Dette følger av vedtektene om at rådmennene i Levanger og Verdal er styret og begge disse stillingene innehas i dag av menn.

Det jobbes for å ha likestilling mellom kjønnene i bedriften både ved ansettelser og ellers.

IKRIL har ingen ansatte med nedsatt funksjonsevne, men vil i den grad det er mulig søke å tilpasse arbeidsforholdene slik at også personer med nedsatt funksjonsevne kan ta arbeid i bedriften. Det er godt samarbeid med NAV og IKRIL har i 2019 hatt en person på arbeidstrening.

IKRIL har en rekrutterings- og personalpolicy som skal sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

IKRIL har også i år 2019 hatt et godt driftsår og regnskapet viser et betydelig mindreforbruk. Dette kan i hovedsak forklares med følgende:
Effektivisering av arbeidsrutiner, ny teknologi og digitalisering har medført at ansatte som har sluttet ikke har blitt erstattet.
Gode innfordringsrutiner.
Økte inntekter.

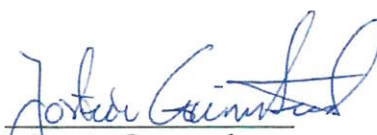
IKRIL tok i 2019 utgiften med anskaffelse av nytt kassesystem for både Levanger kommune og Verdal kommune, noe som har redusert mindreforbruket.

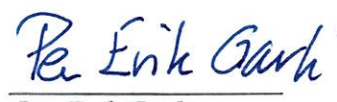
IK regnskap, innføring og

lønn (IKRIL)	Grunnlag	Andeler	Utgift	Budsjett
Andel Levanger	6 503 846	57,6 %	3 743 681	4 259 000
Andel Verdal	6 503 846	42,4 %	2 760 165	3 165 000
Sum utgifter	6 503 846	100,0 %	6 503 846	7 424 000
Avregning: Verdal betaler til Levanger, for mye betalt			451 413	
Verdal er vertskommune for samarbeidet				

Verdal, 27.03.2020

Ola Stene
Styreleder

Jostein Grimstad
Styremedlem

Per Erik Garli
Daglig leder

Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - Kommuneadvokat, IKT og kemner

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2020/1710 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.05.2020	49/20

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport for 2019 tas til orientering.

Vedlegg:

- 1 Årsberetning 2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I vedtektene for samarbeidet står blant annet:

9.3 Samarbeidets regnskap skal føres av forretningskommunen og inngår i dennes regnskap. Regnskapet skal føres og avgis etter kommunale regnskapsprinsipper.

9.4 Regnskapet revideres av den revisor som forretningsadressekommunen benytter.

9.5 Regnskapet fastsettes av styret og forelegges sammen med revisjonsrapporten for den enkelte deltaker (kommunestyret) som melding.

I og med at regnskapet for samarbeidet er del av kommuneregnskapet, for dette samarbeidet Levanger, og revisjonsberetningen og de kontrollhandlinger som ligger til grunn for denne, er det ikke egen revisjonsrapport for samarbeidet.

Vurdering:

Årsberetning, inkludert regnskapsrapport, legges fram til informasjon direkte til kommunestyret, slik vedtektene beskriver, som styrets tilbakemelding til kommunestyret.

ÅRSBERETNING 2019 for Innherred kommunesamarbeid Kemner, IKT og Kommuneadvokat

1. Oppfølging av samarbeidets vedtektsfestede formål

Samarbeidets formål er beskrevet i vedtektenes kapittel 3:

«KIK skal utføre følgende oppgaver på vegne av de de deltagende kommunene:

- *Kommunens oppgaver og myndighet etter Skattebetalingsloven.*
- *Drift og utvikling av kommunens IKT-infrastruktur.*
- *Juridisk bistand og advokattjenester til den kommunale organisasjonen.»*

I praksis gjennomføres dette i avdelingene Kemner, IKT og Advokater. Samarbeidet har i 2019 hatt et styre bestående av styreleder Ola Stene og styremedlem Jostein Grimstad. I tillegg til styrets medlemmer har hovedtillitsvalgt og daglig leder møtt på alle styremøter i 2019. Samarbeidets avdelingsledere for Kemner og IKT har møtt etter innkalling i saker med særskilt tilknytning til sin avdeling.

Samarbeidet har i 2019 gjennomført 6 styremøter og behandlet til sammen 20 saker.

10 saker omhandler økonomi, samarbeid og drift ved IKT avdelingen.

De øvrige sakene i 2019 var innenfor følgende områder; Årsrapport for 2018, kvartalsvis rapportering, regnskap 2019, regnskap 2020, godkjenninger av innkallinger og protokoller, informasjon om medarbeiderundersøkelse og hendelser og vurdering av lønn for daglig leder.

2. Tjenesteproduksjon

IKT

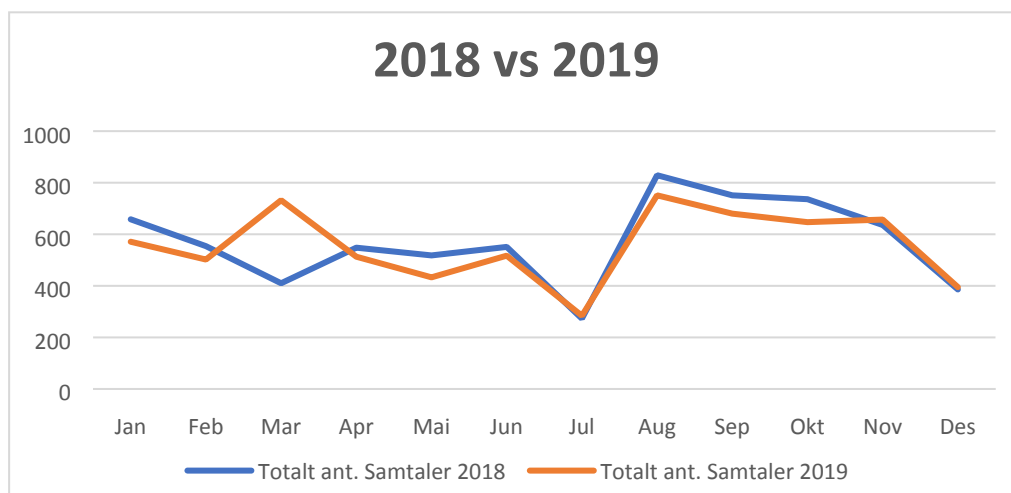
IKT har i 2019 hatt store utskiftninger av personell, og det har preget tjenesteproduksjonen gjennom hele året.

2019 startet med at IKT avdelingen var 14 ansatte inkl. sykemeldte, lærlinger og vikarer. Ved årsslutt var det 12 ansatte inkl. sykemeldte, lærlinger og vikarer.

Rekruttering av nye ansatte som erstatning for de som sluttet og til vakante stillinger, har vært vanskelig. For enkelte stillinger er det gjennomført flere rekrutteringsrunder før tilsetning ble gjennomført.

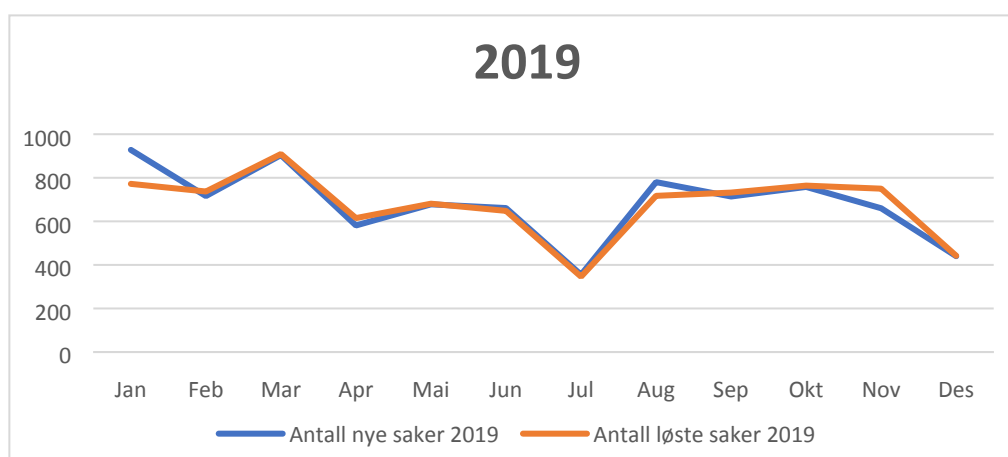
Tjenesteporteføljen for å holde de kommunale IT-systemene operative og tilgjengelige er omfattende. Utskifting av personell medfører tap av kritisk kompetanse, og sammen med at det har tatt tid å rekruttere/lære opp, preger det tjenesteproduksjonen i 2019.

Volumet på antall henvendelser inn til IKT, i 2019 er omtrent som 2018. Avdelingen har i 2019 prioritert å håndtere kundes henvendelser, slik at ansatte i kommunene får løst sine problemer raskt og uten tap av nødvendig tjenesteproduksjon.

Figur 1: Antall henvendelser på telefon 2018 vs 2019

Figur 1 viser totalt antall samtaler inn til kundesenteret i 2019 vs 2018. Figur 2 viser antall nye saker registret i sakssystemet i 2019 og hvor mange saker som er blitt løst i samme periode.

Figur 2: Antall nye og løste saker i sakssystemet

Avdelingens aktivitet i 2019 avviker fra det som var planlagt. Dette skyldes som nevnt ressurs og kompetanse utfordringene avdelingen hadde i perioden.

På grunn av manglende ressurser og kompetanse, har ikke avdelingen hatt kapasitet til å gjennomføre kritiske endringer i infrastrukturen. Året preges av drift og forvaltning for å sikre stabile tjenester for ansatte og innbyggere.

Ut fra logger og trenden i den digitale hverdagen, ser IKT en betydelig økning i innbruddsforsøk, såkalt phishing og annen uønsket aktivitet. Sikkerhetsområdet vil kreve mer ressurser for å sikre at integriteten, konfidensialiteten og tilgjengelighet for de kommunale informasjonssystemene, er god nok i årene fremover.

Arbeidet med endringskontroll i forbindelse med endringer i infrastruktur og fagsystemer, ga positiv effekt i form av høyere tilgjengelighet for fagsystemene til ansatte.

Kemner

Kemnerkontoret besto ved utgangen av 2019 av til sammen 7 ansatte.

I henhold til skattebetalingsloven av 17.06.2005 nr. 67 § 2-8 jf. "Instruks for skatteoppkrevere" fastsatt av Skattedirektoratet 8. april 2014 har kemnerkontoret hatt følgende hovedoppgaver i 2019:

- Føre, avstemme og avlegge skatteregnskapene for Levanger og Verdal i samsvar med gjeldende instruks og retningslinjer
- Sikre og innfordre de krav Kemnerkontoret har til innkreving
- Kontrollere at arbeidsgiverne i Levanger og Verdal etterlever sine plikter etter skatteforvaltningsloven, skattebetalingsloven og folketrygdloven og forskrifter gitt med hjemmel i disse lovene (arbeidsgiverkontrollen)

I tillegg har kemnerkontoret i 2019 hatt følgende oppgaver:

- Sekretariatfunksjonen for skatteutvalgene i Levanger og Verdal

Resultatrapportering vedrørende innfordringen (krav fastsatt av Skatteetaten):

Styringsparameter	Skatteart	Resultatkrav for 2019	Resultat 2019 (31.12.2019)
Totalt innbetalt av sum krav	Restskatt personlige skattytere 2017	96,5 %	96,43%
	Forskuddsskatt personlige skattytere 2018	99,4 %	99,99%
	Forskuddstrekk 2018	99,9 %	99,99%
	Arbeidsgiveravgift 2018	99,8 %	99,94%
	Restskatt upersonlig skattytere 2017	99,4 %	99,97%
	Forskuddsskatt upersonlig skattytere 2018	99,9 %	100,00%

Resultatrapportering vedrørende arbeidsgiverkontrollen (krav fastsatt av Skatteetaten):

Styringsparameter	Resultat pr. 31.12.2019	Resultatkrav 2019
Antall arbeidsgivere i Levanger og Verdal som har vært gjenstand for kontroll	Antall: 66	Antall: 65 (5 %)
Herav andel avdekkingskontroller	Antall: 55 (83 %)	Antall: 21 (33 %)

I november 2019 ble statliggjøring av Kemnerfunksjonen lagt inn i forslag til statsbudsjett for 2020. Statliggjøring ble endelig vedtatt i desember 2019, og virkningstidspunktet for overdragelsen er satt til 01.06.20.

Advokat

Kommuneadvokatens kontor består av tre advokater i tre 100 % stillinger.

I 2019 har to av advokatene hovedsakelig arbeidet med saker knyttet opp mot fagområde barnevern.

Barnevernssakene som er overført for rettslig prosess fordeler seg på følgende måte i 2019:

Beskrivelse	Verdal	Levanger
Totalt antall saker hos advokatene	20	27
Antall akutte saker	6	5
Antall anke akutt	1	1
Antall forenklet behandling	6	6
Antall samtaleprosessmøter	17	16
Antall forhandlingsmøter Fylkesnemnda	5	6
Antall hovedforhandlinger tingretten	2	2

En sak medfører betydelig arbeid og i de fleste sammenhenger flere rettslige prosesser som samtaleprosessmøter i fylkesnemnda, forhandling i fylkesnemnda og etterfølgende hovedforhandling.

Advokatene som arbeider innenfor barnevern har i 2019 også arbeidet med generell juridisk opplæring overfor barnevernstjenestene, og veiledning i enkeltsaker ved behov. (Disse sakene er ikke tatt med i tallene over.) De har også håndtert henvendelser og enkeltspørsmål i saker på andre fagområder innimellom barnevernssakene.

En av advokatressursene er i 2019 benyttet innenfor områdene:

- Ledelse av KIK
- Personal/arbeidsrett
- Forvaltningsrett
- Avtalerett
- Erstatningsrett
- Generell opplæring i forvaltning, inkludert habilitet, saksbehandling, taushetsplikt
- Forhandlinger
- Selskapsrett
- Helserett
- Opplæringsloven/barnehageloven
- Fast eiendom
- Byggesak
- Landbruk
- Utarbeiding av planer

På disse områdene er sakene løst uten at det har medført rettslig prosess.

3. Økonomisk status

Samarbeidet hadde følgende resultat i 2019:

Beskrivelse	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Forbruk i % 2019	Rest 2019
Alle avdelinger	16 649 177	-2 267 545	16 731 248	99,51	82 071
IKT	12 669 824	-2 225 967	12 056 138	105,09	-613 686
Kemner	2 218 279	430 325	2 940 918	75,43	722 639
Advokat	1 761 074	-388 747	1 734 192	101,55	-26 882

Det er ikke sammenlignbare tall i regnskapet 2018 for alle tre avdelinger samlet og for advokat da tallene for 2018 også omfattet to ansatte på innkjøp.

IKT

Hovedgruppe	Regnskap 31.12.19	Justert budsjett	Forbruk i %	Avvik
Brutto lønn	8 404 822	8 756 584	95,98 %	351 751
Refusjon sykelønn	-411 625	0	0	411 625
Øvrige kostnader	33 676 827	27 704 804	121,56 %	- 5 972 023
Øvrige inntekter	-29 000 212	-24 405 250	118,82 %	4 594 926
Totalt	12 669 824	12 056 138	105,09 %	-613 686

Underforbruk på lønn i 2019 skyldes vakanse i stillinger etter oppsigelser, hvor det har vært vanskelig å rekruttere inn ny kompetanse.

I 2019 var det budsjettert 2.500.00 i telefonutgifter, og dette var planlagt tilbakeført til kommunene. Det ble ikke gjennomført. Dette og utsettelse av forbedringer, medfører at avdelingen får et bedre resultat i 2019 enn rapporter gjennom perioden.

Som regnskapet viser, er det et betydelig merforbruk på kostnadssiden. Kostnadene er direkte relatert til å understøtte de tjenestene kommunene gir. Stort sett er dette lisens og support kostnader til de ulike fagsystemene kommunene bruker i sin tjenesteyting. Disse kostnadene øker årlig med ca 2%.

Regnskapet for 2019 er et «hold skuta flytende» resultat. Det har ikke vært kapasitet eller kompetanse for videreutvikling av infrastruktur og tjenesteportefølje. Avdelingen har ikke vært i stand til å bidra nok ute i forbedringsprosesser og prosjekter hos kommunene innenfor de økonomiske rammene.

Kemner

Hovedgruppe	Regnskap 31.12.19	Justert budsjett	Forbruk i %	Avvik
Brutto lønn	5 014 887	5 310 530	94,4 %	295 643
Refusjon syke- lønn/nedkomst	-113 048	-20 000	565,2%	93 048
Øvrige kostnader	331 971	436.600	76,0 %	-104 629
Øvrige inntekter	-3 015 531	-2 786 212	108,2 %	229 319
Totalt	2 218 279	2 940 918	75,4 %	722 639

Det positive avviket mellom regnskap og justert budsjett for 2019 skyldes i hovedsak vakans deler av året i stilling som regnskapskontrollør, økte gebyrinntekter og økte refusjoner. I tillegg har avdelingen i 2019 hatt fokus på nøktern drift og kostnadskontroll, samt ikke hatt uforutsette utgifter som har medført ekstraordinære kostnader.

Advokat

Hovedgruppe	Regnskap 31.12.19	Justert budsjett	Forbruk i %	Avvik
Brutto lønn	2 864 691	2 855 730	100,31	-8 961
Refusjon sykelønn	-3 334	0	0	3 334
Øvrige kostnader	232 241	202 500	114,69	-29 741
Øvrige inntekter	-1 332 524	-1 324 038	100,64	8 486
Totalt	1 761 074	1 734 192	101,55	-26 882

Avvik på lønn skyldes i hovedsak en lønnsjustering utenfor lønnsoppgjøret for å beholde en av advokatene som hadde fått tilbud om annen stilling med høyere lønn.

Avvik på øvrige kostnader skyldes at avdelingen har en stor skriver som ikke ligger inne i budsjettet for 2019, og økte lisenskostnader, samt økt kostnad til nødvendig fagprogram.

4. HMS/sykefravær/organisasjon

Samarbeidet har i 2019 hatt følgende sykefravær i prosent:

År	Beskrivelse	Alle KIK	IKT	Kemner	Advokat
2019	1-16 dager	2,0	0,8	4,2	1,3
	Over 17 dager	4,8	7,4	2,5	0,0
	Totalt 2019	6,8	8,3	6,7	1,3
2018	1-16 dager	1,7	2,4	1,6	0,4
	Over 17 dager	3,5	5,0	2,3	1,9
	Totalt 2018	5,2	7,4	3,9	2,3

Samarbeidet arbeider med tilrettelegging for å redusere sykefravær i den grad dette er mulig ut fra den enkelte medarbeiders situasjon. Dette er delegert til nærmeste leder og

utøves i praksis gjennom samtaler og individuelle tiltak. Samarbeidet har vært gjennom kompetansemessige endringer og en del skifte av personell i 2019. Dette reflekteres også i sykefraværet, og det arbeides aktivt med dette.

Samarbeidet har i 2019 gjennomført medarbeiderundersøkelse, og de ulike faggruppene har fulgt opp resultatet fra denne.

Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - Geodata og oppmåling

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2020/1848 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.05.2020	50/20

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport for 2019 tas til orientering.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I vedtektene for samarbeidet står blant annet:

9.3 Samarbeidets regnskap skal føres av forretningskommunen og inngår i dennes regnskap. Regnskapet skal føres og avgis etter kommunale regnskapsprinsipper.

9.4 Regnskapet revideres av den revisor som forretningsadressekommunen benytter.

9.5 Regnskapet fastsettes av styret og forelegges sammen med revisjonsrapporten for den enkelte deltaker (kommunestyret) som melding.

I og med at regnskapet for samarbeidet er del av kommuneregnskapet og revisjonsberetningen og de kontrollhandlinger som ligger til grunn for denne, er det ikke egen revisjonsrapport for samarbeidet.

Vurdering:

Regnskap og årsberetning legges fram til informasjon direkte til kommunestyret, slik vedtektene beskriver, som styrets tilbakemelding til kommunestyret.

Årsmelding

Styret for Innherred kommunesamarbeid Geodata og oppmåling har hatt 3 styremøter og behandlet 12 saker i 2019. Samarbeidet har hatt 5,8 årsverk som bl.a. har utført følgende oppgaver for deltakerkommunene. Tall i parentes er tall for 2018.

- 106 (Verdal) + 155 (Levanger), totalt 261 (208) oppmålingssaker.
- 475 (Verdal) + 605 (Levanger), totalt 1.080 (1201) meglerekspederinger som i hovedsak er behandlet av samarbeidet
- Matrikkelføring eiendom, adresser og bygninger.
- Vedlikehold FKB datasett i henhold til FDV avtale vi har med Geovekst og Norge Digitalt. Bl.a. har vi registrert 170 (Verdal) + 245 (Levanger), totalt 415 (403) tiltak/planlagte bygg.
- En større gjennomgang av vegnett (brukes bl.a. av navigasjonssystemer i biler). Vi har rettet mange feil og hatt en registreringsrunde av alle låste bommer.
- Systematisk gjennomgang av AR5 (arealressurser) for landbruksenheten i Levanger. Har gjort at de har kunne utsette periodisk vedlikehold av datasettet. Datasettet brukes som grunnlag for arealtilskuddene i landbruket.
- Driftet kommunenes geodataløsninger for forvaltning, innsyn og analyse.
- Fortsatt utviklingen av geodataløsningen, spesielt analysedelen (open source programvare) og automatisering av dataflyten.
- Startet opp arbeidet med en historisk kartbase. Inneholder gamle flybilder, gamle kart laget i regi av kommunene samt noen eldre kart laget av Kartverket. Løsning basert på open source programvare.
- Støtte til andre enheter i deltakerkommunene, bl.a. har vi laget en løsning for hjemmetjenesten i Verdal som viser bosted for brukere av hjemmetjenester gruppert på tjenestegruppe.
- Adresseprosjekt i praksis avsluttet. 99,9 % fullstendighet i Verdal, 99,8% fullstendighet i Levanger.
- Større Geovekst-prosjekt i begge kommunene. Leveranse nå i 2020.
- Sykefraværet i samarbeidet har vært tilnærmet null, kun noen få egenmeldingsdager.

Regnskapsmelding

Ansvarsområdet for Innherred kommunesamarbeid, Geodata og oppmåling er delt i to funksjoner, 3030 Matrikkelgebyrer (selvkostområde) og 3031 Salg og forvaltning av geodata.

Resultat for funksjon 3030 viser et overskudd på kr. 122.656 mot underskudd kr 273.105 i budsjettet. Overskuddet er avsatt til fond. I forbindelse med regnskapsavslutningen ble selvkostområdet trukket for ca kr 130.000 i felleskostnader. Dette er kostnader som for daglig leder var ukjent og dermed ikke budsjettet for. Kostnadene utgjør ca 5% av totalkostnadene for funksjonen. For øvrig hadde vi en merinntekt på ca kr 550.000 som gjorde at resultatet ble bedre enn budsjett.

Regnskapet for funksjon 3031 viser en kostnad på kr. 352.589 mot budsjettet kr. 266.895. Merkostnadene skyldes i hovedsak noe høyere lønnskostnader enn budsjettet.

Kostnadene for samarbeidet er fordelt mellom deltakerkommune etter folketall.

Rapport 2019 Innherred kommunesamarbeid - Brann og redning

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2020/1849 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.05.2020	51/20

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport 2019 tas til orientering.

Vedlegg:

- 1 Regnskap 2019
- 2 Årsberetning 2019
- 3 Revisjonsberetning 2019
- 4 Årsrapport Innherred brann og redning og Frosta brannvesen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I vedtektene for samarbeidet står blant annet:

9.3 Samarbeidets regnskap skal føres av Innherred kommunesamarbeid, regnskap, innfordring og lønn. Regnskapet skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper.

9.4 Regnskapet revideres av revisor som forretningsadressekommunen for regnskapsfører benytter.

9.5 Regnskapet fastsettes av styret og forelegges kommunestyrene som melding sammen med årsberetning og revisors beretning.

Samarbeidet er eget rettssubjekt, og har som følge av det egen årsberetning, regnskap og revisjonsrapport. Disse følger som vedlegg.

Vurdering:

Regnskap og årsberetning legges fram til informasjon direkte til kommunestyret, slik vedtektene beskriver, som styrets tilbakemelding til kommunestyret.

I tillegg til de formelle rapporteringsdokumentene legges daglig leders årsrapport for 2019 ved. Denne gir mer inngående kunnskap om driften og forhold ved driften.

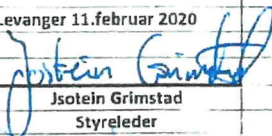
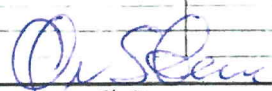
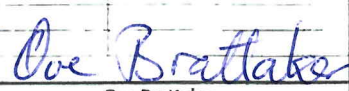

**Innherred
Brann og redning**

INNHERRED BRANN OG REDNING 2019

Økonomisk oversikt - drift					
	Noter	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Driftsinntekter					
Andre salgs- og leieinntekter		7 655 252,13	7 375 000,00	7 375 000,00	9 349 428,84
Overf. med krav til motytelse	3, 7	27 406 062,87	25 584 884,00	25 584 884,00	25 811 821,83
Sum driftsinntekter		35 061 315,00	32 959 884,00	32 959 884,00	35 161 250,67
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	1	20 888 968,08	19 973 000,00	19 973 000,00	20 205 264,68
Sosiale utgifter	1, 5	5 415 464,13	6 626 728,00	6 626 728,00	5 398 906,89
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		4 908 911,45	3 016 372,00	3 016 372,00	4 589 790,42
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		3 535 177,38	2 995 000,00	2 995 000,00	3 981 185,43
Overføringer		720 993,61	548 784,00	548 784,00	446 461,45
Sum driftsutgifter		35 469 514,65	33 159 884,00	33 159 884,00	34 621 608,87
Brutto driftsresultat		-408 199,65	-200 000,00	-200 000,00	539 641,80
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		4 126,00	-	-	4 524,89
Sum eksterne finansinntekter		4 126,00	-	-	4 524,89
Finansutgifter					
Renteutgifter		2 557,39	-	-	5 938,70
Sum eksterne finansutgifter		2 557,39	-	-	5 938,70
Resultat ekst. fin.transaksjoner		1 568,61	-	-	-1 413,81
Netto driftsresultat		-406 631,04	-200 000,00	-200 000,00	538 227,99
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av bundne fond	2, 6	447 666,04	200 000,00	200 000,00	321 524,54
Sum bruk av avsetninger	2, 6	447 666,04	200 000,00	200 000,00	321 524,54
Overført til investeringsregnskapet	8	41 035,00	-	-	37 755,00
Avsatt til bundne fond		-	-	-	821 997,53
Sum avsetninger		41 035,00	-	-	859 752,53
Årets mer/mindreforbruk	3, 7	-	-	-	-

 Innherred Brann og redning					
INNHERRED BRANN OG REDNING 2019					
		Økonomisk oversikt - investering			
		Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Inntekter					
Finanstransaksjoner					
Kjøp av aksjer og andeler		41 035,00	-	-	37 755,00
Sum					
finansieringstransaksjoner		41 035,00	-	-	37 755,00
Finansieringsbehov		41 035,00	-	-	37 755,00
Dekket slik:					
Overført fra driftsregnskapet	8	41 035,00	-	-	37 755,00
Sum finansiering		41 035,00	-	-	37 755,00
Udekket/udisponert		-	-	-	-

 Innherred Brann og redning					
INNHERRED BRANN OG REDNING 2019					
		Oversikt - balanse			
		Regnskap 2019		Regnskap 2018	
EIENDELER					
Anleggsmidler		18 405 330,00		14 876 626,00	
Herav:					
Aksjer og andeler		78 790,00		37 755,00	
Pensjonsmidler	5	18 326 540,00		14 838 871,00	
Omløpsmidler	4	5 451 275,34		20 640 390,23	
Herav:					
Kortsiktige fordringer		337 372,75		6 181 700,37	
Bankinnskudd		5 113 902,59		14 458 689,86	
SUM EIENDELER		23 856 605,34		35 517 016,23	
EGENKAPITAL OG GJELD					
Egenkapital		-5 223 864,05		-2 751 303,01	
Herav:					
Bundne driftsfond	2, 6	52 806,95		500 472,99	
Kapitalkonto		-5 276 671,00		-3 251 776,00	
Langsiktig gjeld		23 682 000,99		18 128 401,99	
Herav:					
Pensjonsforpliktelser	5	23 682 000,99		18 128 401,99	
Kortsiktig gjeld	4	5 398 468,40		20 139 917,25	
Herav:					
Annen kortsiktig gjeld		2 251 628,40		17 744 630,25	
Premieavvik	5	3 146 840,00		2 395 287,00	
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		23 856 605,34		35 517 016,23	
Levanger 11.februar 2020					
 Jostein Grimstad Styreleder		 Ola Stene Nestleder		 Ove Brattaker Styremedlem	
 Torbjørn Haddal Styremedlem		 Trude M Nøst Styremedlem			
 Innherred Brann og redning					

INNHERRED BRANN OG REDNING 2019					
Anskaffelse og anvendelse av midler					
	Noter	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Anskaffelse av midler					
Inntekter driftsdel		35 061 315,00	32 959 884,00	32 959 884,00	35 161 250,67
Inntekter investeringsdel		-	-	-	-
Innbetalt ved eksterne finanstransaksjoner		4 126,00	-	-	4 524,89
Sum anskaffelse av midler	4	35 065 441,00	32 959 884,00	32 959 884,00	35 165 775,56
Anvendelse av midler					
Utgifter driftsdel		35 469 514,65	33 159 884,00	33 159 884,00	34 621 608,87
Utgifter investeringsdel		-	-	-	-
Utbetalt ved eksterne finanstransaksjoner		43 592,39	-	-	43 693,70
Sum anvendelse av midler	4	35 513 107,04	33 159 884,00	33 159 884,00	34 665 302,57
Anskaffelse - anvendelse av midler		-447 666,04	-200 000,00	-200 000,00	500 472,99
Endring i arbeidskapital	4	-447 666,04	-200 000,00	-200 000,00	500 472,99
Avsetninger og bruk av fond					
Avsetninger		-	-	-	821 997,53
Bruk av avsetninger	2	447 666,04	200 000,00	200 000,00	321 524,54
Netto avsetninger	2	-447 666,04	-200 000,00	-200 000,00	500 472,99
Int. overføringer					
Interne inntekter mv		41 035,00	-	-	37 755,00
Interne utgifter mv		41 035,00	-	-	37 755,00
Netto interne overføringer		-	-	-	-
Oversikt endring arbeidskapital					
		Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
OMLØPSMIDLER					
Endring betalingsmidler	4	-9 344 787,27			14 458 689,86
Endring korts. fordringer	4	-5 844 327,62			6 181 700,37
ENDRING OML.MIDLER (A)		-15 189 114,89			20 640 390,23
KORTSIKTIG GJELD					
Endring kortsiktig gjeld (B)	4	14 741 448,85			-20 139 917,25
ENDRING AK (A-B)	4	-447 666,04			500 472,98

Innherred brann og redning, årsberetning for 2019

Innherred brann og redning (IHBR) skal løse deltakerkommunenes oppgaver innen:

- Aktivt arbeid med forebyggende tiltak mot brann og ulykker.
- Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing.
- Feiing og tilsyn med fyringsanlegg.
- Salg av tjenester knyttet til forebygging og beredskap.

Samarbeidet har ansvar for, og myndighet til, å ivareta kommunenes forpliktelser etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter.

Arbeidsoppgavene fordeler seg hovedsakelig på forebygging og beredskap. Enheten har også ansvar for drift av trygghetsalarmene innen Levanger og Verdal, og den selger tjenester i form av ledelse og brannforebygging til Frosta kommune. IHBR er lokalisert med tre brannstasjoner, Levanger, Verdal og Ytterøy.

Redegjørelse for organisasjonen

IHBR har tilsammen 59 ansatte, hvorav 18 heltidsansatte, resten er deltid. Det er 18 heltidsansatte fordelt mellom ledelse 4 personer, forebyggende 2 personer, feiere 7 personer og 5 i beredskap. Blant de deltidsansatte er det 16 personer i Verdal, 15 personer i Levanger og 12 på Ytterøy.

De heltidsansatte er også med i deltidsstyrken, slik at det tilsammen er 55 som er brannkonstabel eller utrykningsleder. I tillegg er det 4 personer som har overordnet vakt.

I henhold til forskrift er det manko på 1,8 stillinger på forebyggende.

Opplysninger om arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet anses som tilfredsstillende.

Det er organisert både tillitsvalgte, hovedtillitsvalgt og verneombud, og hovedverneombud i foretaket. Det ble gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse i regi av BHT for alle ansatte i IHBR i 2019. Dette var en elektronisk undersøkelse som de ansatte kunne svare på gjennom ulike elektroniske medier.

Undersøkelsen viser at ansatte IHBR har et meget godt arbeidsmiljø og er overveiende fornøyd med arbeidsplassen. Sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2018 viser at det har vært en bedring i arbeidsmiljøet siste året.

Sykefravær er meget lavt, og viser en nedgang fra 2018. Hoveddelen av de sykmeldte er blant deltid og årsaken er ikke relatert til foretaket.

Årstall	Totalt	1-16 dager	Over 16 dager
2019	0,7 %	0,6 %	0,1 %
2018	1,1 %	0,9 %	0,2 %

Det foreligger avvik på alle brannstasjonene angående arbeidsforholdene, spesielt rettet mot manglende beskyttelse av ureint miljø. Arbeid med å rette opp avvikene er satt i gang av kommunene. Ved Verdal brannstasjon er det i gang satt renovering.

Opplysninger om ytre miljø

IHBR forurensar i svært liten grad det ytre miljøet, og tiltak er ikke funnet nødvendig.

Redegjørelse for likestilling

Av selskapets 59 ansatte er kun en ansatt dame på deltid.

Styret har vært sammensatt av 5 personer, 4 menn og 1 kvinne, og 1 mannlig vararepresentant, og er dermed dårlig representert med henblikk på likestilling.

Det blir gjort forsøk å rekruttere kvinner ved nytilsetninger i selskapet, men grunnet ulike krav til stillinger har det vært vanskelig å få dette til.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsregnskapet for IHBR viser et regnskapsmessig merforbruk på kr. 2.206.000,-. Regnskapet viser at det har vært økning i totale utgifter etter at IHBR ble eget juridisk selskap. I regnskapet er fordeling av utgiftene foretatt i henhold til vedtektene. Etter at Levanger kommune har dekket kostnaden ved drift av «Beredskap Ytterøy» særskilt, er underskudd dekket inn av deltakerkommunene på bakgrunn av vedtatt fordelingsnøkkel.

Ut i fra forutsetningene for budsjettet for 2019 som var lavere enn regnskapet for 2018 var dette varslet styret tidlig i 2019. Videre kom det en tilleggsutgift på pensjonsutgifter som ikke var beregnet i budsjettet.

Nødnett er og blir en kostnad som hverken samarbeidskommunene eller IHBR har noen mulighet til å påvirke. Kostnadene for bruk av nødnettet øker for hvert år. Det er også planlagt utskifting av kostbart utstyr på nødalarmsentralene som vil føre til økte kostnader.

Merforbruket hører til selvkostområdet og dekkes inn av fond. Dette er også planlagt budsjettmessig, da fondet skal avskrives til null i løpet av 2-3 år.

Lønnsutgiftene har vært en del høyere enn budsjettet, men noe har blitt dekket inn med økte inntekter i form av ulike oppdrag.

Redegjørelse for foretakets utsikter

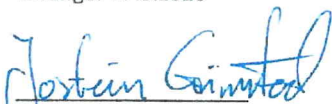
Resultat for 2019 nødvendiggjør også i 2020 et budsjett som tar hensyn til ekstra utgifter som egen juridisk enhet, samt øvrige lovpålagte oppgaver.

Aktiviteten er stadig økende, noe som viser igjen på utrykningsstatistikken. Videre er det stadig ekstra oppgaver som kommer fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) til IHBR uten at det tilføres kompensasjon for dette.

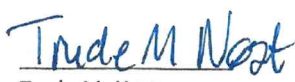
Kommunene må også arbeide videre med å lukke arbeidstilsynets pålegg angående arbeidsforhold og manglende beskyttelse av farlig stoff på ansatte.

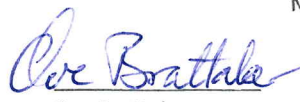
Videre må det legges opp i investeringsbudsjett utskiftninger av større kjøretøy både i Levanger og Verdal. Ekstra utgifter til nødnettet grunnet oppgradering av utstyr på nødalarmsentralene, vil også komme. Hva dette vil koste IHBR eller når er usikkert, men det må påregnes betydelig utgifter i løpet av 2020 -2022.

Levanger 17.3.2020

Jostein Grimstad
Styreleder

Ola Stene
Nestleder

Trude M. Nøst
Styremedlem

Ove Brattaker
Styremedlem

Torbjørn Haddal
Styremedlem

Årsberetning IHBR 2019

**Til styret i
Innherred Brann og Redning**

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva

Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no

T +47 907 30 300

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Innherred Brann og Redning som viser et netto driftsresultatresultat på kr -406.631 og et regnskapsmessig resultat på kr 0,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av samarbeidets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av samarbeidet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale

selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av samarbeidets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Malm, 25. mars 2020

Knut Tanem
registrert revisor
oppdragsansvarlig

**ÅRSRAPPORT 2019
FOR
INNHERRED BRANN OG REDNING
OG
FROSTA BRANNVESEN**

Bilbrann i Levanger.

Innholdsfortegnelse

1.0	Innledning.....	3
1.1	Administrativt.....	3
1.2	Forebyggende	4
1.3	Beredskap	4
2.0	HMS	5
2.1	Uhell med fravær	5
2.2	Sykefravær.....	5
2.3	Arbeidsmiljøundersøkelse	5
2.4	Ansatte	6
2.5	Avvik fra arbeidstilsynet	6
3.0	Økonomi.....	8
3.1	Utsikter fremover.....	10
4.0	Ulike oppgaver	11
4.1	Ytterøy.....	11
4.2	Frosta	11
4.3	Ulike oppgaver -samarbeid.....	13
5.0	Forebyggende avdeling	14
5.1	Spesielt tilsyn/særskilte brannobjekter	14
5.2.	Ulike aktiviteter	14
6.0	Feiervesenet.....	19
7.0	Beredskapsavdelingen	20
7.1	Generelt	20
7.2	Alarmer:.....	21
7.3	Alarmer 2019.....	22
8.0	Satsingsområdet 2020.....	24

1.0 Innledning

Innherred brann og redning (IHBR) sine ansvarsområder er å verne om liv, helse, miljø og materielle verdier. Arbeidsoppgavene fordeler seg hovedsakelig på forebygging og beredskap. Enheten har også ansvar for drift av trygghetsalarmene innen IHBR, og selger tjenester i form av ledelse og brannforebygging til Frosta kommune.

Med den utvikling som skjer innenfor industri, landbruk, fortetting i sentrum samt at kommunene har fredet og verneverdig bygg, og at antall eldre øker, er det viktig at IHBR utvikles i samme takt. Et økt volum innen forebyggende arbeid vil redusere antall uønskede hendelser. Noe som igjen vil vise seg på antall utrykninger, både unødige og skarpe hendelser. Dette vil igjen gi utslag på økonomien.

Innherred brann og redning sammen med Frosta har aktivt reddet 14 menneske liv i løpet av 2019. Antall dyr som er reddet, enten i branner eller i andre redningsoppdrag er vanskelig å anslå. Hvor mange liv som har blitt reddet grunnet forebyggende arbeid er umulig å tallfeste. Men at mange branntilløp/ ulykker som har blitt håndtert på ett tidlig stadige og dermed blitt avverget tidlig har nok sammenheng med godt forebyggende arbeid.

1.1 Administrativt

IHBR ble vedtatt av kommunene som egen juridisk enhet høsten 2017, og det dukket opp mange ulike utfordringer administrativt også i 2019 for å få på plass denne organisasjonsformen. Det har gått med mye tid og påløpt ekstra kostnader, da det stadig har dukket opp ulike saker som må på plass for å kunne drive IHBR som eget juridisk selskap.

Påleggene fra arbeidstilsynet på rutiner er lukket. Påleggene som går på arbeidsforholdene og utforming av brannstasjonene er ikke lukket. Frosta og Verdal kommuner er de som er kommet lengst og har startet med ombygging og tilbygg for brannstasjonen, slik at pålegg kan lukkes. For Levanger er det fremdeles ikke blitt avklart når påleggene vil bli lukket. Levanger kommune har akseptert for fremdriftsplan for brannstasjonen. Det er startet opp med arbeidsgruppe innen IHBR, arkitekt og prosjektleder fra kommunene for å fremlegge mulighetsstudie for kommunestyret innen mars 2020.

Det ble gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse blant alle ansatte også i 2019, og denne viser at det meget gode arbeidsmiljø i IHBR og Frosta er som tidligere. Dette viser også igjen på lavt sykefravær. Det er gjennomført jevnlig møter med tillitsvalgte og verneombud også i 2019, og hvor mange saker har vært diskutert og løst. Det har også vært gjennomført to møter i AMU.

Et av de større problemene som må tas tak i 2020 er at IHBR ikke har et internkontrollsystem som fungerer tilfredsstillende. Systemet som kommunene bruker er ikke tilrettelagt for IHBR sin drift, og det er dermed ikke funksjonelt.

Det er gjennomført en ROS- analyse i regi av IHBR for Levanger og Verdal kommuner i 2018. Denne sammen med brannordningen ble behandlet og godkjent av styret februar 2019, og ble videresendt til kommunene.

Styret i IHBR består av 5 personer pluss brannsjef og har avholdt 7 styremøter i 2019.

1.2 Forebyggende

Forebyggende virksomheten står også overfor store utfordringen fordi man pga. ressursknapphet med vakante stillinger ikke kan utføre den mengde forebyggende arbeid som vurderes som nødvendig. Brannstudiet peker også på viktigheten av det forebyggende arbeidet. Den nye forebyggende forskrift gjeldende fra 1. januar 2016, medførte også en større arbeidsmengde på det forebyggende innen brann og redning.

Samtidig er avdelingen underbemannet med 1,8 årsverk, noe som gir store utfordringer på å klare de pålagte oppgavene. Når det samtidig kommer stadig tilleggsoppgaver fra det offentlig så tærer dette både ansatte og ressurser.

I budsjettet for IHBR er lagt inn midler, slik at planlegges å ansatte 1 person til på forebyggende høsten 2020

I den nye forebyggende forskrift er det vedtatt at alle fritidsboliger også skal ha regelmessig feiing og tilsyn. For kommunene levanger og Verdal har dette arbeidet pågått to år nå, og tilbakemeldinger fra eiere og brukere som har fått gjennomført tilsyn/ feiing er tilbakemeldingene overveiende positive. Feierne har også gjort en fremragende jobb med å tilpasse tilsynene i forhold til eieren.

Arbeidet med å registrere og å få en oversikt over antall fritidsboliger er startet opp for Frosta kommune. Det planlegges oppstart med tilsyn i fritidsboliger våren 2020.

1.3 Beredskap

Beredskapen får stadig nye pålagte oppgaver fra justisdep. og DSB, uten at det følger midler med slike oppgaver. Det som er kommet inn de siste årene er PLIVO (Oppgaver ved pågående livstruende vold) hvor brann skal øve og være klar sammen med politiet til innsats ved en trusselsituasjon. Videre er det kommet inn krav til at kommunene skal ha utstyr og nødvendig kompetanse for overflateredning, både til sjø og på vann/ elver. Det siste som nå er kommet inn er TAS, (tverretattlig opplæring i akuttmedisinsk samarbeid). Alle disse oppgavene i tillegg til allerede pålagte oppgaver krever kontinuerlig opplæring og vedlikehold, både hos mannskaper og utstyr. En ser også at helseoppgaver er en økende del av oppdragene til IHBR.

Oppstilling på skadested.

2.0 HMS

Innen brann og redning så er det å ha fokus på HMS og sikkerhet for de ansatte både for normale arbeidsoppgaver og ikke minst under unormale arbeidsoppgaver ved utrykninger veldig viktig. Det arbeides derfor hele tiden med å få til mest mulig sikkerhet for de ansatte.

For å kunne dokumentere rutiner og internkontroll må IHBR få på plass et fungerende internkontrollsystem i løpet av 2019. Da kommunenes IK-system ikke er tilpasset IHBR sin drift, så undersøkes det med andre aktører på hvordan dette kan løses.

2.1 Uhell med fravær

Hverken mannskaper i IHBR eller Frosta har hatt sykefravær på grunn av skade under innsats eller øvelser. Det har vært noen tilfeller til ulykker og nesten ulykker som har ført til forbedringstiltak.

Blant feierne har det vært ett uhell som førte til noe sykefravær etter fall fra stige. Egensikring og HMS tiltak for å forhindre fall er det fortsatt fokus på før feiersesongen 2020.

Det er gjennomført oppdateringskurs i fallsikring, og det er tilgjengelig fallsikringsutstyr til alle feierne, samt at samme utstyret er utplassert på mannskapsbilene.

2.2 Sykefravær

Sykefraværet er fortsatt lavt for brann og redning. Hoveddelen av de sykmeldte er blant deltid, og årsaken er ikke relatert til brannyrket.

Pr enhet	2017			2018			2019			Endring 17-19
	Total	1-16 d	16->	Total	1-16 d	16->	Total	1-16 d	16->	
IHBR	1,3 %	1,0 %	0,3 %	1,1	0,9	0,1	0,7 %	0,6 %	0,1 %	-0,6 %

Tabell 1. Oversikt sykefravær.

2.3 Arbeidsmiljøundersøkelse

Det ble også gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse i regi av BHT for alle ansatte i IHBR og Frosta i 2019. Som i 2018 var det en elektronisk undersøkelse som de ansatte kunne svare anonymt på gjennom ulike elektroniske medier.

Undersøkelsen viser at ansatte i IHBR og Frosta brannvesen har et meget godt arbeidsmiljø og er overveiende fornøyd med arbeidsplassen.

Resultatet viser også at det er en bedring i arbeidsmiljøet i forhold til 2018.

Det punktet som viser størst behov for bedring er tilbakemeldinger. Sette vil bli undersøkt nærmere hva som ønskes med tilbakemeldinger.

Tabell 2. Tabellen viser svarrespons

Svaret på undersøkelsen hvor 3 viser at alt er 100 % tilfredsstillende. Ved resultat på rundt 2 bør det settes inn tiltak.

I 2019 ble det også gjennomført en grundigere helseundersøkelse grunnet nye retningslinjer fra arbeidstilsynet. De ansatte blir sjekket for hørsel, syn, blodtrykk, kolesterol og pustekapasitet. Undersøkelsen blir utført etter arbeidstilsynets veiledning. I denne undersøkelsen som også tar vurderer risikoen for å få hjerte/ kar sykdom innen 10 år, blir det tatt utgangspunkt i Norrisk 2.

<https://nhi.no/skjema-og-kalkulatorer/kalkulatorer/diverse/norrisk-10-arsrisiko-for-kardiovaskular-dod/>

2.4 Ansatte

IHBR har tilsammen 59 ansatte, hvorav 18 heltidsansatte, resten er deltid. Frosta har 16 deltidansatte. Andel damer er fortsatt lav, kun 2 deltidansatt, 1 på Frosta og 1 i Verdal, selv om det forsøkes å rekruttere kvinner ved utlysninger. Styret består av 4 menn og 1 dame.

Det har kun vært 1 som har sluttet på Frosta grunnet aldersgrense. 1 person har permisjon på Frosta. 2 nye har blitt ansatt på Frosta, og 1 ny på Ytterøy.

2.5 Avvik fra arbeidstilsynet

Det har også i 2019 vært satt stort fokus på de avvikene som arbeidstilsynet gav på sitt tilsyn helt i slutten av 2016. De avvikene som gikk på det arbeidsrelaterte arbeidsmiljøet ble tatt opp sammen med avd. ledere, verneombud, hovedverneombud og representant fra BHT, og det ble utarbeidet en ROS analyse på det arbeidsrelaterte arbeidsmiljøet. På bakgrunn av denne ROS-analysen er det utarbeidet ulike instruksjoner og satt i verk tiltak, slik at de avvikene som arbeidstilsynet hadde på dette er lukket.

Det er videre gjennomført pålagt innkjøp av dobbelt sett av utrykningsklær, noe som har senket risikoen for arbeidsrelatert påvirkning av farlige stoffer.

Avvikene som går på bygningsmassen er også sett på. Her har brann sammen med representanter fra kommunene og BHT utarbeidet forslag til hvordan de avvikene kan lukkes. Til stasjonene på Frosta, Verdal og Ytterøy er det bevilget midler til oppgradering, men det gjenstår å få gjennomført tiltakene.

For stasjonene i Verdal og på Frosta er det satt i gang ombygginger som er planlagt ferdig våren 2020. For stasjonene i Levanger og på Ytterøy har kommunestyret vedtatt at det skal bygges nytt. Utredning for dette er planlagt med oppstart jan 2020.

Øvelse med mannskap fra Frosta på varm røykdykking.

3.0 Økonomi.

Økonomien har vært utfordrende for IHBR og Frosta de siste årene, i form av økte utgifter til nødnett og 110-sentral, videre ble det ikke vedtatt budsjettet for IHBR i 2018.

Regnskap for IHBR viser at det har vært jobbet godt med å holde utgiftene nede, og at det derfor ikke har blitt noen økning i utgiftene etter at IHBR ble egen juridisk enhet.

For IHBR kom regnskapet ut med 2.2 mill. i regnskapsmessig merforbruk for 2019. Det har hele året blitt rapportert å bli ett underskudd på 1,5 mill., men amorteringen på pensjonsutgifter slo veldig ut når regnskapet ble oppgjort. Pensjons amorteringen ble på 660.000,-

Videre ble det meldt inn til økonomisjefene i kommunene at det var ønskelig at ekstra engangsutgifter til verneutstyr på til sammen 700.000,- skulle føres på investering. Dette er ikke gjort. Det kom også en faktura på 250.000,- til kommunene på IUA samarbeidet som ble belastet IHBR.

Hovedsaken til underskuddet er at budsjettet/ rammen for IHBR ikke har vært i henhold til forventede utgifter for IHBR, samt ekstra utgifter på pensjon og for IUA til kommunene. Pålegg fra arbeidstilsynet har også medført en økning i driftsutgiftene for å oppfylle kravet til personlig verneutstyr. I budsjettet for 2019 var det heller ikke justert eller tatt hensyn til hvilke utgifter som IHBR har fått som egen juridisk enhet.

For Frosta kommune så viser regnskapet til beredskap og forebygging at det har kun vært et lite merforbruk på under 100.000,-.

Nødnett er og blir en kostnad som hverken kommunene eller IHBR har noen mulighet til å påvirke. Kostnadene for bruk av nødnettet øker for hvert år. Det er også planlagt utskifting av kostbart utstyr på nødalarmsentralene som vil føre til økte kostnader.

Selvkostområdet til IHBR viser at det brukes ca. 450.000,- av fondet i 2019, hovedsakelig er dette utgifter til økte pensjonsutgifter. Feierfondet vil dermed være på rundt 54.000,- ved utgangen av 2019. det må derfor påregnes en høyere avgift fra 2021.

Feierbudsjettet til Frosta viser et lite overskudd. Det regnes også med at tilsyn/ feiing av fritidsboliger vil bli iverksatt våren 2020, noe som også vil øke inntektene.

Godkjent regnskap legges frem for styret i IHBR. For Frosta følger regnskapet teknisk, og blir lagt frem for kommunestyret.

INNHERRED BRANN OG REDNING 2019

Note 3 - Regnskapsmessig merforbruk før avregning

Regnskapsmessig merforbruk 2019 2 206 275,97

Merforbruket er fordelt slik:

Levanger 1 665 032,00

Verdal 541 733,00

INNHERRED BRANN OG REDNING 2019

Økonomisk oversikt - drift					
	Noter	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Driftsinntekter					
Andre salgs- og leieinntekter		7 655 252,13	7 375 000,00	7 375 000,00	9 349 428,84
Overf. med krav til motytel	3, 7	27 406 062,87	25 584 884,00	25 584 884,00	25 811 821,83
Sum driftsinntekter		35 061 315,00	32 959 884,00	32 959 884,00	35 161 250,67
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	1	20 888 968,08	19 973 000,00	19 973 000,00	20 205 264,68
Sosiale utgifter	1, 5	5 415 464,13	6 626 728,00	6 626 728,00	5 398 906,89
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		4 908 911,45	3 016 372,00	3 016 372,00	4 589 790,42
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		3 535 177,38	2 995 000,00	2 995 000,00	3 981 185,43
Overføringer		720 993,61	548 784,00	548 784,00	446 461,45
Sum driftsutgifter		35 469 514,65	33 159 884,00	33 159 884,00	34 621 608,87
Brutto driftsresultat		-408 199,65	-200 000,00	-200 000,00	539 641,80
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		4 126,00	-	-	4 524,89
Sum eksterne finansinntekter		4 126,00	-	-	4 524,89
Finansutgifter					
Renteutgifter		2 557,39	-	-	5 938,70
Sum eksterne finansutgifter		2 557,39	-	-	5 938,70
Resultat ekst. fin.transaksjoner		1 568,61	-	-	-1 413,81
Netto driftsresultat		-406 631,04	-200 000,00	-200 000,00	538 227,99
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av bundne fond	2, 6	447 666,04	200 000,00	200 000,00	321 524,54
Sum bruk av avsetninger	2, 6	447 666,04	200 000,00	200 000,00	321 524,54
Overført til investeringsregnskapet	8	41 035,00	-	-	37 755,00
Avsatt til bundne fond		-	-	-	821 997,53
Sum avsetninger		41 035,00	-	-	859 752,53
Årets mer/mindreforbruk	3, 7	-	-	-	-

Tabell 3. Viser IHBR's regnskap 2019

Brannvern

60 FROSTA KOMMUNE (2020) - År/Periode 2019 1 - 13

09.03.2020

	Regnskap 2019	Buds(end) 2019	Budsjett 2019
Sum inntekter	-348.037,24	-78.500	-78.500
Sum ansvar: 4520 Brannvern	2.534.756,61	2.469.482	2.453.682
TOTALT	2.534.756,61	2.469.482	2.453.682

Tabell 4. Viser Frosta brannvesen sitt regnskap 2019

3.1 Utsikter fremover.

IHBR tok helt i slutten av 2019 i bruk et nytt og tilpasset HMS-system. Dette vil i løpet av 2020 bli tilpasset og tatt i bruk i hele organisasjonen. Løpende vurderinger på hvordan mannskap kan beskyttes mest mulig mot giftige stoffer gjøres kontinuerlig. At både Frosta og Verdal kanta i bruk tilpassede lokaliteter i brannstasjonen i 2020, vil også hjelpe på for beskyttelse.

For alle tre kommunene er det lagt inn planlagt utskifting av kjøretøy og beredskapsutstyr i investeringsplaner, da det flere brannbiler bør skiftes i løpet av en kommende 5 års periode.

Ekstra utgifter til nødnett grunnet oppgradering av utstyr på nødalarmsentralene, vil også komme. Hva dette vil koste kommunene/ IHBR eller når det vil komme er usikkert, men det må påregnes betydelig utgifter i løpet av 2020 -2022.

Trafikkulykke

4.0 Ulike oppgaver

4.1 Ytterøy

Mannskapene på Ytterøy har ikke hatt de store utfordringene i 2019, og hovedoppdragene er helserelatert. Det største problemet er å få rekruttert nye mannskap. Per 31.12.2019 er det en mann i manko, og flere går av med pensjon innen noen år.

Etter pålegg fra arbeidstilsynet må det bygges ny brannstasjon på Ytterøy. Det er ikke avklart plassering av denne, men Levanger kommune arbeider med alternativer. Levanger kommune har gitt tilbakemelding til arbeidstilsynet at denne skal være påbegynt og ferdigstilt i 2021.

I 2019 var det ingen øvelsesobjekt på Ytterøy. Mannskapene må derfor reise til Levanger for å gjennomføre pålagte varme røykdykk.

Ytterøy brannstasjon

4.2 Frosta

Frosta kommune sin avtale om branntjenester med Innherred brann og redning er kun gjeldende for 1 år, men ble forlenget også for 2020 helt på slutten av 2019. Avtalen gjelder nå kun for 2020, da Frosta kommune ønsker å se på ulike alternativer for brann og redningstjenesten og å bestemme seg for hvordan de ønsker å ha denne tjenesten i fremtiden.

For å få til en mest mulig fornuftig drift av IHBR og Frosta kommune sitt brannvesen, er brannsjefens anbefaling at også Frosta kommune blir en del av IHBR. Da vil bl.a. HMS og IK systemer bli like. Dette er en stor utfordring i dag å vedlikeholde og samkjøre flere HMS og IK systemer.

Frosta brann og redning får stadig flere og flere helseoppdrag, dette viser også godt igjen på statistikken. Det er samtidig et godt samarbeidet med hjemmetjenesten ved alarmer som går på helseoppdrag.

Etter flere år med problemer med mannskapsbilen til Frosta så bevilget kommunestyret midler til innkjøp av ny mannskapsbil i 2017. Denne ble levert og tatt i bruk sommeren 2019.

Ny brannbil levert til Frosta 2019.

Etter å ha fått avvik fra Arbeidstilsynet på lokaliteter bl.a. for å ikke ha gode skiller mellom rein og skitten sone er det utarbeidet forslag til ombygging og tilbygg på brannstasjonen. Dette er også vedtatt av Frosta kommunestyre. Forventet ferdigstillelse er i løpet mars 2020.

4.3 Ulike oppgaver -samarbeid

Det har i mange år vært avtale mellom IHBR og sykehuset i Levanger om opplæring av ansatte. I 2019 var ikke IHBR ansvarlig for dette, men det er planlagt at IHBR i 2020 skal gjennomføre brannvernopplæring for alle ansatte.

RS- helse og politi

IHBR har sammen med politiet og helse videreført avtalen med redningsselskapet for bruk av RS-båten som er plassert i Levanger. Denne kan brukes ved akutt beredskap når det er fare for liv eller verdier.

Samarbeid andre kommunale etater.

Brann har stadig dialog med andre etater innen våre kommuner, og forsøker samtidig å få utviklet dette samarbeidet enda bedre. For den vanlige innbygger så tror gjerne denne at når en etat får melding om noe, så før øvrige etater samme melding, men dette viser seg ofte å ikke stemme. Det er viktig å opprettholde og å utvikle enda bedre samarbeid mellom de kommunale etatene.

Samarbeid med boligbyggelag

IHBR har vært i dialog med boligbyggelag for å kunne heve brannsikkerheten i borettslag. Det er blitt holdt informasjonsmøter, befaringer i ulike borettslag, med spesiell fokus på manglende brannskiller.

Samarbeid med industrivern

Det har i løpet av året vært gjennomført øvelser og samarbeid om ulike prosjekter sammen med forskjellige industrivernpliktige bedrifter i våre kommuner.

Øvelse med industrivernet på Kværner.

5.0 Forebyggende avdeling

Det har vært bra aktivitet på forebyggende avdeling i løpet av året.

Avdelingen har gjennomført lovpålagte forebyggende oppgaver i.h.h.t oppsatt plan.

Avdelingen har deltatt på ulike aksjoner for å forebygge brann, som er i .h.h.t til intensjonen i den nye forebyggende forskrift.

5.1 Spesielt tilsyn/særskilte brannobjekter

Et særskilt brannobjekt er alle typer brannobjekter som er omfattet av brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 og er oppdelt i følgende 3 kategorier:

- a) Brannobjekter hvor brann kan medføre tap av mange liv.
- b) Brannobjekter som ved sin beskaffenhet / virksomhet antas å medføre særlig brannfare eller fare for storbrann med samfunnsmessige konsekvenser.
- c) Brannobjekter med særlig kulturhistorisk verdi.

Det er hvert enkelt brannvesen (tilsynsmyndighet v/ brannsjefen) å bestemme objektets status som særskilt brannobjekt.

Totalt gjennomført tilsyn i 117 særskilte brannobjekt i 2018

Gjennomførte tilsyn Levanger.

A-objekt:43 B-Objekt:2 C –objekt: 0

Gjennomførte tilsyn Verdal

A-objekt: 39. B-Objekt: 3. C –objekt: 0.

Gjennomførte tilsyn Frosta.

A-objekt: 5 B-Objekt: 1 C –objekt: 0

Det er videre utført 15 tilsyn etter lokal forskrift, 2 samordnede tilsyn med DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap), samordnede tilsyn/ fellesaksjon med eltilsynet for å se på brannrisiko i innkvartering for sesongarbeider i landbruket. I år rettet mot Levanger og Verdal kommune.

5.2. Ulike aktiviteter

Felles tilsynsaksjoner med andre tilsynsetater.

Planleggingsmøte Steinkjer 12/2 om felles aksjon for tilsyn 2019. Arbeidstilsynet stod for innkalling og avholdt møtet. Det ble avklart hvilke objekt som skulle prioriteres.

I vårt distrikt ble Tine meierier på Verdal vurdert som aktuell da NSO ønsket tilsyn der, og ønsket brannvesenet med på laget under kontrollen.

Det var i 2019 en samling av Tilsynsetatene den 24-25. september i Kristiansund, hvor det ble tatt opp aktuelle tema. Vi fikk også vite om at det blir en omorganisering av Arbeidstilsynet fra 1.jan 2020 år. Vi blir da med i region fra Alta til Midt-Norge

Komfyrvaktkampanjen 13.02.2019

IHBR deltok også i år og sørget for å spre brosjyremateriell og plakater til forhandlere som selger slikt sikkerhetsutstyr. IHBR var innom følgende forhandlere i sitt distrikt: Elkjøp, Power, Elman, NTE og Caverion.

Aksjon brannsikring av hybler for studenter.

Egen «Stand» på Universitetet Nord 19. og 20. August 2019.

I forbindelse med skolestart på Universitet Nord på Røstad, så var Innherred brann og redning på egen «stand» for å gi branninformasjon og utdeling av brosjyrer om brannsikkerhet for studenter. Det ble satt fokus på brannvarsling, fremkommelige rømningsveier og tilgjengelig slokkeutstyr i studenthybler. Bjørnis-maskotten ble med på dag 2 sammen med personell fra forebyggende og beredskapsavdelingen.

” Aksjon boligbrann, sammen med røykvarslerens dag 1. desember 2019”

Brannvesenet har deltatt i den landsomfattende ” Aksjon boligbrann” den 29.11.19, hvor personell fra forebyggende avdeling, feiervesenet og beredskapsavdelingen hadde «stand» på Magnet kjøpesenter på Levanger, Bobby og Amfi på Verdal og Frostasenteret på Frosta.

Samtidig ble også Røykvarslerens dag 1. des markert. Den var i 2019 på en søndag og ble derfor gjennomført fredag 29.11.19. Dette er et samarbeid mellom DSB, Norsk brannvernforening, Gjensidige forsikring, Elkjøp, det lokale el-tilsynet og Innherred brann og redning.

Stand ble gjennomført i Levanger, Verdal og Frosta. Utdeling av batteri til røykvarslere, informasjon i form av brosjyre om brannsikring, samt samtaler med innbyggere.

Brannøvelser ved ulike helseinstitusjoner og borettslag. Foredrag o.l.

Det har blitt gjennomført diverse brannøvelser igjennom året. Dette er et godt samarbeid hvor både forebyggende, beredskap og feieravdelingen er involvert

Risikoutsatte grupper/Trygg Hjemme/brann forebyggende prosjekter.

Det ble mai/juni mnd. gjennomført i samarbeid med DLE (det lokale el-tilsynet) og Innherred brann og redning totalt 21 tilsynsbesøk i boenheter for sesongarbeidere i Verdal og Levanger kommune. Dette var en videreføring av dette samarbeidsprosjektet som startet opp på Frosta kommune i fjor og som satte søkelyset på sesongarbeidere og brannsikkerheten i boforhold. Sesongarbeidere som bor i Norge en kortere eller lengre periode er en risikoutsatt gruppe som det er viktig å få kartlagt brannsikkerheten hos.

Trygg hjemme har blitt fulgt opp på de henvendelser man har fått igjennom bekymringsmeldinger, men IHBR har pr. i dag ingen ressurs eller koordinator på dette området opp mot helsesektoren.

Det har vært en samling i Trygg hjemme-forumet på Kimen i Stjørdal den 21. november.

Avdelingsmøter forebyggende.

Det har vært avholdt 4 avdelingsmøter på forebyggende i løpet av året.

Åpen dag på brannstasjon lørdag 22 sept. (Brannvernuka 38)

Det ble som tidligere år åpen dag på brannstasjon på

Levanger/Verdal/Frosta/ Ytterøy. Barn og voksne fikk besøke brannstasjonen og prøve seg på både brannslukking, tur med brannbil, og rebusløype med brannforebyggende spørsmål. Det ble trukket ut noen heldig vinnere som fikk premie.

Brannstasjonene var veldig godt besøkt og nytt av året var at Bjørnis dukket opp som ett av høydepunktene for både små og store. Alle ville ha en bamseklem av Bjørnis.

Representant fra If forsikring deltok denne dagen og delte ut reflekser o.l

Bjørnis-prosjekt./Arrangement/Aktivitet i barnehager/Utdeling av Bjørnis bamser.

Innherred brann og redning har ett veldig godt samarbeid med alle barnehagene i kommunene hvor Bjørnis er trygghetsskaperen og formidleren om branntrygghet i hverdagen. Bjørnis er hovedfiguren i ett eget brannundervisningsopplegg for barnehagene, som erstatter det gamle undervisningsopplegget med Eldar og Vanja. Bjørnis-undervisningsopplegget er landsdekkende i regi av Norsk brannvern Forening som har utarbeidet dette gratis undervisningsopplegg til barnehagene.

I løpet av året så har **213** barn i barnehagene i kommunene Levanger, Verdal og Frosta tatt med seg Bjørnis hjem og foretatt sikkerhetssjekken i hjemmet sammen med sine foreldre. Dette tror vi er med på å øke tryggheten for barna m.h.p tidlig varsling i tilfelle brann, trygge rømningsforhold og sist men ikke minst at det er avtalt møteplass for barna og de voksne om det skulle oppstå en brann i hjemmet.

IHBR har fortsatt 4 Bjørnis-sekker som lånes ut til de barnehagene som ikke har kjøpt sin egen sekk med innhold.

I samarbeid med Bjørnis-koordinatorene I TBRT og Firesafe overleverte Innherred brann og redning den 29/1-2019 en elektrisk Bjørnis bil til barneavdelingen på sykehuset.

Bjørnis bilen ble veldig populær blant barna og mange ville sitte oppi og kjøre seg en tur i korridorene.

Innherred brann og redning klarte i godt samarbeid med næringslivet å få sponset egen Bjørnis-maskott. Bjørnis sin første arbeidsdag ble 21.mai. Rikard Heimen og Annette Nergård som er Bjørnis-koordinatorene I TBRT foretok overrekkelsen som ble «streamet» live på Bjørnis sin facebook side. Bjørnis ble veldig godt mottatt av sine nye arbeidskolleger i IHBR og gledet seg veldig til å arbeide med det brannforebyggende arbeidet i åra fremover.

Bjørnis har deltatt på følgende arrangement i løpet av året:

- Bjørnis gir den 29/1-19 sammen med sponsorer en el-bil i gave til barneavdelingen på sykehuset.
- Arrangement LFK på barnas dag 21/6-19.
- Åpen dag med Bjørnis på Hojem gård på Frosta. Visning av Frosta sin ny brannbil.
- Stand på Universitet Nord sammen med Bjørnis den 19 og 20/8-19. Utdeling av ca. 300 sikkerhetsbrosjyrer til studenter og utdeling av røykvarsler batteri. Oppfordring til studentene å sjekke brannsikkerheten der de bor i studietida.
- Boksignering av Bjørnis bøker på Norli bokhandel 13/9-19
- Åpen dag på brannstasjon i Levanger og Verdal den 21/9-19
- Åpen dag på Ytterøya brannstasjon den 25/9-19
- Bjørnis besøker barneavdelingen på sykehuset den 4/12 og gir i julegave 2 sett med Bjørnis bøker.

Bjørnis bamser er plassert på alle brannbilene på Levanger, Verdal, Ytterøy og Frosta. I 2019 har det vært utdelt 6.stk Bjørnis-bamser. Bjørnis utdeles til barn som har vært utsatt for brann eller ulykker.

Bjørnis i full størrelse på Universitet på Røstad, og informere om brannsikkerhet for studenter.

Kurs i varme arbeider. Teori og slukkeøvelse.

Det har blitt gjennomført 2 kurs i varme arbeider

Skoleelever på utplassering

Det var utplassert 1 skolelev fra 10-klasse i 2019. Han fikk være med på daglige gjøremål i beredskapsavdelingen, forebyggende avdeling og i feiervesenet.

I tillegg fikk han være med som observatør på brannøvelse på Trønderhallen.

Levangermartnan / marsimartnan.

Blålysetatene (brann/politi/ambulanse) har hatt stand i sentrum under Levangermartnan. Utdeling av sjekkliste på brannsikkerheten i hjemmet.

Omvisning på brannbiler, tur med lift, ambulanse og politibil m.m

Kontroll av utsalgssteder for fyrverkeri

Det ble gjennomført kontroll i utsalgssteder den 27.des. og 28.des (totalt 17.stk), som

Bekymringsmeldinger vedr. brannsikring

Forebyggende avdeling har som tidligere år fått en del henvendelser og bekymringsmeldinger fra publikum om dårlig brannsikkerhet og boforhold, som er blitt fulgt opp i godt samarbeid med byggesak.

Når det oppdages bruksendringer av bygg og ulovlig bruk så henvises det til å ta kontakt med byggesak for godkjenning av bruk etter plan- og bygningslovgivningen.

Branntekniske rådgivere innom for å diskutere branntekniske løsninger.

Branntekniske rådgivere vært innom for å diskutere brannsikring på en del større byggeprosjekt, i tillegg til korrespondanse på mail og på telefon

Oppsummering:

Avdelingen har gjennomført lovpålagte forebyggende oppgaver i.h.h.t oppsatt plan. Avdelingen har deltatt på en rekke ulike aksjoner og ulike prosjekter for å forebygge brann, som er i.h.h.t til intensjonen i den nye forebyggendeforskriften.

6.0 Feiervesenet

Feiervesenet har i 2019 i hovedsak utført feiing og tilsyn av fyringsanlegg i private eneboliger og fritidsboliger i Levanger, Verdal og Frosta kommune. Ved tilsynet har det i tillegg til kontroll av fyringsanlegget blitt informert og sjekket om det er fungerende røykvarslere, tilstrekkelig med sløkkeapparater og tilgjengelige rømningsveier i byggene.

Totalt antall registrerte skorsteiner i private boliger og fritidsboliger i alle tre kommunene var pr. 31.12.2019, 18200 stk. Det ble varslet/utført 3350 feiinger i Verdal kommune, 3950 i Levanger kommune og 920 i Frosta kommune. Målsettingen for 2019 var å få utført feiing på totalt 7300 røykløp i alle tre kommunene, dette antallet ble oppnådd.

I Verdal ble det varslet/utført 1220 tilsyn i private boliger, i Levanger varslet/utført 1360 tilsyn og på Frosta ble det utført/varslet 380 tilsyn. Alt dette arbeidet (både feiing og tilsyn) ble utført ut ifra en risikovurdering av hvert enkelt fyringsanlegg og boenhet.

Lovpålagt feiing og tilsyn av fritidsboliger har pågått hele 2019 i Levanger og Verdal kommune. I løpet av året har det blitt utført 760 tilsyn i fritidsboliger, i hovedsak i områdene Vulusjøen, Tomtvatnet, Vera og Sandvika.

I Frosta kommune har vi ikke startet opp med tilsyn og feiing av fritidsboliger ennå. Våren 2019 ble det utsendt infoskriv til alle registrerte eiere av fritidsboliger på Frosta. Vi informerte om planlagt oppstart i løpet av 2020, i tillegg ønsket vi tilbakemelding fra eierne om vi hadde riktig informasjon om fritidseiendommene. Det ble i tillegg arrangert et informasjonsmøte på Frosta i juni 2019, der hytteeierne hadde mulighet til å delta. Vi har mottatt tilbakemeldingsskjema fra ca. 1/3 av hytteeierne. Pr. 31.12.2019 er det registret ca. 4000 fritidsboliger i Levanger, Verdal og Frosta.

I løpet av 2019 ble det registret utrykninger til totalt 15 meldte pipebranner, 9 i Levanger, 5 i Verdal og 1 på Frosta.

Pr. 31.12.2019 er antallet ansatte i feieravdelingen 9 mann. 1 fagansvarlig, 7 feiersvenner og 1 praksiskandidat. 1 ansatt (praksiskandidat) tok svennebrevet i feierfaget våren 2019.

I tillegg til lovplågt feiing og tilsyn i private boliger og fritidsboliger, har feiervesenet bidratt på Aksjon boligbrann, montering/demontering av trygghetsalarmer, deltatt på informasjonsmøter om forbud mot oljefyring, boligmessia på Verdal og informert innbyggerne om generell brannsikkerhet ved henvendelser.

Det har blitt avholdt 6 avdelingsmøter i feiervesenet i løpet av året.

7.0 Beredskapsavdelingen

7.1 Generelt

2019 var et normal år for beredskapsavdelingen i IHBR og Frosta Brann og Redning med aktiviteter og øvelser.

Mannskapene har gjennomført øvelsene med god lagånd og innlevelse. Vi har i løpet av dette året også fått tilgang til forskjellige objekter for å gjennomføre realistiske og gode røykdykker- og brannøvelser for mannskapene på alle brannstasjoner. I løpet av 2019 ble det også bestemt nybygging, oppgradering/utbygging av alle brannstasjonene i IHBR.

Brannstasjonene i Verdal og i Frosta utbygges og ombygges. Arbeidene startet i løpet av høsten og tar sikte på å være utført i løpet av februar/mars 2020.

IHBR har sammen med Stjørdal Brann og Redning vært med å arrangere grunnkurs deltid, som gikk på Stjørdal. IHBR stilte med 3-4 instruktører. IHBR stilte med fem elever. Elevene var meget godt fornøyd med kurset, en ros til alle instruktører for vel gjennomført kurs.

Kjøretøyer:

I 2019 ble det levert helt ny mannskapsbil til Frosta med one seven slukkeanlegg. Bilen som ble levert er en Scania fra Rosendal AS, til stor glede for mannskapene i Frosta som endelig fikk noe nytt.

Det ble også levert ny tankbil til Levanger. Nytt chassis Volvo, men brukt melktank i syrefast stål på 15000 l. Bilen ble oppbygd lokalt i kommunen, hos RITEK AS. Den gamle tankbilen ble solgt.

Ny tankbil Levanger

Det er brukt betydelig midler på vedlikehold på de eldste kjøretøyene, L-3.1 og L-3.4.

Det er også anskaffet to nye tilhengere, en på L1 og en på L2. Hengeren til L2 er en skaphenger som skal innredes med hyller for slanger og utstyr.

Prosjekt ny lift ble påbegynt i høst og skal være klar i løpet av februar 2020.

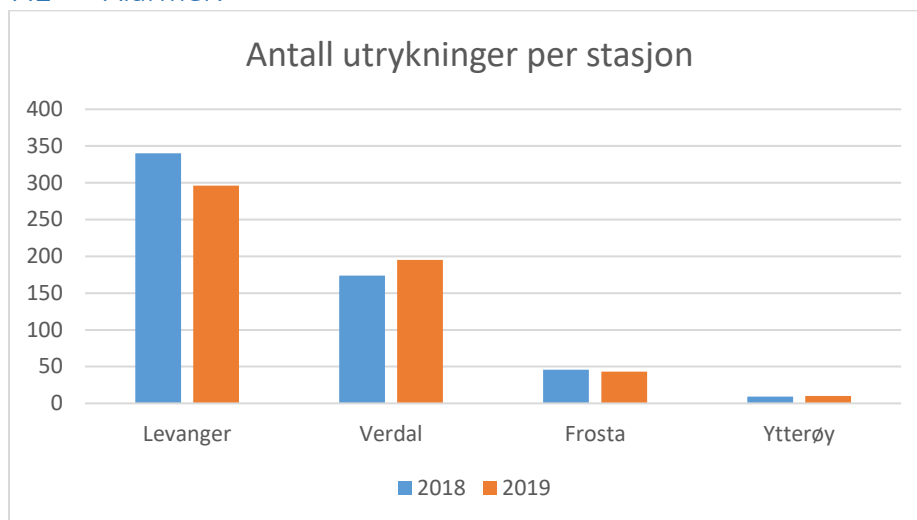
Mannskap:

Når det gjelder mannskapene, så er det i dette året ingen som har sluttet eller begynt på Levanger eller Verdal.

På Ytterøy har vi fått en ny mann i 2019.

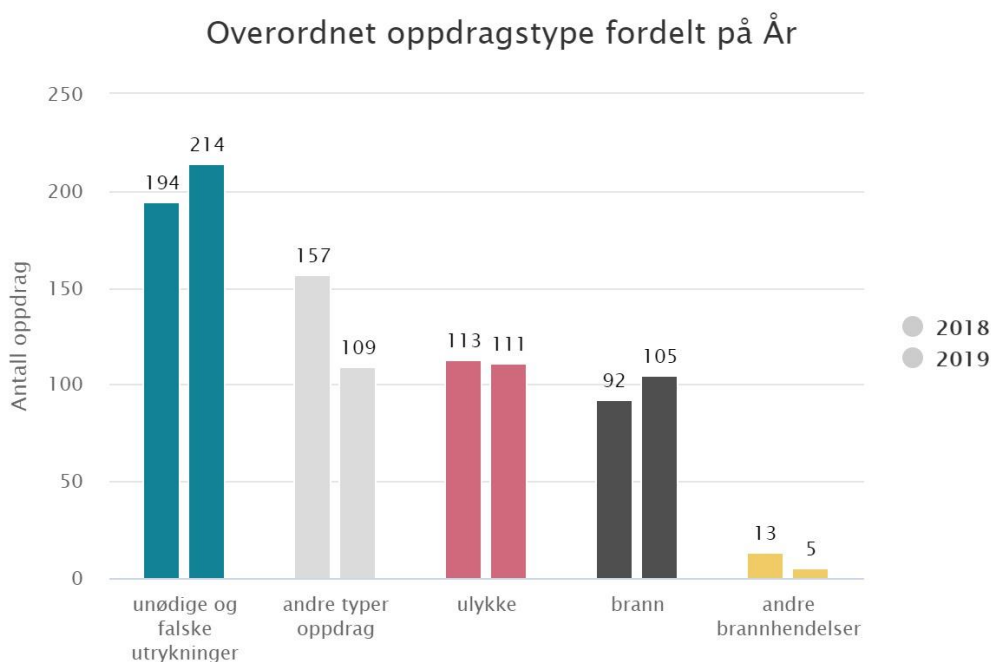
På Frosta har vi to som har permisjon og en av Ul'ene har sluttet for aldersgrensen.

7.2 Alarmer:

Tabell 5. antall utrykninger per stasjon i 2018 og 2019

Det har vært en nedgang på 25 alarmer/utrykninger i forhold til 2018. I Verdal ble det en økning 2019, etter tidligere års nedgang på 21 alarmer/utrykninger. For Levanger sin del ble det en markant nedgang, dette skyldes i hovedsak nedgang i beredskapsoppdrag, i form av mottak av helikopter på sykehuset.

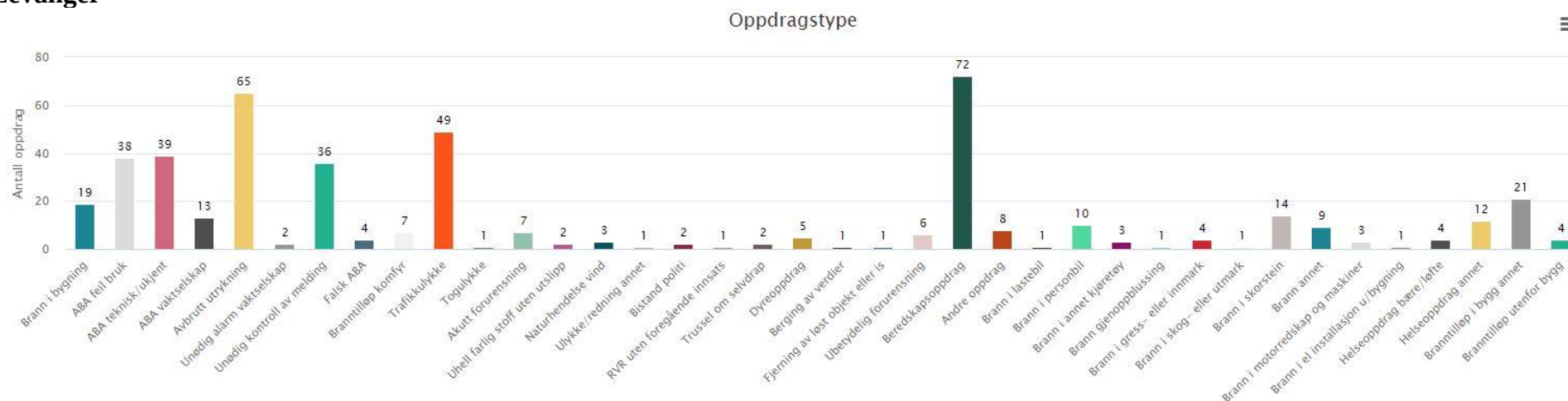
Tabell 6. Hoved oppdragstyper for 2018 og 2019.

I det store bilde så er det posten, unødige og falske alarmer, som fortsatt er stor, totalt 214 alarmer. Det er en økning med 20 alarmer. Her må det fortsatt jobbes mer opp imot bygningseierne og brukerne. Når det gjelder branner er det også en økning på 13 utrykninger som er til bekymring. Andre brannhendelser har en nedgang på 8 utrykninger. Dette kan være utrykninger som nå er kommet som branner.

Ulykker holder seg stabilt, mens andre type oppdrag viser en markant nedgang. Dette skyldes i hovedsak reduksjon i antall helikopter landinger på sykehuset.

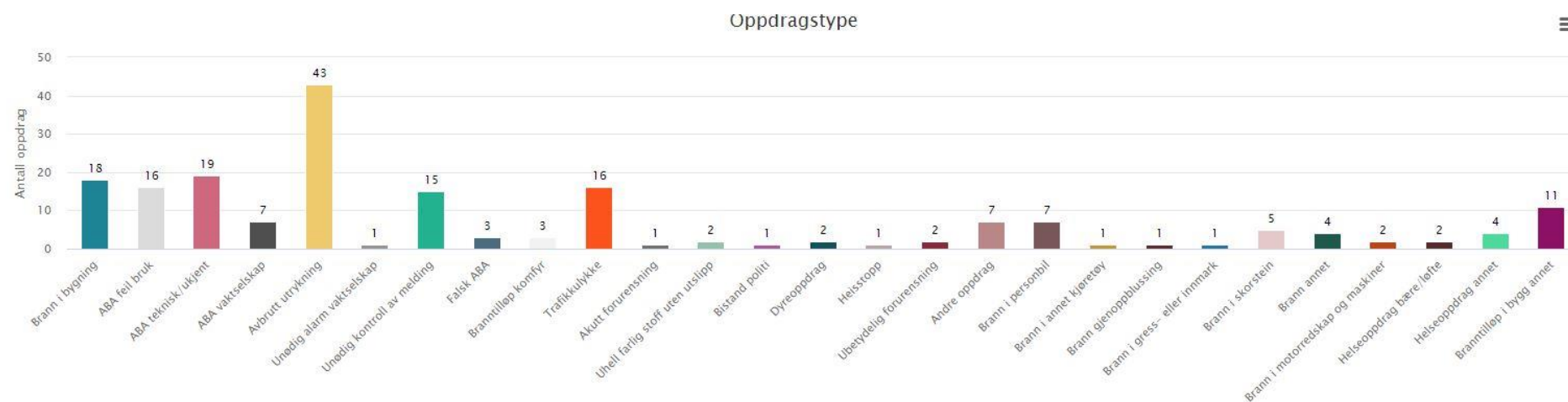
7.3 Alarmer 2019

Levanger

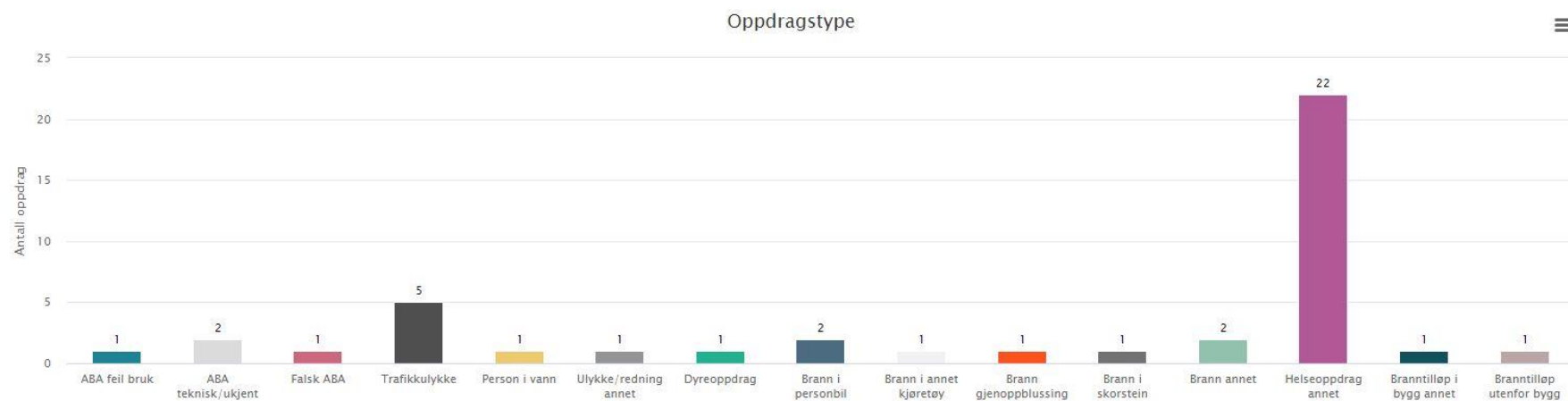
Tabell 7. Oversikt over oppdragstyper fra Levanger stasjon. (Beredskapsoppdrag er hovedsakelig mottak av helikopter på sykehuset)

Verdal

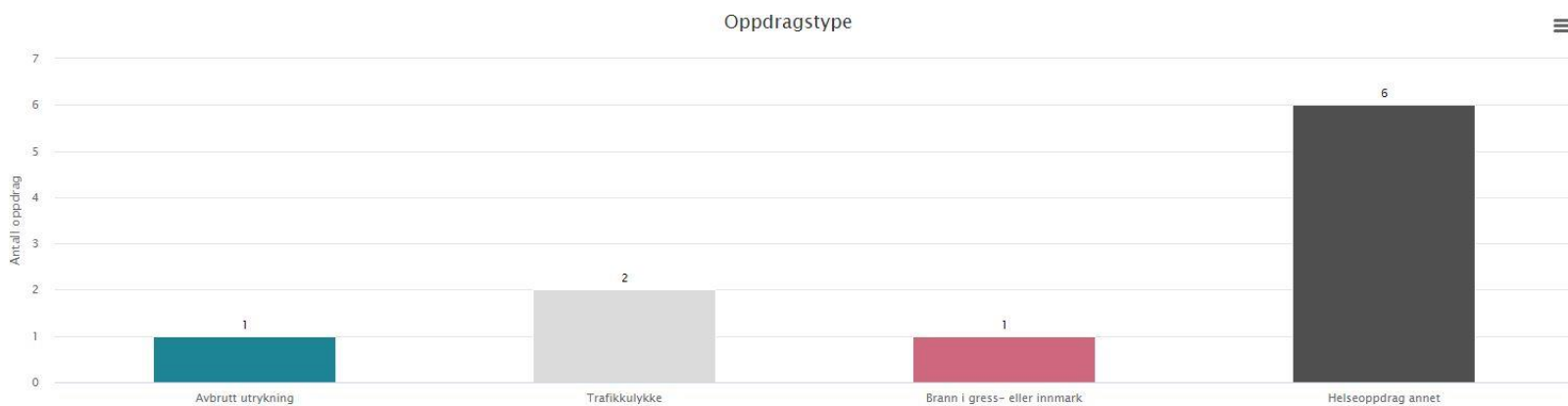
Tabell 8. Oversikt over oppdragstyper fra Verdal stasjon.

Frosta

Tabell 9. Oversikt over oppdragstyper fra Frosta stasjon

Ytterøy

Tabell 10. Oversikt over oppdragstyper fra Ytterøy stasjon

8.0 Satsingsområdet 2020

- Ha fokus på sikkerhet for alle ansatte.
- Ha fokus på rein og skitten sone, at mannskap blir minst mulig utsatt for brannrøyk
- Ha fokus på risikoutsatte grupper og brannrisiko.
- Holde opp tilsyn/ kurs/ undervisningsaktiviteten
- Få redusert antall unødig alarmer/ utrykninger.
- Få gjennomført utrykningsleder kurs på de brannkonstablene som trenger det.
- Gjennomføre øvelser og opplæring i henhold til planer.

Branntilløp i seng

Silje H. Sjøvold - Endelig uttreden av folkevalgte verv pga flytting

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2020/1643 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	14.05.2020	72/20
Kommunestyre	25.05.2020	52/20

Saksprotokoll i Formannskap - 14.05.2020 - 72/2020

BEHANDLING:

Silje Sjøvold fremmet på vegne av SP/MDG/H/FRP følgende forslag til pkt. 3 og 4: Knut Snorre Sandnes og pkt. 5 Mona K. Rømuld

SP v/Anne Grete Valbekmo fremmet følgende forslag til pkt. 6:

«Det velges ikke ny vigsler da man anser at det ikke er et behov».

Votering:

Pkt. 1 – enstemmig.

Pkt. 2 – enstemmig.

Pkt. 3 – enstemmig.

Pkt. 4 – enstemmig.

Pkt. 5 – enstemmig.

Pkt. 6 – enstemmig.

INNSTILLING:

1. Kommunestyret tar melding om flytting til etterretning. Silje H. Sjøvold har rett til å tre inn i sine verv igjen om hun flytter tilbake til kommunen innen 15.05.2022.
2. Knut Snorre Sandnes rykker opp som fast medlem i kommunestyret for partiet Høyre.
3. Nytt medlem i formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret: Knut Snorre Sandnes.
4. Nytt medlem i utvalg for klagesaker: Knut Snorre Sandnes
5. Nytt medlem i representantskapet for Innherred Renovasjon IKS: Mona Kristin Rømuld.
6. Det velges ikke ny vigsler da man anser at det ikke er et behov.

Rådmannens innstilling:

7. Kommunestyret tar melding om flytting til etterretning. Silje H. Sjøvold har rett til å tre inn i sine verv igjen om hun flytter tilbake til kommunen innen 15.05.2022.
8. Knut Snorre Sandnes rykker opp som fast medlem i kommunestyret for partiet Høyre.

9. Nytt medlem i formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret:
10. Nytt medlem i utvalg for klagesaker:
11. Nytt medlem i representantskapet for Innherred Renovasjon IKS:
12. Ny vigsler:

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Silje H. Sjøvold har i epost datert 29.04.2020 meldt i fra om at hun flytter i fra kommunen 15.05.2020.

Kommunelovens § 7-9 første ledd sier:

«En folkevalgt som ikke lenger er valgbar til et folkevalgt organ, trer endelig ut av organet. En folkevalgt som er registrert som utflyttet fra kommunen eller fylkeskommunen, og derfor ikke lenger er valgbar, kan likevel tre inn igjen til vervet hvis han eller hun flytter tilbake igjen innen to år».

I kommentarutgaven står:

«Ved registreringspliktig flytting fra kommunen/fylkeskommunen er også hovedregelen at en person trer endelig ut av de vervene som omfattes av § 7-2 første avsnitt. Dersom vedkommende blir registrert tilbakeflyttet i løpet av en toårsperiode etter registrert utflytting, følger det imidlertid av bestemmelsen her at han/hun trer inn i vervet igjen. Med mindre det da foreligger grunnlag for fritak, må en slik gjeninntreden ikke bare anses som en rett, men som en plikt for vedkommende.»

Dette betyr at Silje H. Sjøvold ikke er valgbar etter 15.05.2020 og trer endelig ut fra sine folkevalgte verv, men med rett og plikt til å gjeninntre om hun flytter tilbake innen 15.05.2022.

Silje H. Sjøvold er innvalgt i følgende:

Medlem i kommunestyret for partiet Høyre.

Og innvalgt på fellesliste SP/MDG/H/FRP i følgende utvalg:

- Medlem i formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret
- Medlem i utvalg for klagesaker
- Medlem i representantskapet for Innherred Renovasjon IKS
- I tillegg oppnevnt som vigsler som en av to folkevalgte.

Formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret har følgende medlemmer fra felleslisten SP/MDG/H/FRP:

Medlemmer

1. Pål Sverre Fikse (SP)

Varamedlemmer:

- 1.

2. Anne Grete Lervik Valbekmo (SP)
3. Karl Bernhard Hoel (SP)
4. Einar Olav Larsen (SP)
5. Siri-Gunn Vinne (SP)
6. Silje Heggdal Sjøvold (H)

2. Arve Haldorsen (SP)
3. Arvid Wold (MDG)
4. Oddleiv Aksnes (H)
5. Inga Berit Lein (SP)
6. Kathrine Sandvold Lundgren (SP)
7. Hilde Daleng (SP)
8. Tore Landstad (FRP)

Og følgende medlemmer i utvalg for klagesaker:

Medlemmer:

1. Pål Sverre Fikse, leder (SP)
2. Anne Grete Valbekmo, nestleder (SP)
3. Silje Heggdal Sjøvold (H)

Personlig varamedlemmer:

1. Einar Olav Larsen (SP)
2. Siri-Gunn Vinne (SP)
3. Oddleiv Aksnes (H)

Representantskapet Innherred Renovasjon IKS:

Liste 1 (SP, MDG, H, FRP):

Medlemmer:

1. Pål Sverre Fikse (SP)
2. Silje H. Sjøvold (H)

Personlig varamedlemmer:

1. Anne Grete Valbekmo (SP)
2. Knut Snorre Sandnes (H)

Kommunelovens § 7-10 4. ledd sier:

«Hvis et medlem eller varamedlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre, fylkesting, kommunestyrekomité eller fylkestingskomité trer endelig ut, skal det velges et nytt medlem eller varamedlem. Det nye medlemmet skal velges fra den samme gruppen som det uttredende medlemmet tilhørte. Hvis dette vil føre til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det, hvis det er mulig, velges et nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.»

Ved nyvalg etter 4. ledd skal gruppen selv foreslå hvem som skal velges og det nye medlemmet rykker inn på den ledige plassen. Det betyr at felleslisten SP/MDG/H/FRP fremmer forslag på nytt medlem i formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret, i utvalg for klagesaker, nytt medlem i representantskapet for Innherred Renovasjon IKS og ny folkevalgt vigsler.

Kommunelovens § 7-10 3. ledd sier:

«Hvis medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut, og de er valgt ved forholdsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerorden de er valgt. Hvis medlemmer av kommunestyret endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerordenen de er valgt.»

I Verdal er kommunestyrevalget avholdt som forholdsvalg, og varamedlemmer fra Høyre i dette tilfellet, trer inn i kommunestyret i den nummerorden de er valgt. Det vil si at Knut Snorre Sandnes rykker inn som fast medlem i kommunestyret for partiet Høyre.

Saken legges med dette fram til behandling og felleslisten SP/MDG/H/FRP bes fremme forslag på nytt medlem i formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret, nytt medlem i utvalg for klagesaker, nytt medlem i representantskapet for Innherred Renovasjon ISK og ny folkevalgt vigsler. Det bør tas hensyn til kjønnsbalansen.

PS 53/20 Orienteringer